

Akıl + Bilim + Kur'an Çelişmezliği ile
İNİŞ SIRASINA GÖRE YAPILAN

KUR'AN MEALİ

Yayına Hazırlayan:
SADIK TÜRKMEN
(Editör)

HERKES İÇİN DERS KİTABI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü
Mekki Sureler **ISBN: 975-00701-0-0** / Medeni Sureler **ISBN: 978-605-88698-0-6**
Karton Kapaklı Meal **ISBN: 978-605-88698-1-3** / Sert Kapaklı **ISBN: 978-605-88698-2-0**

Kitabın Özgün Adı:

Akıl + Bilim + Kur'an Çelişmezliği ile
İNİŞ SIRASINA GÖRE YAPILAN
KUR'AN MEALİ

İniş Sırası olarak Hz. Osman (ra)'ın Tertip etmiş olduğu "Surelerin İniş Sırası" esas alınmıştır. **Bu Eserin Telif ve Tüm Yayın Hakları © Kitabı Yayına Hazırlayan Editör SADIK TÜRKMEN'e aittir.** Kitabın tamamı ya da bir bölümü; "5846 ve 2936 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri" gereğince; Yayına Hazırlayan'ın yazılı izni olmadan Yurtiçi ve Yurtdışı Kitap Baskısı yapılamaz; kısmen de olsa Fotokopi, Film vb. tekniklerle çoğaltılamaz. Tek bir kelimesinde bile hiçbir değişiklik yapılmadan (yani İç Kapak ve Jenerik kısmı dahil bir bütün olarak PDF şeklinde) yayınlanması helâldir/serbesttir! Karşılaştırılmalı Kur'an Mealleri Siteleri'nde yayınlanması serbesttir. Makâlelerde ise Kaynak gösterilerek kısmen alıntı yapılabilir.

◆
Dizgi Görsel Estetik ve Özgün Türkçe:
Sadık TÜRKMEN (Yayıncı-Editör)

◆
Kapak Tasarım:
Hakan ÖZASLAN (Grafiker)

◆
Baskı :
Pasifik Ofset Ltd. Şti. - İstanbul
Birinci, İkinci, Üçüncü Basım 2009
Dördüncü Basım İstanbul 2010

Gsm: 0 (532) 281 84 07 | Sadık TÜRKMEN
SADIK TÜRKMEN YAYINLARI
info@sadikturkmen.com ~ www.sadikturkmen.com

EN BAŞTA;

Teşekkür etmem gereken iki güzel insan var.
Mealimizde: Arapça'dan Türkçe'ye Çevirisinde ve
Kelime Kelime Mealde büyük emeği olan İlâhiyat Mezunı,
Din Kültürü Öğretmeni Güngör KIZILBAĞ'a;

Ayrıca şahsım için pek çok emek harcayan bir diğer insan ise:
1990 yılından bu yana Kültürel (*Kur'an, Sünnet, Hadis, Fıkıh, Bilim*),
Siyasal, Ekonomik ve Güvenlik konularında Asistanlığını yapıp,
Araştırmacı Fakih icazetini aldığım: Uygulamacı Fakih, İlim,
Bilim ve İş İnsanı Burhan EROL'a teşekkür ederim.

Ve Bu Esere Bir Şekilde Katkısı Olan;

Türkiyemizde Kur'an'ı doğru anlamak, doğru anlatmak,
doğru tatbik etmek isteyen yüzlerce insanımızın katkıları olduğu
gibi; ayrıca elinizdeki kitap Kaynakça'da isimleri geçen
eserlerden de istifade edilerek hazırlanmıştır.

Her birine ayrı ayrı teşekkür ederim.

SADIK TÜRKMEN

1960 Ankara Doğumlu olan SADIK TÜRKMEN'in hayatı MEALCİLİK ile ilgili yaptığı araştırma ve aktif çalışmalarla geçmiştir. Mesleği Basın Yayın ve Matbaacılıktır. 80'li yıllarda "Kur'an, Sünnet ve İslâmî İlim ve Bilimleri Araştırma konularını içeren FURKAN DERGİSİ"ni çıkartmış ve Kur'an, Hadis, Mezhepler ve Fıkıh ile ilgili yazıları yer almıştır. Çeşitli Dergi ve Gazetelerde Kur'an ve Meal üzerine Makâleleri yayınlanmıştır. Aynı zamanda kendisi Edebiyat ile de ilgilenmiş 50'ye yakın yayınlanmış Öyküsü/Hikâyesi vardır. İstanbul'da Genel Yayın Yönetmenliğini de yaptığı 99.3 Radyo Mim'de; "Kur'an'ın Gölgesinde Örnek Bir Kur'an Nesline Doğru" adlı Canlı Yayın Programı yapmış ve Yayına 7'den 77'ye insanları telefonda Canlı Yayın Konuştu alarak İniş Sırasına Göre Kur'an Meali okutmuş, insanların Kur'an'ı daha iyi anlamalarına katkıda bulunmuştur. Bu radyo programında yaptığı çalışma ile; Konuşma ve Anlama Dilimiz olan Türkçemizi en sarih (kolay anlaşılır) bir biçimde Yayına Hazırlayıp Editörlüğünü Yaptığı Kur'an Mealine büyük oranda yansıtılmıştır. 70'li yıllardan başlayarak 90'lı yıllara kadar Ülkemizin neredeyse o dönem 67 Vilâyetinde KUR'AN MEALİ ile Tebliğ (Uyarı/Bilgilendirme) Çalışmalarını yürütmüş; Evlerde KUR'AN MEALİ okutmuştur. Dolayısıyla elinizdeki Kur'an Meali; 1979-2009 yılları arasında tam 30 yıllık (*Şahsım ve yaklaşık zaman zaman; hatta bazen Haftada bir, bazen Ayda bir Ders niteliğinde biraraya gelip*) yaptığımız 50-60 kişilik Kur'an Meali Çalışmaları ile büyük bir Ekip çalışmasının ürünüdür de diyebiliriz. Bugüne kadar yaklaşık 100'ün üzerinde farklı Kur'an Meali incelemiş, Hadis Külliyatını ve Müsnedleri taramış, Mezhepleri ve neredeyse pek çok Tefsiri de gözden geçirmiştir.

KUR'AN MEALİ HAKKINDA SADIK TÜRKMEN BİR TV PROGRAMINA KATILDI!
Lütfen linkin üzerini tıklayıp izleyiniz; <https://www.youtube.com/watch?v=GHunbET-Fvg>

◆

İTHAF

Şu an bu Eser'i okuyup,
dua yollayan tüm kıymetli okuyucularımın
en kalbi dualarından; benim üzerimde emeklerinin karşılığını
Rabbimizden dilerim. Rahmetli Canım Annem Münevver TÜRKMEN
ve Canım Babam Hasan TÜRKMEN'in aziz hatıraları ile birlikte:
Sizlerin de vefat edenlerinize saygılarımla ithaf olunur!

Yüce Rabbim dualarımızı ilâhi dergâhında kabul buyursun (Amin).

Ayrıca üzerimde yine büyük emeği olan;

Düşünce dünyamda çok geniş ufuklar açan ve benim Kur'an ile tanışmama ve Cumartesi Akşamları 18 yaşında iken yakın komşumuz da olduğu için evinde sabahlara kadar İNİŞ SIRASINA GÖRE KUR'AN DERSİ yaparak Kur'an sevgisini kalbime kazıyan Kıymetli Ağabeyim YAŞAR KAPLAN'ın Aziz Hatıralarına da ithaf ediyorum.

YAŞAR KAPLAN

Vefatı: 07 Ocak 2023 ~ Köln Almanya
Defin: 10 Ocak 2023 ~ Taceddin Dergâhı Ankara

Rabbimin rahmetiyle muamele ettiği kullarından olması duasıyla.

SADIK TÜRKMEN

◆

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ: MEAL HAKKINDA AÇIKLAMA / 7

HAZIRLIK AŞAMASI HAKKINDA BİLGİLENDİRME / 31

SUNUŞ: KUR'AN'A NEDEN İHTİYACIMIZ VAR / 33

YARARLANILAN ESERLER / 41

ALÂK SURESİ İLE KUR'AN MEALİ BAŞLAR / 51
(Sağlık ve Afiyetle Güzel Günlerde Okuyunuz)

ÇEVİRİDEKİ BAZI TERİMLERİN ANLAMLARI / 909

ALLAH'TIN İSİMLERİ / 910

DİN / 910

İBADET / 911

İLÂH / 911

RABB / 911

RASÛL / 913

MÜSLÜMAN VE MÜMİN / 913

MUCİZE VE KERÂMET / 914

ZİKİR / 914

TAKVA / 914

ÂHİRET / 915

MELEK, CİN, RUH, ŞEYTAN (İBLİS) / **915**

GAYB / **915**

SUÇ, HARAM, GÜNAH, SEVAP / **916**

SAĞLIK, HUZUR, MUTLULUK, GÜZELLİK / **916**

ŞİRK / **916**

İMTİHAN, FİTNE, BELÂ / **917**

KADER VE ECEL / **917**

RAHMET VE AZAP / **917**

EVLİYÂ VE TAĞUT / **918**

MÜNAFIKLİK / **919**

KÂFİR / **918**

ŞEFAAT / **918**

HALİFE / **920**

SALÂT ETMEK - NAMAZKILMAK / **921**

ZEKÂT ETMEK - ZEKÂT VERMEK / **921**

HZ. PEYGAMBER İÇİN ÇOK EŞLİLİK İDDİASI / **921**

CARİYE MESELESİ / **922**

KUR'AN'IN NÜZÛL - İNİŞ SIRASI / **926**

KUR'AN'IN ARAPÇA MUSHAF SIRASI / **927**

KUR'AN'IN ALFABETİK FİHRİSTİ / **928**

GİRİŞ: **MEAL HAKKINDA AÇIKLAMA**

OKULLARDA DERS KİTABI olarak istifade edilecek bir Meal hazırlama çalışmasına 1979 yılında başladım ve 33 yılda aşağıda maddeler hâlinde yazdığım aşamalardan geçerek elinizdeki “Kur’an Meali” meydana geldi.

1- Meal’i; okullarda öğretim kitabı olarak istifade edilebilmesi için Sûrelerin İniş Sırasına Göre İki Bölüm şeklinde plânladım. Birinci Bölüm 86 Sûre’den oluşan MEKKİ SÛRELER, İkinci Bölüm 28 Sûre’den oluşan MEDENİ SÛRELER.

2- Sûreler İniş Sırasına Göre, ayetlerin orijinalini kelimelerin arası açılarak yazıldı. Arapça orijinal kelime ve deyimlerin altlarına, Arapça Dil Bilgisi kurallarına göre karşılıkları yazıldı.

3- Kur’an kendi içinde çelişkisiz bir kitap. Bir ayetin Meali; diğer ayetlerin Mealleri ile çelişki arzetmiyorsa yazdım.

4- Kur’an’ı indiren, kâinatı yaratan, akli veren, duygusal zekâyı lütfeden Allah Tek’tir! Öyleyse bunlar arasında da çelişki olmamalı.

a) Kâinattaki varlıkların özelliklerine ve olaylara; yayına hazırladığım Kur’an Meali uygun olmalı, çelişki taşımamalı. Bunun ileride sunduğum 23 Bilim Dalı üzerinde araştırmalar yaptım.

Bilimlerin ispatlanmış hüküm, prensip ve kanunlarına uygun olmasına ve aykırılıklar bulunmamasına özen gösterdim.

b) Ocak 2005 yılına kadar üzerinde çalıştığım ve Yayına Hazırladığım Mavi Kapaklı Kur'an Mealimizi 2006 yılı Ocak Ayı'nda 5.000 Adet bastırıp, akıl sahiplerine incelemeleri için dağıttım. Akıllarına uygun gelen veya gelmeyen anlamları sordum. Aldığım cevaplara göre gerekli düzeltmeleri yaparak 2009 yılında Yeni Baskıyı yaptım.

c) Mesleğimde uzmanlaşmış çok sayıda insanın duygusal zekâlarından istifâde ettim. "Lütfen aklınıza, vicdanınıza, şefkât ve merhamet duygularınıza ters gelen bir anlam varsa, acımaksızın beni eleştiriniz" dedim. Söylediklerini dikkâte aldım. İlk baskıdan sonra üç yıl daha uğraştım. Böylece 33 yılda elinizdeki Meal nasip oldu.

**BU MEAL'DEN YARARLANMADA YÖNTEM
VE
OKUYUCUNUN DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR**

Çevirisi / Meali sahih yapılmış olabilir. Lâkin okuyan nasıl okumalı ki, kendi ana dilinde dahi olsa ÇEVİRİ'den / MEAL'den gereği gibi istifade etmiş olsun.

A- Bilim; varlıkları ve olayları inceler. Bilimin ispatlanmış hükümlerine (varlıkların ve olayların bilinen özelliklerine) çeviride bir zıtlık görürseniz, elinizdeki çevirinin ilgili satırlarını çizerek çeviriyi kabul etmeyiniz: Kur'an ile Kâinat (Bilim) çelişmez.

Kâianat'ta iki âlem var;

a) Gayb Âlemi

b) Şehadet Âlemi

GAYB ÂLEMİ: Kendi imkânlarımız (araç ve gereçlerimiz yardımı ile) dahi göremediğimiz varlıklar. Örneğin cennet, cehennem, arş, melek, cin gibi varlıklar bu âleme dahildir. Bilim, bu âlem (gayb) ile ilgilenmez. Bilimin konusu bu âlem değildir.

ŞEHADET ÂLEMİ: Bilim, bu âlem ile ilgilenir. Karalar, denizler, uzaylar, evren, insanlar, bitkiler gibi görebildiğimiz, araç ve gereçler yardımı ile gözlemleyebildiğimiz varlıklara; Şehadet Âlemi denir.

Bu âlemdeki varlıkları 5 Kategoriye ve 23 Ana Dala ayırarak inceleyebiliriz.

Aşağıda bu “23 Ana Dilim Dalları”na geçmeden önce bir iki önemli hatırlatma yapmak istiyorum: Birtakım insanlar sürekli şunu söylerler; “Kur’an geçmiş çağlarda inmiştir, bugüne hitap etmez ve Kur’an’da söylenen bazı şeyler o zaman bilinmiyordu vs. Eğer o toplumun bilmediği bir şeyi Allah söylemiş olsaydı, o insanlar Nebi’ye/Rasûl’e hemen itiraz ederlerdi, örneğin:

FURKAN SURESİ’nde;

53. İKİ DENİZİ birbirine salıveren O’dur;
 bu tatlı susuzluğu giderici,
 şu da tuzlu ve acıdır.
 İkisinin arasında,
 birbirlerine karışmalarına engel
 ve
 aşılmaz bir sınır koymuştur.

Benim inancım odur ki; o günün insanı (Allah’ın; geçmiş ümmetler, cennet, cehennem vs. gibi verdiği gayb haberleri dışında) dünyada olup bitene karşı, kör ve sağır değillerdi; ilim, fen, bilim o dönem için de çalışıyordu. Bunu, Kur’an okuyan her insan açıkça görür.

ŞEHADET ALEMİ BİLİM DALLARI

I. ALET BİLİMLERİ

- 1) Matematik
- 2) Mantık

II. İNSAN BİLİMLERİ

- 3) Tarih
- 4) Felsefe
- 5) Psikoloji
- 6) Pedagoji
- 7) Filoloji
- 8) Sanat
- 9) Ahlâk

III. TOPLUM BİLİMLERİ

- 10) Edebiyat
- 11) Sosyoloji
- 12) Antropoloji
- 13) İktisat
- 14) Hukuk
- 15) Siyaset

IV. FEN BİLİMLERİ

- 16) Fizik
- 17) Kimya
- 18) Biyoloji
- 19) Kozmoloji

V. PRATİK BİLİMLER

- 20) Mühendislik Bilimleri
- 21) Mimarlık Bilimleri
- 22) Tıp Bilimleri
- 23) Güvenlik Bilimleri

Kur'an Çevirilerini/Meallerini Okumada ve Doğruya En Yakın Manâda Anlamada Metod!

1. Hareket

Sûrelerin iniş sırasına göre ilk Sûreyi (İkra) okumak.

a) Defalarca okumak.

b) Rabbimizin bizden neleri istediğini tefekkür etmek ve gücümüzün yettiği kadar gereklerini fiilen yapmaya çalışmak.

c) Hiçbir ayetin bir başka ayet ile ZİT (çelişkili, tezat, aykırı) olmadığını hiçbir zaman unutmamak. Şayet zihnimizde bir aykırılık oluşmuş ise bu aykırılığın gitmesi için Yüce Alah'a (cc) dua etmek.

d) Anlamadığımız veya bize aykırı gibi gelen bir manâ olursa, bu; "Müteşabih bir manâdır, Allah ne kasetmiş ise ben ona iman ettim" diyerek hiçbir şekilde bu anlam üzerinde yorum yapmamak.

e) Öğrendiklerimizi başkalarına da anlatmak.

f) Bazı zamanlar arkadaşlarımızla ayetleri topluca okumak.

2. Hareket

Bu işlemleri bitirdikten sonra Surelerin iniş sırasına göre ikinci (Kalem) Sûresine geçmek. Ve aynı (a,b,c,d,e,f) işlemleri bu Sure için de yapmak. Ve sonra aynı işlemleri üçüncü Sure için yapmak ve böylece günü yaşamak. Ve size ölüm gelinceye kadar devam etmek.

Bu Çeviri'nin/Meal'in Birinci Bölümünü oluşturan Mekki 86 Sûre'nin okuma metoduna riayet ederek okunması hâlinde,

Medeni 28 Sûrenin de anlaşılması için gerekli alt yapı oluşmuş demektir. Böylece Mekki Sûreler okunup anlaşılmadan Medeni Sûreler gereği gibi anlaşılamaz.

Allah Rasûlü de benzer bir metod ile öğrenmişti. Benzer bir metod ile Allah Rasûlü'nün arkadaşları da öğrenmişlerdi. Bakınız, Kur'an'ın tertibi yapılırken, bizzat Evrensel İslâm Hukuk Medeniyeti tahakkuk etmişti. Böyle bir ortam içinde insanların Medeni Sureleri gereği gibi anlamaları gayet doğaldı. Zira hayatın bütün alanlarında uygulamalar göz ile gözücüydü. (Gözlem Metodu)

İnen Surelerdeki Hitabı Anlamak, Bilgilenmek İçin Kolaylıklar.

Kolaylık: 1- Sure'nin bütün ayetleri parçalanmaz bir bütündür. Hiçbir ayet, başka bir ayete zıt anlaşılmamalıdır.

Kolaylık: 2- Ayetlerin önündeki numaralara takılarak, ayetleri birbirinden kopuk anlamak fevkalâde yanlıştır.

Kolaylık: 3- Orta yerdeki veya herhangi bir yerdeki ayeti anlamak için ilk olarak ayetlerin gelişine (öncesine) bakmalıyız.

Kolaylık: 4- Ondört asır önceki çevre şartlarında Sure'nin nasıl anlaşılabilirliğini düşünmeliyiz. Sonra bu anlamı günümüze taşımalıyız.

Kolaylık: 5- Sure'de anlamadığımız bir cümle, kelime olursa anlamak için zihni yormadan (orada boş olan yerlere kurşun kalem ile not düşerek) bir sonraki Sûreler'de bu durumun açıklanacağını bilmeliyiz. (Ve size o an için kapalı gibi görünen ayetleri açıklayıcı, diğer Sûreler'deki ayetleri yakaladığınızda Sûre adı ve ayet no.sunu her iki tarafa da not olarak düşününüz. Böylece zihninize de kaydetmiş olursunuz ki, daha sonra aradığınızda rahatlıkla hatırlayıp bulabilesiniz).

Kolaylık: 6- Apaçık olarak anlamadığımız bir hitabı; "Müteşabihtir" (Kalem Sûresi'nin başındaki; "Nûn" kelimesi gibi) diyerek bir sonraki hitaba geçmeliyiz.

KUR'AN ÇEVİRİSİ/MEALİ İÇİN; ÜZERİNDE ARAŞTIRMA YAPILAN BİLİMLER

BİLİM HAKKINDA AÇIKLAMA

BİLİM: Konusu, metodu, teorileri, malûmatları olan bilgi disiplinleridir.

BİLİMLER: Allah'ın yarattığı kâinatın çeşitli konulara ayrılarak gözlenmesi, araştırılması, incelenmesi ve bilgi disiplinleri oluşturulmasıdır.

BİLİMİN TEORİLERİ: Bir oluşumu, bir olayı öğrenebilmek için varsayımlar, şüpheler ortaya atılır. Bilimin metoduna göre araştırmalar, deneyler yapılır. Ortaya atılan varsayım veya şüphe doğrulanabilirse, ispatlanabilirse bilimin malûmatı arasına girer. **ORTAYA ATILAN TEORİ DOĞRULANAMAZSA, İSPAT EDİLEMEZSE GERÇEK BİLGİ SAYILMAZ.** Teori (varsayım, şüphe) düzeyinde kalır. Çeviri teorilere aykırı olabilir. Bu durumda çeviriyi düzeltmeye sakın kalkışmayınız. Çeviriler kâinattaki ispatlanmış gerçeklere aykırı olamaz. Çeviri yapılırken buna azami dikkat gösterilmelidir.

BİLİMİN MALÛMATLARI: Malûmat; “Bilinenler” anlamına gelir. Bilimlerdeki prensipler, hükümler, kanunlar sürekli gelişir. Meal bunlara aykırılık taşımamalı. Herhangi bir insan bir Meal'in, bilimin malûmatlarına aykırılık taşıdığını görürse;

evindeki Meal'i düzeltmesinde herhangi bir sakınca yoktur. Bir Arap için de aynı çağrı geçerlidir. Kendi dilinde Kur'an'ı okurken, aklına gelen anlam (meal);

- 1- Kur'an'ın kendi içindeki dil kurallarına göre çelişmezliğine,
- 2- Kâinattaki varlıklar ve olaylar hakkındaki bilgilere uygunluğuna,
- 3- Aklına, mantığına ters gelmemesine,
- 4- Kalbinde (duygusal zekâsında) yaşayabildiği ayetlerdeki iç huzuruna dikkat etmelidir.

Bir Arap da bunlara dikkat etmediği takdirde Kur'an'dan istifâde etmesi söz konusu olamaz.

Kur'an yeryüzünde onlarca dile çevrilmiş olup bu çağrı, çeviri okuyan herkes için geçerlidir.

Bilimlerin gelişmesinde ilk insanlardan bugüne kadar bütün kavimlerin katkısı olmuştur. Bilimler hiçbir kavmin özel mülkiyetinde değildir. Bilime katkıda bulunan: Herkese Teşekkürler, insanlık olarak minnettarız.

HİKMET:

- 1- Kur'an'ın veya Çevirisi'nin kendi içindeki çelişmezliği,
- 2- Kâinattaki ayetlere (varlıklara ve olaylara) uygunluğu,
- 3- Akla, mantığa ters gelmemesi,
- 4- Kalbe (duygusal zekâyaya) yaşanılan ayetlerin huzur vermesi.

Bu dört işlem bir insanda mevcut ise hikmete ulaşmış demektir.

Rasûllere hikmet Allah tarafından verilmiştir. İnsanlar ise kendi çabalarıyla hikmete ulaşabilirler.

BİLİMİN FELSEFESİ

KUR'AN ÇEVİRİSİ okunurken, bilimin konusu ile ilgili ifadelere rastlandığında not alınır ve notlar birleştirilir. Bu notlar ilk hareket noktası alınarak bilimin metodu istikâmetinde düşünce üretilir, çalışmalar yapılır. Her Kur'an okuyucusu bilimsel veri üretebilen bir zihin yapısına ulaşabilir.

Konuyla ilgili teoriler ve isbat edilmiş şeyler birbirine karıştırılmamalıdır. Bir teori, bilimin kanunları, hükümleri sayılmaz. Bir teori; bilimin kanunları, hükümleri sayılmaz. Örneğin, Darwin teorisi gibi. Bu teori isbat edilmediği için teori düzeyinde kalmıştır. Biyoloji biliminin bir verisi, bir kanunu, bir hükmü değildir.

Kur'an ile bilimlerin verileri, kanun ve hükümleri çelişki arzetmez. Bilim; kâinatın içindeki varlıkların özelliklerini tanıma ve yararlanma çalışmalarıdır. Âlemler sözcüğü, uzaylar ve içinde bulunanlar anlamına gelir. Kozmolojinin (uzay bilim) konusu insanın araç ve gereçleriyle ulaşabildiği bütün uzay sahasıdır. Araç ve gereçlerimizle ışık hızına yakın bir hızda ilerleseک ötede kara delikler ile karşılaşırız. Kara delikler yıldızları yutuyor ve bir daha o yıldız görülemiyor. Kara deliklerden sonra ne var acaba? Kara deliklerden sonra bir şey yok demek bilimin metoduna aykırıdır. Çünkü yok diyebilmek için kara deliklerden geçip ilerisini araştırmak lâzım. Kara deliklerin ötesini şu anda gözleme imkânımız mevcut değil. (Yıl 2013) Kur'an-ı Kerim gözleme imkânımızın mevcut olmadığı şeylere GAYB ALEMİ demektir. Gayb aleminde

bir şey yok demek bilime aykırıdır. Gayb aleminde nelerin bulunduğunu ise yine Kutsal Kitap Kur'an haber vermektedir. (Sekar, Hutame, Arş vb.)

Gözleme imkânımız olan âleme Kur'an; ŞEHADET ÂLEMİ demektir. Bilimlerin konularının tamamı şهادet alemi ile ilgilidir. Metodları; şهادet aleminde var olan varlıkları tanımak, özelliklerini keşfetmek, insan hayatında kullanılabilir hâle getirmek için sağlıklı bilgiler elde etmek üzere geliştirilmiştir. Kur'an okurlarını şهادet alemini tanımaya, özelliklerini keşfetmeye ve yararlanmaya çağırılmaktadır.

Kur'an kendisinin bildirdiği gayb alemine iman etmeye (düşünerek kabul), şهادet aleminde ise bilim adamı olmaya davet etmektedir. Gayb aleminde var olduğunu haber verdiği şeylere iman edenlere veya etmeyenlere DÜNYADA herhangi bir baskı uygulamasını "red" etmektedir. Şهادet alemi ile ilgili çalışmalar yapan bilim adamları olmaları için de okuyucusunu teşvik etmektedir.

ŞEHADET ALEMİNİN KONULARA AYRILARAK ARAŞTIRILMASI

A) ALET BİLİMLERİ

1- MATEMATİK: Araç ve gereçlerimizi kullanmakta, alışve-rişlerimizi yapabilmekte zamanın, günlerin, ayların, yılların hesabını bilmekte ortak kabullerimiz.

2- MANTIK: İspatına gerek duymaksızın akıl tarafından doğru kabul edilen ilkeler/prensipeler ve akıl yürütme ile ulaşılan sonuçlar.

B) İNSAN BİLİMLERİ

3- FELSEFE: Herhangi bir konuda; “Ne, Niçin, Nasıl, Ne kadar, Ne zaman, Nerede” sorgulanmasını yaparak olayların oluş sebeplerini, şartlarını, engellerini düşünmek.

4- PSİKOLOJİ: Kendini başka birinin yerine koyarak, onun şartlarını, ortamını, yetişme biçimini düşünerek, kişinin düşünce, duygu ve eylemlerini analiz etmek, organizmanın davranışlarını incelemek.

5- PEDOGOJİ: Doğumdan ölüme kadar insanın öğrenim ve eğitiminin daha iyi nasıl yapılabileceğini tespit etmeye çalışmaktadır.

6- FİLOLOJİ: İnsanın isteklerini dili ile ifade edebilmek için, varlıklara isimler takması, özelemlerini çeşitli sözcüklerle ifade etmesi.

7- AHLÂK: Kişinin kendisine ve başkalarına zarar vermekten azami derecede kaçınarak kendisine ve başkalarına yararlı olacak işlerin peşinde ilerleyerek yaşaması. Kişinin iyi ya da kötü işlevini tanınması. Başkalarına somut zarar verilmesi hâlinde bu tür davranışlar karşısında ne yapılması gerektiği HUKUK BİLİMİ çerçevesine alınmıştır.

Ahlâk Bilimi çerçevesinde olan davranışlara Dünyada herhangi bir ceza verilmesi sözkonusu olmadığından AHLÂK BİLİMİ kavramı ile neyin kastedildiği bu açıklamadan daha iyi anlaşılabilir.

Örneğin; Din seçmek ahlâki bir olaydır. Herhangi bir dini seçen kişiye bu seçiminden dolayı bir başkasına zarar verdiği iddia edilerek, Dünyada herhangi bir ceza verilemez.

İşlenmesi hâlinde Dünyada ceza verilmesi teklif edilen ve cezası açıkça belirtilen fiiller dışında kalan tüm fiiller Ahlâk Bilimi kapsamına girer.

8- SAN'AT: Doğru, iyi, faydalı, güzel olanı aramak; yanlış, kötü, zararlı, çirkin olandan uzak durmak.

9- TARİH: İlk insandan günümüze kadar yaşananların tesbiti.

C) TOPLUM BİLİMLERİ

10- HUKUK: İnsanın kendisine ve başkalarına verdiği somut zararların karşılıklarının Dünyada ne olacağı, insan hak ve vecibelerinin belirlenmesi.

11- SİYASET: Toplumun ortak işlerinin, toplumdan yetki alınarak yapılması. Siyaset Bilimi, toplumun ortak işlerini ve nasıl yürütüleceğini, toplumdan nasıl yetki alınacağını araştırarak geliştirmeye çalışır.

12- SOSYOLOJİ: Toplumun oluşumunu, toplumların özelliklerini ve değişimlerini inceler. Yeni bir toplum nasıl oluşur? Bir insanın yeni bir toplum oluşumu için harekete geçtiğini düşünelim.

Akıl, vicdan ve kalp hiçbir şekilde baskıya boyun eğmez. Baskı karşısında o an için değişmiş görünse bile, bir müddet sonra tekrar eski haline döner. Bundan dolayı zorlama, baskı, şiddet, terör ile yeni bir toplum oluşmaz. Zorlama ile yapılan ibadetler de aynı kapsama girer. Bu nedenle ibadet yapanlara veya yapmayanlara Dünyada herhangi bir ceza verilmez.

Din konusunda çatışmalar, kavgalar böylece ancak son bulabilir. Kavgalar kesinlikle yanlış anlayışlardan, algılamalardan çıkmaktadır. İnsanımızın dinî eğitim ve öğrenim kaynakları çeşit çeşittir. Değişik rant gruplarının liderlerinin öğrettikleri ile yetindikleri için yanlış anlamalardan dolayı kavgalar çıkmaktadır. Ayrılıklar çıkmaktadır. Mezhep ve meşrep kavgalarının yegâne sebebi budur. Başka bir şey değildir!..

13- İKTİSAT: Mal ve hizmetlerin değişim aracı (para) ile ifade edilmesi. Plânlama + Üretim + Dağıtım + Tüketim başlıca iktisadi faaliyetleri oluşturur.

14- EDEBİYAT: Her dilin edebiyatı var. Macar dili ve edebiyatı gibi. İlgili dilin kurallarına göre yazılmış eserlerin incelenmesi konularını kapsar.

15- ANTROPOLOJİ: Kavimlerin oluşumlarını konu edinir.

D) FEN BİLİMLERİ

16- FİZİK: Madde ve enerjinin çeşitli durumlarını ve özelliklerini konu edinir.

17- KİMYA: Çeşitli maddelerin ve enerjinin bileşimi ile oluşan karışımları konu edinir.

18- BİYOLOJİ: Canlıların özelliklerini konu edinir. Biyolojinin birinci kanunu: Cansız maddelerden canlı oluşum ispat edilemediği için, CANLIYA GEÇİŞ YOKTUR. Öyleyse canlıyı kim oluşturdu? Cevap: ALLAH. Biyolojinin ikinci kanunu: Türler arasında geçiş ispatlanamadığı için; türler arası geçiş yoktur. Örneğin; köpekten tavuk türüne geçiş sözkonusu değildir. Öyleyse her değişik türü ALLAH yaratmıştır.

19- KOZMOLOJİ: İnsan imkânları ile ulaşabilme veya araç ve gereçlerimizle gözlemleme imkanımız olabilen uzayın derinliklerini ve içindekileri inceler.

E) PRATİK BİLİMLER

20- MÜHENDİSLİK BİLİMLERİ: *Hendese*: Hesap; *Mühendis*: Hesap yapan anlamına gelir. İmal edilecek makinaların hesabını yapanlara Makine Mühendisi, inşa edilecek yapıların hesabını yapanlara İnşaat Mühendisi denildiği gibi hayatın her alanında hesabı gerektiren her konuda mühendislik dalları oluşur.

21- MİMARLIK BİLİMLERİ: *Mimar*; imar eden anlamına gelir. “Yeryüzünü imar edin!” ayet anlamı, yeryüzünün imar edilmesi konusunda insana teklif sunuyor.

Yeryüzünün imar edilmesi ile ilgili her konuda mimarlık dalları oluşur.

22- TIP BİLİMLERİ: Canlıların sağlığını korumak ve tedavi etmek ile ilgili tüm konular Tıp Bilimlerinin sahasına girer.

23- GÜVENLİK BİLİMLERİ: İnsanların canlarını, ırzlarını, akıllarını, mallarını, doğru bilgi alma haklarını, emniyette, güvende hissetmeleri ile ilgili tüm konular Güvenlik Bilimlerinin sahasına girer.

Müslüman; başkalarının canına, ırzına, aklına, malına, doğru bilgi alma hakkına göz diken, kasteden, zarar vermeye çalışan kişi olamaz. Tam tersine bütün insanların can, ırz, akıl, mal, doğru bilgi alma emniyetini arzu eden, karşılığını Allah’tan bekleyerek seve seve canlarıyla, mallarıyla hizmete koşan kişidir; yani hizmetkâr bir insandır...

Medeniyet Başkanı tarafından kendisine verilen resmi bir görev olmadan fırkaların, cemaatlerin, hiziplerin, tarikatların, örgütlerin verdiği talimatlarla güvenlik sağlanamaz.

Hz. Muhammed (sav) yaklaşık üç sene Alak (İkra/Oku), Kalem, Müzzemmil Surelerini okudu, özümledi, anlattı, gereklerini yerine getirdi. Sonra yaklaşık on sene, Mekke'de gelen ayetleri okudu, özümledi, anlattı, gereklerini yerine getirdi. Daha sonra yaklaşık on yıl içinde Medeni Ayetleri İniş Sırasına Göre okudu, özümledi, anlattı ve gereklerini yerine getirdi. Ve ülkesinin güvenliği böylece sağlandı.

BİLİMLERİN OLUŞMASINDA YÖNTEM (METOD)

1. Hareket: Kur'an Sureleri veya Çevirileri; İniş Sırasına veya Tertip Sırasına Göre okunur. BİLİM KONUSU İLE İLGİLİ AYETLERDEKİ TEKLİFLER İLK HAREKET NOKTALARI olarak ele alınır. Üzerinde düşünülür.

2. Hareket: Terimlerin tanımları yapılır.

3. Hareket: Bilimin Hedefleri/Gayesi belirtilir.

4. Hareket: Bilimin konusu ile ilgili bir teklif ele alınır veya bir teori, bir hipotez atılır.

5. Hareket: Teklif uygulanır. Teori veya hipotez ispatlanmaya çalışılır. Suç, yasak olmayan konularda gözlem ve deneyler yapılır.

6. Hareket: Uygulamalar, deneyler kontrol edilir.

7. Hareket: Hatalı uygulamalar, deneyler düzeltilir. İstişareler yapılır.

8. Hareket: Sonuçlar ortaya konulur.

ÖRNEKLER

FİZİK

- 1) Matematik bilimi ile ilgili ayetlerin çevirileri.
- 2) Matematik bilimi ile ilgili terimlerin tanımları.
- 3) Matematik biliminin gayesi/hedefleri.
- 4) Matematik ile ilgili bir teklif, bir teorinin ele alınması.
- 5) Teklifin uygulanması, teorinin deneylenmesi, gözlem yapılması.
- 6) Uygulama, deney, gözlem sonuçlarının kontrol edilmesi.
- 7) Kontrol sonucu hataların düzeltilmesi, istişare yapılması.
- 8) Sonucunun ortaya konulması. Hikmete ulaşılması.

MATEMATİK

- 1) Matematik bilimi ile ilgili ayetlerin çevirileri.
- 2) Matematik bilimi ile ilgili terimlerin tanımları.
- 3) Matematik biliminin gayesi/hedefleri.
- 4) Matematik ile ilgili bir teklif, bir teorinin ele alınması.
- 5) Teklifin uygulanması, teorinin deneylenmesi, gözlem yapılması.
- 6) Uygulama, deney, gözlem sonuçlarının kontrol edilmesi.
- 7) Kontrol sonucu hataların düzeltilmesi, istişare yapılması.
- 8) Sonucunun ortaya konulması. Hikmete ulaşılması.

TARİH

- 1) Tarih bilimi ile ilgili ayetlerin çevirileri.
- 2) Tarih bilimi ile ilgili terimlerin tanımları.
- 3) Tarih biliminin gayesi/hedefleri.
- 4) Tarih ile ilgili bir teklif, bir teorinin ele alınması.
- 5) Teklifin uygulanması, teorinin deneylenmesi, gözlem yapılması.
- 6) Uygulama, deney, gözlem sonuçlarının kontrol edilmesi.
- 7) Kontrol sonucu hataların düzeltilmesi, istişare yapılması.
- 8) Sonucunun ortaya konulması. Hikmete ulaşılması.

SOSYOLOJİ

- 1) Sosyoloji bilimi ile ilgili ayetlerin çevirileri.
- 2) Sosyoloji bilimi ile ilgili terimlerin tanımları.
- 3) Sosyoloji biliminin gayesi/hedefleri.
- 4) Sosyoloji ile ilgili bir teklif, bir teorinin ele alınması.
- 5) Teklifin uygulanması, teorinin deneylenmesi, gözlem yapılması.
- 6) Uygulama, deney, gözlem sonuçlarının kontrol edilmesi.
- 7) Kontrol sonucu hataların düzeltilmesi, istişare yapılması.
- 8) Sonucunun ortaya konulması. Hikmete ulaşılması.

PRATİK BİLİMLER

- 1) Pratik Bilimler bilimi ile ilgili ayetlerin çevirileri.
- 2) Pratik Bilimler bilimi ile ilgili terimlerin tanımları.
- 3) Pratik Bilimler biliminin gayesi/hedefleri.
- 4) Pratik Bilimler ile ilgili bir teklif, bir teorinin ele alınması.
- 5) Teklifin uygulanması, teorinin deneylenmesi, gözlem yapılması.
- 6) Uygulama, deney, gözlem sonuçlarının kontrol edilmesi.
- 7) Kontrol sonucu hataların düzeltilmesi, istişare yapılması.
- 8) Sonucunun ortaya konulması. Hikmete ulaşılması.

OKULLARDA ÖĞRETİM PLÂNI TAVSİYESİ

İlkokul 1. Sınıf: Alak (İkra/Oku) Suresi 1,2,3,4,5. Ayetler.

İlkokul 2. Sınıf: Alak Suresi 6, 7, 8. Ayetler.

İlkokul 3. Sınıf: Fatıha Suresi.

İlkokul 4. Sınıf: İhlâs Suresi.

Ortaokul 1. Sınıf: Alak (İkra/Oku) Suresi.

Ortaokul 2. Sınıf: Kalem Suresi.

Ortaokul 3. Sınıf: Müzzemmil Suresi.

Ortaokul 4. Sınıf: Müddessir Suresi.

Lise 1. Sınıf: İniş Sırasına Göre 1-29. Sureler.

Lise 2. Sınıf: İniş Sırasına Göre 30-49. Sureler.

Lise 3. Sınıf: İniş Sırasına Göre 50-69 Sureler.

Lise 4. Sınıf: İniş Sırasına Göre 70-86. Sureler

Üniversite Hazırlık ve 1. Sınıf: Bakara Suresi.

Üniversite 2. Sınıf: İniş Sırasına Göre 89-99. Sureler.

Üniversite 3. Sınıf: İniş Sırasına Göre 100-112. Sureler.

Üniversite 4. Sınıf: İniş Sırasına Göre 113-114. Sureler.

HAZIRLIK AŞAMASINDA GÖZÖNÜNDE TUTULAN ESASLAR

AYETLER; sadece **ibaresinden** anlaşılman manâ değildir. Ayetlerin **ibaresi, işareti, delâleti, iktizası** birlikte düşünülerek anlamaya çalışılmalıdır. Yani;

- a) **İbâre** (*bir düşünceyi anlatan bir veya birkaç cümlelik söz*) ile birlikte,
- b) **İşâreti** (*işaret ettiği anlamı*),
- c) **Delâleti** (*kılavuzluk ettiği, yol gösterdiği anlamı*),
- d) **İktizası** (*gerekli olma, gerekme, gereği*) gözönünde tutulmalıdır.

Herhangi bir ibâreye verilen **manâ** (*anlam*), kitaptaki herhangi bir ibâreye zıt olmamalı.

Hız. Muhammed (sav)'in Kur'an'ı tatbik ediş, sahih kaynaklara göre Meal'e yansıtılmalıdır.

İnsanların yanlış anlama ihtimali olan Türkçe ifadelerden kaçınılmalıdır.

İlköğretim - Lise öğrencilerinin seviyesine uygun dil kullanılmalıdır.

Dinin gayesi (*can, mal, nesil, akıl, din emniyeti*) dikkâte alınarak insanları birbirine düşürebilecek ifadeler yerine, birbirlerini anlayacak ifadelere yer verilmelidir.

Türkçe Çeviri'den dünya dillerine çeviri yapılabileceği düşünülerek kelimeler özenle seçilmelidir.

MEAL; **Kâinat Ayetlerine yani Bilim'e** (Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak metodu gereği sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgiye) **aykırı olmamalı.**

MEAL; **Akıl** (düşünme, anlama ve kavrama gücü) **ve Mantık'a** (düşüncenin ve düşüncenin varlık biçimlerinin, öğelerinin, türlerinin, olanaklarının, yasalarının ve düşünce bağlamlarının bilimine) **aykırı olmamalı ve imkânlar çerçevesinde uygulaması kolay olmayan ifadelerden uzak olmalı.**

Son olarak özenle üzerinde durduğumuz konu ise: İplik Dikiş'in olduğu kısımda, kitap açıldığında kolay okunması için 2 cm boşluk bırakıldı. Aynı zamanda "Bağlantılı Ayetleri" ayet kenarlarına SURE ve AYET olarak gönderme yapmak istediğimiz ayetleri (örnek: 13/99, 18/33, 39/4 gibi) not alabilelim diye, her bir tarafta yaklaşık 1,5-2 cm daha boşluk bırakıldı.

SUNUŞ: KUR'AN'A NEDEN İHTİYACIMIZ VAR?!

Çeviri'de İzlelenen Metod

Arap dili uzmanı arkadaşlarımız önce kelime kelime tercüme ettiler. Böylece iki bin sayfalık bir çalışma ortaya çıktı. Sonra "Cümle Meali" hâline getirildi. Daha sonra çeviri, kelime kelime kontrol edilerek orijinal metin ile karşılaştırıldı. Anlam olarak, ilk sureden son sureye kadar, surelerde geçen ayetlerin birbiriyle çelişki arzetmemesi gerekiyordu?!

Dolayısıyla Kur'an-ı Kerim'in;

(a) Genel bütünlüğüne,

(b) Rasûller tarafından uygulama metotlarına,

(c) Akıl ve Bilim ile çelişmezliğine özen gösterilerek; "**Size ve dünya insanlığına**" hizmet olsun diye tasarlanıp hazırlanmıştır.

Problemlere Çözüm Önerisi

İkinci Dünya Savaşında yaklaşık 50 milyon kişi birbirini boğazlamıştır. Unutmak mümkün değil. Süregelen 'savaşlar ve problemler' dikkatimi çekiyor, çözüm arıyordum. Araştırmalarım sonunda; **Hz. Ömer'in vefatından bugüne kadar, Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinin yanlış anlaşıldığını, yanlış anlatıldığını ve yanlış tatbik edildiğini keşfettim.** Gerçekte Allah; 'İnsana ne anlatıyordu' bunu öğrenmek için, içimde büyük bir istek duydum. Bu araştırmalarım tam 30 yıl sürdü (1979-2009). Nihayet yayına hazırladığım bu eserin; okunması, anlatılması ve tatbik edilmesi sonucunda; **dünyadaki tüm problemlerin minimum masrafla çözülebileceğini** herkesle paylaşmak istedim. Dünya dillerine çevirisinin yapılması ve 2010 yılı itibarıyla nüfus olarak yaklaşık 7 Milyarı bulan dünya insanına bir vesile ile ulaşması/ulaştırılması arzusu içerisindeyim. Çalışanlarına, yakınlarına, dostlarına ve sevdiklerine armağan ederek; iş adamları ve iş kadınlarımız bu projeye destek verebilirler.

İlk Meal ve Tefsir Rasûlullah (sav) Tarafından Yapıldı

Kur'an'ın bugünkü manâlandırması 14 asırlık bir süreç takip etmiştir. Hicri birinci asırdan bugüne kadar her asırda tefsirler yapılmıştır. Hicri birinci asır müfessirleri, Rasûlullah'ın Tatbikatları (Sünnet'i) istikâmetinde kelimelere manâ vermişlerdir. Bugünkü Kur'an Mealleri de Rasûlullah'ın Kur'an'ı uygulama biçimi olan Sünnetine dayanmıştır. Bu durumda şöyle denebilir: İlk meal ve tefsir Rasûlullah tarafından yapılmıştır. Rasûlullah'a dayanmayan meal ve tefsirlere itibar edilmez. Örnek: *“Ya eyyühel müddessir, kum fe enzir”* (Müddessir: 1-2) bu cümlenin manâsı ve uygulamaları Rasûlullah'ın yaşadığı dönemde oluşmuştur. Sıra ile nesilden nesile geçerek bugüne gelmiştir.

Kur'an Arapça Metindir

Zihnin en büyük zorluğu çelişkiler içinde bocalamasıdır. Çelişkiler içinde bocalayan zihin çelişkili kararlar verecek, çelişkili davranışlar ortaya çıkaracaktır. Bu nedenle zihne, asıl yol göstermesi gereken bir kitap olması gerekir. Bu yol gösterici, rehber; ancak ve ancak içerisinde çelişki bulunmayan bir kitap olabilir. İçerisinde çelişki bulunmayan kitap hangisidir? Araştırmacılar yeryüzünde mevcut bütün kitapları inceleyerek, içinde çelişki bulunmayan bir kitap bulmaya çalışsınlar. Yaptığımız araştırmaların sonucunda içinde çelişki bulunmayan bir tek kitap bulabildik. Bu kitap ise “Orijinal Arapça Kur'an” ismindeki kitaptır. Kur'an çevirileri/mealleri akla ve bilimsel kanunlara aykırı değilse ve içinde çelişki yoksa istifade edilecek kitaplardır. Ve inancımız odur ki, çevirilerde de çelişki olmamalıdır. Çelişkili bir çeviri, insanların zihnini olumsuz yönde etkiler.

Neden Meal Değil de Çeviri ya da Hangi Meal Doğru

Tefsir ilmi gibi Meal de başlı başına bir ilimdir, uzmanlık ister. Ve benim için Mealcilik 'otuz yıllık' meslek haline gelmiştir. İnsanlar soruyor; onlarca meal var, hepsi birbirinden neden farklı ve hangisi doğru? Bu durum; meal sahiplerinin Türk diline hâkimiyeti, kelime zenginliği veya fakirliği ile ilgili bir şeydir diye düşünüyorum. Burada aslanan; insanların konuşma, yazma, anlama diline hitabedebilmek ve

çevirinin/mealin dilini halkın genel kültürüne (anlayış seviyesine) hitabedebilir duruma getirebilmektir. Onun için 'bu çeviri' doğru 'diğer mealler' yanlıştır görüşüne katılmıyorum. Kişi hangi Meal kendisine hitabediyorsa onu okumalıdır. Önemli olan kişinin Meallerde kullanılan dili anlıyor olmasıdır. "Kur'an tercüme edilemez" diyenler; insanlar bir kişinin tercümesine kapılmasınlar diye bunu söylemiş olabilirler. Ama okuyucu bilirse ki: Çeviri demek yüzde yüz doğru demek değildir, sorun olmaz. "Mealler eksiktir/yanlıştır" iddiasının sakıncaları Çevirilere 'Meal' deme anlayışını getirmiştir. İnsan, Allah'ın hitabından dünyadaki imkânlar ölçüsünde ve kendi gücünü kullanarak azâmi derecede istifade etmeye ve anlamaya çalışır. Kur'an-ı Kerim'in geldiği zamanda da insanlar bu çerçevede anlayabiliyordu. Bazı alimler Çeviri kelimesiyle Allah'ın hitabının yüzde yüz anlaşılmasını düşünmüşler, ancak; insan imkânları buna elverişli olmadığı için, Çeviri yerine Meal demişlerdir. Bana göre Çeviri de insanın imkânı kadar anlayabildiği şeylerdir. Çeviriyi böyle tanımlarsak Çeviri veya Meal denmesinde herhangi bir sakınca yoktur. Onların Meal diye kastedtiği şeye ben de Çeviri diyorum. Dolayısıyla bu Çeviri aynı zamanda bir Meal'dir. Allah'ın hitabından dünyadaki imkânlar ve gücümüzün yettiği kadar anladığımız şeylerdir.

Kur'an ve Çevirileri'ni Her İnsan Anlar

Herkes Kur'an'ı, Rasûlullah'ın anladığı gibi anlamaya çalışmak için gücü nispetinde gayret gösterirse iyi olur. Hz. Muhammed (sav) Kur'an'ı anlamaya ne zaman başladı, bu sırada nasıl bir durumda bulunuyordu. Çevre şartları neydi? Kur'an'ı birden bire mi anladı, uzun bir süreç içerisinde mi anladı? Dilleri Arapça olan bazı kişiler, niçin Hz. Muhammed'e karşı çıktılar. Kur'an'ı anladıkları için mi karşı çıktılar, anlamadıkları için mi? Kur'an'ı herkes anlar. Ancak herkes iman etmez. Her iman eden de gereklerini titizlikle yerine getirmeyebilir. Titizlikle yerine getiren olur, getirmeyen olur. Kur'an "Ağrı dağının zirvesine çık" diye yazmış olsa, bu sözü Arap rahatlıkla anlar, Arap olmayan da çevirisini rahatlıkla anlar. Lâkin Ağrı dağına çıkılabileceğine kim inanır/iman eder, kim iman etmez/inanmaz?! Bu belli olmaz. Kim çıkmaya çalışır, kim çalışmaz bu belli olmaz. Kur'an'ı zekâ düzeyi en alt seviyede olan bir insan dahi anlar. Çeviriden de olsa anlar. Çevirilere Kur'an denilemez; lâkin Çevirilerden de Kur'an anlaşılabilir. Allah böyle bir kanun koy-

masaydı: Dilleri Arapça olmayan Uluslara haksızlık olurdu, çünkü onlar da Bu Kur'an'dan hesaba çekilecekler. Kur'an bilindiği üzere bu konuda bize bilgi vermektedir.

Kur'an'ı Kimler Anlamaz

İnanç demek; insanların kesin olarak var ve gerçek kabul ettiği hakikatlerdir. İncanın zıddı ise gerçekte var olmayan bâtil şeylerdir. Bir insan bir şeye bu kadar bağlanırsa, gerçek sanırsa elbetteki bu bağlanış her türlü düşünce ve davranışına etki edecektir. Zira bu kişi, Kur'an okurken dahi, bâtil inancı istikâmetinde yorumlar üretecektir. Kur'an bâtil inançların karşısında olan bir kitaptır. Tüm bâtil inançların atılması için zihnin tamamen boşaltılmasını (bkz. Müzzemmil: 1-10), zihinde inanç adına hiçbir şeyin kalmamasını Kur'an istiyor. Dolayısıyla kişi kendini böylece Kur'an'a açmış oluyor. Kendini Kur'an'a açan kişiye aynı ölçüde KUR'AN açılıyor. Eğer buna rağmen halâ anlamıyorum/anlayamıyorum diyorsa, bâtil inançtan bir kalıntı olup olmadığına dair kendini sorgulamasında fayda var.

Mealler'de Dikkat Edilmesi Gerekenler

[1] Bilim; varlıkları ve olayları inceler. Bilimin ispatlanmış hükümlerine (*yani varlıkların ve olayların bilinen özelliklerine*) çeviride/mealde bir zıtlık görürseniz, elinizdeki Çevirinin ilgili satırlarını çizerek, çeviriyi kabul etmeyiniz. **Gönderilmiş Kitap Kur'an ile Yaratılmış Kitap Kâinat (Bilim) asla çelişmez.**

[2] Aklınıza, Mantığınıza, Vicdanınıza ters gelen çeviriyi reddetmeniz en doğal hakkınızdır. Hür iradenizi, hiçbir sınır tanımaksızın, özgürce kullanınız. Hür iradenize ters gelen bir ifadeyi reddetmeniz sizi dinden imandan çıkarmaz. Akıl, Allah'ın ayetidir. Kur'an da Allah'ın ayetidir. **Akıl ile Ayet çelişmez.**

[3] Mesleğinde uzmanlaşmış kişilere (Bilim Adamlarına) sorunuz. Çeşitli, iyi veya kötü olayları yaşamış kişilerin tecrübelerini dinleyiniz. Çevirinin bütünlüğü içerisinde birbirini tutmayan, çelişkili anlatımlar tespit ederseniz, çelişkileri çiziniz ve kabul etmeyiniz. **Kur'an'da çelişki olmaz.** (Bkz. Zümer: 27-28). **Meallerde de çelişki olmamalı?!**

[4] Bu Çeviri; büyük oranda (%60-70) her satırın üzerine orijinal metinden ilgili kısmı yazılabilecek şekilde düzenlenmiştir. Arapça bilimler, Çevirinin bu özelliğini hemen görebilirler. Bundan dolayı, yer yer devrik cümleler oluşmuştur. Devrik cümlelerin kullanılması hızlıca okumaya engel olmaktadır. Bu durum Çevirinin (okuyanın lehine) ağır ağır, yavaş yavaş, düşünme düşünme, anlaya anlaya okunmasını bir zorunluluk hâline getirmektedir. Ayrıca, Allah kendisine atfen söylediği: “Ben, Biz, O” ve kulların veya Nebiler’in hitabet olarak: “Sen, Sana, Sen’den” kelimelerinin baş harflerini büyük yaparak özelleştirmiş olduk. Başka bir özellik de: Arapça orijinali aynı olan kelimelere, Türkçe karşılık olarak birden fazla anlam vermeyi tercih ettik. İstedik ki; okuyucu Türkçe anlam zenginliğini de yaşasın. Okuyucu ayetlerden kopmasın diye ve bir iki kelimeyle veya bir satır ile ifade edilebilecek tamamlayıcı notları parantezlerle verdik. (Son Versiyon 2023: Dipnotlu Kur’an Meali oldu).

Surelerin Diziliş Sıralaması

Elinizdeki bu Eser’in Kur’an Meali sıralaması normal Mushaf sırasına göre değil; Hz. Osman’ın düzenlediği Nüzul/İniş Sıralaması esas alınmıştır. Bu sıralama bireyin/ferdin düşünce ve duygularının güzelleştirilmesinde etkili olmuş bir sıralamadır. Çeviri okumaya yeni başlamış bir kişi, Bakara Suresi’nin bazı ayetleri karşısında anlama güçlüğüne düşüyor. Kur’an-ı Kerim’i Mekki ve Medeni olarak İKİ BÖLÜM’de yayınlamayı uygun gördük. Zira, Bakara Suresi’nin bir alt yapısı vardır. Alt yapısı; Surelerin alt katı (yani o konuların Mekki Surelerde anlatılan yaşanmış olayları) Bakara Suresi’nden evvel gelen 86 civarındaki suredir. Bu sureler ve bu surelerdeki doğal gelişim anlaşılmadan insan Bakara Suresi’ni nasıl anlasın?! (Yıllar sonra iki cildi birleştirdik).

Hem Yetenek Kazanır Hem de Kur’an’ı Yaşarsınız

“Surelerin İniş Sırasına Göre” yapılan Çeviriyi defalarca okuduğunuzda zamanla şu yetenekleri kazanırsınız:

- a) Okuma – Anlama = Sure bütünlüğü, Anlayış bütünlüğü.
- b) Anlama – Tefekkür = İdrak bütünlüğü.
- c) Tefekkür – Hissetme = Kalp bütünlüğü.

- d) Duyuş ve gereklerini yerine getirme = Eylem bütünlüğü.
- e) Hakkı ve sabrı tavsiye = İman bütünlüğü.

Arapça bilmeseniz dahi Surelerin İniş Sırasına Göre peşine takılınız. Yani Sureleri rehber/önder kabul ediniz. Bir Sureyi şöyle yaşamaya çalışınız:

- 1- Suredeki emirleri kesinlikle yapınız.
- 2- Suredeki nehiyeleri yapmayınız, yani yasaklardan kesinlikle kaçınınız.
- 3- Suredeki tavsiyelere gücünüz yettiğince uymaya çalışınız.
- 4- Suredeki bilgileri öğrenip anlatınız/başkalarıyla paylaşınız.

Bu dört işlemi samimiyetle yaparsanız Kur'an'ı ve İslâm'ı yaşamış olursunuz. Alak Suresi'nden başladınız. Sonra Kalem Suresi, daha sonra sıra ile inen Sureler. Bu şekilde Mekki Sureleri okumak, bizi Medeni Sureleri anlamaya hazırlar. Yolculuğunuz hayırlı olsun. Bakalım 'SURELER' sizi nereye götürecektir?

Meal'de Uygulanan Bazı Teknik Hakkında Önemli Notlar

1) Cümle içinde geçen ve parantez içinde **(düz)** / **[düz]** olan kelimeler, geçtiği Sûre ve Ayet bütünlüğünden alıntılanmıştır.

2) **[italik]** - **(italik)** ya da parantezsiz **italik/eğik** olan kelimeler Kur'an bütünlüğünden yararlanılarak ayetlerin doğru anlaşılmasına, algılanmasına yardımcı olması için verilmiştir. Burada daha çok İlköğretim, Ortaöğretim'de eğitim gören yavrularımız gözetildiği gibi; Kur'an ve İslâm kültürü ile henüz tanışmamış veya çok az bilgiye sahip olan insanımızın da durumu göz önünde bulundurulmuştur. Kolay anlaşılır olması açısından cümleler bu şekilde düzenlenmiştir.

3) **[/]** kesme işareti ile bir kavram/kelime birden fazla anlamlandırılmış, örneğin; **(alnından/perçeminden)**, **(oku/düşün/anlat)**, **(fitne/açığa çıkar[ıl]ma)** veya cümle içinde birden fazla iki değişik ifade için de kullanılmıştır. Mesela; ayetin siyaki/gelişi geceden bahsederken, yani geceyi gündüze çevirdiğini ifade ederken; **(onu aydınlattığı/açığa**

çıkarttığı) veya bir nefse düzen verdiğini, şekil verdiğini belirttiğinde, iki anlamı yan yana verirken de [/] kesme işareti kullanılmıştır; **(onu düzenleyene/ona şekil verene)** gibi.

4) Konudan konuya geçişlerde; konular daha rahat takip edilebilsin için BÖLÜMLERE ayrıldı. Ayet numaraları bold/siyah ve ilk bir iki kelime de BÜYÜK harflerle verildi. Her BÖLÜM'ün kendi içinde geçen farklı anlatımların/konuların da ilk harfi siyah ve bir iki kelimesi de BÜYÜK harflerle verildi ki, böylece her gün ayrı ayrı ders yapılmasına uygun hâle getirilmiş oldu.

BU KİTABI okuduktan sonra düşünce ve duygularınıza, anlayış ve algılamanıza hitap ettiğine inanırsanız; ayrıca Çeviride geçen ve kesme işaretiyle de yan yana verdiğimiz kelimelerden birinin konuşma ve yazma dilinizle de örtüştüğünü görürseniz, işte o zaman:

“Artık sizler de Kur’an’ı anlıyorsunuz”^[*] demektir...

Sevgiyle kalın...

Sadık TÜRKMEN

19 Mayıs 2009

İstanbul

[*] Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni ve Köşe Yazarı Sayın Ertuğrul ÖZKÖK Beyfendi, Mealimizi okuduktan sonra Köşesine: “ARTIK KUR’AN’I ANLIYORUM” başlığı adı altında taşımıştır. Tarih 12 Haziran 2009. Aynı yılın (2009) Ramazan Ayı’nda VATAN GAZETESİ tüm okuyucularına Kupon karşılığında Promosyon olarak hediye etmiştir. Ayrıca Ahmet HAKAN ve şu an adını sayamayacağım pek çok Gazeteci-Yazar Köşelerinde (Mealimiz hakkında) olumlu yazılar kaleme almakla birlikte; 50’nin üzerinde Karşılaştırılmalı Meal olarak düzenlenen İnternet Sitelerinde yer almış olup, diğer Meal Sahiplerinin ayetlere verdikleri manâ ile Okuyucular karşılaştırma imkânı bulabilmektedirler (her birine ayrı ayrı teşekkür ederim).

Sayın Ertuğrul ÖZKÖK ‘ün Köşe Yazısının linkini aşağıya bırakıyorum, ilgilenenler aşağıdaki linkin üzerine tıklayarak okuyabilir;

<https://www.hurriyet.com.tr/artik-kurani-anliyorum-11849391>

BİR KELİME BİLE OLSA YARARLANDIĞIM ESERLER

01. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
02. Diyanet Vakfı Yayınları (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
03. Abdulaziz BAYINDIR (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
04. Güngör KIZILBAĞ (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
05. Süleyman ATEŞ (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
06. Muhammed ESED (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
07. M. Hamdi YAZIR (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
08. Hasan Basri ÇANTAY (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
09. İsmail Hakkı BALTACIOĞLU (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
10. Hüseyin ATAY (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
11. Salih AKDEMİR (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
12. Ahmed AĞIRAKÇA (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
13. Bekir KARLIĞA (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
14. Şeref Aziz TAHA (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
15. Mustafa HİZMETLİ (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
16. Bekir SADAK (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
17. Ahmet DAVUDOĞLU (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
18. A. Fikri YAVUZ (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
19. Ömer Rıza DOĞRUL (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
20. Ali ARSLAN (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
21. Muhammed Nru Doğan (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
22. Osman NEBİOĞLU (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
23. Mustafa SAĞ (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
24. Beşir ERYARSOY (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
25. Yaşar Nuri ÖZTÜRK (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
26. Ömer DURLU (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
27. Ali ÖZEK (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
28. Hüseyin ELMALI (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
29. Ziya KAZICI (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
30. Necip TAYLAN (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
31. Hacı Ahmed DİDİN (*Kur'an-ı Kerim ve Cümle Meali/Çevirisi*)
32. Muhammed HAMİDULLAH (*Kur'an Meali/Çevirisi*)

33. Ahmet TEKİN (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
34. Hayrat NEŞRİYAT (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
35. Ömer Nasuhi BİLMEN (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
36. Abdullah AYDIN (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
37. Hayri YILDIZLI (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
38. Halil UYSAL (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
39. Hasan Tahsin FEYİZLİ (*Kur'an Meali/Çevirisi*)
40. Seyyid KUTUB, *Fi-Zilal'il Kur'an. (Tefsir)*
41. Fahrettin er-Razi, *Tefsir-i Kebir*, Akçağ Yayınları (*Tefsir*),
42. MEVDUDİ, *Tefhim'ül-Kur'an. (Tefsir)*
43. Mukatil bin SULEYMAN, (v.150 h.) *Tefsir-i Kebir*, İşaret Yayınları (*Tefsir*)
44. Muhammed Ali Es-SABUNİ, (*Safoetu't-Tefasir*) *Tefsirlerin Özü*, İz Yy., 2003, (*Tefsir*)
45. İbn KESİR *Tefsiri*, Çağrı Yayınları (*Tefsir*)
46. *Taberi Tefsiri*, İmam Taberi, Ümit Yayıncılık, (*Tefsir*)
47. *İlk Mesajlar*, M.Ali BALTAŞI, (*Meal-Tefsir*), Birleşik Yayıncılık, İstanbul, 1993.
48. *Kur'an'da Allah ve İnsan*; Prof.Dr. Toshihiko IZUTSU, Çeviren: Prof.Dr. Süleyman ATEŞ, Kevser Yayınları, 1964.
49. *Riyazü's-Salihin Tercemesi*, en-Nevevi, Arslan Yayınları, 1-3. Cilt, İstanbul, 1989.
50. *Kur'an Mealleri Sempozyumu*, 24-26 Nisan 2003, Diy.İşl. Yayınları, I-II. Cilt, 2007.
51. *Kur'an'a Göre Araştırmalar*, I-III. IV-V., Prof.Dr. Hüseyin ATAY, 1997.
52. *Kur'an-ı Kerim Tarihi ve Türkçe Tefsirler Bibliyografyası*, Prof.Dr. Muhammed HAMİDULLAH, Yağmur Yayınları, İstanbul, 1965.
53. *İslam Peygamberi*, Prof.Dr. Muhammed HAMİDULLAH, I-II. Cilt, İrfan Yy., 1990.
54. *Nüzulünden Günümüze Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Dr. Osman KESKİOĞLU, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, 1987.
55. *Hız Muhammed ve Hayatı*, Ali Himmet BERKİ – Dr. Osman KESKİOĞLU, 2. Baskı, 1986.
56. *Fıkhü's-Siyre, Peygamberimizin Uygulamasıyla İslam*, Dr. M. Said Ramazan el-BUTİ, Gonya Yayınları, 1987.
57. *Kur'an Işığında Doğru Bildiğimiz Yanlışlar*, Prof.Dr. Abdulaziz BAYINDIR, İst., 2007.

58. Abdul Fettah El-Kadi, *Esbab-ı Nüzul*, Fecr Yayınları 1986. (*İniş Sebepleri*)
59. *Kitap Sünnet'in Işığında Dört Rukün (Namaz, Zekat, Oruç, Hac) Geçmiş Dinlerle Mukayeseli*, en-NEDVİ, İslami Neşriyat, 1969.
60. *Müslümanlıkta İbadet Tarihi*, Tahir OLGUN, Işık Basımevi, İstanbul, 1946.
61. *Asr-ı Saadet, Peygamberimizin Tebligat ve Talimatı*, Seyyid Süleyman NEDVİ, Sebilürreşad Neşriyat Bürosu, İstanbul, 1967.
62. *Tefsirde İsrailiyyat*, Dr. Abdullah AYDEMİR, Diy. İşl. Başk. Yayınları, Ankara, 1974.
63. *Hadisler, Tefsir Bölümleri: Buhari, Müslim, Ebu Davud, İbn-i Mace, Tirmizi, Nesei*.
64. *İslam Felsefesinin Kaynakları*, Y.Kumayr'den Fahrettin OLGUNER, Dergah Yayınları, İstanbul, 1976.
65. *Kur'an'ı Nasıl Okuyalım*, Mevdudi, Bir Yayıncılık, İstanbul, 1983.
66. *İslam Dünyasında İnanç Sorunları*, Hasan el-Hudaybi, İnkilab Yy., İstanbul, 1986.
67. *Kur'an'da Edebi Tasvir*, Prof. Seyyid KUTUB, Hilal Yayınları, Ankara, 1969.
68. *Kur'an Araştırmaları, Mekki ve Medeni Ayetler*, Muhammed Kutub, Fikir yy., İst., 1981.
69. *Kitab-ı Mukaddes, KUR'AN ve Bilim*, Maurice BUCAILLE, Çeviri: Doç.Dr. Suat YILDIRIM, 4. Baskı, İzmir, 1984.
70. *İslam'da Fert ve Cemiyet*, Muhammed KUTUB, Hikmet Yayınları.
71. *Rasulullah'ın İslam'a Davet Metodu*, Hibaş Yayınları, Konya, 1983.
72. *Kur'an'a Göre Hz. Muhammed'in Hayatı (Mekke-Medine Dönemi)*, İzzet Derveze, 1989.
73. *Kur'an İlimleri*, Dr. Subhi es-Salih, Hibaş Yayınları, Konya, 1983.
74. *Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber*, Mevdudi, Cilt I-II, Pınar Yayınları, İstanbul, 1985.
75. *Allah Rasulü Hz. Muhammed*, Said HAVVA, Hilal Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 1981.
76. *Son Peygamber Hz. Muhammed*, Mevlana Şibli NUMANİ, Cilt 1-2, İz Yy., İstanbul 2002.
77. *Kutsal Kitap, Eski ve Yeni Antlaşma (Zebur, Tevrat, İncil) K.M. Yy.*, İstanbul, 2009
78. *Mevcut Kaynaklara Göre Hristiyanlık*, Doç.Dr. Suat YILDIRIM, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1998.
79. TÜBİTAK ve diğer yayınevlerimizin yayın hayatına kazandırdığı ve ayetleri anlamada yararlandığımız çok sayıda Tıp ve Bilimsel kitapları.

80. TÜBA: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ Yayınları.
81. *The Holy Qur'an*, Abdullah Yusuf Ali (Doğum 1872-Ölüm 1953), U.S.A., 1946; 1989 ve 1996 U.S.A baskıları.
82. Mukatil b. Süleyman, *Kur'an Terimleri Sözlüğü*, (v. 150 h.), İşaret Yayınları, (Sözlük)
83. *Beşyüz Ayet Tefsiri*, Mukatil b. Süleyman (v. 150 h.), İşaret Yayınları.
84. *Ahkam Ayetleri Tefsiri*, Mukabil b. Süleyman (v. 150 h.), İşaret Yayınları.
85. *El-Akl ve Fehmü'l-Kur'an, Aklın Mahiyeti ve Kur'an'ın Anlaşılması*, Haris el-Muhasibi, İşaret Yayınları.
86. *Müfredat*, Ragıp el-İsfahani, *Kur'an İstilahları Sözlüğü*, Pınar Yayınları, (Sözlük)
87. *Kur'an-ı Kerim Lugatı*, TİMAŞ Yayınları 1994. (Lügat)
88. *Dini Kavramlar Sözlüğü*, Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, (Sözlük)
89. *Kur'an Fihristi*, Recep AYKAN, Pınar Yayınları, 2. Basım, 2000 (Fihrist)
90. *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu 10. Baskı, Ankara 2005. (Sözlük)
91. *Yazım Kılavuzu*, Türk Dil Kurumu 24. Baskı, Ankara 2005. (Sözlük)
92. *Türkçe Yazım ve Anlatım Kılavuzu*, Dr. Hamza ZÜLFİKAR, 3. Baskı, Ankara 1983.

Rabbimizin Bütün İnsanlara Hediyesi;
Tüm Sorunlarımıza Gösterdiği Çözüm Yolu;
Herkesin Aradığı Huzur, Mutluluk, Sağlık Yolu!

VE EY İNSAN;
BU SENİ MUHATAP ALIP İNDİRİLEN BİR KİTAP'TIR:
O HÂLDE ŞİMDİ SEN DE KİTABINI OKU!

BİRİNCİ KISIM

Medeni Sureleri Doğru Anlamanın Altyapısı:

KUR'AN'IN MEKKİ SURELERİ

LİSELER İÇİN DERS KİTABI

(1 - 86. Sureler)

Özellikle;

“BİRİNCİ KISIM MEKKİ SURELER”

*Tüm insanlar tarafından birey ve toplu olarak okunması
gözönünde bulundurularak hazırlanmış olup,*

İLERİYİ/AHİRETİ düşünmeyi

ve

İMAN etmeyi öğretir.

ALAK SURESİ

İniş Sırası: 1 • Mushaf^[1] Sırası: 96 • Mekki Sure • 19 Ayettir

I. ÜNİTE^[2]

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

(Sonsuz İyilik Sahibi ve Lütfundaki Sınırsız olan Allah'ın Adıyla)

1. **YARATAN** Rabbinin adıyla oku!^[3]
*(Yarattığımız kâinat ayetlerini tefekkür edip düşün;
yere ve göğe koyduğumuz bilimleri araştırıp açığa çıkar, öğren).*
2. O insanı alaktan (embriyodan/bir hücreden)^[4] yarattı.
3. *(Gönderdiğimiz kitabın ayetlerini) oku!*
(Öğren, öğret, kitaba çağır, tebliğ edip duyur, paylaş)^[5];
Rabbin sayısız ikrâm edendir.
4. O, kalem ile *(yazarak öğrenmeyi) öğretti.*
5. İnsana bilmediklerini *(okuyup araştırarak ve yazarak) öğretti.*

[1] Mushaf/Tertip Sırası: Surelerin uzundan kısaya doğru tertip edilerek oluşturulan mevcut Sure sıralamasına denilir.

[2] İlköğretim Okulları BİRİNCİ SINIF DERSİ olarak, öğretmenler tarafından işlenmesi tavsiye edilir.

[3] ikra/Oku: Bu ayette doğayı, çevreyi, kültürleri, insanları ve bilim dallarını yani; 'Yaratılan Ayetler' ile 'İndirilen Kur'an Ayetlerini'; "Akıl ve Bilim Işığında" doğru bir şekilde oku emri olduğu gibi; okuyup kavradıklarını bir başkalarına öğretme ve okuma (anlatma/duyurma/ilân etme) emri de olabilir.

[4] Embriyonik Süreç; ALAK: "Kan pıhtısı, alaka, ilişki, sevgi" anlamlarını da kapsar. Yani bu durumda: "Allah, insanı; alakadan, ilişkiden; bugün için sevgiden doğan ilişkiden yarattı" diye de açıklanabilir. Onun için insanda 'sevgi' ağır basar.

Embriyo için bkz.: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Embriyo> (İnternet Ansiklopedisi).

[5] En iyi öğrenme ve öğrendiklerimizi hafızamızda kalıcı hâle getirme şekli: Öğrendiğimizi öğretmektir/paylaşmaktır.

II. ÜNİTE^[5]

6. HAYIR HAYIR sakın!
Her insan azar/azgınlaşır,
7. kendini müstağni/yeterli görmekle!
8. Oysa dönüş Rabbinin huzurudur.

---

[5] İlköğretim Okulları İKİNCİ SINIF DERSİ olarak Öğretmenler tarafından işlenmesi tavsiye edilir. Bu SİSTEM Alak Suresi'nde görüldüğü üzere diğer tüm Sureler: Ortaöğrenim (İlk, Orta, Lise'de Mekki Sureler) ve Yüksek Okullarda da (Medeni Sureler) okutulabilir.

9. **ENGELLEYENİ** gördün mü;
10. salât (*davet*) eden/namaz kılan (*ibadet eden*) bir kulu?
11. Gördün mü,
ya o (*engellenen/salât/davet eden*) doğru yol üzerindeyse?
12. Yahut takvayı/kötülüklerden uzak durmayı emrediyorsa?
13. Gördün mü;
ya o (*engelleyen*) yalanlıyor
ve
yüz çeviriyorsa?!
14. **BİLMEZ** mi ki, Allah kesinlikle herşeyi görüyor!
15. Hayır hayır; eğer vazgeçmezse onu alnından/perçeminden
(*yaptıklarıyla*) yakalayacağız;
16. o yalancı günahkârın perçeminden/alnından.
17. O hâlde çağırsın adamlarını!
18. Biz de zebanileri^[6] çağıracağız.
19. **KESİNLİKLE** hayır, ona (*engelleyene*) boyun eğme;
(*sen yalnız Allah'a*) secde et/itaat et
ve
(*itaatinle/secdenle O'na*) yaklaş/bağlılığını göster.

[6] İlâhî azap güçlerini.

KALEM SURESİ

İniş Sırası: 2 • Mushaf Sırası: 68 • Mekki Sure • 52 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Nûn.

KALEME ve (*kalem ile*) satır satır yazılanlara ant olsun.

2. Sen Rabbinin nimeti (*Kur'an*) yolundasın, mecnun değilsin!
3. Gerçekten sana tükenmez/kesintisiz bir karşılık/ödül vardır.
4. Şüphesiz sen yüksek bir ahlâk^[1] üzerindesin.
5. Sen de göreceksin, onlar da görecekler;
6. hanginizin fitnelenmiş (*mecnun/fitne çıkaran*) olduğunu.
7. Şüphesiz Rabbindir kendi yolundan sapanı en iyi bilen
ve
yine O'dur doğru yolda olanı en iyi bilen.

8. ÖYLEYSE yalanlayanlara uyma/itaat etme!
9. Kısmen onlara uymanı arzu ettiler,
kendileri de kısmen sana uyacaklardı.

10. ŞUNLARIN hiçbirine uyma:
Yemini alışkanlık haline getirmiş alçağa,
11. işi gücü birilerini çekiştirmek olan dedikoducuya.
12. Hayrı engelleyen, saldırgan, çok günahkâra.
13. Kaba, katı (*kalpli*), üstelik karakersiz
ve
kötülükle damgalı olana^[2];
14. mal ve evlât sahibi olmuş diye:

[1] Üstün bir mizaç ve karakter.

[2] Veya sosyal anlamda hiç kimseye yararı olmayan faydasız kişi.

15. Ayetlerimiz ona okunduğu zaman;
“Öncekilerin masalları/yaşanmış hayat hikayeleri!” dedi.
16. Biz yakında onun (*burnunu sürterek*) kibrini kıracağız!
17. GERÇEK şu ki,
Biz onlara belâ (*yaptıklarının karşılığını*) vereceğiz.
Bahçe sahiplerine,
yaptıklarının karşılığı olanı (*belâyı*) verdiğimiz gibi!
Hani onlar;
bahçeyi mutlaka toplayacaklarına dair yemin etmişlerdi,
sabahleyin erkenden gitmeyi plânlamışlardı.
18. Ve hiçbir istisna^[3] da yapmıyorlardı.
19. Orayı^[4] Rabbinden gelen doğal bir afet/tayfun sardı.
Onlar uyuyorlarken!
20. Sonunda o (*bahçe*) kapkara kesiliverdi.
21. Nihayet sabahleyin birbirlerine seslendiler:
22. “Haydi eğer mahsûlünüzü toplayacaksanız erkenden gidin”.
23. Derken aralarında şöyle fısıldaşarak çıkıp gittiler:
24. “Bugün aranıza sakın bir yoksul girmesin”.
25. MAHSÛLÜ toplayacaklarına emin olarak erkenden gittiler.
26. Onu (*bahçeyi*) gördükleri zaman şöyle dediler:
“Mutlaka biz yolu şaşırılmış olmalıyız.
27. Galiba biz yoksun bırakıldık.”
28. Onların anlayışlı olanı/orta yolda gidene dedi ki:
“Ben size Allah’ı yüceltmeniz gerekmez miydi,
(*O izin vermeden mahsûlümüzü kaldıramayız*) demedim mi?
29. Dediler ki:
“Rabbimizi yüceltiriz, gerçekten bizler zalimlermişiz.”
30. Birbirlerini kınayarak döndüler.

[3] Başka bir ihtimal (Allah’ın dilemesi) ile karşılaşabileceklerini de hiç düşünmüyorlardı.

[4] Bahçeyi.

31. Dediler ki:
“Gerçekten bizler azgınlarmışız^[5], yazıklar olsun bize!”
32. “Belki Rabbimiz bize onun yerine
ondan daha hayırlısını verir.
Şüphesiz biz,
yalnızca Rabbimize rağbet edeceğiz/yöneleceğiz.”
33. İşte azap böyledir!
Ahiret azabı ise elbette daha büyüktür, ne olurdu bilselerdi!

BÖLÜM 2

34. ŞÜPHE SİZ Kİ; korkup sakınarak kötülük yapmayanlar için
Rableri katında nimet cennetleri vardır.
35. Müslüman olanları suçlular gibi yapar mıyız?
36. Size ne oluyor?
Nasıl hüküm veriyorsunuz öyle?
37. Yoksa ders yaptığınız özel bir kitabınız mı var yanınızda?
38. Onda ‘hayâl/arzu ettiğiniz herşey sizindir’ diye (*yazan!*)
39. Yoksa sizin için üzerimizde
kıyâmet gününe kadar sürecek yeminler mi var?
‘Hükmettiğiniz herşey olacak’ diyen.
40. Sor onlara;
onlardan hangisi buna kefil/bu iddianın savunucusu olacak?
41. Yoksa onların ortakları mı var?
Öyleyse ortaklarını getirsinler doğru sözlü iseler?
42. PERDENİN kalktığı/herşeyin açığa çıktığı
ve
secdeye davet edildikleri o gün,
güç yetiremezler (*secde etmek isterler ama edemezler*).

[5] Küstahça davranmışız.

43. Gözleri perişandır/düşük bir hâlde onları bir zillet kaplamıştır.
Halbuki onlar
(dünyada) sapaşğlam iken secdeye davet edilirlerdi.
44. Bu sözü yalanlayanları Bana bırak.
Biz onları derece derece
bilmedikleri bir yönden azaba yaklaştıracamız.
45. Onlara mühlet veriyorum (biraz zaman tanıyorum).
Şüphesiz Benim kurduğum düzenim/plânım sağlamdır.
46. Yoksa sen onlardan bir ücret istiyorsun da
onlar borçtan ezilmişler mi?
47. Yoksa gayb (bilinmeyen) onların yanında da
onlar mı yazıyorlar?
48. ŞİMDİ SEN Rabbinin hükümlerini yerine getirmeye çalış
ve
balık/balina sahibi (Yunus) gibi olma;
hani o seslenmişti hıçkırıktan boğulur bir hâlde iken!
49. Şayet Rabbinden ona bir nimet yetişmemiş olsaydı
perişan bir hâlde meçhûlde kalacaktı.
50. Rabbi onu seçti ve salihlerden/iyilerden kıldı.
51. İNKÂRCILAR neredeyse seni gözleri ile devireceklerdi^[6];
Zikri (Kur'an'ı onlara kendi lisânlarında okurken) işittiklerinde!
Diyorlar ki: "O gerçekten bir mecnundur!"
52. Oysa o (Okunan/Kur'an)
âlemler için bir öğütten/uyarıdan başka bir şey değildir.

[6] Kızgınlık ve öfke ile bakıyorlardı. "Göz ile devirmek" bir deyimdir. Söylenmek istenen bakışlardaki öfke, kızgınlık, kin, nefret anlatılıyor.

MÜZZEMMİL SURESİ

İniş Sırası: 3 • Mushaf Sırası: 73 • Mekki Sure • 20 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. EY SEN;
kendisine ağır bir sorumluluk yüklediğimiz kişi/insan^[1]
2. Gecenin büyük bir bölümünde ayakta dur/uyanık kal;
3. gece yarısında veya ondan biraz eksilt
4. ya da onun üzerine biraz ilâve et
ve
Kur'an'ı (*anadilin neyse anadiline çevrilmiş çevirilerinden*);
ağır ağır/üzerinde düşününe düşününe, anlamaya çalışarak;
(*tabiat ayetleriyle çelişkisiz biçimde*) oku,
5. GERÇEK ŞU Kİ;
Biz sana sorumluluk yükleyen ağır bir söz bırakacağız.
6. Şüphesiz gece (*kalkışı (Kur'an'ı okuma/anlama bakımından)*),
tesirce şiddetli (*anlayışça daha uygundur*)
ve
özümleme (*kavrayış*) bakımından daha etkilidir.
7. Çünkü senin için,
gündüz vaktinde uzunca bir meşguliyet vardır.
8. Rabbinin ismini an/hatırla/bahset

[1] Hitap özelde Vahiy ile direkt muhatap olan Nebi'ye olmakla birlikte bütün insanlığı kapsayıcı/kuşatıcı bir özelliğe sahiptir. O gün nasıl ki; Nebi, böyle bir şey ile ilk kez karşılaşması hasebiyle işin farkına varamamıştı. Bu sebeple: Ne ile karşı karşıya olduğunu kavrayamayan, henüz meselenin özüne vakıf olamayan, bilincinde olamayan olarak ta izah edilebilir. Bugün Kur'an ve Mealleriyle yeni tanışan herkes için geçerlidir bu hitap?! Sadece bu hitap değil, Kur'an'ın tüm ayetlerini insan, Allah kendisine hitabediyor gibi algılayıp öyle yaklaşmalı ayetlere ve öyle okumalı ki; ancak gereği gibi faydalanabilsin ve hayatına alıp uygulayabilsin.

ve

(din adına edindiğin bütün bilgileri şimdi bir tarafa bırakarak)

tüm yeteneklerinle ona (Kur'an'a) yönel/odaklan.

9. (O) doğunun ve batının Rabbi'dir (Sahibi'dir).

O'ndan başka İlâh^[2] (ibadet edilecek) yoktur.

Öyleyse, yalnızca O'nu vekil edin^[3].

10. ONLARIN söylediklerine (karşı) sabret/dayan/direnç göster.
onlardan güzellikle ayrıl.

11. Nimet sahibi bolluk içinde yüzen o yalanlayıcıları Bana bırak,
onlara biraz mühlet ver.

12. Bizim yanımızda bukağılar/boyunduruklar/kelepçeler

ve

yakıcı ateş vardır.

13. Gırtlığı tıkayan bir yemek

ve

can yakan/pek acıklı bir azap vardır.

14. O gün yeryüzü

ve

dağlar şiddetle sarsılır,

dağlar savrulmuş kum yığınları[na dönüşür] gibi olur.

15. DOĞRUSU Biz size,

üzerinize/yaptıklarınıza şahit olan bir elçi gönderdik,

Firavun'a gönderdiğimiz bir elçi gibi!

16. Firavun elçiye isyan etti,

Biz de onu pek şiddetli bir tutuşla yakalayıp mahvettik.

17. Eğer inkâr ederseniz nasıl korunacaksınız;

[2] İlâh: Kâinattaki herşeye izin veren veya vermeyen; ölmeyen ve uyumayan, yorulmayan sonsuz güç.

[3] Vekil edinmek: Gücümüzün yetmediği işlerde Yüce Allah'a; işimizi havale etmek, sığınmak, istemek, güvenmek, bizden istediği şeyleri yerine getirmek.

- çocukları yaşlılara^[4] çeviren o günden?
18. O günün şiddetinden gökyüzü çatlamıştır.
Ve O'nun sözü yerine getirilmiştir.
19. Şüphesiz bu (Kur'an, Rabbinden gelen);
bir öğüttür (*isteyen okuyup düşünür öğüt alır*).
Artık (*bu öğüdü okuduktan sonra*) dileyen kimse,
Rabbinin rızasına giden bir yol tutar.

BÖLÜM 2

20. HİÇ KUŞKUSUZ Rabbin;
senin gecenin üçte ikisinden biraz azında,
yarısında,
üçte birinde,
ayakta/uyanık dur[up Kur'an oku]duğunu biliyor.
Ve seninle birlikte olan bir topluluğu da (biliyor).
Gece ve gündüzün ölçüsünü koyan Allah'tır.
(*Zamanlamayı iyi*) hesap edemeyeceğinizi bildiğinden,
tövbenizi (*zamana uyamayacağınızı hoş görerek*) kabul etti.
Bundan böyle;
sizin için tamamı kolaylaştırılmış olan Kur'an'ı;
kolayınıza geldiği gibi (*okuyabildiğiniz kadar*) okuyabilirsiniz!
Allah bilir ki;
içinizden hastalananlar olacak, bir kısmınız;
Allah'ın fazlından aramak için yeryüzünde dolaşacak^[5]
ve
bir kısmınız da saldırganlara karşı sizi savunmak için,
Allah'ın belirttiği savaş hukukuna uygun olarak;

[4] Bu ifade korkunç olaylarla ilgili olarak kullanılan bir deyimdir: "Çocukların saçlarının beyazlaştığı gün". "Çocukların saçlarını ağartan gün" olarak ta tercüme edilebilir.

[5] Yeryüzünün çeşitli ülkelerine ticari maksatlı iş gezileri/seyahatleri düzenleyecek.

kıtâl^[6] edecekler/savaşacaklar.
Öyleyse sizin için tamamı kolaylaştırılmış olan Kur'an'ı,
kolayınıza geldiği gibi (*okuyabildiğiniz kadar*) okuyabilirsiniz!
Salâtı ikâme ediniz/Namazı kılarak yerine getiriniz,
Zekât vererek/ederek pislikten arınınız!
Bütün insanlık için vererseniz,
Allah karşılığını size ahirette verecek.
Allah katında verdiğinizizi daha hayırlı
ve
karşılık olarak ta daha fazlasını bulursunuz.
Allah'tan bağışlanma dileyin.
Şüphesiz ki Allah; çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.

[6] Kıtâl; hem kişinin bireysel olarak kendisini kötülüklerden koruması, hem de savunma amaçlı olmak şartıyla saldırgana karşı çıkmasıdır.

MÜDDESSİR SURESİ

İniş Sırası: 4 • Mushaf Sırası: 74 • Mekki Sure • 56 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **EY SEN;**
kendi kabuğuna çekilip yalnız kendisiyle ilgilenen insan^[1].
2. Artık kalk, uyar!
3. Rabbinin büyüklüğünü ilân et/anlat.
4. Elbiseni (*duygu ve düşüncelerini*) temizle/temiz tut.
5. (*Her türlü*) pislikten (*düşünce kirliliğinden*) uzaklaş/kaçın.
6. (*İyilik olarak her ne yaparsan*) çok görerek başa kakma!
7. Rabbin için diren/sabret/dayan/kendini mücadeleye ver.

8. **SUR'A** üfürüldüğü zaman,
9. işte o gün, çok zor bir gündür!
10. İnkârcılara hiç kolay değildir.

11. **TEK BAŞINA** yarattığım o inatçı kimseyi Bana bırak;
12. o ki hesapsız mal sahibi oldu.
13. Ve ona yanında hazır bulunan oğullar verdim.

[1] Ey kendisine sorumluluk yüklediğimiz ve henüz bunun bilincine varamayan?! Cebrail'den aldığı ilk emirler ile sarsılan Nebi?! Müddessir Suresi'ne kadar henüz ne olup bitiyor tam olarak kavrayamayan veya Kur'an'ı okuyup duran ama sorumluluk bilincinde olamayan tüm inanan insanlara hitabetmektedir. Ki böyle algılamakta (Allah'a davet anlamında) yeniden dirilmek, uyanmak için her zaman fayda vardır. Direkt ilk muhatap Nebi sav. olduğu gibi; ta kıyâmete kadar gelip geçecek tüm Ümmeti, insanoğlunu da kuşatıcı/insanoğluna hitap eden küresel ayetlerdendir. Artık Nebi ve Kur'an okuyan her insan; bu Sureye kadar (üç yıl gibi) belirli bir eğitimden geçmiştir ve kalkıp insanları uyarma emrini almıştır. Bu da gösteriyor ki; sorumluluk bilincine sahip olmuş, olgunlaşmış bir kişilik ortaya çıkmıştır. Buradan şunu da rahatlıkla görebiliyoruz; Alak, Kalem, Müzzemmil ve Müddessir Sureleri ile donatılan bir insan/her inanan insan; insanların karşısına çıkabilir; Rabbinin anlatabilir; Rabbine ve Kur'an'a davet edebilir!.. (Editör)

14. Serveti ve imkânı arttıkça arttı.
15. Sonra daha da artırmamı arzu eder!
16. Hayır hayır!
Gerçekten o; ayetlerimize karşı inat edenlerden oldu.
17. Onu sarp (*çok dik*) bir yokuşa sardıracağım.
18. **ÇÜNKÜ** o düşündü ve ölçtü (*biçti*),
(*ayetlerimizi/olayları/durumu*) yorumladı.
19. Kahırlı/öfkeli/stresli kişi nasıl ölçtü (*biçti*),
(*durumu/olayları/ayetlerimizi*) yorumladı.
20. Yine stresli/öfkeli/kahırlı kişi ne biçim ölçtü (*biçti*),
(*ayetlerimizi/olayları/durumu*) yorumladı!
21. Sonra baktı.
22. Sonra suratını astı
ve
kaşlarını çattı.
23. Sonra da arkasını döndü ve kibirlendi.
24. Dedi ki: “Bu (*başkasından*) nakledilen bir sihirdir.
25. Bu, ancak bir beşer/bir insan sözüdür”.
26. **İŞTE ONU** sekara atacağım/yaslayacağım.
27. Sekar nedir, sana ne bildirdi/sen bilir misin?
28. Geride bir şey koymaz
ve
terketmez/bırakmaz.
29. Beşeri/insanı yakıp kavurucudur.
30. **ONUN** üzerinde ondokuz vardır.
31. Biz melekleri cehennemın muhafızları yaptık.
Onların sayısını da inkâr edenler için,
bir açığa çıkarma[*aracın*]dan başka bir şey yapmadık,
ki böylece;
kendilerine kitap verilenler yakinen bilsinler
ve

ona iman etmiş olanların imanları daha da güçlensin,
kendilerine kitap verilenler
ve
müminler şüpheye düşmesin.
Kalplerinde hastalık olanlar ve inkârcılar ise:
"Bu misâlle Allah'ın kastettiği nedir acaba?" diyorlar.
İşte böylece Allah;
sapıklığı dileyenlerin sapıklığını açığa/ortaya çıkarır
ve
doğruluğu dileyenleri de;
doğru yola kavuşturur/muradına erdirir.
Rabbinin ordularını kendisinden başkası bilmez.
Bu, insanlar için yalnızca bir öğüttür.

BÖLÜM 2

32. **HAYIR HAYIR;** Ay'a yemin olsun,
33. dönüp gittiği zaman geceye,
34. ağardığı zaman sabaha yemin olsun!
35. Şüphesiz o (Sekar) en büyük[tehlike]lerden biridir.
36. İnsanlar için bir uyarıcıdır;
37. sizden ileri gitmeyi
veya
geri kalmayı dileyen kimse için.
38. **HER NEFİS/KİŞİ,**
kazandığı/yaptığı şeylere karşılık bir rehindir;
39. (*dünyada*) dürüst
ve
erdemli kalmayı başarabilenler hariç!
40. Onlar cennet bahçelerinden (*cehennemliklere*) sorarlar,
41. suçlulara (*mücrimlere*):
42. "Sizi sekara sürükleyen neydi?"

43. Dediler ki:
"Namaz kılanlardan^[2]/ibadet edenlerden olmadık.
44. Yoksula da yedirmezdik.
45. Dalanlarla^[3] birlikte dalar idik.
46. Ve
hesap/karşılık/ceza/din gününü yalanlar idik.
47. Sonunda ölüm bize (*bu hâlde iken*) gelip çattı."
48. Artık iddia ettikleri şefaathçilerin şefaati onlara fayda vermez.
49. **ONLARA** ne oluyor ki, öğütten yüz çeviriyorlar?!
50. Sanki onlar ürkmüş yaban eşekleri gibidirler,
51. aslandan kaçan!
52. Bilakis onlardan her biri,
kendisine açılmış sahifeler verilmesini ister.
53. Hayır hayır!
Onlar ahiretten korkmuyorlar.
54. Hayır hayır!
O, elbette bir öğüttür/ikazdır/uyarıdır!
55. Artık dileyen kimse düşünüp ondan öğüt alır.
56. Allah insanlara özgürlük vermeyi dilemeseydi^[4],
düşünüp ders alamazlardı/öğüt almayı bile dileyemezlerdi.
Korkulmaya ehil/lâyık olan O'dur.
Ve affetmeye lââyık/ehil olan da O'dur.

[2] "Namaz kılanlardan değildik". Namazın zorunlu bir ibadet olduğuna inanmayı reddederdik. Dini, Vahyi, Kur'an'ı ve topyekûn İslâmiyeti kabul edenlerden olmadık; onun için şimdi ateşteyiz.

[3] Boş, faydasız ve yanlış işlere.

[4] Allah insanı akıllı ve özgür bir varlık olarak yaratmasaydı, insan bir şey zaten dileyemezdi.

FATİHA^[1] SURESİ

İniş Sırası: 5 • Mushaf Sırası: 1 • Mekki Sure • 7 Ayettir

1. RAHMAN ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
2. ADINDAN övgüyle bahsedilmeye lâîyk olan tek varlık, Alemlerin (*Uzayların/Evrenin*) Rabbi/Sahibi Allah'tır!
3. O Rahman'dır (*herkese karşılıksız iyilik edendir*). Rahim'dir (*herkese yaptıklarının karşılığını verendir*).
4. Din (*hesap/hesaplaşma/ceza/karşılık*) gününün sahibidir.
5. ANCAK Sana ibadet eder/boyun eğer/kul olur ve yalnız Senden yardım^[2] isteriz.
6. BİZE doğru yolu göster (*öğret*).
7. Kendilerine nimet (*Vahiy/Kitap*) verdiklerinin yolunu. Gazaba uğramışların ve sapıtmışların yolunu değil!

[1] İlköğretim Okullarında Alak/İkra (Oku) ve Fatiha Suresi ders olarak yeterli olabilir. Alak ve Fatiha Suresi dışında kalan Mekki (yani Alak-Mutafaffin arası) Sureler Liseler için Öğretmenler tarafından Öğrenciler ile birlikte işlenmek üzere ders olarak okutulması tavsiye edilir.

[2] İnsanların yapabilecekleri şeyler yardım olarak Allah'tan istenmez. İnsanların yapamayacakları şeyler yardım olarak yalnız ve yalnız Allah'tan istenir.

TEBBET SURESİ

İniş Sırası: 6 • Mushaf Sırası: 111 • Mekki Sure • 5 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. EBU LEHEB^[1]'in (*Rasûl'e taş atan*) iki eli^[2] kurusun,
kendisi de kurusun/zaten kurudu (*zarar veremez oldu*) da!
2. Ne malı fayda verdi kendisine ne de kazandığı...
3. Yakında alevli bir ateşe yaslanacaktır,
4. karısı^[3] da odun hamalı (*taşıyıcısı olarak*).
5. Boynunda liften bükülmüş bir ip olduğu hâlde!

[1] Hz. Muhammed sav'in öz amcası olup, gerçek adı Abdû'l-Uzza idi. Parlak bir yüze sahip olduğundan Leheb "parlak/alev yüzlü" anlamına da geldiğinden aynı zamanda Yüce Rabbimiz kendisine Ebu Leheb: (Cehennem) Ateş Babası diye de hitab etmekle birlikte; adına özel aynı adı taşıyan bir Sure de indirmiştir. Ondan sonra böyle (Ebu Leheb) anılagelmiştir. Hz. Muhammed sav'e ve müslümanlara sürekli düşmanca davranmıştır.

[2] "İki el" ifadesi Ebu Leheb'in sahip olduğu etki ve gücü anlamındadır.

[3] Bu kadının adı Ümmi Cemil olup Ebu Süfyan'ın kız kardeşidir. Nebi sav'in geçtiği yollara ayağına batması için dikenli çalılar serper, iğrenç dedikodular ve iftiharlar yayardı. Rasûlullah'ın kapı komşusu idi.

TEKVİR SURESİ

İniş Sırası: 7 • Mushaf Sırası: 81 • Mekki Sure • 29 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. GÜNEŞ kıvrıldığında,
2. yıldızlar görülmediğinde,
3. dağlar yürütüldüğünde,
4. gebe develer salıverilip başıboş bırakıldığında,
5. vahşî hayvanlar bir araya toplandığında,
6. denizler kaynatıldığında,
7. nefisler eşleştirildiğinde/çiftleştirildiğinde
8. ve
diri diri gömülen küçük kız konusunda sorulduğunda:
9. “Hangi suçtan dolayı katledildi/öldürüldü?” (diye).
10. Sahifeler (*herkesin hesabı/sicil dosyası*) açılıp neşredildiğinde,
11. gökyüzü sıyrılıp açıldığında,
12. cehennem alevlendirilip kızıştırıldığında
13. ve
cennet yaklaştırıldığında...
14. Artık her nefis/can getirdiği şeyleri bilmiş olur.
15. HAYIR HAYIR! Yemin ederim gizlenip geri gelenlere,
16. yörüngesinde dönerek akıp gidenlere!
17. Kararmaya başladığında geceye
18. ve
nefes aldığında sabaha;
19. şüphesiz o,
ikrâm gören şerefli bir elçinin getirdiği sözdür;
20. o pek güçlüdür,
Arş'ın sahibinin katında itibarlıdır.
21. Orada kendisine itaat edilir, güvenilir.

22. **ARKADAŞINIZ** mecnun değildir;
23. apaçık ufukta onu/Cebrail'i gördü.
24. O/Cebrail gayb konusunda zan/töhmet altında tutulamaz.
25. Bu kovulmuş şeytanın sözü değildir.

26. **PEKİ ÖYLEYSE**, siz şimdi nereye gidiyorsunuz?
27. O, âlemler için bir öğüttür;
28. sizden dosdoğru yola gitmeyi dileyene.
29. Evrenin sahibi Allah sizlere dileme (*isteme*) özgürlüğü verdi.
Bu özgürlüğü vermeseydi siz zaten bir şey dileyemezsiniz.

ÂLÂ SURESİ

İniş Sırası: 8 • Mushaf Sırası: 87 • Mekki Sure • 19 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. YÜCE Rabbinin ismini an/hatırla!
2. O ki; yaratan ve biçimlendiren.
3. Ve O ki; kuralları (*tabiat kanunlarını*) belirleyip takdir eden, doğru yolu gösteren.
4. Ve O ki; otlığı çıkararak.
5. Ardından da onu;
karakara katran (*ham petrol*) haline dönüştüren.
6. BUNDAN BÖYLE;
Biz Kur'an'ı sana okutacağız da sen unutmayacaksın.
7. Yalnız Allah'ın dilediği başka!
O açığı
ve
gizliyi bilir.
8. Sana çok kolay olanı (*Kur'an'ın uygulamasını*) daha da,
kolaylaştıracamız.
9. O HÂLDE hatırlat/öğüt ver,
öğüt/hatırlatma faydalı olucaksa!
10. Korkan kimse öğüt alacaktır,
11. suçlu ondan kaçınacaktır.
12. O, en büyük ateşe yaslanacaktır.
13. Sonra orada ölemez
ve
(*oradaki yaşama*) yaşamak da denmez.
14. Muhakkak ki kurtulmuştur temizlenen,
15. Rabbinin ismini anıp namaz kılan ve dua eden.

16. Ama siz dünya hayatını tercih ediyorsunuz.
17. Oysa ahiret hayatı daha hayırlı ve sonsuzdur.
18. Şüphesiz bu, önceki sahifelerde de vardır;
19. İbrahim'in
ve
Musa'nın sahifelerinde.

LEYL SURESİ

İniş Sırası: 9 • Mushaf Sırası: 92 • Mekki Sure • 21 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ANT OLSUN kaplayıp örttüğü zaman geceye,
2. aydınlandığı zaman gündüze;
3. erkeği
ve
dişiyi yaratana!
4. Şüphesiz, sizin çalışmanız farklı farklıdır.
5. Artık kim verir
ve
kötülüklerden korunursa
6. ve
en güzeli de tasdik ederse,
7. ona en kolayı (*Kur'an'ın uygulanışını*) kolaylaştıracamız.
8. Her kim de cimrilik eder kendisini yeterli görürse
9. ve
en güzel olanı yalanlarsa;
10. Biz de ona en zoru (*zorluk ve sıkıntı yolunu*) kolaylaştıracamız.
11. (*Çukura/mezara*) yuvarlandığı zaman,
malının ona faydası olmaz.
12. ŞÜPHE SİZ hidâyeti/doğru yolu bildirmek Bize aittir.
13. Ahiret/son da Bizimdir, öncesi/dünya/ilk de (*Bizimdir*).
14. Artık Ben sizi köpürerek yanan bir ateşten uyardım.
15. Ona, suç işleyen en azgınlardan başkası girmez;
16. o ki yalanlamış ve yüz çevirmiştir.
17. Kötülükten kaçınanlar ondan uzaklaştırılır.
18. O ki malını vererek temizlenir.

19. Oysa onun yanında hiç kimsenin,
karşılığı verilecek bir nimeti de yoktur^[1].
20. Sadece Yüce Rabbinin rızasını kazanmak için verir.
21. Elbette o yakında razı olacaktır.

---

[1] Birisine borcu olduğu için değil, karşılık beklemezsin verir.

FECİR SURESİ

İniş Sırası: 10 • Mushaf Sırası: 89 • Mekki Sure • 30 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN** şafağa
2. ve
on geceye!
3. Çifte ve teke, geçip giderken geceye!
5. Bunlarda akıl sahibi için bir yemin var değil mi?
6. **RABBİNİN** Ad kavmine ne yaptığını görmedin mi?
7. Sütunlu İrem kentine,
8. ki beldeler içinde onun benzeri yaratılmamıştı.
9. Vadide kayaları yontan Semud'a
10. ve
kazıklar/direkler/piramitler sahibi Firavun'a.
11. Onlar ki ülkelerde azgınlık etmişlerdi,
12. oralarda fesadı^[1] çoğaltmışlardı/karışıklık çıkartmışlardı.
13. Bundan dolayı Rabbin üzerlerine bir azap kamçısı çarpıverdi.
14. Şüphesiz Rabbin görüp gözetlemekteydi.
15. **İNSAN BÖYLEDİR!** Rabbi onu açığa çıkaracağı zaman,
ona ikrâm eder de bol nimet verirse:
"Rabbim bana ikrâm etti" der,
16. ama yine rızkını daraltırsa: "Rabbim bana ihânet etti" der.
17. **HAYIR HAYIR!** Aksine siz yetime ikrâm etmiyorsunuz.
18. Yoksulu doyurmak için birbirinizi teşvik etmiyorsunuz.

[1] Fesât: Haksızlık, baskı, anarşi ve terör.

19. Mirası hırsla harcıyorsunuz!
20. Ve
malı da öyle sınırsız bir sevgiyle seviyorsunuz ki!
21. **HAYIR HAYIR**/bu böyle gitmeyecek!
Yeryüzü çarpıla çarpıla parçalandığı
22. ve
Rabbi[*nin emri*] gelip de melekler saf saf dizildiği zaman;
23. o gün cehennem de getirilmiştir.
İşte insan o gün hatırlar.
Ama artık hatırlamanın ona ne faydası var?
24. Der ki: “Yazık, ne olurdu bu hayatım için,
önceden bir şeyler takdim etseydim/gönderseydim.”
25. İşte o gün, hiç kimse O’nun azabı gibi azap edemez.
26. Hiç kimse O’nun vuracağı bağ gibi bir bağ vuramaz!
27. **EY HUZURA ERMİŞ**/huzur bulmuş kişi!
28. Rızı etmiş olarak
ve
razı edilmiş olarak Rabbinin huzuruna dön.
29. Artık kullarımın arasına gir!
30. Cennetime gir!

DUHA SURESİ

İniş Sırası: 11 • Mushaf Sırası: 93 • Mekki Sure • 11 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN** kuşluk vaktine!
2. Örtüp sakinleşen geceye!
3. Rabbin seni bırakmadı ve sana darılmadı.
4. Şüphesiz senin için ahiret dünyadan daha hayırlıdır.
5. Rabbin sana verecek sen de memnun olacaksın.

6. **O SENİ YETİM BULUP**, barındırmadı mı?
7. Seni şaşkın bir vaziyette bulup, yol göstermedi mi?
8. Seni fakir bulup, zengin etmedi mi?
9. Öyleyse sakın yetimi ezme!
10. Bir şey/yardım isteyen/soranı azarlama/kovma^[1].
11. *(O kişiye)* Rabbinin nimetini *(sana gönderileni/verileni)* anlat.

[1] Burada "sail" terimi sadece "dilenci"yi değil, ya da şöyle ifade edelim: Dilenci de-yince aklımıza hemen bugün her yerde karşımıza çıkan (dilenen) insanlar gel-mesin, gelmemeli; zaten bu terime Meallerde DİLENCİ denildiği için pek çok insan bu ayeti suistimal etti. Maddi ve manevi açıdan gerçekten zor durumda iken yardım isteyen ve hatta bir konuda aydınlanma ve bilgi isteyen de kapsar. Ve Kur'an bütünlüğünde bakıldığında açıkça görülür ki: NİMET; Vahiyydir / Kur'an'dır aynı zamanda. Ki Fatiha Suresi'nde: "(Ey Rabbimiz!) Bize kendilerine NİMET verdiklerinin yolunu göster/öğret" denilmiştir. Buradan yola çıkarak biraz daha açacak olursak, şöyle bir sonuca da varabiliriz: Bir vesile ile size bir şey soran/danışan, isteyen birilerine mutlaka birkaç ayet te olsa mesaj vererek, Rabbinin Nimetini (Kitabını anladığı lisânda) okumasını öner vb.

İNŞİRAH SURESİ

İniş Sırası: 12 • Mushaf Sırası: 94 • Mekki Sure • 8 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. SENİN sadrını/göğsünü^[1] (Kur'an ile) rahatlatmadık mı?
2. Üzerinden (*seni zengin ederek geçim*) yükünü atmadık mı?
3. O yük (ki) sırtını çatırdatmıştı.
4. Senin şânını yükseltmedik mi?
5. ŞÜPHE SİZ her zorlukla beraber bir kolaylık vardır.
6. Evet, şüphesiz her zorlukla beraber bir kolaylık vardır.
7. O hâlde; boş kaldığın zaman hemen kalk, yeni bir işe koyul.
8. Ve yalnızca Rabbine rağbet et/huzur bulmak için O'na yönel.

[1] Göğsünü, gönlünü, kalbini, duygusal zekânı, aklını Kur'an ile açmadık mı? Açmadık mı, rahatlatmadık mı gibi ifadelerde TIBBİ bir müdahalenin aslı astarı yoktur. Bu tamamen uydurma bir hikayedir. Kur'an ile açma/rahatlatma vardır. Bugün Kur'an okuyan her insan bu duyguyu tadar/yaşar. Okudukça büyük bir huzur/rahatlama hisseder.

ASIR SURESİ

İniş Sırası: 13 • Mushaf Sırası: 103 • Mekki Sure • 3 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN** zamana (*yaşanılan ana ki*);
2. Gerçekten insan hüsrân/stres/bunalım içindedir.
3. (*Bunalım/stres/hüsrân içinde olmayanlar ise*) ancak;
iman edenler,
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlar,
birbirlerine (*yalnızca*) gerçeği/hakkı tavsiye edenler
ve
birbirlerine (*her türlü zorluğa rağmen*),
sabrı^[1]/direnmeyi/çalışmayı tavsiye edenlerdir!

[1] Sabır: Doğru işlerde direnmek, tahammüllü olmak, doğru işlerde zorluklara katlanmak/göğüs germek, olaylar karşısında panige kapılmamak, güreşenin sabrı gibi, başarılı olmak için azami gayret harcamak vb.

ADİYAT SURESİ

İniş Sırası: 14 • Mushaf Sırası: 100 • Mekki Sure • 11 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **A**NT OLSUN,
o nefes nefese koşanlara,
2. kıvılcım saçanlara,
3. sabahleyin akın edip baskın yapanlara,
4. derken toz duman estirenlere,
5. böylece bir topluluğun ortasına dalanlara!

6. **G**ERÇEKTEN insan Rabbine karşı pek nankördür.
7. Ve kendisi de buna tanıktır/şahittir.
8. Gerçekten o servete çok düşkündür.
9. Bilmez mi ki, kabirlerin içindeki şeyler dışarı atıldığı
10. ve
gönüllerinin içindeki şeyler açığa çıkarıldığı zaman,
11. o gün şüphesiz ki Rableri kendilerinden haberdardır.

KEVSER SURESİ

İniş Sırası: 15 • Mushaf Sırası: 108 • Mekki Sure • 3 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ŞÜPHESİZ sana kevseri^[1]/pek çok şeyi verdik.
2. O hâlde; sen de yalnız Rabbin için ibadet et
ve
yalnız O'nun için kurban^[2] kes (*insanlara etli ziyafetler ver*).
3. Asıl sonu kötü olan sana kin tutan/seni ayıplayandır.

[1] Kevser; kesret kökünden gelir: Üretimde ve ticari kazançta artış, verilen vahiy, bilgi, bilgelik, iyilik.

[2] Kurban öncesi emredilen 'Namaz kıl' emri muhtemelen 'Bayram Namazı'na da işaret etmektedir. Müslümanlar 'Bayram Namazları'nı kıldıktan sonra 'Kurbanlarını' kessinler anlamı, daha yakındır! Allah daha iyi bilir! Ve en önemlisi 'emir tekrarı' olmadığı için hayatta bir defa kurban kesmek yeterlidir. Dileyen her yıl kesip fakir fukaraya etlerini dağıtabilir. Ayrıca, buradaki 'venhar' kelimesi kurban kes anlamına geldiği gibi, aynı zamanda diğer insanların zarara uğramasını önlemek için kişinin kendisini adar gibi çalışması anlamına da gelebilir. Yani büyük bir direnmeyle, sabırla insanlık adına, insanlığın kurtuluşu için büyük bir mücadele vermeyi de ifade eder. Çünkü 'venhar' kelimesi aynı zamanda 'kurban edilen' hayvanın gösterdiği direnci/direnmeyi de anlam olarak içinde barındırır. Yani: "Rabbin için namaz kıl; müşrik ve kâfirlere karşı büyük bir direnç, direnme, sabır ve mücadele örneği göster... Böylece, senin davanın üstün gelmesi ile; sana iftira atıp kin tutanlar bozguna uğramış olsunlar!

TEKÂSÜR SURESİ

İniş Sırası: 16 • Mushaf Sırası: 102 • Mekki Sure • 8 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ÇOKLUK kuruntusu içindesiniz;
2. (Ta ki) ölüp de mezara konuluncaya kadar^[1].
3. Hayır hayır;
yakında bileceksiniz!
4. Yine hayır hayır;
yakında bileceksiniz!
5. Hayır hayır,
keşke kesin bilgiyle bilmiş olsaydınız?!
6. Ant olsun cehennemi mutlaka göreceksiniz.
7. Sonra ant olsun,
keskin bir gözle onu (cehennemi) göreceksiniz.
8. Sonra kesinlikle,
(size verdiğim) bütün nimetlerden sorguya çekileceksiniz.

[1] İnsanoğlunun açgözlülük saplantısı içinde, aşırı bir tutku, ihtiras ve bencillikle maddi servet ve güç peşinde çırpınıp durması. Derin bir kavrayış ve ahlâkî değerlerden yoksun böylesi çırpınış insanın mutluluk beklentisini de azaltıyor.

MAÛN SURESİ

İniş Sırası: 17 • Mushaf Sırası: 107 • Mekki Sure • 7 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. GÖRDÜN MÜ/gözünde canlandırdın mı,
dini/ahlâki değerleri yalanlayan o kimseyi?
2. İşte o kimse ki, yetimi itip kakar.
3. Ve yoksulu doyurmaya engel olur/özendirmez.
4. ÖYLEYSE,
yazıklar olsun şu namaz kılanlara/ibadet edenlere!..
5. Onlar,
ibadetlerinden/namazlarından gafildirler^[1].
6. Onlar,
(başkalarını memnun etmek için ibadetle) gösteriş yaparlar.
7. Ve en ufak iyiliğe bile engel olurlar.

[1] Gafil: Namazdaki Surelerin anlamını bilmeyen; kâinattaki varlıkları ve olayları düşünüp araştırmayan, aklını, zekâsını işletmeyen, kötülüklerden kaçınmayan, verimsiz çalışan vb. anlamlara gelebilir.

Halbuki o kadar kolaylaştırmış ki Yüce Rabbimiz! Üç-beş ayettir pek çoğu. Orijinali kolay ezberlenip akılda tutulduğu gibi, manâsı/anlamları da akılda kolay tutulabilir özelliktedir ve dolayısıyla insan; Arapça orijinalini namazında okurken, anlamını da düşünerek namazını/ibadetini edâ ettiğinde (yerine getirdiğinde) daha bir huşûlu olur/huzur bulur.

KÂFİRÛN SURESİ

İniş Sırası: 18 • Mushaf Sırası: 109 • Mekki Sure • 6 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. DE Kİ:
Ey (gerçeği gördükleri hâlde üzerini örten) kâfirler!
2. Ben kul olmam,
sizin kul olduklarınıza/ilâhlarınıza.
3. Siz de ibadet etmezsiniz,
benim ibadet ettiğim[Yüce Rabbim]e.
4. Ben asla kul olacak değilim,
sizin ilâhlarınıza/kul olduklarınıza.
5. Siz de ibadet edecek değilsiniz,
benim ibadet ettiğim[Yüce Rabbim]e?!
6. Sizin dininiz^[1];
(ahireti reddederek oluşturduğunuz hayat tarzınız) size,
benim dinim de;
(ahireti kabul ederek oluşturduğum hayat tarzım da) banadır.

[1] “Din” kelimesi Fatiha Suresi’nde ahiret günü, hesap ve ceza/karşılık günü olarak kullanılıyor. Bu Sure’de ise; ahiret gününü red veya kabul edenlerin buna göre oluşturdukları “hayat tarzı” olarak kullanılıyor.

FİL SURESİ

İniş Sırası: 19 • Mushaf Sırası: 105 • Mekki Sure • 5 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. GÖRMEDİN Mİ/gözünde canlandırmadın mı?
Rabbin fillere eşlik eden orduya neler yaptı?^[1]
2. Onların kurdukları düzeni alt üst etti?
3. Üzerlerine yoğun bir şekilde uçuşan şeyler gönderdi.
4. Başlarına çamur gibi şeyler boşaltan.
5. Sonunda,
onlar içleri yenmiş bitki kabukları gibi oldular.

[1] Miladi 570 yılında Habeşlilerin Yemen'deki Genel Valisi Ebrehe'nin Kâbe'yi yıkmak için çok sayıda savaş fili ile Mekke'ye yaptığı bu büyük saldırı, "uçan varlıklar"ın saldırısıyla tam bir hezimete dönüştü. Bu varlıkların attıkları şeyler fil ordusunu darmadağın etti. Ebrehe de Sanâ'ya (Yemen'in Başkentine) dönerken yolda öldü. Fil ordusunun kalıntılarının bilim adamlarınca araştırılması Tarih Bilimi açısından çok yararlı olur.

FELÂK SURESİ

İniş Sırası: 20 • Mushaf Sırası: 113 • Mekki Sure • 5 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **DE Kİ:**
“Sığınırım (*dünyayı döndürerek sabahı ortaya çıkaran*),
aydınlık sabahın Rabbine,
2. yarattığı şeylerin şerrinden.
3. Gece karanlığı bastırıldığı/çöktüğü zaman,
gecenin içindeki olayların şerrinden.
4. Nefisleri tahrik edenlerin/düğümlere üfleyenlerin^[1]
5. ve
haset ettiği zaman hasetçilerin şerrinden”.

[1] Gerçek Tıp Bilimi'ni bilmedikleri hâlde; hastayı güya iyileştirmek için çeşitli şekilde okuma, üfleme işini yaparak, hastayı kandıranların veya “sıkıntı” vermek için karanlık işlerle (büyü vs.) uğraşan kişilerin şerrinden. Ancak böyle okuma, üfleme, büyü yapmak gibi mantık dışı işlerin insanı etkilemesi kesinlikle mümkün değildir. Bu ayette, bu işlerden Allah'a sığınılmasının emredilmesi, bu işlerin günah oluşunu vurgulamak içindir.

NÂS SURESİ

İniş Sırası: 21 • Mushaf Sırası: 114 • Mekki Sure • 6 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. DE Kİ:
"Sığınırım^[1];
İnsanların Sahibi,
2. İnsanların Meliki/Padişahı/İmparatoru,
3. İnsanların İlâhı^[2] olan Allah'a;
4. o (*kötülük fısıldayan*) sinsi fısıldayıcının (*şeytanın*) şerrinden;
5. o insanların duygularına (*boş emel ve*) hayâller atar (*durur*),
zihinlerine düşünceler fısıldar.
6. Gerek cinlerden (*görmediğimiz şeylerden*)
ve
gerekse insanlardan..."

[1] Sığınmak: Bir tehlike söz konusu olduğunda ona koşulan, güvenilen.

[2] İlâh: İzni olmaksızın hiçbir iyiliğin veya kötülüğün herhangi bir şeye isabet etmeyeceği sonsuz kudret. İnsanların başına gelen kötülükler insanların kendi elleriyle yaptıkları yüzünden gelir. Yani insanlar kötülük yaparlarsa başlarına hoşlanmadıkları bir işin gelmesine Allah izin verebilir.

İHLÂS SURESİ

İniş Sırası: 22 • Mushaf Sırası: 112 • Mekki Sure • 4 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. DE Kİ:
"O ilâhımız (*kayıtsız şartsız boyun eğilen*) tek Allah'tır!"
2. Allah Samed'dir.
(*Hiçbir şeye muhtaç olmayan, herşey O'na muhtaç olandır.*)
3. O,
baba değildir
ve
evlât da değildir!
4. Ve
hiçbir şey O'na denk^[1]/benzer değildir".

[1] Bu Sure; Hristiyanlıktaki teslis inancına reddiye olduğu gibi, aynı zamanda bazı sapkın, haddi aşmış Tasavvuf ve Tarikatlar'daki "Allah" inancını/anlayışını reddediyor. Tasavvuf anlayışına/inancına göre veya bazı sapkın, haddi aşmış olan şahıslara göre: "Herşey Allah'tan bir parçadır". Kur'an'a göre ise: "Hiçbir şey Allah'tan bir parça değildir". Allah'ın hiçbir benzeri, eşi/eşiti, ortağı yoktur. Yardımcı ve işlerini yürütecek araçlara muhtaç değildir/asla ihtiyacı da yoktur! O Subhan Allah'tır! Yüceler Yücesidir. Müşriklerin nitelendirdikleri her türlü eksiklikten münezzehtir! Hiçbir şey Allah ile mukayese edilemez.

NECM SURESİ

İniş Sırası: 23 • Mushaf Sırası: 53 • Mekki Sure • 62 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. AŞAĞI KAYAN yıldıza yemin olsun!
2. Arkadaşınız (*doğru yoldan*) sapmadı
ve
azıtmadı (*doğru yoldan çıkmadı*) da!
3. Arzusuna göre konuşmuyor/nutuk atmıyor,
(*ayet okumuyor/söz söylemiyor*).
4. O, vahyolunan bir vahiydir (Kur'an'dır) ancak.
5. Üstün güç sahibi (Melek/Cebrail) onu öğretti.
6. Akıl,
güzellik ve güç verilmiş olan!^[1]
Hemen (*kendi suretinde/melek şeklinde*) doğrulup dikildi,
7. en yüksek ufukta idi.
8. Sonra yaklaştı, derken sarkıverdi.
9. (Muhammed'e) iki yay aralığı kadar mesafede idi,
hatta daha da yakın^[2].
10. Böylece (Allah), kuluna vahyettiğini (*Cebrail ile*)
vahyetti/ilettili.
11. (Muhammed'in) gözüyle gördüğünü gönlü yalanlamadı.
12. ŞİMDİ siz onun gördüğünü tartışıyor musunuz?
13. Ant olsun onu başka bir inişinde daha görmüştü;
14. Sidretü'l-Müntehâ'nın^[3] yanında,
15. Cennet'ül-Mevâ/barınma bahçesi de onun yanındadır.

[1] Vahiy meleği.

[2] Vahiy meleğinin neredeyse dokunulabilir bir şekilde görüldüğünün anlatımı.

[3] Yaratılmış varlıkların (melekler de dahil) ulaşabilecekleri son sınır noktası. Sidre bir ağaçtır. Ancak buradaki ifadeler benzetmelerdir.

16. Hani bürüdüğü şeyler Sidre'yi bürüyordu.
17. Göz ne kaydı ne de sınırı aştı.
18. Ant olsun ki o Rabbinin büyük ayetlerinden bazılarını gördü.
19. SİZ DE gördünüz mü?
Lât'ı
ve
Uzza'yı,
20. diğer üçüncüleri olan Menat'ı^[4] (*bir güçleri var mı*)?
21. Demek erkek size, dişi de O'na/Allah'a ha?!
22. Çok insafsızca bir taksimdir/tutumdur bu!
23. Onlar ancak sizin ve
babalarınızın kendilerini isimlendirdiğiniz boş isimlerdir.
Allah onlar hakkında hiçbir delil indirmedir.
Ancak zanna (*teorilerine*)
ve
nefislerin alçak hevesine (*isteklerine*) uyuyorlar.
Halbuki onlara Rablerinden hidâyet (Kur'an) geldi.
24. Yoksa insan temenni ettiği şeylerin hepsine erişecek midir?
25. Ahiret te Allah'ındır, dünya da!..

BÖLÜM 2

26. ALLAH'ın dilediği
ve
razı olduğu kişiler hakkında (ahirette) izni olmadan,
göklerde nice melekler vardır ki;
onların şefaathleri hiçbir işe yaramaz/fayda vermez.
27. Ahiret'e inanmayanlar,
melekleri dişi isimlerle isimlendiriyorlar.

[4] Lât, Menat ve Uzza; putperest Arapların taptığı üç önemli puttu. Bu ayette; bu putlara niçin taptıklarını ve bir güçleri olup olmadığını sorgulamaları isteniyor.

28. Oysa bu konuda onların hiçbir ilmi/bilgisi yoktur.
Sadece zanna tâbi oluyorlar/tahmin yürütüyorlar.
Halbuki tahmin/zan (*ilimden değildir*),
gerçek adına hiçbir şey ifade etmez.
29. Zikrimiz'den (Kur'an'dan) yüz çeviren
ve
dünya hayatından başkasını istemeyenlere aldırış etme!
30. İşte ilimde eriştikleri gâyeleri/hedefleri/amaçları budur.
Şüphesiz Rabbin yolundan sapan kimseyi en iyi bilendir.
Doğru yolda olanı da en iyi bilendir.
31. Göktekiler
ve
yerdekiler Allah'ındır.
Bu yaptıkları ile kötülük yapanları cezalandırması
ve
iyilik yapanları da güzellikle mükâfatlandırması içindir.
32. Onlar günahın büyüklerinden
ve
iğrenç/çirkef (*yüz kızartıcı*) işlerden kaçınırlar.
Küçük kusurlar başka!
Şüphesiz Rabbin affı geniş olandır.
Sizi en iyi bilendir;
topraktan/yerden/arzdan sizi inşa ettiğinde de
ve
annelerinizin karınlarında ceninler iken de (*her hâlinizi bilir*).
Öyleyse kendinizi temize çıkarmayın.
O, korunup sakınan (*takva sahibi*) kimseyi en iyi bilendir.

BÖLÜM 3

33. ŞU YÜZ ÇEVİRENİ gördün mü?
34. Birazcık verdi, kalanını ise inatla sıkıca tuttu.
35. Sanki gayb ilmi onun yanında mı ki görüyor?

36. Yoksa Musa'nın sahifelerindeki şeyler/hükümler, kendisine haber verilmedi mi?
37. Ve çok vefalı İbrahim'in (*sahifelerinde*) olan?
38. Hiçbir günahkâr bir başkasının günah yükünü yüklenmez.
39. İnsan için, kendi çalışmasından başka bir bedel/karşılık yoktur.
40. Şüphesiz ki, onun çalışması[*nın hesabı*] ileride görülecektir.
41. Sonra ona en dolgun ücret/karşılık verilecektir.
42. Son varış Rabbinin huzuruna olacaktır.
43. Doğrusu güldüren (*cenneti ikrâm eden*) de, ağlatan (*cehenneme atan*) da O'dur.
44. Öldüren (*birinin ölümüne izin veren*) ve diriltilip yaşatan da O'dur/Allah'tır.
45. Erkeği ve dişiye iki eş/çift olarak yaratan da O'dur;
46. atıldığı zaman nutfeden!..
47. Tekrar diriltmek de O'na aittir.
48. Zengin olmalarına izin veren O'dur, (*elementleri yaratarak*) imkân/sermaye veren de O'dur.
49. Şi'râ[*yıldızı*]'nın Rabbi de O'dur.
50. Önceki, Âd kavmini helâk eden de O'dur.
51. Semud'u da... (*Onlardan geriye hiçbir iz*) bırakmadı.
52. Ve onlardan önce Nuh kavmini de. (Çünkü) onlar pek zalim ve pek azgın idiler.
53. Tıpkı yerin dibine geçirilen öteki şehirler (*gibi, öyle yaptı*).
54. Örttüğü şeylerle onları örttü/görünmez hâle getirdi.
55. Öyleyse Rabbinin nimetinin hangisinden kuşkuya düşersin?
56. **BU (KUR'AN) DA önceki uyarıcılardan bir uyarıcıdır.**
57. Yaklaşmakta olan yaklaştı.
58. Onu Allah'tan başka açığa çıkaracak yoktur.
59. Şimdi siz bu sözden mi hayrete düşüyorsunuz?
60. Gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz.

61. Aldırmıyor/kafa tutuyor/böbürleniyorsunuz.
62. Haydi artık,
Allah'a secde edin/secde ederek bağlılığınızı gösterin
ve
(yalnız O'na) kul olun.

ABESE SURESİ

İniş Sırası: 24 • Mushaf Sırası: 80 • Mekki Sure • 42 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. SURAT ASTI

ve

sırt çevirdi.

2. Kendisine o kör/âmâ adam geldi diye^[1].
3. Ne bilirsin belki o arınacak?!
4. Ya da öğüt dinleyecek, bu da ona fayda verecek!..
5. Kendisini yeterli gören kimseye gelince;
6. sen onun,
tasasını çekiyorsun/onun için endişeye kapılıyorsun.
7. Onun arınmak istememesinden sana ne?
8. Koşarak sana gelen ise;
9. korkarak gelmişken,
10. sen ona aldırış etmiyor/yönelmiyorsun!

11. HAYIR HAYIR!

Bu (Kur'an) bir hatırlatmadır/öğüttür!

12. Dileyen kimse onu düşünüp öğüt alır.
13. O, şerefli sahifelerin içindedir;
14. yüceltilmiş, tertemiz!
15. Taşıyıcıların/elçilerin ellerindedir;
16. çok kıymetli güvenilir elçilerin/taşıyıcıların!

[1] Tarihsel bilgilere göre Rasûlullah bir gün Mekke'nin ileri gelen kabile reislerine getirdiği mesajın doğruluğunu anlatırken, ilk müslümanlardan âmâ Abdullah b. Ümmi Mektum gelerek Kur'an'ın ilk ayetlerinden bir kısmının tekrarlanmasını ve açıklanmasını istedi. O anda bu davranıştan rahatsız olan Rasûlullah biraz surat astı, ancak derhal uyarıldı.

17. Kendini kahretmek isteyen insan!
Ne nankör şeydir o!
18. Hangi şeyden onu yarattı?
19. Nutfeden (*bir sperm damlasından*) onu yarattı.
Onu biçimlendirdi.
20. Sonra yolu ona kolaylaştırdı.
21. Daha sonra onu öldürdü,
kabre koydu.
22. Sonra dilediği vakit onu tekrar diriltir.
23. Hayır hayır!
(İnsan) kendisine (Allah'ın) emrettiğini yapmadı.
24. İnsan yiyeceğine bir baksın!
25. Şüphesiz Biz, suyu bol bol akıttık/döktük.
26. Sonra yeri gereği gibi yarıverdük.
27. Orada taneyi bitirdik.
28. Üzümler, yoncalar...
29. Zeytinler
ve
hurmalar...
30. Sık ağaçlı bahçeler...
31. Meyveler, otlaklar...
32. Sizin
ve
hayvanlarınızın geçimi/yararı için!..
33. **O** KULAKLARI sağır edici ses geldiği zaman;
34. o gün kişi kaçır kardeşinden,
35. anasından,
babasından,
36. eşinden
ve
çocuklarından!
37. Çünkü o gün onlardan her birinin,
kendisine yetecek bir işi/derdi vardır.

38. O gün yüzler olacak ışı1 ışı1,
39. güleç, sevinçli!
40. Yine o gün yüzler olacak üzerleri tozlanmış,
41. onları bir karartı sarıp kaplamış!
42. İşte onlar; suç batağına saplanmış,
kâfir[gerçekleri bildikleri hâlde gizleyen]lerdir.

KADİR SURESİ

İniş Sırası: 25 • Mushaf Sırası: 97 • Mekki Sure • 5 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ŞÜPHE SİZ** Biz onu/Kur'an'ı,
Kadir Gecesi'nde^[1] indirdik.
2. Kadir Gecesi nedir bilir misin?
3. Kadir Gecesi (*Kur'an'ın nüzûlü/indirilişi*) bin aydan
(yani bir insanın ortalama ömrü olan seksenüç yıldan)
daha hayırlıdır/değerlidir!
4. O gecede melekler
ve
Ruh^[2],
Rablerinin izniyle;
vahyin inişinde yapılması gereken tüm işler için indiler:
5. (O gece) bir selâm/bir esenlik/bir müjde indirdiler,
ta şafak vaktine kadar!..

[1] Hz. Muhammed'in ilk vahiy aldığı gece. İlk vahyin geldiği ayın son günleri içindeki gecelerden birisi, muhtemelen yirmiyedinci gecesi olabilir.

[2] İlâhi mesaj ya da vahiy meleği Cebrail.

ŞEMS SURESİ

İniş Sırası: 26 • Mushaf Sırası: 91 • Mekki Sure • 15 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ANT OLSUN Güneş'e
ve
onun (*kuşluk vaktindeki*) aydınlığına!
2. Onu takip eden Ay'a,
3. onu açığa çıkarttığı zaman gündüze,
4. onu karanlığa boğan geceye!
5. Göğe
ve
onu bina edene!
6. Yere
ve
onu yayıp döşeyene.
7. Nefse^[1]
ve
onu düzenleyene/ona şekil verene;
8. ona bozulabilme özelliğini
ve
korunma yeteneğini verene ant olsun ki;
9. onu temizleyen^[2] elbette başarmış/kurtulmuştur.
10. Ve onu kirletip örten elbette kayba uğramış/mahvolmuştur.
11. SEMUD azgınlığından dolayı yalanladı.
12. Onların en azılısı (*deveyi boğazlamak için*),
ortaya atıldığı zaman;

[1] İnsan benliğine.

[2] Benliğini temiz tutan.

13. Allah'ın elçisi onlara dedi ki:
"Allah'ın devesini bırakın suyunu içsin!"
14. Onu yalanladılar.
Hemen onu kestiler/boğazladılar.
Rableri de onları,
günahları yüzünden kırıp geçirerek/yerle bir ederek,
orayı dümdüz etti.
15. (Allah) işin sonundan hiç korkmaz!

BURUC SURESİ

İniş Sırası: 27 • Mushaf Sırası: 85 • Mekki Sure • 22 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN;**
o yıldız kümeleri sahibi gökyüzüne,
2. ant olsun;
söz verilen güne,
3. ant olsun;
o şahide
ve
şahitlik edilene!
4. **KAHROLSUN** o hendek arkadaşları,
5. o ateşlerle dolu hendeği hazırlayanlar!
6. Hani onlar,
onun çevresinde oturmuşlardı.
7. Ve müminlere yaptıklarını seyrediyorlardı.
8. Kendileri onlardan yalnızca güçlü
ve
övgüye değer Allah'a inandıkları için,
intikam alıyorlardı.
9. O (Allah) ki; göklerin
ve
yerin mülkü/yönetimi/imparatorluğu O'nundur.
Allah herşeye şahittir.
10. **MÜMİN** erkeklere
ve
mümin kadınlara işkence edenler,
sonra da tövbe etmeyenler var ya;

işte onlara kesinlikle cehennem azabı vardır.

Yakıcı ateş azabı da onlar içindir.

11. İman edenlere

ve

salih amelleri/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlara ise,
alt taraflarından ırmaklar akan cennetler vardır.

Büyük başarı/kurtuluş işte budur!

12. ŞÜPHESİZ Kİ Rabbinin yakalayışı pek şiddetlidir.

13. Gerçek şu ki O'dur yoktan var eden

ve

yeniden diriltecek/hayat verecek olan!

14. Bağışlayıcıdır, severdir.

15. Arş'ın sahibidir, şânı yücedir.

16. Dilediğini mutlaka yapandır.

17. O ORDULARIN haberi sana geldi mi?

18. Firavun

ve

Semud'un!

19. Fakat doğrusu o inkârcılar bir yalanlama içindedirler.

20. Halbuki Allah onları arkalarından kuşatmıştır.

21. Doğrusu o şanlı bir Kur'an'dır,

22. korunmuş bir levhadadır!

TİN SURESİ

İniş Sırası: 28 • Mushaf Sırası: 95 • Mekki Sure • 8 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ANT OLSUN incire
ve
zeytine!
2. Ant olsun Sina Dağına!
3. Ve bu güvenli kente!
4. Doğrusu Biz insanı en güzel bir biçimde yarattık.
5. Sonra da ona,
aşağuların en aşağısına düşebilme özgürlüğü verdik.
6. Ancak iman edenler
ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlar böyle değil;
onlar için hiç kesilmeyecek/kesintisiz bir mükâfat vardır.
7. Böyle iken (*ey insan*),
sana din/ceza/hesap gününü yalanlatan nedir?
8. Allah yargıçların yargıcı değil midir?

KUREYŞ SURESİ

İniş Sırası: 29 • Mushaf Sırası: 106 • Mekki Sure • 4 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. KUREYŞ'in emniyeti
ve
dokunulmazlığı için;
2. kış
ve
yaz yolculuklarının emniyet
ve
dokunulmazlığı için;
3. bu Ev'in (*ibadet için yapılan Kâbe'nin*) Rabbine,
kulluk etsinler.
4. O (Rab) ki (*bu yolculuklarda yaptıkları ticaret sebebiyle*);
onları açlıktan kurtarıp doyurdu
ve
onları korkudan güvene kavuşturdu^[1].

[1] Bkz. Fil Suresi'nde anlatılan koruma ile güvene kavuşturdu. Mekkeliler M. 460'lı yıllarda Bizans ve Sasani İmparatorluğu'ndan, Habeşistan Kralı Necaşi'den ve Yemen Himyer Kralından ayrı ayrı birer serbest ticari dolaşım belgesi almışlardı. Bu ülkelere ticaret kervanları ile rahatça gidip gelebiliyorlardı. Bu statüleri diğer Araplar üzerinde onlara bir üstünlük sağladı. Kureyş kabilesi, Kâbe'den dolayı kazandıkları ahlâkî ve sosyal prestijle bu statüyü elde ettiler.
~ Yemen yolculuğu (Kış yolculuğu): Yemen, Somali ve Habeşistan gibi ülkeleri.
~ Şam yolculuğu da (Yaz yolculuğu): Filistin, Irak, Mısır ve İran gibi ülkeleri kapsayabiliyordu.

KARİA SURESİ

İniş Sırası: 30 • Mushaf Sırası: 101 • Mekki Sure • 11 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ŞİDDETLE çarpan o olay!
2. Nedir o şiddetle çarpan olay?
3. O çarpan olayın ne olduğunu,
sen nereden bileceksin?
4. O gün insanlar,
yayılmış pervaneler gibi olur.
5. Dağlar,
atılmış yün topakları gibi olur.
6. Kimin tartıları ağır gelirse;
7. o,
mutlu bir hayat içindedir.
8. Kimin de tartıları hafif gelirse,
9. onun gideceği yer Hâviye'dir^[1].
10. Onun ne olduğunu,
sen nereden bileceksin?
11. O, çok kızgın bir ateştir!

[1] Hâviye; cehennem ya da cehennemin çok derin olan bir bölgesi.

KIYÂMET SURESİ

İniş Sırası: 31 • Mushaf Sırası: 75 • Mekki Sure • 40 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. HAYIR HAYIR,
yemin ederim o kıyâmet gününe!
2. Hayır hayır,
yemin ederim o kendisini kınayan nefse/kişiyeye!
3. İnsan kemiklerini bir araya getiremeyeceğimizi mi sanıyor?
4. Evet toplarız,
onun parmak uçlarını/izlerini bile düzenlemeye kadiriz.
5. Ama yine de insan;
suç/günah olan şeyleri yapmaya devam etmek istiyor.
6. “Kıyâmet günü ne zamanmış?” diye soruyor.
7. Göz kamaştığı,
8. Ay tutulduğu;
9. Güneş
ve
Ay toplandığı/bir araya/aynı hizaya getirildiği zaman!
10. İşte o gün insan:
“Kaçacak yer nerede/neresi?” der.
11. Hayır!
Sığınak/korunup kaçılacak yer yoktur.
12. O gün varıp durulacak yer Rabbinin huzurudur.
13. O gün insana bildirilir önceden yaptığı,
sonraya bıraktığı/tasarladığı (*herşey*)!
14. Doğrusu şu ki (*o gün*);
insan kendi kendisinin tanığıdır.
15. Her türlü mazeretler ortaya atsa da...

16. **ONUNLA**^[1] hüküm/karar vermek için,
dilini hareket ettirme/aceleye getirme, bekle!
17. Onu toparlamak
ve
Kur'an haline getirmek (*hükümünü oluşturmak*) Bize düşer.
18. Öyleyse;
Biz onu (*Kur'an'ı bir bütün olarak*) toparladığımızda,
sen de hemen sana okunana^[2] (*ondaki/ondan çıkan hükme*) uy!
19. Zaten onu (*tafsilâtıyla/enine boyuna*) açıklamak Bize aittir^[3].
20. **HAYIR HAYIR!**
Siz hemen ele geçen şeyleri/peşini/dünyalığı seviyorsunuz.
21. Geleceği/kalıcı olanı/ahireti ise terk ediyorsunuz.
22. Yüzler var ki, o gün ıslıl ıslıl parlalar.
23. Rablerine bakar durur.
24. Birtakım yüzler de vardır ki, o gün asıktır;
25. onunla (*o azapla*) bel kemiğinin kırılacağını anlar.
26. **HAYIR HAYIR!**
Can köprücük kemiğine dayandığı zaman (*insanlar*)^[4];
27. “(*İnsanların gözleri bir kurtarıcı arar ve onu kurtaracak*);
bir kimse/bir hekim yok mu?” diye sesleniyorlar.
28. Kendisi de anlar ki, artık ayrılık ânıdır/vaktidir.
29. Bacak bacağa dolaşmıştır.
30. O gün sevk, yalnızca Rabbinin huzurunadır.

[1] Vahiy/Kur'an ile hüküm vermek için acele etme, sana bilgi verilmeyen konularda hüküm vermek için acele etme, bekle; konuyla ilgili seni bilgilendireceğiz. Sakin ol ve sana okunduğunda Kur'an'ı takip et, izle!

[2] Telaffuzuna dikkat et olarak ta anlaşılabilir.

[3] İnş Sırasına Göre Kur'an: Allah'ın Tefsiri/enine boyuna Kur'an'ın açıklanması.

[4] Herhangi bir insanın ölümüne/ölüm anına şahit olan/olmakta olan insanların (gerçek yaşamda veya filimlerde) yaptıkları konuşmalara hepimiz şahit olmuşuzdur veya kendimiz de aynı sözleri söylemişizdir: “Ambulans çağırın, doktor yok mu?! Lütfen yardım edin” gibi. Oysa ki orada yanında hiçkimse yoktur. 28. ayette ise; her insanın ölüm anında, artık dünyadan ayrılma vaktinin geldiğini bilerek öbür dünyaya gideceği vurgulanıyor.

BÖLÜM 2

31. FAKAT o,
gerçeği kabul etmedi
ve
namaz da kılmadı.
32. Tam tersine yalanladı
ve
yüz çevirdi.
33. Sonra da çalım satarak ailesine gitti.
34. Yazık sana yazık!
35. Sonra yine yazık sana yazık!
36. İNSAN,
başıboş bırakılacağını mı sanıyor?
37. O bir zamanlar ana rahminde,
küçücük bir nutfe^[5] değil miydi?
38. Sonra alak (*döllenmiş yumurta*) oldu.
Derken,
Allah onu yarattı da ona şekil verdi.
39. Ondan da çift yarattı;
erkek
ve
dişiyi.
40. Şimdi bunları yapan (Allah'ın),
ölüleri (*tekrar*) diriltmeye gücü yetmez mi?

[5] Bir sperm damlası.

HÜMEZE SURESİ

İniş Sırası: 32 • Mushaf Sırası: 104 • Mekki Sure • 9 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **DİLİYLE** çekiştiren, kaş ve gözüyle alay eden her kişinin vay haline!
2. O mal toplamış onu sayıp durmuştur,
3. malının kendisini ebedileştireceğini sanarak!
4. Hayır hayır!
Muhakkak ki o Hutame'ye atılacaktır.
5. Hutame nedir sen bilir misin?
6. O Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir.
7. Yüreklere işler.
8. Şüphesiz o, onların üzerine kapatılacaktır;
9. uzatılmış geniş sütunlara bağlı bir hâlde!

MÜRSELÂT SURESİ

İniş Sırası: 33 • Mushaf Sırası: 77 • Mekki Sure • 50 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN** birbiri ardınca gönderilen[melek]lere,
2. esip savuranlara,
3. yaydıkça yayanlara,
4. ayırdıkça ayıranlara,
5. bir hatırlatma bırakanlara;
6. özür veya uyarı için!

7. **SİZE** söz verilen şey muhakkak gerçekleşecektir.
8. Yıldızlar görülmediğinde,
9. gök yarıldığında,
10. dağlar ufalanıp savrulduğunda,
11. elçiler için vakit belirlendiğinde!^[1]
12. Bunlar hangi gün için ertelenmiştir?
13. Ayırma günü için.
14. Ayırma günü nedir,
sen nereden bileceksin?
15. O gün yalanlayanların vay haline!
16. Biz öncekileri helâk etmedik mi?
17. Sonra arkadan gelenleri de onların ardına takarız.
18. Suçlulara işte böyle yaparız.
19. O gün yalanlayanların vay haline!
20. Sizi basit bir sudan yaratmadık mı?
21. Onu sağlam bir karargâha yerleştirdik,
22. belirlenmiş bir süreye kadar.

[1] Öbür dünyada bütün elçilerin; mesaj ilettikleri toplulukların leh veya aleyhine şahitlik yapmaları için toplanacakları belirtiliyor.

23. Bir ölçüyle biçimlendirdik.
Ne güzel biçim veriniz Biz!..
24. O gün yalanlayanların vay haline!
25. Yeryüzünü bir toplanma/barınma yeri kılmadık mı?
26. Dirilere
ve
ölülere!
27. Orada sabit, yüksek yüksek dağlar oturtup,
size tatlı bir su içirmedik mi?
28. O gün yalanlayanların vay haline!
29. HAYDİ yalanlıyor olduğunuz şeye gidin,
30. üç kola ayrılmış bir dumanın gölgesine gidin;
31. ne gölgelendirir, ne de alevden korur.
32. O cehennem ağaç gövdesi gibi kıvılcımlar atar.
33. Her biri, sanki kızgın sarı madenden oluşmuş,
dev gemi halatları gibidir!
34. O gün yalanlayanların vay haline!
35. Bu konuşamayacakları bir gündür.
36. Onlara özür dilemeleri için izin de verilmez.
37. O gün yalanlayanların vay haline!
38. Sizi
ve
öncekileri,
bir araya topladığımız hüküm/ayırma günüdür bu!
39. Eğer bir tuzağınız varsa haydi hemen Bana bir tuzak kurun!
40. O gün yalanlayanların vay haline!

BÖLÜM 2

41. ŞÜPHESİZ kötülüklerden sakınanlar gölgeliklerde
ve
pınar başlarındadırlar.

42. Gönüllerinin/canlarının çektiği meyveler arasındadırlar.
43. *(Kendilerine): “Yaptıklarınızın karşılığı olarak afiyetle yiyin ve için” (denir).*
44. Biz iyilik edenleri işte böyle mükâfatlandırırız.
45. O gün yalanlayanların vay haline!
46. YİYİN
ve
biraz yararlanın.
Doğrusu siz batağa saplanmış suçlu kişilersiniz.
47. O gün yalanlayanların vay haline!
48. Onlara:
“(Allah’a) rüku edin/saygıyla eğilin” denildiği zaman,
(Allah’a) saygıyla eğilmezler/rüku etmezler.
49. O gün yalanlayanların vay haline!
50. Peki onlar,
bundan/Kur’an’dan sonra hangi söze/habere inanacaklar?

KAF SURESİ

İniş Sırası: 34 • Mushaf Sırası: 50 • Mekki Sure • 45 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Kâf.

ŞÂNİ YÜCE KUR'AN'A ant olsun.

2. İçlerinden kendilerine,
bir uyarıcı gelmesine hayret ettiler de inkârcılar:
"Bu acayip bir şeydir.

3. Öldüğümüzde
ve
toprak olduğumuzda mı (*tekrar dirileceğiz?!*)
Bu (*ihtimali*) uzak bir dönüştür!" dediler

4. Kesinlikle Biz, yerin onlardan ne eksilttiğini biliriz.
Ve yanımızda,
herşeyi muhafaza eden/koruyan/yazan bir kitap vardır.

5. Hayır gerçek kendilerine gelince yalanladılar.
Şimdi onlar çalkantılı karmaşık bir durum içindedirler.

6. Üstlerindeki göğe bakmadılar mı?

Onu nasıl bina ettik

ve

süsledik?

Onun hiçbir çatlağı yok!

7. Yeryüzünü uzatıp yaymışız,
ona ağır baskılar/dağlar oturtmuşuz.
Orada her türden göz alıcı nice çiftler bitirmişiz!

8. (*Bütün bunlar*) içten yönelen,
her bir kulun basireti/ileriye düşünebilmesi
ve
ibret alması içindir.

9. Gökten bereketli/verimli bir su indirdik de böylece onunla;
bahçeler
ve
biçilecek taneler bitirdik.
10. Dizili, kat kat tomurcukları olan yüksek hurma ağaçları!
11. Kullara rızık olmak üzere.
Onunla (*yağmur suyu ile*) ölü bir beldeye hayat verdik.
İşte (*dirilerek*) çıkış ta böyledir.
12. ONLARDAN önce Nuh'un kavmi,
Ress halkı ve Semud kavmi de yalanladı.
13. Âd,
Firavun
ve
Lût'un kardeşleri de.
14. Eyke halkı^[1]
ve
Tubba halkı^[2] da.
Bunların hepsi elçileri yalanladılar
ve
tehdidimi (*azabımı*) hak ettiler.
15. Biz ilk yaratışta aciz kalıp yorgun mu düştük?
Hayır onlar yeni bir yaratılıştan şüphe içindedirler.

BÖLÜM 2

16. ANT OLSUN insanı Biz yarattık
ve
nefsinin ona ne fısıldadığını biliriz.

[1] Medyen ormanlıklarında yaşayan halk. Tevrat'taki Midian halkı.

[2] Güney Arabistan'ı yüzyıllarca yönetmiş ancak M.S. 4. yüzyılda Habeşliler tarafından devrilmiş olan Himyer Krallarına takılan bir ad'tır.

- Biz ona/insana,
 şah damarından daha yakınız^[3]/içinden geçenleri biliriz.
17. Onun sağında
 ve
 solunda oturan iki kaydedici (*melek*) de kaydetmektedir.
18. Her ne söz söylese,
 mutlaka onun yanında hazır bir gözcü vardır.
19. Gerçekten ölüm sarhoşluğu gelir;
 “İşte kendisinden kaçtığın şey budur!” (*denilir*).
20. Sûr’a üfürülmüştür.
 İşte bu vadolunan/tehdit günüdür!
21. Her kişi yanında (*bir cehennem*) sürücüsü
 ve
 bir tanık ile gelmiştir.
22. “Ant olsun,
 sen bundan habersizdin,
 şimdi senden perdeni açıp kaldırdık.
 Artık bugün gözün keskindir.”
23. Yanındaki yoldaşı (*melek*) der ki:
 “İşte bu yanımdaki (*yaptıklarıyla*) hazırdır”.
24. (*Allah tarafından*) denir ki:
 “Haydi siz ikiniz (*sürücü ve tanık*);
 ‘İnatçı nankörlerin her birini cehenneme atın!’
25. Hayra engel olan saldırgan her şüpheciye.
26. O, Allah ile beraber başka bir ilâh edinmişti.
 Artık onu şiddetli azabın içine atın.”
27. Arkadaşı (*şeytan*) dedi ki:
 “Rabbimiz onu ben azdırmadım;
 fakat kendisi uzak bir sapıklık içinde idi.”

[3] Bu deyim: Allah’ın insanların içlerinden geçirdiklerini bildiğini ifâde etmektedir. Diğer ayetlerden anlaşılacağı gibi, Allah’ın zatı (kendisi) Tasavvuf/Şirk ehlinin iddia ettiği gibi insanın, eşyanın içinde değildir. Arş’in fevkindedir (yükseğindedir). Arş’tan sonra zaman ve mekân yoktur.

28. Buyurdu ki: "Huzurumda çekişmeyin.
Ben size önceden uyarı göndermişim.
29. Benim katımda söz değiştirilmez.
Ben asla kullara zulmeden/zulmedici değilim."

BÖLÜM 3

30. **O GÜN** cehenneme: "Doldun mu?" deriz.
Der ki: "Daha fazlası var mı?"
31. **CENNET** kötülükten sakınanlara yaklaştırılmıştır.
Zaten uzak değildi ki!
32. Size vadedilen şey (*cennet*) işte budur!
(Allah'a) sürekli yönelerek kendini koruyan herkese;
33. görmeden Rahman'dan korkanlara
ve
yönelmiş bir kalp ile gelen kimselere mahsustur.
34. "Esenlikle oraya girin!
İşte bu sonsuzluk günüdür" (*denilecek*).
35. Orada diledikleri şeyler onlarındır.
Katımızda daha fazlası da vardır.
36. **BUNLARDAN** önce nice nesilleri helâk ettik;
bunlardan daha güçlü idiler,
yeryüzünü dolaştılar.
Ama kaçıp kurtulacak yer ne mümkün/bulamadılar?
37. Elbette bunda dinleyen/kalbi olan ya da şahit olarak,
anlamaya çalışan/kulak veren kimse için bir öğüt vardır.
38. **ANT OLSUN**;
gökleri,
yeri
ve

ikisi arasında bulunanları altı günde^[4] yarattık.
Bize hiçbir yorgunluk da dokunmadı!

39. O HÂLDE, onların dediklerine sabret/aldırış etme;
güneşin doğuşundan (*önce Sabah Namazında*)
ve
batışından önce (*de Akşam Namazında*)
Rabbini överek tesbih et.
40. Gecenin bir bölümünde (*Yatsı Namazında*)
ve
secdelerin/namazın ardından da (*O'nu överek tesbih et*).
41. Çağırıcının yakın bir yerden çağıracağı o güne kulak ver!
42. O gün,
gerçekten o müthiş sesi/korkunç çığlığı işiteceklerdir.
İşte bu,
kalkış/çıkış/yeniden diriliş günüdür.
43. Şüphesiz,
Biz diriltiriz
ve
öldürürüz (*ölümüne izin veririz*).
Dönüş de Bizim katımızadır.
44. O gün yer üzerlerinden sür'atle çatlayıp açılır.
İşte bu, toplanmadır.
Bize göre kolaydır.
45. Biz onların dediklerini çok iyi biliriz.
Sen onların üzerinde zorlayıcı/bir zorba değilsin!
Öyleyse şimdi,
Benim uyarımdan korkanlara Kur'an ile öğüt ver.

[4] Altı vakitte (devrede/evrede/aşamada/merhalede/safhada) yarattık deyimini; Al-lahu alem farklı zaman dilimlerinde yarattık anlamında kullanılmaktadır. Eski arap dili kullanımında "yevm" (gün) terimi, her zaman yirmi dört saatlik zaman dilimini ifâde etmez.

BELED SURESİ

İniş Sırası: 35 • Mushaf Sırası: 90 • Mekki Sure • 20 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. YEMİN EDERİM bu kente!
2. Sen de bu kentte oturmaktaşın.
3. Yemin ederim babaya
ve
çocuğuna!
4. Gerçek şu ki;
Biz insanı bir zorluk^[1] (*anne karnı*) içinde yarattık.
5. O (insan) hiç kimsenin kendisine,
asla güç yetiremeyeceğini mi sanıyor?
6. O: "Yığın yığın mal telef ettim!" diyor.
7. Zannediyor mu ki, hiç kimse onu görmemiştir.
8. ONUN için iki göz var etmedik mi?
9. Bir dil
ve
iki dudak?
10. Ona, iki tepe (*iyilik ve kötülük yolunu*) gösterdik!
11. Ama o sarp yokuşu aşamadı.
12. Sarp yokuşun ne olduğunu bilir misin?
13. O, bir kimseyi esaretten kurtarmak
14. ya da
yokluk gününde yedirmektir;
15. yakınlığı olan bir yetime
16. veya
toprağa uzanıp (*çaresiz*) kalmış olan (*yabancı*) bir yoksula!

[1] Zorluk Allah'a göre değil, insana göre zorluktur.

17. Sonra da iman edenlerden,
sabrı tavsiye edenlerden
ve
merhameti tavsiye edenlerden olmaktadır.
18. İşte bunlar,
kitabı sağından verilenler/merhametin arkadaşlarıdır!^[2]
19. Ayetlerimizi inkâr edenler ise onlar,
kitabı solundan verilenler/merhametsizliğin,
arkadaşlarıdır!
20. Üzerlerine sımsıkı kapatılmış bir ateş vardır!

---

[2] Dürüst ve erdemli kişilerdir.

TARIK SURESİ

İniş Sırası: 36 • Mushaf Sırası: 86 • Mekki Sure • 17 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN** gökyüzüne
ve
Tarık'a!^[1]
2. Tarık'ın ne olduğunu bilir misin?
3. O, ışığıyla karanlıkları delerek ilk çıkan parlak bir yıldızdır.
4. Üzerinde gözetleyici olmayan hiçbir kişi yoktur.
5. İnsan bir baksın!
Hangi şeyden yaratıldı/neden yaratıldığını araştırsın?
6. Dökülüp atılan/spermalı bir sıvıdan yaratıldı;
7. bel kemiği ile kaburga kemikleri arasından çıkan!^[2]
8. Hiç şüphesiz O,
onu yeniden (*hayata*) döndürmeye elbette güç yetirendir.
9. Bütün sırların ortaya çıkarılacağı gün;
10. onun (*insanın*) ne bir gücü, ne de bir yardımcısı vardır.
11. Ant olsun o dönüşlü olan/dönüp duran gökyüzüne,
12. çatlayıp yarılan yere!
13. **ŞÜPHE SİZ** bu kesin ayırt edici bir sözdür.
14. O bir şaka/oyun değildir!
15. Şüphesiz onlar hileli bir tuzak kuruyorlar.
16. Ben de bir plân yapıyorum.
17. Şimdi sen gerçeği bildiği hâlde reddeden [*kâfir*]lere,
bir süre tanı; kısa bir süre!

[1] Tarık, gece vakti gelen demektir.

[2] Erkeğin beli ile kadının leğen kemiği arasından gelen sıvıdan. Geniş bilgi için bkz. Biyoloji kitapları.

KAMER SURESİ

İniş Sırası: 37 • Mushaf Sırası: 54 • Mekki Sure • 55 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. SAAT (*kıyâmet*) yaklaştı
ve
(*işte o kıyâmet anında*) ay yarıldı;^[1]
(*herşey ortaya çıktı/yalan gerçek belli oldu*).
2. Onlar (*müşrikler*) bir ayet/bir mucize görürlerse yüz çevirirler
ve:
"Bu süregelen bir büyüdür" derler.
3. Yalanlarlar
ve
kendi heveslerine uyarlar.
Oysa her iş/haber verilen herşey yerini bulacaktır.
4. Ant olsun, onlara içinde ihtar/caydırıcı tehdit bulunan
nice haberler geldi.
5. Apaçık bir hikmettir/bir hakikattir o!
Fakat uyarılar fayda vermiyor.
6. Öyleyse onlardan yüz çevir;
o gün çağırıcı görülmemiş korkunç bir şeye çağırır.
7. Gözleri baygın baygın kabirlerden çıkarlar.
Sanki onlar yayılan çekirgelerdir!
8. Çağırana doğru (*boyunlarını uzatmış olarak*) koşarlarken,
inkârcılar derler ki:
"Bu, çok zorlu bir gündür."

[1] Kıyâmet gününden önce vuku bulacak olan kozmik felâketi vurguluyor. Son saatten önce ay parçalanacak. Rasûlullah sav. Ay'ı parmağıyla ikiye böldü, sözleri ona yapılan iftiradan ibarettir ve ona Kr'an dışında verilmiş öyle enteresan/olağanüstü olaylar da yoktur. Çünkü diğer toplumlar mucizeleri gördükleri hâlde inanmamışlardır, bundan dolayıdır ki: Hz. Muhammed sav. ile "Mucizeler'in yaratılması son bulmuştur! (Bkz. İsrâ: 59)

9. **ONLARDAN** önce Nuh kavmi de (*Rasûlleri*) yalanlamıştı.
Kulumuzu yalanladılar
ve:
“Bu adam bir mecnundur” dediler.
O çok engellendi/incitildi!
10. Bunun üzerine Rabbine (*şöyle*) dua etti:
“İşte ben mağlup oldum, bana yardım et!”
11. Biz de bardaktan boşanırcasına akan bir su ile,
gökyüzünün kapılarını açtık.
12. Yeryüzünde kaynaklar fışkırttık.
Kesin ölçülerle plânlanmış bir işin olması için sular birleşti.
13. Onu levhalardan yapılmış ve
çivilerle çakılmış şey (*gemi*) üzerinde taşıdık.
14. Bizim gözetimimizde akıp gidiyordu.
Nankörlük edilmiş olan kimseye (Nuh’a),
bir mükâfat olarak!
15. Ant olsun onu bir ibret olarak (*geride*) bıraktık.
Düşünüp de ibret alan yok mudur?
16. Azabım
ve
uyarılarım nasılmış?!
17. Ant olsun Kur’an’ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık.
Düşünüp öğüt/ibret alan yok mudur?
18. **AD KAVMİ** de yalanladı.
Azabım
ve
uyarılarım nasılmış?!
19. Şüphesiz Biz uğultulu bir kasırgayı üzerlerine gönderdik,
kendilerine hoş olmayan/aman vermeyen,
dehşeti sürekli bir günde!
20. İnsanları dibinden sökülmüş hurma kütükleri gibi,
koparıp atıyordu!

21. Azabım
ve
uyarılarım nasılmış?!
22. Ant olsun Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık.
Düşünüp öğüt/ibret alan yok mudur?

BÖLÜM 2

23. SEMUD da uyarıları yalanladı.
24. Dediler ki:
"Bizim gibi bir insana mı uyacağız?
O zaman biz bir sapıklık
ve
bir çılgınlık içine düşeriz."
25. "İlâhî öğüt aramızdan ona mı bırakıldı?
Hayır! O, yalancı şımarığın tekidir."
26. Yalancı şımarık kimmiş yakında/yarın bileceklerdir.
27. Gerçek şu ki; Biz onlara açığa çıkar[ıl]ma^[2] olarak,
dişi deveyi gönderenleriz.
Onları gözetle
ve
sabret (*bekle!*)
28. Onlara suyun aralarında taksim olunduğunu haber ver.
Her biri içme nöbetinde hazır bulunsun!
29. Onlar bir arkadaşlarını çağırdılar,
o da bıçağa sarılarak deveyi kesti.
30. Azabım
ve
uyarılarım nasılmış?!..

[2] İnsanların niyetleri, gizli düşünceleri, gerçek kararları bazı olaylarla açığa çıkarılıyor. Böylece insanlar insanları ve melekler insanları bilmiş, tanımış oluyor. Sonuçta iyiler kazanıyor, kötüler kaybediyor. Böylece Allah'ın evrendeki yasaı sürüp gidiyor.

31. Şüphesiz Biz üzerlerine tek bir ılık gönderdik.
Hayvan ağılına konulan kuru otlar gibi yere seriliverdiler.
32. Ant olsun Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık.
Düşünüp ğt/ibret alan yok mudur?
33. LT KAVMI de uyarıları yalanladı.
34. Biz de üzerlerine taş yağıdıran bir kasırğa gönderdik.
Lt'un ailesi (*inananları*) hariç!
Onları seher vakti kurtardık.
35. Katımızdan bir nimet olarak,
şükreden kimseyi işte böyle mükâfatlandırırız.
36. Oysa ant olsun,
Bizim yakalamamıza karşı (*Lt*) onları uyarmıştı.
Fakat uyarıları sürekli şüphe ile karşıladılar.
37. Onun misafirlerinden (*sapıka*) yararlanmaya kalkıştılar.
Biz de gözlerini siliverdik.
"İşte azabımı ve uyarılarımı tadın!"
38. Ant olsun,
onları n alınmaz bir azap bir sabah vakti yakalayiverdi.
39. Şimdi azabımı ve uyarılarımı/tehditlerimi tadın!
40. Ant olsun Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık.
Düşünüp ğt/ibret alan yok mudur?

BÖLÜM 3

41. FİRAVUN'un erknına da tehditler/uyarılar gelmişti.
42. Bütün (*yazılı ve mucizev*) yetlerimizi yalanladılar.
Biz de onları galip,
güçlü olanın yakalama tarzıyla yakalayiverdik.
43. (*ŞİMDİ*) sizin inkrcılarınız onlardan hayırlı mı/daha mı iyi?
Yoksa sizin için kitaplarda genel bir af mı var?
44. Yoksa onlar:
"Biz yardımlaşan (*yenilmez*) bir toplumuz" mu diyorlar?

45. Yakında o toplum bozguna uğrıtılacak
ve
arkalarına dönüp kaçacaklar.
46. Onlara söz verilen asıl saat ise;
pek belâlı
ve
pek acıklı saattir.
47. Şüphesiz suçlular bir sapıklık
ve
bir çılgınlık içindedirler!
48. O gün,
yüzüstü ateşe sürüklenecekler.
“Sekar’ın dokunuşunu tadın!..”
49. **BİZ** herşeyi bir özelliğe/kadere/takdire göre yarattık.
50. Bizim emrimiz yalnız bir tektir.
Bir göz kırpması gibidir.
51. Ant olsun,
Biz sizin benzerlerinizi helâk etmişizdir.
Düşünüp ibret alan yok mudur?
52. Yaptıkları herşey kitaplar/defterler/sahifeler içine yazılıyor.
53. Küçük büyük herşey satır satır yazılıyor!
54. Şüphesiz muttakiler^[3] cennetlerin içinde
ve
ırmaklar[ın kenarın]dadırlar.
55. Doğruluk makamında,
sonsuz kudreti olan muktedir bir hükümdarın huzurunda.

[3] Allah’a karşı sorumluluklarının bilincinde olanlar, korunup sakınanlar.

SAD SURESİ

İniş Sırası: 38 • Mushaf Sırası: 38 • Mekki Sure • 88 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Sâd.

ANT OLSUN öğüt dolu Kur'an'a!

2. İnkârcılar boş bir gurur

ve

bir ayrılık içindedirler.

3. Onlardan önce nice nesilleri helâk ettik.

Feryat ettiler fakat kurtulmak vakti geçmişti.

4. İÇLERİNDEN,

bir uyarıcının kendilerine gelmesine şaştlar da,
inkârcılar dediler ki:

“Bu yalancı bir sihirbazdır,

5. ilâhları bir tek ilâh (mı) kılmış?

Gerçekten bu tuhaf/şaşılacak bir şeydir!”

6. İleri gelenlerinden/önderlerinden bir grup öne/ileri fırladı:

“Yürüyün!

İlâhlarınıza bağlılıkta direnin/ısrar edin!

Doğrusu sizden istenip beklenen şey budur!

7. Biz bunu diğer/son (*bundan önceki*) dinde de işitmedik.

Bu sadece bir uydurmadır.

8. Kur'an/Zikir/Öğüt aramızdan ona mı indirildi?”

Doğrusu onlar,

öğüdümünden/zikrimden/Kur'an'dan kuşku duymaktadırlar.

Hayır, onlar henüz azabımı tatmadılar.

9. Yoksa üstün

ve

- karşılıksız bağışlayan Rabbinin rahmet hazineleri,
onların yanında mıdır?
10. Yoksa göklerin, yerin
ve
ikisi arasında bulunanların mülkü/yönetimi onların mıdır?
Öyleyse sebepleri kullanarak (*göğe*) yükselsinler (*çıksınlar*).
11. Onlar burada bozguna uğrayacak/uğratılmış
derme çatma gruplardan oluşmuş bir ordudur.
12. Onlardan önce Nuh kavmi, Âd
ve
kazıklar/piramitler sahibi^[1] Firavun da yalanlamıştı.
13. Semud, Lût'un kavmi ve Eyke halkı da...
İşte o hizipler/gruplar bunlardır.
14. Ancak hepsi de elçileri yalanladılar.
Sonunda azabımı hak ettiler.

BÖLÜM 2

15. **BUNLAR** da ancak tek bir çığlık bekliyorlar;
bir an bile gecikmesi olmayan (*bir tek çığlık!*)
16. Alaylı bir şekilde dediler ki:
“Rabbimiz, bizim azap payımızı çabuklaştır.
Hesap gününden önce (*ver*).”
17. Onların söylediklerine sabret ve
güçlü kulumuz Davud'u hatırla/an!
Şüphesiz o çok yönelirdi.
18. Biz dağları emri altına vermiştik,
akşam ve kuşluk vakti onunla birlikte (Allah'ı) anarlardı.
19. Toplu olarak uçan kuşları da (*emrine vermiştik*).
Her biri ona (Davud'a) itaatle dönerdi.

[1] Büyük çadırlar ve onları ayakta tutan direklerin sayısının fazla olması güç ve otoriteyi temsil ederdi. Arapça'da güçlü kabile reisleri için “sayısız direkler üstünde duran çadırların sahibi” tanımlaması yapılırdı.

20. Onun otoritesini böylece pekiştirmiştik/güçlendirmiştik.
Ona hikmet/bilim (*tabiattaki varlıklardan yararlanma bilgisi*) ve isabetli söz/hüküm/karar gücü,
(*davaları karara bağlama kabiliyeti*) vermiştik.
21. O DAVACILARIN haberi sana geldi mi?
Hani onlar mihraba^[2] tırmanıp çıkmışlardı.
22. Davud'un yanına girmişlerdi de o onlardan ürkmüştü.
Dediler ki: "Korkma! Biz iki davacıyız.
Birimiz ötekinin hakkını çiğnedi.
Aramızda hak ile hüküm ver. Kararında adaletsizlik etme!
Bizi doğru yola/anlayışa yönelt."
23. "Şüphesiz bu benim kardeşimdir.
Doksandokuz koyunu var, benimse sadece bir koyunum var.
Buna rağmen: 'Onu da bana ver' dedi.
Konuşmada (*kendini ifâde etmede*) bana ağır bastı."
24. (Davud) dedi ki: "Kendi koyunlarına katmak için,
senin koyununu istemekle,
sana haksızlık yapmış/zulmetmiştir.
Zaten karıştıranların (*yakınların/ortakların*) çoğu,
birbirlerine haksızlık ederler.
İman edenler ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlar hariç!
Ama onlar da pek az!"
Davud (*birden, geçmişte yaptığı bir hatadan dolayı*),
kendisini ikâz ettiğimizi sandı!
Hemen Rabbinden bağışlanma diledi.
Rükû'a vardı/eğildi ve (*tövbe ederek O'na*) yöneldi.

[2] Mihrap: Arapça'da "Saray, sarayın harem kısmı veya hükümdarın tahtının bulunduğu bölüm, hıristiyan azizlerinin heykel hücresi, çardak, oda, köşk, yüksekçe yer, meclisin baş tarafı, en şerefli kısmı" gibi karşılıkları bulunan mihrâb kelimesi, zamanla camilerde imamın durduğu yer için kullanılmıştır. Bu durumda: Davud as'ın bulunduğu Tapınağın/Mâbed'in (mekânın/odasının) duvarına tırmanarak odasına girmişler" olarak anlayabiliriz.

25. Bunun üzerine onu bağışladık.
Onun katımızda bir yakınlığı
ve
güzel bir dönüş yeri/ağırlanışı vardır.
26. “Ey Davud!
Biz seni yeryüzünde yönetici kıldık.
Öyleyse insanlar arasında hak ile/adalet ile hükmet
ve
keyfe/hevâya uyma,
yoksa seni Allah’ın yolundan saptırır.”
Şüphe yok ki Allah’ın yolundan sapanlara ise,
hesap gününü umursamadıklarından dolayı,
şiddetli bir azap vardır.

BÖLÜM 3

27. **BİZ** göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık.
Bu, ancak inkârcıların zannıdır.
Ateşten dolayı inkârcıların vay haline!..
28. Yoksa iman edenleri ve iyi işler yapanları,
yeryüzünde fesât^[3]/karışıklık çıkarıcılar gibi mi tutacağız?
Yahut korunup sakınanları,
yoldan çıkan/suçlular gibi mi tutacağız?
29. (Bu) sana indirdiğimiz bir kitaptır.
Çok mübârek/bereketli/verimli!..
Ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar!
30. **SÜLEYMAN**’ı da... Davud’a (*evlât olarak*) verdik.
Ne güzel bir kul, hep bize yönelirdi.
31. Hani safkan koşu atları öğleden sonra ona sunulmuştu.

[3] Kargaşa, anarşi, terör ve her türlü haksızlık.

32. Ve demişti ki:
 “Gerçekten ben mal sevgisi (*atları sevmek*) ile meşgulken,
 Rabbimi anmaktan uzak kaldım.”
 Nihayet (atlar) perdenin arkasına girince;
33. “Onları bana getirin!” (dedi).
 Ayaklarını/bacaklarını ve boyunlarını sıvazlamaya başladı.
34. Ant olsun Süleyman’a,
 yaptığının (*zikrimizden uzak kalmasının*) karşılığını sunduk.
 Tahtının üzerinde (Süleyman’ı),
 bir ceset durumuna/hâline (*kımıldayamaz hâle*) getirdik.
 Sonra o sağlığına kavuşup Bize tekrar yöneldi.
35. Dedi ki: “Rabbim, beni bağışla! Ve benden sonra,
 hiç kimseye nasip olmayacak bir mülk/krallık bana ver.
 Şüphesiz Sen, bütün isteklere (*dualara*) karşılık verensin.”
36. Biz de onun emrine istediği yere,
 emri ile yumuşakça akıp giden rüzgârı verdik.
37. Her bina ustasını (*Süleyman’a inci çıkarmak için*);
 dalgıçlık yapan azılı suçlu tutukluları
38. ve zincirlere bağlı olan diğerlerini.
39. “İşte bu bizim bağışımızdır. Artık sen de (*istersen*) ver
 ya da (*istersen*) tut! Hesap yok” (dedik).
40. Şüphesiz ki, onun için Bizim katımızda bir yakınlık ve
 güzel bir dönüş yeri/ağırlanışı vardır.

BÖLÜM 4

41. EYYUB KULUMUZU da an/hatırla/anlat!
 Hani, Rabbine şöyle seslenmişti: “Şeytan beni zorluğa ve
 eleme/sıkıntıya uğrattı.”
42. “Ayağını yere vur!
 İşte yıkanılacak ve içilecek soğuk bir su” dedik.
43. Biz ona ailesini ve onlarla birlikte onların bir mislini lütfettik.

Katımızdan bir rahmet
ve
akıl sahipleri için bir öğüt olmak üzere!

44. Ve:

“Eline bir demet sap al, onunla vur! Yeminini bozma!”
Gerçekten Biz onu sabırlı/tahammül sahibi bulduk.
O, ne güzel bir kuldu!
Çünkü o, daima yönelirdi.

45. İBRAHİM kulumuzu,
İshak’ı ve Yakub’u da an/hatırla!
Güçlü ve ileri görüş sahibi kullarımızı!..

46. Gerçekten onlar,
ahiret düşüncesiyle dolu/donanmış samimîlerden idi.

47. Gerçekten onlar Bizim katımızda seçilmiş,
hayırlı kimselerdendir.

48. İSMAIL’i, Elyesa’ı ve Zülkifl’i de an!
Hepsi de hayırlılardandır/iyilerdendir.

49. BU BİR hatırlatmadır/uyarıdır!
Şüphesiz ki; aklını çalıştırıp korunup sakınanlar için,
güzel bir gelecek/(dünyadan sonra) dönüş yeri vardır.

50. Kapıları kendilerine açılmış Adn^[4] cennetleri;

51. orada koltuklara yaslanmış olarak birçok meyve ve içecekler.

52. Yanıbaşlarında (*yumuşak, tatlı, sevgi dolu*) bakışlarını,
sadece kendi eşlerine diken yaşıt/uyumlu eşler^[5] vardır.

53. İşte hesap günü için size söz verilen şeyler bunlardır.

54. Şüphesiz ki bu Bizim rızkıımızdır, bitip tükenmesi de yoktur.

[4] Sonsuz mutluluk ve esenlik yurdu.

[5] Kadın-erkek, kişi ömür boyu yaşayacağı eşini bu ayete göre seçmeli. Yüce Allah bu ayette insana; dünyada huzurun, mutluluğun formülünü sunuyor; gözlerini yalnızca kendi eşlerine diken (*sağda solda gözü olmayan ve aşırı isteklerle eşlerini boğmayan, geçim ehli*) eşler anlamı olarak anlaşılabilir.

55. İŞTE BÖYLE/bunlar gerçeklere inanan müminler içindir!..
Azgınlık için de elbette kötü bir dönüş yeri vardır.
56. Cehennem!..
Onlar işte oraya yaslanırlar.
Ne kötü bir döşek!
57. İşte böyle/inkârcılar artık tatsınlar onu;
kaynar su ve irin!^[6]
58. O türden başka çeşit çeşit (*azap*) daha vardır.
59. (*Azdıranlara*):
“İşte şunlar da;
körü körüne size uyan bu topluluk da,
sizinle beraber cehenneme girecek” (*denir*).
(*Uyulanlar, uyanlara*):
“Onlar rahat yüzü görmesin,
onlar mutlaka cehenneme atılacaklardır” (*diyerek*;
onları yanlarında görmek istemeyeceklerdir).
60. (*Uyanlar, uyulanlara*) derler ki:
“Hayır, aksine sizler; asıl siz rahat yüzü görmeyin!
Bu azabı bize siz sundunuz.
Bu ne kötü bir duraktır!”
61. “Rabbimiz!” diye yalvaracaklar;
“Bizim buraya girmemize kim sebep olduysa,
onun ateşteki azabını kat kat arttır.”
62. Ve ekleyecekler:
“Bize ne oldu böyle?
Kendilerini (*dünyada*) kötü/rezil/rüsva saydığımız,
o adamları görmüyoruz.
63. Onlar alay konusu ettiklerimiz değil miydi?
Yoksa şimdi onları gözden mi kaçırdık?”
64. Şu cehennem ehlinin böyle birbiriyle çekişip tartışması,
gerçeğin ta kendisidir.

[6] Yakıcı bir ümitsizlik, buz gibi bir karanlık şeklinde de ifade edilebilir.

BÖLÜM 5

65. DE Kİ: “Ben sadece bir uyarıcıyım.
Bir olan, mutlak otorite sahibi Allah dışında
hiçbir İlâh yoktur.
66. Göklerin, yerin
ve
ikisi arasında bulunanların Rabbidir,
üstün olan bağışlayandır.”
67. De ki: “O, büyük bir haberdir!
68. (Ama) siz ondan yüz çeviriyorsunuz.
69. (Ey Muhammed de ki):
Benim hiçbir bilgim yoktu yüce topluluk^[7] tartışırken.^[8]
70. Bana sadece apaçık bir uyarıcı olduğum vahyolunuyor.”
71. HANİ, Rabbin meleklerle demişti:
“Gerçekten Ben, çamurdan bir beşer/insan yaratacağım.
72. Onu şekillendirdiğim
ve
ona (onun için yarattığım) ruh[u] yüklediğim zaman,^[9]

[7] Melekler.

[8] İnsanın yaratılışına dair ileri sürdükleri düşünceleri ilâhi huzurda tartışırkenki âna gönderme vardır.

[9] Allah'ın devesi sözcüğü ile Allah'ın ruhu sözcüğü birbirine benzer sözcüklerdir. Evimden, devemden, ruhumdan, arabamdan vb. sözcükler ne ifade ediyor? Ev, deve, ruh, araba, sahibinden ayrı varlıklardır. Bunun gibi ruh da sahibi olan Allah'tan ayrı bir yaratıktır. Allah, önce ruhları yaratıyor, sonra bedenleri. Yarattıkları bedene ise, daha önceden yaratılmış olan ruh üflüyor/yükleniliyor, insanın ruhu ile bütünleştiriliyor da denilebilir. Allah'ın Adem için önceden yarattığı ruhu -Adem'e bir şeref olarak- Adem'in bedenini yarattıktan sonra Allah; Adem'in ruhunu üflüyor/yüklüyor/birleştiriyor, yani; ruh ile bedenini bütünleştiriyor. En doğrusunu Allah bilir! Bu. ayetler özellikle Tasavvufçular tarafından manâ ihlâline uğratılmış, şöyle ki: “Allah, Adem'e bizzat kendine ait ruhundan üfledi” manâsını vererek; bu vb ayetlere, Allah'ın yarattığı kullarını çıkar amaçlı ilâhlaştırmışlar-
(Dipnot 9'un devamı bir sonraki sayfada)

siz derhal onu selâmlayın/tanıyın/saygı gösterin.^[10]

73. Bütün melekler,
hemen topluca (*emrime itaat edip*) selâmladılar.
74. Yalnız İblis hariç!
(O) büyüklendi ve kâfirlerden (*emrime karşı gelenlerden*) oldu.
75. (Allah) dedi ki: “Ey İblis!
Kendi kudretimle (*annesiz-babasız hiç yoktan*) yarattığımı,
tanımaktan seni alıkoyan nedir?
Büyüklendin mi? Yoksa yücelerden mi oldun?”

(*Dipnot 9'un devamı*)

dır. Daha açık bir ifadeyle Efendileri/Şeyhleri, (güya) Evliyâları insanlar nezdinde yarı ilâh hâline getirmişler ve onlara kulluk yapmalarını (etraflarında toplanmalarını) sağlamışlardır. Oysa Veli/Evliyâ kavramları asıl/gerçek mânâsından çıkartılarak yine kendileri tarafından kurumsallaştırılmıştır. Dolayısıyla Kur'an'a göre her mümin aynı zamanda evliyâdır/velidir/Allah'a dosttur/yakındır, zıddı ise; EVLİYÂ'ÜŞ-ŞEYTAN yani Şeytana dost/Şeytanın dostları/arkadaşları/yakınları anlamında olup Allah'a düşman olanlardır/Allah'tan uzak olanlardır. Evliyâ ise Veli kavramının çoğulu, dostlar anlamına gelmektedir. Bu inanış kesinlikle şirk-tir ve Allah katında asla affı yoktur. Her türlü boşaltım sistemine sahip (aciz kuldân) birine Yüce Allah'ın vekillik/halife[*temsilci*]lik, ilâhlık/ortaklık vermesi asla Allah'a yakışmaz. İnsan için yarattığı ruhu kişinin bedeniyle bütünleştirmiştir, o kadar! Böyle iman edilmesinde insanın ahireti/hesap günü için bizzat kendi faydasıdır. Tasavvuf ehli Şeyhini/Evliyâsını kutsamak için Allah'a böyle bir iftira atmışlardır. Görüşümüzde isabetliysek bu Yüce Rabbimizden bir lütuftur/ikrâm-ıdır! Hatalıysak O'ndan af/özür dileriz!

- [10] Kur'an bütünlüğünde düşünecek olursak: Allah'ın bir insana/yarattığı bir varlığa secdeye davet etmesi düşünülemez! O'nun emriyle/emrine binaen secde şu mânâya gelebilir; “Ona/Adem'e secde etmek/Adem'i tanımak; Bana secde etmek-tir/beni tanımak gibidir!” Bu ve bundan sonra ‘ÇEVİRİ/MEAL’ boyunca gelecek bu gibi hitapları böyle algılamakta fayda mülâhaza ediyorum! Aynı şekilde bazı ayetlerde, Hz. Muhammed sav. için kullanılan “Kim Rasûl'e itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur” (Bkz. Nisa: 80; Al-i İmran: 32, 132; Maide: 92; Enfal: 1, 20, 46; Nur: 54; Muhammed: 33) ifâdelerinde; bir yerde yeni inşa ettiği/şekillendirdiği/yarattığı varlığı, diğerinde ise Resûlünü tanımlarını istiyor gibidir! Kısaca bu ayet çok önemlidir, yanlış anlamalara yol açmasın diye, son olarak; böylece önceden yaratmış olduğu beşere; hazirûn (hazırda olan Allah'ın hitabettiği melek-ten) kullarının içlerindeki (örneğin İblis'in) gerçek kişiliğinin açığa çıkarılıp (melekten kullarına gösterilmesi, tanıtılması) murat ediliyor olabilir. Nihayetinde biz de düşmanımız İblis ile imtihan olunup açığa çıkarılmıyor muyuz? Allah en doğrusunu bilir! (Editör)

76. Dedi ki: "Ben ondan daha hayırlıyım/iyiyim;
beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın."
77. (Allah) buyurdu ki: "Oradan çık, kovuldun sen artık.
78. Şüphesiz hesap gününe kadar lânetim senin üzerindedir."
79. "Rabbim!" dedi: "Dirilecekleri güne kadar bana mühlet ver."
80. (Allah) buyurdu ki: "Haydi sen mühlet verilenlerdensin.
81. Bilinen vaktin gününe kadar."
82. (İblis) dedi ki: "Senin izzetine yemin ederim ki,
onların tümünü mutlaka azdıracam."
83. Ancak onlardan samimî olan/muhlis kulların hariç!"
84. (Allah) buyurdu ki: "İşte bu gerçektir
ve
Ben gerçeği söylerim.
85. Ant olsun ki; cehennemi sen
ve
onlardan sana uyan kimselerin tümüyle doldururum."
- 86. DE Kİ:**
"Ben buna (*tebliğime*) karşılık sizden bir ücret istemiyorum.
Ve kendiliğimden,
(*sizlere*) bir yükümlülük yükleyenlerden de değilim.
87. Bu (Kur'an) evrendekiler için,
yalnızca bir uyarıdır/hatırlatmadır/öğüttür.
88. Gerçekten onun (Kur'an'ın) verdiği haberin doğruluğunu,
yakında anlayacaksınız/bileceksiniz!"

ARAF SURESİ

İniş Sırası: 39 • Mushaf Sırası: 7 • Mekki Sure • 206 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Mîm, Sâd.
2. (EY MUHAMMED/EY İNSAN!)
Bu, sana/size indirilen bir kitaptır.
Onunla uyarman[ız]dan ve
inananlara öğüt vermen[iz]den dolayı,
göğsün[üz]de bir sıkıntı olmasın.
3. Rabbinizden size indirilene uyun.
O'ndan başka velilere/dostlara uymayın!
Ne kadar az öğüt alıyorsunuz!
4. **BİZ** kentlerden nicelerini helâk ettik!
Azabımız onları gece yatarlarken/uyurlarken veya
gündüz (*dünya işlerine*) daldıkları an yakalayiverdi!
5. Azabımız onlara gelince onların çağırışları/feryatları:
"Biz gerçekten zalimlermiştiz" demelerinden,
başka bir şey olmadı.
6. **KENDİLERİNE** elçi gönderilmiş olanlara soracağız.
Gönderilen[elçi]lere de elbette soracağız.
7. Ve mutlaka onlara bir bilgi ile haber vereceğiz.
Çünkü Biz olup bitenden habersiz/gafil değildik.
8. O gün tartı gerçektir.
Kimin tartıları ağır basarsa işte onlar kurtulanlardır.
9. Kimin de tartıları hafif kalırsa,
işte onlar kendilerini kayba uğratanlardır;
ayetlerimize karşı zalim olmalarından^[1] dolayı!

10. DOĞRUSU sizi yeryüzünde yerleştirdik ve orada size geçimlikler kıldık.
Ne kadar da az şükrediyorsunuz!

BÖLÜM 2

11. SİZİ yarattık sonra size şekil verdik, sonra da meleklerle: “Adem’i selâmlayın/tanıyın/saygı gösterin” dedik, İblis’ten başka hepsi derhal saygı gösterdi/tanıdı/selâmladı. O ise tanıyanlardan olmadı (*emrime itaat etmeyip kâfir oldu*).
12. (Allah) buyurdu ki: “Tanımaktan seni alıkoyan nedir, sana emrettiğim hâlde?!”
Dedi ki: “Ben ondan daha üstünüm/hayırlıyım/iyiyim; beni ateşten yarattın onu ise çamurdan yarattın.”
13. (Allah) buyurdu ki: “Hemen in oradan. Orada büyükmek senin ne haddine; haydi, hemen çık! Çünkü sen alçaklardansın/kovulup aşağılanmışlardansın!”
14. İblis: “Tekrar dirilecekleri güne kadar bana mühlet ver” dedi.
15. Allah: “Sen mühlet verilenlerdensin” buyurdu.
16. (İblis) dedi ki: “Madem ki, benim sapıtmamı/azgınlığımı^[2] sen diledin, görürsün; ben de gidip onları/kullarını saptırmak/azdırmak için, doğru yolunun üzerine oturacağım/pusuya yatacağım.

[1] Ayetleri inkâr etmeleri; çarpıtmaya çalışmaları veya umursamaz olmalarından dolayı.

[2] Genelde bu ayete meal sahipleri: “Beni azdırmama karşılık” şeklinde bir anlam veriyorlar. Öyle kabul edilse bile, bu ancak İblis’in iddiasıdır! İblis kendi azgınlığına Allah’ı bahane ediyor?! Bugün insanlar da öyle değil mi, kendi seçimleri olduğu hâlde illâ birilerinin kendilerini saptırdığını öne sürerler?! Oysa Allah kimseyi saptırmaz ve azdırmaz, ancak bizim bilmediğimiz Sünnetullahı/Yasası gereği adaleti ile azgınlık yolunu seçenler müstesna! (İblis’te olduğu gibi, o azgınlık yolunu seçiyor. Allah da ona izin veriyor). İblis ile kullarının gerçeğini ortaya/açığa çıkartmak ve birbirlerine tanıtmak için olabilir Allah-u âlem. Bkz. Müminun: 106 ve dipnotu.

17. Sonra da muhakkak onlara önlerinden
ve
arkalarından, sağlarından ve sollarından yaklaşacağım.
Onların birçoğunu şükredici bulamayacaksınız!”
18. (Allah) buyurdu ki: “(Cennetten) kınanıp alçaltılmış ve
kovulmuş olarak çık oradan!
Onlardan kim sana uyarsa,
kesinlikle cehennemi sizinle dolduracağım.”
19. “**V**E EY ÂDEM!
Sen ve eşin cennette (*güzellik yurdunda*) yerleş!
Dilediğinizden yiye ve şu ağaca sakın yaklaşmayın!
Yoksa zalimlerden (*haddi/sınırı aşanlardan*) olursunuz.”
20. Şeytan onlara,
o ikisinin örtülü avret/ayıp yerlerini açmak/açtırmak için,
vesvese verdi.
Dedi ki: “Rabbiniz sizi bu ağaçtan siz iki melek olursunuz
veya
(*burada*) ebedi kalıcılardan olursunuz diye yasakladı.”
21. “Ben size nasihat edenlerdenim” diye de onlara yemin etti.
22. Böylece ikisini aldatarak yerlerinden etti.
Ağaçtan (*haram/yasak olan şeyden*) tattıkları zaman,
avret mahalleri/ayıp yerleri kendilerine beliriverdi;
üzerlerini,
cennet yapraklarından üst üste koyarak örtmeye çalıştılar.
Rableri onlara seslendi:
“Ben size o ağaçtan (*tatmayı*) yasak etmemiş miydim?
Ve size,
şeytan sizin apaçık düşmanınızdır dememiş miydim?”
23. Dediler ki: “Rabbimiz!
Biz nefislerimize zulmettik/kendimize haksızlık ettik,
eğer bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen;
elbette ki biz; hüsrâna uğrayanlardan oluruz.”

24. (Allah) buyurdu ki:
 “Birinizin diğerinize yapabileceği düşmanlığa dikkat ederek inin!
 Yeryüzünde sizin için bir süre yerleşim ve
 bir süreye kadar da geçim vardır.”
25. Buyurdu ki:
 “Orada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz ve
 yine oradan çıkarılacaksınız/diriltileceksiniz.”

BÖLÜM 3

26. “EY ÂDEMOĞULLARI (*ve kızları!*)
 Biz size ayıp (*avret*) yerlerinizi (*içinizi*) örtecek giysi ve
 (*dış giysisi olarak da*) giyinip süsleneceğiniz,
 bir elbise indirdik (*yapma fikrini varettik/verdik*).
 Takva^[3] elbisesi ise daha hayırlıdır.
 İşte bu Allah’ın ayetlerindedir.
 Umulur ki düşünüp öğüt alırlar.
27. Ey Âdemoğulları (*ve kızları!*)
 Sakın şeytan sizi fitneye düşürmesin/yoldan çıkartmasın;
 atalarınızın cennetten çıkarılmalarına yol açtığı gibi,
 sizi de yoldan çıkartmasın/fitneye düşürmesin:
 Onlar konulan sınırı aştıklarında/yasağa uymadıklarında,
 takva örtülerinden yoksun bırakılıp ortada kalıvermişlerdi.
 O ve kabilesi; onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler.
 Evet Biz şeytanları inanmayanların velileri/dostları yaptık.”

[3] Allah’a karşı sorumluluk bilinci örtüsü. Kötülüklerden korunup sakınma duygusu.

28. ONLAR bir edepsizlik^[4] yaptıkları zaman dediler ki:
 “Biz babalarımızı bu hâl üzere bulduk.
 Ve Allah da bize bunu emretti” (*dediler*).
 De ki: “Allah kötülüğü/edepsizliği emretmez.
 Bilmediğiniz bir şeyi Allah’a karşı mı söylüyorsunuz?”
29. De ki: “Rabbim adaleti emretti.
 Her mescid’te yüzünüzü O’na doğrultun.
 Dinde samimi kişiler olarak O’na yalvarın.
 Sizi ilk yarattığı gibi yine O’nun huzuruna döneceksiniz.”
30. Bir kısmı (*doğruyu araştırarak*) hidâyete ulaştı.
 Onların bir kısmına (*suçlularına*) da sapıklık hak oldu.
 Şeytanları, Allah’tan başka evliyâ^[5]/veliler/dostlar edindiler.
 Ve kendilerinin hidâyet^[6] üzere olduklarını sanıyorlardı.
31. EY ÂDEM EVLATLARI! (*Kız ve Oğulları!*)
 Her mescid’te en güzel giysilerinizi giyin.
 Yiyin için fakat savurganlık etmeyin.
 Çünkü O savurganları sevmez.

BÖLÜM 4

32. DE Kİ: “Allah’ın kulları için çıkardığı süsü (*giysi ve takıları*)
 ve
 temiz rızıkları kim haram etti?”
 De ki: “Bunlar dünya hayatında iman edenler içindir.
 Kıyâmet günü de yalnız onlara tahsis edilmiştir.”
 İşte böylece bilen bir kavim için ayetleri uzun uzun açıklarız.
33. De ki: “Rabbim yalnızca açık ve gizli kötülüğü,

[4] Utanç verici çirkef işler.

[5] Dostlar, yöneticiler, yönlendiriciler, koruyucular edindiler.

[6] Doğruluk, doğru yol.

her türlü günahı,
haksız yere saldırmayı,
hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi;
Allah'a ortak koşmanızı

ve

Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söylemenizi,
haram kılmıştır."

34. (*Suçlu*) her toplumun bir sonu/bir süresi vardır.
Süreleri/sonları geldiği zaman;
ne bir an geri kalırlar, ne de bir an ileri gidebilirler.

35. **ĒY ĀDEMOĞLULLARI** (*ve kızları!*)

Size içinizden,
ayetlerimi haber verip açıklayan elçiler geldiğinde,
kim sakınır ve kendini düzeltirse;
işte onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

36. Ayetlerimizi yalanlayanlar

ve

onlara karşı büyüklenele gelince;
işte onlar ateşin arkadaşlarıdır,
onlar orada sonsuz/ebedi kalıcıdırılar.

37. Allah'a karşı yalan uydurup iftira eden

veya

O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kimdir?
Kitaptan kendilerine payları erişir.

Nihayet elçilerimiz onlara gelip de onların canlarını alırken,
dediler ki:

"Allah'tan başka çağırduğınız/dua ettiğiniz şeyler nerede?!"

Derler ki: "Bizden sapıp kayboldular/uzaklaştılar."

Böylece kendilerinin inkârcı olduklarına,
kendi aleyhlerine şahitlik ettiler.

38. (Allah) buyurdu ki: "Sizden önce yaşamış/gelip geçmiş cin

ve

insan topluluklarıyla beraber ateşe girin!"

Girdikçe içine her bir toplum yoldaşına lânet etti.
 Sonunda hepsi birden orada toplandıklarında sonrakiler,
 öncekiler için dediler ki:
 “Rabbimiz! İşte bunlar bizi saptırdı.
 Onlara ateşten bir kat daha fazla azap ver!”
 (Allah) buyurdu ki:
 “Hepsi için bir kat fazla vardır, ancak siz bilmezsiniz!”
 39. Öncekiler de sonrakiler için dediler ki:
 “Sizin bize bir üstünlüğünüz yoktur,
 kazanıp biriktirmiş olduklarınıza karşılık tadın azabı!”

BÖLÜM 5

40. **AYETLERİMİZİ** yalanlayanlar
 ve
 onlara karşı büyüklük taslayanlar var ya;
 göğün kapıları onlara açılmayacak
 ve
 halat/deve^[7] iğne deliğinden nasıl ki geçmez,
 onlar da cennete giremeyeceklerdir.
 Biz suçluları işte böyle cezalandırırız.
41. Onlar için cehennemden döşekler
 ve
 üstlerine de örtüler vardır.
 Biz zalimleri işte böyle cezalandırırız.
42. **İMAN EDENLER** ve
 faydalı bir işi en iyi şekilde (*dürüstçe*) yapanlar,
 -ki gücünün yetmeyeceğini,
 zaten hiçbir insana teklif etmeyiz-

[7] Cemel kelimesi Arapça'da hem deve ve hem de halat anlamında kullanılır.
 Deyim olarak kesinlikle cennete giremeyeceklerini ifade ediyor.

- onlar cennet arkadaşlarıdır. Orada sonsuz kalıcıdır.
43. (*Cennette*) Biz onların göğüslerinde haset
ve
kinden ne varsa çekip almışızdır.
Altlarından nehirler/ırmaklar akar.
Derler ki: “Bizi buna kavuşturan Allah’a övgüler olsun!
Şayet Allah (*ayetlerle*) bize kılavuzluk etmeseydi,
biz doğru yolu bulup (*buraya*) gelemezdik.
Rabbimizin elçileri gerçeği getirmişler”.
Onlara seslenildi:
“İşte cennet; yaptıklarınıza karşılık size miras verildi.”
44. Cennet halkı ateş halkına seslendiler:
“Biz Rabbimizin bize vadettiğini gerçek olarak bulduk;
siz de Rabbinizin vadettiğini gerçek olarak buldunuz mu?”
Onlar da:
“Evet” dediler.
Aralarından bir çağırıcı seslendi:
“Allah’ın lâneti zalimlerin üzerine olsun!”
45. Onlar ki;
Allah’ın yolundan alıkoyarlar onu eğriltmek isterlerdi.
Onlar ahireti inkâr ederlerdi.”
46. İki taraf arasında bir perde vardır
ve
Arâf^[8] üzerinde de,
her birini yüzlerinden tanıyan adamlar vardır.
Cennet halkına:
“Size selâm!” diye seslendiler.
Ki onlar henüz oraya girmemişlerdir.
Ancak arzu edip (*oraya girmeyi*) istemektedirler.
47. Gözleri ateş halkına doğru çevrildiği zaman:
“Rabbimiz bizi zalimler topluluğuyla birlikte kılma!” derler.

[8] Cennet ile cehennem arasındaki ara bölge. Bir benzetme yapacak olursak, aynen; iki ülkenin sınır bölgelerinde oluşturulan sınırlararası geçiş bölgeleri gibi ara bölgeler olabilir! Allah, en iyi bilendir.

BÖLÜM 6

48. ARAF EHLİ kendilerini simalarından tanıdıkları, birtakım adamlara seslendiler ve dediler ki:
 “Çokluğunuz
 ve
 büyüklük taslamanız size bir fayda vermedi.
49. ‘Allah onları hiçbir rahmete erdirmeyecek’ diye, yemin ettiğiniz kimseler bunlar mıydı?
 (Cennetliklere dönerek): ‘Girin cennete!’
 Size korku yok, üzülmeceksiniz de!” (dediler).
50. Ateş halkı cennet halkına seslendiler:
 “Bize sudan biraz akıtın
 veya
 Allah’ın size verdiği rızıktan (biraz verin).”
 Onlar da derler ki:
 “Şüphesiz Allah onu inkârcılara haram etmiştir.”
51. Onlar dinlerini oyun ve eğlence yerine koymuşlardı
 ve
 dünya hayatında (ahireti/hesap gününü) unutmuşlardı.
 Biz de bugün onları unutturuz;
 bugüne kavuşmayı unuttukları
 ve
 ayetlerimizi bile bile inkâr ettikleri gibi!
52. Ant olsun onlara bir ilim üzere uzun uzun açıkladığımız,
 bir kitap getirdik;
 iman etmek isteyen herhangi bir topluma hidâyet
 ve
 rahmet/iyilik olarak!
53. Onlar onun (uyarılarımızın) sonucunu mu bekliyorlar?
 Onun sonucu geldiği gün (yürekler ağıza gelir ve)
 daha önce onu unutmuş olanlar derler ki:

“Doğrusu Rabbimizin elçileri gerçeği getirmişlerdi.
 Şimdi bizim şefaathçilerimiz var mı ki bize şefaath etsinler.
 Veya tekrar döndürülmemiz mümkün mü ki,
 yaptıklarımızdan başka (*iyi*) şeyler yapalım?”
 Onlar kendilerini zarara uğratmışlardır.
 Uydurmuş oldukları şeyler,
 kendilerinden sapıp kaybolmuştur.

BÖLÜM 7

54. ŞÜPHESİZ Rabbiniz gökleri ve yeri,
 altı günde/altı evrede/altı aşamada yaratan Allah'tır.
 Sonra Arş dahil tüm kâinata kanunlarını kurdu.
 (*Dünyayı döner kılarak*) gündüz ve gece,
 Güneş, Ay ve Yıldızlar O'nun emrine boyun eğmişlerdir.
 İyi bilin ki yaratmak
 ve
 emir O'nundur/(*evreni*) yönetmek (*yalnızca*) O'na aittir.
 Âlemlerin Rabbi Allah'ın şânı yücedir!
55. Yalvara yakara ve gizlice Rabbinize dua edin.
 Çünkü O, haddi aşanları sevmez.
56. Düzene konulmasından sonra,
 yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın.
 Korkarak ve umarak O'na dua edin.
 Şüphesiz ki, Allah'ın rahmeti iyilik yapanlara yakındır.
57. Rahmetinin önünde,
 müjdeci olarak rüzgârları gönderen O'dur.
 Nihayet bunlar ağırca bulutları kaldırıp yüklendiğinde,
 onları ölü bir beldeye sevkederiz.
 Bununla,
 oraya suyu indiririz de onunla her türden meyve çıkarırız.
 İşte bunun gibi ölüleri de böyle çıkarırız!
 Umulur ki, ibret alırsınız!

58. Rabbinin izniyle verimli topraklardan ürün fıskırır;
ama çorak verimsiz olandan,
yaramaz/faydasız bitkiden başkası çıkmaz!
Biz şükreden bir toplum için,
ayetleri işte böyle tekrar tekrar açıklarız.

BÖLÜM 8

59. **ANT OLSUN** Nuh'u kavmine gönderdik.
Dedi ki: "Ey kavmim Allah'a ibadet edin.
Sizin O'ndan başka İlâhınız yoktur. Doğrusu ben,
sizin için büyük bir günün azabından korkuyorum."
60. Kavminden ileri gelenler dediler ki:
"Gerçekten biz seni apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz."
61. (Nuh) "Ey kavmim" dedi: "Bende bir sapmışlık yoktur.
Ben sadece âlemlerin Rabbi'nden bir elçiyim.
62. Rabbimin gönderdiklerini size iletiyorum,
size nasihat ediyorum.
Allah tarafından gelen vahiyle,
sizin bilmediğiniz şeyleri biliyorum.
63. Size Rabbinizden bir hatırlatma gelmesine şaştınız mı;
içinizden sizi uyuracak bir adam vasıtası ile?
Korunun ve merhamete/bağışlanmaya lââyık olun!"
64. Onu yalanladılar.
Biz de onu ve gemide onunla beraber olanları kurtardık.
Ve ayetlerimizi yalanlayanları boğduk.
Çünkü onlar görüp düşünmeyen bir kavim idiler.

BÖLÜM 9

65. **KARDEŞLERİ** Hûd'u Âd kavmine gönderdik.
Dedi ki: "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin.

- Sizin O'ndan başka İlâhınız yoktur.
Hâlâ korkup sakınmaz mısınız?"
66. Kavminden inkârcıların ileri gelenleri dediler ki:
"Biz seni bir beyinsizlik içinde görüyoruz
ve
doğrusu seni yalancılardan sanıyoruz."
67. Dedi ki: "Ey kavmim! Bende bir beyinsizlik yoktur.
Aksine ben âlemlerin Rabbinden bir elçiyim.
68. Rabbinin gönderdiklerini size iletiyorum
ve
ben sizin için güvenilir bir nasihatçiyim.
69. Size Rabbinizden bir hatırlatma gelmesine
ve
aranızdan bir adam ile sizi uyarmasına,
hayret mi ediyorsunuz?
Hatırlayın! Nuh kavminden sonra sizi halifeler
(*onlardan sonra onların yerine geçenler*) yaptı.
Ve
sizi yaratılışça güçlü kıldı.
Bundan böyle Allah'ın nimetlerini hatırlayın.
Umulur ki kurtulursunuz!"
70. Dediler ki: "Tek Allah'a kulluk edelim
ve
atalarımızın ibadet ediyor olduklarını bırakalım diye mi,
bize geldin?
Eğer doğrulardan isen bize vadettiğin şeyleri getir."
71. (Hûd) dedi ki:
"Rabbinizden size bir azap
ve
bir hışım hak oldu.
Benimle mücadele mi ediyorsunuz?
Sizin ve babalarınızın isimlendirdiği,
Allah'ın kendileri hakkında hiçbir delil indirmediği,
birtakım (*kuru, boş, belirsiz*) isimler hakkında!

Bekleyin öyleyse!

Şüphesiz ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim”.

72. Onu ve

onunla birlikte olanları Bizden bir rahmetle kurtardık.

Ve ayetlerimizi yalan sayanların kökünü kestik/kazıdık.

BÖLÜM 10

73. **KARDEŞLERİ SALİH'İ** de Semud'a/kavmine (*gönderdik*).

Dedi ki: “Ey kavmim! Allah'a kulluk edin.

Sizin için O'ndan başka hiçbir İlâh yoktur.

Rabbinizden size açık delil gelmiştir,

bu Allah'ın dışı devesi sizin için bir ayettir;

onu bırakın Allah'ın arzında otlasın.

Sakın ona bir kötülükle dokunmayın.

Sonra sizi acı bir azap yakalar.

74. Âd'dan sonra,

sizi halifeler^[9] (*onların yerine geçenler*) yaptığını hatırlayın.

Sizi yeryüzünde yerleştirdi;

onun düzlüklerinde saraylar kuruyorsunuz ve

dağlardan evler yontuyorsunuz.

Allah'ın nimetlerini hatırlayın da,

yeryüzünde bozguncular olarak fesât/terör çıkarmayın.”

75. Kavminden büyüklük taslayan ileri gelenler,

aralarından iman etmiş güçsüz kimselere dediler ki:

“Salih'in gerçekten,

Rabbi tarafından gönderildiğini biliyor musunuz?

(*Müminler*) dediler ki: “Biz onunla gönderilene inananlarız!”

[9] Halife: Birinin ölüp yerine yenisinin geçmesi, bir coğrafyada bir toplumun ortadan kaldırılıp yeni bir toplumun getirilmesi/gelmesi. “Allah'ın halifesi” olmaz. Allah'ın yerine birinin geçmesi (temsilci/ortak olarak) imkânsız olduğu için. “Allah'ın halifesi” terimi yanlış ve bâtil bir ifadedir. İhlâs Suresi'ni burada hatırlamakta fayda var: O'nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur.

76. Büyüklük taslayanlar dediler ki:
"Biz de gerçekten kendisine inandığınız şeyi,
tanımayıp inkâr edenleriz."
77. Dişi deveyi kestiler ve
böylece Rablerinin emrini çiğnediler/emrine uymadılar.
Dediler ki:
"Ey Salih! Bizi tehdit ettiğin şeyi bize getir.
Eğer sen gönderilmişlerden isen?"
78. Onları şiddetli bir sarsıntı yakaladı da,
kendi yurtlarında diz üstü çökekaldılar.
79. (Salih) onlardan yüz çevirdi.
"Ey kavmim!" dedi: "Gerçekten ben,
Rabbimin gönderdiğini size duyurdum, size nasihat ettim.
Fakat siz nasihat edenleri sevmiyorsunuz."
80. HANİ LÛT'u da (*gönderdik*). Kavmine dedi ki:
"Sizden önce âlemlerden hiç kimsenin yapmadığı,
hayâsızlığı mı yapıyorsunuz?"
81. "Siz ha! Kadınları bırakıp da,
şehvetle hemcinslerinize gidiyorsunuz!
Siz kesinlikle sınır tanımayan/azgınlaşmış bir toplumsunuz."
82. Kavminin cevabı başkaca olmadı, dediler ki:
"Onları kentinizden çıkarın!
Çünkü onlar fazla temizlenen insanlarmış!"
83. Biz de onu ve ailesini kurtardık, hanımı hariç!
O geride kalanlardan oldu.
84. Üzerlerine bir yağmur yağdırdık.
Bak suçluların sonu nasıl oldu?

BÖLÜM 11

85. KARDEŞLERİ ŞUAYB'I da Medyen'e gönderdik.
"Ey kavmim!" dedi: "Allah'a kul olun/ibadet edin.

- Sizin için O'ndan başka hiçbir İlâh yoktur.
Doğrusu size Rabbinizden açık bir delil geldi.
Ölçüyü ve tartıyı tam yapın;
insanların eşyasını (*alırken*) değerinden düşüğe almayın ve
ıslahından sonra yeryüzünde fesât/terör çıkarmayın.
Eğer inananlar iseniz sizin için böylesi daha hayırlıdır.
86. Her yolun başına oturup ta tehdit ederek,
iman edenleri Allah'ın yolundan çevirmeye
ve
o yolu eğiltmeye çalışmayın.
Hatırlayın, hani siz az idiniz de O sizi çoğalttı.
Bakın bozguncuların sonu nasıl oldu?
87. Eğer sizden bir grup benimle gönderilene inanmış ve
bir grup da inanmamışsa,
öyleyse Allah aramızda hükmedinceye kadar,
sabırla/her zorluğa tahammül ederek bekleyin.
O hükmedenlerin/adalet ile ayırdedenlerin en hayırlısıdır.”
88. Kavminin büyüklük taslayanlarından ileri gelenler,
dediler ki: “Ey Şuayb! Biz seni
ve
seninle beraber inananları kentimizden çıkaracağız.
Ya da mutlaka bizim dinimize döneceksiniz.”
(Şuayb) dedi ki: “Biz istemesek de mi?!”
89. (*O zaman*) Allah'a karşı yalan uydurup iftira etmiş oluruz;
Allah bizi ondan kurtardıktan sonra yolunuza dönersek eğer!
Ona dönmemiz bizim için olur şey değildir;
Rabbimiz Allah dilerse (*aklımızı alırsa*) başka!^[10]
Rabbimiz ilimce herşeyi kuşatmıştır.
Biz Allah'a güvendik.
Rabbimiz, bizimle kavmimizin arasını hak ile/adalet ile aç.
(*Adalet ile*) hüküm verip açanların en hayırlısı Sensin!”

[10] Bu bir tevazu ve boyun eğme tavrını ifade ediyor, yoksa; Allah'ın onlardan “küfre dönmeyi isteyebileceği” ihtimalini değil.

90. Kavminden ileri gelen inkârcılar dediler ki:
 “Şayet Şuayb’a uyarsanız,
 o zaman hüsrâna uğrayanlardan olursunuz.”
91. Hemen onları titreme yakaladı.
 Evlerinde diz üstü çökekaldılar.
92. Orada hiç oturmamış gibi oldular; Şuayb’ı yalanlayanlar!
 Şuayb’ı yalanlayanla; hüsrâna uğrayanlar oldular!
93. (Şuayb) onlardan yüz çevirdi ve dedi ki:
 “Ey kavmim! Rabbimin gönderdiklerini size ilettim ve
 size nasihat ettim.
 Artık inanmayan bir topluluğa nasıl acırım?!”

BÖLÜM 12

94. BİZ hangi ülkeye bir Nebi gönderdiysek,
 onun ehlini/halkını sıkıntıyla ve darlıkla sıkılmışızdır.
 Umulur ki, yalvarır yakarırlar diye?!
95. Sonra sıkıntının yerini iyilikle değiştirdik.
 Nihayet çoğaldılar ve dediler ki:
 “Sıkıntı ve sevinç atalarımıza da dokunmuştu.”
 Biz de onları ansızın yakaladık,
 onlar farkında olmadıkları bir sırada!
96. Şayet ülkeler halkı inansalardı ve korunup sakınsalardı;
 onlara gökten ve yerden bereketler açardık.
 Fakat yalanladılar.
 Biz de onları kazandıkları şeylerle hemen yakaladık.
97. O ülkeler halkı geceleyin uyuyorlar iken zorlu azabımızın,
 kendilerine gelmeyeceğinden emin midirler?
98. Ya da o ülkeler halkı bir kuşluk vakti oynayıp eğlenirlerken,
 azabımızın kendilerine gelmeyeceğinden emin midirler?
99. Yoksa Allah’ın azap plânından emin mi oldular?
 Hüsrâna uğramış/sapıtmış toplumdan başkası,
 Allah’ın azap plânından emin olmaz.

BÖLÜM 13

100. ÖNCEKİ sahip[selef]lerinden yeryüzüne vâris olanlara
(yeryüzünü dönüşümlü olarak kullanan halifelere),
bu gerçek hâlâ belli olmadı mı?
Eğer Biz dilemiş olsaydık,
onlara günahları nedeniyle bir musibet dokundururduk
ve
kalplerine de mutsuzluk verirdik,
artık onlar duymak istemiyorlar.
101. İşte o ülkeler!
Sana onların haberlerinden bir kısmını anlatıyoruz.
Ant olsun elçileri onlara açık belgeler getirmişlerdi.
Ama inanmadılar,
ötedenberi yalanlamış oldukları gerçeklere.
Allah inkârcıların kalplerine huzur vermez.
102. Onların birçoğunda sözde durma diye bir şey bulamadık!
Birçoğunu da yoldan çıkmış/sapıklık içinde bulduk.
103. SONRA onların ardından ayetlerimizle Musa'yı gönderdik;
Firavun'a ve ileri gelen adamlarına.
Onlar onlara (ayetlere) hainlik ettiler.
Bak bozguncuların sonu nasıl oldu?
104. Musa dedi ki: "Ey Firavun!
Gerçekten ben âlemlerin Rabbinden bir elçiyim.
105. Allah'a karşı,
gerçekten başkasını söylememem üzerime bir borçtur.
Size Rabbinizden apaçık bir delil ile geldim.
Artık İsrailoğulları'nı benimle birlikte gönder."
106. Firavun dedi ki:
"Bir ayet (mucize) ile geldiysen,
eğer doğrulardan isen onu (bize) göster bakalım."

107. Bunun üzerine asasını attı,
o birden apaçık kocaman bir yılan/ejderha oluverdi!
108. Elini çıkardı, o da ne?!
Bakanlar için parlayan (*gözleri kamaştırın*) bembeyaz bir şey!

BÖLÜM 14

109. FİRAVUN kavminden ileri gelenler dediler ki:
"Gerçekten bu bilgili/alim bir sihirbazdır.
110. Sizi topırağınızdan çıkarmak istiyor, ne buyurursunuz?!"
111. Dediler ki: "Onu ve kardeşini beklet,
şehirlere toplayıcılar gönder.
112. Bilgili/âlim sihirbazların hepsini sana getirsinler."
113. SİHİRBAZLAR Firavun'a geldiler
ve
dediler ki: "Eğer galip gelirsek bize ödül verilecek değil mi?"
114. (Firavun):
"Evet! Şüphesiz siz en yakınlarımdan olacaksınız" dedi.
115. Dediler ki: "Ey Musa! Önce sen mi atacaksın yoksa,
ilk atanlar biz mi olalım?"
116. "Siz atın" dedi.
Attıkları zaman insanların gözlerini büyülediler
ve
onları (*fen ve teknikleriyle*) ürküttüler.
Büyük bir sihir^[11] (*fenni olaylar*) ortaya koydular.
117. Biz de Musa'ya:
"Asanı at" diye vahyettik.
Bir de baktılar ki, onların gösterdiği şeyleri yutuyor.

[11] Sıvı metal olan civayı ince bağırsaklara doldurmuşlar, kesik yılan başlarını da monte etmişler. Güneşin sıcaklığında ısınan taş zemin üzerine atmışlar. Sıcaktan genleşen civa hareket ediyor ve gerçek bir yılan gibi görünüyor.

118. Böylece gerçek ortaya çıktı ve onların tüm yaptıkları bir hiç olup gitti!
119. Orada mağlup oldular ve küçük düştüler.
- 120. SİHİRBAZLAR** hemen secdeye kapandılar.
121. Dediler ki: “Âlemlerin Rabbine iman ettik.
122. Musa’nın ve Harun’un Rabbine!”
123. Firavun dedi ki: “Ben size izin vermeden ona inandınız ha?! Bu kesinlikle sizin halkı oradan çıkararsınız diye, şehirde kurduğunuz bir tuzaktır! Ama size ne yapacağımı yakında göreceksiniz.
124. Ellerinizi ve ayaklarınızı mutlaka çaprazlama keseceğim. Sonra hepinizi asacağım.”
125. (*Sihirbazlar*) dediler ki: “Biz zaten Rabbimizin huzuruna döneceğiz.”
126. Dediler ki: “Sen bizden intikam alıyorsun. Rabbimizin ayetleri bize ulaştığında iman ettiğimiz için?! Rabbimiz! Üzerimize sabır/tahammül/dayanma gücü yağdır! Bizi müslümanlar olarak vefat ettir.”

BÖLÜM 15

- 127. FİRAVUN** kavminden ileri gelenler dediler ki: “Musa’yı ve kavmini arzda/yeryüzünde fesât/karışıklık çıkarsınlar, seni ve ilâhlarını terketsinler diye serbest mi bırakacaksın?” (*Firavun*) dedi ki: “Onların oğullarını katlederiz, kadınlarını sağ bırakırız. Elbette biz onları ezecek güçteyiz!”
128. Musa kavmine dedi ki: “Allah’tan yardım dileyin ve sabredin. Şüphesiz yeryüzü Allah’ındır.

- Kullarından dilediğini ona mirasçı kılar
ve
mutlu son korunup sakınanlar içindir.”
129. Dediler ki: “Sen bize gelmeden önce de bize eziyet edildi,
sen bize geldikten sonra da.”
Musa dedi ki:
“Umulur ki Rabbiniz, düşmanlarınızı helâk eder
ve
sizi yeryüzünde yönetici kılar da,
nasıl işler yapacağınız görülür.”

BÖLÜM 16

130. GERÇEKTEN Biz,
Firavun sülalesini tuttuk/kıskıvrak yakaladık,
senelerce kıtlıkla, ürünlerini azaltmakla sıktık ki,
hatırlayıp (*akıllarını başlarına alıp*) ders/ibret alsınlar!..
131. Onlara bir iyilik geldiği zaman:
“Bu bizim hakkımızdır” dediler.
Bir kötülük isabet edince de Musa’nın
ve
onunla birlikte olanların uğursuzluğuna yoruyorlardı.
İyi bilin ki onlara gelen belâlar/musibetler Allah katındandır.
Fakat onların birçoğu bilmiyor.
132. Dediler ki: “Kendisiyle bizi büyülemen için,
her ne ayet/mucize getirirsen getir,
biz sana inananlar değiliz.”
133. Biz de üzerlerine tufan, çekirge, haşerat, kurbağa
ve
kan gönderdik; ayrı ayrı mucize/ayetler olarak,
ama yine de kibirlendiler
ve
suçlu bir topluluk olmayı sürdürdüler.

134. Üzerlerine pislik azabı çökünce dediler ki: “Ey Musa! Sana verdiği söze dayanarak Rabbine bizim için dua et. Eğer bu cezayı bizden kaldırırsa, ant olsun ki sana inanırız ve kesinlikle İsrailoğulları’nı seninle birlikte göndeririz.”
135. Üzerlerinden bir süre için cezayı kaldırdığımız zaman, hemen yeminlerini/sözlerini bozmaya başladılar.
136. Biz de onlardan intikam aldık ve onları denizde boğduk: Ayetlerimizi yalanladıkları ve onlara kulak asmadıkları için!
137. Ezilmekte olan kavmi;
içini bereketli kıldığımız yeryüzünün doğularına ve bâtılarına mirasçılar kıldık.
Sabretmelerinden dolayı,
Rabbinin İsrailoğulları’na verdiği güzel söz tamam oldu.
Firavun’un ve kavminin yapıyor olduklarını ve yükseltmekte oldukları şeyleri yerlere serdik!
138. İSRAİLOĞULLARINI denizden geçirdik.
Derken kendilerine ait birtakım putlara tapmakta olan, bir kavme rastladılar.
“Ey Musa!
Onların (*taptığı*) ilâhları gibi bir ilâh da bize yap” dediler.
(Musa) “Siz gerçekten cahillik eden bir kavimsiniz” dedi.
139. “Şunların içinde oldukları din yok olmaya mahkûmdur ve yapmakta oldukları şeyler bâtıldır.”
140. (Musa) dedi ki:
“Size Allah’tan başka (*tapınılacak*) bir ilâh mı arayayım? Sizi âlemlere üstün kılmışken?!”
141. Ve: “Hani sizi Firavun hanedanından kurtarmıştı. Size azabın en kötüsünü yapıyorlardı; oğullarınızı öldürüyorlar

ve
kadınlarınızı sağ bırakıyorlardı.
Bunda Rabbinizden sizin için büyük bir belâ vardı” (dedi).

BÖLÜM 17

142. MUSA'ya otuz gece için süre verdik,
buna bir on (gece) daha ekledik.
Böylece Rabbinin tayin ettiği vakit kırk geceye tamamlandı.
Musa kardeşi Harun'a dedi ki:
“Kavmim içinde benim yerime geç ve ıslah et.
Sakın bozguncuların/karışıklık çıkarıcıların yoluna uyma!”
143. Musa,
söylediğimiz yere geldiği zaman Rabbi onunla konuştu.
“Rabbim” dedi: “Bana kendini göster de sana bakayım.”
Allah buyurdu ki: “Sen Beni asla göremeyeceksin.
Fakat dağa bak eğer o yerinde durursa;
sen de Beni görürsün.”
Rabbi dağa görüldüğü zaman onu paramparça etti
ve
Musa baygın olarak düştü.
Ayılınca dedi ki: “Seni tenzih ederim! Sana tövbe ettim.
Ben inananların ilkiyim.”
144. (Allah) buyurdu ki: “Ey Musa!
Şüphesiz Ben risâletimle (mesajlarım)la
ve
seninle konuşmakla, seni insanlar üzerine seçtim.
Sana verdiğimi al ve şükredenlerden ol.”
145. Levhalarda ona herşeyden bir öğüt
ve
herşey için bir açıklama yazdık.
“Haydi onları kuvvetle tut ve kavmine de emret.
Onlar da en güzel şekilde tutsunlar.

- Yakında size sözünde durmayıp doğru yolu tutmayanların yurdunu göstereceğim.”
146. Yeryüzünde haksız yere büyüklenenler ayetlerime/mucizelerime mâni olamayacaklar. Onlar her bir mucizeyi/ayeti görseler de onlara inanmıyorlar. Akıl ve doğruluk yolunu görseler de onu yol edinmiyorlar. Ama azgınlık yolunu görseler onu yol ediniyorlar. Öyledir çünkü onlar ayetlerimizi yalanladılar ve onları umursamaz oldular.
147. Ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanların amelleri/yaptıkları bütün işler boşa gitmiştir. Onlar işlemiş oldukları şeylerden başkası ile mi cezalandırılacaklardı?

BÖLÜM 18

148. VE MUSA'NIN kavmi onun (*Musa'nın Tûr'a çıkmasının*) ardından ziyet/süs eşyalarından yapılmış, ses çıkaran buzağı heykeline^[12] tapınmaya başladılar. Görmediler mi ki o onlarla konuşmuyor, onlara bir yol göstermiyor. Onu (*yol gösterici ilâh görüp*) benimsediler ve zalimler oldular.
149. Ne zaman ki pişman oldular ve kendilerinin sapıtmış olduklarını gördüler, dediler ki: “Eğer Rabbimiz bize merhamet etmezse ve bizi bağışlamazsa, muhakkak ki biz ziyana uğrayanlardan oluruz.”

[12] İçindeki boşluklardan rüzgâr geçtiğinde ses çıkaran bir heykel.

150. Musa kavmine döndüğünde (*yaptıklarından dolayı*) kızgın ve üzgün olarak dedi ki:
 “Ne kötü şeyler yapmışsınız!
 Benden sonra Rabbinizin emrini (*beklemeyip*) acele mi ettiniz?”
 Levhaları attı ve kardeşinin başını tuttu,
 kendine doğru çekmeye başladı.
 (Kardeşi) dedi ki: “Ey anamın oğlu!
 Bu kavim beni zayıf gördü ve neredeyse beni öldüreceklerdi.
 Düşmanları bana güldürme,
 beni zalim toplum ile bir tutma!”
151. (Musa) dedi ki: “Rabbim, beni ve kardeşimi bağışla ve bizi rahmetine kabul et.
 Sen merhametlilerin en merhametlisisin.”

BÖLÜM 19

152. **B**UZAĞIYI ilâh edinenlere Rablerinden bir hışım ve dünya hayatında da zillet erişecektir.
 Biz iftira edenleri işte böyle cezalandırırız.
153. Kötülük işleyip de bunun ardından tövbe ederek, iman edenler var ya;
 işte onlar için şüphesiz ki Rabbin, bundan sonra da elbette bağışlayandır, esirgeyendir.
154. Musa’dan öfke gidip sakinleşince levhaları aldı, onların bir nüshasının içinde hidâyet ve rahmet vardı; Rablerinden sakınanlar için!
155. **M**USA tayin ettiğimiz vakit için, kavminden yetmiş kişi seçip ayırdı.
 Onları bir sarsıntı tutunca;
 “Rabbim!” dedi: “Eğer dileseydin, bundan önce onları ve beni helâk ederdin.

İçimizdeki sefihlerin/beyinsizlerin günahları yüzünden,
 bizi helâk mı edeceksin?
 Zaten o da Senin açığa çıkarmandan başka bir şey değildir.
 Onunla sapıklığı dileyeni sapıklıkta bırakırsın,
 doğruluk dileyene de yol gösterirsin.
 Sen bizim dostumuz/velimizsin.
 Bizi bağışla ve bize merhamet et.
 Sen bağışlayanların en hayırlısısın!

156. Bu dünyada bize bir iyilik yaz ve ahirette de bir iyilik yaz.
 Şüphesiz biz Sana döndük.”

(Allah) buyurdu ki:

“Azabımı (*hak eden suçlulardan*) dilediğime isabet ettiririm
 ve

rahmetim herşeyi kuşatmıştır;

Ben onu (*rahmetimi*) ittika edenlere^[13]/içtenlikle korkanlara,
 zekâtı verenlere

ve

ayetlerimize inananlara yazacağım.”

157. Onlar ki; ümmî^[14] Nebi olan bu Rasûl'e/Elçi'ye tâbi olurlar,
 (*onun özellikleri*) yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı olan!
 O Rasûl onlara iyiliği emreder/iyilikle söyler,
 onları kötülüklerin oluşmasından önce engellemeye çalışır.
 Temiz şeyleri onlara helâl sayar

ve

pislik[*olan şey*]leri onlara haram kılar.

Üzerlerindeki ağırlıkları kaldırıp atar

ve

sırtlarındaki zincirleri kırar.

Ona inananlar (*onu*) destekleyerek ona saygı gösterenler,

[13] İttika: Allah'tan korkup, içtenlikle ayetlerin gereklerini yerine getirmeye çalışmak.
 Kötü davranış ve suçlardan uzak durmak. Bkz. Müttaki kelimesi Araf 128. ayeti
 ve dipnotu.

[14] Okur-yazar olmayan, annesinden doğduğu gibi olan anlamına gelir.

ona yardım edenler
ve
onunla birlikte indirilen ışığa/nûra tâbi olanlar var ya;
işte onlar kazançlı çıkanlardır.

BÖLÜM 20

158. **DE Kİ:** “Ey insanlar!
Şüphesiz ben Allah’ın hepinize gönderdiği bir elçiyim;
O (Allah) ki, göklerin
ve
yerin egemenliği/imparatorluğu O’nundur.
O’ndan başka İlâh yoktur.
Diriltir ve öldürür.
Öyleyse Allah’a iman edin/güvenin
ve
Nebi olan elçisine de (*güvenin/iman edin*) O Rasûl de;
Allah’a
ve
O’nun kelimelerine inanıp güvenir.
Ona (*Nebi olan elçisine*) uyun ki, doğru yolu bulasınız!”
159. **MUSA’NIN KAVMİNDEN** bir topluluk vardı ki,
gerçekle (*ayetler+akıl+bilim+faydalı iş ile*) doğru yolu gösterirler
ve onunla adaletle hareket ederlerdi.
160. Onları on iki kabile hâlinde topluluklara ayırdık.
Halkı kendisinden su isteyince Musa’ya:
“Asanla taşa vur” diye vahyettik.
Hemen ondan (*o taştan*) on iki göze fışkırdı,
her kabile/topluluk içeceği yeri bildi.
Bulutları üzerlerine gölge yaptık.
Onlara kudret helvası ve bildircin indirdik.
“Size rızık olarak verdiklerimizin temiz olanlarından yiyin.”

- Onlar Bize zulmetmediler,
aksine kendilerine zulmetmekte idiler.
161. Hani onlara: “Şu kentte oturun ve ondan dilediğinizi yiyin.
Ve; ‘affet/bağışla!’ deyin.
Secde/itaat edici olarak (*kentin*) kapı[sın]dan girin ki,
(*böylece*) hatalarınızı bağışlayalım.
İyilik yapanlara ise daha da artıracamız” denilmişti.
162. Onlardan zulmedenler sözü,
kendilerine söylenenden başka bir sözle değiştirdiler
(*veya kendilerine söylenen kelimelerin anlamını değiştirdiler.*)
Biz de üzerlerine gökten bir belâ, bir afet gönderdik;
zulmetmeleri yüzünden!

BÖLÜM 21

163. ONLARA denizin kıyısında olan o kasaba hakkında sor!
Hani onlar cumartesiye^[15] uymayıp saygısızlık ediyor,
haddi aşıyorlardı.
Çünkü balıkları onlara cumartesi (*tatil*) günü;
iş yapmadıkları zaman akın akın sürüyle gelirdi.
Tatil yapmadıkları/mesai gün[ü] ise onlara gelmiyorlardı.
Yoldan çıkmalarından dolayı,
onlara işte böyle karşılık veriyorduk.
164. İçlerinden bir topluluk dedi ki:
“Allah’ın kendilerini helâk edeceği
ya da
şiddetli bir azapla kendilerine azap edeceği bir kavme,
niçin öğüt veriyorsunuz ki?” (*diye sorduklarında,*
bu erdemli kişiler) şöyle cevap verdiler:

[15] Sebt (sabbath) günü. Musa şeriatına göre İsrailoğulları cumartesi günü, bütün dünyevî işlerden, dolayısıyla balık avından da kaçınmakla yükümlü bulunuyorlardı.

“Rabbimizin katında mazeret/sorumluluğumuz kalksın için ve bir de belki sakınıp korunurlar diye.”

165. Kendilerine hatırlatılan,

onca şeyleri/öğüdü unuttukları zaman;
kötülükleri oluşmasından önce engelleyen,
(onlara kendi iyilikleri için öğüt verip yeniden hatırlatan)
kimseleri kurtardık.

Zulmedenleri ise çok kötü bir azapla yakaladık;
yoldan çıkmaları yüzünden!

166. “Yapmayın” denilen kötü işi kibirlenerek yaptıklarında,
onlara dedik ki:

“Hor ve aşağılık maymunlar^[16] gibisiniz.”

167. RABBİN kıyâmet gününe kadar onlara (kibirlenenlere),
azabın en kötüsünü yapacak kimseler göndereceğini ilân etti.
Gerçekten Rabbin cezayı çabuk verendir.

O çok bağışlayan ve çok merhamet edendir.

168. Onları yeryüzünde grup grup, paramparça savurduk.

İçlerinde salih^[17] olanlar da vardır,
bundan (başka) aşağıda olanlar da vardır.

Onları iyilik yapmalarına

ve

[16] Bu deyim çok önemli. Allah yarattığı insana kızarak, onları maymuna dönüştürdüğü iddiası/inancı bugün müslüman alimlerce de kabul görüyor. Oysa bu bâtil bir inanıştır. Allah’ın yasasına aykırıdır. Bedensel bir dönüştürme söz konusu değil, kalbi bir olay olmalı bu! Aslında, “aşağılık maymunlar olun” değil, “aşağılık maymunlar gibi olun” olmalıdır anlam, yani; o güzel insani özelliklerinizi kötüye kullandığınız/(kullananlar) için, size özgü yarattığım (onurlu, şerefli) özelliğinizden sonra; hor, hakir ve alay konusu olan maymunlar gibi olun, anlamında olması yüksek ihtimaldir. Hani denir ya: “Maymun iştahlı adam!” Bunun gibi; ‘asla tatmin olmayan, huzurlu ve mutlu olmayan insan’, ya da o hitabedilenler veya o özellikte olan tüm insanlar için geçerli bir yasa da olabilir, yani; kötüler için ‘huzurlu ve mutlu olma ey insan’ denilmiş de olabilir. Zaten kâfir ve müşrik insanda bu özellik -tatminsizlik/huzursuzluk- hep vardır. En doğrusunu Allah bilir.

[17] Yararlı, dürüst, kötülükleri oluşmadan önce engellemeye çalışan kişiler.

- kötülük yapmalarına özgürlük tanıyarak açığa çıkardık,
belki dönerler diye (*süre tanıdık!*)
169. Onlardan sonra kitabı miras alan bir nesil yerlerine geldi.
Şu değersiz arzın/yeryüzünün basit menfaatini alıyorlar
ve:
“Biz nasıl olsa bağışlanacağız” diyorlardı.
Onlara bunun benzeri bir meta/mal da gelse onu da alırlar.
Peki onlardan kitaba uyacaklarına dair söz alınmamış mıydı?
Ve Allah hakkında,
gerçekten başkasını söylemeyeceklerine dair!
Ve onun içindekileri okuyup öğrenmediler miydi?
Korunanlar için ahiret yurdu daha hayırlıdır.
Hâlâ aklınızı başınıza almayacak mısınız?
170. Onlar kitaba sımsıkı sarılır
ve
namazı da gereği gibi kıırlarlar.
İşte Biz düzelmeye/düzeltmeye çalışanların mükâfatını,
boşa çıkarmayız.
171. Hani bir zaman üzerlerine,
bir gölge gibi dağı söküp kaldırmıştık da,
onu üzerlerine düşecek sanmışlardı.
“Size verdiğimiz şeyi kuvvetle tutun
ve
içindeki şeyleri hatırlayın belki korunup sakınırsınız.”

BÖLÜM 22

172. RABBİN,
Ademoğulları[ve kızları]nın sırtlarından zürriyetlerini alır
ve
onları kendi nefislerine karşı şahit tutar;
“Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” (*der*).
Onların;

“Evet, biz buna şahidiz” sözleri genlerine yazılmıştır.

(*Böylece*);

“Kıyâmet günü biz bundan habersizdik” diyemezler.^[18]

173. Veya:

“Daha önce atalarımız da şirk koşmuştu

ve

biz onların ardından gelen bir nesiliz.

Sistemi yanlış kuranların yüzünden (*böyle olduk*),

şimdi bizi helâk mı edeceksin” diye mazeret getirmeyin.

174. İşte Biz,

ayetleri böyle uzun uzun açıklarız, umulur ki dönerler.

175. ONLARA, şu kimsenin haberini de oku/anlat:

Kendisine ayetlerimizi vermiştik, onlardan sıyrılıp çıktı.

Şeytanın peşine takıldı, nihayet azgınlardan oluverdi.

176. Hak eden/lâyık olsaydı, bunlarla onu yükseltirdik.

Fakat o, yere saplandı ve ihtirasının/hevâsının peşine takıldı.

Onun hâli, köpeğin hâli gibidir;

üstüne varsan da dilini sarkıtıp solur,

onu terkedip kendi hâline bıraksan da dilini sarkıtıp solur.

İşte ayetlerimizi yalan sayan topluluğun durumu böyledir.

Bu kıssayı anlat, belki düşünüp öğüt alırlar!

177. Ayetlerimizi yalanlayan topluluğun misâli ne kötüdür!

Nefislerine zulmediyorlar.

178. Allah kime (*Nebi/Elçi seçerek*) yol gösterirse,

(*nasıl ki; Muhammed’i özel hidâyet ile Nebi/Elçi olarak seçti*),

işte hidâyete eren odur!

Ve kimi (*ayetleri tanımayıp, Kur’an ile düzelmek istemeyerek*

yanlış hayat tarzını seçenleri) de sapıklığında bırakırsa,

işte hüsrâna uğrayanların kendileri onlardır.

179. Hiç kuşkusuz;

[18] Her insanın duygusal zekâsında Rabb’in (sahibin) Allah olduğu mevcut. Yeni bulunduğu söylenen inanç genlerine işaret edilmiş olabilir.

cin ve insanın suçlarından birçoğunu (*hakedenleri*),
cehenneme atarız.

Kalpleri (*akılları*) vardır ama onunla ince
ve
derin düşünmüyorlar.

Gözleri vardır ama onlarla görmüyorlar,
kulakları vardır ama onlarla işitmiyorlar.

İşte onlar hayvanlar gibidirler,
hatta daha da şaşkındırlar. İşte onlar gafillerdir.

180. **EN GÜZEL İSİMLER**^[19] Allah'ındır.

Öyleyse O'na bunlarla dua edin/O'nu bunlarla anın!
O'nun isimleri konusunda eğriliğe sapanları terkedin!
Onlar yaptıkları şeylerin cezasını çekeceklerdir.

181. **YARATTIKLARIMIZDAN** gerçeğe ileten bir toplum vardır,
onunla (*gerçek ile/Kur'an ile*) adaleti uygularlar.

BÖLÜM 23

182. **AYETLERİMİZİ** yalanlayanları ise;

bilmedikleri yönden derece derece helâke yaklaştıracacağız.

183. Onlara mühlet veriyorum.

Şüphesiz ki Benim plânım sağlamdır.

184. Düşünmediler mi?

Arkadaşlarında bir mecnunluk olmadığını!

O ancak apaçık bir uyarıcıdır.

[19] "En güzel isimler" ya da "isimleri konusunda" eğriliğe sapanlar (Tasavvuf'ta: KUTUBLARA verilen özellikler -haşâ- Allah'ın isimleriyle özdeşleştirilmiştir). Halbuki, yetkinlik ve kusursuzluğa dair nitelikler yalnızca Allah'a aittir. Öyleyse, bu niteliklerle Allah'ı çağırın! Ve O'nun niteliklerinin/isimlerinin anlamını eğip büken kimselerden uzak durun! Ve yine derim ki; Tasavvufi düşünceye eş olan Yahudi ve Hristiyanlardan; Allah'a -haşa- baba, oğul diye atıfta bulunan veya İlâh, Rabb gibi isimlerini kullanan misyonerlerden uzak durun!

185. Bakmadılar mı,
göklerin
ve
yeryüzünün melekûtuna^[20] (iç âlemine/kusursuz otoriteye)
veya
Allah'ın yarattığı herhangi bir şeye?
Ve ecellerinin gerçekten yaklaşmış olması ihtimaline?
Artık bundan sonra hangi söze/habere inanırlar ki!..
186. Allah'ın verdiği özgürlüğü,
dalâleti/sapıklığı seçmede kullananlara,
artık doğruya yönlendiren de kâr etmez/fayda vermez.
(Allah) onları şaşkın bir hâlde, azgınlıkları içinde bırakır.
187. SANA kıyâmet saatini soruyorlar;
"Gelip çatması ne zamandır?" diye.
De ki:
"Onun bilgisi ancak Rabbimin katındadır.
Onu vaktinde oluşturacak olan O'dur ancak!
O, göklere de yere de ağır gelecektir! O size ansızın gelir."
Sanki sen ondan haberdar imişsin de sana soruyorlar.
De ki:
"Onun (zaman) bilgisi ancak Allah katındadır."
Fakat insanların birçoğu düşünmüyor.
188. De ki:
"Ben kendime ne bir yarar
ve
ne de bir zarar verme gücüne sahip değilim.
Allah'ın dilemesi hariç!
Eğer gaybı bilseydim hayrı/iyiliği daha çok yapardım.
Ve bana hiçbir fenalık dokunmazdı.
Ben sadece bir uyarıcı ve bir müjdeciyim;
iman eden/inanmak isteyen bir toplum için!"

[20] Allah'ın mülkiyet tasarrufunu kullanmasına, egemenliğine, otoritesine.

BÖLÜM 24

189. SİZİ tek bir nefisten/döllenmiş yumurtadan yaratan,
kendisiyle huzur/rahatlık bulsun diye eşini de,
ondan (*döllenmiş yumurtadan/nefisten*) yaratan O'dur.
Eşi onu sarıp yaklaştığı zaman hafif bir yük yüklendi
ve
onunla dolaştı.
Nihayet ağırlaşınca ikisi Rableri olan Allah'a dua ettiler;
"Bize sağlıklı ve salih/faydalı bir çocuk verirsen,
şükredenlerden oluruz."
190. Onlara sağlıklı bir çocuk verince;
kendilerine verdiği şey ile O'na ortaklar koştular.^[21]
(*Yani, sevğide Allah'ı ikinci plâna koyarak müşrik oldular*).
Allah onların ortak koştuklarından münezzehtir...
191. Hiçbir şey yaratmayan
ve
kendileri yaratılmış olan şeyleri mi ortak koşuyorlar?
192. Onlar bir yardıma bile güç yetiremezler,
kendilerine de yardım edemezler.
193. Siz onları (*şirkte ısrar edenleri*) doğru yola çağırırsanız,
size uymazlar.
Artık onları çağırmışsınız
veya
susmuşsunuz sizin için farketmez!

[21] Sonra da onlara bahsettiği şey (çocuk) hakkında; başkalarına, başka şeylere de pâyeye çıkartarak O'na ortaklar koşuyorlar. Yani birilerinin, falanca yatıra veya evliya diye bilinen birilerine gidip ondan çocuk vs. istemesi ve sonra çocuğunun olmasını o kişilere bağlaması, Allah tarafından gündem yapılıyor ve bu çok önemlidir; Allah, özellikle kısır kişilere uzun zaman sonra bir çocuk lütfederek kendilerini açığa çıkarır. Onlar bu olayı falanca yatıra veya evliyâyâ (!) yorması neticesinde Allah'a şirk/ortak koşmuş oluyorlar. Bu çok tehlikeli bir yorumdur, affı yoktur; derhal tövbe edilmelidir.

194. ALLAH'tan başka yakardıklarınız sizin gibi kullardır.
Haydi onları çağırın size cevap versinler.
Eğer doğrulardan iseniz!
195. Onların kendisiyle yürüyecekleri ayakları mı vardır?
Yoksa kendisiyle tutacakları elleri mi vardır?
Ya da kendisiyle görecekları gözleri mi vardır?
Veya kendisiyle işitecekleri kulakları mı vardır?
Onun için de ki:
"Ortak koştuklarınızı çağırın sonra da bana tuzak kurun.
Bana, göz bile açtırmayın!
196. Şüphesiz ki;
benim dostum kitabı indiren Allah'tır.
O dürüslere velilik/dostluk eder.
197. O'ndan başka yakardıklarınız/taptıklarınız ise,
size yardım etmeye güç yetiremezler;
(onlar) kendilerine bile yardım edemezler."
198. Onları yol göstermeleri için çağırırsanız duymazlar.
Onları (putları-heykelleri) sana bakıyorlarmış gibi görürsün,
oysa onlar görmezler ki?!
199. Sen affı tut, iyiliği emret/iyilikle söyle
ve
cahillere aldırış etme!
200. Eğer şeytandan,
kötü bir düşünce seni dürtüklerse/kışkırtırsa,
hemen Allah'a sığın (Allah'a yalvar/dua et.)
Şüphesiz O işitir, bilir!
201. Allah'tan korkanlara,
şeytandan bir fısıltı/vesvese dokununca iyice düşünür,
(Rablerini/Zikri/Kur'an ve ayetlerini) hatırlarlar.
İşte o zaman gerçeği görürler!
202. ŞEYTANIN kardeşleri ise onları azgınlığa sürükler,
sonra da yakalarını/peşlerini bırakmazlar.

203. Onlara bir ayet getirmediğin zaman^[22] derler ki:
 “(Oradan buradan topladığın gibi) bunu da toptasaydın ya!”
 De ki: “Ben ancak Rabbinden bana vahyolunana uyarım.”
 Bütün bu ayetler;
 ufkunuzu/düşüncenizi açacak Rabbinizden gelen belgelerdir.
 Bir doğru yol kılavuzudur ve bir rahmettir,
 inanan bir topluluk için!
204. **KUR’AN** (veya çevirileri) okunduğu zaman,
 hemen susun! Ve onu (okunanları anlamaya çalışarak) dinleyin!
 Umulur ki; böylece merhamet olunursunuz!
205. Yalvararak ve için için korkarak;
 sabah akşam yüksek olmayan sesle Rabbinizi an!
 Sakın gafillerden olma!
206. Şüphesiz ki; Rabbinin katındakiler,
 O’na kulluk etmekten büyüklük taslayıp yüz çevirmezler,
 O’nu yüceltirler.
 Ve yalnız O’na secde/itaat ederler.

[22] Sordukları soruları içeren bir ayet o an için henüz inmemişse ve sen de onlara o konuda cevap verememişsen?!

CİN SURESİ

İniş Sırası: 40 • Mushaf Sırası: 72 • Mekki Sure • 28 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **DE Kİ:** “Bana vahyolundu ki;
cinlerden (*görmediğiniz varlıklardan*) bir topluluk dinlediler
ve sonra: ‘Doğrusu,
bizi hayrete düşüren bir Kur’an işittik’ dediler.”
2. “O; doğruya iletiyor, biz de ona iman ettik.
Rabbimize hiç kimseyi ortak koşmayacağız.
3. Muhakkak ki, Rabbimizin şânı çok yücedir.
O; eş ve çocuk edinmemiştir.
4. Meğerse bizim sefih (*peşinden gittiğimiz [iblis] şeyh ve evliyâ*)
Allah hakkında saçma sapan şeyler söylüyormuş.
5. Oysa biz; insanların ve cinlerin Allah hakkında;
yalan söylemeyeceklerini sanmıştık.
6. **GERÇEK** şu ki; insanlardan birtakım adamlar,
cinlerden (*görmedikleri varlıklardan*) birtakım adamlara,
sığınır gibi yapıyorlar da onların kibir ve
azgınlıkları artıyordu.^[1]
7. Onlar da sizin sandığınız gibi;
Allah’ın hiç kimseyi diriltmeyeceğini sanmışlardı.

[1] İslâm öncesi cehalet döneminde Araplar, vadilerin ve harap yerlerin, cinlerin tasarrufunda olduklarına inanırlar; bu gibi yerlerden geçerken: “Biz bu vadinin sahibi olan cine sığınırız, o bizi her türlü afetten korusun” derlerdi. Yine cinlerin zarar ve fayda vereceğine inanırlardı. Bu inançları kendi azgınlıklarını arttırıyordu. Halbuki cinlerin insanlarla manevi veya fizikî hiçbir hiçbir alâkaları yoktur. Fayda ve zarar veremezler. İnsan üzerinde hiçbir etkileri de yoktur. Cin çarpması diye bir şey yoktur. Cin insana çarpamaz. Bunlar İslâm öncesi kâhinlerden gelen; vahiy, akıl ve bilim dışı safsatalardır. İşte Kur’an bu hurafeleri reddediyor. Cinciliği ve muskacılığı yasaklıyor. Hastalık Allah’tandır.

8. Doğrusu biz göğe dokunmak istedik de onu sert bekçilerle ve alevlerle dolu bulduk.
9. Oysa biz onun dinlemeye mahsus yerlerinde otururduk. Ancak şimdi kim dinleyecek olsa, kendisini gözetleyip izleyen bir alev bulur.
10. Doğrusu biz bilmiyoruz; bununla yeryüzündeki kimselere bir şer mi istenildi, yoksa Rableri kendileri için, doğruya ulaştıran bir hayır mı diledi?
11. ŞÜPHE SİZ bizden salihler de var, bundan aşağı olanlar da var. Biz çeşit çeşit tarikatlara/yollara ayrılmışız.
12. Doğrusu biz, yeryüzünde Allah'ı aciz bırakamayacağımızı anladık. Ve kaçsak da O'ndan asla kurtulamayacağımızı anladık.
13. Hidâyeti (*yol göstericiyi*) işitince O'na iman ettik. Kim Rabbine iman ederse, (*hak ettiği konuda*) eksik verilmesinden ve zillete düşmekten korkmaz artık.
14. Doğrusu bizler; bizden teslim olanlar da var, sapıtıp zulmedenler de var. Kim teslim olursa işte onlar, doğru yolu araştırarak (Allah'a) yönelmiş olanlardır.
15. Sapıtıp zulmedenlere gelince, onlar cehenneme odun oldular."
16. "EĞER onlar; doğru yol üzerinde şaşmadan gidecek olurlarsa, elbette onlara bol su/rızık vereceğiz".
17. Ki onlara bununla yaptıklarının karşılığını veriyoruz! Kim Rabbinin hatırlatmasından yüz çevirirse, onu gittikçe artan çetin bir azaba uğratar.

18. Şüphesiz mescitler Allah içindir.
O hâlde,
Allah ile birlikte başka birisine yalvarmayın/dua etmeyin.
19. Allah'ın kulu O'na ibadet/dua etmek için ne zaman kalksa;
neredeysen,
hep birlikte etrafını sararak üzerine çullanacaklardı?!

BÖLÜM 2

20. **DE Kİ:** "Ben yalnız Rabbime yalvarırım/O'na dua ederim,
hiç kimseyi O'na ortak koşmam!"
21. De ki: "Doğrusu ben size bir zarar
ve
bir fayda verme gücüne sahip değilim."
22. De ki: "Hiç kimse beni Allah'a karşı koruyamaz
ve
ben O'ndan başka sığınak da bulamam!"
23. (*Benim görevim*) Allah'tan gelen vahyi (Kur'an'ı)
ve
O'nun mesajlarını (*sizlere*) iletmektir/ulaştırmaktır".
Kim Allah'a ve elçisine isyan ederse ona muhakkak ki,
içinde sonsuz olarak kalacakları cehennem ateşi vardır.
24. **SONUNDA** vadolundukları şeyi gördükleri zaman,
yardımcısı en zayıf
ve
sayıca en az olanın kim olduğunu yakında bilecekler!
25. De ki: "Size vadolunan şey (*kıyâmet*) yakın mıdır?
Yoksa Rabbim onu uzun süreli mi kılmıştır?
Ben bilemem!"
26. O gaybı bilendir, hiç kimseye gaybını açıklamaz.
27. Ancak seçtiği elçiden razı olması müstesna!
Çünkü O (Allah),

onların/elçilerin önünü ve arkasını gözetlemek için,
gözcüler (*semavî güçler*) gönderir.^[2]

28. Ki böylece onların;
Rablerinin mesajlarını iletmiş olduklarını açığa çıkarsın.
O, onların yaptıklarını kuşatmış
ve
herşeyi inceden inceye hesaplamıştır.

---

[2] Bu ifade; her Nebi ve Rasûl'ün Allah tarafından ilâhi vahiyle onurlandırılmanın, hayatında bilebildiği yahut bilgisi dışındaki bütün endişelerden ruhsal olarak koru[n]duğu gerçeğine işaret eder.

YASİN SURESİ

İniş Sırası: 41 • Mushaf Sırası: 36 • Mekki Sure • 83 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ya, Sin.
2. **HİKMETLİ** (*akıl ve tabiata uygun*) Kur'an'a yemin olsun!
3. Gerçekten sen gönderilmiş elçilerdensin.
4. Dosdoğru bir yol üzerindesin;
5. üstün ve merhametli olanın indirdiği (*yol üzerindesin*).
6. Ataları uyarılmamış,
bu yüzden kendileri de gaflet içinde kalmış,
bir toplumu uyarman için (*seni gönderdik*).
7. **GERÇEKTEN** o söz onların birçoğunun üzerine hak oldu.
Onlar inanmadılar.
8. Sanki onların boyunlarında, çenelerinde halkalar var,
kafaları kalkık, kibirlidirler.
9. Sanki önlerinde, arkalarında set var.
Gerçekleri duymak, görmek istemiyorlar.
10. Onları uyarsan da uyarmasan da onlar için bidir,
inanmıyorlar.
11. **SEN** ancak zikre (Kur'an'a) hatırlatıcıya uyan kimseyi
ve
görmeden Rahman'dan korkanı uyarabilirsin.
Onu bir bağışlanmayla ve güzel bir mükâfatla müjdele!
12. Şüphesiz ölüleri Biz diriltiriz/yeniden hayata döndürürüz.
Önceden yolladıkları
ve

geride bıraktıkları (*bütün iyi kötü*) izleri/eserleri yazarız.
Böylece herşeyi merkezi bir sistemde kayıt altında tutarız.

BÖLÜM 2

13. ONLARA misâl olarak,
kendilerine elçilerin geldiği şu kent halkını anlat:
14. Onlara iki elçi gönderdik, ikisini de yalanladılar.
Biz de onları üçüncü biriyle destekledik.
Dediler ki: “Şüphesiz biz size gönderilen elçileriz.”
15. Dediler ki: “Siz de ancak bizim gibi birer insansınız,
Rahman bir şey indirmemiştir,
siz sadece yalan söylüyorsunuz.”
16. Dediler ki: “Rabbimiz biliyor ki,
gerçekten biz size gönderilmiş elçileriz.
17. Üzerimize düşen görev açıkça duyurmaktır.”
18. Dediler ki:
“Biz sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğradık,
eğer vazgeçmezseniz sizi taşlarız/kovarız
ve
bizden size acı bir azap dokunur.”
19. Dediler ki: “Sizin uğursuzluğunuz kendinizdendir.
Size öğüt verildiği için mi?
Aksine siz aşırı giden bir toplumsunuz.”
20. Kentin öte ucundan bir adam koşarak geldi ve şöyle dedi:
“Ey kavmim elçilere uyun!
21. Sizden bir ücret istemeyen kimselere uyun.
Onlar doğru yoldadırlar.
22. Ben niçin beni yaratana kulluk etmeyeyim?
Siz de O’nun katına döndürüleceksiniz.
23. Ben O’ndan başka ilâhlar edinir miyim hiç?
Eğer Rahman bir zarar dilerse,
onların şefâati/kayırcılığı hiç işime yaramaz

- ve
beni kurtaramazlar!
24. İşte o zaman ben apaçık bir sapıklık içinde olurum.
25. Şüphesiz ben Rabbinize inandım, haydi beni dinleyin.”
26. (Şehit edildikten sonra ona) ‘cennete gir’ denilince dedi ki:
“Ah, ne olurdu kavmim bilseydi!
27. Rabbimin beni bağışladığını
ve
beni ağırlananlardan/ikrâm edilenlerden kıldığını!..”
28. Kendisinden sonra,
kavminin üzerine gökten bir ordu indirmedik,
indiriciler de değildik.
29. Sadece tek bir çılgık!..
Hemen hepsi bir kül yığımına dönüverdiler.
30. **YAZIK** şu kullara!
Onlara hiçbir elçi gelmedi ki onunla alay etmesinler.
31. Görmediler mi?
Kendilerinden önce nice kuşakları yıkıp imha ettik.
Onlar geri dönüp kendilerine gelemeyecekler.
32. Ancak hepsi huzurumuzda hazır olacaklardır.

BÖLÜM 3

33. **ÖLÜ TOPRAK** onlar için bir göstergedir; Biz onu dirilttik ve
ondan taneler çıkardık, ondan yiyorsunuz.
34. Orada hurma bahçeleri ve üzüm bağları var ettik,
orada pınarlar fışkırttık.
35. Onun ürünlerinden
ve
ellerinin emeğiyle ürettiklerinden yesinler, diye.
Hâlâ şükretmiyorlar mı?
36. O, eksiklikten uzaktır!

Yerin bitirdiklerinden, (*insanların*) kendilerinden ve bilmedikleri nice şeyden bütün çiftleri yaratandır.

37. GECE de onlar için bir göstergedir/delildir.
Gündüzü ondan soyup çıkarırız,
onlar birden karanlıkta kalıverirler.
38. Güneş de kendi yörüngesi içinde akıp gider.
Bu üstün ve bilenin takdiridir.
39. Ay'a da menziller (*duraklar/dolaşım yerleri*) takdir ettik
kuru bir hurma dalına (*Ay hilâl şekline*) dönüşünceye kadar!
40. Güneş Ay'a erişemez, gece de gündüzü geçemez.
Ve her biri kendisi için belirlenmiş bir yörüngede akar gider.
41. DOLU gemide zürriyetlerini taşımamız da,
onlar için bir göstergedir.
42. Kendileri için,
bunun benzeri binecekleri daha nice şeyler yarattık.
43. Dilesek onları batırır boğarız;
kendilerinin imdadına koşan bulunmaz ve kurtulamazlar.
44. Ancak, Bizden bir rahmet ve
bir süreye kadar faydalanma vardır.
45. ONLARA: "Önünüzdeki ve arkanızdaki şeylerden^[1] sakının.
Belki merhamet olunursunuz" denildiği zaman (*aldırmazlar*).
46. Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelmeyegörsün,
mutlaka ondan yüz çeviricidirler.
47. Onlara:
"Allah'ın size rızık olarak verdiği şeylerden verin",
denildiği zaman inkârcılar iman edenlere dediler ki:
"Allah'ın dilerse kendisini doyuracağı kimseyi,
biz mi doyuracak mışız?
Siz apaçık bir sapıklık içindesiniz!"

[1] Yapacağınız ve yaptığınız işlerde dikkatli olun, yaptığınız hataları düzeltin! Bkz. 12. ayete ve lütfen tekrar tekrar okuyunuz. Her bir şey kaydediliyor.

48. “Eğer doğru söyleyenlerden iseniz,
bu tehdit ne zamanmış?” diyorlar.
49. Onlar sadece tek bir çığlık bekliyorlar!
Onlar çekişip dururlarken o (çığlık) kendilerini yakalar.
50. Artık ne bir vasiyet edebilirler,
ne de ailelerine dönebilirler.

BÖLÜM 4

51. SUR’A üflenmiştir;
bir de bakarsın ki onlar kâbirlerinden kalkmış,
Rablerine doğru dalga dalga süzülüp koşuyorlar.
52. Dediler ki: “Yazıklar olsun bize!
Yattığımız yerden bizi kim diriltip kaldırdı?
Rahman’ın vadettiği şey işte budur!
Demek ki, elçiler gerçekten doğru söylemişler.”
53. Yalnızca tek bir çığlık olur;
artık onların hepsi huzurumuzda hazır bulunurlar.
54. Artık bugün hiç kimseye hiçbir şekilde zulmedilmez.
Siz ancak yapmış olduğunuz şeylerin karşılığını bulursunuz.
55. ŞÜPHE SİZ bugün cennet halkı,
mutluluk dolu bir meşguliyet içindedirler.
56. Kendileri ve eşleri gölgeliklerde tahtlara kurulmuşlardır.
57. Meyveler ve istedikleri herşey vardır.
58. Çok merhametli Rab’den de söz olarak ‘selâm’ vardır.
59. “EY SUÇLULAR bugün siz şöyle ayrılın!”
60. “Ey Âdemoğulları! Ben sizi şeytana tapmayın/kul olmayın,
o size apaçık bir düşmandır” diye uyarmadım mı?
61. “Bana kul olun, dosdoğru yol budur” demedim mi?
62. Ant olsun o sizden bir çok kuşakları yoldan çıkardı.
Neden aklınızı kullanmıyorsunuz?

63. O vadolunduğunuz cehennem işte budur!
64. Küfre sapmış olduğunuzdan dolayı bugün oraya girin.
65. **BUGÜN** ağızlarını mühürleriz, elleri Bize yaptıklarını söyler
ve
ayakları da yaptıklarına şahitlik eder.
66. **DİLESEK** gözlerini silip kör ederdik de sonra,
doğru yolu bulmaya koşuşurlardı.
Ama artık nasıl görecekerdi?
67. Eğer (*seçim yapma özgürlüğünden yoksun bırakmayı*),
dilemiş olsaydık;
onları farklı tabiatta/kılıkta yaratırdık da ne ileri gitmeye,
ne de geri dönmeye güç yetiremezlerdi?

BÖLÜM 5

68. **KİME** uzun ömür verirsek,
yaratılıştta onu baş aşağıya (*ihtiyacını göremez hâle*) çeviririz.
Yine de akıllarını kullanmıyorlar mı?
69. **BİZ** ona şiir öğretmedik, zaten bu ona yakışmaz da!
O, ancak bir öğüttür ve apaçık bir Kur'an'dır.
70. Diri olan kimseleri uyarsın
ve
küfre sapanlara da hakedeceklerini söylesin.
71. Görmediler mi?
Kudretimizle kendileri için nice hayvan yarattık.
Böylece onlar bunlara sahip olmaktadırlar.
72. Onları kendilerine boyun eğdirdik;
onlardan bazıları bineklerdir, bazısını da yerler.
73. Onlarda kendileri için nice faydalar ve içecekler vardır.
Hâlâ şükretmiyorlar mı?

74. Allah'tan başka ilâhlar edindiler;
belki kendilerine yardım edilir diye.
75. (O ilâhların) onlara yardıma güçleri yetmez;
aksine kendileri onlar (*putlar*) için hazır bekleyen askerlerdir.
76. Onların sözü seni üzmesin.
Biz gizledikleri ve açığa vurdukları şeyleri biliyoruz.
77. İNSAN kendisini bir damla sudan yarattığımızı görmedi mi?
Şimdi o apaçık bir hasım oluvermiştir!
78. Kendi yaratılışını unutarak Bize bir örnek verdi;
"Şu çürümüş hâldeki kemikleri kim diriltecek?!" dedi.
79. De ki: "Onları ilk defa inşa eden/yaratan diriltir,
O, her türlü yaratmayı bilir."
80. Yeşil ağaçtan size ateş yaratan O'dur.
İşte siz ondan yakıyorsunuz.
81. Gökleri ve yeri yaratan O değil midir?
Onların bir benzerini de yaratmaya güç yetiremez mi?
Elbette buna gücü yeter.
Ve O, herşeyi bilen yaratıcıdır.
82. Allah bir şeyi oluşturmayı muradederse/dilerse ona (*sadece*),
"Ol" der, o şey derhal oluşmaya başlar.
83. O yücedir, münezzehtir,
herşeyin egemenliği O'nun elindedir.
Ve siz O'nun katına döndürüleceksiniz.

FURKAN SURESİ

İniş Sırası: 42 • Mushaf Sırası: 25 • Mekki Sure • 77 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **O MÜBÂREKTİR/şânı yücedir!**
Evrendekilere uyarıcı olması için kuluna,
(gerçek ile yalanı ayırdedici) Furkan'ı/Kur'an'ı indirdi.
2. Göklerin ve yerin mülkü/yönetimi/imparatorluğu O'nundur.
Çocuk edinmemiştir ve hükümrânlıkta ortağı yoktur.
Herşeyi yaratmış ve bir ölçüye göre takdir etmiştir.
3. O'nun yanı sıra ilâhlar edindiler;
halbuki onlar hiçbir şey yaratamıyorlar,
oysa kendileri yaratılmışlardır!
Kendilerine bile bir fayda ve zarar veremiyorlar.
Öldürmeye ve yaşatmaya güç yetiremiyorlar.
Yeniden diriltip var edemiyorlar!
4. **KÜFRE** sapan kimseler dediler ki:
"Bu (Kur'an) olsa olsa bir uydurmadır.
Onu o (Muhammed) uyduruyor
ve
başka bir topluluk da ona yardım etmiştir."
Böylece bir ihânetle ve bir iftira ile geldiler.
5. Dediler ki: "Bu eskilerin masallarındır!
Onları yazdırıyor, kendisine sabah ve akşam okunuyor."
6. De ki: "Onu göklerdeki ve yerdeki gizliliği bilen indirdi.
Şüphesiz O, çok bağışlayandır, çok merhametlidir."
7. **DEDİLER Kİ:** "Bu elçiye ne oluyor (*ne biçim elki*) ki,
yemek yiyor ve çarşılarda geziyor?"

- Ona bir melek indirilmeli değil miydi;
kendisiyle birlikte uyarıcı olacak (*bir melek*)?!
8. Ya da kendisine bir hazine atılmalı değil mi?
Ya da onun kendisinden yiyeceği,
bir bahçesi olması gerekmez mi?"
Ve zalimler dediler ki:
"Siz sadece büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz."
9. Bir bak şöyle, senin için nasıl örnekler verdiler!
Böylece saptılar, artık bir yol bulmaya güç yetiremezler.

BÖLÜM 2

10. **O** (ALLAH) mübârektir, yücedir!
Dilersen sana bundan daha hayırlısını verir;
altlarından ırmaklar akan bahçeler ve senin için saraylar!
11. Aksine onlar kıyâmet saatini yalanladılar.
Biz de kıyâmet saatini yalanlayan kimse için,
çılginca yanan bir ateş hazırladık.
12. (Ateş) uzaktan görününce/uzak bir yerden
onları gördüğü zaman, onlar bunun öfkesini
ve
homurtusunu işitirler.
13. Zincirlere bağlı olarak onun dar bir yerine atıldıkları zaman,
orada ölümü/yok oluşu çağırırlar.
14. "Bugün tek bir yok oluş/ölüm çağırmayın,
ölümü/yok oluşu bir çok kez çağırın."
15. De ki: "Bu mu daha hayırlı,
yoksa kötülükten sakınıp iyi işler yapanlara vadedilen,
sürekli cennet mi daha hayırlıdır?
Onlar için mükâfat ve güzel bir sonuç vardır."
16. Onlar için,
sürekli kalıcılar olarak orada istedikleri nimetler vardır.
Bu Rabbinin istenen/arzu edilen bir sözüdür.

17. **O GÜN** (Allah) onları
ve
Allah'tan başka taptıklarını toplar, der ki:
"Bu kullarımı sizler mi saptırdınız,
yoksa kendileri mi yoldan saptılar?"
18. Dediler ki:
"Seni tenzih ederiz!
Senin dışında dostlar edinmemiz bize yaraşmaz.
Fakat Sen onları
ve
atalarını nimetle yaşattın,
ta ki zikri (*Kur'an'ı ve hatırlatıcı ayetleri*) unuttular
ve
helâk olmayı hak eden bir topluluk oldular."
19. İşte onlar söylediğiniz hususlarda sizi yalanladılar.
Bundan böyle ne azabı geri çevirmeye,
ne de kendinize yardım etmeye gücünüz yetmez.
Sizden kim zulmederse kendisine büyük bir azap tattırırız.
20. **SENDEN ÖNCE** gönderdiğimiz elçiler de
şüphesiz yemek yerlerdi ve çarşılarda gezerlerdi.
Biz bir kısmınızı bir kısmınız için
açığa çıkar[ıl]ma sebebi kıldık.
Sabredecek misiniz? Rabbin çok iyi görendir.

BÖLÜM 3

21. **BİZİMLE** karşılaşmayı ummayan o kimseler dediler ki:
"Bize melekler indirilmeli değil miydi?
Ya da Rabbimizi görmemiz gerekmez miydi?"
Kendi içlerinde büyüklük tasladılar ve
büyük bir azgınlıkla haddi aştılar.

22. Melekleri gördükleri gün, işte o gün suçlulara müjde yoktur.
Ve: "Size sevinmek yasaktır yasak!" derler.
23. Yaptıkları işleri geçersiz saydık.
Yaptıkları işleri etrafa saçılmış toz zerrelere gibi savurduk.
24. O gün cennet halkının kalacakları yer daha iyidir
ve
sefa sürecekleri yer daha güzeldir.
25. O gün gökyüzü bulutlarla parçalanır
ve
bir çırpıda melekler indirilir.
26. İşte o gün gerçek hükümrânlık Rahman'ındır
ve
inkârcılar için çetin bir gün olmuştur.
27. **O GÜN** zalim ellerini ısırır da der ki:
"Ne olurdu ben de elçiyle beraber bir yol edinseydim.
28. Vah bana!
Ne olurdu ben falanı yoldaş edinmeseydim.
29. O bana gelen öğütten beni saptırdı.
Zaten şeytan insanı rezil edicidir."
30. (**O KİYÂMET GÜNÜ**, içinde yaşadığı kavminden şikayetçi olan)
Elçimiz de diyecek ki: "Ey Rabbim!
Kavmimden pek çok kimse bu Kur'an'ı sahiplenmedi!"
31. İşte böylece (*uyarılara rağmen*) her bir Nebiye,
suçlulardan birçok saldırgan çıktı.
Yol gösterici ve yardımcı olarak Rabbin yeter.
32. **İNKÂR EDEN KİMSELER** dediler ki: "Kur'an ona,
bir defada toptan olarak indirilmeli değil miydi?"
Biz onunla senin kalbini sağlamlaştırmak için,
böyle (*azar azar indirip, Sure Sure ve Bölüm Bölüm*) yaptık.
Onu (Kur'an'ı) ağır ağır, anlamaya çalışarak ve
içine sindire sindire oku!

33. Onlar hiçbir misâl getirmezler ki; Biz de sana hakkı/gerçeği ve tefsir^[1]/açıklama olarak en iyisini getirmiş olmayalım.
34. O KİMSELER; yüzüstü cehenneme toplanırlar, işte onlar, yerce çok kötü ve yolca da çok sapıktırlar.

BÖLÜM 4

35. ANT OLSUN Biz Musa'ya Kitabı verdik
ve
onunla birlikte kardeşi Harun'u da yardımcı kıldık.
36. Dedik ki: "İkiniz ayetlerimizi yalanlayan kavme gidin."
Sonunda onları yerle bir ettik.
37. Nuh Kavmi de elçileri yalanladıkları zaman onları boğduk.
İnsanlar için onları bir ayet (*öğüt, uyarı*) kıldık.
Biz zalimler için çetin bir azap hazırlamışızdır.
38. Ad'ı, Semud'u, Ress halkını ve bu arada birçok kuşakları!
39. Hepsine de misâller verdik.
Ve hepsini tamamen imha ettik.
40. Ant olsun onlar;
belâ yağmuruna tutulup yok edilen o kente uğramışlardı.
Onu görmüyorlar mıydı?
Aksine onlar tekrar dirilmeyi ummuyorlardı!
41. SENİ gördükleri zaman alay konusu edinerek;
"Elçi olarak Allah'ın gönderdiği kişi bu mu?"
42. Neredeyse ilâhlarımızdan bizi saptıracaktı.
Eğer onları savunmasaydık" (*diyorlar*).
Azabı gördükleri zaman yol olarak daha sapık kimmiş?
Bileceklerdir.

[1] İniş sırasına göre ayetler Allah'ın tefsiridir. Önce gelen ayetleri, sonra gelen ayetler açıklar/izah eder/tefsir eder.

43. Arzusunu^[2] kendisine ilâh edinen kimseyi gördün mü?
Ona sen mi vekil olacaksın?
44. Yoksa onların çoğunun işittiklerini
veya
aklettiklerini mi sanıyorsun?
Onlar hayvanlar gibidirler, hatta yolca daha da şaşkındırlar.

BÖLÜM 5

45. **GÖRMEDİN Mİ**, Rabbin gölgeyi nasıl uzattı?!
Dileseydi onu durgun hareketsiz kılardı.
Sonra Biz Güneş'i ona delil kılmışızdır.
46. Sonra da,
kolay bir yakalayışla onu kendimize doğru çekmişizdir.
47. **GECEYİ** sizin için bir elbise,
uykuyu bir dinlenme ve gündüzü de kalkıp dağılarak,
çalışma zamanı kılan O'dur.
48. **RAHMETİNİN** önünde
rüzgârları müjdeleyici olarak gönderen O'dur.
Ve Biz gökten tertemiz bir su indirdik.
49. Onunla ölü bir memleketi diriltelim,
yarattığımız birçok hayvanları ve insanları sulayalım diye!
50. Ant olsun onların arasında tekrar tekrar bunu anlattık,
öğüt almaları için.
Ancak yine de insanların birçoğu
nankörlük ederek ayak dirdiler.
51. **EĞER** dileseydik her kente bir uyarıcı gönderirdik.

[2] Arzularının peşinde koşan, Allah'ın emir ve yasaklarını hiç dikkâte almayan, kendisinden başkalarını düşünmeyen.

52. Öyleyse inkârcılara itaat etme!
Onlara karşı bununla (Kur'an ile) cihat et,
hem de büyük bir cihat!..
53. İKİ DENİZİ birbirine salıveren O'dur;
bu tatlı susuzluğu giderici, şu da tuzlu ve acıdır.
İkisinin arasında birbirlerine karışmalarına engel
ve
aşılmaz bir sınır koymuştur.
54. SUDAN bir beşer yaratan,
onu kan bağı
ve
evlilik bağı sahibi kılan O'dur.
Rabbin herşeye gücü yetendir.
55. ALLAH'tan başka şeylere kulluk ediyorlar;
kendilerine fayda ve zarar veremeyecek şeylere!
Kâfir kişi Rabbine karşı tavır alandır.
56. Biz seni müjdeci
ve
uyarıcı olmaktan başka bir şey için göndermedik.
57. De ki;
"Ben buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum, ancak;
Rabbimize giden yolu yol edinmek isteyen kimseler olunuz".
58. SEN ölmeyen 'O diriye' güven!
O'nu övgü ile tesbih et.
O kullarının günahlarından haberdardır.
59. Gökleri, yeryüzünü ve ikisi arasında bulunanları,
altı gün içinde/aşamada/evrede yaratan O'dur.
Sonra Arş dahil tüm kâinata kanunlarını kurmuştur.
O Rahman'a gelince...
O'nu bundan haberi olana sor!

60. Onlara: “Rahman’a secde edin” denildiği zaman,
 “Rahman da neymiş?
 Biz senin bize emrettiğine secde eder miyiz hiç?” dediler.
 Bu onların nefretini arttırdı.

BÖLÜM 6

61. O (ALLAH) yücedir/mübârektir!
 Gökyüzünde yıldız kümeleri yaptı.
 Orada (*Güneş’i*) bir lâmba
 ve
 (*geceyi*) aydınlatıcı bir Ay kıldı.
62. Gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren O’dur.
 Öğüt almak veya şükretmek isteyen kimse için!
63. O Rahman’ın kulları yeryüzünde mütevazı olarak yürürler.
 Cahiller kendilerine lâf attıkları zaman;
 “Selâm size/size iyi günler!” derler.
64. Onlar Rableri için secde ederek
 ve
 kıyamda durarak gecelerler.
65. Onlar şöyle derler:
 “Rabbimiz cehennem azabını bizden uzaklaştır.
 Şüphesiz onun azabı yapışkan bir azap olmuştur.
66. Orası kalacak bir yer ve bir makam olarak ne kötüdür!”
67. Onlar harcadıkları zaman savurganlık etmezler
 ve
 cimrilik de etmezler.
 Bu ikisinin arasında dengelidirler.
68. Onlar Allah ile birlikte başka bir ilâha yalvarmazlar.
 Haklı bir gerekçe (*savunma durumu*) olmadıkça,
 Allah’ın haram kıldığı cana kastedip öldürmezler ve
 zina da etmezler.
 Kim bunları yaparsa ağır bir cezayla karşılaşılır.

69. Kıyâmet günü azap onun için kat kat olur.
Horlanmış olarak azabın içinde sonsuz kalır.
70. Ancak tövbe eden, iman eden;
faydalı işi en iyi şekilde yapan başka!
İşte Allah onların kötülüklerini iyiliklerle değiştirir.
Allah çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.
71. Kim tövbe eder de faydalı işi en iyi şekilde yaparsa,
şüphesiz o tövbesi kabul edilmiş olarak huzurumuza döner.
72. Onlar ki, yalan şahitlikte bulunmazlar.
Boş ve saçma sözlere rastladıkları zaman,
vakarla (*dikkâte bile almadan*) geçip giderler.
73. Onlar ki, kendilerine Rablerinin ayetleri hatırlatıldığı zaman;
onlara karşı kör
ve
sağır (*ilgisiz*) davranmazlar (*hemen dikkat kesilirler*).
74. Onlar ki; “Rabbimiz bize gözümüzü aydınlatacak eşler
ve
çocuklar lütfet;
bizi başkalarına zarar vermemekte imam/önder kıl” derler.
75. İşte onlar,
sabretmelerine karşılık saraylarla ödüllendirilecekler.
Orada mutluluk ve selâm/esenlik dileğiyle karşılanacaklar.
76. Orada sürekli kalıcıdırlar.
Orası kalacak yer ve bir makam olarak ne de güzeldir!
77. (İNANANLARA) de ki:
“Duanız (*kendinizi aciz görerek O’ndan istemeniz*) olmasa,
Rabbim size ne diye değer versin?”
(*Ve de inkârcılara de ki:*)
“Gerçek şu ki, siz (*Allah’ın mesajını/ayetlerini*) yalanladınız:
Artık bu (*azap*),
kaçınılmaz olacaktır/yakanızı bırakmayacaktır!”

FATIR SURESİ

İniş Sırası: 43 • Mushaf Sırası: 35 • Mekki Sure • 45 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. GÖKLERİ

ve

yeryüzünü yaratan;

melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı/boyutlu elçiler kılan

Allah'a övgüler olsun.

Yaratmada dilediğini artırır.

Şüphesiz Allah herşeye gücü yetendir.

2. İnsanlar için Allah'ın açtığı bir rahmeti tutan olamaz.

O'nun tuttuğunu da O'ndan sonra açıp salacak yoktur.

Üstün ve güçlü olandır,

doğru hüküm/karar verendir.

3. EY İNSANLAR!

Allah'ın size olan (*üzerinizdeki çeşitli*) nimetlerini hatırlayın.

Allah'tan başka bir yaratıcı var mı?

Gökten ve yerden size rızık veren!

O'ndan başka İlâh yoktur.

Öyleyse nasıl oluyor da çevriliyorsunuz?

4. Eğer seni yalanlıyorsa;

şüphesiz ki,

senden önceki elçiler de yalanlandı.

Sonunda işler Allah katına getirilir.

5. EY İNSANLAR!

Şüphesiz ki, Allah'ın sözü gerçektir.

Dünya hayatında aldanmayın/dünya hayatı sizi aldatmasın.

Ve sakın o aldatıcı sizi Allah ile/Allah adına aldatmasın.^[1]

6. Şüphesiz ki; şeytan size düşmanlıkta çok saldırgandır; öyleyse siz de onun düşmanlığına karşı dikkatli olun!
O (*şeytan*) kendi partisini/tafaftarını,
ancak alevli ateşin halkından olmaları için çağırır.
7. Onlar inkâra saptılar.
İşte onlar için çetin bir azap vardır.
İman edenler ve iyi işler yapanlara ise
bir bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.

BÖLÜM 2

8. **KÖTÜ AMELİ/İŞİ** kendisine süslü görünen
ötekiler gibi olur mu?
O, yaptığı kötülüğü iyi sanıyor.
Muhakkak ki Allah;
(*sapıklığı*) dileyen/tercih eden kimseyi sapıklıkta bırakır
ve
(*hidâyeti*) tercih eden/dileyen kimseyi de doğruya iletir.
Öyleyse onlar hakkında üzüntüye kapılma!
Gerçekten Allah onların yapıyor olduklarını en iyi bilendir.
9. **VE ALLAH** rüzgârları gönderip de bulutları kaldırandır.
Böylece onu ölü bir beldeye süreriz,
onunla ölümden sonra yeryüzünü diriltiriz.
İşte dirilerek kalkış da böyledir.
10. Kim üstünlük istiyor ise
üstünlük tamamen Allah'ındır.

[1] Örneğin, Allah'ın kendilerine gaybı bildirdiğine dair haber yayanlar. Allah'ın bazı konularda kendilerine yetki, tasarruf verdiğini söyleyenler, Allah'tan vahiy aldığı iddia edenler. Allah adına hareket ettiğini söyleyenler, Allah'ın affına teminât verenler vs.

- Güzel söz O'na yükselir,
onu da salih amel/faydalı iş yükseltir.
Kötülük plânları yapanlara ise çetin bir azap vardır.
Oysa onların plânları bozulur!
11. Allah sizi[*n ilk yaratılışınızı*] topraktan,
sonra nutfeden/embriyodan yarattı.
Sonra da;
çiftler (*çok sayıda oluşturduğu aile*) hâline getirdi.
Bir dişinin hamile kalması ve doğurması,
ancak O'nun ilmiyle/izniyle olur.^[2]
Bir canlının uzun hayatındaki yaşadıkları
ve
bir canlının kısa hayatı mutlaka bir kitaba yazılmaktadır.
Gerçekten bu Allah'a göre kolaydır.
12. İki deniz bir olmaz!
Bu tatlıdır susuzluğu giderir boğazdan akar içimi kolaydır!
Şu da tuzludur boğazı yakıcıdır!
Hepsinden de taptaze et yersiniz
ve
takındığınız süs eşyası çıkarırsınız.
Gemileri orada suları yararak giderken görürsünüz;
(Allah'ın) lütfundan aramanız ve şükretmeniz için!
13. GÜNDÜZÜN içine geceyi
ve
gecenin içine de gündüzü salar.
Güneş'i ve Ay'ı emri altına almıştır.
Her biri belirlenmiş bir süreye kadar akıp gidiyor!
Rabbiniz Allah işte budur!
Mülk/otorite O'nundur.
O'ndan başka yalvardığınız/çağırduğunuz kimseler ise,
bir çekirdek zarına bile sahip değillerdir.

[2] Allah'ın koyduğu biyolojik yasalara göre olur.

14. Onlara (*birşeyler istemek için*) dua etseniz/onları çağırırsanız,^[3] duanızı/çağırınızı (*isteklerinizi*) işitmezler. Şayet işittiklerini düşünseniz bile size cevap veremezler. Ve onlar, kıyâmet gününde Allah'a ortak koşmanızı inkâr ederler. Hiç kimse sana, herşeyden haberdar olan (Allah) gibi haber veremez.

BÖLÜM 3

15. EY İNSANLAR! Sizler Allah'a muhtaç olan fakirlersiniz. Allah ise müstağnidir/zengindir, övgüye lâyık olandır.
16. Dilerse sizi götürür ve yepyeni bir halk getirir.
17. Bu Allah'a göre zor bir iş değildir.
18. HİÇBİR GÜNAHKÂR başkasının günahını çekmez. Yüğü ağır gelen kimse yükünü taşımaya (*başkasını*) çağırrsa, akrabası dahi olsa hiçbir şey ondan taşınmaz. Sen ancak görmeden Rablerinden korkan ve namaza devam eden kimseleri uyarıp sakındırırsın. Kim temizlenip arınırsa, ancak kendi nefsinin yararı için arınıp temizlenmiştir. Sonunda dönüş Allah'ın katındadır.
19. KÖR ile gören bir olmaz!
20. Karanlık ile aydınlık bir değildir!
21. Gölge ile kızgın sıcak bir değildir!

[3] Örneğin bazı insanların: "Allah'ım bana yardım et" diye dua etmeleri yerine, zor zamanlarda: "Yetiş ya şeyhim, efendim veya falankes..." veyahutta yine Allah yerine Sahabilerden ve hatta Nebilerden imdat isteyerek: "Yetiş ya Hamza, yetiş ya Ali veya yetiş ya Muhammed" diyerek medet beklediklerini/dua ettiklerini görürseniz; o kişilere bu ayeti okuyup uyarınız ki, tövbe etsinler; bu onlar için bir iyiliktir.

22. Dirilerle ölüler bir/eşit olmaz!
Gerçi Allah dilediği kimseye işittirir;
sen ise kabirlerin içindeki kimselere işittiremezsin!
23. Sen sadece (*dirileri/yaşayanları*) uyaransın!
24. Şüphesiz Biz seni gerçek ile gönderdik,
müjdeleyici ve uyarıcı olarak!
Her milletin içinden bir uyarıcı gelip geçmiştir.
25. Eğer seni yalanlıyorlarsa,
onlardan önceki kimseler de yalanlamışlardı.
Elçileri onlara apaçık delillerle,
sahifelerle ve aydınlatıcı kitapla gelmişlerdi.
26. Sonra Ben inkâr edenlerin tümünün hesabını gördüm.
Benim onları inkârım (*cezalandırmam*) nasılmış, bak gör?

BÖLÜM 4

27. GÖRMEDİN mi Allah gökyüzünden bir su indirdi.
Böylece onunla renkleri değişik meyveler çıkardık.
Dağlardan (*geçen*); beyaz, kırmızı, renkleri değişik
ve
simsiyah (*topraktan*) yollar (*kıldık*).
28. İnsanlardan, canlılardan ve davarlardan da işte böyle
renkleri değişik olanlar vardır.
Kulları içinde ancak bilginler Allah'tan gereği gibi korkar.
Şüphesiz Allah; üstün ve güçlü olandır, bağışlayandır.
29. O (*bilgin*) kimseler ki;
Allah'ın kitabını gereği gibi/anlamaya çalışarak okurlar,
salâtı ikâme ederler/namaza devam ederler.
kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli açık dağıtırlar
(*ve onlar*) asla batmayacak bir ticaret/alışveriş umarlar!
30. Allah'ın kendilerine ücretlerini ödemesi
ve
lütfundan artırması için.

Şüphesiz O çok bağışlayandır,
şükürü kabul ederek bol verendir.

31. KİTAP'tan sana vahyettiğimiz,
kendinden önceki kitapları doğrulayıcı/tasdik edici gerçektir.
Şüphesiz Allah; kullarından haberdar olandır, görendir.
32. Sonra kitabı yeni yarattığımız kimselere miras verdik.
Artık onlardan kimi kendi kendine zulmedendir,
kimi orta yolda gidendir
ve
kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda önde gidendir.
İşte büyük lütuf/kazanç budur!
33. Adn cennetleri! Oraya girerler; orada altın bilezikler
ve
inciler takınırlar.
Orada onların giysisi ipektir.
34. Dediler ki: "Bizden üzüntüyü gideren Allah'a övgüler olsun!
Şüphesiz Rabbimiz bağışlayandır, çok karşılık verendir.
35. O kendi lütfundan durulacak yurda bizi yerleştirendir;
burada bize hiçbir usanma da dokunmaz."
36. İNKÂR EDEN KİMSELERE cehennem ateşi vardır.
Onlara ölsünler diye hükmedilmez ki ölsünler!
Ve onlardan cehennem azabı hafifletilmez.
Her bir nankörü işte böyle cezalandırırız!
37. Onlar orada feryat ederler:
"Rabbimiz!
Bizi çıkar yapmış olduğumuz amellerin dışında
 faydalı işler yapalım..."
"Öğüt alan kişinin öğüt alacağı kadar
size bir ömür vermedik mi/yaşama hakkı tanımadık mı?
Size uyarıcı da geldi.
Öyleyse tadın azabı!
Çünkü zalimler için hiçbir yardımcı yoktur."

BÖLÜM 5

38. ŞÜPHE SİZ ALLAH göğün ve yerin gaybını bilendir.
Doğrusu O göğüslerin özünü de çok iyi bilendir.
39. Yeryüzüne sizi halifeler/birbirinin yerine geçenler
(*mirasçılar*) kılan O'dur.
Öyleyse kim inkâra sapsarsa onun inkârı kendi aleyhinedir.
Çünkü Rableri katında inkârcıların inkârı
gazaptan başka bir şey artırmaz
ve
inkârcıların inkârı hüsrândan başka bir şey artırmaz!
40. De ki:
"Allah'ın yanında yalvardığınız ortaklarınızı gördünüz mü?
Bana gösterin yeryüzünde ne yarattılar?"
Ya da göklerde bir ortaklıkları mı var?
Veya onlara bir kitap vermişiz de,
onlar o kitaptan bir kanıt/delil üzerinde midirler?
Aksine zalimler birbirlerine sadece aldatma vadediyorlar.
41. Şüphesiz Allah gökleri ve yeryüzünü,
yıkılmasınlar diye kudreti altında tutuyor.
Eğer yıkılacak olsalar ikisini ancak 'O' tutar,
kendisinden başka hiç kimse tutamaz.
Şüphesiz O çok sabırlıdır, bağışlayandır.
42. YEMİNLERİNİN bütün gücüyle Allah'a yemin ettiler:
"Eğer kendilerine bir uyarıcı gelirse herhangi bir milletten
daha fazla doğru yolda olacaklar" diye.
Ancak kendilerine bir uyarıcı geldiği zaman;
onlara nefretle kaçıştan başka bir katkı sağlamadı.
43. Yeryüzünde büyüklük tasladılar
ve
kötü tuzak kurdular.

Kötü tuzak sahibinden başkasına dolanmaz!
 Öncekilere uygulanan kuraldan başkasını mı bekliyorlar?
 Allah'ın sünnetinde^[4]/uygulamasında,
 asla bir değişiklik bulamayacaksın.

44. Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki?
 Kendilerinden önceki kimselerin akıbetinin/sonunun,
 nasıl olduğunu görsünler!
 Halbuki onlar bunlardan daha güçlü idiler.
 Gökte ve yerde Allah'ı aciz bırakacak hiçbir şey yoktur.
 Şüphesiz O; çok iyi bilendir, gücü yetendir.
45. Eğer Allah kazandıkları yüzünden insanları,
 hemen cezalandıracak olsaydı,
 yeryüzünün üzerinde hiçbir canlı bırakmazdı.
 Ancak onları bir süreye kadar erteliyor.
 Nihayet süreleri (*sonları*) geldiği zaman (*artık ertelenmezler!*)
 Şüphesiz Allah kullarını çok iyi görmektedir.

[4] Allah'ın sünneti: Allah'ın kâinata koyduğu kurallar, fiziksel, kimyasal, biyolojik ve toplumsal yasalar, tabiat kanunları.

MERYEM SURESİ

İniş Sırası: 44 • Mushaf Sırası: 19 • Mekki Sure • 98 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Kaf, Ha, Ya, Ayn, Sad.
2. (BU); RABBİNİN, kulu Zekeriya'ya rahmetini anıştır.
3. Bir zaman gizli bir seslenişle Rabbine yalvardı:
4. "Rabbim!" dedi; "Gerçekten bende kemik gevşedi
ve
ihtiyarlıkla da saçım başım ağardı.
Oysa ben Sana dua etmekle mahrum olmadım ey Rabbim!
5. Doğrusu ben,
arkamdan gelecek yakınlarım adına endişe ediyorum.
Eşim de kısırdır.
Bana kendi katından bir dost armağan et.
6. Bana ve Yakub ailesine mirasçı olsun.
Rabbim, onu razı olduğun birisi kıl."
7. "Ey Zekeriya! Biz sana bir oğul müjdeliyoruz.
Onun ismi Yahya'dır.
Biz daha önce ona hiçbir adaş kılmadık."
8. "Rabbim!" dedi.
"Benim nasıl oğlum olabilir?
Üstelik karım/eşim kısır ve ben de yaşlanmış iken?"
9. "İşte böyledir" dedi.
Rabbim buyurdu ki:
"Bu Bana göre kolaydır.
Nitekim daha önce sen de hiçbir şey değil iken
seni yaratmıştım."
10. Dedi ki:
"Rabbim! Bana bir delil ver."

(Allah) dedi ki:

“Senin delilin üç gece insanlarla konuşamamandır;^[1]
sapasağlam olduğun hâlde!”

11. O mihraptan/tapınaktan/mabetten kavminin karşısına çıktı;
onlara ‘sabah
ve
akşam tesbih etmelerini’ işaret etti.
12. *(BÜYÜDÜĞÜNDE)*:
“Ey Yahya! Kitabı kuvvetlice tut” (dedik).
Daha çok gençken ona
Hikmeti (*problem çözme bilimini*) verdik.
13. Katımızdan ona bir acıma duygusu ve temizlik verdik.
O korunan bir kul oldu.
14. Anne-babasına iyilik ediciydi ve isyankâr bir zorba değildi.
15. Ona doğduğu gün, öleceği gün
ve
diri olarak yeniden kaldırılacağı gün selâm olsun!

[1] Bu kelime için, bir vesile ile kendisiyle görüştüğüm değerli bir büyüğümün önemli bir önermesi oldu. Kimi meal sahibi “konuşmamandır” derken, kimisinin de “konuşamamandır” diye anlamlandırdığına dikkat çekti! Bunun üzerine; birkaç meale baktım. “Safvetü’t-Tefasir”de ise, 10. ayet: “Allah buyurdu ki: Senin alâmetin, sende dilsizlik, hastalık ve yaratılış bozukluğu olmadığı hâlde üç gün üç gece insanlarla konuşamamandır”. İbn Abbas şöyle der: “Hastalık olmadığı hâlde dili tutuldu”. İbn Zeyd de der ki: “Dili tutuldu, hiç kimse ile konuşamıyordu” diye açıklamıştı. (Bkz. Ensar Neşriyat, C: 3, Sh. 480-481). Bu ayette Hz. Zekeriya’nın, istese de konuşması mümkün değil, anlamı çıkıyor. 2. ayette Hz. Meryem ise, insanlara: “Bugün hiçbir insanla konuşmayacağım” diyordu. Allah Teala inisiyatifi Hz. Meryem’e vermiş. Dolayısıyla ben de “konuşamamandır” kelimesini tercih ettim. Hz. Zekeriya’nın olayında büyük hikmetler olduğunu düşünen değerli büyüğüm: “Konunun uzmanları ‘konuşmamayı’, ‘tüm organları susturmayı’ Tıp Bilim Adamları bu vb. ayetleri bilimsel olarak araştırmalıdır, acaba bu ‘kısır’ insanlar çok mu konuşuyorlar, diyordu. Muhtemelen kendisinin bir erkek kardeşinin de çocukları olmadığı ve onun çok konuştuğunu düşündüğü için böyle bir fikir aklına gelmiş olabilir. Yüce Allah’ın çok önemli bir uyarısı ve yönlendirmesi olabilir, diyordu. Yani 3 gün, 3 gece susmak, tüm organları susturmak kısırlık tedavisinde kullanılabilir mi, diye düşünüyordu. Evet doğrusu tüm dünyada binlerce denek (kısır) insanlar üzerinde araştırma yapılmalı, diye ben de düşünmüyör değilim. (Editör)

BÖLÜM 2

16. KİTAP'TA Meryem'i de hatırla/Meryem'den de bahset!
Hani bir zaman;
ailesinden ayrılıp doğu tarafında bir yere çekilmişti.
17. Sonra onlardan yana kendisine bir perde çekmişti^[2].
Biz de ona ruhumuzu (Melek Cebrail'i) gönderdik;
ona düzgün bir beşer/insan olarak göründü.
18. (Meryem) dedi ki:
"Gerçekten ben senden Rahman'a sığınırım,
eğer sakınan bir kul isen (*bana yaklaşma!*)"
19. Dedi ki: "Ben yalnızca Rabbinin elçisiyim;
sana tertemiz bir oğul armağan etmek için geldim."
20. Dedi ki: "Benim nasıl oğlum olabilir?
Bana hiçbir insan/beşer dokunmamış
ve
ben de zina/iffetsizlik etmemişken?!"
(*Ki ben asla, Allah'ın koyduğu sınırı/haddi aşmadım!*)
21. (Melek) "İşte böyledir" dedi.
Rabbin buyurdu ki: "O, Bana göre kolaydır.
Onu insanlara bir delil
ve
katımızdan bir rahmet kılmamız için (*böyle yaptık*)".
Bu iş olmuş bitmiştir.
22. (MERYEM) ona (İsa'ya) gebe/hamile kaldı.
Sonra onunla uzak ıssız bir yere çekildi.
23. Derken doğum sancısı onu hurma dalının altına sürükledi.
Dedi ki: "Ne olurdu ben bundan önce ölseydim de
unutulup gitmiş olsaydım!"

[2] Mabetteki bir odaya çekilip, ailesiyle arasına bir perde çekmişti.

24. (*Ağacın*) alt tarafından (*bir sesle*) kendisine seslenildi:
“Üzülme! Rabbin (*içmen için*) alt yanında bir su arkı var etti.
25. Hurma dalını kendine doğru silkele;
üstüne henüz olgunlaşmış taze hurma dökülsün.
26. Artık: ‘Ye ve iç’; ‘Gözün aydın olsun!’
Eğer insanlardan birisini görürsen de ki:
“Ben Rahman’a oruç adadım:
Bugün hiçbir insanla konuşmayacağım.”
27. **BÖYLECE** onu (İsa’yı) taşıyarak kavmine geldi.
Dediler ki; “Ey Meryem! Gerçekten tuhaf bir şeyle geldin.
28. Ey Harun’un kızkardeşi!
Baban kötü bir kişi değildi ve annen de iffetsiz biri değildi.”
29. Onu (İsa’yı) gösterdi.
Dediler ki: “Biz beşikteki bebekle nasıl konuşuruz?!”
30. (İsa) dedi ki: “Şüphesiz ben Allah’ın kuluyum.
Bana kitap verecek ve beni Nebi yapacaktır.
31. Nerede bulunursam bulunayım beni faydalı kılacak.
Sağ olduğum sürece bana namaz kılma
ve
(*üretim ve ticaret yaparak*) zekat verme sorumluluğu verecek.
32. Ve anneme hürmet etmemi/saygılı davranmamı istedi.
Ve beni başkaldıran/bir zorba yapmadı.
33. Doğduğum gün, öleceğim gün ve
diri olarak yeniden kaldırılacağım gün selâm üzerimedir.”
34. **İŞTE, MERYEM OĞLU İsa!**
Hakkında ayrılığa düştükleri konunun gerçeği budur!
35. Allah’ın çocuk edinmesi (*baba olması*) olacak şey değildir.
Her türlü ihtiyaçtan uzaktır.
Bir işe hükmettiği zaman ona sadece “ol” der,
o da hemen oluşmaya başlar.
36. (İsa dedi ki): “Şüphesiz ki Allah; benim ve sizin Rabbinizdir.
O’na kulluk edin. Dosdoğru yol işte budur!”

37. Daha sonra gruplar kendi aralarında ayrılığa düştüler.
Artık o inkâr eden kimselerin vay haline!
Büyük bir günü görmekten dolayı.
38. Ne güzel işitirler ve ne güzel görürler Bize geldikleri gün!
Fakat bugün o zalimler apaçık bir sapıklık içindedirler.
39. Pişmanlık gününe karşı onları uyar, o zaman iş bitirilir.
Onlar gaflet içindedirler ve inanmıyorlar.
40. Şüphesiz Biz yeryüzüne
ve üzerinde bulunanlara vâris oluruz.
Ve onlar Bizim katımıza döndürülecekler.

BÖLÜM 3

41. KİTAP'TA İBRAHİM'İ de hatırla!
Gerçekten o çok doğru bir Nebi idi.
42. Hani bir zaman babasına dedi ki: "Ey babacığım!
Niçin işitmeyen, görmeyen
ve
sana hiçbir fayda vermeyen şeylere kulluk ediyorsun?"
43. Ey babacığım! Şüphesiz sana gelmeyen bir ilim bana geldi.
Öyleyse bana uy ki, seni düzgün bir yola ulaştırayım.
44. Babacığım! Şeytana kulluk etme!
Şüphesiz şeytan Rahman'a karşı isyankâr olmuştur.
45. Babacığım! Ben Rahman'ın katından
sana bir azabın dokunmasından korkuyorum.
O zaman şeytanın dostu olursun."
46. Dedi ki: "Ey İbrahim!
Sen benim ilâhlarımdan yüz mü çeviriyorsun?
Eğer vazgeçmezsen muhakkak seni taşta tutarım/kovarım.
Uzunca bir süre benden uzak dur."
47. (İbrahim) "Sana selâm olsun" dedi.
"Rabbimden senin için bağışlanma dileyeceğim.
Çünkü O, bana karşı çok lütufkârdır.

48. Ben sizden ve sizin Allah'tan başka yardıma çağırıklarınızdan da uzaklaşıyor, yalnız Rabbime yöneliyorum. Umulur ki, Rabbime yönelmekle mahrum olmam."
49. Böylelikle onları ve onların Allah'ın yanında taptıklarını terkedince, Biz de ona (oğlu) İshak'ı ve (torunu) Yakub'u verdik. Ve her birini (*Allah'ın mesajlarını ileten*) Nebi kıldık.
50. Onlara rahmetimizden armağanlar verdik. Onlara yüce bir doğruluk dili verdik.

BÖLÜM 4

51. **KİTAP'TA MUSA'YI** da hatırla! Şüphesiz o temizlenmiş ve gönderilmiş (*elçilerimizden*) bir Nebi idi.
52. Ona Tûr'un (*Sina Dağı'nın*) sağ tarafından seslendik ve özel konuşmak için onu yaklaştırdık.
53. Rahmetimizden dolayı ona kardeşi Harun'u da bir elçi olarak armağan ettik.
54. **KİTAP'TA İSMAİL'İ** de oku! Şüphesiz o sözünde duran, Nebi olan Rasûl/Elçi idi.
55. Ailesine namaz kılmayı ve zekât vermeyi söylerdi. O, Rabbi katında razı olunmuş idi.
56. **KİTAP'TA İDRİS'İ** de anlat! Şüphesiz o çok doğru bir Nebi idi.
57. Biz de onu yüksekçe bir yere çıkardık.
58. **İŞTE BUNLAR** (*yukarıda anlattığımız elçiler*), Allah'ın kendilerine nimet verdiği elçilerden;

- Âdem'in soyundan, Nuh ile beraber taşıdıklarımızdan,
İbrahim ve İsrail'in^[3] (Yakub'un) soyundan
doğru yolu gösterdiğimiz ve seçtiğimiz kimselerdendirler.
Onlara Rahman'ın ayetleri okunduğu zaman,
ağlayarak secdeye kapanırlardı.
59. Onlardan sonra arkalarından öyle bir nesil geldi ki,
Salâtı/Namazı zayi ettiler^[4] (*gereken önemi vermediler*)
ve
şehvetlerine uydular.
Azgınlıklarının cezasıyla karşılaşacaklardır.
60. Ancak tövbe eden, iman eden
ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlar hariç;
işte onlar cennete girerler ve hiçbir haksızlığa uğratılmazlar.
61. Rahman'ın kullarına gıyaben vadettiği
Adn cennetlerine girerler.
Şüphesiz O'nun sözü yerine gelecektir.
62. Orada boş söz işitmezler, yalnızca "Selâm" (*sözünü işitirler*).
Orada onlar için rızıkları sabah ve akşam hazırdır.
63. Kullarımızdan korunup sakınan kimseye,
miras vereceğimiz cennet işte budur!
64. (*VE MELEKLER*): "Biz ancak Rabbinin emri ile ineriz.^[5]
Önümüzde, arkamızda ve
bu ikisinin arasındaki olan herşey O'na aittir.
Üstelik Rabbin unutkan değildir."

[3] Soyuları Hz. İsa ile son bulan İbrani Nebileri Hz. İshak ve İsrail (Yakub) kolundan geçerek Hz. İbrahim'in soyundan gelirken, Muhammed sav. aynı atanın soyundan, İbrahim'in ilk oğlu Hz. İsmail kolundan gelmektedir. (*Tarihi Bilgi: Muhammed ESED, kur'an Mesajı, Sh. 617, 43 no.lu dipnot, İşaret Yayınları, İstanbul*).

[4] Zayi etmek: Kaybetmek, ondan ayrı kalmak, ondan istifade edememek, o olmadığı için bir çok zararlara uğramak, namazda okunan ayetlerin anlamını düşünmemek.

[5] Burada Hz. Nebi'ye hitaben konuşan meleklerdir.

65. Göklerin, yeryüzünün ve ikisi arasında bulunanların Rabbidir.^[6]
O'na ibadet et. O'na ibadet etmekte sabırlı/tahammüllü ol!
Hiç O'nun bir adaşı,^[7]
(Allah ismiyle çağrılan birinin) olduğunu biliyor musun?

BÖLÜM 5

66. **BÜTÜN** bunlara rağmen insan der ki:
“Öldükten sonra mı tekrar diri olarak çıkarılacağız?”
67. İnsan hiç düşünmüyor mu?
Daha önce hiçbir şey değilken Biz kendisini yarattık!
68. Rabbine ant olsun mutlaka onları ve şeytanları toplayacağız.
Sonra onları cehennemin çevresinde hazır bulunduracağız;
diz çökmüş bir hâlde.
69. Sonra her gruptan,
Rahman'a karşı çıkmakta en inatçı hangisi ise ayıracağız.
70. Sonra şüphesiz Biz;
oraya atılmaya uygun olan kimseleri daha iyi biliriz.
71. Sizden oraya uğramayacak yoktur.^[8]
Bu Rabbinin üzerine aldığı kesinleşmiş bir karardır.
72. Sonra sakınıp korunan kimseleri kurtarırız,
zalimleri de diz üstü çökmüş olarak orada bırakırız.
73. **AÇIK AÇIK** ayetlerimiz onlara okunduğu zaman inkârcı kimseler, iman edenlere dediler ki:
“İki topluluktan hangisinin makamı daha hayırlı ve meclisi daha değerlidir?”

[6] Rabb: Koruyup gözeten, terbiye eden, rızık verendir.

[7] Allah ismiyle çağırılan başka birisini duydun mu?

[8] Son yargılama için “Cehennemin çevresindeki” mahşer meydanına. Bkz. Ayet 68.

74. Onlardan önce nice kuşakları helâk ettik.
Onlar eşyaca ve gösterişçe daha alımlıydılar!
75. De ki:
“Kim sapıklık içinde ise
Rahman ona mühlet verdikçe verir.
Nihayet kendilerine söz verileni gördükleri zaman,
yer olarak kimin daha kötü
ve
ordu olarak kimin daha zayıf olduğunu derhal bileceklerdir.
76. Allah doğru yola giren kimselerin hidâyetini^[9] artırır.
Sürekli olan faydalı işler ise;
mükâfatça Rabbinin katında daha hayırlıdır,
varılacak yer bakımından da daha iyidir.”
77. **AYETLERİMİZİ** inkâr eden şu kimseyi gördün mü?
Dedi ki: “Elbette bana mal ve çocuk verilecektir.”
78. O gayba mı tanık oldu
veya
Rahman’ın katından bir söz mü aldı
79. Hayır hayır, öyle değil!
Dediklerini yazacağız
ve
onun için azabı uzattıkça uzatacağız.
80. Onun dediklerine Biz vâris oluruz
ve
kendisi tek başına Bize gelir.
81. Allah ile birlikte başka ilâhlar edindiler;
kendilerine destek olsun diye!
82. Hayır hayır!
(*Taptıkları şeyler*) onların tapınışlarını/ibadetlerini
inkâr edecekler ve onlara karşı olacaklar!

[9] Aydınlıklarını, doğruyu seçebilme yeteneklerini, gerçeğe ulaşabilme hızlarını.

BÖLÜM 6

83. **GÖRMEDİN Mİ?** Biz şeytanları inkârcılara gönderdik,
onları oynatıp kışkırtıyorlar.
84. Öyleyse onlar hakkında acele etme!
Biz onlar için saydıkça sayıyoruz.^[10]
85. O gün korunup sakınanları,
ikrâmla toplayıp Rahman'a götürdüğümüz gün,
86. suçluları da yaya ve susamış olarak cehenneme süreriz.
87. Rahman'ın katında bir ahit edinen kimseden başkaları,
şefaate malik/sahip olamazlar.
88. "RAHMAN çocuk edindi" dediler.
89. Ant olsun çirkin bir şeyle geldiniz.
90. Neredeyse o sözden dolayı gökler çatlayacak,
yeryüzü yarılacak
ve
dağlar yıkılarak dağılacaklardı!
91. Rahman için çocuk iddia etmeleri yüzünden!
92. Çocuk edinmek Rahman'a yakışmaz!
93. Göklerde ve yeryüzünde bulunanların hepsi,
Rahman'a yalnızca 'bir kul' olarak gelecektir.
94. Ant olsun ki, onları kuşatmış ve iyice saydıkça saymıştır!
95. Onların hepsi kıyâmet günü tek başına O'na gelecektir.
96. **GERÇEK ŞU Kİ;** iman eden
ve
faydalı işi en iyi şekilde yapanlara gelince,
Rahman onlar için bir sevgi kılacaktır.

[10] Hesaplarını bir bir tutuyoruz.

97. ÖNU (Kur'an'ı) senin lisânınla indirerek kolaylaştırdık,
sakınanları onunla müjdelemen
ve
inatçı bir kavmi uyarman için.
98. Onlardan önce nice kuşakları helâk ettik,
onlardan hiçbirini hissedip görüyor musun?
Veya onlara ait bir fısıltı işitiyor musun?

TAHA SURESİ

İniş Sırası: 45 • Mushaf Sırası: 20 • Mekki Sure • 135 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ta. Ha.
2. (EY MUHAMMED/EY İNSAN!)
Kur'an'ı sana zorluk çekmen için indirmedik!
3. Ancak korkan kimse için bir öğüt olarak indirdik.
4. Yeryüzünü ve yüce gökleri yaratan tarafından indirilmedir.
5. Rahman;
Arş^[1] dahil tüm kâinata sistemini/kanunlarını kurmuştur.
6. Göklerde ve yeryüzündekiler, ikisi arasında olanlar ve nemli toprağın altında bulunanlar O'nundur.
7. Sesini yükseltsen de yükseltmesen de şüphesiz O, gönlünde sakladığını da bilir, hatta daha gizlisini de...
8. Allah ki, O'ndan başka İlâh yoktur.
En güzel isimler O'na aittir.
9. MUSA'NIN haberi sana ulaştı mı?
10. Hani o bir ateş görmüştü, ailesine dedi ki:
"Siz durup bekleyin ben bir ateş gördüm;
belki ondan size bir kor getiririm veya
ateşin yanında bir yol gösteren bulurum."

[1] Bir benzetme yapacak olursak: Dünya, Galeksilerin içinde, çöldeki kum tanesi kadar kalıyor. Galeksiler; arşın büyüklüğü karşısında çöldeki kum tanesi kadar kalıyor. Allah arşın yükseğinde; arşı, galeksileri ve yerleri yönetiyor. Allah'ın zatı (kendisi) yerlerin, göklerin ve arşın yükseğinde. Gözlerin, aletlerin ona ulaşması olanaksız. Arşın yükseğinden sonra - (eksi) ve + (artı) sonsuz geliyor. Ezeliyet ve ebediyet. Zaman, mekân yok.

11. O, ateşin yanına geldiği zaman; “Ey Musa!” diye seslenildi:
12. “Şüphesiz Ben, Ben senin Rabbinim!
Ayakkabılarını çıkar,^[2]
çünkü sen mukaddes vadide Tuvâ’dasın.
13. Ben seni seçtim, şimdi sen vahyedilecekleri dinle!
14. Şüphesiz Ben, Ben Allah’ım!
Benden başka İlâh yoktur, öyleyse yalnız Bana kul ol!
İyi bil, Beni hatırlamak (*emirlerimle birlikte*):
Namazı gereği gibi kılmak [*Kur’an’ı anlayarak
süreklî okumak*]tır.^[3]
15. Kıyâmet saati muhakkak gelecektir.
Ben onu [*n gelip çatma zamanını*] gizli tutuyorum,
ki herkes yaptığığın karşılığını bulsun!
16. Öyleyse ona (*kıyâmet saatinin geleceğine*) inanmayan
ve
dürtülerine/isteklerine/nefsine uyan kimse,
sakın seni ondan (*ona inanmaktan*) alıkoymasın,
yoksa mahvolursun.
17. SAĞ ELİNDEKİ nedir Ey Musa?
18. Dedi ki: “O benim asamdır; ona dayanırım,
onunla davarlarım yaprak silkelerim.
Onun bana başka yararları da vardır.”
19. Allah dedi ki: “Onu yere at Ey Musa!”
20. Onu yere attı, bir de ne görsün, koşan bir yılan oluverdi!
21. (Allah) dedi ki: “Onu al ve korkma;
onu ilk durumuna döndüreceğiz.

[2] Bkz. Kitab-ı Mukaddes, Çıkış, III, 5.

[3] Bununla; salât/namaz/ibadet/dua/Allah’ı hatırlamak, anmak türünden bütün gerçek ibadetlerin hem temel amacının, hem de zihinsel gerekçesinin Allah’ı; O’nun birliğini, eşsiz-ortaksız olduğunu anmak/hatırlamak olduğu, belirtiliyor. Yoksa elimize tesbih alıp ta bilinen anlamda zikir çekmek asla değildir. (Allah Allah demek olarak anlamak yani zikir anlamında çok basite indirmek olurdu). Bizim görüşümüz bu yöndedir lâkin en doğrusunu Allah bilir.

22. ELİNİ koltuğunun altına sok,
bir leke/kusur olmaksızın bembeyaz çıksın;
başka bir ayet/mucize olarak!
23. Öyle ki, büyük ayetlerimizden birini sana gösterelim.
24. Firavun'a git. Çünkü o iyice azmıştır."

BÖLÜM 2

25. "RABBİM!" dedi. "Göğsümü bana aç.
26. İşimi bana kolaylaştır.
27. Ve dilimden düğümü çöz ki;
28. sözümü anlayıp kavrasınlar.
29. Ailemden bana bir yardımcı ver:
30. Kardeşim Harun'u.
31. Beni onunla destekleyip sırtımı/arkamı güçlendir.
32. Onu, işimde ortak kıl.
33. Böylece Seni çokça yüceltelim/ululayalım.
34. Ve Seni çokça analım.
35. Şüphesiz Sen bizi görensiz!"
36. (Allah) dedi ki: "Sana istediğin verildi Ey Musa!"
37. "ANT OLSUN,
başka bir kere daha sana lütufta bulunmuştuk.
38. Hani vahyedileni annene vahyetmiştik:
39. 'Onu sandığa koy, akıntıya/suya bırak ki, su onu sahile atsın.
Bana ve ona düşman olan onu alsın.'
Üzerine Benden bir sevgi koydum,
gözetimimde yetiştirilmen için.
40. Hani kızkardeşin geziniyordu!..
'Ona bakacak birisini size göstereyim mi?' diyordu.
Böylece gözü aydın olsun ve
üzülmesin diye seni annene geri verdik.

- Sen birini kazara katletmiştin de^[4] seni gamdan kurtarmıştık.
Açığa çıkaracak olaylarla (*yaptıklarınla*) seni açığa çıkarmıştık.
Medyen halkı içinde de yıllarca kaldın.
Sonra belirlenmiş bir vakitte buraya geldin Ey Musa!
41. Seni kendim için seçtim.”
42. “SEN ve kardeşin ayetlerimle gidin ve
Beni anmakta/dile getirmekte gevşeklik etmeyin/çekinmeyin!
43. İkiniz Firavun’a gidin. Çünkü o iyice azmıştır.
44. Ona yumuşak (*kalbine tesir edecek*) uygun söz söyleyin!
Belki o düşünüp öğüt alır veya korkup sakınır.”
45. Dediler ki: “Rabbimiz! Onun bize saldırmasından,
yahut azgınlık yapmasından korkuyoruz.”
46. (Allah) buyurdu ki: “Korkmayın!
Çünkü Ben ikinizle beraberim, işitirim ve görürüm.”
47. Haydi ona gidin ve deyin ki:
“Gerçekten biz Rabbinin iki elçisiyiz.
İsrailoğulları’nı bizimle birlikte gönder, onlara azap etme.
Sana Rabbinden bir ayet/mesaj getirdik;
‘Doğru yola tâbi olan kimseye selâm olsun!’
48. Gerçekten bize vahyolundu ki;
yalanlayan ve yüz çeviren kimseye azap edilecektir.”
49. (FİRAVUN) dedi ki: “O hâlde sizin Rabbiniz kim ey Musa?”
50. Dedi ki: “Rabbimiz herşeye (*bütün canlılara*)
yaratılışını (*uygun suretini*) verendir.
Sonra (*gönderdiği rehber ile*) doğru yolu gösterendir.”
51. (Firavun) dedi ki: “Öyleyse önceki nesillerin durumu nedir?”
52. (Musa) dedi ki:
“Onların bilgisi Rabbinin katındaki bir kitaptadır.
Rabbim şaşırılmaz ve unutmaz.”

[4] Herhangi bir öldürme kastı yokken, iki kişinin kavgasını ayırmak niyeti ile birisine bir yumruk atınca adam düşüp ölüyor.

53. O, ARZI sizin için bir beşik kıldı, orada sizin için yollar açtı.
Gökyüzünden su indirdi.
Böylece onunla çeşit çeşit bitkilerden çiftler çıkardık.
54. Yiyiniz ve hayvanlarınızı otlatınız.
Şüphesiz bunda akıl sahipleri için ayetler/ibretler vardır!

BÖLÜM 3

55. SİZİ ondan (*topraktan, sudan ve çeşitli elementlerden*) yarattık
ve sizi (*tekrar*) oraya (*toprağa*) döndürürüz.
Ve başka bir kere daha (*kıyâmet günü*)
sizi oradan (*topraktan*) çıkarırız.
56. GERÇEK ŞU Kİ;
ayetlerimizin tümünü ona (*Firavuna*) gösterdik,
yine de yalanladı ve (*şeytanlaşarak yalanında*) diretti.
57. (Firavun) dedi ki: "Sihrinle bizi
yurdumuzdan çıkarmak için mi bize geldin Ey Musa?"
58. Biz de sana mutlaka onun gibi bir büyü getireceğiz.
Şimdi sen, seninle bizim aramızda bir buluşma yeri
ve
zamanı ayarla.
Bizim ve senin muhalefet etmeyeceğin uygun bir yer olsun."
59. (Musa) dedi ki: "Buluşma zamanımız; Bayram Günü,
kuşluk vaktinde insanların toplandığı an olsun!"
60. Firavun dönüp gitti, tuzağını topladı, sonra geldi.
61. Musa onlara dedi ki: "Yazıklar olsun size!
Allah'a karşı yalan uydurup da iftira etmeyin.
Sonra bir azap ile sizin kökünüzü kurutur.
Doğrusu iftira eden kimse kaybetmiştir!"
62. Bunun üzerine işlerini aralarında tartıştılar ve gizlice,
fısıldaşarak konuştular.

63. Dediler ki: “Bu ikisi büyüçüdür.
Büyüleri ile sizi yurdunuzdan çıkarmayı istiyorlar
ve
emsâlsiz tarikatınızı/düzeninizi/işlerinizi yıkmak istiyorlar.
64. Onun için tuzağınızı toplayın sonra da sıra hâlinde gelin.
Ant olsun, bugün üstün gelen kimse kazançlı çıkmıştır.”
65. **DEDİLER Kİ:** “Ey musa!
Ya sen at ya da önce atan kişiler biz olalım.”
66. (Musa) “Hayır!” dedi “Siz atın.” Bir de ne görsün!
Onların attıkları şeyler (*içi civa dolu yılan cesetleri*),
bilimsel nedenlerle (*kızgın zemin üzerinde*) hareket ediyor.^[5]
67. Musa içinde bir tür korku hissetti.
68. “Korkma!” dedik.
Şüphesiz sen, üstün gelecek olan sensin!
69. Sağ elindeki at, bu onların yaptıklarını yutacaktır.
Çünkü onların yaptıkları yalnızca bir sihir hilesidir.
Sihirbazlar nerede olursa olsun sana karşı kazanamazlar.”
70. **SIHİRBAZLAR** secdeye kapandılar:
“Harun’un ve Musa’nın Rabbine iman ettik” dediler.
71. (Firavun) dedi ki:
“Ben size izin vermeden önce ona inandınız ha!
Şüphesiz o, size sihri öğreten büyüğünüzdür.
Ant olsun ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim.
Ve elbette sizi hurma dallarına asacağım!
Hangimizin^[6] azabı daha şiddetli
ve
süreklî imiş bileceksiniz!”

[5] Yılan ölülerinin karınlarına civa dolduruyorlar. Kızgın kumun veya taşların üzerine attıklarında civa genişerek hareket ediyor. Isınan civanın etkisiyle çeşitli hareketlenmeler oluyor. Sihir: Herkesin bilmediği fennî teknik olaylardır.

[6] Daha açık bir ifadeyle, Firavun: “Benim mi, yoksa sizin inandığınız Allah’ın mı?” diyor.

72. Dediler ki: “(Ey Firavun) seni asla bize gelen apaçık delillere ve bizi yaratan Allah’a tercih etmeyeceğiz. Yapacağını yap/elinden geleni ardına koyma! Sen yalnızca bu dünya hayatında istediğini yapabilirsin!
73. Şüphesiz biz Rabbimize iman ettik; hatalarımızı ve bize zorla yaptırdığın sihri/hileyi bağışlaması için?! Allah daha hayırlı ve daha kalıcıdır.”
74. **ŞÜPHESİZ Kİ:** Kim suçlu olarak Rabbine gelirse, onun için cehennem vardır; orada ölmez ve yaşamaz/oradaki yaşama yaşamak da denmez.
75. Kim de faydalı işi en iyi şekilde yapmış bir mümin olarak, O’na (Allah’ın huzuruna) gelirse işte onlar; onlar içindir en yüksek dereceler!
76. Zeminlerinden ırmaklar akan Adn cennetleri, orada sürekli kalıcıdırlar. Temizlenip arınan kimsenin mükâfatı işte budur!

BÖLÜM 4

77. **ANT OLSUN/gerçek şu ki Musa’ya şöyle vahyetmiştik:** “Kullarımı geceleyin yürüyüşe geçir, sonra (asanla vurarak) denizde onlara kupkuru bir yol aç, yetişilmekten/yakalanmaktan korkmadan ve endişe etmeden.”
78. Firavun ordularıyla onların peşine takıldı. Derken denizden onları örten şey örtüverdi.
79. Firavun kavmini saptırdı ve onları doğru yola götürmedi.

80. EY İSRAİLOĞULLARI! Sizi düşmanınızdan kurtardık ve
Tûr'un sağ tarafını size buluşma yeri olarak belirledik.
Size helva ve bildircin indirdik/yarattık.
81. Size rızık olarak verdiklerimizin temiz olanlarından yiyin ve
bu konuda haddi aşp azgınlık etmeyin.
Yoksa gazabım üzerinize çöker.
Gazabım kimin üzerine çökerse,
o kesinlikle tepetaklak yuvarlanmıştır.
82. Şüphesiz Ben çok bağışlayıcıyım; tövbe eden, inanan ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapan,
sonra da doğru yola gelen kimseye karşı!
83. "SENİ kavminden çabucak ayırıp getiren nedir Ey Musa?"
84. Dedi ki: "Onlar benim peşimde[*yolum üzere*]ler.
Rabbim razı olman için Sana acele geldim."
85. (Allah) dedi ki:
"Biz senden sonra kavminin gerçeğini açığa çıkardık.
Samirî^[7] onları saptırdı."
86. Musa çok kızgın ve üzüntülü olarak derhal kavmine döndü.
"Ey kavmim!" dedi.
"Rabbinizin size verdiği güzel ahit/söz^[8]
hoşunuza gitmedi mi?!
Yoksa söz/ahit (*veya aranızdan ayrılmam*)
size uzun mu geldi?
Rabbinizden üzerinize bir gazabın çökmesini mi istediniz?
Bana verdiğiniz sözden de caydınız?"
87. Dediler ki:
"Sana verdiğimiz sözden kendi irademizle caymadık.
O kavmin süs eşyasından bazı ağırlıklar yüklenmiştik.

[7] Samirî, muhtemelen İsrailoğulları arasına karışmış Hint kökenli birisi idi.

[8] Bkz. Rabb'in güzel vadi/sözü için, yukarıdaki 75-76. ayetler ve 80-82. ayetleri tekrar okuyunuz.

İşte onları (*kızgın ateşteki kalıba*) attık,
aynı şekilde Samirî de attı.”

88. O, onlara böğürmesi olan bir buzağı heykeli ortaya çıkardı.
Ve bunun üzerine onlar da (*birbirlerine*) dediler ki:
“İşte bu sizin de Musa’nın da ilâhı’dır ama o unuttu.”
89. Görmüyorlar mı ki? Kendilerine bir sözle cevap veremez.
Kendilerine ne bir zarar
ve
ne de bir fayda vermeye gücü yetmez.

BÖLÜM 5

90. DAHA ÖNCE Harun kendilerine demişti ki: “Ey kavmim!
Onunla (*heykelle*) siz (*verdiğiniz sözde*) açığa çıkarıldınız.
Şüphesiz sizin Rabbiniz Rahman’dır.
Öyleyse bana uyun ve emrime itaat edin.”
91. Dediler ki: “Musa bize dönünceye kadar,
ona eğilmekten/tapınmaktan vazgeçmeyeceğiz.”
92. (Musa) dedi ki: “Ey Harun!
Onların saptıklarını gördüğünde seni ne engelledi?
93. Bana neden tâbi olmadın? Emrime isyan mı ettin?!”
94. (Harun) dedi ki:
“Ey anamın oğlu!
Sakalımı ve saçımı başımı tutma!
Ben, ‘İsrailoğulları arasına ayrılık soktun
ve
sözümü gözetmedin’ demenden korktum!”
95. (Musa) dedi ki:
“Ya senin kastın/maksadın nedir ey Samirî?”
96. (*Samirî*) dedi ki:
“Ben onların görmediklerini gördüm
(*ben bu dini herkesten çok iyi biliyorum veya
Mısır’da heykel yapmanın tekniğini öğrendim*).

Elçinin yoluna/izine^[9] (*çok iyi bildiğim dinine; öğretilerine, eserine*) önce sıkı sıkıya sarıldım ve sonra bıraktım (*elçinin öğretilerini terkettim!*)
İşte canım böyle istedi/durum bundan ibaret!”

97. (Musa) dedi ki:

“Defol git!

Hayatın boyunca ‘bana dokunmayın’ diyeceksin.

Ayrıca senin için bir buluşma zamanı vardır;

ondan asla geri bırakılmayacaksın.

Önünde eğilerek

saygı gösterdiğin/tapındığın şu ilâhına bir bak!

Biz onu yakacağız,

sonra da ufalanmış olarak denize savuracağız.^[10]

98. Sizin ilâhınız

ancak kendisinden başka İlâh olmayan Allah’tır.

(O Allah ki), ilimce herşeyi kuşatmıştır.”

99. İŞTE BÖYLECE sana geçmişin haberlerinden anlatıyoruz.

Ant olsun sana katımızdan bir öğüt verdik.

100. Kim ondan yüz çevirirse;

şüphesiz o, kıyâmet günü kötü bir yük yüklenir.

101. O yükün altında sürekli kalıcıdırlar.

Kıyâmet günü onlar için ne kötü bir yüküdür o!

102. O gün Sûr’a üflenir ve o gün suçluları,

yüzleri-gözleri gömgök bir hâlde toplayıp süreriz!

[9] Aslında Samirî, buzağıya açtığı deliklerden, rüzgarın geçmesi sonucu çıkan sesin, elçinin izinden/levhalardan aldığı/esinlendiği bir şeylerin etkisiyle çıktığını (Musa’nın sahifelerindeki bilgilerden/öğretilerinden faydalanarak yaptığını) söyleyerek hile yapıyor. Halbuki o, bu tip heykelleri yapmayı bilen bir usta idi. Musa’yı güya aldatmak için manevra yapıyor. Bazı meallerde elçinin izinden bir tutam aldım, demesi de sadece bir deyimdir; bilgiyi kastediyor. Biz onun; Musa’nın dinini, öğretilerini, eserini çok iyi bildiğini ifade etmeyi tercih ettik.

[10] Hz. Musa’nın bu buzağı heykelini yakarak küllerini denize savurması Samirî’ye ve Hint putperestliğine güzel bir cevaptır. Hz. Musa, Samirî’yi çok iyi tanıyor.

103. Kendi aralarında;
 “Sadece on (gün) kaldınız” diye fısıldaşırlar.
104. Onların dediklerini Biz daha iyi biliriz.
 Tutulan yol olarak en iyi olanları da der ki:
 “Sadece bir gün kaldınız!”

BÖLÜM 6

105. **VE SANA** dağlardan soruyorlar de ki:
 “Rabbim onları kül gibi savuracak.
106. Yerlerini dümdüz (edip) boş bırakacaktır.
107. Orada bir eğrilik ve bir tümsek göremezsin.”
108. **O GÜN** çağırana uyarlar ki ondan hiçbir sapma yoktur.
 Rahman için sesler kısılmıştır.
 Artık bir fısıltı dışında ses işitemezsin!
109. O gün şefaathayda vermez,
 Rahman’ın kendisine izin verdiği
 ve
 sözünden^[11] razı olduğu hariç!
110. O (Allah) onların önlerindeki ve arkalarındaki bilir.
 Onlar ise ilimce onu kavrayıp kuşatamazlar.
111. Yüzler; gözeten ve yöneten diriye boyun eğmiştir.
 Bir zulüm yüklenen kişi perişan olmuştur.
112. Kim mümin olduğu hâlde faydalı işi en iyi şekilde yaparsa,
 bir zulümden
 ve
 hakkının çiğnenmesinden korkmaz.

[11] Kulluğundan, akidesinden, inancından, temiz yaşam biçiminden, verdiği sözlerde duruşundan razı olduğu kullara, ufak tefek hatalarını affedip görmezlikten gelme konusunda ancak şefaathayda fayda verir (şefaathay/affım olabilir) olarak ta algılamamız mümkündür. Yine de en doğrusunu bilen Allah’tır!

113. İŞTE BÖYLECE onu Arapça Kur'an olarak indirdik ve içindeki uyarıları değişik biçimlerde tekrarladık; belki çekinirler ya da bu yöntem onları bir bilgi/ilim edinmeye sevkeder.
114. Gerçek hükümdar olan Allah yücedir!
Sana vahyi tamamlanmadan,
o Kur'an ile (*hüküm vermede*) acele etme!
De ki; "Rabbim ilmimi/bilgimi artır!"
115. ANT OLSUN önceden Âdem'e de ahit vermiştik.
Ancak o unuttu ve onda bir azim/kararlılık bulamadık.

BÖLÜM 7

116. HANİ Biz meleklerle buyurmuştuk:
"Âdem'i selâmlayın/onu tanıyın/önünde saygı ile eğilin!"
İblis dışında hepsi derhal eğildiler, o ise diretti.
117. "Ey Âdem!" dedik: "Bu sana ve eşine bir düşmanlık yapıp, sakın sizi cennetten çıkarmasın sonra çok sıkıntı çekersin!"
118. Şüphesiz ki orada aç ve çıplak kalmayacaksın.
119. Orada susamayacaksın
ve
yükselen güneşin sıcağından etkilenmeyeceksin."
120. NİHAYET şeytan ona vesvese verdi;
"Ey Âdem!" dedi: "Sana sonsuzluk ağacını ve gücünü yitirmeyecek bir mülkü/krallığı göstereyim mi?"
121. Ondan ikisi de yediler.
Böylece hemen çıplaklıkları kendilerine görünüverdi.
Cennet yaprağıyla üzerlerine örtmeye başladılar.
Âdem Rabbine asi oldu da (*başına gelenlere*) şaşırıp kaldı.

122. Sonra Rabbi onu seçti,
tövbesini kabul etti ve onu hidâyete/doğru yola iletti.
123. (Allah) buyurdu ki: "İkiniz de oradan aşağı inin.
Birinizin diğerinize yapabileceği düşmanlığa dikkat ederek!
Benden size bir kılavuz geldiğinde,
kim kılavuzuma tâbi olursa sapmaz ve sıkıntıya düşmez.
124. Kim Benim zikrim[*klavuz, doğru yol, hatıratmalar, vahiy*]den
yüz çevirirse;
onun için stres dolu/sıkıcı/mutsuz bir hayat vardır
ve
kıyâmet günü onu kör olarak haşrederiz."
125. "Rabbim" dedi:
"Beni niçin kör olarak haşrettin? Oysa ben görür idim."
126. (Allah) buyurdu ki: "İşte böyledir. Ayetlerimiz sana geldi.
Oysa sen onları unuttun (*görmezlikten geldin*).
Sen de bugün işte böyle unutulursun."
127. İşte Biz ölçüsüzce davrananları
ve
Rabbinin ayetlerine inanmayanları böyle cezalandırırız.
Elbette, ahiret azabı daha şiddetlidir ve süreklidir/sonsuzdur.

BÖLÜM 8

128. **KENDİLERİNDEN ÖNCE** nice kuşakları helâk etmemiz,
onları doğru yola getirmedi mi?
Onların barındıkları yerlerde dolaşıyorlar!
Şüphesiz bunda aklını kullananlar için ayetler vardır.
129. Eğer Rabbinden söylenmiş bir söz
ve
belirlenmiş bir süre olmasaydı,
hemen yaptıklarının karşılığını görürlerdi.
130. Onlar ne derse desin sen katlan/yoluna devam et/sabırlı ol.
Rabbin herşeyi güzel yaptı sen de ona karşılık (*bireysel olarak*)

(*farz namazlar öncesi nafile namaz kılarak*) ibadet[ine devam] et;
Güneş doğmadan önce (*sabahın nafilesini ve farz namazını*)
ve

batmadan önce (*akşam namazını kılarak Allah'ı tesbih et*).

Gecenin anlarında (*yaatsı farz ve nafile sonrası tek rekat vitri de!*

Ayrıca teheccüd/gece nafilesini) ve günün bölümlerinde de
(*öğle namazı öncesi ve sonrası nafilelerini de sakın ihmâl etme!*)

Belki (*böylece*) hoşnut kalarak mutlulardan olursun!

131. Onlardan bazılarını (*geçici olarak*) faydalandırdığımız,
dünya hayatının süsüne gözlerini dikme;
kendisiyle (*mal, mülk, lüks hayat gibi*)
onları açığa çıkarmak için izin verdiğimiz şeylere (*imrenme!*)
Rabbinin rızkı daha hayırlıdır ve daha kalıcıdır.
132. Ailene namaz kılmalarını emret/söyle^[12] kendin de;
ona dayan/ona devam et/vakitleri aksatmadan kıl!
Biz senden bir rızık istemiyoruz, seni Biz besliyoruz.
Güzel sonuç takvanındır!^[13]

133. **YİNE DE** (*ayetlere inanmayanlar*) dediler ki:

“Bize kendi Rabbinden,

bir gösterge/mucize getirmesi gerekmez miydi?”

Önceki sahifelerde/kitaplarda bulunan

açık belgeler/mucizeler

onlara gelmedi mi/haberleri olmadı mı?

134. Eğer Biz onları bundan önce bir azapla helâk etseydik,
muhakkak derlerdi ki: “Rabbimiz!
Bize bir elçi gönderseydin de zillete düşmemizden ve
rezil olmamızdan önce (*uyarsaydın da*) ayetlerine uysaydık.”

[12] Namaz bir eğitim ve öğretim olarak ele alındığında: Ailene namazı emret (namaz kılmalarını söyle) ifadesi, Ailene zorunlu eğitim ve öğretimi emret şeklinde anlaşılabilir. Kur'an'ın indiği dönemdeki şartlar düşünülürse, Namazın bir EĞİTİM ve ÖĞRETİM olduğu rahatlıkla anlaşılır.

[13] Takva: Allah'a ortak koşmadan iman edip, korku, sevgi, saygı, görev duygusu hisleri ile Allah'a bağlanmak. Bu durumdaki kişi; okur, düşünür, kötülüklerden kaçınır, yeryüzünde herkesin iyiliğini arzu eder ve insanların iyiliğine çalışır.

135. De ki:

“Herkes gözetlemekte.

Siz de gözetleyin!

Yakında bileceksiniz,

düzgün/doğru yolun sahipleri kimlermiş?

Ve doğru yola ulaşmış olan kimmiş?”

VAKIA SURESİ

İniş Sırası: 46 • Mushaf Sırası: 56 • Mekki Sure • 96 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **BEKLENEN** olay gerçekleştiği zaman;
2. onun gerçekleştiğini yalanlayacak kimse yoktur.
3. Alçaltıcıdır, yükselticidir.
4. Yeryüzü sarsıldıkça sarsıldığı,
5. dağlar serpildikçe serpildiği,
6. derken toz duman hâlinde savrulduğu zaman,
7. sizler üç sınıf olmuşsunuzdur.

8. **SAĞIN** arkadaşları! Nedir o sağın arkadaşları?
9. Solun arkadaşları! Nedir o solun arkadaşları?
10. Ve yarışıp ileri geçenler de öncülerdir!

11. **İŞTE ONLAR** yakınlaştırılmış olanlardır.
12. Nimetlerle donatılmış mutluluk cennetlerinde;
13. bir bölümü evvelkilerdendir,
14. bir bölümü de sonrakilerden.
15. Mücevherlerle işlenmiş tahtlar üzerindedirler,
16. onların üzerinde karşılıklı olarak yaslanırlar.
17. Çevrelerinde sürekli hizmete adanmış hizmetçiler dolaşırlar;
18. testilerle, ibriklerle
ve
bir kaynaktan doldurulmuş kâselerle...
19. Ondan başları ağrımaz ve akılları gitmez.
20. Beğenip seçtikleri meyveler.
21. Canlarının çektiği kuş eti.
22. Ve en güzel gözlü eşler;
23. sedefte gizlenmiş inciler gibi!

24. Yapmış olduklarına bir karşılık olarak!
 25. Orada duymazlar; ne boş, ne de günaha yol açan bir söz!
 26. Dedikleri yalnızca: “Selâm, selâm!” dır.
27. **KİTABI** sağından verilenler;^[1]
 nedir o kitabı sağından verilenler?
 28. Dikensiz meyve dolu kiraz ağaçları arasında,
 29. dalları sarkmış dizili muzlar arasında,
 30. yayılıp uzamış gölgeler altında,
 31. çağlayarak akan su kenarında
 32. ve daha pek çok meyveler arasında;
 33. ne koparılıp tükenmiş, ne de yasaklanmış?!
 34. Yükseltilmiş döşeklerle!
 35. Gerçek şu ki; Biz onları^[2] yeniden inşa ettik/yarattık.
 36. Onları gençleştirdik,
 37. eşlerine tutkun, hepsi aynı yaşta.
 38. Kitabı sağından verilenler için!

BÖLÜM 2

39. **BİR BÖLÜMÜ** öncekilerdendir,
 40. bir bölümü de sonrakilerden.
41. **KİTABI** solundan verilenler;^[3]
 nedir o kitabı solundan verilenler?
 42. Hücrelere işleyen bir sıcaklık ve kaynar su içindedirler.
 43. Kapkara bir dumanın gölgesinde,
 44. ne serindir, ne de ferahlatıcı!

[1] Dürüst ve erdemli bir hayat yaşayanlar. İyiliği, güzelliği, faydalı insan olmayı ilke edinenler.

[2] Dürüst ve erdemli kadınları.

[3] Solun adamları olarak ta meallendirilir. Bugünkü sol, sağ ayrımı ile ilgisi yoktur: Kötülükte ısrar edenlere, kötülüğü yol edinenlere vurgu yapılıyor.

45. Çünkü onlar, bundan önce varlıkla şımarmış olanlardı.
46. Büyük günahı işlemekte ısrar ediyorlardı.
47. Ve diyorlardı ki: “Biz ölüp de toprak
ve
kemik yığını olduktan sonra biz mi diriltilecek miyiz?!
48. Önceki atalarımız da mı?!”
49. De ki: “Şüphesiz öncekiler de sonrakiler de...
50. Belli bir günün,
belirli bir vaktinde mutlaka toplanacaklardır.”
51. Sonra siz ey yalancı sapıklar!
52. Elbette zakkum^[4] olan ağaçtan yiyeceksiniz.
53. Böylece karınları ondan dolduracaksınız.
54. Onun üzerine de kaynar sudan içeceksiniz;
55. üstelik susuzluk çılgınlığına tutulmuş
develerin içişi gibi içeceksiniz!
56. Hesap gününde onların ağırlanışı işte böyledir!
57. SİZİ Biz yarattık, tasdik etmeniz gerekmez mi?
58. Ana rahmindeki nutfeyi hiç düşündünüz mü?
59. Onu siz mi yaratıyorsunuz, yoksa yaratan Biz miyiz?
60. Ölümlü varlıklar olarak sizi yarattık,
şu işleri yapmaktan Bizi alıkoyacak kimse yoktur;
61. sizin benzerlerinizi değiştirip getirmemiz
ve
bilmediğiniz bir şekilde,
sizi yeniden inşa etmemiz hususunda.
62. Ant olsun siz,
ilkın nasıl varedildiğinizi/yaratıldığınızı biliyorsunuz.
Öyleyse düşünüp öğüt almanız gerekmez mi?

[4] Zakkum: Dilbilim otoritelerine göre, herhangi bir “öldürücü gıda”yı ifade eder; bu sebeple cehennemın bir sembolü olarak şeceratu’z-zakkum’un en uygun karşılığı “ölümcül meyve ağacı” olabilir. Bkz. Duhan: 43; Saffat: 62 ve İsrâ: 60’da zikredilen “Kur’an’daki lanetlenmiş ağaç” ile eşanlamlıdır. (Muhammed Esed, Kur’an Mesajı, Sh. 913, Dipnot No: 22).

63. EKTİĞİNİZİ gördünüz mü?!
64. Onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa bitirenler Biz miyiz?
65. Dileseydik onu kupkuru bir çöp yapardık,
siz de şaşırıp kalırdınız:
66. “Biz ağır bir borç altına girdik,
67. ama şimdi mahrum edilenleriz!” (*diye sızlanırdınız*).
68. İÇTİĞİNİZ SUYA baktınız mı iyice?
69. Onu buluttan siz mi indirdiniz, yoksa indirenler Biz miyiz?
70. Dileseydik onu tuzlu yapardık, şükretmeniz gerekmez mi?
71. TUTUŞTURUP yaktığınız ateşi gördünüz mü?
72. Onun ağacını siz mi yarattınız, yoksa yaratan Biz miyiz?
73. Onu bir hatırlatma
ve
gelip geçenlere/ihtiyacı olanlara bir fayda kıldık.
74. Öyleyse büyük Rabbinin ismini yücelt!

BÖLÜM 3

75. HAYIR, yıldızların yerlerine yemin ederim!
76. Şüphesiz bu çok büyük bir yemindir, şâyet bilseniz!
77. Doğrusu bu Kur’an-ı Kerim çok yüce bir Kur’an’dır,
78. (*Allah katında*) saklı/korunmuş bir Kitap’tadır.
79. Ona (*Allah katındaki korunmuş/saklı Kitaba*) ancak,
temiz olanlar (*melekler*) dokunabilmiştir.^[5]
80. O (Kur’an) Âlemlerin Rabbinden indirilmiştir.

[5] Müşrikler: “Kur’an’ı Muhammed’e Allah vahyetmiyor; cinler ve şeytanlar ona telkin ediyorlar” deyince, bu ayetle onlara cevap verildi. Yeri gelmişken burada çok önemli bir konuya da gönderme yapalım: “Temiz olanlardan başkası ona dokunamaz/temas edemez” diye de meallendirilen bu ayete genelde pek çok Meal

81. ŞİMDİ SİZ bu sözleri (*ayetleri*) küçümsüyor
 82. ve rızkınızı (*yiyecek ve içeceklerinizi*) yalanlıyor musunuz?^[6]
 83. Ama can boğaza dayandığı zaman,
 84. o zaman siz sadece bakıp durursunuz!
 85. O anda Biz ona (*çıkacak cana*) sizden daha yakınız,
 fakat siz (Bizi) göremezsiniz.
 86. Peki öyleyse,
 eğer (Bize) bağımlı olmadığınızı düşünüyorsanız,
 87. sözünüzde doğrular iseniz onu (canı) geri çevirsenize?!
88. ONA (*ölecek kişiye*) gelince,
 eğer o yaklaştırılanlardan ise;
 89. ona bir rahatlık, güzel bir koku ve nimet cenneti vardır.
 90. Eğer sağın halkından/erdemlilerden/salihlerden ise,
 91. o zaman;
 “Selâm sana sağın halkından olan/kitabı sağından verilen!”

(*Dipnot 5'in devamı*)

Sahibi: “Kur’an’a abdestsiz el sürülemez/dokunulamaz” olarak manâ vermişlerdir. Ben ta 1979’larda (19’lu yaşlarımda) Meal Okumaya başladığım dönemde yani, verilen bu manânın yanlışlığını, bu ayetin el sürme ile hiçbir ilgisinin olmadığını savundum.

EL SÜREMEZ/DOKUNAMAZ olsaydı hiçbir kimse dokunmaya güç yetiremezdi: Pis olarak adlandırılan müşrikler hele hiç?! Ki yahudiyim, hristiyanım, ateistim, deistim diyen insanlar bile ellerine alıp okuyabiliyor iken?! Sonra Rab-bimiz lutfetti de bu ayeti/ayetleri doğru okumayı bize öğretti.

Hatta gerek Arapça mushafı ve gerekse Meallere (Vakıa: 77-80) bu ayetler ilk sayfaya konulmuştur. Düşündürücüdür, bakabilirsiniz. (Bundan sonraki baskılardan çıkarılmasını öneririm). Bir kâfir, bir yahudi, bir hristiyan, bir ateist, deist vb inanan herkes eline rahatlıkla alabilsin ki: Okuyup belki imanlarına vesile olabilir okudukları ayetler.

Kur’an’ı sadece öpüp öpüp başa konulmayı saygı olarak göstermişlerdir. Oysa Kiyâmet/Hesap Günü Hz. Nebi sav, Kur’an’ı anladığımız lisânda okuyup hayatımıza almadığımız için, yani öpüp öpüp anlamsızca baştacı yaptığımızdan dolayı; Kur’an’ın bu şekilde terkedilmişliğinden şikayetçi olacaktır. Bkz. Furkan: 30. ayet. (Editör)

[6] Yalanlayarak mı şükrediyorsunuz?

92. Eğer sapık yalanlayıcılardan ise;
93. kaynar sudan bir ağırlama
94. ve
    çılgın ateş e atılma vardır!
95. Hiç şüphesiz, işte bu kesin gerçektir!
96. ÖYLEYSE büyük Rabbinin ismini ulula/tesbih et/yücelt!

ŞUARA SURESİ

İniş Sırası: 47 • Mushaf Sırası: 26 • Mekki Sure • 227 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ta, Sin, Mim.
2. **BUNLAR** apaçık olan kitabın ayetleridir.
3. Onlar inanmıyorlar diye neredeyse kendini helâk edeceksin.
4. Eğer dileseydik;
üzerlerine gökyüzünden bir mucize indirirdik de
(*mecburen/zorla*) eğilerek ona boyunları bükülür kalırdı!
5. Rahman'dan onlara yeni bir hatırlatma/öğüt/ayet gelince;
ondan yüz çeviriyorlar.
6. Israrla yalanlıyorlar;
yalanlıyor oldukları şeyin haberleri kendilerine
yakında gelecektir!
7. Yeryüzüne bakmadılar mı?
Biz orada her güzel çiftten nicesini bitirmiştir.
8. Şüphesiz bunda bir ayet/öğüt/hatırlatma vardır.
Ancak onların birçoğu mümin değildirler/inanmıyorlar!
9. Şüphesiz Rabbin çok güçlü, çok merhametlidir.

BÖLÜM 2

10. **VE (HATIRLA)**; hani Rabbin Musa'ya seslenmişti:
"Zalimler topluluğuna git,
11. Firavun halkına! Hâlâ korunup sakınmıyorlar mı?"
12. "Rabbim!" dedi;
"Ben onların beni yalanlamalarından korkuyorum.

13. Göğsüm daralıyor, dilim tam açılmıyor,^[1]
Harun'a da elçilik görevi ver.
14. Benim üzerimde onlara karşı işlediğim bir suç ta var;^[2]
bundan dolayı beni öldürmelerinden endişe ediyorum."
15. (Allah) buyurdu: "Hayır! İkiniz de ayetlerimizle gidin.
Şüphesiz Biz sizinle beraberiz, dinleyicileriz.
16. Firavun'a gidin deyin ki:
Gerçekten biz âlemlerin Rabbinin elçisiyiz.
17. İsrailoğulları'nı bizimle beraber gönder."
18. Firavun dedi ki:
"Biz seni bir çocukken yanımızda büyütmedik mi?
Ve ömründen nice yıllar içimizde kaldın.
19. Sonunda yaptığın işi de yaptın. Nankörlerden birisin sen."
20. (Musa) dedi ki:
"O dediğini bilmeyerek/hataen/istemeden yapmıştım.
21. Sizden korkunca hemen aranızdan kaçtım.
Sonra Rabbim bana lütfetti, hikmet/hükmetme gücü verdi
ve
beni elçilerden kıldı.
22. Başıma kaktığın iyilik bu mu?
Oysa sen İsrailoğulları'nı (*esir alarak*) köleleştirdin!"
23. FİRAVUN dedi ki: "Âlemlerin Rabbi nedir?"
24. (Musa) dedi ki: "Göklerin, yerin
ve
ikisi arasında bulunanların Rabbidir.
Eğer işin iç yüzünü düşünüp
gerçeği anlayan kimseler iseniz!"
25. (Firavun) çevresindekilere dedi ki: "Duyuyor musunuz?"
26. (Musa) dedi ki:
"Sizin ve önceki atalarınızın Rabbidir."

[1] Dilim dönmüyor, çok iyi konuşamıyorum.

[2] Karşılaştırmak için bkz. Kitab-ı Mukaddes, Çıkış II, 11-15.

27. (Firavun) dedi ki:
“Size gönderilen elçiniz şüphesiz bir mecnundur.”
28. (Musa) dedi ki: “Doğunun, batının
ve
ikisi arasında bulunanların Rabbidir. Eğer aklediyor iseniz!”
29. (Firavun) dedi ki:
“Şayet benden başka bir ilâh edinirsen
seni hapsedilenlerden yapacağım.”
30. (Musa) dedi ki: “Sana apaçık bir şey getirmiş olsam da mı?!”
31. (Firavun) dedi ki: “Eğer doğrulardan isen onu getir.”
32. O, esasını atıverdi, bir de baktılar ki; o apaçık bir ejderha!
33. Elini çıkardı, bir de ne görsünler;
o,
bakanlar için bembeyaz/parlayan/gözleri kamaştıran bir şey!

BÖLÜM 3

34. FİRAVUN çevresindeki ileri gelenlere dedi ki:
“Şüphesiz bu bilgin bir büyücüdür.
35. Büyüsüyle sizi yurdunuzdan çıkarmak istiyor.
Ne buyurursunuz?”
36. Dediler ki: “Onu ve kardeşini beklet,
kentlere toplayıcılar gönder.
37. Bilgin büyük büyücülerin tümünü sana getirsinler.”
38. BÜYÜCÜLER belli bir günün vaktinde toplandı.
39. Halka da: “Sizler de toplanır mısınız?” denildi.
40. “Umulur ki büyücüler üstün gelir,
böylece biz de onlara uyarız.”
41. Büyücüler geldiği zaman Firavun’a dediler ki:
“Bize bir ücret var değil mi? Eğer galip gelen biz olursak”.
42. Firavun: “Evet” dedi. “Üstelik siz o zaman
bana yakın kimselerden olacaksınız.”

43. Musa onlara dedi ki: “Atacağınız şeyleri atın!”
44. Attılar iplerini/fenni yapıtlarını ve âletlerini!
Dediler ki: “Firavun’un gücüyle/adıyla/onur ve şerefine kesinlikle biz galip geleceğiz.”
45. Sonra Musa esasını attı;
birden onların uydurduklarını yutmaya başladı.
46. **BÜYÜCÜLER** secde edenler olarak (*yere*) kapandılar.
47. “Âlemlerin Rabbine inandık!” dediler.
48. “Musa’nın ve Harun’un Rabbine.”
49. (Firavun) dedi ki: “Ben size izin vermeden ona inandınız ha! Şüphesiz o size büyü öğreten liderinizdir. Yakında bileceksiniz. Şüphesiz ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim. Kesinlikle hepinizi asacağım.”
50. Dediler ki:
“Zararı yok! Biz Rabbimize dönücüleriz!
51. Rabbimizin hatalarımızı bağışlamasını umarız;
inananların ilki olduğumuz için!”

BÖLÜM 4

52. **VE DERKEN** Musa’ya vahyettik: “Kullarımı geceleyin yürüt. Kuşkusuz siz takip edileceksiniz.”
53. Firavun kentlere toplayıcılar gönderdi:
54. “Şüphesiz şunlar az bir topluluktur.
55. Şüphesiz onlar bize kin ve öfke duymaktadırlar.
56. Biz ise varlıklı, dikkatli bir topluluğuz!”
57. **BÖYLECE** onları çıkardık; bahçelerden, çeşmelerden,
58. hazinelerden ve verimli yerden!
59. İşte böyle! Onlara İsrailoğulları’nı mirasçı kıldık.

60. (*FİRAVUN ve orduları*) Güneş doğarken onların ardına/peşine düştüler.
61. İki topluluk birbirini görünce Musa'nın arkadaşları dedi ki: "Şüphesiz yakalandık!"
62. (Musa) "Hayır hayır!" dedi. "Şüphesiz Rabbim benimle beraberdir; bana bir çıkış yolu gösterecektir."
63. Musa'ya: "Asanla denize vur" diye vahyettik. (*Deniz*) hemen (*ortadan ikiye*) yarıldı; her bölüm kocaman bir dağ gibi oldu.
64. Ve diğerlerini de buraya yaklaştırdık.
65. Musa'yı ve beraberindeki kimselerin hepsini kurtardık.
66. Sonra diğerlerini boğduk.
67. Şüphesiz bunda bir ibret vardır. Ama onların birçoğu yine de inanmıyor.
68. Şüphesiz O Rabbin; üstün, merhametli olan O'dur.

BÖLÜM 5

69. ONLARA İbrahim'in haberini de oku!
70. Hani babasına ve kavmine demişti: "Neye kulluk ediyorsunuz?"
71. Dediler ki: "Putlara tapıyoruz ve sürekli olarak onlara boyun büküp önlerinde eğileceğiz."
72. (İbrahim) dedi ki: "Çağırduğunuz zaman sizi işitiyorlar mı?"
73. Size bir yarar ya da zarar veriyorlar mı?"
74. "Hayır", dediler. "Ama biz atalarımızı da böyle yaparken bulduk."
75. (İbrahim) dedi ki: "Şimdi neye tapıyor olduğunuzu gördünüz mü?"
76. Siz ve önceki atalarınız!

77. Ben bütün bunlara karşıyım!
Yalnız âlemlerin Rabbi hariç/(O) benim dostumdur.
78. Beni O yarattı ve bana doğru yolu gösteren de O'dur.
79. Bana yediren ve içiren O'dur.
80. Hastalandığım zaman bana (*sıkıntılarım*) O şifa verir.
81. Beni öldüren, sonra diriltecek olan O'dur.
82. Hesap günü hatamı bağışlamasını umduğum da O'dur!"
83. "RABBİM! Bana yargı gücü (*hüküm verme*) yetkisi ver
ve beni iyi insanlar arasına kat.
84. Sonra gelecek[*nesil*]ler de beni doğrulukla, iyilikle ansın!
85. Beni bol nimetli cennetin mirasçılarından kıl.
86. Babamı bağışla! Gerçekten o sapıklardan oldu.
87. Diriltilecekleri gün beni rezil etme."
88. O GÜN mal ve oğullar fayda vermez.
89. Ancak, Allah'a temiz bir kalp ile gelenler başka!
90. Cennet muttakilere yaklaştırılır.
91. Cehennem azgınlara apaçık gösterilir.
92. Ve onlara denilir:
"Tapmış olduğunuz şeyler nerede?"
93. O Allah'tan başka taptıklarınız?
Size yardım ediyorlar mı?
Veya kendilerine yardımları dokunuyor mu?"
94. Oraya tepetaklak atılırlar. Onlar ve azgınlar...
95. Ve İblisin bütün askerleri/adamları/taftarları da...
96. Orada birbirleriyle çekişerek derler ki:
97. "Allah'a yemin olsun biz apaçık bir sapıklık içinde imişiz.
98. Biz o zaman sizi âlemlerin Rabbi ile eşit tutuyorduk!
99. Bizi suçlulardan başkası saptırmadı.
100. Artık bizim şefaathçilerimiz yoktur.
101. Sıcak, candan bir dostumuz da yoktur!
102. Şâyet bizim için bir imkân/dönüş daha olsa da
inananlardan olsak."

103. ŞÜPHESİZ bunda bir ibret vardır.
Ancak onların birçoğu inanmıyor.
104. Şüphesiz O Rabbin; üstün olandır, merhametlidir.

BÖLÜM 6

105. NUH'UN KAVMI de elçileri yalanladı.
106. Hani kardeşleri Nuh onlara demişti ki:
"Korunup sakınmaz mısınız?"
107. Şüphesiz ki,
ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim!
108. Öyleyse Allah'tan sakının ve bana itaat edin.
109. Ben buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum,
benim ücretim âlemlerin Rabbine aittir.
110. Öyleyse Allah'tan sakının ve bana itaat edin."
111. Dediler ki:
"Biz sana inanır mıyız?
Adî, rezil (*alt tabakadan*) kişiler sana tâbi olmuşken."
112. (Nuh) dedi ki:
"Onların yapıyor olduklarının iç yüzlerini bilemem.
113. Onların hesabı ancak Rabbime aittir.
Eğer şuur ve anlayışınız varsa!
114. Ben inananları kovacak değilim!
115. Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım."
116. Dediler ki: "Ey Nuh!
Eğer vazgeçmezsen taşlanan[kovulan]lardan olacaksın."
117. (Nuh): "Rabbim!" dedi.
"Kavmim beni yalanladı.
118. Onlarla benim aramı iyice aç!
Beni ve inananlardan benimle beraber olan kimseleri kurtar."
119. Onu ve onunla birlikte bulunan kimseleri kurtardık,
yük dolu gemi içinde!

120. Sonra, bunun ardından geride kalanları boğduk.
 121. Şüphesiz bunda bir ayet/ibret vardır.
 Onların birçoğu yine de inanmıyorlar.
 122. Şüphesiz O Rabbin; üstün olandır, merhamet edendir.

BÖLÜM 7

123. ÂD KAVMI de gönderilen elçileri yalanladı.
 124. Hani kardeşleri Hud onlara demişti:
 “Korunup sakınmaz mısınız?
 125. Şüphesiz ki ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.
 126. Allah’tan sakının ve bana itaat edin!
 127. Ben buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum.
 Benim ücretim âlemlerin Rabbine aittir.
 128. Her yol üzerine bir işaret yapıyorsunuz da
 boş şeylerle mi uğraşıyorsunuz?
 129. Sürekli yaşayacakmışınız gibi köşkler ediniyorsunuz!
 130. Bir kavmi yakaladığınız zaman,
 zorbalar gibi yakalıyorsunuz.
 131. Allah’tan sakının ve bana itaat edin.
 132. Bildiğiniz şeyleri size bol bol verenden sakının!
 133. Size davarlar, oğullar,
 134. bahçeler ve su kaynakları verdi!
 135. Doğrusu ben üzerinize gelecek olan
 büyük günün azabından korkuyorum.”
136. DEDİLER Kİ:
 “İster öğüt ver, ister öğüt verenlerden olma, bizce birdir!
 137. Bu (*tavrımız*) öncekilerin huyu/ahlâkı/geleneğidir ancak!
 138. Biz azaba uğratılacaklardan değiliz!..”
 139. Onu yalanladılar. Biz de onları helâk ettik.
 Şüphesiz bunda ibret vardır ama onların birçoğu inanmıyor.
 140. Şüphesiz O Rabbin; üstündür, merhametlidir.

BÖLÜM 8

141. SEMUD KAVMI de gönderilen elçileri yalanladı.
142. Hani kardeşleri Salih onlara demişti:
“Allah’tan korkup sakınmaz mısınız?”
143. Şüphesiz ki ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim!
144. Allah’tan korkun ve bana itaat edin!
145. Buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum.
Benim ücretim ancak âlemlerin Rabbine aittir.
146. Burada güven içinde bırakılacağınızı mı sanıyorsunuz?
147. Bahçelerde, çeşmelerde,
148. ekinler arasında ve
yumuşak tomurcuklu hurmalıkların ortasında?
149. Uсталıkla dağlardan evler yontuyorsunuz.
150. Allah’tan sakının ve bana itaat edin!
151. Aşırı gidenlerin emrine uymayın;
152. onlar yeryüzünde bozgunculuk yaparlar ve
düzeltmeye/iyileştirmeye çalışmazlar.”
153. DEDİLER Kİ: “Sen büyülenmiş kimselerdensin!
154. Sen de bizim gibi beşersin/insansın.
Eğer doğrulardan isen bir mucize/bir ayet getir.”
155. (Salih) dedi ki: “İşte bu dişi bir deve!
Onun bir su içme hakkı vardır,
belli bir günün su içme hakkı da sizindir.
156. Sakın ona bir kötülük dokundurmayın,
yoksa büyük bir günün azabı sizi yakalar.”
157. Onu kestiler sonra pişman oldular!
158. Derhal onları azap yakaladı.
Şüphesiz bunda bir ibret vardır.
Onların birçoğu inanmıyor.
159. Şüphesiz O Rabbin; üstündür, merhametlidir.

BÖLÜM 9

160. LÛT KAVMI de gönderilen elçileri yalanladı.
161. Hani kardeşleri Lût onlara demişti:
"Korkup sakınmaz mısınız?"
162. Şüphesiz ki ben size gönderilen güvenilir bir elçiyim!
163. Allah'tan sakının ve bana itaat edin!
164. Buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum.
Benim ücretim âlemlerin Rabbine aittir.
165. Koskoca âlemler içinde hemcinslerinize mi gidiyorsunuz?
166. Rabbinizin sizin için yarattığı eşlerinizi bırakıyorsunuz!
Hayır siz haddi aşmış bir kavimsiniz."
167. DEDİLER Kİ: "Ey Lût! Eğer *(bu uyarılarından)* vazgeçmezsen, mutlaka sürgün edilenlerden olacaksın!"
168. (Lût) dedi ki: "Ben sizin bu işinize kızanlardanım."
169. "Rabbim! Beni ve
ailemi *(bana inananları)* onların yaptıklarından kurtar."
170. Onu ve ailesini *(kendisine inananları)* tamamen kurtardık.
171. Geride kalanlar içinde yaşlı bir kadın *(olan Lût'un eşi)* hariç!
172. Sonra diğerlerini yerle bir ettik,
173. üzerlerine bir yağmur yağdırdık.
Uyarılanların yağmuru ne kötü oldu!
174. Şüphesiz bunda bir ibret vardır.
Ancak onların birçoğu inanmıyor.
175. Gerçekten O Rabbin; üstündür, merhametlidir.

BÖLÜM 10

176. EYKE HALKI da gönderilen elçileri yalanladılar.
177. Hani Şuayb onlara demişti: "Korkup sakınmaz mısınız?"

178. Şüphesiz ki ben size gönderilen güvenilir bir elçiyim.
 179. Allah'tan korkun ve bana itaat edin!
 180. Buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum.
 Benim ücretim âlemlerin Rabbine aittir.
 181. Ölçüyü tam yapın ve sakın eksiltenden olmayın.
 182. Dosdoğru ölçü ile tartın!
 183. Kimsenin hakkını yemeyin.
 (*İnsanların malını haksız yere yemek için*) fesât (*çıkararak çeteler*)
 oluşturmayın!
 184. Sizi ve evvelki nesilleri yaratandan sakının."
- 185. DEDİLER Kİ:** "Sen büyülenmişlerdensin!
 186. Sen de bizim gibi bir insandan başkası değilsin.
 Biz seni sadece yalancı kimselerden sanıyoruz.
 187. Üzerimize gökyüzünden parçalar düşür!
 Eğer doğrulardan isen!"
 188. (Şuayb) dedi ki: "Rabbim yaptığınız şeyleri daha iyi bilir."
 189. Onu yalanladılar.
 Sonunda gölge gününün azabı onları yakaladı;
 gerçekten o büyük bir günün azabı idi!
 190. Şüphesiz bunda bir ibret vardır.
 Ama onların birçoğu inanmıyor.
 191. Gerçekten O Rabbin; üstündür, merhametlidir.

BÖLÜM 11

- 192. ŞÜPHESİZ** o (Kur'an) âlemlerin Rabbinin indirmesidir.
 193. Onu güvenilir ruh^[3] indirdi;
 194. senin kalbine ki, uyarıcılardan olman için!
 195. Apaçık Arapça (*tüm lisânlara çevrilebilir*) bir lisân ile.
 196. Kuşkusuz o, öncekilerin kitaplarında da vardır.

[3] Ruhü'l-Emin: Güvene lâyık, vahiy meleği Cebrail.

197. Onlar için bir delil değil mi?
İsrailoğulları'nın bilginlerinin onu bilmesi!
198. Eğer onu yabancılardan birisi üzerine indirseydik,
199. o da onlara okusaydı,
keza (*inanmak istemeyenler*) yine inanmazlardı.^[4]
200. İŞTE Biz onu (Kur'an'ı) suçluların kalbine böylece işledik.
201. Acı azabı görmedikçe ona inanmıyorlar.
202. Azap onlara ansızın gelir de onlar farkında bile olmazlar!
203. Derler ki: "Acaba biz mühlet verilenlerden olur muyuz?"
204. Halâ Bizim azabımızı acele mi istiyorlar?
205. Gördün değil mi? Onları Biz yıllarca yaşatsak da,
206. sonra tehdit ediliyor oldukları şey kendilerine gelse,
207. yine de nimetlerle yaşatılmaları onlara hiç fayda vermez!
208. Biz uyarıcıları olmayan hiçbir ülkeyi helâk etmedik!
209. O (Kur'an) bir uyarı[cı]dır ve Biz zulmetmiş değiliz.
210. ONU (Kur'an'ı) şeytanlar indirmedir.
211. Bu onların yapabilecekleri bir şey değildir,
zaten güçleri de yetmez.
212. Çünkü onlar vahyedilene işitmekten uzaklaştırılmışlardır.
213. Öyleyse sakın Allah ile beraber başka bir ilâha yalvarma.
Yoksa azap edilenlerden olursun.
214. Sen en yakınlarını uyar!
215. İnananlardan sana uyanlara kanadını ger.
216. Eğer sana karşı gelirlerse de ki:
"Gerçekten ben yaptıklarınızdan uzağım."
217. Sen; üstün, merhametli olan (Allah)a dayanıp güven.
218. O (Allah) ki;
seni (*tek başına*) uyanıp (*ibadet/dua/düşünmek için*)
kalktığın zaman (*da*) görür.

[4] Anladıkları dilde okunmasına rağmen inanmayanlar, anlamadıkları bir dilde okunana da inanmazlar.

219. *Ve (namazda) secde edenler arasında iken de; eğilip kalktığında/doğrulduğunda (da) seni görür.*
220. Şüphesiz O; işitendir, bilendir.
221. ŞEYTANLARIN kimin üzerine indiğini size haber vereyim mi?
222. Onlar her günahkâr iftiracının üzerine inerler!
223. Onlar kulak kabartırlar. Oysa onların çoğu yalancıdır.
224. Şairlere^[5] gelince, onlara şaşkınlık/yolunu şaşırılmış olanlar uyar.
225. Onları görmedin mi? Her vadide şaşkın şaşkın dolaşırlar.
226. Gerçekten onlar yapmayacakları şeyleri söylerler.
227. Ancak iman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlar, Allah'ı çokça ananlar ve zulme uğradıklarında (*birbirleriyle*) yardımlaşarak üstün gelmeye çalışanlar, böyle (*yapmayacakları şeyleri söyleyenler gibi*) değildir! Zulmeden kimseler yakında nasıl bir inkilab^[6]/değişim ile devrileceklerini/değişeceklerini göreceklerdir!

[5] Gerçek olmayan şeyleri, şiir olarak yazan şairlerden söz ediliyor.

[6] Arapçası 'inkilab' : Altüst olma, tersine dönme. Yıkma, devirme. Yıkılma. Bir hâlden başka bir hâle dönme, hâl değiştirme, dönüşme. Devrim, ihtilâl vb. kavramları karşılamak için de kullanılmıştır. (Büyük Türkçe Sözlük, D. Mehmet DOĞAN, 11. Baskı, 1996)

Bu durumda; ayeti şöyle anlamak ta mümkün: Zalim olan, zulmeden kim olursa olsun, eninde sonunda ya dünyada birileri tarafından görevinden azledilir veya Allah tarafından ölümüne (afet, deprem, boğulma vs. şeklinde) hükmedilerek, Firavun örneğinde olduğu gibi yokoluşa sürüklenir. (Editör)

NEML SURESİ

İniş Sırası: 48 • Mushaf Sırası: 27 • Mekki Sure • 93 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ta. Sin.

BUNLAR Kur'an'ın ve kâinatın gerçekleridir.

2. Bir yol gösterici

ve

bir müjdedir müminlere/gerçeği araştırıp kabul edenlere!

3. Onlar namazı kılıp gereğini yerine getirirler.

Zekâtı verir (*vermek için çalışıp kazanırlar*)

ve

ahirete de kesin olarak inanırlar.

4. Gelecekteki sonsuzluğa inanmayan kimselere gelince;

onların işleri kendilerine süslü geliyor,

onlar körü körüne bocalayıp duruyorlar!

5. İşte onlar o kimseler ki, azabın en kötüsü onlar içindir.

Ahirette de en çok hüsrâna uğrayanlardır.

6. Şüphesiz ki bu Kur'an sana; doğruyu bildiren,

herşeyi bilen katından verilmektedir.

7. **HANİ** bir zaman Musa, ailesine dedi ki:

"Ben bir ateş gördüm, gidip ondan size bir haber veya kor bir ateş getireyim belki siz böylece ısınırsınız."

8. Oraya geldiği zaman şöyle seslenildi:

"Ateşin içinde ve çevresinde bulunan mübârek kılınmıştır!

Âlemlerin Rabbi Allah,

münezzehtir/yaratılmışlara benzemez.

9. Ey Musa! Gerçek şudur:

O Allah'ım Ben; üstün olan, doğruyu bildirici!

10. Asanı at!"
Onu sanki bir yılan gibi kıvrılırken gördüğü zaman,
arkasına bakmadan dönüp kaçtı.
"Korkma Ey Musa!
Şüphesiz gönderilmiş elçiler Benim huzurumda korkmaz!
11. Zulmeden kimseler hariç;
kötülüğün ardından iyilik yapan olursa;
şüphesiz Ben çok bağışlayıcıyım, çok merhametliyim.
12. Elini koynuna sok,
kusurdan arınmış bir şekilde bembeyaz olarak çıksın.
Firavun'a
ve
kavmine göstereceğin dokuz mucizeden biri olarak!
Şüphesiz onlar fasık bir kavim oldular."
13. Açıkça görünen mucizelerimiz/ayetlerimiz onlara gelince:
"Bu apaçık bir büyüdür!" dediler.
14. Onları inkâr ettiler.
Nefisleri onların doğruluğuna kanaat getirdikleri hâlde!
Hainlik ve böbürlenme yüzünden inkâr ettiler!
Bozguncuların sonu bak nasıl oldu?

BÖLÜM 2

15. VE GERÇEK ŞU Kİ;
Biz Davud'a ve Süleyman'a bir ilim verdik.
Dediler ki: "İnanan kullarının birçoğundan
bizi farklı kılan Allah'a övgüler olsun!"
16. Süleyman Davud'a mirasçı oldu.
Dedi ki:
"Ey insanlar! Bize kuşların dili öğretildi
ve
bize herşeyden bol miktarda verildi.
Şüphesiz bu apaçık bir bağıştır!"

17. Süleyman'ın huzurunda cinlerden, insanlardan
ve
kuşlardan olan orduları toplandı.
Onların hepsi düzenli olarak sevk ediliyordu!
18. Nihayet,
karınca vadisine geldikleri zaman bir karınca dedi ki:
"Ey karıncalar!
Meskenlerinize girin ki Süleyman
ve
orduları farkında olmayarak sizi çiğnemesin."
19. (Süleyman) onun sözüne tebessüm etti.
Dedi ki: "Rabbim, bana
ve
anneme-babama lütfettiğin nimetine şükretmeye
ve
beğeneceğin faydalı iş yapmaya beni muvaffak kıl.
Ve beni rahmetinle salih kullarının arasına kat!"
20. **KUŞLARI** teftiş etti.
Dedi ki: "Neden Hüthüt'ü göremiyorum,
yoksa kaybolanlardan mı oldu?"
21. Ona şiddetli bir azap ile azap edeceğim!
Ya da onu keseceğim!
Veya bana apaçık bir delil getirecek."
22. **AMA** çok geçmeden Hüthüt çıkageldi.
Dedi ki: "Senin bilmediğin bir şey öğrendim.
Sana Sebe'den doğru bir haber getirdim.
23. Onlara hükümdarlık yapan bir kadın buldum;
kendisine çok imkân verilmiş, onun büyük bir tahtı var!
24. Halkını ve onu,
Allah'ın dışında Güneş'e secde ediyorlarken gördüm.
Şeytan onlara işlerini süslemiş, onları doğru yoldan çevirmiş.
Bu yüzden onlar doğru yolu bulamıyorlar!"

25. "Allah'a secde etmeleri gerekmez miydi?
Göklerde ve yeryüzünde gizleneni ortaya çıkaran
ve
gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da bilen O Allah'a!..
26. Allah! O'ndan başka İlâh yoktur! Büyük Arşın sahibi!"
27. (SÜLEYMAN) dedi ki: "Bakacağız,
doğru mu söyledin yoksa yalancılardan mı oldun!
28. Bu mektubumu götür onlara bırak.
Sonra onlardan biraz geri çekil.
Neye başvuruyorlar bir bak!"
29. (Kraliçe) dedi ki:
"Ey ileri gelenler! Bana çok önemli bir mektup bırakıldı.
30. O Süleyman'dandır.
Özü şu: 'Rahman ve Rahim Allah'ın adına';
31. sakın bana karşı büyüklük taslamayın
ve
bana 'teslim olarak' gelin!"

BÖLÜM 3

32. DEDİ Kİ: "Ey ileri gelenler! Bana işim hakkında fikir verin.
Ben hiçbir işi kestirip atan birisi olmadım,
sizin bana yol göstermeniz olmadıkça!"
33. Dediler ki:
"Biz güç sahibiyiz ve zorlu savaşçılarız.
Sen ne buyurursan buyur, emir senindir."
34. Dedi ki:
"Krallar bir kente girdikleri zaman orayı bozarlar,
halkının ileri gelenlerini alçaltıp perişan ederler.
İşte böyle davranırlar.
35. Ben onlara bir hediye göndereyim de bir bakalım.
elçiler ne ile dönecekler."

36. SÜLEYMAN'A geldiği zaman:
 "Bana mal ile yardımda mı bulunuyorsunuz?" dedi.
 "Allah'ın bana verdiği size verdiğinden daha hayırlıdır.
 Aksine hediyenizle siz sevinirsiniz!"
37. "Onlara dön (*zorlu savaşçılarız diyenlere!*)
 Biz onlara kendisine karşı konulamaz bir orduyla geliriz.
 Onları oradan horlanmışlar
 ve
 alçalmışlar olarak sürüp çıkarırız!"
38. (SÜLEYMAN) DEDİ Kİ:
 "Ey ileri gelenler! Onun tahtını hanginiz bana getirebilir?
 Bana teslim olarak gelmelerinden önce."
39. Cinden bir ifrit dedi ki: "Sen makamından kalkmadan önce,
 ben onu sana getiririm.^[1]
 Gerçekten benim bunu yapacak güvenilir bir gücüm var."
40. Yanında kitaptan ilim bulunan birisi dedi ki:
 "Göz kapağın sana dönmeden önce ben onu sana getiririm."
 (Süleyman) onu yanında kurulmuş olarak gördüğü zaman,
 dedi ki: "Bu benim ne yapacağımı açığa çıkarmak için,
 Rabbimin bir bağışığıdır.
 Şükür mü edeceğim yoksa nankörlük mü edeceğim?
 Şükreden kimse kendisi için şükreder ancak.
 Gerçeği kabul etmeyen nankör kimseye gelince;
 Rabbim şüphesiz zengindir, bol bol ikrâmda bulunandır."
41. (Süleyman) dedi ki: "Tahtını onun için tanınmaz hâle getirin,
 bakalım tanıyabilecek mi?
 Yoksa tanıyamayan kimselerden mi olacak?"
42. (KRALİÇE) geldiği zaman (*orada biri tarafından*):
 "Senin tahtın da böyle mi?" diye soruldu.

[1] Bu tür durumlar sadece Nebilere/Peygamberlere verilen imkân ve mucizelerdir. Nebiler harici insanlara verilmez (bu gibi iddiada bulunanlar yalancıdır).

(Kraliçe) tıpkı o/sanki bunun gibiydi!" dedi.

(Kraliçe devamla): "Bu bilgi daha önce bize bildirilmişti.^[2]

Ve biz teslim olarak geldik."

43. Oysa onu Allah dışında taptığı şeyler alıkoymuştu.

Çünkü o inkâr eden bir toplumdandı.

44. Ona: "Köşke gir!" denildi.

Köşkü görünce onun zeminini derin su sandı ve eteğini çekti.

(Süleyman) dedi ki:

"Bu camdan yapılmış saydam bir zemindir."

(Kraliçe) dedi ki:

"Rabbim, gerçekten ben nefsiime zulmetmişim!

Artık Süleyman'la birlikte

alemlerin Rabbi Allah'a teslim oldum."

BÖLÜM 4

45. **ANT OLSUN** kardeşleri Salih'i de Semud (kavmine):

"Allah'a kulluk edin" diye gönderdik.

Bir de baktık ki,

onlar birbirleriyle çekişen iki grup oluvermişler!

46. "Ey kavmim!" dedi.

"Niçin iyilikten önce kötülüğe acele ediyorsunuz? Allah'tan bağışlanma dilemeniz gerekmez mi?

Belki merhamet olunursunuz."

47. Dediler ki: "Senin ve

seninle beraber bulunan kimselerin yüzünden

uğursuzluğa uğradık."

Dedi ki: "Sizin uğursuzluk sandığınızı belâlar

Allah'tan gelmektedir.

Aksine siz yapageldiğiniz kötülüklerin karşılığı verilen bir topluluksunuz."

[2] Süleyman'ın elçileri tarafından.

48. Şehrin içinde dokuzlu bir çete/gasp/terör örgütü vardı; yeryüzünde terör yapıyorlar ve düzen bırakmıyorlardı.
49. Allah'a ant içerek dediler ki:
"Ona ve ailesine gece baskını düzenleyelim sonra da velisine; ailesinin yok oluşuna şahit olmadığımızı söyleriz. Kesinlikle biz doğru söyleyenleriz deriz."
50. Bir tuzak kurdular. Oysa Biz de onlar farkında olmadan bir plân yaptık/karşı bir tuzak kurduk!
51. Tuzaklarının sonucu bak nasıl oldu?
Şüphesiz Biz onları ve toplumlarını toptan yerle bir ettik!
52. İşte şunlar onların evleridir! Hainlikleri yüzünden çökmüş, ıssız! Bilen bir kavim için bu olayda şüphesiz bir ibret vardır.
53. İman edenleri ve korunup sakınıyor olanları kurtardık.
54. VE LÛTU da gönderdik. Hani kavmine dedi ki:
"Göz göre göre siz kötülüğe/edepsizliğe dalıyorsunuz ha!
55. Siz kadınlarınızı bırakıp,
şehvetle hemcinslerinize mi yaklaşıyorsunuz?
Gerçekten siz cahil bir topluluksunuz."
56. Kavminin cevabı: "Lût ailesini şehrinizden çıkarın" demelerinden başka bir şey olmadı.
"Onlar temiz kalmak isteyen insanlarmış ha!" (dediler).
57. Onu ve eşi haricindeki ailesini kurtardık.
(Lût'un eşi) azabı hak edenlerden oldu!
58. Üzerlerine bir yağmur yağdırdık.
Önceden uyarılanların yağmuru ne kötü oldu!

BÖLÜM 5

59. DE Kİ: "Hamd Allah'adır!" (Adından övgüyle bahsedilmeye lâyık olan tek varlık Allah'tır!)
Selâm kullarından seçtiği kimselerdir!
Allah mı daha hayırlı yoksa ortak koştukları mı?

60. Gökleri ve yeri yaratan, gökyüzünden size su indiren mi?!"
 Sonra Biz sizin için onunla gönül açan bahçeler bitirdik;
 bir ağacını dahi bitirmeniz mümkün olmayan bahçeler,
 Allah ile beraber başka bir ilâh mı?
 Hayır! Onlar Allah'a başka şeyleri denk tutan bir topluluktur.
61. Yeryüzünü durulacak yer olarak kılan kim?
 Arasından ırmaklar çıkararak, onun için sağlam dağlar kılan ve
 iki denizin arasına bir engel koyan kim?
 Allah ile beraber başka bir ilâh mı?
 Hayır onların birçoğu bilmiyorlar.
62. Sıkıntıya düşmüş olanın duasına cevap veren kim?
 Kendisine dua edilip kötülüğü kaldıran kim?
 Ve sizi yeryüzünde öncekilerin yerlerine
 geçenler/halifeler/varisler yapan kim?
 Allah ile beraber başka bir ilâh mı?
 Ne de az öğüt alıp düşünüyorsunuz!
63. Karanın ve denizin karanlıkları içinde size yol gösteren kim?
 Rahmetinin önünde müjdeci olarak
 rüzgârları gönderen kim?
 Allah ile beraber başka bir ilâh mı?
 Allah onların ortak koştukları şeylerden münezzehtir!
64. Yahut yaratmaya başlayan kim?
 Sonra onu iade ediyor!
 Sizi gökten ve yerden rızıklandıran kim?
 Allah ile beraber başka bir ilâh mı?
 De ki: "Eğer doğru sözlülerden iseniz delilinizi getirin!"
65. De ki: "Göklerde ve yerde gaybı
 Allah'tan başka kimse bilemez! Onlar^[3] ne zaman dirilecekleri
 de bilemezler."
66. Hayır onların ahiret hakkındaki bilgileri karmakarışıktır.
 Hayır hayır, onlar yine de ondan kuşku içindedirler.
 Doğrusu onlar ondan yana düşünmek istemiyorlar.

[3] O koştuğunuz ortaklar.

BÖLÜM 6

67. İNKÂRA SAPANLAR dediler ki:
 “Biz ve atalarımız toprak olduktan sonra
 gerçekten çıkarılacak mıyız?”
68. Bu bize vadedildiği gibi,
 daha önce atalarımıza da vadedilmişti.
 Bu ancak öncekilerin masallarındır!”
69. De ki: “Yeryüzünde dolaşıp araştırma yapın da
 suçluların akıbeti nasıl oldu bir görün!”
70. Onlara üzülmeye
 ve
 tuzak kurmalarından dolayı da sıkıntı içinde olma!
71. BİR DE diyorlar ki: “Eğer doğru iseniz bu söz ne zaman?”
72. De ki: “Acele ettiğiniz azabın bir kısmı
 belki de peşinize^[4] takılmıştır.”
73. Kuşkusuz Rabbin insanlara karşı lütuf sahibidir.
 Fakat onların birçoğu şükretmiyorlar.
74. Şüphesiz Rabbin göğüslerinin gizlediklerini
 ve
 açığa vurduklarını bilir.
75. Gökte ve yeryüzünde olan gizli hiçbir şey yoktur ki,
 apaçık bir kitap içine yazılıyor olmasın.
76. ŞÜPHE SİZ bu Kur’an,
 ihtilâfa düştükleri şeylerin çoğunu İsrailoğulları’na anlatıyor!
77. Gerçekten bu (Kur’an) yol göstericidir
 ve
 inananlar için rahmettir.

[4] Kaza, belâ, doğal afet[deprem]ler, çeşitli virüs gibi ansızın gelen ölümler vs.

78. Şüphesiz Rabbin onlar arasında hükmünü verecektir!
Üstündür, bilendir.
79. *(Yapman gerekenleri yaptıktan sonra)* Allah'a güven!
Şüphesiz sen apaçık gerçek üzerindesin.
80. Muhakkak ki sen ölümlere duyuramazsın/işittiremezsin.
Çağrıyla sağırlara da işittiremezsin/duyuramazsın,
arkalarını dönmüş giderlerken!
81. Sen körleri^[5] sapkınlıklarından çevirip
zorla doğru yola getiremezsin.
Sen ancak ayetlerimize inanan kimselere duyurabilirsin.
İşte onlar teslim olanlardır.
82. Üzerlerine söz gerçekleştiği zaman,
onlar için yerden bir dabbe/canlı^[6] çıkarırız;
bu canlı varlık onlara *(inkârcılara)*,
ayetlerimize kesin olarak inanmadıklarını söyler!

BÖLÜM 7

83. **O GÜN** her toplumdan ayetlerimizi yalanlayan
kimselerden bir grup toplarız da onlar bir arada
tutuklu olarak sevk edilirler.
84. Nihayet geldikleri zaman (Allah) buyurdu ki:
“Ayetlerimizi yalanladınız mı?
Onları ilim olarak kavrayamadığınız hâlde!
Yoksa yaptığınız ne idi?”
85. Zalimlikleri yüzünden başlarına azap gelmiştir.
Onlar konuşamazlar artık.

[5] Gerçeği görmek istemeyenleri, düşünmeyenleri.

[6] Üzerlerine söz gerçekleştiği zaman demek, ÖLÜM gelip çattığı zaman demektir olarak anlıyoruz. Dolayısıyla DABBE “Sorgu Meleği” olabilir; yine de en doğrusunu Allah bilir. Geleneksel anlayışta bu konuda pek çok uydurma şeyler vardır. Kimi hayvan, kimi (yerden çıkaracak olan) bir yaratık vb. şeyler olarak nitelemişlerdir. (Editör)

86. Görmediler mi?
İçinde sükûnet bulmaları için geceyi var ettik
ve
gündüzü de aydınlık yaptık.
Şüphesiz bunda inanan bir toplum için ayetler vardır.
87. Sûr'a üflendiği gün;
göklerdeki ve yerdeki kimseler derhal dehşete düşerler!
Allah'ın dilediği kimseler hariç!
Hepsi boyun eğerek O'nun huzuruna gelir.
88. Dağları görürsün de onları hareketsiz sanırsın.
Oysa onlar bulutların yürüyüşü gibi yürümektedirler!^[7]
Bu herşeyi uygun yapan Allah'ın yapısıdır.
Şüphesiz O, yaptıklarınızdan haberdardır.
89. Kim bir iyilik getirirse/iyilik ile gelirse
onun için ondan daha hayırlısı vardır.
O gün onlar korkudan emindirler.
90. Kim bir kötülük getirirse yüzüstü tepetaklak ateşe atılır!
"Yapmakta olduklarınızdan başkasıyla mı
cezalandırılıyorsunuz?"
91. (EY MUHAMMED, de ki):
"Ben ancak,
bu şehrin (Mekke'nin) Rabbine kulluk etmekle emrolundum.
O, burayı (Kâbe'yi/Mekke'yi) özel konumlu yer kılmıştır.
Herşey O'nundur.
Ben teslim olanlardan olmakla emrolundum.
92. Kur'an'ı (anlayarak) okumakla emrolundum.
Kim doğru yola gelirse
ancak kendisi için doğru yola gelmiş olur.

[7] Dünyanın dışına çıkılıp bakıldığında dünyanın dönüşü nedeni ile dağların bulutlar gibi yürümesi/dönmesi görülmektedir. Geniş bilgi için Bkz: Kozmoloji. 15 asır önce yaşamış bir kişinin bunu bilmesi mümkün değil. Bu ayet Kur'an'ın Hz. Muhammed tarafından uydurulmadığını, Kur'an'ın ve Kur'an'ı gönderen Allah'ın GERÇEK olduğunu kanıtıyor.

Kim de saparsa (*kendi aleyhine sapmış olur*)."

(*Böylelerine*) de ki:

"Ben yalnızca uyarıcılardanım!"

93. Ve yine de ki: "Allah'a övgüler olsun!

O, ayetlerini (*doğada, evrende yarattıklarını*) size gösterecek^[*],

siz de onları görüp tanıyacaksınız!"

Rabbin yaptıklarınızdan bilgisiz değildir!

---

[*] Kur'an'ın haber verdiği her haberin, BİLİMLER daha da geliştikçe GERÇEK olduğu ortaya çıkıyor.

KASAS SURESİ

İniş Sırası: 49 • Mushaf Sırası: 28 • Mekki Sure • 88 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ta, Sin, Mim.
2. **BUNLAR** apaçık kitabın ayetleridir.
3. Sana Musa'nın ve Firavun'un haberlerinden bir kısmını okuyoruz. Doğru habere inanan bir toplum için gerçek şekliyle.
4. **GERÇEKTEN** Firavun^[1] yeryüzünde büyüklendi. İnsanları çeşitli hiziplere/gruplara/partilere/tarikatlara böldü. Onlardan bir grubu zayıflatmaya çalışarak oğullarını boğazlıyor ve kadınlarını sağ bırakıyordu. Gerçekten o bozgunculardan idi.
5. İstiyorduk ki, yeryüzünde zayıflatılan kimselere iyilikte bulunalım, onları liderler/önderler yapalım ve mirasçılar kılalım
6. Ve yeryüzünde onları söz sahibi/hâkim kılalım; Firavun'a, Hâman'a ve onların ordularına korkuyor oldukları şeyleri gösterelim!..
7. **MUSA'nın** annesine şöyle vahyettik: "Onu emzir. Başına bir şey gelmesinden korktuğun zaman, onu suya/nil nehrine bırak!

[1] 1) Altın, 2) Petrol, 3) Demir-Çelik, 4) Motor, 5) Enerji, 6) Bilgisayar-Yazılım, 7) Silâh, 8) Finans, 9) Bor, 10) Basın-Yayın Medya vb. sektörleri dünyada tekelinde bulunduranlar: Firavun ile ilgili ayetleri okusunlar ve dünyada Firavun gibi olmasınlar. Ve dolayısıyla sonları da onun gibi olmasın. (Editör)

- Korkma ve üzülmeye!
 Çünkü Biz onu sana tekrar geri vereceğiz.
 Ve onu gönderilen elçilerden kılacağız.”
8. Nihayet Firavun ailesi onu aldı;
 kendilerine karşı çıkan biri
 ve
 üzüntü veren biri olabilir diye düşünmediler.
 Gerçekten Firavun, Hâman ve ikisinin orduları
 hata yaparak yanılanlar idiler!
9. Firavun’un karısı dedi ki:
 “(Bu çocuk) sana da bana da göz aydınlığı!
 Onu öldürmeyin. Belki bize bir faydası olur.
 Ya da onu evlât ediniriz.”
 Oysa onlar ne yaptıklarını bilmiyorlardı!
10. Musa’nın annesi ise gönlü bomboş olarak sabahladı.
 Neredeyse işi açığa vuracaktı;
 inananlardan olması için kalbini pekiştirmemiş olsaydı!
11. Ve annesi Musa’nın kızkardeşine dedi ki: “Onu takip et.”
 O da onlar farkına varmadan onu uzaktan gözetledi.
12. Daha önce süt verenlerin sütünü emmeyi ona engelledik.
 Musa’nın kızkardeşi dedi ki: “Sizin için onun bakımını
 üstlenecek bir aileyi göstereyim mi?
 Onlar ona nasihat (*güzel öğretmenlik*) de ederler.”
13. Böylelikle onu annesine geri verdik;
 (annesinin) gözü aydın olsun,
 üzülmeyin ve Allah’ın vadinin gerçek olduğunu bilsin!
 Fakat onların birçoğu bilmiyorlar.

BÖLÜM 2

14. DERKEN (Musa); güçlü çağına erişip,
 (*zihnen*) iyice olgunlaşınca ona hüküm ve ilim verdik.
 İyilikte bulunanları işte böyle ödüllendiririz.

15. (Musa) halkının haberi olmadığı bir zamanda şehre girdi.
Orada dövüşen iki adam gördü.
Birisi kendi taraftarı, diğeri ise düşmanlık yapanlardandı.
Kendi taraftarı olan kimse,
düşmanlık yapan kimseye karşı ondan yardım istedi.
Musa da diğesine (*ayırmaq için*) bir yumruk attı,
o da derhal ölüverdi.
Dedi ki: “Bu (kavga/dövüş) şeytanın işindedir!
Gerçekten o; apaçık, saptırıcı/saldırgan bir düşmandır!”
16. Dedi ki:
“Rabbim! Şüphesiz ben nefsimde zulmettim, beni bağışla!”
O da onu bağışladı.
Çünkü O; çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.
17. Dedi ki: “Rabbim! Bana verdiğin nimetlere karşılık
bundan böyle suçlulara (*arka çıkıp*) yardım etmeyeceğim.”
18. Korku içinde gözetleyerek şehirde sabahladı.
Bir de baktı ki, dün kendisinden yardım isteyen kişi
yine kendisinden yardım istiyor.
Musa ona dedi ki: “Şüphesiz sen apaçık azgın birisin!”
19. Sonunda (*Musa*);
ikisine de^[2] düşman olan kişiyi yakalamak istediği zaman
(*o kişi Musa'ya*) dedi ki:
“Ey Musa! Dün bir kişiyi öldürdüğün gibi
(*şimdi*) beni de mi öldürmek istiyorsun?
Sen sadece yeryüzünde bir zorba olmak istiyorsun,
düzeltenlerden olmak istemiyorsun.”
20. Şehrin öbür ucundan koşarak bir adam geldi; “Ey Musa!
İleri gelenler senin hakkında aralarında konuşuyorlar;
seni öldürmek için!
Hemen burayı terket! Ben sana öğüt verenlerdenim” dedi.

[2] İkisinin de, derken? “Musa ve Musa'ın taraftarı olan kişi anlaşılıyor. İsraili kişiye kavmi yakınlık Hz. Musa üzerinde bir kere daha etkili olmuştur. (Muhammed Esed, Kur'an Mesajı, Sh. 785, 19. dipnot).

21. Oradan korku içinde etrafı kollayarak hemen çıktı.
“Rabbim! Beni zalim kavimden kurtar” dedi.
22. Medyen’e doğru yöneldiğinde de:
“Umarım ki Rabbim beni doğru yola eriştirir” dedi.

BÖLÜM 3

23. **DERKEN** Medyen suyuna^[3] varınca suyun başında, hayvanlarını sulayan bir insan topluluğu buldu. Onların gerisinde de hayvanlarını sudan uzakta tutan iki kız gördü: “Sizin durumunuz nedir?” dedi. Dediler ki: “Çobanlar sulayıp çekilmedikçe biz sulayamayız, babamız ise çok yaşlı birisidir.”
24. Hemen onların sürülerini suladı. Sonra gölgeye çekildi: “Rabbim!” dedi. “Doğrusu ben bana bahşedeceğin her hayra öyle muhtacım ki!”
25. **AZ SONRA** utangaç bir şekilde yürüyerek iki kızıdan birisi ona geldi. Dedi ki: “Babam seni çağırıyor; bizim için sulamanın ücretini ödeyecek.” (Musa) ona (*kızların babasının yanına*) geldiğinde başından geçen olayı ona anlattı. “Korkma!” dedi. “Zalim bir kavimden kurtuldun.”
26. O kızlardan birisi dedi ki: “Babacığım onu ücretle çoban tut. Şüphesiz ücretli tuttuğun kişilerin en hayırlısı budur! Üstelik güvenilir güçlü birisi!”
27. Dedi ki: “Şu iki kızımdan birini sekiz yıl kalarak hizmet etmen karşılığında sana nikâhlamak istiyorum.

[3] Kaynaklara göre burası Akabe Körfezi'nin batı kıyısında bulunan Makna denilen yere bir kaç mil uzaklıktaki bir yerdir.

Eğer on yıla tamamlarsan^[4] bu senin tarafından iyilik olur.
Ben sana sıkıntı vermeyi istemem.
İnşallah beni salihlerden bulacaksın.”

28. (Musa) dedi ki: “Bu seninle benim aramdadır.
İki süreden hangisini yerine getirirsem getireyim
bana düşmanlık yok. Allah dediğimiz üzerine vekildir.”

BÖLÜM 4

29. VE MUSA sonunda süreyi tamamlayınca
ailesi ile geceleyin yola çıktı.
Tur’un yanında bir ateş gördü,
ailesine dedi ki:
“Siz oturup bekleyin ben bir ateş gördüm.
Belki ben ondan size bir haber veya ateşten bir kor getiririm.
Belki böylece ısınırsınız.”
30. Oraya gelince mübârek yerdeki
vadinin sağ yanında olan ağaç istikâmetinden seslenildi:
“Ey Musa! Şüphesiz Ben âlemlerin Rabbi Allah’ım!
31. Asanı at!”
Onun bir yılan gibi titreşerek hareket ettiğini görünce
geriye bakmadan arkasını dönüp kaçtı.
“Ey Musa! Dön ve korkma!
Şüphesiz sen güvende olanlardansın.

[4] Toplumsal dayanışma, uzlaşma ve barış için; zengin İş Adamlarına veya iş yeri sahiplerine önerilir: Evlenmeye güç yetiremeyenlere iş vererek yanlarında belirli bir süre çalışmalarının karşılığı olarak, gençleri (kız-erkek) evlendirebilirler. Yani ev, eşya, çeyiz, düğün konusunda yardım edebilirler. Gençler de iş sahiplerine böyle bir teklif ile gidebilirler. Böylece yüzyıllardır fakirin zengine, zenginin fakire olan düşmanlığı da böylece inşaallah son bulur. Çünkü genelde kendisini evlendiren ya da evliliğine/yuva kurmasına yardım eden/vesile olan birisini adeta atası/babası gibi görme meylî vardır insanoğlu ve insankızında! Serveti böylesi faydalı işlerde kullanmayıp; yığıdıkça yığmak, sonunda insanı helâke/yokoluşa götürür.

32. Elini koynuna sok,
kusursuz bir hâlde bembeyaz/göz kamaştırıcı olarak çıksın.
Ve korkudan (*açılan*) kollarını kendine çek.
İşte bu ikisi Rabbinden iki delildir.
Firavun ve onun ileri gelen adamlarına!
Çünkü onlar yoldan çıkan bir kavim olmuşlardır.”
33. Dedi ki: “Rabbim! Ben onlardan bir kişiyi öldürmüştüm.
Onların da beni öldürmelerinden korkuyorum.
34. Kardeşim Harun;
dil bakımından benden daha düzgün konuşur.
Onu da beni doğrulayan bir yardımcı olarak
benimle beraber gönder.
Çünkü ben, beni yalanlamalarından korkuyorum.”
35. Allah buyurdu ki:
“Pazunu kuvvetlendireceğiz/seni kardeşinle destekleyeceğiz.
Size (*öyle*) bir güç vereceğiz ki,
ayetlerimiz sayesinde size yetişip erişemeyecekler.
Siz ikiniz ve ikinize tabi olan kimseler galip geleceksiniz.”
36. **M**USA onlara açık açık ayetlerimizle gelince dediler ki:
“Bu uydurulmuş bir büyüden başka bir şey değildir.
Biz bunu önceki atalarımızdan duymadık.”
37. Musa dedi ki:
“Rabbim kendisinden bir hidâyetle gelenin kim olduğunu ve
bu dünya evinin sonunun^[5] kime ait olacağını en iyi bilendir.
Şüphesiz zalimler kazançlı çıkmazlar.”
38. Firavun dedi ki: “Ey ileri gelenler!
Sizin için benden başka bir ilâh olduğunu bilmiyorum!
Ey Hâman!
Benim için çamurun üzerinde bir ateş yak ta^[6]
yüksekçe bir kule yap.

[5] Dünyada nihai zaferin ya da dünya hayatının sonunda kimin kazançlı çıkacağını.

[6] Tuğla yapmak için.

- Belki ben Musa'nın İlâhı'na çıkar ulaşırım!
Çünkü ben onun yalancılardan olduğunu sanıyorum.”
39. O ve orduları haksız yere yeryüzünde büyüklük tasladılar.
Ve Bize döndürülmeyeceklerini sandılar!
40. Onu ve ordularını yakaladık! Onları denize attık.
Zalimlerin sonu gör/bak (*araştır*) nasıl oldu!
41. Onlar ateşe çağıran öncüler oldular.
Kıyâmet günü asla yardım göremezler.
42. Bu dünyada (*zulümlerinden dolayı*) onları,
rahmetinden uzaklaştırdı/peşlerine lânet (*huzursuzluk*) taktı,
(*bundan dolayı kâfirler bu dünyada asla*) huzur bulamadılar!
Kıyâmet gününde ise onlar aşağılananlardan olacaklardır.

BÖLÜM 5

43. HİÇ KUŞKUSUZ Biz Musa'ya kitabı verdik,
önceki (zalim) nesilleri helâk ettikten sonra;
insanları bilinçlendirici, yol gösterici ve rahmet olarak!
Belki düşünüp öğüt alırlar.
44. (*SANA GELİNCE Ey Muhammed*),
Musa'ya emri verdiğimiz zaman sen batı tarafında^[7] değildin.
Şahit olanlardan da değildin.
45. Bilakis birçok nesiller yarattık da
üzerlerinden nice ömürler geçti.
Sen Medyen halkı arasında da oturmuş değildin ki,
ayetlerimizi onlara okuyasın.
Ancak (*bu haberleri sana*) gönderen Biziz.
46. (Musa'ya) seslendiğimiz zaman,
sen Tur'un^[8] yanında da değildin?!

[7] Sina dağının batı yamacında.

[8] Tur'un: Sina'nın.

- Ancak Rabbin'den bir rahmet olarak senden önce kendilerine bir uyarıcı gelmemiş olan toplumu uyarmak için! Belki düşünüp öğüt alırlar!..
47. Kendi elleriyle yaptıkları yüzünden onlara bir musibet isabet ettiğinde:^[9]
"Rabbimiz!
Ne olurdu bize bir elçi göndersen de ayetlerine tabi olsak ve müminlerden olsak" diyorlar.
48. ONLARA katımızdan gerçek geldiği zaman:
"Musa'ya verilenlerin eşi/benzeri/aynısı buna da verilmeli değil mi?" dediler.
Oysa daha önce Musa'ya verileni inkâr etmemişler miydi?
"Birbirini destekleyen iki sihir" dediler.
"Ve biz hepsini inkâr ederiz" dediler.
49. De ki: "Öyleyse Allah katından bu ikisinden daha doğru olan bir kitap getirin de ben de ona uyayım.
Eğer doğrulardan iseniz!"
50. Yok eğer sana cevap veremezlerse artık bil ki, onlar kendi arzularına uyuyorlar.
Kendi keyfine uyan kimseden daha sapık kim olabilir?
Allah'tan bir yol gösterici olmadan doğru yol nasıl bulunacak?
Şüphesiz ki Allah, zalim kavme huzur vermez.

BÖLÜM 6

51. GERÇEK ŞU Kİ (*Ey Muhammed, senden önceki toplumlara*) sözü/vahyi onlara aralıksız/kesintisiz yetiştirdik.
Belki (*ayetler üzerinde*) düşünüp öğüt alırlar, diye.

[9] İnsanların başlarına gelen musibetler; insanların yaptıkları kötülüklerin bir sonucu olarak geliyor. Bugünkü toplumun çoğunun kaza ve kader anlayışı yanlış.

52. Bundan (Kur'an'dan) önce kendilerine kitap verdiğimiz kimseler buna (Kur'an'a) inanırlar.
53. Onlara okunduğu zaman: "Ona inandık. Şüphesiz o, Rabbimizden gelen gerçektir/haktır. Şüphesiz biz bundan önce de müslümanlar idik" dediler.
54. İşte onlara sabretmelerine karşılık mükâfatları iki kez verilir. Onlar kötülüğü iyilikle savarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan harcarlar.
55. Boş ve saçma bir söz işittikleri zaman ondan yüzçevirirler. "Sizin işleriniz size bizim işlerimiz bize." "Size selâm olsun/bizden size saldırmak yok! Biz öğrenmek istemeyenlere ne yapabiliriz" derler.
56. **GERÇEK ŞU Kİ;**
sen sevdiğin kişiyi doğru yola iletemezsin,
yalnız Allah'tır yola gelmek isteyen kimseyi
doğru yola ileten!
Zaten O doğru yola lâayık olanları da en iyi bilendir.
57. **DEDİLER Kİ:**
"Eğer seninle beraber doğru yola gelir/uyar isek,
yurdumuzdan atılırız."
Oysa Biz, onları güvenli bir bölgeye yerleştirmedik mi?
Her çeşit ürünün kendisine toplanıp getirildiği
yarattığımız birçok rızık da verdik.
Fakat onların birçoğu bilmiyor.
58. Ve halkı refah içinde şımarmış olan nice şehirleri yıkıma uğrattık. İşte onların meskenleri!
Onlardan sonra oralarda az bir süre oturulabilmiştir.
Onlara vâris olanlar Biziz.
59. Senin Rabbin; ülkelerin ana yerleşim merkezlerine kendilerine ayetlerimizi okuyan bir elçi göndermedikçe ülkeleri helâk edici değildir!

Ve Biz halkı zalim kişiler olmadıkça
ülkeleri helâk edici değiliz!

60. Size verilen herşey
yalnızca dünya hayatının geçimi ve süsüdür.
Allah'ın katında olan ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır.
Hâlâ akletmiyor musunuz?

BÖLÜM 7

61. ŞİMDİ kendisine güzel bir ödülü söz verdiğimiz
ve de o söze kavuşacak olan kimse;
dünya hayatının zevkini yaşayan sonra da
kıyâmet günü yakalanıp getirilecek olan kimse gibi midir?
62. Ve o gün onlara seslenir,
der ki:
"O iddia etmiş olduğunuz ortaklarım nerede?!"
63. Üzerlerine azap hak olan kimseler dediler ki:
"Rabbimiz!
Azdırdığımız kimseler işte şunlar!
Kendimiz azdırdığımız gibi onları da azdırdık.
Onların yaptıklarından uzak olduğumuzu Sana arz ederiz.
Zaten onlar bize tapmıyorlardı ki!"
64. Ve onlara denildi ki:
"Bana koştuğunuz o ortaklarınızı çağırın!"
Hemen onları çağırdılar.
Fakat kendilerine cevap veremezler ve azabı görürler.
Onlar doğru yolu izleselerdi ne olurdu?!
65. O GÜN onlara seslenir, der ki:
"Gönderilen elçilere ne cevap verdiniz?"
66. İşte o gün bütün bahaneleri bâtil/geçersiz olur
ve
birbirlerine de soramazlar!

67. **AMA** kim tövbe edip iman eder,
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yaparsa;
onun başarı ve kurtuluşa ulaşanlardan olması umulur.
68. **VE** (*GERÇEK ŞUDUR*) Rabbin dilediğini yaratır ve
(*insanlara elçi olarak*) dilediğini seçer.
Seçim (*elçileri belirleme hakkı*) onlara ait değildir.
Allah onların ortak koştuklarından münezzehtir/yücedir!
69. Ve Rabbin,
göğüslerinin gizlediğini de açığa vurduğunu da bilir.
70. O, kendisinden başka İlâh olmayan Allah'tır!
Öncesinde/dünyada ve sonrasında/ahirette
hamd O'na (*yaptığı herşeyi yerli yerince yapana*) mahsustur.
Hüküm/yargı O'nundur.
Ve O'nun katına döndürüleceksiniz!
71. **DE Kİ:**
"Baksanıza!
Eğer Allah geceyi kıyâmet gününe kadar
üzerinize kesintisiz olarak devam ettirse,
size Allah'tan başka bir ışık getirecek ilâh kimdir?
Hâlâ işitmiyor musunuz?"
72. De ki:
"Düşünsenize!
Eğer Allah gündüzü kıyâmet gününe kadar
üzerinize kesintisiz olarak devam ettirse,
size içinde dinleneceğiniz geceyi,
Allah'tan başka getirecek ilâh kimdir?
Hâlâ görmüyor musunuz?!"
73. Sizin için geceyi ve gündüzü var etmesi
O'nun rahmetindedir.
Geceleyin dinlenesiniz ve gündüz çalışsınız diye!..
Belki şükredersiniz!

74. **EVET, O GÜN** (Allah) onlara seslenir, der ki:
 “O iddia ettiğiniz ortaklarım nerede?”
75. Her ümmetten bir şahit çekip çıkardık da:
 “Delilinizi getirin” dedik.
 Artık bilmişlerdir ki; kesinlikle gerçek Allah’a aittir ve
 uydurup iftira ettikleri şeyler kendilerinden sapıp gitmiştir.

BÖLÜM 8

76. **GERÇEK ŞU Kİ;** Karun, Musa’nın kavminden idi.
 Onlara karşı azgınlık etti.
 Biz ona öyle hazineler vermiştik ki;
 onun anahtarları kuvvet sahibi bir topluluğa ağır geliyordu!
 Bir zaman kavmi ona demişti ki:
 “Şımarma! Çünkü Allah şımarıklık edenleri sevmez!”
77. Öyleyse; Allah’ın sana verdiklerinden yararlanarak
 ahiret yurdunu ara. Dünyada da geçimini sağla!
 Allah’ın sana ettiği iyilik gibi sen de iyilik yap ve
 yeryüzünde bozgunculuk yapmayı isteme!
 Şüphesiz ki Allah bozguncuları sevmez!”
78. (Karun) dedi ki: “O servet benim bilgim
 ve
 tecrübem sayesinde bana verildi.”
 Bilmedi mi ki Allah,
 ondan önceki nice nesilleri helâk etmiştir;
 kuvvetçe ondan daha güçlü
 ve
 insan sayısı bakımından da
 daha çok kimseleri helâk etmiştir.
 Suçlulara artık kendi günahlarından sorulmaz!^[10]

[10] Cezalandırılmaları kesinleştiği için ceza verilir.

79. Böylelikle (Karun) ihtişamı içinde kavminin karşısına çıktı.
Dünya hayatını isteyen kimseler, dediler ki:
“Ne olurdu, Karun’a verilen şeylerin benzeri,
bize de verilseydi. Gerçekten o, büyük bir şans sahibi!”
80. Gerçek ilim adamları, dediler ki: “Yazık size! İman eden ve
 faydalı bir işi en iyi şekilde yapan kimse için
Allah’ın ödüllendirmesi daha iyidir.
Buna da sabredenler dışında kimse kavuşturulmaz.”
81. Sonunda kendisini de sarayını da yerin dibine geçirdik!
Allah’a karşı kendisine yardım eden bir topluluğu da olmadı!
Ve kendi kendini kurtarabilecek kimselerden olmadığı gibi!
82. Dün onun yerinde olmayı temenni eden kimseler
başladılar şöyle demeye:
“Demek ki Allah; kullarından dilediği kimse için,
rızık^[11] açıp genişletir ve daraltıp kısar da!..
Allah bize lütfetmiş olmasaydı bizi de yerin dibine batırırdı.
Demek ki; gerçekten de kâfirler, mutlu/huzurlu olamazmış!

BÖLÜM 9

83. İŞTE ahiret yurdu!
Onu yeryüzünde böbürlenmek
ve
bozgunculuk etmek istemeyen kimselere veririz!
İyi sonuç, korunup sakınanlar içindir.

[11] Rızık, Mal, Servet; bunlar ayrı ayrı kavramlardır. Boğazdan geçen yiyecek ve içecekler RIZIK denilir. Diğer imkânlar, Kur’an tarafından; MAL, OĞULLAR ve SERVET diye nitelendirilir. Allah tabiat şartlarını değiştirerek rızık genişletir veya kısar. İnsan rızık aramalı, sormalı ve üretmek için çalışmalıdır. Bu konuda Fus-silet 10. ayete bakınız. Üretim tarlalarını elinde bulunduranlar, Allah’ın rızıkları yaratmasını unutarak, herşeyi kendi çalışma(çaba)larına bağlarsa Karun gibi olabilirler. Diğer yandan, insan haksız yoldan mal ve servet de elde edebilir?! Ancak hesabını da günün birinde (hesap günü geldiğinde) mutlaka Allah’a verecektir. Haklı/helâl/serbest/ticari yoldan mal ve servet elde etmek için çalışmak Kur’an’a aykırı değildir, aksine teşvik eder.

84. Kim iyilik ile gelirse ona ondan daha hayırlısı vardır.
Kim de kötülük ile gelirse kötülükleri yapan kimseler,
yapmış olduklarından başkası ile cezalandırılmaz!
85. (EY İNANAN KİŞİ!) Şüphesiz;
Kur'an'a uymayı sana farz kılan/emir kılan
seni dönülecek yere döndürecektir.
De ki: "Rabbim kimin doğru yolda olduğunu ve
kimin apaçık bir sapıklık içinde olduğunu en iyi bilendir."
86. (EY MUHAMMED!) SEN,
kitabın sana (*senin hafızana*) bırakılacağını umuyor değildin.
Ancak Rabbinden bir rahmet olarak (*sana bırakıldı*).
O hâlde sakın kâfirlere destekçi olma!
87. (Kur'an) sana indirildikten sonra
Allah'ın ayetlerinden seni alıkoymasınlar!
Rabbine çağır.
Ve sakın ortak koşanlardan olma!
88. Allah ile beraber başka bir ilâha yalvarma!
O'ndan başka İlâh yoktur.
O'nun vechinden (*zatından*) başka herşey ölümü tadacaktır.
Hüküm/yargı O'nundur
ve
O'nun katına döndürüleceksiniz.

İSRA SURESİ

İniş Sırası: 50 • Mushaf Sırası: 17 • Mekki Sure • 111 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **O ALLAH Kİ;** hiçbir kusuru, eksikliği yoktur.
Geceleyin kulunu; Mescid-i Haram'dan,
çevresini bereketli kıldığımız,
En Uzak Mescid'e iletti/götürdü^[1]
Ayetlerimizden bir kısmını kendisine göstermek için!^[2]
Şüphesiz O; işitendir, görendir.
2. Biz, Musa'ya kitap verdik,
onu İsrailoğulları'na kılavuz yaptık;
'Benden başkasını vekil edinmeyin'.
3. (Ey) Nuh ile beraber taşıdığımız kimselerin nesli!
Şüphesiz o, çok şükreden bir kul idi.
4. Kitap'ta (M.Ö. yaşamış) İsrailoğulları'na şu hükmü verdik:
"Yeryüzünde iki defa fesât/karışıklık çıkardınız
ve çok böbürlendiniz, zorbalık ettiniz.

[1] Bu Surenin (İsra) 60. ayetine bkz. Geceleyin (rüyada) bu olaylar oluyor. Yürüyüş ve Yükseliş olarak iki aşamada gerçekleştiği muhtemel. Ve genelde Miraç olarak isimlendiriliyor. Miraç yabancı bir kelime değil, bkz. Meariç Suresi bile var. Allah: "Başkaca ayetlerini göstermek istiyor ve gösteriyor". Rasûlüne mutmain olsun diye, destek amaçlı görsel eğitim veriyor. Ve gerçek mahiyetini ancak Allah biliyor (Kur'an/Allah bu konuda detay vermemiştir). Bkz. Tarihi Vesikalar?! Bize kadar gelen/aktarılan ve Kur'an ile örtüşen Rasûl sav. 'den elde ettiğimiz veriler/bilgiler doğrultusunda bildirdiği kadarıyla bilgi sahibiyiz. Bugün çevresi bereketli kılınan dünyada neresi var?! Ayette ifade edilen bir kısım ayetler nerede var?! "KUDÜS" diyorlar, oysa bugün orada KAN GÖVDEYİ götürüyor?! (O bölge bu anlamda Allah'ın ayetiyle tezat teşkil etmiyor mu?!) Allah'ın bereketli kıldığı yerde böyle şeyler olur mu?! Orası (yani Allah'ın İsra: 1 'de anlattığı bu yer) bu dünya olamaz! Allah'ın katlarından birisi Allahu alem. Tüm RUHLARIN toplandığı (çevresi cennet -ile bereketli kılınan- uzaktaki) bir Mescid olma ihtimali çok yüksek. En doğrusunu bilen Allah'tır; bizim düşüncemiz ve yorumumuz bu yöndedir; isabet ettiyse Allah'tan, hata ettiyse bizdendir!

[2] Bkz. Necm Suresi: 1-18. Ayetler.

5. İlkinde üzerinize güçlü kullarımızı gönderdik.
Evlerin aralarına girip araştırdılar.
Bu yapılması gereken ilâhi bir kanun idi.
6. Sonra tekrar size, onları yenme imkânı verdik.
Ve sizi mallarla, oğullarla destekledik.
Ve savaşçılarınızı çoğalttık.
7. İyilik ederseniz kendinize iyilik etmiş olursunuz.
Ve eğer kötülük ederseniz o da kendi aleyhinedir.
İkincisinde yine yüzlerinizi kötü duruma düşürdüler.^[3]
Ve ilk kez girdikleri gibi yine mescide girdiler
ve ele geçirdiklerini mahvettiler.
8. (*Bundan sonra*) belki Rabbiniz size acır.
Eğer siz dönerseniz Biz de döneriz.
Cehennemi kâfirler için yapmışız, kuşatıcı bir zindan!”
9. **GERÇEK ŞU Kİ;** bu Kur’an en doğru olan yola iletir ve salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapan müminlere, kendileri için büyük bir ödülün olduğunu müjdeler.
10. Ahirete (*gelecekteki sonsuzluğa*) inanmayan kimselere gelince, onlar için can yakıcı bir azap hazırlamışızdır.

BÖLÜM 2

11. İNSAN hayra dua ettiği gibi, şerre de dua eder.
Pek acelecidir insan!
12. Geceyi ve gündüzü iki âyet yaptık/işaret olarak yarattık.
Baksanıza, gecenin âyetini/işaretini giderdik/kaldırdık/sildik
ve gündüzün ayetini de aydınlatıcı yaptık.
Böylece hem Rabbinizden bir rızık arayasınız,
hem de yılların sayısını ve hesabını bilirsiniz!
İşte Biz, herşeyi açık açık dile getiriyoruz.

[3] Üzüntüden yüzlerinizin asılmasına sebep oldular.

13. Her insanın yapıp ettiğini kendi boynuna doladık.^[4]
Kıyâmet günü onun için kendisini açılmış olarak
bulacağı bir kitap çıkarırız.
14. “Kitabını oku. Hesapçı olarak bugün sana nefsin yeter.”
15. **KİM** doğru yola gelirse,
ancak kendisi için doğru yola gelmiş olur!
Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapıtılmış olur.
Hiçbir günahkâr başkasının günah yükünü taşımaz!
Ve Biz, bir elçi göndermedikçe azap ediciler değiliz!
16. Yıkımı hak eden bir kent yıkılmadan önce
onun varlıklı azgın kimseleri emir sahibi olur;
orada suç işleyip bozgunculuk yaparlar.
Üzerlerine azap yarası gerçekleşir...
Biz de onları mahvederiz,
orayı tamamen darmadağın ederek!
17. Nuh’tan sonra nice nesilleri helâk ettik.
Kullarının günahlarını haber alıcı
ve
görücü olarak Rabbin yeter.
18. **KİM** bu çabuk geçen dünyayı isterse
orada istediğimiz kişiye
onun için varetmiş kadarını veririz!
Sonra da ona (*sonsuz kalmak üzere*) cehennemi vatan kılarız.
Kovulmuş, kınanmış olarak oraya yaslanır.
19. Kim de ahireti isterse ve
mümin olarak ona uygun bir çaba ile çalışır koşturursa;
işte bunlara çalışmalarının karşılığı verilmiş olur.
20. Hepsine;
onlara da bunlara da Rabbinin lütfundan (*dünyada*) uzatırız.
Rabbinin lütfu (*insanların bir kısmıyla*) sınırlı değildir!

[4] İnsanı özgür iradesiyle yaptıklarından sorumlu tuttuk.

21. Bak! Kimini kiminden kabiliyetli yarattık.
Elbette ahiret dereceler bakımından daha büyüktür
ve
nimeti/ikrâmı da daha büyüktür.
22. (*ĒY İNSAN*), Allah ile birlikte başka bir ilâh edinme!
Yoksa kınanmış,
yalnız başına bırakılmış olarak oturup kalırsın.

BÖLÜM 3

23. RABBİN kendisinden başkasına kulluk etmeme ve
anne-babaya iyilikle/güzellikle davranma görevi verdi.
Eğer ikisinden birisi veya her ikisi
senin yanında ihtiyarlığa ulaşırsa onlara ilgisiz davranma,
onları (*'öf anne-baba ya' diyerek*) azarlama ve
onlara saygılı (*davranarak*); güzel, hoş sözler söyle!
24. Onlara merhametten dolayı alçak gönüllü/şefkatli ol.
De ki: "Rabbim! Onlara (*anne ve babama*) merhamet et;
küçükken beni merhametle/şefkatle yetiştirdikleri gibi!"
25. Rabbiniz nefislerinizin içindeki şeyleri daha iyi bilir.
Eğer siz faydalı, iyi kişiler olursanız;
şüphesiz O da tövbe edip yönelenleri bağışlayandır.
26. AKRABAYA, yoksula ve yolcuya hakkını ver.
Ama gereksiz yere saçıp savurma!
27. Şüphesiz saçıp savuranlar şeytanların kardeşleri olmuşlardır.
Şeytan ise Rabbine karşı nankör olmuştur.
28. Eğer Rabbinden umduğun bir nimeti bekleyerek^[5]
onlardan yüz çevirmek zorunda kalırsan hiç değilse onlara
uygun hoş/güzel (*rahatlatacak*) bir söz söyle!

[5] Kendin muhtaç hâlde bulunuyorsan.

29. Cimri olma! Savurganlık da yapma!
Yoksa, ihtiyaç içinde oturur kalırsın/sıkıntıya düşersin.
30. Şüphesiz senin Rabbin rızkı^[6] dilediği kadar açar (*yaratır*)
ve kısar. Şüphesiz O, kullarından haberi olandır, görendir.

BÖLÜM 4

31. FAKİRLİK korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin!
Onların ve sizin besinlerinizi Biz yaratıyoruz.
Şüphesiz ki onları öldürmek çok büyük bir suçtur.
32. Zinaya yaklaşmayın!
Çünkü o; açık bir kötülüktür, çok berbat bir yoldur.
33. Haksız yere Allah'ın haram kıldığı canı/nefsi öldürmeyin!
Kim mazlum olarak öldürülürse
onun velisine yetki vermişizdir,
o da öldürme konusunda aşırı istekli olmasın.
Çünkü o, kendisine yardım edilendir.
34. YETİMİN malına yaklaşmayın!
Ancak en güzel biçim[*olan hukukî sınırlar için*]de,
öncelikle onların yararlarına olmak şartıyla;
rüştüne/sorumluluk/evlilik çağına^[7] ulaşıncaya kadar

[6] Rızık kelimesi: Yiyecek, içecek maddelerini içerir, yani boğazdan geçenleri ifade eder. Bu anlamda, bazı ülke ve insanlarına rızık fazla verdiği-genişlettiği gibi, bazı ülke ve insanlarına da kısar-daraltır. Zengin-fakir ailelerde ve yine zengin-fakir ülkeler örneğinde olduğu gibi! Fakirlikte, rızkın daraltılmasında bugün için örnek ülke Afrika, refah yönünden ise Avrupa gösterilebilir. Ancak boğazdan geçen rızık ile; yine mal, evlat ve servetlerin artışı ya da eksiltilmesi ile de ifade edilen rızık/nimeti ayırt etmek lazım. Yine bu ayette: Kimi insan işçiliği tercih eder/işçi kalır/diler/ister onun geliri hep aynı düzeydedir, ama; kimi insan da gerek beyin, gerek akıl, gerek işletmecilik yönünden ve ekonomiyi iyi kullanma, yönetme yönünden kendini güçlü hisseder. Rabbinden daha çok mal ve evlat talebinde bulunabilir, anlamı da çıkmaktadır. (Kasas: 82 ve dipnotunu okuyunuz). En iyisini Allah bilir.

[7] Ergenlik/evlilik çağı, akıl baliğ çağı her ülkenin oy kullanma (reşit) yaş sınırına gelmiş, yani; 18 yaş erkek ve kız çocukları olarak da anlamamız mümkün.

- (*mallarına*) yaklaşabilir/değerlendirebilir/çalıştırabilirsiniz.
 Ve sözleşmelerinizi de (*mallarını geri vererek*) yerine getirin!
 Şüphesiz insan sözleşmelerden sorumlu tutulacaktır.
35. Ölçtüğünüz zaman ölçüyü tam/eksiksiz yapın ve
 dosdoğru bir ölçü ile tartın!
 Bu daha hayırlıdır, sonucu daha iyidir.
36. Öğrenmediğin/bilmediğin bir işi yapmaya kalkma!
 Çünkü kulak, göz ve gönül;
 bunların hepsi ondan sorumlu olacaklardır.
37. Yeryüzünde böbürlene böbürlene yürüme!
 Çünkü sen asla yeri delip yırtamazsın ve
 boyca da dağlara erişemezsin.
38. Bu kötü olan[*davranış*]ların hepsi,
 Rabbinin katında hoş görülmeyen şeylerdir.
39. (*Ey insan!*) İşte bunlar;
 Rabbinin senin aklına bildirdiği/vahyettiği hikmetlerdendir.
 Allah ile beraber başka bir ilâh edinme!
 Yoksa cehenneme atılırsın;
 rahmetten uzaklaştırılmış kınanmış olarak!..
40. ŞİMDİ (*SÖYLEYİN*), Rabbiniz oğulları size mi seçti?
 Meleklerden de kendisine dişiler mi edindi?
 Şüphesiz siz çok ağır (*yalan/iftira*) bir söz söylüyorsunuz.

BÖLÜM 5

41. ANT OLSUN,
 bu Kur'an'ın içinde sözü uzun uzun anlattık.
 Düşünüp öğüt alsınlar diye.
 Fakat onlara (*müşriklere*) kaçıştan başka bir faydası olmuyor.
42. De ki: "Eğer dedikleri gibi,
 O'nunla beraber ilâhlar olsaydı,
 onlar arşın sahibine ulaşmak için mutlaka bir yol ararlardı.

43. O, hata ve eksikliklerden uzaktır!"
Onların yakıştırmalarından yücedir! Çok büyük/çok uludur.
44. Yedi gök, yeryüzü
ve
onların içinde bulunanlar O'nu tesbih ederler.
O'nu sayısız övgülerle tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur.
Fakat siz onların tesbihini^[8] anlamıyorsunuz.
Şüphesiz O; halîm'dir, çok bağışlayandır.
45. KUR'AN OKUNDUĞUNDA,
ahirete inanmayanlarla senin aranda sanki bir perde var.
46. Zekâlarında onu kavramalarına engel olan kabuklar,
kulaklarında da bir ağırlık var sanki.
Kur'an'da bir ve tek olan Rabbini andığın zaman;
onlar kaçarcasına arkalarını dönüp gidiyorlar.
47. Biz, seni ne maksatla dinlediklerini
ve
hani onlar gizli konuşurlarken de o zalimlerin;
"Siz ancak sihirlenmiş bir adama tâbi oluyorsunuz"
dediklerini de gayet iyi biliyoruz.
48. Bak sana nasıl misâller verdiler?
Böylece şaşırdılar, artık bir yol bulmaya güç yetiremezler.
49. DEDİLER Kİ:
"Biz kemik yığını ve kokuşmuş toprak olduktan sonra mı?
Gerçekten biz mi yepyeni bir yaratılışla diriltileceğiz?"
50. De ki: "İster taş olun, ister demir,
51. ya da
aklınızda imkânsız gibi görünen herhangi bir yaratık!"^[9]
Diyecekler ki: "Bizi tekrar kim (*hayata*) döndürebilir?"

[8] Yüce yaratıcının sınırsız gücünü anlamalarını kavramak için mikro ve makro varlıkları bilimsel bir gözle incelemek lazım.

[9] Her ne olursanız olun yine de diriltilip hesaba çekileceksiniz.

De ki: “İlk defa sizi yaratan!”

Başlarını sana alaylı bir şekilde sallayacaklar ve:

“O ne zaman?” diyecekler.

De ki: “Belki de pek yakında!”

52. Sizi çağıracağı gün

herşeyi yerli yerince yapan O'nun çağırısına
derhal cevap verirsiniz.

Ve ancak az bir zaman kaldığınızı sanırsınız.

BÖLÜM 6

53. **YİNE DE** kullarıma söyle:

“(Aralarında) en güzel biçimde (bilim ile/doğruluğu kanıtlanmış
bilgi ile) konuşsunlar.”

Çünkü şeytan tartışmaya dürtükleyerek aralarını bozar.

Şüphesiz şeytan insan için apaçık saldırgan bir düşmandır.

54. Rabbin sizi daha iyi bilir.

Dilirse size merhamet eder (*merhameti hak edene*),

dilirse size azap eder (*azabı hak edene*).

Biz seni onların üzerine ‘sığınılacak’ olarak göndermedik.

55. Rabbin göklerde ve yerde olan kimseleri daha iyi bilir.

Ant olsun Biz, Nebilerin kabiliyetlerini farklı farklı kıldık.

Davud’a da Zebur’u verdik.

56. **DE Kİ:**

“O Allah’tan başka ilâh saydığınız kimselere yalvarırsanız;

ne sizden sıkıntıyı kaldırmaya,

ne de başka bir yere kaydırmaya güçleri yetmez.”

57. Aslında onların yalvarıp yakardıkları o kimselerin

kendileri bile,

hatta içlerinden O’na çok yakın^[10] olanlar da dahil,

[10] Yani; Nebilerin/Peygamberlerin de Meleklerin de en büyükleri.

Rablerine varmak/yakınlaşmak için
bir vesile^[11]/ibadet tarzı ararlar!

O'nun rahmetini umarlar, O'nun azabından korkarlar.
Çünkü Rabbinin azabı pek çetindir!

58. NE KADAR ülke varsa,
Biz kıyâmet gününden önce hangi ülkeyi/kenti batırmışsak
veya şiddetli bir azap ile azap etmişsek;
kütüğün/kitabın içine satır satır yazılıyor.
59. Öncekilerin yalanlaması,
Bizi mucizeler göndermekten engelleyen şey oldu.
Semud'a bir ibret olarak dişi deveyi verdik.
Hemen ona (*onu keserek*) zulmettiler.
Oysa Biz ayetleri ancak uyarmak için göndeririz.
60. Bir zaman sana demiştik ki:
"Rabbin insanlara adaletle davranandır.
(*Mirâç/yükselme esnasında*)
sana gösterdiğimiz rüyayı/görüntüleri^[12] insanlar için
bir açığa çıkar[ıl]ma aracı olmaktan başka bir şey kılmadık!
Ve Kur'an'da lânetlenmiş (*zakkum*) ağacını^[13] da
(*bir açığa çıkar[ıl]ma aracı kıldık*)."

[11] Vesile: Allah'a ulaşmak/varmak/yakınlaşmak/dostluğunu kazanmak anlamında kullanılmıştır ancak vesile/aracı kılınacak şeyin mahiyeti nedir, kim belirleme hakkına sahiptir?! TEK ALLAH! O da Kur'an'da gereğini apaçık izah etmiştir. Bunlar: Yapılan ibadetler, iyilikler, yardımlardır. O'na dua'da vesile yapılır. Şöyle ki: Allah'a dua ederken, ihlâs ile yaptığımız ibadetler, işler, iyilikler, yardımlar yüzüsuyu hürmetine, O'ndan ne istenecekse istenebilir. Sorun yok! Çünkü sahih hadislerde Peygamberimizden ve sahabilerden böyle dualar, bugün bize kadar ulaşmıştır. Ancak şahısları, yani; Allah'tan başka edinilen evliyâyı veya başka kişi ya da yolları aracı/vesile yapmak Allah'a şirk koşmaktır! Fatiha Suresi'ne uygun hareket etmemektir! Sıkıntı hâlinde evliyâ edinilenlerden imdat, yardım istenmez; çünkü bu, Allah'ın hiç hoş görmediği amellerdendir. Şahıslar ancak, öğretmen, eğitici-öğretici olarak görülmeli ve saygı duyulmalıdır. Başka sıfatlar verenler hemen şimdi tövbe etmelidir.

[12] "Sana gösterdiğimiz Miraç rüyasını" da denilebilir. Çünkü Miraç olayı Rüya yolu ile gerçekleşmiştir. Ayetlere uygun olan haberlere inanırız. Öyle bedensel bir yükseliş yoktur. Allah en doğrusunu bilendir!

Biz onları uyarıyoruz.
Ancak azgınlıklarını daha fazla artırmaktan başka katkıda bulunmuyor.

BÖLÜM 7

61. **HANİ** bir zaman meleklere demiştik:
“Âdem’i selâmlayın/tanıyın/önünde saygıyla eğilin.”
İblis’ten başka hepsi derhal saygıyla eğilip selâmladılar.
O dedi ki:
“Çamur olarak yarattığın kimseyi tanımıyorum!”
62. Dedi ki:
“Benden üstün kıldığın şu kimseyi gördün mü?
Eğer kıyâmet gününe kadar beni ertelersen;
bir kısmı hariç onun zürriyetini kötü işlere sürükleyeceğim.”
63. (Allah) buyurdu: “Çekil git! Onlardan her kim sana uyarsa,
şüphesiz sizin cezanız cehennemdir, uygun bir ceza olarak!
64. Onlardan gücünün yettiği kimseleri sesinle yerinden oynat.
Atlılarınıla, yayalarınıla onlara yaygara yap.
Mallarda ve çocuklarda onlara ortak ol. Onlara sözler ver!”
Şeytan onlara aldatmaktan başka bir söz vermez ki!
65. “Gerçek/samimi/ihlâslı kullarıma gelince;
onların üzerinde senin hiçbir zorlayıcı gücün olamaz!”
Vekil/koruyucu olarak Rabbin daha layıktır!
66. **RABBİNİZ** O’dur ki;
denizde gemileri (*suya kaldırma kuvveti vererek*)
sizin için O yüzdürüyor lütfundan aramanız için.
Gerçekten O, size karşı çok merhametlidir.

[13] Allah Teala, cehennemde bulunan zakkum ağacına inanıp inanmama konusunu da ‘Miraç olayı’nda olduğu gibi bir fitne/bir açığa çıkarılma aracı kıldığını belirtiyor. En doğrusunu Allah bilir! Bu ağaçtan yiyenler ağaca lânet ederler. Bkz. Duhan 43-44; Vakıa 52-53; Saffat: 62.

67. Denizde size bir sıkıntı dokunduğu zaman,
O'ndan başka yalvarıp çağırıklarınız kaybolur.
Karaya çıkararak sizi kurtardığı zaman ise
yine yüz çevirirsiniz.
İnsan gerçekten nankördür!
68. Karayı ters çevirip sizi batırmayacağından
veya
üzerinize bir kasırgayı göndermeyeceğinden emin misiniz?
Sonra kendinize hiçbir vekil/koruyucu bulamazsınız!
69. Yoksa siz,
siz tekrar oraya açıldığınızda üzerinize yerle bir eden
bir kasırga göndermeyeceğinden
ve
inkâr etmenizden dolayı sizi boğmayacağından
emin misiniz?
Sonra; Bize karşı sizi takip edip de,
koruyacak kimseyi bulamazsınız!
70. GERÇEK ŞU Kİ, Biz insanoğluna çok ikrâm ettik;
karada ve denizde onları taşıdık/onların ulaşımını sağladık,
temiz/güzel besinlerle onları rızıklandırdık.
Ve onları yarattıklarımızın pek çoğundan farklı/üstün kıldık!

BÖLÜM 8

71. O GÜN insanların tümünü liderleri/önderleri ile çağırırız.
Kimlerin kitabı sağından verilirse işte onlar
kitaplarını okurlar
ve
en ufak bir zulme/haksızlığa uğratılmazlar.
72. Kim bu dünyada akli ile gerçekleri görmeyen bir kör ise
ahirette de kördür.
Ve yolca daha da şaşkındır/sapıktır.

73. O KİMSELER;
neredeyse seni fitneye^{[14][*]} düşüreceklerdi,
sana vahyettiğimizden ayırarak;
ondan başkasını Bize iftira^[*] etmen için.
İşte o zaman seni dost edinirlerdi.
74. Ant olsun,
eğer Biz seni sağlamaştırmamış^[*] olsaydık,
neredeyse onlara birazcık meyledecektin.
75. Şayet öyle olsaydı o zaman sana;
hayatta da ölümünden sonra da kat kat azap tattırırdık.
Sonra Bize karşı kendin için bir yardımcı da bulamazdın.
76. Onlar seni oradan/yurdundan çıkarmak için
seni tedirgin etmeye çalışıyorlar;
bu durumda senin ardından onların kendileri de
pek fazla kalmayacaklar!^[15]
77. (Bu) senden önce gönderdiğimiz
elçilerimiz hakkındaki yasadır.
Bizim sünnetimizde/yasamızda bir değişiklik bulamazsın.^[*]

[14] [*] Ey insan, eğer seni ayetlerimizle sağlamaştırmamış olsaydık (veya anlamadığın bir lîsânda bu Kur'an'ı okumaya devam ediyorsaydın) tüm bu tuzaklara rahatlıkla düşebilirdin?! Onun için Kur'ani gerçeklerden ve doğru bildiğinden asla şaşma/dönme/sapma! Ayrıca bir not ve uyarı olarak da; 73 ve 74. ayetlerde yıldız[*] ile işaretlenen konularda; Peygamberlerin böyle bir hataya düşmeleri söz konusu olamaz, ancak bu; müminlerin Allah'ın hükmü dışına çıkmaları, müşriklere meyletmemeleri, onları dinlememeleri ve konu çok önemli olduğu için Hz. Muhammed sav.'in şahsında gündem yapılarak ÜMMETİ UYARMAKTIR! Bu ve bunun gibi ayetleri böyle algılamak hepimizin yararına! Bu ayet Peygambere hitabediyor, şu ayet falan topluma dersek 'bize hitabeden' ayet bulamayız! Onun için tüm ayetleri bugün öncelikle "bize hitabediyormuş" gibi okumalıyız ki, ancak o zaman anlayışımız olgunlaşabilir ve DOSDOĞRU MÜSLÜMAN olabiliriz!..

[15] [*] Bu ön bildirim/bildirme (yani gaybi ihbar), iki yılı biraz aşkın bir zaman sonra, Hicretin ikinci yılı Ramazan ayında söz konusu Kureyşli Liderler, Bedir Savaşında öldürüldükleri zaman gerçekleşmiş oldu! Ve Allah'ın bu yasası/sünneti O'na gereği gibi uyan tüm inanan toplumlar ve inanan bireyler için (sıkıştırıldıklarında/dara düştüklerinde) işlemeye devam eder! Ve şahit olunur! Çünkü o zaman inananlara zulmedenler yok edildiklerinde, Allah inananlara güç vermiş olur, destek vermiş olur, arka çıkmış olur/oluyor. Şüphesiz ki Allah'ın vadi/sözü haktr! Allah her şeyin en iyisini bilendir!

BÖLÜM 9

78. **NAMAZI** gereği gibi kıl
(huşû ile/ayetlerin anlamını düşünerek!)
 Güneş'in batıya meylettiği saatlerde (*öğle ve ikindi*yi),
 havanın kararmasıyla birlikte (*akşam ve yatsı*yı) ve
 fecrin ilk ışıklarının topladığı saatlerde de
(sabah namazını kıl!)
 Şüphesiz ki fecir ışıklarının toplaşması;
 işte o (*sabah namazı vaktidir ve insanlar tarafından*) çıplak gözle
 açıkça görülmektedir.
79. *Ve (ey Muhammed/ey Müslüman!)*
 Gecenin bir kısmında
(Namaz kılmak/Namazla birlikte/Namazında Kur'an okumak için),
 sana özgü bir nfile/fazladan ibadet üzere kalk!
 Umulur ki Rabbin seni övülmüş bir makama ulaştırır!..
80. De ki: "Rabbim!
 Beni doğruluk girişiyle girdir ve doğruluk çıkışıyla çıkar.
 Bana katından yardımcı bir güç ver."
81. De ki: "Gerçek/hak geldi, bâtil/yalan olan yok olup gitti.
 Şüphesiz yalan/bâtil olan yok olup gitmeye mahkûmdur."
82. **BİZ KUR'AN'DA** müminler için;
(yüreklerindeki problemlere, sıkıntılara) şifâ ve
 rahmet olan şeyler indiriyoruz.
 Zalimlerin ise ancak hüsrânını/kaçışını artırıyor!
83. **İNSANA** bir nimet verdiğimizde yüz çevirir ve yan çizer!
 Ona bir şer dokunduğunda ise ümitsizliğe düşer!
84. De ki: "Herkes kendi yaratılışı/kabiliyeti üzere iş yapar!
 Rabbiniz yol olarak en doğru yolda olan kimseyi
 daha iyi bilir."

BÖLÜM 10

85. BİR DE (ey Muhammed) sana ruh hakkında soruyorlar.
De ki: "Ruh Rabbimin emrindedir.
Ve size ilimden yalnızca az bir şey verilmiştir."
86. Eğer dilersek;
elbette ki sana vahyettiğimizi (*hafızandan*) gideririz,
sonra onun geri gelmesi için
Bize karşı kendine bir vekil de bulamazsın.
87. Ancak, Rabbinden bir rahmet olarak (*vahiy sana bırakıldı*).^[16]
Şüphesiz sana O'nun lütfü çok büyüktür.
88. DE Kİ:
"Şayet insanlar ve cinler bu Kur'an'ın benzerini
getirmek üzere toplansalar onun bir benzerini getiremezler.
Birbirlerine arka çıkıp destekçi olsalar da!..
89. Ant olsun,
insanlar için her çeşit misâli bu Kur'an'da iyice anlattık.
Ancak,
insanların birçoğu inkârda/gerçekleri gizlemekte direttiler.
90. Dediler ki: "Sana asla inanmayacağız,
yerden bize bir göze fişkirtmadıkça!
91. Ya da senin hurmalıklardan
veya
üzümlerden bir bahçen olmalı
ve
aralarından şakır şakır akan ırmaklar fişkirtmalısın.
92. Veya iddia ettiğin gibi
üzerimize gökyüzünden parçalar düşürmelisin.
Ya da Allah'ı ve melekleri karşımıza getirmelisin!

[16] Bkz. Kasas: 86.

93. Veya senin altından yapılmış bir evin olmalı.
Ya da gökyüzüne çıkmalısın!
Ve ona çıkmana da asla inanmayacağız,
ta ki bize kendisini okuyacağımız bir kitap indirmediğe!”
De ki: “Rabbimi yüceltir tenzih ederim!
Ben sadece elçi olan bir beşer/insan değil miyim?!”

BÖLÜM 11

94. **KENDİLERİNE** hidâyet geldiğinde
insanları inanmaktan alıkoyan şey onların (*kibir ile*) ancak:
“Elçi olarak Allah bir insan mı gönderdi?” demeleridir.
95. De ki: “Eğer yeryüzünde uslu uslu yürüyen melekler olsaydı
elbette Biz de üzerlerine elçi olarak
gökten bir melek indirirdik.”
96. De ki: “Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter.
Şüphesiz O; kullarından haberdardır, görendir.
97. **ALLAH** kime doğru yolu/hidâyeti^[17] gösterirse,
işte o doğru yolu bulmuştur.

[17] İsra 94. ayete baktığımızda GENEL HIDÂYETİ (Doğru Yolu) görüyoruz. Genel Hidâyet herkese gelir. Ancak insanlar, hidâyeti kabul edip inanırlar veya inanmazlar. İsra 97. ayetinde ise ÖZEL HIDÂYET (direkt yol gösterme) anlatılıyor. Özel hidâyet Rasûllere/Nebilere veriliyor. Rasûl ve Nebilerin hidâyeti reddetmeleri söz konusu olamaz! Bu nedenle “Allah kime hidâyet ederse” buyuruluyor. Kur'an Meallerinde/Çevirilerinde bulunan benzeri ifadeleri aynı şekilde anlamak gerekiyor. Çünkü Allah, dilediği insanı Rasûl veya Nebi seçer. (Bkz. Kasas: 68). Rasûl veya Nebi olmak insanların isteklerine bağlı değildir. Keza Allah, dilediği insanı Rasûl veya Nebi seçince, otomatikman o kişiyi doğru yola iletir. Ve hidâyet edilen Rasul ve Nebi doğru yolu bulmuş olur.

Genel hidâyet bütün insanlara; Nebi, Rasûl ve Kitaplar ile iner. İnsanlar kitapları ve içindekileri kabul edip sözlerinde dururlarsa bu şekilde doğru yolda yürürler ve Allah da yardım ederek (sözü gereği Allah azze ve celle hazretleri -şâni büyük ve yüce olan- tarafından) doğru yola iletilmiş olurlar. Doğru yolu kendi özgür iradesi ile reddeden kimseler de doğru yoldan sapmış olurlar. Kendi özgür iradesi ile doğru yoldan saparak, sapık bir yolda yürüyen kimseyi de Allah; edindiği sapık yolunda serbest/sapık yoluyla başbaşa bırakır.

- (*Suçlulardan*) kimini de sapıklıkta bırakırsa artık onlar için,
O'ndan başka evliyâ/yol gösteren dostlar bulamazsın.
Kıyâmet günü onları toplayıp süreriz;
üzleri üzerine kör, dilsiz ve sağır bir hâlde!
Onların varacakları yer cehennemdir;
o her sakinleştğinde çılgın alevi onlara artırırız.
98. Onların cezaları işte budur!
Çünkü onlar ayetlerimizi inkâr ettiler ve dediler ki:
“Kemik yığını ve ufalanmış toprak olduktan sonra mı?!”
Gerçekten biz mi?! Yepyeni bir yaratılışla diriltileceğiz?!”
99. Görmediler mi?
Gökleri ve yeri yaratan Allah,
kendilerinin benzerlerini yaratmaya elbette kadirdir.
Kendileri için bir süre koymuştur, onda hiçbir şüphe yoktur.
Ama zalimler ancak inkârda directtiler.
100. De ki: “Eğer,
Rabbimin rahmet hazinelerine siz sahip olsaydınız,
o zaman da harca yııp tüketmek korkusuyla kısdardınız!”
İnsan gerçekten çok cimridir!

BÖLÜM 12

101. GERÇEK ŞU Kİ,
Musa'ya herşeyi açıklayan dokuz ayet/mucize vermiştik.
İsrailoğullarına sor?
Hani bir zaman (Musa) kendilerine gelmişti de Firavun ona:
“Ey Musa!
Seni büyülenmiş birisi olarak görüyorum” demişti.
102. (Musa) dedi ki: “Sen bunları göklerin ve
yerin Rabbinden başkasının indirmedini çok iyi bildin;
uyandırıcı belgeler/basiretler olarak!
Ey Firavun!
Gerçekten ben de seni mahvolmuş birisi olarak görüyorum.”

103. (Firavun) o yerden onları çıkarmak istedi.
Biz de onu ve yanındakilerle birlikte hepsini boğduk.
104. Onun ardından İsrailoğullarına dedik ki:
“O yurtta/yeryüzünde yerleşin.
Ahiret günü geldiği zaman/vadimiz gerçekleştiğinde
hepinizi bir arada/derleyip toplayacağız”.
105. VE BİZ onu (Kur’an’ı) hak ile indirdik.
Ve (bu Kur’an), şeksiz şüphesiz gerçek olarak/hak ile indi.
Seni de yalnızca müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.
106. Bir Kur’an ki;
insanlara onu ara ara (*gerektiğinde/ihtiyaca binaen*)
okuman için bölümlere ayırarak küme küme yaptık^[18]
ve
onu azar azar/bölüm bölüm indirdik!

[18] Bu ayette Kur’an’ın bir öğretim ve eğitim kitabı olduğu anlaşılıyor. Belli aralıklarla okumak için bölümlere ayrılmıştır. Ayrıca bu ayet bizim için bir ışıktır, yol göstericidir, rehberdir. Ta kıyâmete kadar gelip geçecek olan toplumların eğitiminde uygulanması gereken bir sistemi de ortaya koymaktadır. Şöyle ki; zaman ve dönem itibariyle insanların anlayışlarına göre, anlayabilecekleri Sureleri bölümler hâlinde hazırlayarak; Tertip ve Tertil tavsiyesi üzere (Bkz. Müzzemmil Suresi; belirli bir program üzere hazırlayın/hazırlık yapın ve insanların kolayına gelecek şekilde, çünkü Müzzemmil Suresinde: Artık Kur’an’dan kolayınıza nasıl geliyorsa/geldiği kadar okuyun); Sure Sure bölümlendirerek insanların istifadesine takdim edilmelidir. İşte biz de bu ve benzeri ayetlere dayanarak, özellikle Medine’de inmeye başlayan, yani; biliyorsunuz İslâm, Medine’de bir Hukuk Sistemi olarak takdim edilmeye başlanmıştır. Mekke’de tam 13 yıl; insanlarda Allah inancının yerleştirilmesi; ahlâklarının iyileştirilmesi, cennet, cehennem, ahiret (günahlardan sakınılması için hesap günü hesap verme) korkusunun ve sevgisinin aşılması ile ilgili Temel İnançlar üzerinde durmuştur. “Medine: İnsanlar-arası hak ve hukukun ve ayrıca savaşlar da söz konusu olduğu için bu belde ‘savaş hukuku’ ile ilgili ayetlerin inmeye başladığı yerdir!” Onun için Medeni Sureleri ayrı bir bölüm olarak yayınlamayı uygun görmüş ve 2009 yılı ilk Baskısını sadece Mekki Sureler olarak yapmıştı. Daha sonra gelen yoğun talep üzerine Mekki ve Medeni Sureleri bütünleştirdik. Elinizdeki bu Kitap’ta Mekki Surelerden hemen sonra Medeni Sureler Bölümü de eklenmiştir. Şu an tam olarak 114 Sure bu Kitap’ta birleştirilmiştir. Demek ki: Temel İnançlarının yerleşmesinden sonra insanlara görev ve sorumluluklarının ne olduğunu açıklayıcı hükümler inmiştir. İşte tam da bu yüzden biz, toplumumuzu ve dünya insanlığını öncelikle temel inançlarda; özellikle ‘Şirk’ konularında meselelerini halletmeden, Medeni Sureler ile muhatap etmek istememiştik. Şükür insanlar bu anlamda bilinçlendi-

107. De ki: “Ona inanın veya inanmayın!
Gerçek şu ki;
daha önceleri de gerçek ilim adamları tarafından
ayetler okunduğu zaman çenelerinin üstüne kapanarak
secde ederlerdi!”
108. Derler ki:
“Rabbimizin şânı yücedir/Rabbimiz herşeyden münezzehtir!
Rabbimizin sözü mutlaka yerine getirilmiştir.”
109. *(Onlar)* çeneleri üstüne kapanarak ağlıyorlar.
Ve (Kur’an) onların içten gelen derin saygılarını artırıyor.
110. De ki:
“İster ‘Allah’ diye çağırın veya ister ‘Rahman’ diye çağırın.
Hangisiyle çağırırsanız *(çağırın)*
sonunda en güzel isimler O’nundur.”
Namazında sesini çok yükseltme
ve
pek de kısma, bu ikisi arasında bir yol tut!
111. De ki: “Çocuk edinmeyen Allah’a sayısız övgüler olsun!
O’nun mülkte/yönetimde ortağı yoktur.^[19]
Âcizlikten ötürü hiçbir yardımcıya ihtiyacı olmayandır!
İşte O’nu gereği gibi tekbir et/yücelterek an!^[20]

[19] Evren üzerindeki egemenliğinde ortağı yoktur.

[20] O’nun büyüklüğünü gereği gibi kavra ve vurgula.

YUNUS SURESİ

İniş Sırası: 51 • Mushaf Sırası: 10 • Mekki Sure • 109 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Ra.

İŞTE BUNLAR;

Hikmetli (*akıl ve tabiata uygun*) Kitab'ın ayetleridir.

2. İçlerinden bir adama vahyetmemiz insanlara tuhaf mı geldi?

“İnsanları uyar ve iman eden kimselere;

Rableri katında kendileri için

bir doğruluk derecesi olduğunu müjdele” diye!

Kâfirler dediler ki:

“Gerçekten bu apaçık bir büyücüdür.”

3. GERÇEK ŞU Kİ sizin Rabbiniz Allah'tır,

O ki; gökleri ve yeryüzünü altı günde/evrede yarattı.

Sonra Arş dahil tüm kâinata sistemini/kanunlarını kurdu.

İşleri yönlendirip idare eder.

O'nun izni olmadan hiçbir kimse şefaata edemez!

İşte Rabbiniz Allah budur! O'na kulluk edin.

Düşünüp ibret almıyor musunuz?

4. Hepinizin dönüşü O'nun katınadır.

Allah'ın sözü gerçektir.

Yaratmaya başlar sonra iman edenleri ve

faydalı işi en iyi şekilde yapanları

adaletle ödüllendirmek için yeniden yaratır.

[1] Pek çok Meallerde “Arş'a istiva etti” olarak çeviri yapılmıştır, ancak tam anlaşıl-mamaktadır. Bu yüzden biz bu vb. ayetleri anlamlandırırken; “Arş dahil tüm kâi-nata sistemini/kanunlarını kurdu” demeyi daha uygun bulduk. Allah daha iyi bilir.

- İnkârcılara gelince, onlar için kaynar sudan bir içki
ve
acı bir azap vardır küfürlerinden dolayı!
5. Güneş'i bir ışık kaynağı
ve
Ay'ı da ışığı yansıtıcı kılan O'dur.
Ona konaklar/durak (*iniş*) yerleri takdir eden O'dur;
yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için!
Allah bunları ancak bir hesap ile yaratmıştır.
Ayetleri uzun uzun açıklamaktadır;
bilen/bilim ışığında düşünen bir kavim için!
6. Gerçek şu ki;
gece ile gündüzün değişmesinde,
Allah'ın göklerde ve yeryüzünde yarattığı şeylerde,
korkup sakınan bir toplum için
elbette ayetler/işaretler vardır.
7. **BİZİMLE** buluşmayı ummayanlar,
dünya hayatına razı olanlar, onunla tatmin olanlar ve
ayetlerimizden gafil olanlar var ya;
8. işte onların varacakları yer ateştir,
kazanmakta olduklarından dolayı!
9. (*Gerçekten var olanlara*) inanan ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlara gelince;
Rableri onları imanlarından dolayı,
zeminlerinden ırmaklar akan nimetlerle donatılmış
cennetlere iletir.
10. Orada onların duası: "Allah'ım!
Sen ki; hiçbir kusuru, eksiği olmayansın."
Orada birbirlerine iyilik dilekleri: "Selâm" dır.
Dualarının sonu da:
"Hamd'a lââyık olan (*yaptığı herşeyi yerli yerince güzel yapan*)
Alemlerin (*uzayların/evrenin*) Rabbi/Sahibi Allah'tır"
demeleridir.

BÖLÜM 2

11. ŞAYET Allah; şerri insanlar için onların hayrı acele istemeleri gibi çabuklaştırsaydı, mutlaka süreleri hemen bitirilmiş olurdu. Bizimle karşılaşmayı ummayan kimseleri, bırakırız azgınlıkları içinde şaşkın bir hâlde bocalayıp dururlar!
12. İnsana bir zarar dokunduğu zaman; yan yatarken, otururken veya ayakta iken yalvarır. Ama Biz onun sıkıntısını kaldırdığımız zaman ise sanki o; kendisine dokunan zarardan dolayı Bize hiç yalvarmamış gibi hareket eder! Aşırı gidenlere yapıyor oldukları işler işte böyle süslü görünmektedir.
13. VE gerçek şu ki; sizden önce zulmettikleri için nice nesilleri helâk etmişizdir; çünkü elçileri onlara apaçık belgeler getirdikleri hâlde onlar yine de (*elçileri/açık delilleri/gerçekleri*) reddettiler! İşte suçlu toplumu böyle cezalandırırız!
14. Sonra onların ardından sizi yeryüzünde halifeler^[2] kıldık. Nasıl işler yaptığımız ortaya çıksın, yaptıklarınızın karşılığı verilsin diye!
15. VE ONLARA ayetlerimiz açık deliller olarak açık açık okunduğu zaman, Bizimle karşılaşmayı ummayan kimseler dediler ki: "Bundan başka bir Kur'an getir veya onu değiştir."

[2] Önceki nesillerin ardından onların yerine geçen (yeni nesiller/yeni halifeler) insanlar/kimseler.

De ki: “Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir.

Ben ancak bana vahyolunana uyarım.

Eğer Rabbime isyan edersem gerçekten ben büyük günün azabından korkarım.”

16. De ki: “Eğer Allah dileseydi onu size okumazdım ve onu size bildirmezdi de!

Bundan önce bir ömür boyu içinizde kaldım!

Aklınızı kullanmıyor musunuz?”

17. ALLAH'a karşı bir yalan uyduran/iftira eden veya O'nun ayetlerini yalanlayan kimseden daha zalim kim olabilir?

Gerçek şu ki,

suçlu/günahkârlar iflâh olmaz/huzur bulmazlar.

18. Allah'ı bırakıp kendilerine zarar vermeyen

ve

faydası olmayan şeylere kulluk ediyorlar.

“Bunlar Allah katında şefaathçilerimizdir” diyorlar.

De ki:

“Siz Allah'a göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz?”

O yüce ve onların ortak koştuklarından çok uzaktır!

19. VE bütün insanlık sadece tek bir toplumdansa ibaretti!

Ama sonradan görüş ayrılığına düşerek parça parça oldular.

Eğer Rabbinden bir söz^[3] geçmemiş olsaydı,

ihtilâf ettikleri konuda aralarında hemen hüküm verilirdi.

[3] Rabbinin kelimesi/sözü: Yani, Allah katından, ilâhi vahyin temas ettiği meselelere yaklaşımlarında ayrılığa düşecekleri, farklı görüşleri benimseyecekleri yolunda önceden (Allah tarafından) irade edilmiş bir karar olmasaydı -ki ayette geçen “**kelime**” sözcüğünün bu akış içinde anlamı budur- birbirleriyle ihtilafa düşmezler, hepsi aynı görüşü benimserlerdi. Oysa, böyle bir tek örneklilik insanların zihnî, ahlâkî ve toplumsal gelişmelerini önleyeceği için, Allah; insan **aklını** vahyin rehberliğiyle kendi ihtiyarına/seçimine/tercihine bırakmıştır.

20. VE DİYORLAR Kİ:
 “Ona, Rabbinden bir mucize^[4] indirilmeli değil miydi?”
 De ki: “Gayb ancak Allah’ındır! Bekleyin öyleyse!
 Çünkü ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim.”

BÖLÜM 3

21. İNSANLARA kendilerine dokunan bir darlıktan sonra,
 bir rahmet tattırdığımız zaman bir de bakarsın ki onlar;
 ayetlerimiz hakkında tuzak/komple kuruyorlar!
 De ki: “Allah komployu/tuzağı bozmada daha çabuktur!”
 Şüphesiz ki elçilerimiz kurduğunuz komploları yazıyorlar.
22. Karada ve denizde sizi yürüten O’dur.
 Hani gemide olduğunuz zamanı (*bir düşünün*);
 gemiler güzel/tatlı bir rüzgârla içindekileri yüzdürürlerken
 ve
 (*yolcular da*) bununla sevindikleri sırada
 birden kasıp kavuran bir kasırga gemiye gelip çatar.
 Her yandan dalgalar gelip ve
 kendilerinin tamamen kuşatıldıklarını anladıkları zaman;
 dini yalnız O’na özgü kılarak Allah’a yalvarmaya başlarlar:
 “Eğer bizi bu sıkıntıdan kurtarırsan
 elbette ki şükredenlerden olacağız!” (*derler*).
23. Ama onları kurtardığımız zaman yine eskisi gibi
 yeryüzünde haksız yere taşkınlık yaparlar.
 Ey insanlar!
 Sizin taşkınlığınız ancak kendi aleyhinizedir.
 Sadece (*bu*) dünya hayatının geçici zevki[*ne ulaşırsınız*]!
 Sonra dönüşünüz Bizim huzurumuzadır.
 O zaman yapmış olduğunuz şeyleri size haber veririz.

[4] Bkz. İsrâ: 59.

24. DÜNYA hayatının durumu gökyüzünden indirdiğimiz su gibidir!

Öyle ki; insanların ve hayvanların beslendiği yer bitkisi onunla/suyla birbirine karıştı.

Böylece yeryüzü ziynetini takınıp süslendiğinde ve sahipleri de onun ürününü biçip toplamaya güç yetirir olduklarını sanmışlarken;

bir gece veya gündüz emrimiz ona gelmiştir de onu kökünden biçilmiş bir duruma getirmişizdir.

Sanki dün hiç yeşermemiş gibi yaparız!

İşte böyle ayetleri geniş geniş açıklıyoruz.

Düşünen bir toplum için!..

25. ALLAH barış yurduna davet eder.

Ve yola gelmek isteyen kimseyi dosdoğru bir yola ulaştırır.

26. Güzel davranan kimselere daha güzel bir karşılık ve daha da fazlası vardır.

Onların yüzlerine ne bir kara leke ve

ne de bir zillet/horluk bulaşır.

İşte onlar cennet halkıdır. Orada sürekli kalıcıdırlar!

27. Kötülükleri yapanlara gelince,

her bir kötülüğün karşılığı/cezası kendi dengi iledir.

Onları bir zillet kaplar.

Onları Allah'a karşı koruyacak hiç kimse yoktur.

Onların yüzleri

sanki karanlık geceden parçalara bürünmüştür!

İşte onlar ateş halkıdır. Orada sürekli kalıcıdırlar.

28. O gün onların hepsini bir araya toplarız.

Sonra ortak koşan kimselere deriz ki:

“Siz ve koştuğunuz ortaklar yerlerinizde durun!”

Artık aralarını açmışızdır.

Ve koştukları ortaklar dediler ki:

“Siz bize kulluk ediyor değildiniz ki!

29. Sizinle bizim aramızda şahit olarak Allah yeter.
Gerçekten biz sizin bize kulluk etmenizden
tamamen habersizdik!”
30. İşte orada her nefis geçmişte yapıp ettiğiyle sorgulanacaktır!
Ve onlar gerçek sahipleri olan Allah’ın katına döndürülürler.
Ve iftira edip uydurdukları şeyler
onlardan kaybolup gitmiştir!

BÖLÜM 4

31. DE Kİ:
“Sizi gökyüzünden ve yeryüzünden rızıklandıran kim?
Kulakların ve gözlerin (*gerçek*) sahibi kim?
Ölüden diriyi çıkararak kim? Diriden ölüyü çıkararak kim?
Buyruğu yürüten/işleri evirip çeviren kim?”
Hemen: “Allah!” diyecekler.
De ki: “O hâlde korunup sakınmıyor musunuz?”
32. Gerçek Rabbiniz Allah işte budur!
Öyleyse gerçekten sonra sapkınlıktan başka ne vardır?
Öyleyse nasıl sapkınlığa çevriliyorsunuz?
33. İşte böylece;
Rabbinin kelimesi/ikâzı yoldan çıkan kimseler içindir.
“Onlar gerçekten inanmıyorlar!”
34. DE Kİ: “Sizin koştüğünüz ortaklardan ilk defa yaratacak,
sonra onu çevirip yeniden yaratacak olan var mı?”
De ki: “Allah yaratmayı ilk defa başlatır,
sonra onu (*kemik yığına*) çevirip yeniden yaratır.
Öyleyse nasıl doğru yoldan çevriliyorsunuz?”
35. De ki:
“Sizin ortak koştuklarınızdan gerçeğe götürebilecek var mı?”
De ki: “Allah gerçeğe götürür.
Öyleyse gerçeğe götüren kimse mi uyulmaya daha lâyıktır?”

- Yoksa tutulup doğru yola götürülmedikçe kendisi doğru yolu bulamayan kimse mi? O hâlde neyiniz var sizin? Nasıl hükmediyorsunuz?”
36. Onların çoğu zandan/teorilerinden başkasına uymuyorlar. Teori/zan ise gerçekliği kanıtlanmayan iddialardır. Şüphesiz ki Allah, onların yaptıkları şeyleri çok iyi bilmektedir.
37. **BU KUR'AN** Allah katından indirilmedir. Bir başkası tarafından uydurulmuş bir şey değildir! Ancak bu önceden gelenlerin (*kitapların*) doğrulanması ve kitabın ayrıntılı açıklamasıdır. Onda asla şüphe yoktur, Âlemlerin Rabbindedir.
38. Yoksa, “Onu uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Öyleyse haydi onun benzeri bir Sure getirin. Allah'tan başka çağırabildiğiniz kimseleri de çağırın. Eğer doğru sözlüler iseniz!”
39. Hayır aksine onlar ilmini kavrayamadıkları ve sonucu henüz kendilerine gelmemiş olan bir şeyi yalanladılar.^[5] Onlardan önceki kimseler de işte böyle yalanlamışlardı. Gör/bak zalimlerin sonu nasıl oldu!
40. Onlardan kimi ona inanır kimi de ona inanmaz. Rabbin bozguncuları daha iyi bilir.

BÖLÜM 5

41. **EĞER** seni yalanlıyorsa de ki:
“Sizin yaptığınız size, benim yaptığım bana.

[5] Henüz ayetleri doğru anlamadan, iyice düşünüp değerlendirmeden yanlış yorumladılar/te'vil ettiler ve böylece yanlış sonuca vararak yalanladılar. Veya önceden kendilerine açıklanmamış ya da o ana kadar sordukları meselelerde bir bilgi, bir hüküm, bir ayet inmediyse; onun için sordukları sorunun cevabını/sonucunu beklemeden acele davranırlar. Nebiyi/Peygamberi ve inananları sıkıştıranak hemen de yalanlamaya eğilimlidirler. (Bugün ve ta kıyâmete kadar bu gibilerin tavrı böyle olacaktır!)

- Siz benim yaptığımdan uzaksınız,
ben de sizin yaptığınızdan uzağım.”
42. İçlerinden sana kulak verip dinleyen kimseler vardır.
Ama sen mi anlamak için dinlemeyenlere duyuracaksın?
Üstelik onlar akıllarını kullanmıyorlarsa!
43. İçlerinden sana bakan kimseler de vardır.
Körleri (*görüþ düşünmeyenleri*)
doğru yola götüreceksin mi?
Üstelik basiretleriyle de görmüyorlarsa!
44. Kesinlikle Allah hiçbir şeyle insanlara zulmetmez!
Ancak insanlar kendi kendilerine zulmediyorlar.
45. Onları bir araya topladığı gün sanki onlar sadece
görüþüp tanıştıkları gündüzün bir saati kadar kalmış gibiler!
Hüsrâna uğramışlardır;
Allah'ın huzuruna çıkmayı yalanlayan kimseler!
Çünkü onlar doğru yola gelmemişlerdi.
46. Onlara söz verdiğimiz azabın bir kısmını sana göstersek de
seni vefat ettirsek de;
sonunda onların dönüşü huzurumuzadır.
Sonra Allah onların yaptıklarına şahittir.
47. **H**ER toplumun bir rasûlü vardır.
Rasûlleri geldiği zaman aralarında adaletle hüküm verilir.
Ve onlara hiç zulmedilmez.
48. Diyorlar ki:
“Eğer doğru söylüyor iseniz bu söz ne zamandır?”
49. De ki: “Ben kendime bile zarar veya fayda veremem.
Ancak Allah'ın dilemesine/izin vermesine bağlıdır.
Her ümmetin (*hak ettiği*) bir sonu/eceli vardır.
Ecelleri/sonları gelince,
artık ne bir saat geriye alınabilirler, ne de öne alınabilirler!”
50. De ki: “Düşündünüz mü hiç?
Eğer O'nun azabı size geceleyin veya gündüzün geliverirse!”
Suçlu günahkârlar bunu ne diye acele istiyorlar ki?

51. Belâ gerçekleştikten sonra mı ona inanacaksınız?
Hemen şimdi mi? Hani siz onu acele isteyip duruyordunuz!
52. Sonra zulmeden kimselere denilir: “Sürekli azabı tadın!
Ancak kazanmış olduğunuz şeylerle cezalandırılıyorsunuz.”
53. “Bu bir gerçek midir?” diye senden haber soruyorlar.
De ki: “Evet Rabbime ant olsun ki, o kesinlikle gerçektir.
Ve siz de önleyiciler değilsiniz/önleyemezsiniz.”

BÖLÜM 6

54. ŞAYET yeryüzündekilerin hepsi
kendisine zulmeden kişiye ait olsaydı
mutlaka onu fidye olarak verirdi.
Azabı gördükleri zaman pişmanlığı içlerinde hissederler.
Aralarında adaletle hüküm verilir. Asla zulme uğramazlar.
55. İyi bilin ki; göklerde ve
yeryüzündekilerin hepsi gerçekten Allah'ındır.
İyi bilin ki Allah'ın sözü gerçektir.
Fakat onların birçoğu bilmiyor.
56. O yaşatır (*yaşama izin verir*) ve öldürür (*ölüme izin verir*).
Ve O'nun katına döndürülüp götürülürsünüz.
57. EY İNSANLAR!
İşte size;
Rabbinizden bir öğüt, göğüslerde/yüreklerde olana bir şifâ,
inanırlar için bir yol gösterici/hidâyet ve
bir rahmet gelmiştir.
58. De ki: “Allah'ın lütfuyla ve rahmetiyle
evet işte yalnız bununla sevininler;
bu onların toplayıp biriktirdiklerinden daha hayırlıdır!”
59. De ki:
“Allah'ın size rızık olarak indirdiği şeyleri gördünüz mü?
Bir kısmını haram, bir kısmını helâl saydınız.”

- De ki: “Allah mı size izin verdi?
Yoksa Allah’a iftira mı ediyorsunuz?”
60. Allah’a karşı yalan uyduran kimselerin kıyâmet günü hakkındaki zanları nedir?
Şüphesiz ki Allah insanlara karşı lütuf sahibidir.
Fakat onların birçoğu şükretmiyor.

BÖLÜM 7

61. VE hangi işin/eylemin içinde bulunursan bulun,
Kur’an’dan her ne okursan oku ve siz;
her ne eylem/iş yaparsanız yapın,
Biz içine daldığınız o eylemde üzerinizde şahidizdir!
Ve ne yerde, ne de gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey
Rabbinden kaçmaz/saklı, gizli kalmaz.
Bundan daha küçük hiçbir şey ve daha büyük
hiçbir şey yoktur ki, apaçık bir kitaba yazılıyor olmasın.^[6]
62. İyi bilin ki; Allah’ın evliyâsına/dostlarına (*mümin kullarına*)
koru yoktur ve onlar üzölmeyeceklerdir.
63. Onlar ki (*gerçekten var olanlara*) inandılar ve
korunup dikkatli davrandılar.
64. İşte onlara dünya hayatında da ahirette de müjde vardır.
Allah’ın kelimeleri için değişiklik yoktur.
İşte bu büyük başarı/büyük kurtuluş ve mutluluktur!
65. Onların sözü seni üzmesin!
Üstünlük tamamen Allah’a aittir. O; işitendir, bilendir.
66. İYİ BİLİN Kİ; göklerdeki ve
yeryüzündeki kimseler kesinlikle Allah’ındır.
Allah’tan başkasına yalvaran kimseler
gerçekte o ortaklara tâbi olmuyorlar.

[6] Bkz. Kaf: 17-18; Yasin: 12.

- Onlar sadece zanna/teorilerine/hevâlarına tâbi oluyorlar.
Ve onlar sadece saçmalıyor/yalan uyduruyorlar!
67. Kendisinde dinlenesiniz diye sizin için geceyi yapan O'dur.
Ve gündüzü de aydınlık olarak var eden O'dur.
Şüphesiz bunda işiten bir toplum için ibretler vardır.
68. "ALLAH çocuk edindi" dediler.
Hâşâ! Allah böyle bir iddiadan uzaktır.
O zengindir/hıçbir şeye muhtaç değildir.
Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur.
Bu hususta yanınızda hiçbir delil yoktur.
Allah hakkında bilmediğiniz bir şeyi mi söylüyorsunuz?
69. De ki: "Allah hakkında yalan uyduran/iftira atan kimseler
asla kurtulamazlar."
70. Dünyada biraz geçim var sonra dönüşleri Bize'dir.
Sonra onlara çetin azabı tattırırız, inkâr ettiklerinden dolayı!

BÖLÜM 8

71. (ŞİMDİ ARTIK) onlara Nuh'un haberini oku.
Hani bir zaman kavmine demişti ki:
"Ey kavmim!
Benim konumum/makamım ve
Allah'ın ayetlerini hatırlatmam size ağır geldiyse
ben Allah'a tevekkül etmişim.
Artık siz ortaklarınızla beraber toplanıp emrinizi/işinizi
kararlaştırın da sonra kararınız üzerinize bir dert olmasın!
Bundan sonra da kararınızı bana uygulayın!
Bana hiçbir fırsat da vermeyin!
72. Eğer yüz çevirdiyseniz çevirin!
Sizden hiçbir ücret istemedim/talep etmedim ki!
Benim ücretim Allah'a aittir.
Ve ben müslümanlardan olmakla emrolundum."

73. Yine de onu yalanladılar. Biz de onu ve gemi içinde onunla birlikte bulunanları kurtardık. Onları halifeler/öncekilere varisler kıldık. Ayetlerimizi yalanlayan kimseleri de boğduk. Bak uyarılanların sonu nasıl oldu?
74. VE SONRA onun ardından kavimlerine bir çok elçiler gönderdik. Onlara apaçık belgeler/mucizeler getirdiler. Önceden yalanlamış oldukları şeye bir türlü inanmıyorlardı. Bu nedenle haddi aşanlar duygusal zekâlarını/kalplerini işletmiyorlar.
75. SONRA onların ardından Musa'yı ve Harun'u; Firavun'a ve ileri gelen adamlarına (*Allah'ın var olduğunu kanıtlayan*) mucizelerimizle gönderdik. Böbürlenip büyüklendiler. Onlar gerçekten suçlular topluluğu idiler.
76. Onlara katımızdan gerçek gelince: "Şüphesiz bu apaçık bir sihirdir" dediler.
77. Musa dedi ki: "Size gerçek gelince böyle mi diyorsunuz? Bu bir sihir midir? Oysa sihirbazlar umduklarına eremezler."
78. Dediler ki: "Atalarımızı bulduğumuz yoldan bizi çevirmek için mi bize geldin? Yeryüzünde büyüklük yalnız ikinizin olsun diye mi? Biz size inananlardan değiliz."
79. Firavun dedi ki: "Bilgin sihirbazların hepsini bana getirin."
80. Sihirbazlar geldiğinde Musa onlara: "Siz atacağınızı atın!" dedi.
81. Onlar atınca Musa dedi ki: "Sizin getirdiğiniz şey bir sihirdir. Şüphesiz ki Allah onu iptal edecektir/boşa çıkaracaktır. Allah fesât/terör/karışıklık çıkaranların işini düzeltmez.
82. Allah kelimeleri/sözü ile gerçeği ortaya çıkarır. Suçlu günahkârlar istemese de!.."

BÖLÜM 9

83. SONUNDA Musa'ya
kavminden genç bir kuşaktan başkası inanmadı!
Firavun ve ileri gelen adamlarının
kendilerine kötülük yapmasından korkuya düştükleri için!
Çünkü Firavun yeryüzünde çok büyüklenen bir zorba idi.
Gerçekten o çok aşırı giden kimselerdendi.
84. Musa dedi ki: "Ey kavmim!
Eğer Allah'a inandıysanız O'na güvenin.
Eğer teslim olanlar iseniz!"
85. Dediler ki: "Allah'a güvendik.
Rabbimiz! Bizi zalim kavim için
bir açığa çıkar[ıl]ma konusu yapma!
86. Bizi inkârcı kavimden rahmetinle kurtar!"
87. MUSA'ya ve kardeşine:
"Mısır'da kavminiz için evler hazırlayın" diye vahyettik.
"Evlerinizi mescid edinin^[7] ve namazı ikâme edin/kılın!"
"Müminleri müjdele!"
88. Musa dedi ki: "Rabbimiz!
Firavun'a ve ileri gelen adamlarına dünya hayatında
süs ve mallar verdin.
Ey Rabbimiz! Senin yolundan saptırsınlar diye mi?
Ey Rabbimiz! Onların mallarını yok et!
Kalplerini iyice sık,
acı azabı görünceye kadar (*isterse*) iman etmesinler."^[8]
89. (Allah) buyurdu:
"Duanız kabul olundu.

[7] Eğitim ve öğretim yerleri, Kur'an okunan evler yapın/edinin evlerinizi.

[8] Çok çok zalim oldukları için.

Dosdoğru olun
ve
sakın bilmeyen kimselerin yoluna uymayın!”

90. İSRAİLOĞULLARI'nı denizden geçirdik.
Firavun ve askerleri de azgınlık
ve
düşmanlıkla onların peşine takıldı.
Nihayet boğulma onu yakaladığı zaman (Firavun):
“İsrailoğulları'nın inandığından başka
bir İlâh olmadığına inandım.
Ben de teslim olanlardanım” dedi.
91. “Şimdi mi?!”
Oysa sen daha önce isyân etmiştin
ve
bozgunculardan olmuşsun.
92. Bugün ise senin bedenini kurtara[rak sahile çıkara]cağız.^[9]
Senin ardından gelen kimselere (*halkına*) ibret olması için!”
Şüphesiz insanların birçoğu ayetlerimizden gafildirler.

BÖLÜM 10

93. VE İsrailoğullarını hoşlarına gidecek iyi bir yere yerleştirdik.
Güzel şeylerden kendilerine rızık verdik.
Kendilerine ilim gelmesine rağmen ihtilâfa düştüler.
Şüphesiz Rabbin kıyâmet günü aralarında
ihtilâfa düştükleri şey hakkında hüküm verecektir.

[9] Firavun halkına bir ibret, bir öğüt olsun diye ve: “Bize zulmeden; güçlü, kuvvetli, sağa sola emirler yağdıran Firavun bu muymuş?” diyerek; gerçek Rabblerini tanıyıp yönelsinler için, Firavun'un cesedini/bedenini denizde kaybolmaktan kurtaracağız; bugün sahile onların görebilecekleri bir yere çıkaracağız ki; Firavun'un zulmettiği halk görsün! Yoksa bugün (20. yüzyıl sonlarında) bulunan ceset ile ilgili çıkartılan söylenti uydurmadır; turist çekmek için ortaya atılmış bir iddiadır. Hani bugünkü insanlar bu olaydan ne diye etkilensinler ki?!

- 94.* BÜTÜN bunlardan sonra (*ey insanoğlu ve insankızı*) eğer sen;
 sana indirdiğimizden (*kıssalardan*) şüphe içindeysen^[10]
 senden önce kitabı okuyan kimselere sor!
 Gerçek şu ki, Rabbinden sana gerçek bilgi geliyor.
 Sakın şüpheye düşenlerden olma!^[*]
- 95.* Ve sakın Allah'ın ayetlerini yalanlayanlardan olma;^[*]
 yoksa hüsrâna uğrayanlardan olursun!
96. ŞÜPHESİZ Kİ Rabbinin azap sözü
 üzerlerine hak olan zalimler artık inanmazlar.
97. Bütün ayetler onlara gelmiş olsa bile
 acı azabı görünceye kadar!

[10] [*] 94 ve 95. ayetlere parantez içinde (*ey insan*) veya (*ey insanoğlu ve insankızı*)'nı koymasaydık, bugün için; "Sakın kuşkulananlardan, yalanlayanlardan, müşriklerden olma!" gibi hitaplar direkt Muhammed sav Nebi'ye/Peygamber'e yapılmış olarak algılanacaktı (ve kimse üzerine alınmayacaktı). Elbette ayetlerin ilk muhatabı Peygamberimizdir. Ancak biz bu anlamı (yani direkt Peygamber'i kasededici anlamı) tercih etmedik. Aynı Surenin bkz. Yunus: 57-58. ayetlerine: "Ey insanlar!" hitabı vardır. 94-95. ayetlerin, 57-58. ayetlerden bağıntısı (bunlar arasındaki bağ) koparılsa, -ki okuyanın 94-95. ayetlere geldiğinde 57-58. ayetlerle bağlantıyı kuramaması/koparması muhtemeldir-, o zaman hitabın direkt muhatabı Hz. Peygamber olarak anlaşılırdı ve anlaşılması da gayet doğaldı. Bu konuda Muhammed ESED şöyle demiştir: Oysa 94. ayette; "Sana indirdiğimizden şüphe içindeysen" ve 95. ayette: "Sakın Allah'ın ayetlerini yalanlayanlardan olma!" öğüdü, uyarısı gözönünde bulundurulursa bizce gerçeğe son derece aykırı gözükmemektedir, çünkü açıktır ki; Allah tarafından Peygamber olarak seçilen birinin bu öğütle işaret edilen günaha düşmesi muhâldir/ihtilâfıdır/çelişkilidir. (*Muhammed ESED, Kur'an Mesajı, Sh. 414, 115. dipnot*).

Benim anlayışıma göre ise; Merhum Muhammed Esed'in bu görüşünü desteklemekle birlikte; Zikredilen ayetlerin dışında "Sakın kuşkulananlardan, şüpheye düşenlerden, onların seni şaşırtmalarından veya az daha seni kuşkuya, şüpheye düşüreceklerdi ya da daha ileri giderek; sakın müşriklerden, yalanlayanlardan olma, Allah'tan başkasına yalvarma, böyle yaparsan zalimlerden olursun!" vb. söylemler; Hz. Peygamber'in şahsında, inananlara eğitim-öğretim amaçlı hitap etmektedir, diye düşünüyorum. Ancak, Yüce Allah; direkt birinci şahsı muhatap alarak (sanki bunları yapan Peygamberiymiş gibi) bu incelleme uyardırmaktadır/öğüt vermektedir! Yani: Ey insanlar, size bildirdiklerimiz tamamen gerçek bir ilimdir/bilgidir, velev ki siz; bu gerçeğin özünü/hikmetini kavrayamamış olsanız da sakın kuşkulananlardan, yalanlayıcılardan olmayın, denmektedir. Bkz. Hud: 62 ve diğerleri, ayrıca bu Surenin 39. ayeti görüşümüzü destekler. Ayetler üzerinde iyi düşünmemiz öğütlenmektedir. (Editör)

98. Şayet bir ülke olsaydı da gerçeklere inansaydı.
 Ve inanması kendisine fayda verseydi.
 Yunus'un kavmi hariç!
 İnanıklarında[*]
 onlardan dünya hayatında rezillik azabını kaldırdık.*¹
 Onları bir süre daha yararlandırdık.
99. ŞAYET Rabbin dileseydi yeryüzündeki kimselerin tümü
 mutlaka topluca inanırlardı.^[11]
 Öyleyse onlar mümin olmaları için
 insanları sen mi zorlayacaksın?
100. Allah'ın izni olmadan
 hiçbir kimse için iman etme imkânı yoktur.^[12]
 Ve o, aklını kullanmayanlar (*ise*) pislik/şirk içinde kalır.
101. De ki:
 "Göklerde ve yeryüzünde neler var bir bakın!^[13]
 Ayetler ve uyarmalar
 gerçeklere inanmak istemeyen bir kavme
 hiçbir yarar sağlamaz."
102. Onlar kendilerinden önce gelip geçen kimselerin günü gibi,
 acı günleri mi bekliyorlar?

[*] Bu muhteşem ayeti çok dikkatle okumalıyız, önemlidir! Kişi ya da toplumlar gerçekten gereği gibi inandığında, dünya hayatında Allah tarafından rezillik azabı kaldırılınca büyük bir huzur, mutluluk ve bolluk veriliyor!.. Bu ayeti herkes bugünden itibaren başka insanlara müjdelesin!.. Bu kutlu haberi başkaları ile paylaşın! Ülkemizden ve Dünyamızdan rezillik azabı gereği gibi inandığımızda -yani inancımıza şirk karıştırmadığımızda- kaldırılacağını vaadeden Rabbimizin, bu muhteşem haberini tüm dünyaya haykıralım ki; çocuklarımıza daha güzel ve daha temiz bir dünya bırakmış olarak bu dünyadan ayrılalım. Bizden sonra çocuklarımız, bizlere; bizim bizden öncakilere kızdığımız gibi; "Neden bizim için birşey yapmamışlar, iyi ve güzel bir dünya bırakmamışlar" gibi, bizler için sözler sarfetmesinler. Her nesil dünyayı daha yaşanılır hâle getirmek için mücaele vererek Rabbinin huzuruna göçüp gitmeli... Bugün herkes bu ayeti kendi nefsinde 'ŞİMDİ BU AYET BENİM İÇİN İNDİ' diye kabul etmeli ve bu ayetin gereğini yerine getirmeli. O Allah ki; vadediyor ve O, asla vadinden dönmez!.. (Editör)

[11] Allah insanlara özgür irade vermemiş olsaydı.

[12] Allah aklını işletenlere iman izni veriyor.

[13] Bu ayet bilim üretmenin farz (zorunlu/emir) olduğunu gösteriyor.

De ki:

“Bekleyin öyleyse!

Ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.”

103. Sonra Biz elçilerimizi

ve

aynı şekilde iman edenleri kurtarıyoruz;

işte böylece üzerimize bir borç olarak

(*gerçekten var olanlara*) inananları kurtarıyoruz.

BÖLÜM 11

104. (*ĒY NEBİ ve ona tabi olanlar, onlara*) DE Kİ:

“Ey insanlar!

Eğer benim dinimden^[14] şüphede iseniz

ben Allah’tan başka taptıklarınıza kulluk etmem.

Ancak ben sizi öldürecek olan Allah’a ibadet ederim.

Ve ben müminlerden olmakla emrolundum.”

105. “Hanif^[15] (*dürüst ve doğrulardan*) olarak

yüzünü dine çevir.

Sakın müşriklerden olma!

106. Allah’tan başkasına yalvarma/tapma;

sana fayda ve zarar veremez olan şeylere!

Eğer böyle yaparsan;

o takdirde muhakkak zalim [*haksızlık eden*]lerden olursun!

107. Eğer Allah sana bir zarar isabet ettirirse,

onu (*o zararı*) O’ndan başka kaldıracak yoktur.

Ve eğer sana bir hayır dilerse;

O’nun lütfunu geri çevirecek yoktur!”

O hayrını kullarından gereğini yapana verir.

Çok bağışlayandır, çok merhametlidir.

[14] Hesap ve karşılık gününe inanarak, gereklerini yerine getirmemden.

[15] Allah’ın bir, tek ve eşsiz olduğunu anlayan.

108. DE Kİ:

“Ey insanlar!

Rabbinizden size gerçek gelmiştir.

Kim doğru yola gelirse kendi nefsi için doğru yola gelmiştir.

Kim de saparsa kendi aleyhine sapmıştır.

Ben sizin vekiliniz/bekçiniz değilim.”

109. Sen sana vahyedilene *Kur'an'a* uy/tabii olup gereğini yap!

Allah hükmünü verinceye kadar sabret/bekle!

O yargıçların (*adaletle hüküm/karar verenlerin*) en iyisidir!

HUD SURESİ

İniş Sırası: 52 • Mushaf Sırası: 11 • Mekki Sure • 123 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Râ.

(*BU*) AYETLERİ sağlamlaştırılmış bir kitaptır!

Sonra da hakîm olan

ve

herşeyin iç yüzünü bilen (Allah) tarafından açıklanmıştır.

2. Ta ki; Allah'tan başkasına kul olmayasınız!

(De ki:) Ben de O'ndan size bir uyarıcı ve bir müjdeleyiciyim!

3. Rabbinizden bağışlanma dileyiniz.

Sonra O'na tövbe ediniz ki,

sizi izin vereceği bir süreye kadar güzel bir geçimle yaşatsın.

Ve lütfunu lütfâ lâıyk olacak herkese versin.

Eğer yüz çevirerseniz

gerçekten ben sizin için

büyük bir günün azabından korkarım.

4. Dönüşünüz Allah katınıdır.

O herşeye gücü yetendir.

5. İyi bilin ki; onlar O'ndan gizlenmek için

duygularını saklamaya çalışırlar.

İyi bilin ki;

örtülerine büründükleri zaman dahi O,

gizlediklerini

ve

açığa vurduklarını bilir.

Şüphesiz O,

duyguların/kalplerin özündeki saklı şeyleri bilendir.

6. YERYÜZÜNDE hiçbir canlı yoktur ki,
onun rızıkı^[1] Allah'a ait olmasın.
O, onun oluşacağı/karar yerini de bilir.
Ve emânet bırakıldığı yeri de bilir.
Bunların hepsi apaçık bir kitaba yazılıyor.
7. Gökleri ve yeri altı gün içinde/altı aşamada yaratan O'dur.
Ve O'nun arşısı su üzerindeydi.^[2]
Hanginizin işinin/davranışının daha iyi olacağını
açığa çıkarmak ve yaptıklarınızın tam karşılığını vermek için!
Eğer sen:
"Mutlaka siz ölümden sonra diriltileceksiniz" desen,
inkâr eden kimseler:
"Bu ancak apaçık bir büyüdür" derler.
8. Eğer onlardan azabı sayılı bir süreye kadar erteleysek;
"O azabı tutan nedir?" derler. İyi bilin ki;
azap onlara geldiği gün onlardan geri çevrilir değildir!
Ve alay edip durdukları şey onları kuşatmış olur.

BÖLÜM 2

9. İNSANA Bizden bir rahmet tattırıp
sonra da onu ondan çekip alsak;
kuşkusuz o ümitsizliğe düşmüş bir nankördür artık!
10. Kendisine dokunan bir zarardan sonra
ona bir nimet versek/mutluluk tattırsak:
"Benden kötülükler gitti" der.
Çünkü o şımarıktır, böbürlenendir!

[1] Rızık: Doğal yiyeceklerin ve içeceklerin yaratılması.

[2] Yeryüzü önceleri suyla kaplıydı; kara parçaları daha sonra belirdi/oluştı. Ve biyolojik olarak her canlının ilk oluşumunun 'su'dan olduğu hakkında bkz. Enbiya: 30 ve bu ayet (Hud: 7); ilk yaratmaya ve yerle göğün bitişik iken sonradan ayrıldığına dair işaret ediyor. Sonra Allah, arşını/sistemini göğe kuruyor. Gerçek bilginin kaynağı sadece Allah'tır! O en iyisini bilir!

11. Sabredenler/ ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlar
böyle değildir.
İşte onlar, onlar için bir bağışlanma ve büyük bir ödül vardır.
12. SANKİ SEN sana vahyolunanın bir kısmını terkedeceksin
ve
bundan dolayı göğsün daralacak;
“Ona bir hazine indirmeli ya da onunla birlikte
bir melek gelmeli değil miydi?” demelerinden ötürü.
Sen ancak bir uyarıcısın. Allah herşeye vekildir.
13. Yoksa, “Onu uydurdu” mu diyorlar?
De ki: “Öyleyse; haydi siz de onun benzeri uydurulmuş
‘On Sure’ getirin.
Ve Allah’tan başka çağırabildiklerinizi de çağırın.
Eğer doğru sözlüler iseniz!”
14. Eğer size cevap veremedilerse artık bilin ki;
O (Kur’an) gerçekten Allah’ın ilmiyle indirilmiştir.
O’ndan başka İlâh yoktur.
Sizler artık teslim oluyor musunuz?
15. KİM dünya hayatını ve süsünü isterse orada (*dünyada*)
onlara amellerinin karşılığını tam veririz.
Ve onlar bunda hiçbir eksikliğe uğratılmazlar.
16. Onlar öyle kimselerdir ki;
ahirette onlar için ateşten başkası yoktur.
Orada yaptıkları şeyler boşa gitmiştir.
Ve zaten bütün yapmış oldukları şeyler
bâtıl/geçersiz olmuştur!
17. (*Böyleleri*) şu kimse gibi olur mu;
Rabbinin katından bir delile (Vahye/Kur’an’a) dayanmıştır.
Ve o delil ki, O’nun katından olan bir şahit.^[3]

[3] Vahiy getiren Melek. Cebrail. (Selâm olsun Cebrail’e).

Ayrıca; ondan önce de bir imam/önder ve bir rahmet olarak Musa'nın kitabı var.
 İşte onlar (*gerçeği görenler*) buna (Kur'an'a) inanırlar.
 Topluluklardan kim onu (Kur'an'ı) reddederse,
 ona vadedilen/söz verilen yer ateştir.
 Bundan hiç şüphelen olmasın!
 Şüphesiz o, Rabbinden gelen gerçektir!
 Fakat insanların birçoğu (*gerçekleri*) gizliyor!

18. ALLAH'a karşı yalan uydurup iftira eden kimseden daha zalim kim olabilir?
 İşte onlar Rablerine sunulacaklar ve şahitler de:
 "Rablerine karşı yalan söyleyenler işte bunlardır" diyecekler.
 İyi bilin ki, Allah'ın lâneti zalimlerin üzerindedir!
19. Onlar ki, Allah'ın yolundan (*tavsiye ettiği hayat tarzından*) alıkoymaya çalışırlar ve onu eğriltmek isterler!
 Onlar ahireti de inkâr ederler.
20. Onlar yeryüzünde (Allah'ı) güçsüz bırakıcı değillerdir.
 Onların Allah'tan başka sığınacakları da yoktur.
 Azap onlar için kat kat artırılır.
 Bunlar gerçeği işitmeye tahammül edemezlerdi,
 görmek bile istemezlerdi!
21. İşte bunlar kendilerini hüsrâna uğratan kimselerdir.
 Uydurup iftira ettikleri şeyler
 kendilerinden kaybolup gitmiştir.
22. Şüphesiz bunlar ahirette en çok hüsrâna uğrayanlardır.
23. İman eden, salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapan
 ve
 Rablerine gönülden itaat eden/boyun eğen kimselere gelince:
 İşte onlar cennet halkıdır, orada sonsuz kalıcıdırlar.
24. Bu iki grubun durumu;
 kör ve sağıra kıyasla gören ve işitenin durumu gibidir.
 Şimdi hiç bu iki grubun durumu bir olur mu?
 Hâlâ düşünüp ibret/ders almıyor musunuz?

BÖLÜM 3

25. ANT OLSUN,
Nuh'u kavmine şöyle söylesin diye gönderdik:
"Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım".
26. "Allah'tan başkasına kul olmayın.
Ben sizin için acı bir günün azabından korkuyorum."
27. KAVMİNDEN inkârcı ileri gelenler dediler ki:
"Biz seni de bizim gibi bir insan görüyoruz ve
sana bizim kıt görüşlü rezillerimizden başkasının
uyduğunu görmüyoruz.
Ve ilk bakışta;
bize karşı herhangi bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz.
Aksine sizin yalancılar olduğunuzu sanıyoruz!"
28. "Ey ulusum!" dedi;
"Bakınız eğer ben Rabbinden bir kanıt üzerinde isem
ve
kendi katından bana bir iyilik vermişse;
siz görmek istemedikten sonra sizi ona zorlayabilir miyiz?
Siz onu istemediğiniz hâlde!
29. Ey ulusum! Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum.
Benim ücretim sadece Allah'a aittir.
Ben (*gerçekten var olanlara*) iman eden kimseleri
kovacak değilim.
Şüphesiz onlar Rablerinin huzuruna gideceklerdir.
Fakat ben sizi cahillik eden bir kavim olarak görüyorum.
30. Ey ulusum!
Eğer onları kovarsam Allah'a karşı bana kim yardım eder?
Hiç düşünüp öğüt almıyor musunuz?
31. Ben size Allah'ın hazineleri benim yanımdadır demiyorum,
gaybı da bilmem.

- Ben bir meleğim de demiyorum.
 Ve gözlerinizin hor gördüğü kimseler için;
 ‘Allah onlara bir hayır vermeyecektir’ de demem.
 Onların içinde olanı Allah daha iyi bilir.
 Gerçekten o zaman ben zalimlerden olurum.”
32. “Ey Nuh!” dediler: “Ant olsun, bizimle mücadele ettin.
 Bizimle mücadelede çok ileri gittin.
 Haydi bizi tehdit ettiğin şeyi bize getir artık!
 Eğer doğrulardan isen!”
33. Dedi ki: “Ancak Allah dilerse onu size getirir ve
 siz de güçsüz bırakıp engel olamazsınız!
34. Nasihatim size fayda vermiyor,
 size nasihat etmeyi istesem de!..
 Eğer Allah sizi azgınlığınızda özgür bırakmayı dilemişse,^[4]
 O, sizin Rabbinizdir. Ve O’nun huzuruna döndürülürsünüz.”
35. (ELÇİMİZ MUHAMMED’E):
 “Kendisi bunu uydurdu” diyorlar öyle mi?
 De ki: “Eğer onu uydurmuşsam suçu benim üzerime olsun.
 Ve ben sizin işlediğiniz suçlardan uzağım.”

BÖLÜM 4

36. VE NUH’A şöyle vahyolundu:
 “Gerçek şu ki;
 kavminden iman etmiş olanlardan başkalarının
 inanmasını beklemeden ve
 onların yapıyor olduklarından dolayı da üzülmeden,
37. nezâretimiz altında^[5] ve
 vahyimiz gereğince gemiyi yap.

[4] Kul azgınlıktan vazgeçmek istemiyor ise Allah o kulun azgınlıkta kalmasına izin veriyor.

[5] Gözetimimizde.

- Zulmeden kişiler hakkında Bana yalvarma.
Onlar mutlaka boğulacaklardır.”^[6]
38. Gemi yapıyordu ve
kavminden ileri gelenler onun yanından geçtikçe
onunla alay ediyorlardı.
Dedi ki: “Eğer siz bizimle alay ederseniz,
şüphesiz biz de sizinle alay edeceğiz, sizin alay ettiğiniz gibi!
39. Yakında bileceksiniz, insanı rezil eden azap kime geliyor
ve
sürekli azap kimin üzerine konuyor.”
40. NİHAYET emrimiz gelip yerden sular kaynayıncaya dedik ki:
“Herşeyden birer çifti,^[7]
azabı hak eden (*suçlu*) kimseler hariç olmak üzere;
aileni ve
iman eden kimseleri (*gemiye*) bindir.”
Zaten onunla birlikte pek az kimse inanmıştı.
41. Dedi ki: “Onun içine binin.
Onun akıp gitmesi de durması da Allah’ın adıyladır.”^[8]
Şüphesiz Rabbim; çok bağışlayandır, çok esirgeyicidir.”
42. Ve o (*gemi*), dağlar gibi dalgalar içinden onları geçirirken;
Nuh bir kenarda duran oğluna seslendi:
“Yavrucuğum!
Bizimle beraber bin, inkârcılarla beraber olma!”
43. “Beni sudan koruyacak bir dağa sığınacağım” dedi.
“Bugün Allah’ın emrinden,
esirgeyici olandan başka sığınılacak yoktur” dedi.
Aralarına dalga girdi ve o da boğulanlardan oldu.
44. “EY YERYÜZÜ! ‘Suyunu yut!’
Ey gökyüzü! ‘Sen de tut!’ denildi.”

[6] Çok çok zalim ve... terbiyesiz oldukları için.

[7] Karadaki canlı türlerinin o bölgede bulunanların her birinden birer çifti.

[8] Geminin kontrolü Allah’tadır artık/Allah’a aittir.

Su çekildi, iş bitirildi. (*Gemi*) Cûdi^[9] üzerine oturdu.
 “Zalimler topluluğu yok olsun!” denildi.

45. **NUH** Rabbine yalvararak seslendi:
 “Rabbim!” dedi. “Oğlum benim ailemdendir.
 Şüphesiz Senin sözün gerçektir. Sen hâkimlerin hâkimisin,
 karar verensin!”
46. (Allah) “Ey Nuh!” dedi; “O senin ailenden değildir.
 (*Duan/bu isteğin*) salih olmayan bir ameldir/iştir!
 Hakkında bilgin olmayan bir şeyi Benden isteme!
 Kuşkusuz Ben sana, cahillerden^[10] olmamanı öğütlerim.”
47. “Rabbim!” dedi. “Ben Sana sığınırım;
 hakkında bilgim olmayan bir şeyi Senden istemekten!
 Eğer beni bağışlamazsan ve bana merhamet etmezsen,
 hüsrâna uğrayanlardan olurum.”
48. “Ey Nuh!” denildi.
 “Sana ve seninle olan kimselerden oluşan toplumlar üzerine,
 Bizden bir esenlikle ve bereketlerle in.
 Öyle toplumlar var ki; onları bir süre yaşatıp geçindiririz,
 sonra onlara acı bir azap dokunur.”
49. **BÜTÜN BUNLAR**,
 sana vahyettiğimiz gayb haberlerindedir.
 Bundan önce ne sen onları biliyordun, ne de kavmin!
 Sabret öyleyse. Şüphesiz, sonuç korunup sakınanlarındır.

[9] Nuh tufanı; Van gölü havzası, Hazar havzası gibi sınırlı bir bölgede meydana gelmiş de olabilir.

[10] Bu kelimelerle yine Allah Teala, Hz. Nuh'tan bizlere eğitim/öğretim maksatlı misâller verir. Bir sonraki ayette cehalet/cahillik şöyle izah edilir: “Hakkında bilginiz olmayan, Allah'tan bir delil olmayan bir şeyin, bir görüşün ardına düşmektir, o yol üzere olmaktır.” Yüce Allah, Nebisi'nin ‘çok basit gibi görünen’ (evlâdının boğulmaması için) isteğine/talebine bile ne kadar sert bir tavırla cevap vermektedir, burada durup düşünmeliyiz! Ve bugün herkes aile bağlarını sorgulamalı, gözden geçirmeli! İş işten geçmeden herkes ailesiyle, akrabasıyla, toplumuyla, insanlık ile ilgilenmeli! Onların dünya ve ahiretinin iyiliğine çalışıp uğraş vermeli!

BÖLÜM 5

50. **KARDEŞLERİ HUD'U** Âd kavmine gönderdik.
 “Ey Kavmim!” dedi:
 “Allah’a kul olun. Sizin için O’ndan başka hiçbir İlâh yoktur.
 Siz ancak iftira edenlerdensiniz!
51. Ey kavmim! Buna karşılık sizden bir ücret istemiyorum.
 Benim ücretim ancak beni yaratana aittir.
 Aklınızı kullanmıyor musunuz?
52. Ey kavmim!
 Rabbinizden bağışlama dileyin, sonra O’na tövbe edin;
 üzerinize gökten bol bol yağmur/rahmet/bereket göndersin
 ve gücünüze güç katsın.
 Suçlular olarak yüz çevirmeyin.”
53. “Ey Hud!” dediler.
 “Bize açık bir delil/mucize getirmeden biz senin sözünle
 ilâhlarımızı terk edecek değiliz.
 Ve biz sana inananlar değiliz!
54. Ancak şöyle diyebiliriz:
 İlâhlarımızdan birisi seni çok fena çarpmış!”
 Dedi ki:
 “Ben Allah’ı şahit tutuyorum, siz de şahit olun!
 Ben ortak koştuklarınızdan uzağım!
55. O (Allah)’tan başka (*taptıklarınızdan uzağım ve gücünüz varsa*)
 haydi hepiniz bana tuzak kurun!
 Sonra bana hiç göz açtırmayın.
56. Şüphesiz ben; benim Rabbim ve
 sizin de Rabbiniz olan Allah’a güvenip dayandım.
 Hiçbir canlı yoktur ki, Allah ona güç yetiremesin.
 Şüphesiz benim Rabbim, dosdoğru bir yol üzerindedir.
57. Eğer yine de yüz çevirirseniz,
 kendisiyle gönderildiğim şeyi size ilettim.

Rabbim sizden başka bir halkı yerinize geçirir (*halife yapar!*)
O'na hiçbir şeyle zarar veremezsiniz.
Şüphesiz Rabbim herşeyin üzerinde gözetleyicidir.”

58. **EMRİMİZ** gelince;
Hud'u ve onunla beraber inanan kimseleri
Bizden bir rahmetle kurtardık.
Onları ağır bir azaptan kurtardık.
59. Ve işte Âd kavmi!
Rablerinin ayetleri ile mücadele edip inkâra kalkıştılar da
O'nun elçilerine isyan ettiler.
Her inatçı zorbanın emrine uydular.
60. Bu dünyada da
kıyâmet gününde de lânete (*mutsuzluğa*) uğratıldılar.
İyi bilin ki, Âd kavmi Rablerine nankörlük ettiler.
Haberiniz olsun; Hud'un kavmi Âd kahrolup gitti!

BÖLÜM 6

61. **VE SEMUD'A** kardeşleri Salih'i gönderdik;
“Ey kavmim!” dedi.
“Allah'a kulluk edin.
Sizin için O'ndan başka hiçbir İlâh yoktur.
Sizi topraktan/yerden var etti/inşa etti ve sizi orada
(*Dünyayı*) imar etmeye memur kılarak yaşatan da O'dur.
O'ndan bağışlanma dileyin.
Sonra O'na tövbe edin.
Şüphesiz Rabbim yakındır (*sizi görür, işitir, bilir*);
dualara cevap verendir.”
62. “Ey Salih!” dediler; “Sen aramızda bundan önce
ümit beslenen bir kişi idin! Bizi atalarımızın
ibadet ettikleri şeylere ibadet etmekten men mi ediyorsun?
Kesinlikle biz, bizi çağırdığın şeyden şüphe duyuyoruz.”

63. “Ey kavmim!” dedi. “Görüşünüz ne, söyler misiniz?
Eğer ben Rabbinimden bir delil üzerinde isem ve
bana katından bir iyilik vermişse bu durumda
beni Allah’tan kim kurtarır, şayet O’na isyan edersem!
Şu hâlde bana hüsrândan başka bir katkınız olmaz!
64. Ey kavmim! Bu (*gördüğünüz*), Allah’ın devesidir!
Size bir ayettir/sizin için bir açığa çıkar[ıl]madır; onu bırakın
Allah’ın arzında yesin, ona bir kötülük dokundurmayın.
Yoksa sizi yakın bir azap yakalar.”
65. Onu kestiler. Dedi ki: “Üç gün daha yurdunuzda yaşayın.
İşte bu yalanlanmayacak bir sözdür.”
66. Nihayet emrimiz gelince;
Salih’i ve onunla birlikte inanan kişileri
Bizden bir rahmetle o günün rezilliğinden kurtardık.
Şüphesiz O Rabbin; güçlüdür, üstündür.
67. Zulmeden kişileri korkunç ses yakaladı da derhal
yurtlarında diz üstü çökmüş olarak sabahladılar!
68. Sanki orada hiç şenlik kurup eğlenmemişlerdi!
İyi bilin ki, Semud kavmi Rablerine nankörlük ettiler.
İyi bilin ki, Semud defolup gitti!

BÖLÜM 7

69. ANT OLSUN, elçilerimiz İbrahim’e müjde ile geldiler.
“Selâm!” dediler. (O da) “selâm!” dedi.
Çok zaman geçmeden kızartılmış bir buzağı getirdi.
70. Buzağıya ellerinin uzanmadığını görünce;
onların hâllerini beğenmedi ve
onlardan dolayı içine bir korku düştü.
“Korkma! Biz Lût’un kavmine gönderildik” dediler.
71. Karısı da ayakta idi. Bunun üzerine gülümsedi.
Biz de ona İshak’ı müjdeledik;
İshak’ın ardından da (*torunu*) Yakub’u...

72. “Vay başıma gelenler!” dedi.
 “Ben bir kocakarı iken doğuracak mıyım?
 Üstelik bu kocam da yaşlı bir ihtiyardır.
 Bu cidden acayip bir şey!”
73. (Melekler) dediler ki:
 “Allah’ın emrinden dolayı mı şaşırıyorsunuz?!
 Allah’ın rahmeti ve bereketleri ey ev halkı sizin üzerinizdir.
 Şüphesiz O; övülmeye lâyıktır, iyiliği boldur.”
74. İBRAHİM’den korku gidip de ona sevinç gelince;
 Lût kavmi hakkında bizimle mücadele etmeye başladı.
75. Doğrusu İbrahim;
 yumuşak huylu, içli, gönülden yönelen biriydi.
76. “Ey İbrahim” dediler.
 “Bundan vazgeç! Çünkü Rabbinin emri gelmiştir.
 Gerçekten onlara geri çevrilmez bir azap gelmiştir!”
77. VE ELÇİLERİMİZ Lût’a gelince, onlar yüzünden endişelendi
 ve
 yüreği daraldı.
 Dedi ki: “Ne üzüntülü bir gün!”
78. Kavmi koşarak ona geldiler.
 Onlar daha önce de kötü işler yapmakta idiler.
 “Ey kavmim!” dedi.
 “İşte şunlar kızlarım!^[11]
 Onlar sizin için daha uygundur.
 Allah’tan korkup sakının.
 Konuklarımın önünde beni rezil etmeyin!
 İcinizde akli başında bir adam yok mu?”

[11] Lût (as), ümmetinden olan kadınları işaret ederek, onlarla evlilik yoluyla temiz bir ilişkiyi önermekte, yoksa; sıkıntıya düştüğünden dolayı öz kızlarını teklif ettiği sanılmasın. Ümmetinden kadınları nikâhlamalarını istiyor. Hiçbir Nebi/Peygambere Allah’tan bir başkalarından korkmak, asla onlara yakışmaz. Lût (as) onları (halkını) böylece nasihat ederek/uyararak eğitiyor. (Editör)

79. Dediler ki:
 “Senin kızlarında bizim için bir hak^[12] olmadığını bilirsin!
 Sen bizim ne istediğimizi çok iyi bilirsin!”
80. Lût dedi ki: “Ne olurdu size karşı bir gücüm olsaydı veya sağlam bir kaleye sığınabilseydim!”
81. (*Elçiler*) “Ey Lût!” dediler.
 “Biz senin Rabbinin elçileriyiz.
 Onlar sana asla dokunamazlar.
 Gecenin bir kısmında aileni yürüt.
 Sizden hiç kimse geride kalmasın. Hanımın hariç!
 Çünkü diğerlerine isabet eden azap ona da isabet edecektir.
 Onlara vadedilmiş zaman sabah vaktidir.
 Sabah yakın değil midir?”
82. Emrimiz gelince oranın altını üstüne getirdik.
 Üzerlerine de hazırlanmış çamurdan pişirilmiş,
 istif edilmiş taş yağdırdık;
83. Rabbinin katında işaretlenmiş taşlar!
 Bu (*azap*) zalimlerden uzak değildir.

BÖLÜM 8

84. VE MEDYEN'E de kardeşleri Şuayb'ı gönderdik.
 “Ey kavmim!” dedi. “Allah’a kul olun.
 Sizin için O’ndan başka hiçbir İlâh yoktur.
 Ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın!
 Ben sizi bolluk içinde görüyorum ve
 ben sizin için kuşatıcı bir günün azabından korkuyorum.
85. Ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı dengeli/adaletli tam yapın!
 İnsanlara eşyalarını eksik vermeyin.
 Bozgunculuk ederek yeryüzünde karışıklık çıkarmayın.

[12] Sapkın bir topluluk oldukları için helâl ve temiz yoldan evlilik ile gelişen bir ilişki-
 kiden yana olmadıklarının bir ifadesidir. (Bkz. 78. ayet dipnotu). Zaten ulusça
 yok edilmelerinin, azaba uğratılmalarının sebebi de budur.

86. Allah'ın bıraktığı helâl şeyler
sizin için daha hayırlıdır eğer inananlar iseniz!
Ben sizin üzerinize gözetici değilim.”
87. “Ey Şuayb!” dediler.
“Senin namazın^[13]/dinin mi sana emrediyor;
atalarımızın ibadet ettiği şeyleri terketmemizi veya
mallarımız üzerinde dilediğimizi yapmaktan vazgeçmemizi!
Oysa sen; yumuşak huylu, çok akıllı biriydin”.^[14]
88. “Ey kavmim!” dedi. “Bakın söyler misiniz?
Eğer ben Rabbinden bir delil üzerinde isem ve
katından güzel bir rızık vermişse!..
Ben size yasakladığım şeyleri (*kendim*) yaparak
(*size*) aykırı davranmak istemiyorum.
Ben sadece gücümün yettiği kadar düzeltmek istiyorum.
Başarım Allah[’ın gönderdiği vahiy] iledir.
O’na güvenip dayandım ve O’na yönelirim.
89. Ey kavmim! Bana karşı gelmeniz
sakın sizi bir felakete uğratmasın; size de Nuh kavminin,
Hud kavminin veyahut da Salih kavminin
başlarına gelenlerin benzerini isabet ettirmesin!
Üstelik Lût kavmi olayı da size pek uzak değildir!

[13] Gereği gibi kılınan namaz (kıyam, rükû, sücud, huşû ve okunulan ayetlerin anlamını düşünerek vb gibi) yani bütün şartlarına uyararak yerine getirilen bu ibadet, gerçekten bütün kötülüklerden alıkoyduğu gibi; kötülüklere ilgi duymaktan, meyletmekten de sakındırır, böylece; (ibadet ile) Rabbe daha çok yönelinir. İşyeri sahipleri, işçilerinin namaz kılmalarını teşvik etmeli, yasak getirmemeli, çünkü namaz; hırsızlık, ihânet gibi, kötü alışkanlıkların terkedilmesine vesile olan bir ibadettir. Onların bu söylemi ise; temiz ahlâkını, ‘bir hayat tarzı’ olarak Şuayb Peygamber’de gördükleri için, onun gibi; temiz karakterli (içkisiz, kumarsız, haramsız bir yaşamdan uzak) olmak istememelerinin tepkiselliğidir. (Editör)

[14] Ve bu çok enteresandır; değişim kolay hazmedilmiyor! Tüm anne-babalara önerim şudur: Kur’an okuyarak dinini araştıran gençlere asla karşı çıkmasınlar; bı-raksınlar, okusunlar; bir süre aynen bu ayette görüldüğü gibi; öncelikle, anne ve babalara, yakınlarına, çevrelerine ve topluma karşı bu değişim farklı yansıyacak; belki de gençler, büyüklerini davranışlarıyla biraz inciteceklerdir; bu süreçte anlayışlı olmak lâzımdır. Daha sonra Kur’an; “Yanınızda ihtiyarlayan anne ve babalarınıza ‘öf bile’ demeyin! Yakınlarınıza iyi davranın!” diyerek, onların belirli bir dengeye girmelerini sağlayacaktır. (Editör)

90. Rabbinizden bağışlanma dileyin. Sonra O'na tövbe edin. Şüphesiz benim Rabbin; çok esirgeyendir, çok severdir.”
91. “Ey Şuayb!” dediler. “Dediğin şeylerin çoğunu anlamıyoruz! Doğrusu biz seni içimizde zayıf birisi görüyoruz. Eğer yakınların/kabilen/aşiretin (*arkan güçlü*) olmasaydı elbette seni taşa tutup öldürürdük. Zaten bize karşı senin hiçbir üstünlüğün yoktur.”
92. “Ey kavmim!” dedi. “Aşiretim/yakınlarım size göre Allah'tan daha mı üstündür? Ki siz O'nu (*O'nun emirlerini*) arkanıza atıp unuttunuz. Şüphesiz Rabbin gerçekten yaptıklarınızı kuşatıcıdır.
93. Ey kavmim! Olduğunuz yerde yaptığınızı yapın, ben de yapıyorum. Yakında kendisini rezil edecek azabın kime geleceğini ve yalancının kim olduğunu bileceksiniz! Gözetleyin! Ben de sizinle beraber gözetlemekteyim.”
94. Emrimiz gelince; Şuayb'ı ve onunla birlikte inanan kişileri Bizden bir rahmetle kurtardık. Zulmeden kimseleri korkunç ses yakaladı! Yurtlarında diz üstü çökmüş olarak sabahladılar!
95. Sanki orada hiç şenlik kurup eğlenmemişlerdi! İyi bilin ki; Medyen defolup gitti! Semûd'un defolup gittiği gibi!..

BÖLÜM 9

96. ANT OLSUN, Musa'yı da ayetlerimizle ve apaçık bir delil ile gönderdik.
97. Firavun'a ve ileri gelen adamlarına... Ancak onlar Firavun'un emrine uydular. Firavun'un emri ise doğruya götürücü değildi.
98. Kıyâmet günü kavminin önünde gider... İşte onları ateşe götürdü. Varılan yer ne kötü bir yerdir!

99. Bu dünyada peşlerine bir lânet/mutsuzluk takılmıştır.
Ve kıyâmet gününde de... Verilen bu ceza ne kötü bir cezadır.
100. İŞTE bu sana anlattıklarımız o şehirlerin haberlerindedir.
Onlardan kimi hâlâ ayaktadır, kimi de biçilmiş ekin gibidir!
101. Biz onlara zulmetmedik.
Fakat onlar kendi kendilerine zulmettiler.
Allah'tan başka yalvarıp yakardıkları ilâhları da
onlardan hiçbir şeyi savamadı;
Rabbinin emri geldiği zaman!
(*O sahte ilâhların*) onlara zararlarını artırmaktan başka
bir katkısı da olmadı.
102. Rabbinin yakalaması işte böyledir;
zulmeden kentleri (*kentteki insanları*) yakaladığı zaman!
Şüphesiz O'nun yakalaması çok can yakıcıdır, çok şiddetlidir.
103. Elbette bunda bir ibret/ders vardır;
ahiret azabından korkanlar için!
İşte o gün bütün insanların toplandığı bir gündür!
Ve işte o gün görülmeye değer bir gündür!
104. Ancak Biz onu bir süreye kadar erteliyoruz.
105. O GÜN geldiğinde O'nun izni olmadan
hiç kimse konuşamaz.
Onlardan kimi mutsuzdur, kimi mutludur.
106. Mutsuz olan kimseler ateşin içindedirler.
Onlar orada feci şekilde inerken ve
bir de soluk alış-verişleri vardır ki, (*korkunçtur!..*)
107. Rabbinin haklarında hüküm verdiği (*günahkârlar*) hariç,
orada sonsuz kalıcıdır; göklerin ve yeryüzünün
değiştirile değiştirile sonsuz duracağı gibi!^[15]
Rabbin mutlaka dilediğini/kararlaştırdığını yapandır.

[15] Araplar, göklerin ve yerlerin sonsuz olduğuna inanıyorlardı. Bu ifâde sonsuzluğuna belirtiyor.

108. Rabbinin emrettiği (*cennetlerde yer değiştirmeler*) hariç;
mutlu kılınan (*rahmet edilen, sevinçli, suçsuz*) kimseler ise
cennet içindedirler, orada (*ölmeden*) sonsuz kalıcıdırlar;
göklerin ve yeryüzünün
değiştirile değiştirile sonsuz duracağı gibi!
Bu kesintisiz bir lütüftur!
109. **ARTIK** şunların taptığının saçmalığından şüphelenme!
Daha önce atalarının ibadet ettiği gibi ibadet ediyorlar.
Biz onlara bunun karşılığını/cezalarını eksiksiz vereceğiz.

BÖLÜM 10

110. **ANT OLSUN**; Musa'ya Kitab'ı verdik,
onda da ihtilâfa düşüldü.
Eğer Rabbinden geçmiş bir söz olmasaydı
aralarında derhal hüküm verilirdi.
Gerçekten onlar bundan yana kuşkulu bir şüphe içindedirler.
111. Şüphesiz ki Rabbin;
hepsinin işlerinin karşılığını onlara tam verecektir.
Şüphesiz O, onların yaptıklarından haberdardır.
112. Öyleyse, emrolunduğun gibi dosdoğru ol!
Seninle beraber tövbe eden kimselerle birlikte.
Ve sizden hiçbiriniz gurura kapılıp da haddi aşmasın.^[16]
Şüphesiz O, yaptıklarınızı görendir.
113. Sakın zulmeden kimselere en ufak bir eğilim duymayın.
Yoksa size de ateş dokunur.

[16] Bu ayette de Peygamberin sav. şahsında inanan herkese hitabedildiğini görmekteyiz. Müminlerin; inanan-inanmayan herkese karşı kaçınmaları gereken davranışlara dikkatleri çekiliyor. Aslında ayetten şunu anlayabiliriz: "Yalnız Allah'a itaat edin/O'na karşı alçakgönüllü olun; birbirinize karşı büyülenmeyin, başkalarına karşı da mütevazi olun". Bütün ayetlerin en doğru manâsını yalnız ve en iyi Allah bilir! (Editör)

- Sizin için Allah'tan başka evliyâ/dostlar yoktur.
 Sonra size yardım da edilmez.
114. Namazı (*Rek'at ve Vakitlerine dikkat ederek*) gereği gibi kıl!
 Gündüzün iki tarafında/sabah ve akşam bölümünde;
 (*Güneş'in batıya meylettiği saatlerde öğle ve ikindiyi*),
 gecenin "zülfe" vakitlerinde de...
 (*geceye sarkan saatlerde akşam ve yatsıyı*,
gündüze sarkan saatte ise sabah namazını kıl!)
 Şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir.
 İşte bu ibretle düşünenler için bir öğüttür.
115. Sabret!
 Şüphesiz Allah,
 iyilik yapanların ücretini zayi etmez/boşa çıkarmaz!
116. **FAKAT, NE YAZIK Kİ;** sizden önceki nesillerden
 arta kalan akıllı/erdemli kimselerin
 yeryüzünde zulmü/terörü engellemeleri gerekmez miydi?
 Onlardan kurtardığımız bazı kimseler bunu yaptı.
 Ve o zulmeden kimseler ise;
 kendilerine verilen nimetin/refahın peşine düşüp azdılar,
 suç işlemeye devam ettiler.
117. Rabbin o ülkeleri haksız yere helâk edecek değildi;
 yöre halkı ıslah edici olsaydı!..
118. Rabbin dileyeydi bütün insanlığı tek bir toplum yapardı;^[17]
 fakat (*O, yollarını seçmekte kendilerini özgür bıraktı*),
 onlar (*ise*) birbirine muhalif/zıt yollara devam ediyorlar.

[17] Dikkatinizi çekti mi bilemiyorum? "Bir toplum yapardı" buyuruluyor. Oysa önceki surelerde geçen bazı ayetlerde ise: "Bir tek toplumdu" denilmişti. Çelişki gibi gözükmekte. Kur'an bütünlüğünde düşünülerek izaha ihtiyaç var! Kur'an, insanlığın başlangıcındaki durumu tasvir etmek için "ümmeden vahideten" (tek bir topluluk) ifadesini kullanmaktadır. Fakat sonradan Birlik/Tevhid bozuldu; çeşitli zaman dilimlerinde Peygamberler göndererek, parçalanmış toplulukları birleştirme/tevhid mücadelesini ta Hz. Muhammed'e sav. kadar sürdürdü ve sonra kıyâmete kadar insanlığa Kur'an'ı "hakem" olarak bıraktı. Yine de gerçeği Allah bilir! Bu ayeti vb. ayetleri ve dipnotlarını dikkatlice, ayrıntılı düşünerek, iyi anlayarak okuyalım. (Editör)

119. Rabbinin rahmet ettiği kimse[Rasûl]ler hariç!
Zaten onları bunun (*tevhid/birlik*) için yaratmıştır,
Rabbinin (*özgür iradeleri ile hak edenler için*):
“Ant olsun cehennemi cinlerden ve insanlardan
(*suçlularla*) doldururum” sözü mutlaka geçerlidir.
120. VE BÖYLECE sana;
kendisiyle senin kalbini sağlamlaştıracağımız
elçilerin haberlerinden herşeyi anlatıyoruz.
Sana bunda (Kur’an’da) gerçek
ve
inananlar için bir öğüt/ibret ve uyarı gelmiştir.
121. İnanmayan kimselere de ki:
“Olduğunuz yerde yapacağınızı yapın.
Şüphesiz biz de yapıyoruz.
122. Bekleyip gözetleyin.
Şüphesiz biz de bekleyip gözetliyoruz!”
123. Göklerin ve yerin gaybı Allah’a aittir.
Bütün işler sonunda O’nun huzuruna döndürülüp götürülür.
O’na ibadet/kulluk et! O’na güvenip dayan!
Rabbin yaptıklarınızdan habersiz değildir.

YUSUF SURESİ

İniş Sırası: 53 • Mushaf Sırası: 12 • Mekki Sure • 111 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Ra.

BUNLAR apaçık kitabın ayetleridir.

2. Biz onu Arapça (*açık/ anlaşılır dilde*) bir Kur'an olarak indirdik.
Ki aklınızı kullanarak onu kavrayıp özümlemeniz için.

3. Gerçekten Biz sana kıssaların/olayların en güzelini anlatıyoruz, bu Kur'an'ı sana vahyetmemizle!..
Oysa sen bundan önce (*vahiy nedir*) bilmeyenlerden idin!

4. **HANİ BİR ZAMAN** Yusuf babasına dedi ki:

“Ey babacığım!

Ben onbir yıldız,

Güneş ve Ay'ı gördüm.

Onlar yere kapanarak beni saygı ile selâmlıyorlardı!”^[1]

5. “Yavrum!” dedi.

“Rüyanı kardeşlerine anlatma sana bir tuzak kurabilirler.

Çünkü şeytan insan için apaçık saldırgan bir düşmandır.

6. Böylece Rabbin seni seçecek

ve

sana olayların yorumunu öğretecek.

Sana ve Yakup soyuna nimetini tamamlayacak.

Daha önce ataların İbrahim'e ve İshak'a nimetini

tamamladığı gibi!

Şüphesiz Rabbin bilir ve doğru hüküm/karar verendir.”

[1] Yusuf kıssasını karşılaştırmak için Bkz. Ahd-i Atik, Yaratılış Bölümü.

BÖLÜM 2

7. **ANT OLSUN** Yusuf'ta
ve
kardeşlerinde soranlar için ibretler vardır.
8. **BİR VAKİT** demişlerdi:
"Yusuf ve kardeşi^[2] babamıza bizden daha sevgilidir.
Oysa biz büyük bir topluluğuz.
Elbette babamız apaçık bir yanlışlık içindedir."
9. "Yusuf'u öldürün veya onu belirsiz bir yere atıp bırakın ki,
babanızın yüzü yalnız size kalsın.
Ondan sonra da iyiler topluluğu olursunuz."
10. Onlardan bir sözcü dedi ki:
"Yusuf'u öldürmeyin,
onu kuyunun dibine salıverip bırakın da
kervanlardan biri onu bulup alsın.
Eğer yapacaksınız?!"
11. "EY BABAMIZ!" dediler.
"Neyin var, neden Yusuf'a karşı bize güvenmiyorsun?
Oysa biz onun iyiliğini isteyenleriz."
12. Yarın bizimle birlikte onu da gönder,
gönlünce gezsin ve oynasın.
Şüphesiz ki biz onu koruruz..."
13. Dedi ki:
"Onu götürmeniz beni çok üzer;
onu kurdun yemesinden korkarım,
siz ondan habersizken!"

[2] Bünyamin; Yusuf'un anne-baba bir kardeşidir. Sayıca daha fazla/kalabalık olduklarını söyleyenler; baba bir, anne ayrı üvey kardeşleriydiler. Babalarının sevgilerini, ilgilerini kıskanıyorlar.

14. Dediler ki:
 “Biz güçlü/kalabalık bir topluluk olduğumuz hâlde
 eğer onu kurt yerse o zaman demek ki biz
 beceriksiz hüsrâna uğramış kişileriz.”
15. NİTEKİM onu götürüp
 kuyunun derinliklerine atmaya topluca karar verdiklerinde;
 ona şöyle vahyettik: “Ant olsun sen onlara
 kendileri hiç farkına varamadıkları bir sırada
 bu yaptıklarını haber vereceksin.”
16. VE akşamleyin ağlayarak babalarına geldiler.
17. “Ey babamız!” dediler.
 “Gerçek şu ki;
 biz gittik yarışıyoruz,
 Yusuf’u da yiyeceğimizin yanında bırakmıştık.
 Ancak onu kurt yemiştir!
 Gerçi doğru söyleyenlerden olsak bile sen bize inanmazsın.”
18. Üzerine yalandan kan sürülmüş olan gömleğini getirdiler.
 Dedi ki:
 “Hayır, nefisleriniz sizi aldatıp kötü bir işe sürükledi!
 Artık çarem güzelce sabır/tahammül göstermek!
 Yardım istenen ancak Allah’tır
 sizin bu uydurmalarınıza karşı!”
19. VE bir yolcu kafilesi çıkageldi,
 suçularını kuyuya gönderdiler.
 O da kovanını sarkıttı.
 “Hey müjde müjde!
 Bu bir erkek çocuk!” dedi.
 Onu satmak için sakladılar.
 Oysa Allah yaptıkları şeyleri en iyi bilendi.
20. Onu değersiz bir fiyata birkaç dirheme sattılar.
 Onlar zaten ona karşı isteksiz idiler.

BÖLÜM 3

21. MİSİR’da onu satın alan kişi karısına dedi ki:
 “Ona değer vererek güzel bak.
 Belki bize faydası dokunur veya onu evlâtlık edinebiliriz!”
 İşte böylece o yerde Yusuf’a geniş imkânlar sağladık ki;
 düşlerin/rüyaların yorumunu ona öğretelim.
 Allah emrini mutlaka yerine getirendir.
 Fakat insanların birçoğu bilmez.
22. Yusuf güç ve kuvvetine ulaşınca kendisine
 Hikmet/problem çözme bilimi ve
 İlim (*doğruluğu ispat edilmiş kesin bilgi*) verdik.
 İyi davrananları işte böyle mükâfatlandırırız.
- 23.* VE barındığı evin hanımefendisi ona kur yaptı ve
 kapıları kilitleyerek: “Haydi gelsene!” dedi.
 “Allah’a sığınırım!
 Benim Rabbim bana çok iyilikte bulundu.
 Şüphesiz ki, hainler asla iflah (*başarılı*) olamazlar” dedi.
- 24.* Gerçek şu ki, kadın onu arzulamıştı.
 Rabbinin kesin delilini (*O’ndan bir lütfu*) yakinen görmeseydi
 o da meyledebilirdi. İşte böylece; son derece kötü ve
 çirkin olan işten (*Rabbinden bir lütûfla*) uzak durmayı başardı.
 Şüphesiz ki o, muhlis/gönülden bağlı kullarımızdandı!

[*] **23-24. ayetlerin dipnotudur:** Bu iki ayet çok önemlidir. Çünkü seçilmiş bir Nebi’ye; “Kadın ona karşı arzu doluydu; o (Yusuf) da kadını arzulamıştı” şeklinde (verilen bir manâ) itham/anlamlandırma, vahyin tarihi sürecini, Nebilerin tek bir kaynaktan beslendiğini, o kaynağın asla ‘çelişkiye düşmeyeceğini’ unutarak böyle bir ithamda bulunmak veya anlamlandırmak, akıl ve idraklerin reddettiği bâtil sözlerdir.

Bu anlayışı yakalamamda bana ışık tutan, geçmiş tefsir alimlerimizin çok kıymetli görüşlerini de sizlerle paylaşmaktan büyük haz duyacağım.

25. İKİSİ de kapıya doğru koştular.
Kadın onun gömleğini arkadan çekip yırttı.
Tam kapının yanında kadının efendisiyle/eşiyle karşılaştılar.
Kadın dedi ki:
“Ailene bir kötülük yapmak isteyen kişinin cezası nedir?
Hapsedilmesi veya can yakıcı bir azap değil midir?”
26. (Yusuf) Dedi ki:
“Onun kendisidir bana istediğini yaptırmak isteyen!”
Kadının ailesinden biri konuyla ilgili şöyle hakemlik etti:
“Eğer onun gömleği önden yırtılmışsa;
bu durumda kadın doğru söylemiştir ve o yalancılardandır.
27. Eğer onun gömleği arkadan yırtılmışsa;
kadın yalan söylemiştir ve o (Yusuf) doğrulardandır.”

[*] **(23-24. ayetlerin dipnot devamıdır, baş kısmı bir önceki sayfanın dipnotundadır):**

// Ebu HAYYAN şöyle der: “Bazı kimseler fasıklardan birine dahi nispet edilmesi uygun olmayan bir davranışı Hz. Yusuf’a nispet etmişlerdir. Benim kanaatime göre, Yusuf (as) kesinlikle bu işe niyet bile etmemiştir. Bilakis, delili görme olayının varlığı, böyle bir niyetin olmadığını ifade eder. //- Burada, Ebu Hayyan’a: “Oradaki ‘kesin delil’den maksat, Allah’ın zina konusundaki ‘genel yasa-sı’nın Yusuf as. tarafından yakinen biliniyor olduğu” görüşümle, destek veriyor olduğumu ifade etmeliyim.

// Ebu’s-SUUD ise şöyle der: Yusuf’un o kadına yaklaşma niyeti insanın yaratılışı gereği ona tabii bir meyil manâsınadır. Yoksa Yusuf, serbest iradesiyle kadına yaklaşmaya niyet etmiş değildir. Onun daha önce geçen, bu işe karşı tam bir isteksizliğini ve nefretini gösteren ve; hainlerin/zalimlerin iflah olamayacağına dair hükmünü ifade eden Allah’a sığınmasına baksanıza! Onun bu ifadesi, böyle bir niyet etmesinin mümkün olmadığını gösteren sağlam bir kayıttan başka bir şey değildir //-

// es-SABUNİ ise: Allah’ın ona lütfettiği “iffet” ve “ismet (korunmuşluk)” vasfı gereğince, bu işi Yusuf’tan uzak tuttuğunu gösterir. Çünkü o, Allah’ın kendisine itaata tahsis ettiği, vahyi ve risâleti için seçtiği kimselerdendir. Dolayısıyla, şeytanın onları aldatması mümkün değildir. //- (Safvetu’t-Tefasir/Tefsirlerin Özü. Muhammed Ali ES-SABUNİ, Ensar Neşriyat, Cilt: 3, Sh. 155. İstanbul, 1990).

Herşeyin ‘En Doğrusunu Bilen’ yalnızca Allah’tır!

Şu ayeti de unutmanızı öneririm: Şeytandan kötü bir düşünce dürtüklerse hemen hatırlarlar. Meyil olabilir ancak müminler hemen ayetleri hatırlayarak, tövbe istiğfar ederek Rabbe yönelirler. Bunu en açık şekilde Yusuf as. örneğinde görmekteyiz. (Editör)

28. Gömleğin arkadan yırtılmış olduğunu görünce kadının kocası dedi ki: “Şüphesiz bu sizin tuzağınızdır. Gerçekten sizin tuzağınız büyüktür!”
29. “Yusuf! Sen geç bunu (*bu olayın üstünde durma*). (*Ey kadın*) sen de günahının bağışlanmasını dile!.. Çünkü sen büyük bir hata yapanlardan oldun!”

BÖLÜM 4

30. VE ŞEHİRDE birtakım kadınlar dediler ki:
“Aziz’in^[3]/Vezir’in hanımı
uşağına/kölesine/hizmetlisine kur yapmış.
Sevda onu yakmış kavurmuş!
Doğrusu biz onu apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz.”
31. Kadın onların dedikodularını işitince onlara adam gönderdi ve onlar için dayanacak yastıklar da hazırladı.
Onlardan her birine (*keskin*) bir bıçak verdi.
(Yusuf’a); “Onların karşısına çık!” dedi.
Kadınlar onu görünce onu gözlerinde büyüttüler ve kendi ellerini kestiler. Dediler ki: “Allah için hâşâ!
Bu bir insan değildir! Bu ancak güzel bir melektir!”
32. Dedi ki: “İşte hakkında beni kınamış olduğunuz kişi budur!
Ant olsun ona kur yaptım.
Ancak o iffetinden dolayı kendini korudu.
Eğer kendisine emrettiğim şeyi yapmazsa hapsedilecek ve mutlaka küçük düşürülenlerden olacak.”
33. “Rabbim!” dedi. “Hapishane bana göre bunların beni davet ettiği şeyden daha sevimlidir!
Eğer onların tuzağını benden savmazsan onların tuzaklarına kapılır ve ben de cahillerden olurum.”

[3] Sözcük olarak güçlü anlamına gelir. Vezir de denilebilir. Mısır krallarının üst düzey yardımcı memuru. Yusuf’u satın alan; bir anlamda sahibi, patronu.

34. **RABBİ** onun duasını kabul etti.
Onların tuzaklarını ondan savdı.
Şüphesiz O; işitendir, bilendir.
35. **SONRA** delilleri gördükleri hâlde onu bir süreye kadar hapsetmeleri kendilerine uygun geldi.

BÖLÜM 5

36. **ONUNLA** birlikte hapisaneye iki genç daha girmişti.
Birisini dedi ki:
“Ben rüyamda kendimi şarap sıkarken gördüm.”
Diğeri de dedi ki;
“Ben de kendimi başımın üzerinde
ekmek taşıyorken gördüm, kuşlar da ondan yiyordu.”
“Bize onun yorumunu haber ver.
Çünkü biz seni iyi davrananlardan görüyoruz.”
37. Dedi ki: “Size rızık olarak verilen bir yemek
henüz size gelmeden önce
onun yorumunun ne olduğunu size haber vermiş olurum.
Bu Rabbimin bana öğrettiği şeylerdendir.
Ben Allah’a inanmayan halkın dinini terkettim.
Onlar ahireti de inkâr eden kimselerdi.
38. Atalarım İbrahim’in,
İshak’ın ve Yakub’un milletine^[4]/dinine uydum.
Herhangi bir şeyi Allah’a ortak koşmamız bize yaraşmaz.
İşte bu Allah’ın bizlere ve insanlara lütfudur.
Fakat insanların birçoğu şükretmez.
39. Ey hapisane arkadaşlarım!
Birbirinden farklı çeşitli rabler mi daha hayırlıdır
yoksa kahredici gücüne karşı konulamayan bir tek Allah mı?!

[4] Burada millet sözcüğü din anlamında kullanılmıştır.

40. O'nu bırakıp kulluk ettikleriniz;
sizin ve atalarınızın kendilerine isim taktığınızı,
Allah'ın kendileri hakkında
hiçbir delil indirmediği isimlerdir.
Hüküm/hükümdarlık^[5] yalnızca Allah'a aittir.
Size kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir.
Dosdoğru din işte budur! Fakat insanların birçoğu bilmiyor!
41. Ey hapisane arkadaşlarım!
Biriniz yöneticisine şarap sunacak.
Diğeri ise asılacak, kuşlar onun başından yiyecek.
İşte hakkında sorup ta
cevap istediğiniz konunun yorumu budur!"
42. O İKİ KİŞİDEN kurtulacağını sandığı kişiye dedi ki:
"Efendinin/yöneticinin yanında beni an/anlat."
Fakat şeytan ona yöneticisine anlatmayı unutturdu.
Böylece birkaç yıl daha hapishanede kaldı.

BÖLÜM 6

43. VE Kral dedi ki: "Ben yedi besili inek görüyorum,
yedi zayıf inek te onları yiyor.
Bir de yedi yeşil başak ve yedi kuru başak!
Ey ileri gelenler! Rüyanın tabirini/yorumunu bana anlatın!
Eğer siz rüyayı tabir ediyor[yorumluyor]sanız."
44. Dediler ki: "Bunlar karışık hayâllerdir.
Biz böyle hayâllerin yorumunu bilenlerden değiliz."
45. İKİ KİŞİDEN kurtulmuş olanı uzun bir süreden sonra
hatırladı da dedi ki: "Ben size onun yorumunu
haber veririm. Hemen beni (*zindana*) gönderin."

[5] Devlet, hükümet, belediye başkanları insanların ortak işlerini yürütücüleridir.

46. “Ey Yusuf! Bize açıkla! Ey çok doğru söyleyen!
Yedi semiz ineği, yedi zayıf inek yiyor.
Ve yedi yeşil başak! Bir yandan da yedi kuru başak!
Umarım ki ben insanlara isabetli bir yorumla dönerim.
Böylece belki onlar da bilmiş olurlar.”
47. Dedi ki: “Âdetiniz olarak siz yedi yıl ekin ekersiniz.
Hasat ettiğinizi başağında bırakın.^[6]
Ancak yiyeceğiniz az bir miktarı alın.
48. Sonra onun ardından yedi zorlu kurak yıl gelecektir.
O yıllar önceden biriktirdiklerinizi tüketecektir,
sakladığınız az bir miktar dışında.
49. Sonra bunun ardından bir yıl gelecektir ki;
o yılda insanlara bol yağmur verilecek ve
o yılda onlar (*meyvelerden*) bol bol sıkacaklar.”^[7]

BÖLÜM 7

50. **KRAL DEDİ Kİ:** “Onu bana getirin.”
Elçi, Yusuf’a geldiğinde dedi ki:
“Yöneticine/efendine^[8] dön ve ona:
‘Ellerini kesen o kadınların durumu neydi?’ diye sor.
Şüphesiz Rabbim, onların tuzaklarını çok iyi biliyor.”
51. Dedi ki:
“Yusuf’un nefsinden murat almak istediğiniz zaman^[9]
sizin durumunuz neydi?”
“Allah için hâşâ!” dediler.

[6] Bir yandan her yıl, ertesi yıl için tohumluk ayırın, bir yandan stok yapın, bir yandan da yıllık tüketeceğiniz oranı ayırın.

[7] Her türlü meyve sularını.

[8] Metinde “ilâ rabbike” geçmekte. Rabb: ‘Terbiye eden, düzenleyen, yönlendiren, yetiştiren, kefil olan, yönelinen, itaat edilen, Melik, Sahip, Kral, Efendi, Hüküm Sahibi gibi anlamları da içerir. Burada: “Sen bu ülkenin kralı/yöneticisi, efendisine dön” anlamındadır.

[9] Ona kur yaptığınız zaman!

“Biz ondan hiçbir kötülük görmedik, bilmiyoruz.”

Vezirin hanımı dedi ki:

“İşte şu anda gerçek/hak yerini buldu.

Ben ona kur yapmışım.

Şüphesiz o doğru kimselerdendir.”

52. “İşte gerçek bu;

(*Vezirin*) yokluğunda kendisine ihânet etmediğimi^[10]

ve

Allah’ın;

hainlerin tuzağını başarıya ulaştırmayacağını^[*] bilsin.

53. Bununla birlikte ben nefsimi temize çıkarmam!

Çünkü gerçekten nefis daima kötülüğü emredicidir.

Rabbimin esirgediği nefis hariç!

Şüphesiz Rabbim bağışlayandır, esirgeyendir.”

54. KRAL DEDİ Kİ;

“Onu bana getirin,

onu kendime özel dost yapayım.”

Kendisiyle konuşunca dedi ki:

“Bugün sen

bizim yanımızda bir mevki sahibisin, güvenilirsin.”

55. Dedi ki:

“Beni ülkenin hazineleri üzerine yetkili kıl.

Çünkü ben iyi korurum,

(*yönetimi/ekonomiyi/malî ve iktisadî konuları*) iyi bilirim!”

56. İŞTE BÖYLECE Biz;

o yerde Yusuf’u yetki sahibi kıldık.

Orada dilediği yerde konaklardı.

[10] [*] Burada, lütfen 23-24. ayetlere dönerek tekrar okuyunuz. Bizim verdiğimiz mânânın önemini daha iyi anlayacaksınız?! Ve Yusuf (as); kendisine tuzak kurarak kocasına hainlik yapmaya çalışan bir kadının plânının tutmadığı gibi; hainlerin asla başarıya ulaşamayacağını da açıkça beyân etmektedir!

Biz dilediğimiz (*Rasûl/Nebi olarak seçtiğimiz*) kimseye rahmetimizi ulaştırırız.

Ve iyi davrananların mükâfatını zayi etmeyiz.

57. Ahiret mükâfatı ise inananlar ve sakınanlar için daha hayırlıdır.

BÖLÜM 8

58. **VE** (*yıllar sonra kuraklık başlayınca*);
Yusuf'un kardeşleri geldiler, makamına/huzuruna girdiler.
Hemen onları tanıdı. Ama onlar onu tanımıyorlardı.
59. Onların yüklerini hazırlatınca dedi ki:
"Sizin baba bir kardeşinizi de bana getirin.
Görüyorsunuz ya ben ölçüyü tam yapıyorum.
Ve ben konukseverlerin en hayırlısıyım.
60. Eğer onu bana getirmezsensiz
benim yanımda sizin için artık bir ölçü yoktur.
Ve bana yaklaşmayın."
61. Dediler ki: "Onu babasından isteyip getirmeye çalışacağız.
Şüphesiz biz bunu yapacağız."
62. **EMRİNDEKİ** yardımcılara dedi ki:
"Onların sermayelerini yüklerinin içine koyun.
Umulur ki onlar;
ailelerine döndükleri zaman bunun farkına varırlar da
belki tekrar geri dönüp gelirler."
63. **BABALARINA** döndüklerinde dediler ki:
"Ey babamız! Bizden ölçü menedildi.^[11]
Kardeşimizi bizimle birlikte gönder de ölçüp alalım.
Kesinlikle biz onu koruyucularız."

[11] Artık bize erzak verilmeyecek.

64. Dedi ki:
 “Onun için size güveneyim, öyle mi?
 Daha önce kardeşi hakkında size güvendiğim gibi, öyle mi?
 Koruyucu olarak en iyisi Allah’tır.
 O, merhametlilerin en merhametlisidir.”
65. YÜKLERİNİ açtıklarında
 sermayelerinin kendilerine geri verilmiş olduğunu gördüler.
 “Ey babamız!” dediler.
 “Daha ne istiyoruz ki?
 İşte sermayemiz de bize geri verilmiş.
 Ailemize yiyecek getiririz
 ve
 kardeşimizi koruruz.
 Bir deve yükü ölçü de fazla alırız.
 Çünkü bu (*ilk sefer getirdiğimiz*) hafif bir ölçüdür.”
66. Dedi ki:
 “Onu sizinle beraber asla göndermeyeceğim,
 ta ki bana Allah adına sağlam bir söz verinceye kadar;
 siz kuşatılıp engellenmedikçe onu bana getireceğinize dair!”
 Ona sözlerini verdikleri zaman:
 “Allah söylediklerimize vekildir” dedi.
67. Dedi ki: “Ey Oğullarım!
 Tek bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin.
 Allah’tan gelecek hiçbir şeyi sizden savamam.
 Hüküm sadece Allah’ındır.
 Ben O’na güvenip dayandım.
 Güvenip dayananlar da O’na güvenip dayansınlar.”
68. Babalarının kendilerine emrettiği yerden girdiler.
 Bu tedbir Allah’tan gelen hiçbir şeyi kendilerinden savamadı.
 Ancak Yakup içindeki bir dileği açığa vurmuştu.
 Gerçekte o bir bilgi sahibi idi,
 kendisine ilim öğrettiğimiz için!
 Fakat insanların birçoğu bilmiyor.

BÖLÜM 9

69. VE YUSUF'UN makamına/yanına girdiklerinde kardeşini bağrına bastı:
 “Şüphesiz ki ben, ben senin kardeşim!
 Artık onların yaptıkları şeylere üzülme” dedi.
70. Onların yüklerini hazırlatınca öz kardeşinin yükünün içine su tasını koydu.
 Sonra bir seslenici seslendi:
 “Ey kabile! Şüphesiz siz hırsızlarsınız!..”
71. Onlara dönerek:
 “Kaybettiğiniz nedir?” dediler.
72. Dediler ki:
 “Kralın su tasını kaybettik (*onu*) arıyoruz.
 Onu bulup getirene bir deve yükü mükâfat vardır.
 Ben de buna kefilim.”
73. “Allah’a yemin olsun ki,
 sizin de çok iyi bildiğiniz gibi;
 biz bu ülkeye bozgunculuk için gelmedik ve
 biz hırsızlar değiliz” dediler.
74. (*Yusuf’un adamları*) dediler ki:
 “Onun cezası (*sizce, sizin kanunlarınıza göre*) nedir?
 Eğer yalancılar iseniz!”
75. Dediler ki: “Onun cezası; kimin yükünde bulunursa işte o,
 onun karşılığıdır. Biz hainleri böyle cezalandırırız.”
76. BÖYLECE öz kardeşinin kabından önce onların kaplarını aramaya başladı.
 Sonra da kardeşinin kabından taşı çıkardı.
 İşte Biz Yusuf’a böyle bir çare öğrettik.
 Yoksa kralın kanununa göre kardeşini yanında alıkoyamazdı.
 Ancak Allah dilerse başka!

Biz dilediğimizi derecelerle yükseltiriz.

Ve her bilgi sahibinin üstünde; “Daha iyi bir bilen”^[12] vardır!

77. (Kardeşleri) dediler ki:

“Eğer çaldıysa bundan önce onun kardeşi de çalmıştı!”

Yusuf bu sözü -duymamış gibi yaparak- içine attı ve bunu onlara açmadı.

(İçinden) dedi ki: “Siz çok daha kötü bir durumdasınız! Allah uydurduklarınızı çok iyi bilir.”

78. DEDİLER Kİ: “Ey vezir!

Onun oldukça yaşlı bir babası var,

onun yerine bizden birimizi alıkoy.

Çünkü biz seni iyilik edenlerden görüyoruz.”

79. (Yusuf) dedi ki:

“Eşyamızı yanında bulduğumuz

kimseden başkasını almaktan Allah’a sığınırız.

Kuşkusuz o zaman biz zalimlerden oluruz!”

BÖLÜM 10

80. ONDAN ümitlerini kesince bir kenara çekildiler.

Onların en büyüğü dedi ki:

“Babanızın sizden Allah adına

sağlam bir söz almış olduğunu,

daha önce de Yusuf hakkında yapmış olduğunuz aşırılığı

hatırlıyor musunuz?

Artık babam bana izin verinceye veya Allah,

benim için hükmedinceye kadar bu ülkeden ayrılmayacağım.

O hükmedenlerin en iyisidir.

[12] İnsanların bilgileri derece derecedir veya sınırlıdır. Ancak her birinin üstünde “Alimlerin Alimi, daha bir bilen Allah” bizâtihi kendisinin var olduğunun unutulmaması gerektiğini vurgulamaktadır. En doğrusunu bilen Allah’tır!

81. Babanıza dönün ve deyin ki:
 “Ey babamız! Oğlun gerçekten hırsızlık etti.
 Ve biz bildiğimizden başkasına şahitlik etmedik.
 Biz gaybı bilenler değiliz.
82. İçinde bulunduğumuz kente veya
 beraber geldiğimiz kervandakilere sor.
 Şüphesiz biz doğru söyleyenleriz.”
83. (*VE DÖNÜP BABALARINA anlatınca Yakub*) dedi ki:
 “Hayır, nefisleriniz bu işi size süsledi.
 Artık bana güzelce sabır/tahammüllü olmak gerekir.
 Umulur ki Allah; onların hepsini bana getirir.
 Şüphesiz O; herşeyi bilen ve doğru hüküm/karar verendir.”
84. Onlardan yüzünü çevirdi ve dedi ki:
 “Ey Yusuf, üzerindeki endişem! Ah, Yusuf ah!”
 Hüzünden gözleri ağardı/ak düştü/görmez oldu!
 Acısını yutkunup duruyordu.
85. Dediler ki: “Allah’a yemin olsun ki, sen hâlâ Yusuf’u anarak
 sonunda hasta olacaksın
 ya da helâke uğrayanlardan olacaksın!”
86. Dedi ki: “Kahrımı ve hüznümü sadece Allah’a arzederim.
 Ben Allah’tan (*bir bilgi ile*) sizin bilmediklerinizi bilirim!
87. Ey oğullarım! Gidin...
 Derhal Yusuf ile kardeşini iyice araştırın!
 Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin.
 Gerçek şu ki; kâfirler topluluğundan başkası
 Allah’ın rahmetinden ümit kesmez.”
88. (*YAKUB’UN oğulları,*
Yusuf’un) makamına/yanına girdiklerinde:
 “Ey vezir!” dediler. “Bize ve ailemize darlık dokundu ve
 değersiz bir sermaye ile geldik.
 Bize ölçüyü tam ver. Bize bağışta bulun.
 Şüphesiz ki Allah; bağışta bulunanları mükâfatlandırır.”

89. (Yusuf) dedi ki: “Biliyor musunuz/hatırladınız mı? Yusuf’a ve kardeşine neler yaptığınızı? Sizler cahiller iken!”
90. Dediler ki: “Aaa! Yoksa sen misin? Sen Yusuf’un?”
Dedi ki: “Evet ben Yusuf’um, bu da kardeşim!
Ant olsun ki, Allah bize iyilikte bulundu.
Doğrusu kim sakınırsa ve sabrederse;
muhakkak ki Allah, iyilik edenlerin mükâfatını zayi etmez.”
91. Dediler ki: “Vallahi Allah seni bizden ileri kılmıştır.
Gerçekten biz hata yapanlardan idik!”
92. (Yusuf) “Bugün sizi kınamak yok!” dedi.
“Allah sizi bağışlasın.
O merhametlilerin en merhametlisidir.”
93. “Bu gömleğimi götürün,
onu babamın yüzüne koyun, görmesi açılsın.
Ve bütün ailenizle birlikte bana gelin.”

BÖLÜM 11

94. (YAKUB’UN oğullarına ait olan) kervan Mısır’dan ayrılınca, babaları dedi ki:
“Ben Yusuf’un kokusunu hissediyorum
eğer bana bunak demezseniz!”
95. Dediler ki: “Vallahi sen hâlâ eski şaşkınlığının içindesin.”
96. Müjdecî gelip de (Yusuf’un) gömleğini yüzüne koyunca derhal görmesi açıldı.
“Ben size demedim mi?” dedi.
“Ben Allah’ın verdiği ilim ile
sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim.”
97. “Ey babamız!” dediler.
“Bizim için günahlarımızın bağışlanmasını dile.
Gerçekten biz hata yapanlardan idik.”
98. “Rabbime sizin için dua edeceğim!” dedi.
“Şüphesiz O; bağışlayandır, esirgeyendir.”

99. VE SONRA (*Mısır'a varıp*) Yusuf'un yanına girdiklerinde, anne ve babasını bağrına bastı.
(Yusuf) dedi ki:
"Allah'ın dilemesiyle güven içinde Mısır'a girip yerleşin."
100. Anne-babasını tahtın üzerine oturttu.
Onlar da buna şükür için onun önünde (*Allah'a şükür secdesi ile*) yere kapanarak saygı ile selâmladılar.
Dedi ki:
"Ey babacığım!
İşte bu önceden gördüğüm rüyamın yorumudur,^[13]
Rabbim onu gerçek yaptı.
Bana iyilikte bulundu.
Beni zindandan çıkardı ve sizi çölden getirdi;
şeytan benimle kardeşlerimin arasına fitne soktuktan sonra!
Şüphesiz Rabbim dilediği şeyi çok ince bir şekilde düzenleyip ayarlar.
Şüphesiz O; hakkıyla bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
101. Rabbim! Bana mülkten verdin ve bana düşlerin/rüyanın yorumunu öğrettin.
Göklerin ve yeryüzünün yaratıcısı!
Dünyada da ahirette de benim velim/yardımcım sensin.
Beni müslüman olarak vefat ettir. Ve beni iyiler arasına kat."
102. (*EY Nebi!*) İşte bu sana vahyettiğimiz gayb haberlerindedir.
Sen onlar işlerini kararlaştırıp da tuzak kurarlarken yanlarında değildin!
103. Sen ne kadar istesen de insanların birçoğu mümin olmuyor.
104. Oysa sen buna karşılık onlardan bir ücret istemiyorsun ki!
O (*gayb haberleri/Kur'an*) sadece âlemler için bir öğüttür.

[13] Yorumu: Onbir yıldız, Güneş ve Ay'ın bana secde ederlerken rüyamda görünmeleri; onbir kardeşim, annem ve babam hepsi bir arada ve (gözümün önünde) O'na/Allah'a şükür için secdeye kapanıyorlar! Benim için büyük bir mutluluk!

BÖLÜM 12

105. GÖKLERDE ve yerde nice ayetler vardır ki,
(*insanlar*) onların önünden/üzerinden yüzlerini çevirerek
geçip giderler!
106. Onların birçoğu Allah'a şirk koşarak inanıyorlar!
107. Şimdi bunlar;
kendilerine Allah'ın azabından herkesi saracak bir belânın
ya da
kıyâmet saatinin onlar hiç farkında değillerken
aniden gelmeyeceğinden emin midirler?
108. DE Kİ: "Benim yolum işte budur!
Basiretle/bilinçle Allah'a davet ederim,
ben ve bana tâbi olan kimseler de!..
Allah ki;
hiçbir kusuru eksiği yoktur/herşeyden münezzehtir!
Ben asla müşriklerden/ortak koşanlardan değilim."
109. Biz senden önce zihinlerine vahiyle bildirip
kendilerine gönderdiğimiz elçiler
genellikle kent halkından olan adamlardır.
Hiç yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki,
kendilerinden öncekilerin sonunun
nasıl olduğunu görsünler!
Elbette ki ahiret yurdu korunup sakınan kimseler için
daha hayırlıdır.
Halâ aklınızı (*kullanıp*) işletmiyor musunuz?
110. Ta ki elçiler ümitlerini kestiklerinde kendilerinin
artık gerçekten yalanlandıklarını sandıkları bir sırada
işte o zaman onlara yardımımız gelmiştir.
Dilediğimiz kimseler (*iman edenler*) kurtarılmıştır.
Ve zorlu azabımız suçlular toplumundan asla geri çevrilmez!

111. Elbette onların yaşamış hayatlarında/kıssalarında akıl sahipleri için bir ibret vardır.
(*Vahye gelince*) bu, uydurulmuş bir söz değildir.
Ancak o (Kur'an);
kendinden önceki kitapları tasdik eden/onaylayan,
(*insanın ihtiyaç duyabileceği*) herşeyin açıklaması ve inanan bir toplum için de bir rehber ve bir iyiliktir.

HİCR SURESİ

İniş Sırası: 54 • Mushaf Sırası: 15 • Mekki Sure • 99 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Ra.

BUNLAR Kitab'ın ve apaçık Kur'an'ın ayetleridir.

2. **BİR ZAMAN** gelir ki, inkâr eden kimseler:
'Ne olurdu müslüman olsaydık' diye çok arzu ederler.
3. Onları bırak; yesinler, faydalanıp eğleninler ve boş umut/emel onları oyalasın! Ama yakında bilecekler!
4. **HİÇBİR** kenti helâk etmedik ki,
yaptıkları işler bir kitapta/dosyada kaydedilmiş olmasın!
5. (*Helâkı hak etmişse*) hiçbir toplum sonunu ne ileri alabilir ne de geriye bırakabilir.
6. Dediler ki: "Ey kendisine Zikir/Kitap indirilmiş olan kimse! Gerçekte sen bir mecnunsun.
7. Bize melekleri getirsene! Eğer doğru sözlülerden isen?!"
8. Biz melekleri ancak gerçek ile indiririz;
o zaman da göz açtırılanlardan olmazlar/iş işten geçmiş olur.
9. **ŞÜPHE SİZ** (*bu*) Zikr'i (Kur'an'ı);
Biz indirdik ve elbette onun koruyucusu da Biziz!
10. **ANT OLSUN** senden önce de evvelkilerin kolları içine
(*ayrı ayrı topluluğa*) elçiler gönderdik.
11. Kendilerine ne zaman bir elçi gelmişse onunla alay etmişlerdir.

12. İşte böylece suçluların kalpleri katılaştır.
13. Ona inanmıyorlar,^[1]
 oysa kendilerinden öncekilerin sünneti/yasası^[2] geçmiştir.
14. ŞAYET gökyüzünden bir kapı açmış olsaydık da
 yükselerek oraya çıkmış olsalardı,
15. mutlaka: “Gözlerimiz döndürüldü,
 aksine biz büyülenmiş bir topluluğuz” derlerdi.

BÖLÜM 2

16. ANT OLSUN, gökyüzünde yıldız kümeleri yaptık ve
 seyredenler için onu süsledik.
17. Ve onu taşlanarak kovulmuş her bir şeytandan koruduk.
18. Ancak kulak hırsızlığı eden olursa onu da kıvılcımlar saçan
 bir ateş/alev parçası/topu kovalar!
19. YERYÜZÜNÜ yaydık, oraya sağlam dağlar yerleştirdik.
 Orada herşeyden ölçülü bir şekilde bitirdik.
20. Orada sizin için ve sizin beslemediğiniz kimseler için
 geçimlikler meydana getirdik.
21. HİÇBİR ŞEY yoktur ki,
 onun hazineleri Bizim yanımızda olmasın!
 Ve Biz onu ancak bilinen bir ölçüyle indiririz.
22. Rüzgârları aşılایıcı^[3] olarak gönderdik;
 gökyüzünden su indirdik,
 onunla sizi suladık/su ihtiyacınızı giderdik.
 O suyu hazinelerde tutan da siz değilsiniz!

[1] Çok zalim ve diktatör oldukları için.

[2] Kendilerinden öncekilere uygulanan toplumsal yasa.

[3] Çiçek tozlarının rüzgarla uçuşarak döllenme olayının gerçekleşmesi. (*Geniş bilgi için bkz. Biyoloji kitapları*).

23. **ŞÜPHESİZ** Biz yaşatırız (*yaşamanıza izin veririz*) ve öldürürüz (*ölümünüze izin veririz*). Gerçek vârisler Biziz.
24. **ANT OLSUN** sizden önce gelip geçenleri biliriz.
Ant olsun kalanları da biliriz.
25. Şüphesiz Rabbiniz O'dur ki, onları toplayacak.
Gerçekten O; hakimdir, herşeyi bilendir.

BÖLÜM 3

26. **ANT OLSUN** insanı kuru bir çamurdan,
şekil alabilen/değişken cıvık balçıktan yarattık.
27. Cinleri de daha önce yakıp kavurucu ateşten yarattık.
28. **BİR ZAMAN** Rabbin meleklere dedi ki:
"Ben bir beşer/insan yaratacağım kupkuru çamurdan,
değişken/şekil alabilen balçıktan!"
29. Onu düzenlediğim ve onun ruhunu^[4] ona üfle[*yerek can ver*]diğim zaman hemen onu selâmlayın/tanıyın/önünde saygıyla eğilin!"^[5]

[4] "Ruhumdan ona üflediğim zaman" diye de pek çok Meal Sahibi tarafından tercüme edilmiştir. Lâkin bu manâ sapsmalara neden olmaktadır. Özellikle (İslâm çerçevesinde bilinen ancak İslâm'da/Kur'an'da yeri olmayan) Tasavvuf ekolünde 'yaratılana kendi ruhundan üflediği için' (haşâ) Allah'tan bir parça/cüz olarak görülür ki; bu özellikle Şeyh edinilen kişilere tapma derecesine kadar sapkınlıklara neden olmuştur. Her insanın ruhu önceden yaratıldı, sonra insan için yaratılan ruh(u), yeni şekil alan insanın bedenine uygun zaman diliminde üfleniyor/yükleniyor. Aynı bir Bilgisayar gibi düşünün?! Normalde bir elektronik metal parçası gibi görünür, lâkin ona 'Program' yüklendiğinde aktif/canlı hâle gelir, işte onun ruhu (canlandırana) da o programdır. (*Allah en doğrusunu bilir*). Devemden, ruhumdan sözcükleri, ilgili yaratığın Allah'ın zatından değil, Allah'ın yarattıklarından olduğunu ifade ediyor. Bkz. Sad: 72 ve dipnotu.

[5] Yine burada; "Kim Rasûle itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur" ayetleri ile, Adem'e secde edin (*diye pek çok Meal Sahibi tarafından çevirilen*) ayetlerini birlikte düşünmeyi öneririm. O Mealleri okuduğunuzda "Adem'e secde edin" diye geçen yerleri "Allah'a secde edin" olarak algılayın. Yoksa Allah'ın, Adem'e secde edilmesini emrettiği düşünülmemelidir. Onun için bizce; "yeni yarattığım varlığı tanıyın" buyurulmaktadır. (*En doğrusunu Allah bilir*). Bkz. Sad: 72 ve dipnotu.

30. Melekler topluca hepsi birden onu selâmlayıp saygıyla eğildiler!
31. İblis hariç; o saygıyla eğilenlerle beraber olmaktan kaçındı.
32. “Ey İblis!” dedi (Allah):
“Neyin var, neden saygıyla eğilenlerle beraber olmadın?”
33. Dedi ki: “Kendisini kuru çamurdan, değişken/şekil alabilen balçıktan yarattığın bir beşerin/insanın önünde boyun eğmek bana yakışmaz!”
34. (Allah) “Öyleyse oradan çık” buyurdu;
“Çünkü sen kovuldun!
35. Şüphesiz ta ceza gününe kadar lânet/huzursuzluk senin üzerinedir!”
36. “Beni ertele Rabbim”^[6] dedi.
“Tekrar dirilecekleri güne kadar!”
37. “Sen ertelenenlerdensin” buyurdu.
38. “Bilinen vaktin gününe kadar!”
39. “Rabbim!” dedi.
“Benim azgınlığım^[7]/haddi aşmam nedeniyle (*beni*) kovdun, yemin olsun yeryüzünde onlara kötülükleri süsleyeceğim ve ben de onların hepsini azdıracam/yoldan çıkaracağım.

[6] Önemlidir! Dikkat edilirse İblis/Şeytan; Rabbini(n otoritesini) bazı sözleriyle tanıdığını ifade ediyor, inkâr etmiyor yani. (Şeytan hevâsını ilâh/tanrı edinerek şirk koştı ve dolayısıyla kâfirlerden oldu!) Zaten şeytanın en büyük özelliği insanları ‘Allah’a şirk/ortak koşturarak’ inanmaya teşvik etmesidir! Onun için en kolay yol budur! İnsanların çoğunun inançlarında şirk olmasının sebebi şeytandır! Şeytanın secde etmemesi (pek çok Meal Sahibi; İblis Adem’e secde etmedi olarak vermiştir malûm) yani Allah, şeytana yarattığım bu insanı tanı dediği hâlde Adem’i tanımaması ise ihtirasındandır. Allah’ın eşyaya hakim kıldığı insanı tanımadığının tepkisinde ise İblis’in kendisinin ikinci plâna atılabileceği endişesi vardır! Allah en iyisini bilendir.

[7] Genelde meal sahipleri buraya: “Beni azdırmadan ötürü”, “Azdırmaya karşılık” gibi manâ veriyorlar. Oysa Allah; hiç kimseyi azdırmaz. Bu İblis’in iddiasından ibarettir. “Azgınlığımdan ötürü” veya “Madem ki ben azdım, sana karşı geldim, asi oldum!” gurur ve kibiri iledir bu feveranı... Cin ve insan da Allah’ın emri dışına bu şekilde çıkarlar. Asi olurlar ve mutlaka başkalarını suçlarlar. Doğrusu, şeytan ve insanoğlu da zaman zaman, Allah tarafından konuşturularak; gerek bu dünyada, gerek ahiretteki azap esnasında kendi nefislerine şahitlik ederler.

40. İçlerinden samimi olarak sana ibadet eden kulların hariç!”
41. (Allah) buyurdu: “İşte bu, Bana ait olan dosdoğru yoldur.”
42. “Şüphesiz Benim iyi kullarım üzerinde
senin bir gücün olamaz ancak sana uyanları azdırabilirsin;
onlar da yoldan çıkmış olup peşine takılanlardır.
43. ŞÜPHE SİZ onların tümünün buluşma yeri cehennemdir.
44. Onun yedi kapısı vardır;
onlardan her bir grup ayrı ayrı kapıya sevk edilirler.”

BÖLÜM 4

45. ŞÜPHE SİZ korunup sakınanlar
cennetlerde ve pınar başlarındadırlar.
46. “Güven içinde barış ile oraya girin” denilir.
47. Biz onların göğüslerinde kinden ne varsa çıkarıp atmışızdır.
Tahtlar üzerinde karşı karşıya otururlar kardeşler olarak!
48. Orada onlara hiçbir yorgunluk dokunmaz ve
onlar oradan çıkarılmayacaklardır.
49. KULLARIMA haber ver;
şüphesiz Ben çok bağışlayanım, çok esirgeyenim.
50. Şüphesiz Benim azabım çok acıklı bir azaptır!
51. VE ONLARA İbrahim’in konuklarından da haber ver!
52. Hani onun yanına girdiler de: “Selâm!” dediler.
Dedi ki: “Biz sizden çekiniyoruz”.
53. “Korkma!” dediler.
“Biz sana bilgin bir oğul/çocuk müjdeliyoruz”.
54. Dedi ki:
“Bana ihtiyarlık dokunduktan sonra
siz beni müjdeliyor musunuz?
Ne tuhaf bir şeyle/neye dayanarak müjdeliyorsunuz!”

55. "Sana gerçeği müjdeledik" dediler.
"Sakın umut kesenlerden olma!"
56. Dedi ki:
"Rabbinin rahmetinden sapıklardan başka kim ümit keser?"
57. "EY ELÇİLER işiniz (gerçek göreviniz) nedir?" dedi.
58. "Biz suçlu/günahkâr bir kavme gönderildik."
59. (Dediler ki:) "Lût'un ailesi (Lût'a inananlar) hariç!..
Biz muhakkak onların hepsini (Lût'a inananları) kurtaracağız.
60. Onun hanımı ise geride kalan kimselerden olmayı hak etti."

BÖLÜM 5

61. VE ELÇİLER Lût ailesine geldiklerinde;
62. "Doğrusu siz tanınmamış kimselersiniz" dedi.
63. Dediler ki:
"Biz sana onların şüphe ediyor oldukları şeyi^[8] getirdik.
64. Sana gerçeği getirdik. Elbette biz doğru söyleyenleriz.
65. Gecenin bir bölümünde derhal aileni yürüt ve
sen de arkalarından git.
Sizden hiç kimse arkasına dönüp bakmasın!
Emredildiğiniz yere gidin."
66. Ona şu emri bildirdik: "Muhakkak bunların arkası
sabaha girerken kesilmiş olacaktır!"
67. ŞEHİR HALKI sevinerek geldiler.
68. Dedi ki:
"Bunlar benim konuğumdur beni mahcup etmeyin!
69. Allah'tan korkup sakının beni rezil etmeyin!"
70. Dediler ki:
"Elâlemin işine karışmaktan seni menetmemiş miydik?"

[8] Cezayı. Ceza ile tehdit edildiklerinde şüphe ile karşılıyor alay ediyorlardı.

71. Dedi ki: “İşte bunlar kızlarım!^[9]
siz (*evlilik*) yapacaksınız (*evlenmeyi düşünüyorsanız!*)”
72. Ömrüne ant olsun ki,
onlar sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlardı.
73. Sonra korkunç ses onları yakaladı;
güneşin doğuş zamanına/ışrak vaktine girerlerken!
74. Onun üstünü altına getirdik,
pişmiş çamurdan taşları da üzerlerine yağdırdık!
75. Şüphesiz bunda ibretler vardır;
işaretten anlayan/derin kavrayışa sahip kimseler için.
76. Ve o şehir,
sabit bir yol üzerinde hâlâ durmaktadır!^[10]
77. Gerçekten bunda müminler için bir işaret vardır.
78. EYKE (*ORMAN*) HALKI da gerçekten zalim kimselerdi.
79. Derhal onlardan intikam aldık.
Ve her ikisi de işlek/açık bir yol üzerinde durmaktadırlar.^[11]

BÖLÜM 6

80. VE ANT OLSUN,
Hicr^[12] halkı da gönderilen elçileri yalanladı.
81. Onlara ayetlerimizi/mucizelerimizi verdik.
Ancak onlardan yüz çevirdiler.
82. Onlar dağlardan güvenli evler yontuyorlardı.
83. Sonra sabaha girerlerken
korkunç bir ses onları yakalayiverdi.
84. Kazanmış oldukları şeyler onlardan hiçbir şeyi savamadı.

[9] İşte ümmetimin kadınları (Bkz. Hud: 78-79. ayet ve dipnotları).

[10] Tarihçiler, Arkeleoglar gidip araştırma yapmalı.

[11] Sodom ve Eyke harabeleri.

[12] Günümüzde Medainu Salih diye anılan bu yer Arabistan'ın kuzeyinde Hicaz demiryolu üzerinde bulunmaktadır.

85. **VE UNUTMA Kİ;** gökleri, yeryüzünü ve ikisi arasında bulunan şeyleri ancak bir hesap ile yarattık. Ve saat/kıyâmet mutlaka gelecektir. Öyleyse onlara karşı güzel bir davranış ile davran!
86. Şüphesiz Rabbin; hakkıyla yaratan, en iyi bilendir.
87. **VE ANT OLSUN/GERÇEK ŞU Kİ;**
Biz sana ikililerden yediyi^[13] ve büyük Kur'an'ı verdik.
88. Sakın gözlerini onlardan bazı zümrelere izin verdiğimiz dünyalık şeylere dikme!
Onlara üzülme ve müminlere şefkat kanatlarını indir!
89. De ki: "Şüphesiz ben apaçık bir uyarıcıyım!"
90. Tıpkı daha öncekilerden ayetlerin bir kısmını kabul edip, bir kısmını reddedenlere indirdiğimiz gibi azabı indireceğiz.
91. İşte yine onlardan bir topluluk;
Kur'an'ın bir kısmını kabul edip bir kısmını reddediyorlar.
92. Rabbi'nin hakkı için mutlaka onların hepsine soracağız.
93. Yapmış oldukları şeylerden!
94. Emrolunduğun şeyi onlar anlayıncaya kadar açık açık söyle ve müşriklere aldırış etme!
95. Şüphesiz Biz alay edenlere karşı sana yeteriz.
96. Allah ile beraber başka bir ilâh edinen kimseler yakında bilecekler!
97. Ant olsun ki, göğsünün (*psikolojinin/duygularının*) onların söyledikleri yüzünden daraldığını biliyoruz.
98. Rabbini övgü ile tesbih et ve secde edenlerden ol!
99. Ve ölüm sana gelinceye kadar Rabbine kulluk et!^[14]

[13] Namazlarda sürekli tekrarlanan "Yedi Ayetli Fatiha'ya ve Kur'an-ı Azimü'ş-Şan'a (Şâni Büyük Kur'an'a)" gönderme vardır. En doğrusunu bilen Allah'tır.

[14] İbadetleri rahat devam ettirebilmek için sağlıklı olmak önemli. Sağlık konusunda kesinlikle herkes kendisinin doktoru (koruyucu hekimi) olmalıdır, yani; hasta olmadan önce sağlığının kıymetini bilmelidir.

EN'AM SURESİ

İniş Sırası: 55 • Mushaf Sırası: 6 • Mekki Sure • 165 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **GÖKLERİ** ve yeryüzünü yaratan,
karanlıkları ve aydınlığı var eden,
herşeyi yerli yerince güzel yapan Allah'tır!
Yine de inkârcı kimseler
başkalarını Rablerine denk tutuyorlar!
2. Sizi çamurdan yaratan O'dur. Sonra bir süre yaşarsınız ve
bir süre de (*kıyâmet*) kendi katındadır.
Öyleyken siz hâlâ kuşkulanıyorsunuz.
3. O, göklerde ve yeryüzünde tek Allah'tır.
Gizlinizi ve açığa vurduğunuzu bildiği gibi
kazandıklarınızı da bilir.
4. **KENDİLERİNE** Rablerinin ayetleri gelince yüz çeviriyorlar.
5. Onlar ayetler kendilerine gelince yalanladılar.
Alay ediyor oldukları şeyin haberleri kendilerine gelecektir.
6. Görmediler mi/gözlerinde canlandırmadılar mı?
Onlardan önceki nice nesilleri yok ettik;
yeryüzünde size vermediğimiz şeyleri onlara vermiştik,
üzerlerine gökyüzünden bol bol nimetler/yağmurlar indirdik
ve
ayaklarının kenarından akan ırmaklar var ettik.
Fakat günahları yüzünden onları yok ettik.
Onların yerine başka nesiller yarattık!
7. **VE SANA** kâğıda yazılı bir kitap indirmiş olsaydık da
onu elleriyle tutsalardı, gerçekleri reddeden kimseler yine de:
"Bu apaçık sihirden başka bir şey değildir!" derlerdi.

8. Dediler ki: “Ona açıkça bir melek indirilmeli değil miydi?”
Eğer bir melek indirseydik elbette iş çoktan bitirilmiş olurdu;
sonra kendilerine hiç göz açtırılmazdı!
9. Eğer elçiyi bir melek yapsaydık;
yine de onu bir adam/insan şeklinde yapardık.
Onlar (*akıllarını kullanmayanlar*)
yine düştükleri kuşkuya düşerlerdi.
10. Senden önce de elçilerle alay edilmişti.
Onlardan alay eden kimseleri
alay ediyor oldukları şey kuşatıverdi!

BÖLÜM 2

11. DE Kİ: “Yeryüzünde dolaşın,
sonra yalanlayanların sonu nasıl olmuş görün?”
12. De ki: “Göklerde ve yeryüzünde olanlar kimindir?”
De ki: “Allah’ındır!”
O, rahmeti kendi üzerine yazmıştır.
Elbette sizi kendisinde şüphe olmayan
kıyâmet gününde toplayacaktır.
Kendilerini hüsrâna sokan kimseler var ya,
işte onlar inanmıyorlar.
13. Gecede ve gündüzde barınan herşey O’nundur.
O işitendir, bilendir.
14. De ki: “Gökleri ve yeryüzünü yaratan; besleyen ve
kendisi beslenmeyen Allah’tan başka bir dost mu edineyim?
Ben (Allah’a) teslim olan kişilerin ilki olmakla emrolundum.”
Ve (bana):
“Müşriklerden sakın” denildi!
15. De ki: “Eğer ben Rabbime isyan edersem;
gerçekten büyük bir günün azabından korkarım.”
16. O gün kim ondan kurtulursa; O, ona rahmet etmiştir.
İşte bu apaçık kurtuluş ve başarıdır.

17. Allah sana bir zarar dokundursa
kendisinden başka onu giderecek yoktur.
Ve eğer sana bir hayır verirse bil ki;
O, herşeye gücü yetendir.
18. O, kullarının üstünde tam egemendir.
O, doğru hüküm/karar verendir, herşeyin haberini alır.
19. De ki:
“Hangi şey şahitlik bakımından en güvenilir olandır?”
De ki: “Allah benimle sizin aranızda şahittir.
Bu Kur’an bana vahyolundu ki; onunla hem sizi ve
hem de sizden sonra;
Kur’an’ın kendisine ulaştığı herkesi uyarayım!
Siz şahitlik ediyor musunuz;
gerçekten Allah ile beraber başka ilâhlar olduğuna?!”
De ki: “Ben şahitlik etmem”.
“O, ancak Tek Bir İlâh’tır!
Gerçekten ben ortak koştüğünüz şeylerden uzağım!”
20. Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler
oğullarını tanıdıkları gibi onu^[*] tanırlar.
Ama onlardan kendilerine yazık eden kimseler var ya,
onlar inanmıyorlar.

BÖLÜM 3

21. ÜYDURDUĞU yalanı Allah’a yakıştırandan ya da
O’nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir?
Gerçekten zalimler huzur bulamazlar.
22. Onların hepsini topladığımız gün,
sonra ortak koşan kimselere deriz ki;
“O sanmış olduğunuz ortaklarınız nerede?”

[*] Önceki vahiylerde/kutsal kitaplarda haber verilen Hz. Muhammed (sav): “Ahmed” adında; ‘Ahir Zaman Peygamberi’ olarak dünyaya geleceği bildirilmiştir.

23. Sonra onların: “Rabbimiz Allah’a yemin olsun ki; biz ortak koşanlar değildik” demelerinden başka çareleri kalmadı.
24. Bak nasıl da kendilerine karşı yalan söylediler! İftira edip uydurdıkları şeyler de kendilerinden sapıp/kaybolup gitti.
25. İçlerinden sana kulak veren kimseler var; zekâlarını işletmiyorlar, anlamak istemiyorlar, duymak istemiyorlar. Onlar her türlü mucizeyi görseler yine de ona inanmak istemiyorlar. Hatta sana geldikleri zaman seninle tartışırlar. İnkârcı kimseler derler ki: “Bu ancak öncekilerin masallarındır.”
26. Onlar insanları ondan alıkoyarlar ve kendileri de ondan uzak dururlar. Böylece ancak kendilerini mahvediyorlar. Ama farkında değiller.
27. Hani onları ateşin başında durdurulmuş iken bir görsen! Derler ki: “Ne olurdu biz dünyaya geri çevrilsedydik ve Rabbimizin ayetlerini yalanlamasaydık ve müminlerden olsaydık!”
28. Hayır! Daha önce gizlemekte oldukları şeyler onlara göründü. Eğer geri gönderilselerdi yine kendilerine yasak edilen şeyleri yapmaya dönerlerdi. Şüphesiz onlar yalancıdırlar.
29. Dediler ki: “Bu dünya hayatımızdan başkası yoktur. Biz tekrar diriltilecek değiliz.”
30. Hani onları, Rablerinin huzurunda durdurulmuş iken bir görsen! “Bu gerçek değil miymiş?” buyurur.

Derler ki:

“Evet Rabbimizin hakkı için öyle!”

“Öyleyse azabı tadın

inkâr etmiş olduğunuzdan dolayı” denilir.

BÖLÜM 4

31. GERÇEKTEN;

Allah ile karşılaşmayı yalanlayan kimseler hüsrâna uğradılar.

Nihayet o saat ansızın kendilerine geldiği zaman;

“Orada aşırı giderek günah işlememizden dolayı yazıklar olsun bize” dediler.

Günahlarını sırtlarına yüklenmiş olarak!

Dikkat edin yüklenip taşıdıkları şeyler ne kötüdür!

32. Dünya hayatı bir oyun ve

bir eğlenceden başka bir şey değildir.

Ama ahiret yurdu korunup sakınan kimseler için daha iyi/daha kalıcıdır.

Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?

33. PEKÂLÂ biliyoruz ki,

elbette onların dedikleri seni üzüyor.

Onlar gerçekte seni yalanlamıyorlar,

aksine o zalimler bilerek Allah’ın ayetlerini inkâr ediyorlar.

34. Senden önce de elçiler yalanlanmıştı.

Yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine sabrettiler.

Nihayet onlara yardımımız yetişti.

Allah’ın kelimelerini değiştirecek kimse yoktur.

Ant olsun elçilerin haberlerinden bir parça sana da geldi.

35. Eğer onların yüz çevirmesi sana ağır geldi ise

yapabilirsen haydi yerin dibine bir tünel kaz

veya

göğe çıkabileceğin bir merdiven ara/bul ki;

bir mucize getiresin^[1] (*ki bunu asla yapamazsın*).
 Allah dileseydi (*özgürlüklerini ellerinden alarak*)
 elbette onları hidâyet (*doğru yol*) üzerinde toplardı.
 Öyleyse cahillerden olma (*insanların özgür olduğunu unutma*)!

36. Ancak işiten kimseler çağrıya gelirler,
 ölümlere gelince;
 Allah onları diriltir sonra O'nun huzuruna döndürülürler.

37. DEDİLER Kİ:

“Ona Rabbinden (*öncekilere verilen mucizelerden bir mucize*)^[2]
 bir ayet indirilmeli değil mi?”

De ki: “Şüphesiz Allah ayet/mucize indirmeye kadirdir.”
 Fakat onların birçoğu bilmiyorlar.

38. Yeryüzünde yürüyen hiçbir canlı ve
 kanatlarıyla uçan hiçbir kuş yoktur ki;
 sizin gibi bir topluluk olmasınlar.
 Kitaba her varlık, her olay yazılıyor.
 Sonra onlar Rablerinin huzuruna toplanacaklardır.

39. Bizim ayetlerimizi yalanlayanlar;
 sağır (*işitmek istemiyorlar*)
 ve
 dilsizdirler (*gerçeği söylemiyorlar*),
 karanlıklar içinde kalmışlar olarak!..
 Allah,
 dileyen kimseyi (*düzelme istemediği için*) sapıklığında bırakır.
 Dileyen kimseyi de (*düzelme istediği için*)
 dosdoğru bir yola yöneltir.

[1] Hz. Muhammed (sav) öncesi Nebilere verildiği gibi; müşriklerin inanmaları için olağanüstü olayların (mucizelerin), Son Rasûl'e verilmediğini bu ayetten de anlamak mümkün. Öncekilerin yalanlamalarından dolayı, mucizeler; Kur'an ile son bulmuştur. Hz. Peygamber'e yalnızca; düşünerek iman etmeleri için, tek başına yeterli olan Kur'an ve Ayetleri verilmiştir. Ayrıca bkz. İsrâ: 59.

[2] Bkz. 35. ayetin (yukarıdaki) dipnotuna. İnanmayacakları için Peygamberi bu şekilde sıkıştırarak zor durumda bırakmaya çalışıyorlar.

40. De ki: “(Söyleyin bana) hiç düşündünüz mü?
Size Allah’ın azabı gelse
veya
saat size gelip çatıverse Allah’tan başkasına mı yalvarırsınız?
Eğer doğru sözlüler iseniz!”
41. Bilakis yalnızca O’na yalvarırsınız.
O da eğer dilerse,
yalvardığınız konularda duanızı kabul eder.
O anda ortak koştuklarınızı unutursunuz!

BÖLÜM 5

42. SENDEN ÖNCE DE toplumlara elçiler gönderdik.
Onları çeşitli darlıklarla ve sıkıntılarla yakalayiverdik.
Umulur ki,
boyunlarını büker/tevazu gösterir yalvarırlar diye.
43. Hani hiç olmazsa;
baskınımız/darlık ve sıkıntılarımız kendilerine geldiğinde
tevazu gösterip yalvarsalardı! Fakat kalpleri katılaştı.
Şeytan da onlara yapıyor oldukları şeyleri süslü gösterdi.
44. Kendileriyle uyarıldıkları şeyleri unutunca
Biz de herşeyin kapılarını üzerlerine açıverdik.
Nihayet kendilerine verilen şeyle sevince daldıkları zaman
onları ansızın yakaladık.
O zaman bütün umutları suya düşenler oldular!
45. Böylece zulmeden toplumun ardı kesildi.
Hamd'a lâyük olan/yaptığı herşeyi yerli yerince güzel yapan
Âlemlerin (uzayların/evrenin) Rabbi/Sahibi Allah’tır!
46. DE Kİ: “Söyleyin bakalım (hiç düşündünüz mü?)
Allah işitmenizi ve görmenizi alsa
ve kalplerinizi katılaştırırsa/durdursa,
Allah’tan başka onları size getirecek ilâh kimdir?”

Bak, Biz ayetleri nasıl uzun uzun açıklıyoruz.

Sonra yine de yüz çeviriyorlar!

47. De ki:

“Söyleyin hiç düşündünüz mü?

Allah’ın azabı ansızın veya açıkça görülerek gelse;

o zaman zalim toplumdun başkası yok edilir mi?”

48. Biz elçileri ancak müjdeleyici ve uyarıcılar olarak göndeririz.

Kim inanırsa ve düzelirse onlara korku yoktur.

Onlar (*ahirette*) üzölmeyeceklerdir.

49. Ayetlerimizi yalanlayan kimselere gelince;

azap onlara dokunacaktır yaptıkları kötölükler yüzünden...

50. De ki:

“Size Allah’ın hazineleri benim yanımdadır demiyorum

ve

ben gaybı da bilmem!

Ben size bir meleğim de demiyorum.

Ben ancak bana vahyolunana uyuyorum.”

De ki: “Kör ile gören bir olur mu?

Hiç düşünmüyor (*karşılaştırma yapmıyor*) musunuz?”

BÖLÜM 6

51. ONUNLA (Kur’an ile) uyar;

Rablerinin huzuruna toplanacaklarından korkan kimseleri ki,

onların O’ndan başka dostları

ve

(*ne melek, ne rasûl, ne de evliyâdan*) şefaatchileri yoktur.

Belki korunup sakınırlar.

52. Sabah ve akşam O’nun rızasını isteyerek

Rablerine yalvaran kimseleri kovma!

Onların hesabından sana bir sorumluluk yok,

senin hesabından da onlara bir sorumluluk yoktur.

Onları kovarsan o zaman zalimlerden olursun!

53. İşte böylece onların kimini kimisi ile açığa çıkardık;^[4]
 “Allah aramızdan şunlara mı iyilikte bulundu?” diyorlar.
 Allah şükredenleri en iyi bilen değil mi?
54. Ayetlerimize inanan kimseler sana geldikleri zaman
 de ki: “Size selâm olsun!
 Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı!
 Gerçek şu ki:
 Sizden kim cehaletle bir kötülük yapar da sonra
 ardından tövbe eder ve hâlini düzeltirse;
 şüphesiz O bağışlayandır, esirgeyendir.”
55. İşte böylece ayetleri açıklıyoruz ki;
 günahkâr suçluların yolu ortaya çıksın!

BÖLÜM 7

56. (*GERÇEĞİ inkâr edenlere*) de ki:
 “Ben Allah’tan başka yalvardıklarınıza kulluk etmekten
 men edildim.”
 De ki: “Ben sizin ihtirâslarınıza/arzularınıza uymam,
 çünkü o taktirde sapıtmış olurum
 ve
 doğru yolda gidenlerden olmamış olurum.”
57. De ki:
 “Ben Rabbinden açık bir delil üzerindeyim.
 Siz ise onu yalanladınız.
 Kendisini acele istediğiniz şey benim yanımda değildir.
 Hüküm vermek yalnızca Allah’a aittir.
 O, gerçeği anlatır ve
 ayırdedenlerin/davayı çözüme kavuşturanların en iyisidir.”

[4] İşte burası çok önemli! Lütfen; Hicr: 26-44. ayetleri ve dipnota tekrar dönün ve düşüne düşünün bir kez daha okuyun! İşte gerçek 53. ayette saklı! Bu ayette olduğu gibi; şeytanın gerçeği ‘Adem/İnsan’ ile açığa çıkarılıp Meleklerle gösteriliyor. Ve Allah’a: “Sen her şeyi daha iyi bilirsin!” diyorlar.

58. De ki:
 “Kendisini acele istediğiniz şey benim yanımda olsaydı
 benimle sizin aranızda iş elbette çoktan bitirilmiş olurdu!”
 Allah zalimleri en iyi bilendir.
59. Gaybın anahtarları O'nun yanındadır.
 Onları O'ndan başkası bilmez. Karada ve denizde olanı bilir.
 Düşen hiçbir yaprak yoktur ki onu bilmesin!
 Yerin karanlıkları içine gömülen hiçbir tohum,
 hiçbir yaş ve hiçbir kuru yoktur ki,
 apaçık bir kitaba yazılıyor olmasın.^[5]
60. Geceleyin sizi ölü (*gibi*) yapan/uyutan ve
 gündüzün ne işlediğinizi bilen O'dur.
 Sonra bir süre tamamlansın diye sizi diriltir.
 Sonra dönüşünüz O'[nun huzuru]nadır.
 Sonra yapmış olduğunuz şeyleri size haber verecektir.

BÖLÜM 8

61. O, KULLARININ ÜSTÜNDE tam hâkimdir/egemendir!
 Üzerinize koruyucu/gözetleyici melekler gönderir.
 Nihayet sizden biriniz öleceği zaman
 elçilerimiz (*ölüm melekleri*) onun ruhunu alırlar.
 Ve onlar görevlerinde hiçbir kusur/aksama yapmazlar.
62. Sonra gerçek sahipleri olan Allah katına
 döndürülüp götürülürler.
 İyi bilin ki, hüküm yalnız O'nundur ve O
 hesap görmekte çok seridir/hesap görenlerin en hızlısıdır!

[4] Bir tohum toprağa gömülür. Allah onu bilir. Melekler kitaba yazarlar. Rabbimiz izin verirse tohumdan bitki oluşur. (Bitkilerde FOTOSENTEZ olayındaki karanlık bölgede ne gibi biyolojik olayların gerçekleştiğini şu anda bilmiyoruz). Allah rızkı böylece yaratmış, vermiş olur. Kaf: 17-18; Yasin: 12; Yusuf: 61; Hud: 6; Hicr: 5; En'am: 160-164; Sebe: 3; Mümin: 17; Rum: 41. Bir ayeti diğer ayetlere sorup uygun ve çelişki olmayacak şekilde anlamak lâzımdır.

63. DE Kİ:
 “Karanın ve denizin karanlıklarından sizi kim kurtarıyor?”
 Boyun bükerek ve gizlice O’na yalvarırsınız:
 “Şayet bizi bu durumdan kurtarırsa
 elbette şükredenlerden olacağız” diye.
64. De ki: “Allah sizi ondan ve bütün sıkıntılardan kurtarıyor!
 Sonra yine de ortak koşuyorsunuz!”
65. De ki: “O size üstünüzden veya
 ayaklarınızın altından bir azap göndermeye kadirdir.
 Ya da grup grup birbirinize düşersiniz,
 kiminizin hıncını kiminiz tadar.”
 Bak ayetleri nasıl da uzun uzun açıklıyoruz!
 Onlar iyice anlasınlar diye?
66. O gerçek iken kavmin onu yalanladı.
 De ki: “Ben üzerinize bir vekil/gözetleyici değilim!”
67. Her haberin gerçekleşeceği bir zamanı vardır!
 Siz yakında bileceksiniz!
68. (*BUNDAN BÖYLE*) ayetlerimiz hakkında
 lüzumsuzluğa dalan kimseleri gördüğün zaman,
 (*onlar*) başka bir söze geçinceye kadar onlardan yüz çevir!
 Eğer şeytan sana unutturursa;
 hatırladıktan sonra artık zalimler topluluğuyla
 beraber oturma!
69. Onların sorumluluğunu yüklenmek sakınanlara düşmez.
 Fakat belki korunup sakınırlar diye hatırlatmak gerekir.
70. Dinlerini bir oyun
 ve
 eğlence edinen;
 dünya hayatında aldanan kimseleri kendi haline bırak!
 Sen bununla (Kur’an ile) şöyle hatırlat:
 Bir kişi kazandığı şeylerin eline teslim edilmeye görsün;
 onun Allah’tan başka ne bir dostu, ne de bir şefaatchisi vardır.
 Her türlü fidyeyi verse de ondan kabul edilmez!

İşte onlar kazandıkları şeylere teslim edilmiş kimselerdir!
Onlar için kaynar sudan bir içki ve
inkâr etmiş olmaları yüzünden can yakıcı bir azap vardır!

BÖLÜM 9

71. **DE Kİ:** “Allah’ı bırakıp da bize bir yarar ve bir zarar veremeyen şeylere mi yalvaralım?! Allah bizi doğru yola ilettikten sonra ökçelerimiz üzerinde döndürülüp de tıpkı şeytanların kendisini ayartarak, yeryüzünde şaşkın bir hâlde bıraktığı kimse gibi mi olalım? ‘Bizimle hidâyet yoluna/doğru yola gel!’ diye çağırın arkadaşları olmasına rağmen.”

DE Kİ: “Allah’ın rehberliği^[6] tek rehberliktir!
Bize âlemlerin Rabbine teslim olmamız emredildi.”

72. Ayrıca: “Namazı ikâme edin ve O’ndan sakının!
Huzurunda toplanacağınız O’dur.”
73. “Gökleri ve yeryüzünü bir hesap ile yaratan O’dur.
“Ol” dediği gün (*o şey*) hemen oluşmaya başlar.
Sözü gerçektir!
Sûr’a üfürüleceği gün de hükümrânlık O’nundur.
Gizliyi ve görüneni bilir.
O, doğru hüküm/karar verendir, herşeyin haberini alandır.”

74. **VE BİR ZAMAN** İbrahim babası Âzer’e:^[7]
“Sen birtakım putları ilâhlar mı ediniyorsun?
Ben seni ve
kavmini apaçık bir dalâlet içinde görüyorum” demişti.

[6] Yol göstermesi.

[7] Kitab-ı Mukaddes’te Hz. İbrahim’in babasının adı Törah olarak geçer. Törah, Athar şeklinde kullanımları vardır. Âzer muhtemelen Athar şeklindeki söylenişin arapçalaştırılmış şeklidir.

75. Bir zamanlar Biz İbrahim'e göklerin ve yeryüzünün melekûtunu^[8]/yönetimini gösteriyorduk ki, gerçeği görüp bilerek inananlardan olsun.
76. (*Ortalığı*) gece karanlığı bürüyünce bir yıldız gördü:
"Rabbim buymuş ha!" dedi.
Yıldız batıp kaybolunca: "Ben batanları sevmem" dedi.
77. Ardından Ay'ı doğarken görünce:
"Rabbim buymuş ha!" dedi. Ay batıp kaybolunca:
"Eğer Rabbim bana doğru yolu göstermeseydi elbette sapmış topluluktan^[9] olurum" dedi.
78. Güneş'i doğarken görünce dedi ki:
"Rabbim buymuş ha,^[10] bu daha büyükmüş!"
O da batınca: "Ey kavmim!" dedi.
"Şüphesiz ben sizin ortak koştuğunuz şeylerden^[11] uzağım."
79. "Şüphesiz ben yüzümü gökleri ve yeryüzünü yaratana/var edene çevirdim. İçtenlikle tek Allah'a inanan/(*Allah'ı birleyici*) hanif birisi olarak!
Ben müşriklerden değilim."
80. Kavmi onunla tartışmaya girişti.
Dedi ki: "Allah hakkında benimle tartışıyor musunuz?
Bana doğru yolu göstermiş iken!
Ben ortak koştuğunuz şeylerden korkmuyorum.
Rabbim izin vermedikçe bir şey yapamazlar!
Rabbim bilgi yönünden herşeyi kuşatmıştır.
Hâlâ öğüt alıp düşünmeyecek misiniz?"
81. Ben nasıl olur da ortak koştuğunuz şeylerden korkarım?
Siz Allah'a hakkında hiçbir delil indirmedığı şeyleri,
ortak koştuktan korkmuyorken?!

[8] Muhteşem varlıklarını, ihtişamını ve Allah'ın onlar üzerindeki egemenliğini.

[9] Aslında; "Sapmış topluluktan olurum!" derken onlara ders veriyor?!

[10] Hz. İbrahim, değişik gök cisimlerine tapan kavminin bâtil inançlarını empati yöntemiyle sorguluyor. Ve yine aynı şekilde halkına öğüt/ders veriyor!

[11] Ve Hz. İbrahim; Yıldız, Ay ve Güneş'e dikkatleri çekerek: Allah'a koştukları ve tapındıkları bu ortakları tanımadığını, reddettiğini söylüyor.

Öyleyse bu iki topluluktan hangisi
güvende olmaya daha lâyıktır?
Eğer gerçeği biliyor iseniz!”

82. İman eden ve
imanlarına zulüm (*şirk*) karıştırmayanlar var ya,
işte onlar güven onların[*hakkı*]dır.
Doğru yolu bulanlar da onlardır.

BÖLÜM 10

83. İŞTE BUNLAR,
kavmine karşı İbrahim'e verdiğimiz kanıtlarımızdır.
Dilediğimizi derecelerle yükseltiriz.
Şüphesiz Rabbin; bilir/bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
84. Ona İshak'ı ve Yakub'u bağışladık.
Hepsine doğru yolu gösterdik.
Daha önce Nuh'a da doğru yolu göstermiştik.
Yine onun soyundan Davud'a,
Süleyman'a, Eyyub'a, Yusuf'a,
Musa'ya
ve
Harun'a da...
İşte iyi davranışlarda bulunanları böylece ödüllendiririz.
85. Zekeriya, Yahya,
İsa ve
İlyas'a da... Hepsi de iyilerdendi.
86. İsmail,
Elyesa, Yunus
ve
Lût'a da...
Bunların hepsini âlemlere üstün kıldık.
87. Babalarından,
nesillerinden/çocuklarından ve kardeşlerinden kimini de...

- Onları da seçtik
ve
sırat-ı mustakim'e/dosdoğru bir yola ilettik.
88. İşte bu yol Allah'ın rehberlik/hidâyet yoludur.
O bununla kullarından dilediğini^[12]
(*seçtiği elçisini*) hidâyete iletir.
Ama eğer onlar ortak koşsalardı;
yapmış oldukları şeyler bir hiç olup boşa giderdi.
89. İşte onlar (*Rasûller/Nebiler*); kendilerine kitap (*doğru bilgi*) ve hüküm (*akıl + bilim + vahyi çelişkisiz düşünerek, doğru kararlar alma yetisi/özelliği*) ve Nübüvvet/Nebilik verdiğimiz kimselerdir.
Şimdi şunlar^[13] bunları inkâr ederlerse;
inkâr etmeyen bir toplumu vekil bırakır/yerlerine getiririz!
90. İşte bunlar Allah'ın hidâyet [vahy]ettiği kimselerdir.
Sen onların doğru yoluna uy!
De ki: "Buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum.
Bu yalnızca âlemler için bir öğüttür."

BÖLÜM 11

91. ONLAR Allah'ı gereği gibi takdir edemediler;
"Allah hiçbir beşere herhangi bir şey indirmedii" demekle!
De ki: "Musa'nın bir ışık ve
insanlara yol gösterici olarak getirdiği o kitab'ı kim indirdi?
Siz onu sayfalar hâline getirip bir kısmını gösteriyor
ve
birçoğunu da gizliyorsunuz.

[12] Allah insanlardan dilediğini Rasûl/Elçi seçer/yapar ve direkt/doğrudan hidâyete iletir. Diğer insanlardan ise dileyenleri (*doğru yola girmeyi isteyen, bu uğurda çalışan, gayret gösteren insanları*) hidâyete iletir/kavuşturur.

[13] Bu ayetler ilk muhatap olan Mekke ve Medine halkına hitap ettiği gibi; daha sonra ta kıyâmete kadar gelip-geçecek halklara da meydan okumaktadır.

- Halbuki onunla sizin ve babalarınızın bilmediği şeyler size öğretilmiştir.”
De ki: “Allah!” (indirdi). Sonra onları bırak daldıkları bataklıkları içinde oyalanıp dursunlar!
92. İşte bu da indirdiğimiz mübârek bir Kitap'tır!
Kendinden önceki kitapları tasdik edici/doğrulayıcıdır.
(*Biz onu/Kur'an'ı*) kentlerin anasını ve çevresinde olanları (*kentleri*) uyarman için (*gönderdik*).
Ahirete inanan kimseler buna inanırlar.
Ve onlar namazlarını (*anlayarak kılarak*) muhafaza ederler.
93. ALLAH'a karşı yalan uyduran/iftira eden ya da kendisine hiçbir şey vahyedilmemiş iken;
'bana da vahyolundu' diyenden
ve
'Allah'ın indirdiği şeyler gibi ben de indireceğim' diyen kimseden daha zalim kimdir?
Hani o zalimleri ölüm dalgaları içinde iken bir görsen!
Melekler onlara ellerini uzatmış: “Canlarınızı çıkarın.
Bugün alçaklık azabıyla cezalandırılacaksınız;
Allah'a karşı gerçek dışı şeyleri söylemiş olmanızdan
ve
O'nun ayetlerine karşı büyüklük taslamış kimseler olmanızdan dolayı.”
94. Ant olsun ki/(*denilecek ki*); sizi ilk kez yarattığımız gibi yapayalnız/teker teker Bize geldiniz!
Size izin verdiğimiz şeyleri arkanızda bırakıp terkettiniz!
Aracılarınızı/edindiğiniz şefaathçilerinizi sizinle beraber görmüyoruz;
içinizden (*Allah ile*) ortaklar olduğunu zannettiğiniz/ileri sürdüğünüz ortaklarınızı?!
Ant olsun aranızdaki bağlar kesilmiştir.
(*Aracılar ve ortaklar*) sandığınız şeyler sizden kaybolup gitmiştir!

BÖLÜM 12

95. Hiç şüphesiz,
tohumu ve çekirdeği yarıp çıkararak Allah'tır.
Cansızdan canlıyı, canlıdan da cansızı oluşturur.
İşte Allah budur! O hâlde nasıl çevriliyorsunuz?
96. O, karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkarandır.
Geceyi bir dinlenme zamanı kılmıştır.
Güneş'i ve Ay'ı bir zaman ölçüsü kıldı.
İşte bu; üstün olan, bilen Allah'ın ölçüsüdür/takdiridir.
97. Sizin için yıldızları karada ve
denizde geceleri onlarla yolu bulmanız için var etmiştir.
Gerçekten Biz ayetleri bilen bir toplum için
geniş geniş açıkladık.
98. O ki, sizi bir tek nefisten/döllenmiş yumurtadan inşa etti.^[14]
Sizin için bir kalış yeri
ve
bir de emânet olarak konuluş yeri vardır.
Gerçekten Biz ayetleri anlayan bir toplum için
geniş geniş açıkladık.
99. Ve O, gökyüzünden su indirdi.
Onunla herşeyin bitkisini bitirdik.
Ondan da bir yeşillik çıkardık.
Ondan da birbiri üzerine binmiş taneler türetiyoruz.

[14] İnşa: Oluşumun çok uzun zaman diliminde yapıldığı anlamına gelir. Nuh as. 950 sene sadece helâk edilen kavim içinde kaldı, tufandan sonra da yaşadı. Nuh'tan önceki insanlar da öyle. Âdem zamanında belki (Allahu âlem) onbinlerce yıl yaşadılar. Allah azze ve celle; aynı anda binlerce, onbinlerce Âdem ve Eşini (erkek-kadın insanoğlu ve insankızı) yaratmış ve yeryüzünün çeşitli yerlerinde İNŞA etmiş (yaratarak, yeryüzünde halkederek çıkartıp dağıtmış) olabilir. Yine de en doğrusun Allah bilir. Allah'ın Sünnetullahı'nda, aynı anne ve babadan dünyaya gelenlerin (kardeş olanların) birbirleriyle evlenmeleri haramdır/yasaktır. Ayrıca bu ayette, insanın kadın erkek olarak her iki cinsinin de "bir tek canlıdan" türettiği, 'biyolojik gerçekliği' ortaya konulmaktadır.

Ve hurma ağacının tomurcuğundan sarkan salkımlar,
üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri çıkardık.
Kimi birbirine benzer, kimi de benzer değildir.
Mahsûl verdiği ve olgunlaştığı zaman onların meyvesine
bir bakın! Şüphesiz bu size gösterilenlerde
inanan bir toplum için işaretler vardır.

100. CİNLERİ Allah'a ortak koştular.
Halbuki onları O yaratmıştır.
Bilgisizce O'na oğullar ve kızlar yakıştırdılar!
O; hiçbir kusuru, eksiği olmayandır;
onların nitelendirdiği şeylerden münezzehtir/yücedir!

BÖLÜM 13

101. GÖKLERİ ve yeryüzünü bir örnek olmaksızın
yoktan var edendir!
O'nun nasıl çocuğu olabilir ki? O'nun bir eşi de yoktur.
Herşeyi O yaratmıştır. O herşeyi bilendir.
102. İşte Rabbiniz Allah budur! O'ndan başka İlâh yoktur.
Herşeyin yaratıcısıdır. Öyleyse O'na kulluk edin.
Ve O herşeyin üzerine vekildir.
103. Gözler O'nu idrak edemez;
halbuki O gözleri idrak eder/görür.
O lâtiftir, herşeyi haber alandır.
104. DOĞRUSU size Rabbinizden basiretler^[15] gelmiştir!
Artık kim görürse yararı kendisinedir.
Kim de körelirse (*gerçeği görmekten kaçınırsa*)
kendi aleyhinedir.
Ve: "Ben sizin bekçiniz/koruyucunuz değilim" (*de*).

[15] Anlama ve kavrama araçları.

105. İşte böylece ayetleri çevire çevire açıklıyoruz.
Sana (*onlara ayetleri okurken*):
“Sen bunların dersini almışsın” diyorlar.
Oysa Biz öğrenmek isteyen bir toplum için
herkesin anlayacağı şekilde ayrıntılı olarak açıklıyoruz!
106. Rabbinden sana vahyedilene uy (*gereğini yerine getir!*)
O’ndan başka İlâh yoktur.
Ortak koşanlardan yüz çevir!
107. Eğer Allah dileseydi;^[16]
onlar[*a seçme özgürlüğü vermeseydi*] ortak koşamazlardı.^[*]
Biz seni onların üzerine muhafız/bekçi kılmadık.
Ve sen onlar üzerine bir vekil/gözetleyici de değilsin.
108. SİZ onların Allah’tan başka yalvardıklarına (*tapındıklarına*)
kötü söz söylemeyin ki;
onlar da bilmeden saldırganlıkla
Allah’a kötü söz söylemiş olmasınlar!
İşte öylece her topluma yaptıkları işler süslü görünüyor.
Sonra dönüşleri Rablerinin huzurudur.
O da onlara yapmış oldukları şeyleri bir bir haber verir.
109. YEMİNLERİNİN olanca gücü ile;
‘eğer kendilerine bir mucize gelirse
ona mutlaka inanacaklarına’ dair Allah’a yemin ettiler.
De ki: “Mucizeler yalnız Allah katındandır.”
Hem siz farkında değil misiniz?
Onlara (*mucize*) gelse yine de ona inanmıyorlar.
110. Onlar gönüllerini (*işletmiyorlar*) ve
gözlerini açmıyorlar (*düşünerek bakmıyorlar*);
önyargılı/dogmatik oluyarlar (*körükörüne inanıyorlar*).
Tıpkı ilk defa ona (Kur’an’a) inanmadıkları gibi
onları bırakırız azgınlıkları içinde bocalayıp dururlar!

[16] [*] Allah onlara seçme özgürlüğü vermeyip te onları zorlasaydı.

BÖLÜM 14

111. GERÇEK ŞU Kİ, Biz onlara melekler indirseydik;
ölüler de kendileriyle konuşsaydı
ve
herşeyi toplayıp onların karşılıklarına getirseydik,
yine de fanatik oluyorlar/inanmak istemiyorlar.
Allah'ın dilemesi bu (*onlara özgürlük tanıdı!*)
Fakat onların çoğu cahillik ediyorlar.
112. İşte böylece; her Nebiye insan ve cin şeytanlar saldırganca^[17]
düşmanlık yaptılar.
Aldatmak için sözün yaldızlısını birbirlerine fısıldarlar.
Eğer Rabbin özgür irâde vermeseydi bunu yapamazlardı!
Artık onları uydurup iftira ettikleri şeylerle baş başa bırak!
113. Ahirete inanmayan kimselerin gönülleri
ona (*yalanlara/iftiralara*) kanar/meyledip yönelir,
ondan razı olup hoşlanırlar ve onlar
yükledikleri kötülükleri yüklenmeye devam ederler!
114. DE Kİ: "Allah'tan başka bir hâkem mi arayayım?
O size kitabı detaylı/ayrıntılı olarak açıklayıp indirmiş iken!"
Kendilerine kitap (Zebur, Tevrat, İncil) verdiğimiz kimseler;
şüphesiz onun (Kur'an'ın)
gerçekten Rabbinden indirilmiş olduğunu bilirler.
O hâlde, kuşkulananlardan olma!
115. Rabbinin sözü/kelimeleri doğruluk ve
adaletçe tamamlanmıştır.
O'nun kelimelerini[*n aslını*] değiştirebilecek hiç kimse yoktur.
O işitendir, bilendir.

[17] İnsan ve cin şeytanların Peygamberlere düşmanlık beslemelerine izin verdik.
Veya şeytanların Peygamberlere 'karşı güç' kullanmalarına izin verdik!

116. Eğer yeryüzündeki kimselerin çoğunluğunun reyini/oyunu gerçeğin tek ölçüsü sayarsan,
seni Allah'ın yolundan saptırırlar.
Onlar ancak zanna/ispatı olmayan teorilerine uyuyorlar.
Ve sadece yalan uydurup saçmıyorlar!
117. Şüphesiz senin Rabbin kendi yolundan sapan kimseleri de,
doğru yolda olanları da en iyi bilendir.
118. **ÖYLEYSE** Allah'ın helâl kıldığı şeylerden yiyin,
eğer O'nun ayetlerine inananlar iseniz!
119. Size ne oluyor;
Allah'ın helâl kıldığı şeylerden niçin yemiyorsunuz?
O size haram kıldığı şeyleri açıklamıştır.
Çaresiz kalarak kendisini yemek zorunda kaldıklarınız hariç!
Şüphesiz birçokları bilgisizce arzularına uyarak sapıyorlar.
Şüphesiz Rabbin sınırı aşanları en iyi bilendir.
120. Günahın açığını da gizlisini de bırakın!
Günah kazanan kimseler
yüklenmiş oldukları günahlarıyla cezalandırılacaklardır.
121. Allah'ın haram kıldığı şeylerden yemeyiniz; çünkü o,
yoldan saptaktır. Doğrusu şeytanlar kendi dostlarına
sizinle mücadele etmeleri için fısıldarlar!
Eğer onlara uyarsanız,
şüphesiz siz de müşriklerden olursunuz!

BÖLÜM 15

122. **KALBİ DURMUŞKEN** dirilmesine izin verdiğimiz ve hareket edebilmesi için kendisine;
insanlar içinde güç kuvvet verdiğimiz kimsenin durumu,
karanlıklar (*morg*) içinde kalıp,
oradan hiç çıkamayan kimsenin durumu gibi olur mu?
Fakat kâfirlere yapmış oldukları şeyler güzel görünüyor.

123. Böylece (*helâk edilen*) her kentin ileri gelenleri
 oranın suçluları oldular, orada hile yaptılar!
 Oysa onlar,
 kendilerinden başkasına hile yapamadılar
 ama farkında değiller!
124. Onlara bir ayet geldiği zaman dediler ki:
 “Kesinlikle inanmayacağız;
 Allah’ın elçilerine verilen şeyin benzeri
 bize de verilmedikçe!”
 Allah risâletini/elçiliğini kime vereceğini daha iyi bilir!
 Allah katında suç işleyen kişilere bir alçalma
 ve
 hile yapmış olmaları yüzünden
 şiddetli bir azap isabet edecektir.
125. Allah;
 kim doğru yola gitmek/gelmek isterse
 onun gönlünü Müslümanlığa/İslâm’a/teslimiyete açar.
 Kim de sapıklığı dilerse/isterse/tercih ederse
 onun gönlünü tıkanık, dar kılar;
 sanki gökyüzüne yükseliyormuş gibi!^[18]
 Allah işte böylece
 gerçeklere inanmayan kimselerin üzerine pislği çökertir!
126. Rabbinin dosdoğru yolu işte budur!
 Biz ayetleri öğüt alan bir toplum için geniş geniş,
 ayrıntılı olarak açıkladık.
127. Rableri katında esenlik yurdu onlarındır.
 Yapmış olduklarından dolayı onların dostu O’dur.
128. (ALLAH) onların hepsini bir araya topladığı gün:
 “Ey cin topluluğu!
 Muhakkak siz insanlarla çok uğraştınız” diyecek.

[18] Tıp dilinde, dağ hastalığına işarettir. Yükseklik arttıkça basınç azalır ve kalbi sıkışır, burun kanaması görülür.

İnsanlardan onları dostlar/evliyâ edinenler derler ki:

“Rabbimiz! Birbirimizden yararlandık ve
Senin bize verdiğin sürenin sonuna ulaştık.”

Allah buyurur ki:

“Son durağınız ateştir, orada sonsuz kalıcısınız;
Allah’ın dileyip (*ufak tefek günahlarını*) affettikleri hariç!”
Şüphesiz Rabbin bilir/bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

129. İşte böylece zalimlerin bir kısmı bir kısmına yönetici olur,
kazanmış olduklarından dolayı!

BÖLÜM 16

130. “EY CİN ve insan topluluğu!

Size içinizden ayetlerimi anlatan ve
bugünle karşılaşacağınıza dair sizi uyaran
elçiler gelmedi mi?”

“Kendi aleyhimize şahidiz” dediler.

Dünya hayatında aldandılar.

Ve kendilerinin inkârcılar olduklarına kendileri aleyhinde
şahitlik ettiler.

131. Bu böyledir. Çünkü Rabbin; halk gerçeklerden habersiz iken,
ülkeleri zulmederek helâk edici değildir.

132. Her birinin yaptıklarına göre dereceleri vardır.
Rabbin onların yaptıklarından habersiz değildir!

133. Rabbin zengindir, rahmet sahibidir. Dilerse sizi götürür,
sizden sonra yerinize dilediği kimseleri getirir;
sizi de başka bir halkın soyundan var ettiği gibi!

134. Size söz verilen muhakkak gelecektir.

Siz kesinlikle (Allah’ı) güçsüz bırakamazsınız!

135. De ki: “Ey halkım! Bütün imkânlarınızla yapacağınızı yapın,
şüphesiz ben de yapıyorum;
yakında bileceksiniz dünya yurdunun sonu kime aitmiş!
Gerçekten zalimler huzur bulamazlar.”

136. ONLAR Allah'ın yarattığı ekinden ve hayvanlardan,
Allah'a bir pay ayırdılar ve zanlarınca:
"Bu Allah'a, bu da ortaklarımıza!" dediler.
Ortakları için ayrılan Allah'a ulaşmıyor.
Fakat Allah için ayrılan ile ortaklarının malını çoğaltıyorlar.
Ne kötü hüküm veriyorlar!..
137. Yine bunun gibi onların ortakları müşriklerden birçoğuna
çocuklarını öldürmeyi süslü gösterdi.
Kendilerini mahvetmeye ve
inançlarını karmakarışık etmeye yol açtı.
Allah dileseydi/onları hür bırakmasaydı bunu yapamazlardı.
Öyleyse onları uydurduklarıyla baş başa bırak!
138. Zanlarınca dediler ki:
"Bunlar dokunulmaz hayvanlar ve ekinlerdir.
Bizim dilediğimizden başkası onları yiyemez. Şunların da
sırtları[*na binilmesi, yük vurulması*] haram kılınmıştır."
Bir kısım hayvanları putları adına keserlerdi,^[19]
O'na (Allah'a) iftira ederek (*bunu yaparlardı*).
O, onları iftira ettikleri şeylerle cezalandıracaktır.
139. Dediler ki: "Bu hayvanların karınlarında olanlar
yalnızca erkeklerimize aittir kadınlarımıza haramdır!
Eğer *yavru* ölü doğarsa o zaman hepsi onda ortaklırlar."
Bu nitelendirmelerinden *dolayı* Allah onları cezalandıracaktır.
Şüphesiz O; bilir/bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
140. Bilgisizlik yüzünden beyinsizce çocuklarını öldürenler,
Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği şeyleri
Allah'a iftira ederek haram kılanlar zarar etmişlerdir.
Gerçekten şaşırıp sapmışlardır.
Ve onlar hidâyet yolunu/doğru yolu bulamamışlardır.

[19] Putperest Araplar bazı hayvan ve bitkileri tabu sayarlar, keyfi emir ve yasaklar uydururlardı. Bazı adanmış hayvanların etlerini sadece bazı kabile reislerinin yiyebilmesi, kadınların ise asla dokunmamaları gibi. Bazı hayvanlara kimsenin binmemesi, bazılarını asla kesmemek gibi tabular.

BÖLÜM 17

141. ÇARDAKLI ve çardaksız bahçeleri,
ürünleri çeşit çeşit hurmayı ve ekini, zeytini ve narı,
-birbirine benzer ve benzemez şekilde- var eden O'dur.
Her biri meyvesini verdiği zaman meyvesinden yiyin,
hasat günü de (*ihtiyaç sahiplerine yedirerek*) hakkını verin.
Savurganlık etmeyin.
Çünkü O savurganları sevmez.
142. Hayvanlardan da yük taşıyanı ve
sırtından/yününden istifade edileni (*yaratan O'dur!*)
Allah'ın size verdiği rızıktan yiyin;
şeytanın adımlarına uymayın!
Çünkü o size karşı apaçık saldırgan bir düşmandır.
143. Sekiz çift *hayvan*:^[20] Koyundan iki ve keçiden iki...
De ki:
"Allah iki erkeği mi yoksa iki dişiyi mi haram etti?
Yoksa iki dişinin rahimlerinde bulunanları mı?
Bana bir ilim ile haber verin. Eğer doğrular iseniz!.."
144. Deveden iki, sığırdan iki...
De ki:
"İki erkeği mi haram kıldı yoksa iki dişiyi mi?
Yoksa iki dişinin rahimlerinde bulunanları mı?
Yoksa siz Allah size böyle nasihat ettiğinde
şahitler mi oldunuz?"
Allah'a karşı yalan uyduran kimseden daha hain kimdir?
Bir bilgiye dayanmaksızın insanları saptırmak için!..
Şüphesiz Allah;
hainler topluluğuna hidâyeti/doğru yolu/huzuru vermez.

[20] Eşler hâlinde sekiz hayvan. Burada da İslâm öncesi putperest Arapların yine bazı hayvanları tabulaştırmaları kınanmaktadır.

BÖLÜM 18

145. DE Kİ: “Bana vahyolunanın içinde
yiyen bir kimseye haram edilmiş bir şey bulamıyorum;
ancak ölü (*leş*), akıtılmış kan, domuz eti;
-ki o gerçekten (*insanlar için sayısız zararları olan*)
bir pisliktir-^[21] veya
Allah’tan başkası adına/şerefine/onuruna
günahkârca kesilmiş olan kurban dışında.”
Ancak kim çaresiz kalıp da aç gözlüce saldırmamak ve
sınırı aşmamak üzere yemek zorunda kalırsa
şüphesiz Rabbin; çok bağışlayandır, esirgeyendir.
146. Yahudilere tırnaklı bütün hayvanları^[22] haram kıldık.
Sığır ve koyunun iç yağlarını da onlara haram ettik,
ancak; sırtlarında yahut bağırsaklarında taşıdıkları veya
kemiklerine karışmış olan yağlar hariç/onlar helâl!
İşte onları; haddi aşmaları
ve
saldırganlıkları yüzünden böyle cezalandırdık.
Şüphesiz Biz doğru söyleyenleriz.
147. Eğer seni yalanladılarsa de ki:
“Rabbiniz geniş rahmet sahibidir
ve
O’nun baskını suçlu günahkâr toplumdan geri çevrilmez!”
148. ORTAK KOŞAN KİMSELER diyecekler ki:
“Allah (*bizi mümin*) yapsaydı;
ne biz ne de babalarımız ortak koşmazdık!
Hiçbir şeyi de haram yapmazdık!”

[21] Pislik yiyen bir hayvandır.

[22] Karşılaştırmak için bkz. Ahd-i Atik, Levililer ve Tesniye bölümleri.

Onlardan önce yalanlayan kimseler de böyle demişlerdi, sonunda da azabımızı tatmışlardı.

De ki: “Yanınızda bize çıkarıp (*göstereceğiniz*) bir bilgi var mı? Siz sadece zanna uyuyorsunuz ve sadece tahmin yürüterek saçmalıyorsunuz.”

149. De ki: “Üstün ve kesin kanıt Allah’ındır.

O dileseydi (*size özgür irade vermeseydi*) hepinizi zorunlu olarak doğru yola iletirdi.”

150. De ki: “Bunu Allah haram etti diye

şahitlik edecek şahitleriniz var mı!”

Eğer şahitlik ederlerse sen onlarla birlikte şahitlik etme! Ayetlerimizi yalanlayan ve ahirete inanmayan kimselerin hatalı görüşlerine uyma! Onlar Rablerine eş tutuyorlar!

BÖLÜM 19

151. **DE Kİ:** “Gelin Rabbinizin yapmanızı istemediği şeyleri size okuyayım: Hiçbir şeyi O’na ortak koşmayın; ana-babaya iyilikten ayrılmayın/saygısızca davranmayın! Geçim sıkıntısından dolayı da çocuklarınızı öldürmeyin.”^[23] Sizin de onların da rızıklarını (*besinlerini*) Biz yaratıyoruz.

Fuhşun/utanç verici kötülüklerin;

açığına da gizlisine de yaklaşmayın!

Allah’ın haram kıldığı cana haksız yere kıymayın!

O size işte bunu vasiyyet etti/emretti! Belki akledersiniz?

152. Yetimin malına yaklaşmayın

ergenlik^[24] çağına erişinceye/reşit oluncaya kadar!..

Yetimin lehine olan iyi bir tutumla olması hariç!

[23] Çocuğunuz olduğunu daha ana rahmindeyken öğrendiğinizde ‘ben daha kendimi geçindiremiyorum’ diyerek sakın kürtaj ile çocuğunuzun öldürmeyin: Allah katında bu büyük bir suçtur!.. Ve cezası da büyüktür.

[24] Hukuken yetkili ve sorumlu (reşit) oluncaya kadar. Bkz. İsrâ: 34

- Ölçü ve tartıyı tam bir adalet ile tutun.
 Biz hiç kimseye gücünün yettiğinden başkasını
 teklif etmeyiz!
 Söylediğiniz zaman adaleti gözetin;
 velev ki,
 akrabanız dahi olsa!
 Allah'a verdiğiniz sözü yerine getirin!
 İşte size bunları tavsiye etti.
 Olur ki, hatırlayıp öğüt alırsınız!
153. Şüphesiz bu Benim dosdoğru yolumdur.
 Öyleyse ona uyun, *başka* yollara uymayın!
 Ki sizi, O'nun yolundan saptırmasınlar.
 Böylece O, size bunları emretti/tavsiye etti.
 Belki korunup sakınırsınız!
154. MUSA'ya Kitab'ı verdik^[25];
 iyilik edenlere *nimetlerimizi* tamamlamak için,
 herşeyi açıklayıcı doğru yola iletici ve rahmet olarak!
 Umulur ki onlar, Rableriyle karşılaşacaklarına inanırlar.

BÖLÜM 20

155. İŞTE BU;
 Bizim indirdiğimiz mübârek bir kitaptır.
 Haydi ona uyun ve korunup sakının ki, size rahmet edilsin!
156. “Kitap yalnızca bizden önce iki taifeye^[26] indirildi.
 Biz ise onların okumasından habersizdik” demeyesiniz.
157. Veya:
 “Bize de bir kitap indirilseydi,
 biz onlardan daha doğru yolda olurduk” demeyesiniz.

[25] Bkz. bu Sure'nin 91. ayetine gönderme var gibidir.

[26] Yahudi ve Hristiyanlara.

Ant olsun size Rabbinizden açık belge,
 bir hidâyet/bir kılavuz ve bir rahmet geldi.
 Allah'ın ayetlerini yalanlayan
 ve
 onlardan yüz çeviren kimseden daha zalim kim olabilir?
 Ayetlerimizden yüz çeviren kimseleri
 azabın en kötüsüyle cezalandıracağız.
 Yüz çevirmiş olmalarından ötürü!

158. ONLAR ille de kendilerine meleklerin
 veya Rabbinin
 veyahut da;
 Rabbinin bazı ayetlerinin gelmesini mi gözlüyorlar?
 Ama Rabbinin bazı ayetleri geldiği gün;
 daha önce inanmamış kişiye
 veya
 imanından bir hayır kazanmamış olan kişiye
 imanı fayda vermez.
 De ki:
 “Gözetip bekleyin!
 Kuşkusuz biz de gözetip bekleyenleriz!”
159. Gerçek şu ki; dinlerini parça parça edip,
 grup grup cemaatlere/topluluklara^[27] ayrılanlar var ya;
 senin onlarla (*ve yaptıklarıyla*) hiçbir ilişkin yoktur.
 Onların işi yalnızca Allah'a kalmıştır!
 Sonra O, yapmış olduklarını kendilerine haber verecektir.
160. Her kim bir iyilik ile gelirse;
 kendisine onun on misli iyilik (*sevap*) vardır!
 Fakat kim bir kötülük ile gelirse;
 denginden/mislinden başkasıyla cezalandırılmaz!
 Ve onlara haksızlık edilmez.

[27] Kitabın son sayfalarında olan CEMAATLER başlıklı yazıya bkz.

161. DE Kİ: “Şüphesiz Rabbim beni dosdoğru bir yola,
dimdik ayakta duran dine;
Allah’ı birleyen İbrahim’in dinine iletti!
O, asla ortak koşanlardan değildi.”
162. De ki:
“Şüphesiz benim duam ve ibadetlerim;
hayatım ve ölümüm Âlemlerin Rabbi olan Allah içindir!
163. O’nun hiçbir ortağı yoktur! Bana böyle emrolundu.
Ve ben O’na teslim olanların önde olanıyım/ilkiyim.”
164. DE Kİ: “Ben Allah’tan başka bir Rab mi arayayım;
O herşeyin Rabbi iken?
Her nefsin kazandığı ancak kendisine aittir!
Hiç kimse başkasının vebalini/yükünü yüklenmez!
Sonra sizin dönüşünüz Rabbinizin huzurunadır!
O size ayrılığa düştüğünüz herşeyi haber verecektir.”
165. O ki sizi yeryüzünde halifeler olarak/birbiri ardınca yarattı.
(Yeryüzünü geçici varisler olarak kullanma özgürlüğü verdi.)
Kiminizi kiminizden farklı yeteneklerde yarattı.
Size verdikleriyle (ve yaptıklarımızla) sizi açığa çıkarıyor!
Şüphesiz Rabbin cezası çabuk olandır.
Ve gerçekten O; çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.

SAFFAT SURESİ

İniş Sırası: 56 • Mushaf Sırası: 37 • Mekki Sure • 182 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN** sıra sıra dizilenlere,
2. haykırarak sevk edenlere,
3. *Zikr'i (Kur'an'ı anlayarak)* okuyanlara!
4. Evet, sizin İlâhınız **BİR TEK ALLAH'**tır!
5. Göklerin, yeryüzünün ve
ikisi arasında bulunanların Rabbidir.
Hem de doğuların^[1] Rabbi'dir.
6. **BİZ** yakın göğü bir süsle, yıldızlarla süsledik.
7. Onu her inatçı/azgın şeytandan koruduk.
8. Onlar *isteseler de* Yüce Meclisi dinleyemezler ve
her taraftan (*alev topu ile*) atış yapılarak (*uzaklaştırılıp*)
9. kovulurlar ve onlar için peşlerini bırakmayan bir azap vardır.
10. Ancak *bir söz* kapan olursa derhal peşine delip geçen
yakıcı bir alev topu takılır.
11. **VE ŞİMDİ** onlara sor:
"Yaratılış bakımından onlar mı daha zor?
Yoksa Bizim diğer yarattıklarımız mı?"
Doğrusu Biz onları yapışkan bir çamurdan yarattık!
12. Hayır sen hayranlıkla bakıyorsun, onlar ise alay ediyorlar!
13. Kendilerine öğüt verilip hatırlatıldığı zaman,
hatırlamak istemiyor/öğüt kabul etmiyorlar.

[1] Güneş'in mevsimlere göre farklı yerlerden doğması sebebiyle, doğular şeklinde kullanılması muhtemeldir.

14. Bir mucize/ayet/delil gördükleri zaman, eğleniyor/alaya alıyorlar.
15. Şöyle dediler:
"Bu apaçık büyüden başka bir şey değildir.
16. Biz öldüğümüz,
toprak ve kemik yığını olduğumuz zaman mı?
Biz mi gerçekten diriltilecek miyiz?
17. Önceki atalarımız da mı?"
18. De ki:
"Evet hem de aşağılanmış, boyun bükmüş kimseler olarak!"
19. İşte o korkunç bir sestir. Onlar hemen bakıp dururlar!
20. Derler ki: "Yazıklar olsun bize! Bu hesap günüdür!"
21. İşte bu yalanlayıp durmuş olduğunuz ayırt edilme günüdür!

BÖLÜM 2

22. **TOPLAYIN** o zalimleri ve zalim eşlerini ve tapmış oldukları şeyleri,
23. Allah hariç!
Artık onları cehennemin yoluna sürün...
24. Onları tutuklayın çünkü onlar sorguya çekilecekler.
25. "Neyiniz var? Neden birbirinize yardım etmiyorsunuz?"
26. **AKSİNE** bugün onlar teslim olmuşlardır.
27. Ve birbirlerine dönerek birbirlerini sorumlu tutacaklar.
28. Derler ki:
"Gerçekten bize 'iyilik yapıyoruz' diye gelenler sizdiniz."
29. Diğerleri de şöyle derler:
"Aksine siz inanan kişiler değildiniz.
30. Bizim sizi zorlayacak bir gücümüz yoktu.
Aksine siz azmış bir toplum idiniz!
31. Artık Rabbimizin sözü üzerimize hak oldu.
Şüphesiz biz tadıcılarız!

32. Evet biz sizi saptırıp azdırdık.
Çünkü bizler de sapıtılmış azgın kişiler idik.”
33. **MUHAKKAK** o gün onlar azapta ortaktırlar.
34. İşte Biz suçlu günahkârlara böyle yaparız!
35. Çünkü onlara:
“Allah’tan başka İlâh yoktur” denildiği zaman
büyükleniyorlar
36. ve diyorlardı ki:
“Biz mecnun bir şair için ilâhlarımızı terk mi edeceğiz?”
37. Aksine o gerçeği getirmişti ve elçileri de doğrulamıştı.
38. Şüphesiz siz acıklı azabı tadıcılarsınız.
39. Yapmış olduklarınızdan başkasıyla cezalandırılmıyorsunuz!
40. Ancak Allah’ın samimi kulları hariç!
41. İşte onlar, onlar için bilinen bir rızık vardır.
42. Türlü meyveler ve ikrâmla ağırlananlardır.
43. Nimetlerle dolu cennetlerde,
44. karşılıklı tahtlar üzerinde.
45. Üzerlerinde kaynaktan doldurulmuş kadehler dolaştırılır;
46. bembeyaz-berrak içenlere lezzet veren.
47. Onda sersemletme yoktur, ondan sarhoş da olmazlar!
48. Yanlarında gözlerini yalnız kendilerine dikmiş
iri gözlü eşler!
49. Tıpkı gizlenmiş yumurta gibi tertemiz eşler!
50. **BİRBİRLERİNE** dönerek sorarlar.
51. İçlerinden bir konuşmacı dedi ki:
“Benim yakın bir arkadaşımdı.
52. Derdi ki: Gerçekten sen de doğrulayanlardan mısın?
53. Öldüğümüz zaman,
toprak ve kemik yığını olduğumuz zaman mı?
Gerçekten biz cezalandırılacak mıyız?”
54. O dedi ki: “Sizler haberdar mısınız?”
55. Derken baktı ve onu cehennem tam ortasında gördü.

56. Dedi ki: "Allah'a yemin olsun ki,
az kalsın sen beni de mahvedecektin!
57. Eğer Rabbimin nimeti *Kur'an* olmasaydı,
ben de orada hazır edilen kimselerden olurum!"
58. "Biz artık bir daha ölmeyeceğiz,
59. ilk ölümümüzden başka!
Ve azaba uğratılanlardan da olmayacağız!"
60. Şüphesiz işte bu,
büyük başarının ta kendisidir!
61. Çalışanlar böylesi için çalışsınlar!
62. ÖDÜL
ve
ağırlanmak için bu mu daha iyidir
yoksa zakkum ağacı mı?
63. Şüphesiz Biz o ağacı
zalimler için bir açığa çıkar[ıl]ma aracı yaptık.
64. O cehennemden çıkan bir ağaçtır.
65. Tomurcukları şeytanların (*zararlı mahlûkların*) başları gibidir!
66. Mutlaka onlar bundan yiyecekler,
bununla karınlarını dolduracaklar!
67. Sonra muhakkak onlar için
üzerine kaynar su karışımı bir içecek vardır.
68. Sonra kesinlikle onların dönüşleri çılgın ateşedir.
69. Onlar atalarını sapıtmış kimseler olarak buldular.
70. Kendileri de onların izlerinde koşuyorlar!
71. Ant olsun ki,
onlardan önce evvelki nesillerin birçoğu da sapmıştı.
72. Ant olsun ki,
onların içine uyarıcılar göndermiştik.
73. Bak uyarılanların sonu nasıl oldu!
74. ALLAH'ın muhlis/samimi olan kulları bunun dışındadır!

BÖLÜM 3

75. **ANT OLSUN,**
Nuh Bize yalvarmıştı da Biz ne güzel karşılık vermiştik.
76. Onu ve ailesini o büyük sıkıntıdan kurtardık.
77. Ve onun soyunu da kalıcı kıldık.
78. Ve onu gelecek nesiller övgüyle ansın.
79. Âlemler içinde Nuh'a selâm olsun!
80. Biz iyi davrananları işte böyle ödüllendiririz!
81. Şüphesiz o inanan kullarımızdandı.
82. Sonra diğerlerini boğduk.
83. **DOĞRUSU** İbrahim de onu *Nuh'u* takip edenlerden idi.
84. Hani, o tertemiz sağlam bir kalple Rabbine gelmişti.
85. Hani, o zaman babasına ve kavmine:
"Siz neye kulluk ediyorsunuz?" demişti.
86. "Allah'tan başka uydurma ilâhlar mı istiyorsunuz?"
87. Âlemlerin Rabbi hakkındaki zannınız/düşünceniz nedir?"
88. Sonra yıldızlara bir bakışla baktı.
89. "Gerçekten ben kendimde hastalık hâli hissediyorum" dedi.
90. Bunun üzerine arkalarını dönüp ondan ayrıldılar.
91. **DERKEN** gizlice onların *tapındıkları* ilâhlarına yaklaştı ve dedi ki:
"Yemez misiniz?"
92. Neyiniz var, neden konuşmuyorsunuz?"
93. Sonunda iyice yanlarına sokulup sağ eliyle bir darbe indirdi!
94. Çok geçmeden koşarak ona geldiler.
95. Dedi ki: "Kendi yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz?"
96. Oysa sizi ve yaptığınız şeyleri Allah yaratmıştır."
97. Dediler ki:
"Onun için bir bina yapın ve onu ateşin içine atın!"

98. Böylece ona bir tuzak kurmak istediler,
Biz de onları sefiller haline getirdik!
99. **DEDİ Kİ:** “Şüphesiz ben Rabbime gidiyorum.
O bana kılavuzluk edecektir.”
100. “Rabbim! Bana iyilerden birini hediye et.”
101. Biz de ona ağırbaşlı bir oğul müjdeledik.
102. Çocuk onunla birlikte koşma çağına erişince;
“Yavrucuğum!” dedi.
Ben rüya şeklinde bana gelen vahiyde^[2]
seni kestiğimi görüyorum. Bak bakalım sen ne dersin?”
“Babacığım! Emrolunduğun şeyi yap.
İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın” dedi.
103. Böylece ikisi de teslim olup *İbrahim* onu yanı üzere getirdi.
104. Ve Biz de: “Ey *İbrahim!*” diye ona seslendik.
105. “Sen vahyi/rüyayı doğruladın/gereğini yerine getirdin.
Biz,
iyi davrananları (*hükme uyanları*) işte böyle ödüllendiririz!”
106. Şüphesiz bu onun için apaçık bir karşılıktır!
107. Fidyeye olarak ona büyük bir kurbanlık verdik.
108. Sonra gelenler içinde de ona (*iyi bir ün*) bıraktık.
109. *İbrahim*’e selâm olsun!
110. İyi davrananları işte böyle ödüllendiririz!
111. Çünkü o Bizim inanan kullarımızdan idi.
112. Ona *İshak*’ı müjdeledik,
salihlerden/iyi insanlardan bir Nebi olarak.
113. Ona ve *İshak*’a bereketler verdik.
Onların neslinden iyi davranan da var,
açıkça kendi benliğine zulmeden de var.

[2] Vahyin elçilere geliş biçimlerinden bir tanesi de rüyada vahyedilmesidir. İnsanların rüyası dinde delil kabul edilmez. Ayet, Hz. *İbrahim*’in gördüğü rüyaya (vahye), oğlunun verdiği cevabın vurgusunu yapmaktadır. İnsanların gördükleri rüyalar hiçbir şekilde vahiy olarak kabul edilmez. Rüyaya dayanarak iş yapılmaz. Rüyalara göre iş yapılmaması öğretiliyor.

BÖLÜM 4

114. VE ANT OLSUN ki,
Biz Musa'ya ve Harun'a da iyilikte bulunduk.
115. O ikisini ve kavimlerini büyük sıkıntıdan kurtardık.
116. Onlara yardım ettik. Böylece onlar galip gelenler oldular.
117. Onlara açık net ifadeli kitabı verdik.
118. Her ikisini de doğru yola ilettik.
119. Sonradan gelenler içinde onlara iyi bir ün bıraktık.
120. Musa'ya ve Harun'a selâm olsun!
121. İyi davrananları işte böyle ödüllendiririz!
122. Çünkü ikisi de mümin kullarımızdandı.
123. VE ŞÜPHE SİZ İlyas da elçilerdendir.
124. Hani o kavmine demişti: "Korkup sakınmıyor musunuz?
125. Ba'l'e^[3] yalvarıp da 'en güzel yaratana'ı bırakıyor musunuz?
126. Sizin de evvelki atalarınızın da Rabbi olan Allah'ı bırakıyor musunuz?"
127. Nihayet onu yalanladılar.
Bu yüzden onlar *cehennem için getirilip* hazır edileceklerdir.
128. Ancak Allah'ın muhlis/samimi kulları hariç!
129. Sonrakiler içinde ona iyi bir ün bıraktık.
130. İlyas'a selâm olsun!
131. İyi davrananları işte böyle ödüllendiririz!
132. O Bizim inanan kullarımızdan idi.
133. VE ŞÜPHE SİZ Lût da gönderilen elçilerdendi.
134. Hani onu ve tüm ailesini kurtarmıştık.
135. Ancak yaşlı bir kadın azaba uğrayanlar arasındaydı.
136. Sonra ötekileri kırıp geçirdik.

[3] Bâl, o kavmin tapındığı büyük putun ismi.

137. Siz onların yanından geçiyorsunuz;
sabahleyin
138. ve
geceleyin!
Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?

BÖLÜM 5

139. VE ŞÜPHE SİZ Yunus da elçilerdendi.
140. Hani o dolu bir gemi ile kaçmıştı.
141. Ve kur'a çekildi de kaybedenlerden oldu.
142. Kendi kendisini kınarken onu balina yuttu.
143. Şayet *tövbe ederek* tesbih edenlerden olmasaydı,
144. diriltilecekleri güne kadar onun karnında kalacaktı.
145. Biz onu çorak bir yere/sahile attık,
hasta-bitkin bir hâlde iken!
146. Üzerine kabak türünden (*geniş yapraklı*) bir ağaç bitirdik.
147. Onu yüz bin kişiye veya
daha fazlasına^[4] elçi gönderdik!
148. Onlar iman ettiler.
Biz de onları bir vakte kadar nimetlendirdik.
149. ŞİMDİ onlara sor: "Kızlar Rabbinin de erkekler onların mı?"
150. Yoksa Biz melekleri dişi olarak mı yarattık,
onların şahit oldukları bir sırada?
151. İyi bilin ki onlar iftira ederek şöyle söylüyorlar:
152. "Allah çocuk sahibi oldu" (*diyorlar*).
Elbette onlar muhakkak yalancıdırlar!
153. Ne! O kızları oğullara mı tercih etmiş?
154. Size ne oluyor? Nasıl hüküm veriyorsunuz öyle?
155. Artık hiç düşünüp öğüt almıyor musunuz?

[4] Veya bu sayıyı biraz aşan bir topluluğa.

156. Yoksa apaçık bir deliliniz/belgeniz mi var?
157. Doğru sözlüler iseniz kitabınızı getirin öyleyse.
- 158.** ALLAH ile melekler arasında bir soy bağı uydurdular!
Ant olsun ki,
melekler de Allah'ın huzuruna çıkartılacaklarını bilirler.
159. Allah onların nitelendirmelerinden münezzehtir!
160. Allah'ın temiz olan kulları böyle (*iftiracılar gibi*) değildir.
161. Artık siz de kulluk ettiğiniz/taptığınızı şeyler de;
162. O'na karşı insanları fitneye düşüremezsiniz,
163. ancak cehenneme kendi ayakları ile koşanları (*düşürürsünüz!*)
- 164.** (MELEKLER der ki):
"Bizim içimizde herkesin belli bir makamı vardır.
165. Şüphesiz biz saf saf dizilenleriz.
166. Elbette biz tesbih edenleriz."
- 167.** GERÇİ ONLAR şöyle diyorlardı:
168. "Eğer evvelkilere verilenden bir uyarı yanımızda olsaydı,
169. elbette biz de Allah'ın temiz olan kullarından olurduk."
170. Fakat onu inkâr ettiler.
Yakında bilecekler!
171. Ant olsun ki,
gönderilen elçi kullarımız hakkında şu sözümüz geçmişti:
172. "Şüphesiz onlar yardım görenlerin ta kendileri olacaklardır.
173. Ve Bizim ordularımız galip gelenlerin ta kendileri olacaktır."
174. Bu sebeple onlardan bir süre uzak dur;
175. onları gözetle! Yakında görecekler!
- 176.** BİZİM azabımızı acele mi istiyorlar?
177. Fakat o (*azap*) yurtlarına indiğinde/çöktüğünde
uyarılmış olanların sabahı ne kötü olur!
178. Ve onlardan bir süre uzak dur,
179. onları gözetle! Artık onlar da yakında görecekler!

180. ÜSTÜNLÜK SAHİBİ Rabbinin şânı,
onların isnat ettikleri sıfatlardan yücedir, münezzehtir!
181. Gönderilen elçilerin üzerine selâm olsun!
182. Hamd'a lâıyk olan/yaptığı herşeyi yerli yerince güzel yapan,
Alemlerin Rabbi Allah'tır!

LOKMAN SURESİ

İniş Sırası: 57 • Mushaf Sırası: 31 • Mekki Sure • 34 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Mim.
2. **BUNLAR** Hikmet (*problem çözme bilimi*) ile donanmış kitabın ayetleridir.
3. İyi davrananlar için rehber ve rahmet olmak üzere!
4. Onlar ki; namazı gereği gibi kılarlar, zekâtı verirler ve ahirete de kesin olarak inanırlar.
5. İşte onlar Rablerinden bir hidâyet üzerindedirler.
Ve onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridirler.
6. **İNSANLARDAN** öyle kimseler var ki;
bilgisizce Allah'ın yolundan saptırmak ve
onu eğlence edinmek için boş lâfı satın alırlar!
İşte onlara aşağılayıcı bir azap vardır.
7. Ona ayetlerimiz okunduğu zaman büyüklenerek yüz çevirdi.
Sanki onları işitmemiş gibi,
sanki kulaklarının içinde ağırlıklar varmış gibi!
Onu acıklı bir azap ile müjdele!
8. Şüphesiz iman edenlere ve
faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara nimet cennetleri vardır.
9. Orada devamlı kalırlar. Allah'ın sözü gerçektir.
O; üstün ve güçlüdür, doğru hüküm/karar verendir.
10. O; gökleri görebildiğiniz bir direk olmaksızın yarattı.
Sizi sarsmasın diye yeryüzüne ağırlıklar yerleştirdi.
Ve orada her türlü canlıyı yaydı.
Gökten su indirdik de orada her güzel çiftten bitirdik.

11. İşte bu Allah'ın yaratışıdır!
Haydi Bana gösterin O'ndan başkaları ne yarattı?
Hayır, aksine zalimler apaçık bir sapkınlık içindedirler.

BÖLÜM 2

12. **ANT OLSUN** Biz Lokman'a hikmet/bilgelik verdik.
"Allah'a şükret!" diyerek.
Kim şükrederse ancak kendisi içindir.
Kim de inkâr/nankörlük ederse;
Şüphesiz ki Allah; zengindir, her türlü övgüye lâyıktır.
13. Hani Lokman oğluna öğüt vererek demişti:
"Ey yavrucuğum! Allah'a şirk/ortak koşma!
Şüphesiz ki ortak/şirk koşmak en büyük zulümdür!"
14. Biz insana;
ana-babasına 'iyilikle davransın' diye bir görev verdik.
Annesi onu zorluk üstüne zorlukla taşımıştı.
Onun sütten kesilmesi de iki yılda olmuştu:
"Bana (*şükret*) ve ana-babana da teşekkür ederek minnet duy;
dönüşünüz Bana/huzuruma/katımadır."
15. Eğer o ikisi hakkında bilgin olmayan birtakım şeyleri
Bana ortak koşmaya zorlarsa,
bu konuda onlara boyun eğme/itaat etme ve
(*bu durumda bile*) onlara bu dünyada sahip çık/iyi bak.
Ve Bana yönelen (*nimet sahibi*) kimselerin yoluna uy!
Sonra dönüşünüz Banadır/Benim katımadır;
yapmış olduğunuz şeyleri size haber veririm.
16. "Ey yavrucuğum!
Yaptığın şey bir hardal çekirdeği ağırlığınca da olsa,
bir kayanın içinde veya göklerde ya da
yerin içinde bulunsa da Allah onu getirir.
Şüphesiz Allah gizli ve ince şeyleri bilen/lâtif;
herşeyden haberdar olan/habir'dir!"

17. “Ey yavrucuğum! (Gönderilmiş kitaptan)
 ayetleri[*n manâsını*] düşünerek namaz kıl;
 iyiyi emret, kötüden sakındır!
 Başına gelen şeylere sabret/dayan/yenmeye çalış.
 Şüphesiz bunlar azmi gerektiren işlerdendir!
18. İnsanlara yanağını bükme.^[1]
 Yeryüzünde çalım satarak/böbürlenerek yürüme,
 Allah böbürlenip kendini beğenen hiç kimseyi sevmez!
19. Yürüyüşünde doğal ol,^[2]
 sesini alçaltıp sakinleştir/bağırıp çağırarak konuşma!
 Çünkü seslerin en çirkini eşeklerin sesidir!”

BÖLÜM 3

20. GÖRMEDİNİZ Mİ? Allah göklerde ve yerde bulunanları size boyun eğdirmiştir. Zahir/görünen/açık ve batın/görünmeyen/gizli nimetlerini size bol bol vermiştir. Yine de insanlar içinde bir bilgiye dayanmaksızın kılavuzu olmadan ve aydınlatıcı bir kitabı bulunmadan, Allah hakkında tartışan/mücadele eden kimseler vardır!
21. Onlara; “Allah’ın indirdiklerine uyun” denilince,
 “Hayır!” dediler.
 “Biz ancak atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeylere uyarız.”
 Şeytan onları alevli azaba çağırıyor olsa da mı?!
22. HER KİM yüzünü Allah’a teslim ederse/çevirirse,
 güzel düşünerek/güzel davranarak;
 işte o (*sistem olarak*) en sağlam kulpa/sisteme sarılmıştır.
 İşlerin sonucu Allah’a döner.

[1] İnsanlara (*ana-baban, kardeşlerin ve akrabaların da dahil*) surat asıp kibirlenerek ve aşağılayarak davranma.

[2] Yürüyüşünde mütevazı ol! Yani bugün kaba bir tabir ile: Artistler (oyuncular) gibi hava atarak/caka satarak yürüme, olduğun gibi görün.

23. Kim de gerçeği bildiği hâlde üzerini örterse
artık onun inkârı/küfrü seni üzmesin!
Onların dönüşü Bizim huzurumuzadır.
O zaman yaptıkları şeyleri onlara haber vereceğiz.
Şüphesiz Allah göğüslerin özünü bilendir.
24. Onları az bir süre geçindiririz
sonra da kaba bir azaba sürükleriz.
25. (ÇOĞU İNSAN GİBİ) şayet onlara:
“Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorsan
elbette “Allah!” derler.
De ki: “Övgü Allah içindir.”
Fakat onların birçoğu bilmiyor.
26. Göklerde ve yerde ne varsa Allah’ındır!
Şüphesiz Allah; zengindir, en güzel övgülere lâayık olandır.
27. Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsaydı,
denizler de mürekkep olsa,
arkasından yedi deniz daha ona katılsa,
yine de Allah’ın kelimeleri tükenmez!
Gerçekten Allah; Azizdir, Hakimdir.
28. Sizin yaratılışınız ve yeniden diriltilmeniz
yalnızca tek bir kişinininki gibidir!
Şüphesiz Allah; işitendir, görendir.
29. Görmedin mi?
Allah geceyi gündüze
ve
gündüzü de geceye bağlayıp katıyor.
Güneş’i ve Ay’ı boyun eğdirmiştir.
Her biri belirli bir süreye kadar (*dönerek*) akıp gidiyor!
Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır.
30. Bu böyledir;
çünkü O Allah hakkın/gerçeğin ta kendisidir.
O’ndan başka taptıkları ise elbette yalandır/bâtıldır!
Şüphesiz Allah; çok yücedir, çok büyüktür!

31. Allah'ın nimetiyle (*su ve rüzgâr ile*) akıp giden gemileri görmedin mi?
Ayetlerden bazısını size göstermek için!..
Bunda pek sabırlı, çok şükreden herkes için ibretler vardır.
32. Kara bulutlar gibi dalgalar onları sardığı zaman dini O'na has kılarak Allah'a yakarırlar; onları kurtarıp karaya çıkardığında ise içlerinden bir kısmı orta yolu tutar.
Zaten Bizim ayetlerimizle^[3] ancak gaddar ve nankör olanlar mücadele eder.
33. EY İNSANLAR! Rabbinizden sakının!
Babanın çocuğunun yükünü yüklenemeyeceği, çocuğun da babasının yükünü yüklenemeyeceği o günden korkun!
Şüphesiz Allah'ın sözü gerçektir.
Öyleyse dünya hayatında aldanmayın^[4]
ve
sakın çok aldatıcı (*şeytan*) sizi Allah'ın affına güvencirmesin!
34. Şüphesiz kıyâmet saatinin ilmi^[5] O'nun katındadır.
O yağmuru indirir ve rahimlerde olanı bilir.
Hiç kimse yarın başına ne geleceğini^[6] bilmez.
Hiç kimse arzın/yeryüzünün neresinde öleceğini de bilmez.
Şüphesiz Allah bilendir, haberdar olandır!

[3] Bizim ayetlerimizin hükümlerinin iptali ve ayetlerin anlamlarını değiştirmek için ancak kâfir olanlar mücadele verir.

[4] Veya; "Öyleyse dünya hayatı sizi aldatmasın" olarak ta anlamlandırmak mümkündür. Yani dünya hayatının gecici zevkine kanmayın!

[5] Ne zaman gerçekleşeceği ile ilgili kesin bilgi yalnız Allah'a aittir!

[6] Sevap veya günah yönünden ne kazanacağını bilmez.

SEBE SURESİ

İniş Sırası: 58 • Mushaf Sırası: 34 • Mekki Sure • 54 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **EN GÜZEL ÖVGÜLER;**
göklerdeki ve yeryüzündeki şeyler kendisine ait olan Allah'a mahsustur!
Ahirette de övgü O'na aittir.
O doğru hüküm/karar verendir, herşeyden de haberdardır.
2. O yeryüzünün içine gireni ondan çıkanı, gökyüzünden ineni ve oraya çıkıp yükseleni bilir!
O esirgeyendir, bağışlayandır.
3. **İNKÂR EDENLER** dediler ki: "Kıyâmet saati bize gelmez."
De ki: "Hayır öyle değil!
Gaybı bilen Rabbime ant olsun ki, o size mutlaka gelecektir."
O'ndan zerre miktarınca bir şey gizli kalmaz;
ne göklerde ve
ne de yeryüzünde!
Ne bundan daha küçük ve
ne de daha büyük bir şey yoktur ki;
apaçık bir kitaba yazılıyor olmasın.^[1]
4. Ki inanan ve salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanları ödüllendirsin.
İşte onlar, onlar için bir bağışlanma ve bol bol güzel bir rızık vardır.
5. Ayetlerimizi aciz bırakmak için koşuşup duranlara gelince, işte bunlara da en çirkininden acıklı bir azap vardır.

[1] Ayrıca bkz. diğer ayetler ile de karşılaştırınız; Kaf: 17-18; Yasin: 61; Hud: 6, Hicr: 4; En'am: 160-164.

6. BİLİM ADAMLARI/gerçekleri araştıranlar,
Rabbinden sana indirilenin
gerçeğin ta kendisi olduğunu bulurlar.
Ve O üstün ve övgüye lâyık olanın yoluna ilettiğini del..
7. Gerçekleri bildiği hâlde gizleyenler dediler ki;
“Siz tamamen dağılıp parçalandıktan sonra
yepyeni bir yaratılışla yeniden dirileceğinizi size haber veren
bir adamı gösterelim mi?
8. O yalan yere Allah’a iftira mı ediyor?
Yoksa kendisinde bir mecnunluk mu var?”
Aksine ahirete inanmayan kimseler
azapta ve uzak bir sapkınlık içindedirler.
9. Onlar, gökten/üstten ve alttan/yerden; önlerinde ve
arkalarında bulunanla (*kuşatıldıklarını*) görmediler mi?
Dilersek onları yere batırırız veya
üzerlerine gökyüzünden parçalar düşürürüz!
Şüphesiz bunda kulluğa yönelen herkes için ibretler vardır!

BÖLÜM 2

10. VE ANT OLSUN Biz Davud’a katımızdan bir iyilik verdik.
“Ey dağlar! Siz de onunla birlikte yankılanın!
Ve ey kuşlar tesbih edin/anın”.
Ve demiri yumuşatmayı (*teknîğini*) ona öğrettik.^[2]
11. “Geniş zırhlar yap; titiz, biçimli ve ölçülü yap.
Ve hepiniz yararlı bir iş yapın.
Şüphesiz Ben yaptıklarınızı görmekteyim.”
12. SÜLEYMAN’a da sabah gidişi bir aylık yol alan,
akşam dönüşü de bir aylık yol alan rüzgârı vermiştik!

[2] Demiri yumuşatma: “Isıtma tekniğini öğrettik”.

- Ve katranı/ham petrol kaynağını da onun için sel gibi akıttık.
Cinlerden bir kısmı da Rabbinin izniyle
onun emrinde çalışırlardı.
Onlardan hangisi emrimizden yan çizerse
kendisine alevli ateş azabından tattırırdık.
13. Onlar onun için ne dilerse yaparlardı;
kaleler/saraylar, şekil verilmiş eşyalar/heykeller,
havuzlar gibi geniş çanaklar ve
yerinden kalkmayan sabit kazanlar!
“Ey Davud ailesi! Şükür olarak çalışın/iyi iş yapın!”
Kullarımdan bir kısmı şükrediyor!
14. SONUNDA ölümüne hükmettiğimizde
cinlerden onun ölümünü onlara gösteren olmadı;
ancak onun değneğini bir yer canlısı (dabbe)^[3] kemiriyordu.
Nihayet (*Süleyman yere*) yığılınca cinler açıkça anladılar.
Eğer cinler gaybı/geleceği bilmiş olsalardı
böylesine aşağılayıcı azap^[4] içinde yaşamazlardı!
15. ANT OLSUN Kİ;
Sebe halkının meskenlerinde bir ibret vardı.
Biri sağdan diğeri soldan iki bahçeleri vardı.
“Rabbinizin rızkından yiyin ve O’na şükredin.
Tertemiz hoş bir belde ve çok bağışlayan bir Rabb!”
16. Ama onlar yine de yüz çevirdiler.
Biz de derhal üzerlerine arim selini^[5] gönderdik.

[3] Buradaki anlamı ağaç yiyen kurt manâsındadır. Bkz. Neml: 82. ayet ve dipnotunda ise ‘dabbe’ kâfirlere şahitlik edecek bir varlık anlamındadır. (Allahu alem sorgu meleği olabilir). Yani; “dabbe” geçtiği yere göre ‘anlam’ kazanmıştır.

[4] Burada vurgulanmak istenen Allah-u âlem; cinler gaybı bilselerdi herşeyden önce kendi durumlarını iyileştirirlerdi, olmalıdır! Bugün de ‘gaybı bildiklerini’ iddia edenlere “apaçık” bir uyarı ve gönderme vardır! Kendilerinden en ufak rahatsızlığı bile savamayan, bir damla meniden yaratılan insanın (özellikle tasavvufta şeyhler ve güya evliyanın) gayba dair yaptıkları iddialar çok sapkınca!

[5] Arim seli; barajın yıkılması sonucu oluşan sel, Yemen’de büyük bir yıkıma sebep olmuştur.

- Onların o iki bahçesini; buruk yemişli, acı ilginli ve biraz da sedir ağacı bulunan iki bahçeye çevirdik.
17. Nankörlük ettiklerinden dolayı onları işte böyle cezalandırdık. Biz nankörlerden başkasını cezalandırır mıyız hiç?!
18. Onların yurdu ile içlerini bereketli kıldığımız kentler arasında açıkça görülen sırt sırta vermiş kentler oluşturmuştuk. Ve aralarında geliş-gidişler takdir edip belirlemiştik. “Oralarda geceleri ve gündüzleri güven içinde gezin dolaşın!” *(dedik)*.
19. “Rabbimiz seferlerimizin arasındaki mesafeyi uzat” dediler. *(Ülkelerini genişletmek için fetihlere giriştiler)*. Böylece kendilerine zulmettiler. Biz de onları efsanelere çevirdik ve onları darmadağın ettik! Şüphesiz bunda ibretler vardır. Çok sabreden, çok şükreden herkes için!
20. Gerçek şu ki, İblisin onlarla ilgili zannı doğru çıktı!^[6] Onlar ona uydular. İnananlardan bir topluluk dışında!
21. Oysa onun onlar üzerinde hiçbir zorlayıcı gücü yoktu!^[7] Ancak Biz; ahirete inanan kişiyi ondan kuşku duyan kişiden ayırıp göstermek *(ve yaptıklarının karşılığını vermek)* için böyle yaptık *(insana özgürlük verdik)*. Gerçekten Rabbin herşeyi koruyup gözeticidir.

BÖLÜM 3

22. **DE Kİ:** “Allah dışında bir şey sandığınız o şeyleri çağırın! Onlar zerre ağırlığınca bir şeye sahip değildirler, ne göklerde ve ne de yerde!..

[6] Bkz. Araf: 17, İsrâ: 62.

[7] Bkz. İbrahim: 22.

- Onların orada hiçbir ortaklıkları yoktur.
Ve O'nun onlardan hiçbir yardımcısı da yoktur.”
23. O'nun katında kendisine izin verdiği
kimseden başkasının şefaati (*şahitliği*) fayda vermez.
Nihayet onların kalplerinden korku giderilince:
(*Aralarında birbirlerine*); “Rabbimiz ne buyurdu?” derler.
(*Diğerleri ise*); “Gerçeği!” derler.
O; çok yücedir, çok büyüktür!
24. De ki: “Göklerden ve yerden sizi kim rızıklandırıyor?”
De ki: “Allah!”
“O hâlde ya biz yahut da siz doğru yol üzerindeyiz veya
apaçık bir sapkınlık içinde!”
25. De ki:
“Bizim işlediğimiz suçlardan siz sorumlu olacak değilsiniz.
Sizin yaptıklarınızdan da biz sorguya çekilmeyeceğiz.”
26. De ki: “Rabbimiz hepimizi bir araya toplayacak.
Sonra hak/gerçek ile aramızı ayıracaktır.
O ki, en doğru şekilde açan/ayıran ve herşeyi bilendir.”
27. De ki: “Bana gösterin
O'nun yanına ortaklar olarak kattıklarınızı!
Hayır, hayır!
Aksine O Allah; üstündür, herşeye hükmedendir.”
28. **BİZ SENİ** bütün insanlar için ancak bir müjdecî ve
bir uyarıcı olarak gönderdik.
Ama insanların birçoğu bilmek için^[8] araştırma yapmıyor.
29. Diyorlar ki:
“Eğer doğru sözlüler iseniz bu tehdit ne zamanmış?”
30. De ki: “Sizin için bir gün olur ki; siz ondan
ne bir saat geri kalabilirsiniz, ne de ileri alınabilirsiniz.”

[8] Bildirmek ve bilgilendirmek için bütün imkânlar seferber edilmeli. Bunun için Kur'an, her ulusun diline çevirilip, ders kitabı olabilemesi için girişimlerde bulunmalı.

BÖLÜM 4

31. İNKÂR EDEN KİŞİLER dediler ki:
 “Biz bu Kur’an’a ve ondan öncekilere asla inanmayacağız.”
 Sen o zalimleri Rablerinin huzurunda tutuklanmış hâlde birbirlerine söz atıp dururlarken bir görsen!
 Zayıf düşürülenler büyüklük taslayanlara derler ki:
 “Eğer siz olmasaydınız elbette biz inanan kişiler olurduk.”
32. Büyüklük taslayanlar da horlanıp zayıf düşürülenlere dediler ki:
 “Size geldikten sonra hidâyetten (*doğru yoldan*) sizi biz mi çevirdik/engelledik? Zaten kendiniz suçlular idiniz.”
33. Zayıf düşürülenler de büyüklük taslayanlara dediler ki:
 “Hayır, öyle değil!
 Gece ve gündüz tuzak plânlıyordunuz!
 O zaman siz bize Allah’ı inkâr etmemizi,
 O’na ortaklar edinmemizi emrediyordunuz.”
 Azabı gördüklerinde pişmanlıklarını içlerinde gizlediler.
 Biz de nankör kimselerin boyunlarına demir halkalar geçirdik.
 Ancak yapıp ettikleriyle cezalandırılmıyorlar mı?
34. HANGİ ÜLKEYE bir uyarıcı göndermiş isek oranın servetle şımarmış kişileri:
 “Biz sizin kendisiyle gönderilmiş olduğunuz şeyi inkâr edenleriz” demişlerdir.
35. Dediler ki: “Biz malca ve evlâtça daha çoğuz, bizler azaba uğratılacak değiliz.”
36. De ki: “Şüphesiz Rabbim rızkı (*besinleri yaratışını*) dilediğine genişletip yayar, dilediğine de kısıtlar.
 Ancak insanların birçoğu (*bundaki hikmeti*) bilmiyor.”

BÖLÜM 5

37. **NE MALLARINIZ** ne de oğullarınız katımızda size bir yakınlık sağlamaz. İman edenler ve salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlar hariç! İşte bunlar için yapmış olduklarının kat kat fazlası mükâfat vardır. Ve onlar seçkin odalarda güven içindedirler.
38. Ayetlerimizi aciz/etkisiz kılmak için koşturanlara gelince; işte onlar da azabın içinde hazır bulundurulacaklardır.
39. De ki: “Rabbim rızıkı (*tabiata koyduğu kurallara uygun olarak*) kullarından dilediğine genişletip yayar (*fazlasıyla yaratır*) ve (*bazen de*) dilediğine kısıtlar/daraltır. Başkalarına her ne verirseniz O (Allah) onun yerini daima doldurur. O rızık verenlerin en hayırlısıdır.”
40. **O GÜN** onların hepsini bir araya toplayacak sonra meleklerle buyuracak: “Bunlar mı size kulluk ediyorlardı?”
41. Derler ki: “Seni tenzih ederiz/Sen yücesin! Bizim velimiz/koruyucumuz onlar değil Sensin. Hayır onlar, cinlere (*görmedikleri varlıklara*) sığınıyor/kulluk ediyorlardı. Birçoğu onlara iman edicilerdi.”
42. Artık bugün bir kısmınızın bir kısmınıza fayda sağlamaya ve zarar vermeye gücü yetmez. Zulmedenlere: “Yalanlamış olduğunuz ateş azabını tadın!” deriz.

43. ONLARA apaçık ayetlerimiz okunduğu zaman;
 “Bu sizi atalarınızın taptıklarından/kulluk ettiklerinden
 çevirmek isteyen bir adamdan başkası değildir” dediler.
 Ve dediler ki:
 “Bu uydurulmuş bir iftiradan başkası değildir.”
 Ve yine kendilerine geldiği zaman gerçeği inkâr edenler:
 “Bu apaçık bir büyüden başka bir şey değildir” derler.
44. Halbuki Biz onlara ders alacakları kitaplar^[9] vermemiştik.
 Ve onlara senden önce de bir uyarıcı göndermemiştik.
45. Onlardan öncekiler de yalanladılar.
 Ve verdiklerimizin onda birine ulaşamamışlardır!
 Yine de elçilerimi yalanladılar.
 Peki Benim azabım nasıl oldu?

BÖLÜM 6

46. DE Kİ: “Size bir tek öğüt vereyim:
 Allah için ikişer ikişer
 ve
 teker teker kalkın sonra iyice düşünün!
 Arkadaşınızda bir mecnunluk yoktur.
 O sizin için şiddetli bir azabın öncesinde
 bir uyarıcıdır ancak.”
47. De ki:
 “Ben sizden hiçbir ücret istemedim o sizin olsun.
 Benim ücretim sadece Allah’a aittir.
 O herşey üzerinde şahittir.”
48. De ki: “Şüphesiz benim Rabbim;
 bâtılı/yalanı gerçeikle/hak ile açığa çıkarır.
 Bütün gaybları/açıkça görülmeyenleri en iyi bilendir.”

[9] Bu Kur’an’dan önce, atalarından devraldıkları bâtıl inançları destekleyici kitaplar vermedik.

49. De ki; "Hak olan/gerçek geldi artık bâtil/yalan ne yeniden başlar ve ne de geri gelir."
50. De ki: "Eğer (*sizin iddia ettiğiniz gibi*) saparsam ancak kendi aleyhime sapmış olurum.
Eğer doğru yolu bulursam
bu Rabbimin bana lütfu/vahyettiği (Kur'an) ile olmuştur!
Şüphesiz O işitendir, yakındır."
51. **KORKU** ve telâşa kapıldıklarında sen onları bir görsen!
Artık kaçış ve kurtuluş yoktur!
Çok yakın bir yerden yakalanmışlardır!
52. Ve: "O'na iman ettik" dediler.
Onlar için uzak bir yerden imana ulaşmak nasıl mümkün olur ki?
53. Halbuki daha önce onu inkâr etmişlerdi.
Uzak bir yerden gayba taş atıp duruyorlardı.
54. Kendileriyle iştahla arzuladıkları şeyler arasına perde çekilmiştir!
Tıpkı daha önce onların benzerlerine yapıldığı gibi.
Çünkü onlar faydasız bir şüphe/tereddüt içindeler.

ZÜMER SURESİ

İniş Sırası: 59 • Mushaf Sırası: 39 • Mekki Sure • 75 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **B**U kitabın indirilmesi; üstün/çok güçlü, hâkim olan/doğru karar veren Allah tarafındandır.
2. Şüphesiz Biz sana gerçekleri haber veren kitabı indirdik. Öyleyse (*başkalarına değil yalnız*) Allah'a kul ol, dini yalnız Allah'tan (Kur'an'dan) öğren!
3. İyi bilin ki, hâlis/yegâne din yalnız Allah'ındır. O'ndan başkasını evliyâ/dostlar edinenler: "Onlar bizi Allah'a daha yaklaştıracı^[1] olsunlar diye,

[1] Geçmişte ve bugün Allah'a 'vesile/aracı/yaklaştıracı olarak' edinilen nelerdi? Geçmiş ümmetlerden bir kısım müşrikler bazı Peygamberleri 'Allah'ın oğlu' diye kabul ederek; bir kısmı da 'Melekleri Allah'a yaklaştıracı/aracı' edinerek ortak koştu. Bugün ise; şeyh, veli, evliyâ gibi belirli şahıslar kurumsallaştırılarak aracı/vesile edinilmiştir. Yaklaşım tarzı aynı; "Kendilerinde uydurdukları güya onların günahsız oldukları için emir ve yasaklarına kayıtsız şartsız teslim oluyoruz" anlayışı bu sonucu doğurmuştur?! Ve daha dehşeti; kendilerini suçlu, günahkâr gören insanlar, bu gibilerini ise; güzel insan, suçsuz, günahsız, Allah dostu, Allah'ın veli (seçilmiş) kulu gibi vs. tanımlayarak (*bu tanımlamalar genelde, ya bu cahil insanlar tarafından veya bizzat kendilerini, evliyâ/şeyh/veli diye adlandıranlar tarafından uydurulmuş iddialardır!*) Böylece Allah'tan başkasına kulluk etme/tapınma/uyma filini gerçekleştirmiş oluyorlar. Ama onlar, bu işin bilincinde değiller! Oysa Allah'a kul olmak için, bakın dikkat edin "Allah'a yakın olmak için" demiyorum; ne demek Allah'a yakın olmak, bunlar sorgulanmalı?! (*Allah'a yakın olma hâli ancak Melekler için Kur'an'da zikredilmiştir*). Dünyada Allah'a yakın olmanın ölçüsü nedir?! Kim tespit edecek, kimin Allah'a daha yakın olduğunu?! Ölçü TAKVA'dır ve takvalı kişiyi de ancak Allah bilebilir/ayır-dedebilir, biz değil?! Ama bugün herkes kendi efendisini, şeyhini Allah'a yakın, Allah'ın dostu kabul ediyor. (*Hele bir de sakallı, sarıklı, cübbeli ise ve başını da önüne eğerek konuşuyor ise; takvalı olarak ona biçilen değer bu?!*) Onun için: 'Af, bağışlanma ve tövbe dilemek; ne kadar kötü ve suçlu olursanız olun, direkt Allah'tan bağışlanma dilenilmeli'. Allah'ın aracılara ihtiyacı yoktur; "Bana dua ettiğinizde işitir/Beni çağırduğunuzda cevap veririm" buyurur. Yani sizin adınıza bi-

(*Dipnot 1'in devamı sonraki sayfada*)

onlara kulluk^[2] ediyoruz/etraflarında toplanıyoruz” (*derler*).
 Elbette ki Allah;
 aralarında ihtilâfa düştükleri konuyla ilgili
 kararını/hükmünü verecektir.
 Şüphesiz Allah; yalancı, kâfir (*gerçekleri bilerek gizleyen*) kişiyi
 doğru yola iletmez!

4. **ŞAYET ALLAH**; bir çocuk edinmek/sahibi olmak isteseydi yaratmaktan dilediğini seçerdi.
 O böyle bir şeyden uzaktır/yücedir.
 O tek olan kahredici Allah’tır!
5. Gökleri
 ve
 yeryüzünü hak ile/herşeye haklar vererek yaratmıştır.
 Geceyi gündüzün üzerine sarıyor,
 gündüzü de gecenin üzerine sarıyor.
 Güneş’i ve Ay’ı buyruğu altına almıştır.
 Her biri belirlenmiş bir süreye kadar (*dönerek*) akıp gider!
 İyi bilin ki O;
 üstün olandır, çok çok bağışlayandır.
6. Sizi bir tek nefisten (*hücreden/döllenmiş yumurtadan*) yarattı^[3]
 sonra da ondan (*aynı hücreden/nefisten*) eşini var etti/belirledi.

[1] (*Dipnot 1’in Devamı*)

risinin “tövbe dilemesi” veya sizin o kişiden “tövbe almanız” gibi inanışlar kesinlikle ŞİRK kavramı içine girer ve Allah korusun “şirkin asla affı yoktur” ve çok tehlikelidir. Bu durumda olanlar, yani; herkes kendini çok rahatlıkla şu şekilde denetleyebilir, eğer: Ben Allah’a tek başıma gidemem, illâ ki bir aracıya ihtiyacım var; dünya krallarına ulaşmada aracılığı benimseyenler gibi bir zihniyete sahipseniz, bilin ki düşüncenizde müşriksiniz. Böyle olan kişi hemen Allah’a dönüşün/tövbe etsin, af ve bağışlanma dilesin! Çünkü Allah bu fiili işleyen kişilere ayetin sonunda yalancı ve kâfir diyor?!

[2] Kulluk: Severek, isteyerek, baskı altında olmaksızın, gönülden kayıtsız ve şartsız itaat etmek ve değer verilen herhangi bir şeyin etrafında toplanmadır.

[3] Her ikisini (*kadın ve erkeği*) bir tek nefisten/candan/canlıdan yarattı. Yani, kadını Adem’in kaburga kemiğinden yarattı anlayışı/iddiası bâtıldır. Peygamber’e söylettirilmiş olan Hadis te uydurmadır! Ayrıca bkz. En’am: 98 ve dipnotu.

Ve sizin için hayvanlardan da sekiz çift oluşturdu.
 Sizi annelerinizin karınlarında
 bir yaratıştan bir yaratışa geçirerek,
 üç katlı karanlık içinde (*evreden evreye geçirerek*) yaratıyor!
 Sizin Rabbiniz Allah işte budur!
 Mülk O'nundur. O'ndan başka İlâh yoktur.
 Nasıl oluyor da çevriliyorsunuz?

7. EĞER nankörlük ederseniz;
 şüphesiz Allah size muhtaç değil zengindir!
 O kulları için inkâra/küfre razı olmaz!
 Eğer şükrederseniz sizin için onu kabul eder.
 Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez!
 Sonra dönüşünüz Rabbinizin huzurudur.
 O size yapmış olduklarınızı (*bir bir*) haber verecektir.
 Çünkü O gönüllerin saklamakta olduklarını çok iyi bilendir.

8. İŞTE (*böyle*): İnsana bir darlık dokunduğu zaman
 Rabbine içtenlikle yönelerek O'na yalvarır.
 Sonra ona katından bir nimet verdiğinde
 daha önce O'na yalvarmış olduğunu unuttur!
 Ve Allah'a;
 O'nun yolundan sapmak/saptırmak için ortaklar koşar.
 De ki: "İnkârınla biraz daha zevklenerek yararlan!
 Şüphesiz sen ateş halkındansın."

9. HİÇ bu (*inkârcı/nankör*) kimse; gece saatlerinde secde ederek,
 ayakta durarak ibadet eden,
 ahiretten korkan ve
 Rabbinin rahmetini uman kimse gibi midir?
 De ki: 'Hiç bilen[*iman eden*]lerle bilmeyen[*iman etmeyen*]ler
 bir olur mu?'
 Doğrusu ancak
 aklını doğru kullananlar anlar/düşünüp öğüt alır.

BÖLÜM 2

10. **DE Kİ;** *“(Allah şöyle buyurur):*
 Ey iman eden kullarım! Rabbinizden korkup sakının.
 Bu dünyada iyi davranan kimselere iyilik vardır.
 Allah’ın arzı/yeri/toprağı geniştir!
 Ancak sabredenlere ücretleri hesapsız olarak ödenecektir.”
11. **DE Kİ:** *“Şüphesiz bana dini O’na özgü kılarak*
 Allah’a ibadet etmem emredildi!
12. *Ve bana (aklederek, anlayarak, içtenlikle) Allah’a itaat edenlerin/*
 teslim olanların ilki olmam emredildi.”
13. *De ki: “Eğer Rabbime isyan edersem*
 doğrusu büyük bir günün azabından korkarım.”
14. *De ki: “Ben hiçbir baskı altında olmaksızın*
 Allah’a ibadet ediyorum.
15. *Siz de O’nun yanında dilediğiniz şeye kulluk ediyorsunuz!”*
De ki: “Şüphesiz hüsrâna uğrayanlar kendilerini ve
 ailelerini kıyâmet günü hüsrâna uğratan kimselerdir.
 Dikkat edin işte bu apaçık hüsrândır.”
16. *Onların üstlerinden kendileri için ateşten gölgeler^[4]*
 ve
 altlarından da öyle gölgeler vardır!
 İşte Allah kullarını bununla sakındırıyor.
 “Ey kullarım! Öyleyse Benden korkup sakının!”
17. **TAĞÜT**^{a[5]} *(insanları kendine kul edinen din adamlarına),*

[4] Ateşten bulutlar, ateş tabakaları.

[5] Tağüt: Dini bilen fakat ihtiraslarına kapılarak Allah’a yalan söyleyen ve iftira atanlardır. Bkz. bu Surenin 3. ayeti ve dipnotunda açıklandığı üzere; Allah adı ile aldatan/Allah’a yaklaştırmaları iddiasında bulunanlardır?! Onun için onlardan uzak durun! Aynı zamanda Allah’a ve O’nun dinine karşı (*dinini eğriltmek için*) savaş açmış olan kişiler, kurumlar ve devletlerdir; tağüt/şeytan ve taraftarı olanlar!

kulluk etmekten kaçınan ve Allah'a yönelenlere müjde var!
Müjdele kullarımı!

18. Onlar sözü dinlerler onun en güzeline uyarlar!
İşte onlar Allah'ın önerdiği yolda giden kimselerdir.
Temiz akıl sahipleri işte onlardır!
19. Üzerine azap sözü hak olmuş kimseyi
ateşte iken sen mi kurtaracaksın?
20. Fakat Rablerinden korkanlara gelince;
onlar için üst üste yapılmış,
altlarından nehirler akan yüksek konaklar vardır.
Bu Allah'ın sözü! Allah sözünden caymaz!..
21. GÖRMEDİN Mİ/gözünde canlandırmadın mı?
Allah gökyüzünden bir su indirdi,
onu yerin içindeki menbalara/kaynaklara geçirdi.
Sonra onunla rengârenk/renkleri çeşitli ekinler çıkarıyor.
Sonra ekin kurur sen onu sararmış olarak görürsün.
Sonra onu kuru çöp yapar.
Şüphesiz bunda temiz akıl sahipleri için bir öğüt vardır.

BÖLÜM 3

22. ALLAH'ın göğsünü^[6] İslâm'a açtığı kimse (*Rasûl/Elçi*),
Rabbinden bir ışık/yol gösterici *Kur'an* üzere olmaz mı?
Allah'ın zikrine *Kur'an'a* karşı önyargılı olanlara
yazıklar olsun!
Apaçık bir sapıklık içinde olanlar işte onlardır!

[6] Üstteki 21. ayete bakalım. İnsan Allah'ın yarattığı varlıkları düşünürse ders alır. Akıl böylece ibadet yapmış olur. Aklın ibadeti göğse (*duygusal zekâyâ*), kalbe etki eder. Kalpte (duygularda) sevgi, korku, haşyet, inâbe, istigâne, tevekkül, takva havf, reca gibi gönül olayları oluşur. Kişi huzur bulur. Bu olaya göğsün açılması deniliyor. Sonra kişi bedeni ile ibadetler yaparsa daha da huzur bulur. Böylece aklın faaliyeti kalbi, kalbin faaliyeti bedeni, bedeninin faaliyeti de aklın faaliyetini arttırır. Böylece sürüp gider. Ayrıca bkz. İnşirah Suresi.

23. Allah kitabını/Kur'an'ını
 en güzel kelâmla/sözün en güzeliyle
 ikişerli (*olumlusu olumsuzuyla*) örnekler vererek indirdi.
 Rablerinden korkan kişiler
 (*onu ve anlamını okuyorlarken onun etkisinde kalır*)
 ondan derileri ürperir!
 Sonra derileri ve kalpleri Allah'ın zikri *Kur'an* ile
 huzur bulur.
 İşte bu Allah'ın yol göstermesidir!
 Onunla dileyen (*doğru yola gelmek isteyen*) kimseyi
 doğru yola iletir.
 Allah; sapıklığı seçip (*o yönde*) birşeyler yapanı da
 sapıklığında bırakır.
 Artık onun doğru yolu gösteren bir kılavuzu yoktur.
24. Kim yüzünü
 kıyâmet günü azabın en kötüsünden koruyabilir?
 Zalimlere: "Kazanmış olduğunuzu tadın!" denilir.
25. Onlardan öncekiler de yalanlamıştı.
 Fakat azap onlara farkına varmadıkları bir yönden geldi!
26. Allah onlara dünya hayatı içinde rezilliği tattırdı.
 Elbette ahiretin azabı daha büyüktür. Şayet bilmiş olsalardı!
27. İŞTE BİZ ant olsun ki, insanlar için
 bu Kur'an'ın içinde her türlü misâli verdik.
 Düşünüp ibret alsınlar diye.
28. Arapça (*anladıkları dilde*) bir Kur'an^[7] olarak.
 Eğrisi büğrüsü olmayan çelişkisiz bir Kur'an!
 Umulur ki, korunup sakınırlar!
29. Allah; birbiriyle çekişip duran ortakları olan bir adam ile
 yalnız bir kişiye bağlı bir adamı örnek verdi.
 Örnek olarak o ikisi hiç bir olur mu?
 Övgü yalnız Allah içindir. Fakat onların birçoğu bilmiyor.

[7] Bkz. İbrahim: 4, Sebe: 28. ayet ve dipnotu.

30. Şüphesiz sen öleceksin.
Şüphesiz onlar da ölüp gidecekler!
31. Sonra siz kıyâmet günü Rabbinizin huzurunda
davaLaşacaksınız!

BÖLÜM 4

32. ALLAH HAKKINDA yalan uyduran
ve
kendisine gelen doğruyu yalanlayandan
daha zalim/hain kim olabilir?
Cehennemde kâfirler için yer mi yok?
33. Doğruyu getirene ve onu doğrulayana gelince;
işte onlar korunup sakınanlardır.
34. Onlara Rablerinin katında diledikleri herşey vardır.
İyi davrananların mükâfatı işte budur!
35. Allah onların önceden yaptıklarının en kötüsünü örtsün
ve
onları yapmış olduklarının en güzeli ile ödüllendirsın.
36. ALLAH kuluna kâfi/yeterli değil mi?
Seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar!
Allah kimi (*yanlış hayat tarzını seçen kişiyi*)
kendi sapıklığında bırakırsa artık onun için
doğru yola getiren yoktur.
37. Allah kimi (*Rasûlleri ve düzelmek isteyenleri de*)
doğru yola iletirse artık onun için saptıran olamaz.
Allah; üstün olan, intikâm alan değil midir?
38. Eğer onlara:
“Gökleri ve yeryüzünü kim yarattı?”
diye sorsan elbette; “Allah!” diyeceklerdir.
De ki: “Peki öyleyse Allah’tan başka yalvardıklarınızı
gördünüz mü? (*Bana haber verin!*)”

- Allah bana bir zarar vermek istese,
onlar O'nun vereceği zararı kaldırıp uzaklaştırabilirler mi?
Ya da bana bir rahmet/iyilik vermek istese,
onlar O'nun vereceği iyiliği/rahmetini durdurabilirler mi?"
De ki: "Allah bana yeter!
Güvenenler yalnız O'na dayanıp güvenirlir!"
39. De ki: "Ey halkım! Durumunuza göre yapacağınızı yapın.
Şüphesiz ben de yapıyorum. Yakında bileceksiniz!
40. Rezil edici azap kime geliyor?
Bitmeyen azap kimin üzerine iniyor?"
41. **ŞÜPHESİZ** Biz kitabı sana insanlar için
hak ile/gerçekleri bildiren olarak indirdik.
Artık kim doğru yolu seçerse kendi lehinedir!
Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapmış olur!
Sen onların üzerinde bir vekil/onlardan sorumlu değilsin.^[8]

BÖLÜM 5

- 42.* **ALLAH**; ölmekte olan[*insanlar*]ın canlarını alır,
ölmeyenlerin de uykularında (*ruhlarını yanına/katına alır*).
Sonra (*uyuyorken*),
ölümüne hükmettiğini[*n ruhunu*] yanında tutar
ve
diğerlerini (*uykuda öldürmediklerini*) yaşamaları için
(*ruhlarını bedenlerine tekrar*) salıverir.
Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için ibretler vardır!

[8] Sen onların seçim ve davranışlarından sorumlu değilsin.

[*] Ben bir ayetin zihinde canlanmasına çok dikkat ederim. O yüzden bir ayeti zihinde canlandırabilmek için parantezler zorunluymuştu! Bu ayet, Yüceler Yücesi Rabbimizin de buyurduğu gibi: "**Şüphesiz bunda (anlattıklarımızda) iyice düşünen bir toplum için ibretler vardır**". Gerçekten bu ayet zihnimde bana kapalıydı. Açık bir ifadeyle yani zihnimde canlandıramıyordum. Dolayısıyla anlam olarak bugün kalbime yeni indi (*bende yeni oturdu*) diyebilirim. Rabbime sonsuz şükrediyorum. Ayrıca başka açıdan tefsiri için bkz. Mümin: 67. ayet. (Editör)

43. Yoksa Allah'tan başka
birtakım araçlar/şefaathçiler mi edindiler?
De ki: "Onlar hiçbir şeye sahip olamayan ve
aklını kullanamayan varlıklar olsalar da mı?"
44. De ki: "Bütün şefaath (aracılara ihtiyacı olmayan) Allah'ındır.
Göklerin
ve
yeryüzünün egemenliği/mülkü/krallığı O'nundur.
Sonra O'nun katına döndürülürsünüz."
45. Allah tek olarak/tek başına anıldığı zaman;
ahirete inanmayan kimselerin kalpleri nefretle kasılır!
Ama O'nun dışındakiler^[9] anıldığı zaman
onlar hemen sevinirler!
46. De ki: "Ey gökleri ve yeryüzünü yaratan,
görülmeveni/gaybı ve görülebileni/şehadeti bilen Allah'ım!
Sensin Sen, kullarının arasında
ihtilâf ederek ayrılığa düştükleri şeyler hakkında
doğru hüküm/karar verecek olan!"
47. EĞER yeryüzünde bulunanların tümü,
zulmedenlere/yanlış yapanlara/hainlere ait olsaydı ve
-beraberinde bir o kadarı da onlara ait olsaydı- mutlaka onu,
kıyâmet gününün kötü azabından (kurtulmak için)
fidye olarak verirlerdi. Çünkü Allah tarafından
hiç hesap edemedikleri şeyler karşılıklarına çıkarılmıştır!
48. Kazanmış oldukları şeylerin karşılığı onlara görünmüştür.
Ve alay ediyor oldukları şey onları kuşatmıştır.
49. İŞTE (böyle);
insana bir darlık/zarar dokunduğu zaman Bize yalvarır.
Sonra ona Bizden bir nimet/iyilik verdiğimiz zaman;
"Elbette bu bana sadece bilgim sayesinde verildi" der.

[9] Yani tabii oldukları, etrafından toplandıkları. Bkz. bu Surenin 3. ayet ve dipnotu.

Hayır, öyle değil!

Bu bir açığa çıkar[ıl]madır! Fakat onların birçoğu bilmiyor.

50. Onlardan öncekiler de bunu demişlerdi.

Ama onlara

kazanmış oldukları şeyler hiçbir fayda sağlamadı.

51. Sonunda kazandıkları şeylerin karşılıkları onlara isabet etti.

Onlardan da zulmedenlere/hainlere

kazandıkları şeylerin karşılığı/kötülükleri isabet edecektir.

Buna engel olucu değildirler.

52. Bilmediler mi ki? Allah rızkın yaratılmasını

dilediği kimseler için genişletip yayar ve

(*dilediği kimseler için*) kısıp daraltır da! Şüphesiz bunda

inanan bir toplum için ayetler/ibretler/dersler vardır.

BÖLÜM 6

53. DE Kİ: “(Allah şöyle buyurur):

Ey kendi aleyhlerine/zararlarına sınırı/haddi aşan kullarım!

Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin.

Şüphesiz Allah bütün günahları bağışlar.

Şüphesiz O; bağışlayandır, esirgeyendir.

54. Rabbinize yönelip dönün ve O’na teslim olun!

Size azap gelmeden önce!

Sonra size yardım edilmez!

55. Rabbinizden size indirilenin en güzeline *Kur’an’a* uyun!

Size azap ansızın

ve

hiç farkına varamayacağınız bir sırada gelmeden önce!

56. Bir nefsin şöyle demesinden çekinin:

“Allah’a karşı aşırı gitmem yüzünden vah başıma gelenlere!

Gerçekten ben alay edenlerden idim.”

57. Veya şöyle demesinden: “Eğer Allah bana hidâyet etseydi

elbette ben de korunup sakınanlardan olurum.”

58. Ya da azabı gördüğü an şöyle demesinden:
“Benim için tekrar dönmek olsaydı
ben de güzel işler yapanlardan olsaydım.”
59. Hayır öyle değil!
Ayetlerim/delillerim sana geldi de sen onları yalanladın,
büyüklik tasladın ve inkârcılardan oldun.
60. **KIYÂMET GÜNÜ**
Allah’a yalan isnat edenleri/uyduranları görürsün;
onların yüzleri simsiyah kesilmiş hâldedir!
Cehennemde büyüklenenler için yer mi yok?
61. Allah başarılarıyla korunup sakınanları kurtarır.
Onlara bir fenalık/kötülük dokunmaz ve
onlar (*o gün*) üzülmezler!
62. **ALLAH** herşeyin/varlığın yaratıcısıdır.
O herşey/varlık üzerine vekildir/hak/tasarruf sahibidir.
63. Göklerin ve yeryüzünün anahtarları/yönetimi O’ndadır.
Allah’ın ayetlerini inkâr edenler,
işte onlar hüsrâna uğrayanların ta kendileridir.

BÖLÜM 7

64. **DE KI:** “Bana Allah’tan başkasına
kulluk (*kayıtsız şartsız itaat*) etmemi mi emrediyorsunuz,
ey cahil/bilgisiz/tutarsız kimseler!”
65. Kuşkusuz sana ve senden öncekilere de şu vahyedilmiştir:
“Eğer şirke^[10] saparsan yaptıkların kesinlikle boşa çıkar!
Ve mutlaka zarara uğrayanlardan olursun.

[10] Allah’tan başkasına ilâhi sıfatlar yakıştırırsan. Bu ayetin direkt muhatabı Hz. Muhammed sav. olamaz?! Onun şahsında, genelde “insanlara”, özeldede ise Peygamberimiz şahsında “müslümanlara” hitabetmektedir. Çünkü Peygamber’in şirke sapması düşünülemez! Diğer Nebiler için de bu vb. uyarılar, ümmetleri içindir! Zaten bir sonraki ayet buna delildir! (Yine de en doğrusunu Allah bilir).

66. Hayır, yalnızca Allah'a kulluk et ve şükredenlerden ol!"
67. Allah'ı gereğince takdir edemediler/tanıyamadılar.^[11]
 Kıyâmet günü;
 yeryüzü tamamen O'nun tasarrufundadır/emri altındadır.
 Ve gökler de
 O'nun emri altındadır/kudreti ile^[12] dürülmüştür.
 O yaratıklara benzemez, egemenliği sınırsızdır!
 O onların ortak koştuklarından yücedir!
68. Sûr'a üflenir,
 göklerde veyeryüzünde kim varsa hepsi düşüp bayılır.
 Allah'ın dilediği kimseler hariç!
 Sonra ona bir daha üflenmiştir;
 bir de ne göresin hepsi birden ayağa kalkmış bakıyorlar!
69. Yeryüzü Rabbinin ışığı ile parıldamış
 (*tüm yapılanların kayıtlı olduğu*) kitap ortaya konmuş;
 Nebiler ve şahitler getirilmiş
 aralarında adaletle hüküm verilmiştir.
 Onlar asla haksızlığa uğratılmazlar.
70. Herkese yaptığının tam karşılığı verilmiştir.
 O onların ne yaptıklarını daha iyi bilir.

BÖLÜM 8

71. İNKÂR EDENLER bölük bölük cehenneme sürülürler!
 Nihayet oraya geldikleri zaman cehennemin kapıları açılır ve
 cehennemin bekçileri onlara derler ki:
 "Size içinizden elçiler gelmedi mi?"

[11] Müşrikler, Allah hakkında doğru bir anlayışta olamadılar. (Bkz. Zümer Suresi, 3. Ayet).

[12] Allah'ın sıfatlarının benzeri yoktur. Allah'ın eli, avucu, yüzü müteşabih olduğu için bizim bildiğimiz el, yüz ve avuç benzer değildir. Biz bu gibi ayetlerde Allah ne murat etti ise odur, deriz. Allah'ı gereğince takdir etmenin de açıklaması budur. (En doğrusunu Allah bilir).

Size Rabbinizin ayetlerini okuyan
ve
bugüne kavuşmanız hususunda sizi uyarar!"
"Evet!" derler.
"Lakin kâfirler (*gerçekleri bildikleri hâlde gizleyenler*)
azabı hak ettiler."

72. Denilir ki:

"Cehennemden kapılarından girin.
Orada (*hiç ölmeden*) sonsuz kalıcılar olarak!
Kibirlenenlerin barınağı ne de kötüymüş!"

73. **RABLERİNDEN** korkup sakınanlar da
gruplar hâlinde/bölük bölük cennete sevk edilirler!
Sonunda oraya geldikleri zaman

ve
kapılar açıldığında cennetin bekçileri onlara:
"Size selâm olsun!
Tertemizsiniz!
Haydi (*artık size ölüm yok*)
sonsuz kalıcılar olarak oraya girin!" derler.

74. Ve şöyle derler:

"Bize sözünü yerine getiren
ve
dilediğimiz yerinde konaklayacağımız bu cennet yurduna
bizi mirasçı kılan Allah'a övgüler olsun!
Çalışıp üretenlerin karşılığı/ücreti ne de güzelmüş!"

75. Ve Arş'ın çevresinde dönen melekleri görürsün;
Rablerini övgü ile tesbih ederler.

Aralarında adaletle hüküm verilmiştir.

Ve şöyle denilmiştir:

"En güzel övgüler,
Evrenin/Âlemlerin Sahibi olan Allah'a yapılır."

MÜMİN SURESİ

İniş Sırası: 60 • Mushaf Sırası: 40 • Mekki Sure • 85 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ha, Mim.
2. **KİTABIN** indirilişi; güçlü, bilen, Allah'tandır.
3. Günahı bağışlayan, tövbeyi kabul eden,
azabı çetin, lütuf sahibi!
O'ndan başka İlâh yoktur.
Dönüş O'nun huzurunadır!
4. **ALLAH'IN** ayetleri hakkında
inkârcılardan başkası mücadele etmez/çekişip didişmez.
Öyleyse onların şehirlerde gezip dolaşması seni yanıltmasın!
5. Onlardan önce Nuh Kavmi de,
onlardan sonra gelen gruplar da yalanlamıştı.
Her millet kendilerine gönderilen elçilerini
yakalamaya yeltendi.
Bâtılı/yanlışını esas alarak mücadele ettiler;
kendisiyle hakkı (*insan hak ve özgürlüklerini*)
işlemez hâlde getirmek için! Sonunda onları yakaladım.
O hâlde Benim azabım nasılmış?
6. İşte böylece; kula kulluk edenler üzerine,
Rabbinin sözü gerçekleşti/yerini buldu:
"Şüphesiz onlar ateş halkıdır!"
7. **ARŞ'I** (*Allah'ın kudret tahtını*) taşıyanlar ve
O'nun çevresinde bulunanlar,
Rablerini övgü ile tesbih ederler.

O'na iman ederler.

İman eden kimseler için de şöyle bağışlanma dilerler:

“Rabbimiz! Rahmet ve ilim bakımından Sen herşeyi kuşattın.

Tövbe eden ve Senin yoluna uyan kimseleri bağışla!

Onları cehennem azabından koru.

8. Rabbimiz! Onları kendilerine söz vermiş olduğun

Adn cennetlerine koy.

Babalarından, eşlerinden

ve

zürriyetlerinden nefsini ıslah etmiş/salih/iyi kimseleri de!..

Şüphesiz Sen; üstün olan, doğru hüküm veren Sensin!

9. Onları azaptan koru.

O gün kimi azaptan korur isen

elbette kendisine rahmet etmişsindir.

İşte büyük kurtuluş budur!”

BÖLÜM 2

10. GERÇEKLERİ İNKÂR EDEN/gizleyen kimselere seslenilir:

“Elbette Allah'ın gazabı

sizin kendi kendinize olan gazabınızdan daha büyüktür.

Hani siz imana çağırılıyordunuz da inkâr ediyordunuz.”

11. Dediler ki:

“Rabbimiz! Bizi iki kez öldürdün, iki kez dirilttin.

Sonunda günahlarımızı itiraf ettik.

Çıkmak için bir yol var mı?”

12. “Sizin bu hâliniz şundandır:

Yalnız bir tek Allah'a çağırıldığınız zaman inkâr etmişsiniz.

O'na ortak koşulunca ise^[1] iman ediyordunuz.

Hüküm artık yüce, büyük Allah'ındır.”

[1] Bkz. burada Zümer: 3. ayeti tekrar hatırlayınız. Çünkü o ayete ve ayrıca Zümer: 45. ayete gönderme vardır.

13. O SİZE ayetlerini gösteriyor,
gökyüzünden sizin için bir rızık (*yağmur*) indiriyor.
Oysa O'na yönelen kimseden başkası düşünmüyor!
14. Allah'a dua edin, dini (*insan hak, özgürlük ve vecibelerini*)
yalnız O'na halis kılarak (*Allah'a göre düzenleyin!*)
İnkârcılar hoş görmese de!..
15. Dereceleri yükseltendir, Arş'ın sahibidir.
Emrinden olan ruhu (*vahyi, Cebrail'i*)
kullarından dilediği (*seçtiği*) kimseye indirir;
buluşma günü hakkında uyarması için!
16. O gün onlar ortaya çıkarlar.
Onlardan hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.
"Bugün mülk/hükümrânlık kimindir?"
"Bir olan, kahhar olan/mutlak otorite sahibi Allah'ındır."
17. Bugün her nefis kazandığı ile cezalandırılır.
Bugün zulüm yoktur. Şüphesiz Allah hesabı çabuk görendir.
18. YAKLAŞAN felâket gününe karşı onları uyar, korkut!
O vakit, yürekler gırtlaklara dayanmıştır; yutkunup dururlar!
Zalimler için ne bir dost,
ne de sözü dinlenir bir şefaathçi/şahit vardır!
19. O gözlerin hain bakışını ve
göğüslerin/duyguların/zihinlerin gizlediğini bilir.
20. Allah gerçeğe hükmeder.
O'nun dışında yalvardıkları kimseler ise
hiçbir şeyle hükmedemezler.
Şüphesiz O Allah; işitendir, görendir.

BÖLÜM 3

21. YERYÜZÜNDE gezip dolaşmadılar mı?
Kendilerinden önceki kimselerin sonları nasıl olmuş,
görsünler!

- Onlar kendilerinden kuvvetçe ve yeryüzündeki eserler bakımından daha üstün idiler. Ama Allah günahları yüzünden onları yakaladı ve Allah'a karşı onları bir koruyan da olmadı.
22. Sebep şuydu: Çünkü elçileri onlara apaçık deliller/mucizeler getirdiği hâlde inkâr ederlerdi. Sonunda Allah onları yakaladı. Şüphesiz O; güçlüdür, azabı/cezası şiddetlidir.
23. **ANT OLSUN** Biz Musa'yı ayetlerimizle ve apaçık bir kanıtla gönderdik.
24. Firavun'a, Hâman'a ve Karun'a... Onlar şöyle demişlerdi: "Bu çok yalancı bir sihirbazdır!"
25. Katımızdan onlara gerçeği getirince: "Onunla birlikte iman eden kişilerin oğullarını öldürün, kadınlarını da sağ bırakın" dediler. Ama inkârcıların tuzağı hep boşa çıkar!
26. Firavun dedi ki: "Beni bırakın Musa'yı öldüreyim de o, Rabbine yalvarsın. Çünkü ben; onun sizin dininizi/yaşam biçiminizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesât/karışıklık çıkarmasından korkuyorum."
27. Musa dedi ki: "Şüphesiz ben, benim Rabbim ve sizin de Rabbiniz olana sığındım hesap gününe inanmayan her kibirliden."

BÖLÜM 4

28. **FİRAVUN** ailesinden imanını gizleyen mümin bir adam dedi ki: "Siz bir adamı; 'Rabbim Allah'tır' demesinden ötürü öldürüyor musunuz? Oysa o size Rabbinizden apaçık deliller getirmiştir. Eğer bir yalancı ise yalanı kendi aleyhinedir."

Eğer doğru söyleyen ise

size vadettiklerinden bir kısmı size isabet eder.

Şüphesiz Allah; aşırı giden, yalancı kişiye hidayet etmez

(*Nebi/Rasûl/Elçi olarak seçmez*).

29. Ey kavmim!

Bugün mülkün idaresi (*bu beldenin yönetimi*) sizindir,

yeryüzünde zahiren/görünen o ki; siz üstünsünüz!

Fakat Allah'ın verdiği belâya karşı bize kim yardım eder, eğer o belâ bize gelirse?"

Firavun dedi ki:

"Size doğru gördüğümünden başkasını göstermiyorum, sizi doğru yoldan başkasına da götürmüyorum."

30. **BUNUN ÜZERİNE** inanan adam şöyle devam etti:

"Ey kavmim!

Şüphesiz ben önceki toplumların günü gibi bir günün üzerinize gelmesinden korkuyorum.

31. Nuh, Âd ve Semud kavminin durumu gibi!

Ve yine onlardan sonra gelen kimselerin durumu gibi!

Allah kullar için zulüm istemez/zulmedici değildir!

32. Ey kavmim!

Şüphesiz ben sizin için o feryat gününden korkuyorum;

33. o gün arkanızı dönerek kaçarsınız.

Sizi Allah'tan/Allah'ın azabından kurtaracak kimse yoktur!

Allah kimi (*yanlış hayat tarzını seçen kişiyi*)

kendi sapıklığında bırakırsa;

artık onun için bir yol gösterici yoktur!

34. Ve daha önce Yusuf da size apaçık delillerle gelmişti.

Ancak onun size getirdiklerinden kuşkulanıp duruyordunuz.

Hatta o öldüğü zaman şöyle dediniz:

'Allah kesinlikle ondan sonra bir elçi göndermeyecek.'

İşte böylece Allah,

haddi aşan/aşırı giden her şüpheci kimseyi

kendi sapıklığında bırakır."

35. Onlar Allah'ın ayetleri hakkında kendilerine gelmiş bir delil olmaksızın mücadele ederler. Allah katında ve inanan kimselerin yanında büyük bir hoşnutsuzluk doğurur! İşte böylece Allah, her kibirli zorbanın kalbine yalnızlık verir.”
36. FİRAVUN dedi ki: “Ey Hâman! Bana yüksek bir kule yap; belki ben o istenen yollara/sebeplere ulaşırım.
37. Göklere çıkan sebeplere/yollara ulaşırım da böylelikle Musa'nın İlâhına muttali olurum/çıkıp bakarım! Çünkü ben onu bir yalancı sanıyorum.”
İşte böylece Firavun'a yaptığı işin saçmalığı süslü göründü ve yoldan çıktı/saptı.
Firavun'un tuzağı/plânı boş çıkılmaktan başka bir şey değildi.

BÖLÜM 5

38. VE o inanan kimse şöyle söyledi:
“Ey kavmim! Bana uyun. Sizi dosdoğru yola götüreyim!
39. Ey kavmim! Bu dünya hayatı ancak bir geçim yeridir. Şüphesiz ahiret ise sonsuz durulacak karar yurdu/sonsuz vatandır!
40. Kim bir kötülük yaparsa onun mislinden başkası ile cezalandırılmaz. Kim ki -erkek veya kadın- mümin olarak, salih amel/faydalı bir işi en iyi şekilde yaparsa, işte onlar cennete girerler. Orada onlara hesapsız olarak rızık verilir.
41. Ey kavmim!
Bu haliniz nedir, ben sizi kurtuluşa çağırdığım hâlde siz beni ateşe çağırıyorsunuz.

42. Siz beni Allah'a nankörlük etmeye ve O'na kendisi hakkında bilgim olmayan şeyleri ortak koşmaya çağırıyorsunuz. Ben ise sizi O üstün olana, çok bağışlayana davet ediyorum.
43. Beni kendisine davet ettiğiniz şeyin ne dünyada, ne de ahirette hiçbir değeri yoktur! Dönüşümüz Allah'ın huzurudur. Şüphesiz ölçüyü aşanlar ateş halkının ta kendileridir.
44. Benim size söylediklerimi yakında hatırlayacaksınız. Ben işimi Allah'a ısmarlıyorum/havale ediyorum. Şüphesiz Allah kullarını görmektedir."
45. SONUNDA Allah onu onların kurdukları tuzakların kötülüklerinden korudu. Ve Firavun ailesini azabın en kötüsü kuşattı.
46. Ateş!.. Sabah ve akşam^[2] ona sunulurlar. Kıyâmet saati gelip çattığı gün: "Firavun ailesini azabın en şiddetlisine atınız!" denilir.
47. O VAKİT onlar ateşin içinde çekişip dururlarken; horlanan zayıf kesim büyüklük taslayan kesime şöyle der: "Biz size tâbi olanlar idik. Şimdi siz ateşin ufak bir kısmını bizden uzak tutabilir misiniz?"
48. Büyüklük taslayan kimseler dediler ki: "Gerçek şu ki; hepimiz onun içindeyiz. Muhakkak ki Allah, kulları arasında hükmünü/kararını vermiş!"
49. Ateşteki kimseler cehennem bekçilerine dediler ki: "Rabbimize yalvarın da bizden azabı bir gün hafifletsin."
50. Dediler ki: "Elçileriniz size apaçık kanıtları getirmezler miydi?"

[2] Yani hep uyarıldıkları o ateşe gece-gündüz sonsuza dek atılırlar.

“Evet!” dediler. “O hâlde siz yalvarın durun” dediler.
Oysa küfre sapmışların duası/yalvarması
boşa gitmekten başka bir şey değildir.

BÖLÜM 6

51. BAKIN şüphesiz Biz; elçilerimize ve iman edenlere
hem dünya hayatında
hem de şahitlerin ayağa kalkacağı günde yardım ederiz.
52. O gün mazeretleri zalimlere fayda sağlamaz.
Onlar için lânet ve yurtların en kötüsü vardır.
53. Ant olsun Musa’ya doğru yolun kılavuzunu verdik ve
İsrailoğullarını da kitaba mirasçı kıldık.
54. O (kitap) bir hidâyet/bir yol göstericidir ve
temiz akıl sahipleri için bir öğüt/bir hatırlatıcıdır.
55. Öyleyse sen sabret/bekle! Şüphesiz Allah’ın sözü gerçektir.
Günahın^[3] için bağışlanma dile.
Rabbini akşam sabah överek tesbih et.
56. Allah’ın ayetleri hakkında
kendilerine gelmiş bir delil olmaksızın
tartışıp duran kimseler var ya;
şüphesiz ki, onların göğüslerinde
kendisine asla erişemeyecekleri
bir büyüklük taslamaktan başka bir şey yoktur!
Öyleyse sen Allah’a sığın/yönel.
Şüphesiz O; işitendir, görendir.

[3] Bu ve bunun gibi ayetlerin muhatabı ilk bakışta; direkt, Ümmetimizin Büyüğü Hz. Muhammed (sav) gibi gözükse de elbette vahiy kendisine indirildiği için ilk muhatap ta odur! Ancak, “olumsuzluk ifade eden hitapları” şöyle algılamak lâzımdır: Allah, Peygamberimiz aracılığıyla genelde tüm insanları ve özelde ise müminleri hedef alır ki; onlara bir öğüt/bir ders versin! Yani Peygamberimiz ismet (günahsız/günaha düşmeme) sıfatına rağmen: “Doğrusu ben, günde yüz kere tövbe edip Allah’a yönelirim” dediği de bize kadar gelen Tarihi Belgeler arasındadır. Bizlere örneklik teşkil etmesi açısından önemlidir!

57. **ELBETTE** göklerin ve yeryüzünün yaratılışı insanın yaratılışından daha büyüktür! Fakat insanların birçoğu bilmiyor.
58. Kör ve gören bir olmaz. İman edip faydalı işi (*salih ameli*) en iyi şekilde yapanlar da kötülük yapanlarla bir olmaz. Ne kadar da az düşünüyorsunuz?
59. Kıyâmet saati elbette gelecektir. Bunda şüphe yoktur. Fakat insanların birçoğu inanmıyor.
60. Rabbiniz buyurmuştur ki: “Bana dua edin, size (*duanızın karşılığı ile*) cevap vereyim. Kibire saplanarak Bana ibadetten uzaklaşan kimseler aşağılanmış bir hâlde cehenneme gireceklerdir.”

BÖLÜM 7

61. **O** ALLAH geceyi sizin için içinde dinlenesiniz diye yarattı. Gündüzü de göresiniz diye (*aydınlık kıldı*). Şüphesiz Allah insanlara karşı lütufkârdır. Fakat insanların birçoğu şükretmiyor.
62. Sizin Rabbiniz Allah işte budur! Herşeyin yaratıcısıdır. O’ndan başka İlâh yoktur. Nasıl oluyor da aldırış etmiyorsunuz?
63. İşte Allah’ın ayetleri ile mücadele edenler böyle umursamazca davranıyorlar.
64. **ALLAH** O’dur ki; yeryüzünü sizin için durulacak yer, gökyüzünü de bir bina yaptı. Sizi suretlendirdi/şekillendirip donattı, suretlerinizi çok da güzel şekillendirdi; sizi temiz, güzel şeylerden rızıklandırdı. Sizin Rabbiniz Allah işte budur! Âlemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir!

65. Sonsuz yaşam kaynağı O'dur. O'ndan başka İlâh yoktur.
O hâlde; samimiyetle yaşam biçiminizi
O'na (*Allah'a*) göre düzenleyerek ibadet edin/dua edin.
Hamda lâıyık olan Âlemlerin Rabbi Allah'tır!
66. DE Kİ: "Şüphesiz ki;
Allah'tan başka yalvardıklarınıza kulluk etmek
bana yasaklandı, Rabbinden bana apaçık ayetler gelince!
Ve ben âlemlerin Rabbine teslim olmakla emrolundum."
67. O'dur ki; sizi topraktan, sonra nutfedenden/canlı hücrelerden,
sonra alaktan/embriyodan yarattı;
sonra size bebek olarak hayat veriyor.
Sonra güçlü çağınıza ulaşıyorsunuz ve
ardından ihtiyarlıyorsunuz;
ki içinizden bir kısım kimseler daha önce ölüyor ve
bir kısmınız da bir süreye kadar yaşıyor.
Umulur ki, aklınızı işletirsiniz/araştırır düşünürsünüz!
68. O'dur ki, hayat verir ve öldürür.
Bir işe/oluşa hükmettiği zaman ona sadece:
"Ol" der ve o da derhal oluşmaya başlar.

BÖLÜM 8

69. ALLAH'ın ayetleri hakkında çekişen kimseleri
görmedin mi?
Onlar nasıl da gerçekleri görmezden geliyorlar.
70. Kitabı ve elçilerimizle gönderdiğimizizi yalanlayanlar
yakında bilecekler.
71. O zaman boyunlarında demir halkalar ve
zincirler olduğu hâlde sürüklenecekler,
72. kaynar suyun içinde! Sonra ateşte yanacaklar.
73. Sonra onlara:
"Ortak koşmuş olduklarınız nerede?" denilecek.

74. “O Allah dışında!” Diyecekler ki:
 “Bizden uzaklaşıp kayboldular.
 Doğrusu biz daha önce hiçbir şeye yalvarır değilmiz!”
 İşte Allah, gerçekleri bildiği hâlde gizleyen[*kâfir*]leri
 (zaten sapmış oldukları için kendi) sapıklıklarında bırakır.
75. Bütün bunlar yeryüzünde haksız yere şımarmış ve
 aşırı derecede kabarıp böbürlenmiş olmanız yüzündendir.
76. Cehennemin kapılarından girin orada sürekli kalıcısınız.
 Kibirlenenlerin barınağı ne de kötüymüş!
77. **SEN** sabret!
 Şüphesiz Allah’ın sözü gerçektir.
 Onları tehdit ettiğimiz şeyin bir kısmını sana gösteririz
 veya seni öldürürüz.
 Nasıl olsa onlar bizim huzurumuza döndürüleceklerdir!
78. Ant olsun senden önce de elçiler gönderdik.
 Onlardan kiminin hayat hikâyelerini/kıssalarını sana anlattık
 ve
 onlardan kiminin durumunu da sana anlatmadık.
 Ve hiçbir elçi için -Allah’ın izni olmaksızın-
 bir ayet^[4] getirmesi/bir mucize^[*] ortaya koyması
 mümkün olamaz!
 Allah’ın emri geldiği zaman hak ile hükmedilir.
 İşte o zaman orada
 gerçeği boşa çıkarmaya çalışanlar hüsrâna uğrarlar!

BÖLÜM 9

79. **ALLAH** O’dur ki, sizin için hayvanları yarattı;
 bir kısmına binmeniz, bir kısmından da yemeniz için!

[4] [*] Bkz. En’am 109; “Mucizeler yaratan/ayetler gönderen yalnız Allah’tır!” Yani Elçiler; “Kendiliğimizden böyle bir şey yapmış/söylemiş değiliz” derler!

80. O[*hayva*]nlarda sizin için daha nice faydalar vardır.
Onların üzerinde seyahat ederek
sevdiklerinize/emellerinize ulaşırsınız...
Onların ve gemilerin üzerinde taşınırsınız...
81. Ve O (Allah),
size ayetlerini (*arabada-gemide-uçakta, kâinatta*) gösteriyor.
Allah'ın ayetlerinden hangisini gözmezlikten geliyorsunuz?
82. ONLAR hiç yeryüzünde dolaşmadılar mı ki;
kendilerinden önceki kimselerin sonu nasıl olmuş baksınlar!
Öncekiler (*Kur'an'ın indiği tarihten önce yaşayanlar*),
bunlardan (*Mekke'de yaşayanlardan*) daha çok, daha kuvvetli
ve
yeryüzündeki eserleri bakımından daha üstün idiler.
Ancak kendilerine kazanmış oldukları şeyler
hiçbir fayda sağlamadı.
83. Elçiler onlara apaçık kanıtlar getirdiklerinde
kendi yanlarında bulunan bilgiyle sevinip övündüler.
Alay edip durmuş oldukları şey onları kuşatıverdi.
84. Azabımızı gördükleri zaman:
"Bir ve tek olan Allah'a iman ettik.
Ve O'na ortak koşmuş olduğumuz şeyleri inkâr ettik"
dediler.
85. Ne var ki, hışmımızı/azabımızı gördüklerinde
onların iman etmeleri
kendilerine bir yarar sağlayacak değildi.
Allah'ın kulları hakkında
eskiden beri işleyip duran sünneti/yasası işte budur!
İşte o zaman orada o kâfirler -ayetlerin gerçek olduğunu
bildikleri hâlde kabul etmeyenler- büyük zarar etmişlerdir.

FUSSİLET SURESİ

İniş Sırası: 61 • Mushaf Sırası: 41 • Mekki Sure • 54 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ha, Mim.
2. (BU KUR'AN) Rahman ve Rahim'den indirilmiştir.
3. (Araştıran, okuyan, düşünen, öğrenmek isteyen);
Bilgili toplum olmaya çalışanlar için ayetleri
(bağıntılı ayetleriyle çelişkisiz biçimde) açıklanan
ve
Arapça okunan^[1] (okuyanların anladığı dilde indirilmiş)
bir Kitap'tır.
4. Müjdeleyici ve uyarıcı olarak!
Ama onların birçoğu yüz çeviriyor.
Artık işitmek istemiyorlar.
5. DEDİLER Kİ: "Kalplerimiz
bizi kendisine çağırdığın şeye karşı örtüler içindedir,
kulaklarımızda da bir ağırlık var.
Bizimle senin aranda bir perde var;
artık sen yap şüphesiz biz de yapanlarız."
6. De ki: "Ben de sizin gibi bir insanım!
Bana İlâhınızın yalnızca 'Bir Tek İlâh' olduğu vahyediliyor.

[1] Bkz. İbrahim 4. ayeti gereği bu Kur'an her topluma kendi lisânlarına çeviri yapılarak (adeta Allah'a davet yapan bir Elçi olarak) gönderilmelidir. Onun için, böylece onların dilinde de "OKUNAN KUR'AN" olmalıdır. Kıyâmet gelinceye kadar bu ibadet (elinizdeki bu çeviriyi başka dillere çevirip ve o toplumlara gönderme, dağıtma ibadeti) devam ettirilmelidir. Bizden sonra kıyâmete kadar gelip geçecek tüm ümmetlere bir TAVSİYE'dir; "Kendilerine ölüm/kendilerinin kıyâmeti gelinceye kadar bu ibadeti/çeviri ve dağıtım işini devam ettirsinler! (Editör)

- O'na yönelerek düzelip doğrulun.
O'ndan bağışlanma dileyin.”
Ortak koşanların/müşriklerin vay haline!
7. Ki onlar/müşrikler zekât vermezler,
ahireti de inkâr edenlerdir.
8. Şüphesiz iman eden ve faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara
kesintisiz mükâfat vardır.

BÖLÜM 2

9. DE Kİ:
“Siz Arz'ı iki günde^[2] yaratana inkâr mı ediyorsunuz?
O'na eşler koşuyorsunuz ha?!
O âlemlerin Rabbidir.”
10. (*Yeryüzünün*) üstüne ağır baskılar/sabit dağlar koydu ve
orada bereketli/çok verimli gıdalar meydana getirdi.
Ve orada gıdalarını tam dört gün^[mevsim]de takdir etti;
arayıp soran^[çalışan]lar için!
11. Aynı zamanda bir duman/gaz hâlinde olan göğe yöneldi.^[3]
Ona (göğe) ve yere buyurdu:
“İsteyerek veya istemeyerek gelin!” (*Onların ikisi de*)
‘bizler boyun eğerek/isteyerek geldik’ dediler.
12. Böylece onları iki evrede/günde^[4] (*geceli gündüzlü dönerli*)
yedi gök olarak yaptı ve
her bir göğe emrini/görevini/vazifesini vahyetti/bildirdi.
Biz (*dünya semâsı olan*) yakın göğü de yıldızlarla süsledik ve
onu (*dünyayı yıldızlarla*) koruduk.
İşte bu; üstün, bilen Allah'ın takdiridir.

[2] İki aşamada, iki düzlemde, karalar ve denizler gibi, iki bölümde vb.

[3] Bkz. Kozmoloji Bilimi, hidrojen hâlinde gaz olan göğe. Tahmini oluşum yılı araştırılabilir. İstiva: Yükselmek, kaplamak, yönelmek. Müteşabih bir kavramdır. Ma-nâsı malûm, keyfiyeti meçhûl!

[4] Gecesi ve gündüzü olan yedi ayrı, üç boyutlu yıldızlar düzlemi.

13. (BÜTÜN bu kozmik gerçeklere rağmen)
onlar yine de yüz çevirirlerse de ki:
“Ben sizi Âd Kavmini ve Semud Kavmini çarpan
yıldırımına benzer bir yıldırım ile uyardım!”
14. Hani onlara önlerinden ve arkalarından;
“Yalnız Allah’a kulluk edin” diye elçiler geldiği vakit
dediler ki: “Eğer Rabbimiz dileyseydi
elbette melekler indirirdi!
Şüphesiz biz, sizin gönderildiğiniz şeyi inkâr edicileriz.”
15. Âd Kavmine gelince,
yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar.
Ve: “Bizden daha güçlü kim var?” dediler.
Görmediler mi? Kendilerini yaratan Allah’ın
kuvvet yönünden kendilerinden daha güçlü olduğunu!
Yine de Bizim ayetlerimizle bile bile mücadele ediyorlar!..
16. Üzerlerine dondurucu bir rüzgar/kasırga gönderdik;
içinde çok feci şeylerin olduğu/onlar için acı günlerde...
Onlara dünya hayatında rezillik azabını tattırmak için!
Ahiret azabı ise daha bir kepezeliklidir/rezil edicidir.
Onlara hiç yardım da edilmez.
17. Semûd Kavmine gelince, onlara da doğru yolu gösterdik.
Fakat körlüğü doğru yola üstün tutup hoşlandılar.
Böylece onları alçaltıcı azabın yıldırımını yakalayiverdi.
Kazanmış oldukları yüzünden!..
18. İman eden ve korunup sakınmakta olanları kurtardık.

BÖLÜM 3

19. ALLAH’a düşman olanların ateşe sürüldükleri o gün,
onlar toplanıp bir araya getirilirler;
20. nihayet oraya vardıklarında kulakları, gözleri ve
derileri yapmış oldukları şeyler hakkında onların aleyhine
şahitlik ettiler.

21. Kendi derilerine dediler ki:
 “Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?”
 Dediler ki: “Allah bizi konuşturdu!
 Herşeyi konuşturabilen Allah! Sizi ilk defa O yaratmıştır.
 Ve yine O’nun katına/huzuruna döndürülüyorsunuz.”
22. Siz ne kulaklarınızın, ne gözlerinizin ve ne de derilerinizin
 aleyhinize şahitlik etmesinden sakınıp gizlenmiyordunuz.
 Aksine kapalı yerlerde
 işlediğiniz suçları bilemeyeceğini sanıyordunuz.
23. İşte Rabbinize karşı beslediğiniz bu zannınız sizi mahvetti ve
 hüsrâna uğrayanlardan oluverdiniz!
24. Şimdi eğer dayanabilirlerse onların yeri ateştir.
 Ve özür dilemek isterlerse özürleri kabul edilmeyecektir.
25. Ve onlara birtakım arkadaşlar iliştiler; önlerindeki ve
 arkalarındaki şeyleri onlara süslü gösterdiler.
 Ve üzerlerine kendilerinden önce gelip geçmiş;
 cin
 ve
 insan topluluklarına uygulanan söz hak oldu.
 Çünkü onlar zararda olanlar idiler.

BÖLÜM 4

26. İNKÂR EDENLER dediler ki:
 “Bu Kur’an’ı dinlemeyin!
 Ve onun hakkında gürültü^[5] koparın/asılsız şeylerle
 meşgul edin ki; belki böylece onu bastırır/durdurursunuz!”

[5] Yüzyıllardır Kur’an’ı; insanların günlük yaşamlarından uzaklaştırmak için, çeşitli şekillerde fikirler ortaya atmakta ve sürekli gürültü çıkarıcı fikirler üretmektedirler. 19 mucizesi, şifreler vs. gibi şeyler?! TV’lerde yapılan programlar aslında; anlaşılması ve hayata geçirilmesi çok kolay olan Kur’an’ı; insanların algılarıyla oyun oynama, bilinçli veya bilinçsiz (*şeytanın vesveselerini bilim veya bilimsellik zannederek*) zor gösterme çabalarıdır, diye düşünüyorum. (Editör)

27. Elbette inkâr edenlere çok şiddetli bir azap tattıracağız.
Ve elbette onları yapmış olduklarının
en kötüsüyle cezalandıracağız.
28. İşte bu Allah'a düşmanlık yapanların cezası olan ateştir!
Orada onlar ayetlerimizi inkâr etmelerinin karşılığı olarak
sonsuz kalacaklardır.
29. İnkârcılar (*cehennemde*) dediler ki:
"Rabbimiz! Bizi saptıran kimseleri bize göster;
-cinlerden ve insanlardan-
onları ayaklarımızın altına alalım da alçaklardan olsunlar!"
30. GERÇEKTEN Rabbimiz Allah'tır diyen,
sonra dosdoğru olan kişilerin üzerlerine/duygusal zekâlarına
melekler iner, onlara:
"Korkmayın, üzülmeyin;
size söz verilen cennetle sevinin!
31. Biz dünya hayatında da ahirette de sizin dostlarımızız!
Orada nefislerinizin iştah duyduğu her nimet sizindir.
32. Bağışlayan, esirgeyenden bir ağırlama olarak!"

BÖLÜM 5

33. ALLAH'a çağırın; faydalı işi en iyi şekilde (*dürüstçe*) yapan
ve 'ben teslim olanlardanım' diyen kimselerden
daha güzel sözlü kim olabilir?
34. İyilik ve kötülük bir olmaz.
Sen sana kötülük yapana aynısıyla karşılık verme!
(*Kötülüğü, güzel bir davranış ile başından savmaya çalış*).
O zaman (*görürsün/bakarsın ki*) sana düşmanlık yapan,
kendisiyle de barışık olmayan/iç huzuru olmayan kimse,
sanki sıcak/samimi bir dostun oluvermiştir!
35. Buna sabreden kimselerden başkası kavuşamaz!
Buna iç huzuru olanlardan başkası kavuşamaz!

36. Şeytan seni kötü bir düşünce ile dürtüklerse
hemen Allah'a sığın.
Çünkü O, iştir, bilendir.
37. O'NUN ayetlerindedir gece ve gündüz,
Güneş ve Ay! Siz Güneş'e de Ay'a da secde etmeyin!^[6]
Onları yaratan Allah'a secde edin.
Eğer yalnız O'na ibadet etmek/kul olmak istiyorsanız!
38. Eğer büyüklük tasarlar ise bilsinler ki;
Rabbinin katında bulunanlar
gece ve gündüz O'nu tesbih ediyorlar.
Onlar hiç bıkmaz usanmazlar.
39. Şu da O'nun ayetlerindedir;
sen yeryüzünü kupkuru görürsün,
onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman titreşir ve kabarı!
Şüphesiz o toprağı diriltten elbette ölüleri de diriltendir!
Şüphesiz O herşeye kadirdir.

40. AYETLERİMİZİ

- anlam olarak saptıran/tahrife yeltenen kimseler^[7]
Bize gizli kalmazlar.
Ateşin içine atılan kimse mi daha hayırlıdır?
Yoksa kıyâmet günü emniyet içinde gelen kimse mi?
Yapmayı düşündüğünüz şeyleri yapın.
Şüphesiz O yaptıklarınızı görmektedir.
41. Onlar kendilerine geldiği zaman Zikri/Kur'an'ı inkâr ettiler.
Halbuki o; eşsiz, üstün bir Kitap'tır.
42. Bâtıl/boş ve anlamsız hiçbir şey onun indirilişi sırasında ve
sonrasında sokulamamıştır.^[8] Hâkim/en doğru kararı veren,
çokça övülen tarafından indirilmiştir.

[6] Bkz. En'am 76-79. ayetler ve dipnotları.

[7] Mesajlarımızın anlamını, gereksiz tartışmalarla saptırmaya kalkışanlar.

[8] Bkz. Vakıa 77-80. ayetleri ve [5] nolu dipnota. Şeytanlar sokulma cesareti bile gösterememiştir. Çünkü onları yok edecek 'alev topları' bekliyordu!

43. Sana söylenen şey senden önceki elçilere de söylenmiş olandan başka bir şey değildir. Şüphesiz Rabbin; hem bağışlama, hem de acıklı bir azap sahibidir.
44. Eğer Biz onu yabancı (*dilde*)^[9] bir Kur'an yapsaydık ne derlerdi? Hiçbir şey anlayamıyoruz, anlayacağımız bir dilde (*Arapça*) açıklanmalı değil miydi?^[*] De ki: "O iman edenlere yol gösterici ve (*yüreklerde olan sıkıntılara*) şifâdır. İnanmayan kimselere gelince; onların kulaklarında bir ağırlık var (*duymak istemiyorlar*) ve bir körlük (*görmek istemiyorlar*), uzak bir yerden çağırıyorlar (*gibi duymak istemiyorlar!*)"

BÖLÜM 6

45. **ANT OLSUN** Biz Musa'ya kitabı verdik. Sonra onda ihtilâfa düşüldü. Eğer Rabbinden geçmiş bir söz olmasaydı derhal aralarında hükmedilirdi/karar verilirdi. Gerçekten onlar ondan derin bir şüphe içindedirler.

[9] [*] Bu ayetin işaret ettiğine göre: Kur'an'ın global dünya dillerine çevirilmesi tüm topluma Allah tarafından yüklenen farz-ı kifâyedir! Hani Arapça konuşan bir topluma yabancı dilde bir Kitap indirilseydi; "Bir Arap'a yabancı dilde Kur'an olur mu?" diyecekleri gibi, yani Arap için geçerli olan bu kural/yasa/kanun/sünnet diğer toplumlar için de geçerli olmalıdır. O toplumların da itiraz hakları vardır bu ayete göre. Onun için Kur'an'ın her kavmin diline çevrilmesi farz-ı kifâyedir. (Allah'ın topluma yüklediği bir emirdir). Bir toplumda hiç kimse bu emri yapmıyorsa bütün toplum sorumludur. Lâkin şükürler olsun ki, bugün (Allah'ın izin vermesiyle) teknoloji bu sorunu da çözdü: İnternet ortamında neredeyse tüm dünya dillerine çevirilebiliyor. Artık kimsenin "Kur'an'dan haberim yoktu, bilmiyordum" gibi bir mazereti olmayacaktır.

46. KİM yararlı bir iş yaparsa faydası kendisinedir.
Kim de kötülük işlerse
kendi aleyhinedir/zararı kendisinedir.
Rabbin asla kullara zulmedici değildir.
47. Duruşma saatinin ilmi ancak O'na havale edilir.
O'nun bilgisi olmaksızın meyveler kabuklarından çıkmaz,
hiçbir dişi hamile kalmaz ve doğurmaz...
Allah onlara:
"Bana ortak koştuklarınız nerede?" diye seslendiği gün;
"Sana arz ederiz ki, bizden hiçbir tanık yoktur" derler.
48. Önceden yalvarıp durdukları şeyler
kendilerinden sapıp gitmişlerdir.
Kendileri için kaçıp kurtulacak bir yer olmadığını
anlamışlardır!
49. İNSAN iyilik istemekten asla usanmaz.
Oysa kendisine bir şer dokundu mu hemen karamsar
ve
umutsuz olur!
50. Eğer ona kendisine dokunan bir zararın ardından
tarafımızdan bir rahmet tattırırsak:
"Bu benim hakkımdır.
Ben kıyâmet saatinin kopacağına sanmıyorum!
Şayet Rabbime döndürülürsem ayrıca O'nun katında da
benim için daha güzel şeyler vardır" (der).
Biz inkâr edenlere mutlaka yaptıkları şeyleri haber vereceğiz.
Onlara; kaba, çetin azaptan tattıracağız.
51. İNSANA bir nimet verdiğimiz zaman yüz çevirir
ve
büyüklenerek yan çizer!
Ona bir şer dokunduğu zaman ise
çokça yalvarıp yakaran oluverir!

52. DE Kİ: “Gördünüz mü?
Ya o (Kur’an) Allah katından ise;
sonra siz onun (*gerçek olduğunu bildiğiniz hâlde*)
üstünü örtmüş/gizlemiş/inkâr etmişseniz,
haktan/gerçeklerden çok uzak bir ayrılığa düşen o kimseden
daha sapık kim olabilir?”
53. Ayetlerimizi[*n hakikatini zamanla*] onlara ufuklarda^[10]
(*dış dünyada, evrende, uzayda*)
ve
kendi içlerinde^[11] (*tıp dünyasında*) göstereceğiz!
Ta ki, onlara iyice belli olsun;
kesinlikle onun (Kur’an’ın) hak/gerçek olduğu!
Rabbin yeterli değil mi/yetmez mi;
gerçekten O’nun herşeye şahit olması?!
54. İyi biliniz ki onlar,
Rableriyle karşılaşmaktan kuşku içindedirler.
İyi biliniz ki kesinlikle O, herşeye gücü yetendir.

[10] Geniş bilgi için bkz. Kozmoloji.

[11] Geniş bilgi için bkz. Tıp Bilimleri.

ŞÛRA SURESİ

İniş Sırası: 62 • Mushaf Sırası: 42 • Mekki Sure • 53 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ha, Mim.
2. Ayn, Sin, Kaf.
3. **SANA** ve senden öncekilere güçlü
ve
hikmet sahibi Allah işte böyle vahyeder!
4. Göklerde ve yeryüzünde ne varsa O'nundur.
O yücedir, büyüktür.
5. Gökler üstlerinden çatlayacak gibi titreşiyorlar...
Melekler Rablerini övgüyle tesbih ediyorlar
ve
yeryüzündeki kimseler için bağışlanma diliyorlar.
İyi bilin ki;
şüphesiz Allah çok bağışlayandır, esirgeyendir.
6. **O'NUN DIŞINDA** veliler edinen kimselere gelince,
Allah onlar üzerinde gözetleyendir.
Sen onlar üzerinde vekil değilsin.
7. İşte böylece sana,
Arapça (*anladıkları dilde okunan*) bir Kur'an vahyettik ki;
kentlerin anasını (*başkentleri*)
ve
çevresindeki [*kasaba ve köy*]leri uyarasın!
Ve hiç şüphe olmayan toplanma gününün dehşetinden
onları uyarıp sakındırasın.
Bir bölük cennettedir, bir bölük kızgın ateştedir.

8. Allah dileseydi elbette onları bir tek millet yapardı.
Fakat O dileyen (*çalışarak rahmeti hak eden*) kimseyi
rahmetine dahil eder.
Zalimlere gelince onlar için ne bir dost,
ne de bir yardımcı vardır.
9. Yoksa O'nun dışında birtakım evliyâ/dostlar mı edindiler?
İşte Allah velî/koruyup gözetleyici (*ancak*) O'dur
Ve ölüleri dirilten O'dur.
O herşeye kadir olan/gücü yetendir.

BÖLÜM 2

10. ÖYLEYSE (*ya evrensel birlik beraberlik sağlayın veya*)
herhangi bir şey hakkında ihtilâfa düştüğünüzde
Allah'ın çözümünü alın/Kur'an'a başvurun^[1]
"Sizin de benim de Rabbim olan Allah işte budur!
O'na güvenip dayandım.
O'na yönelirim."
11. Gökleri
ve
yeryüzünü yaratan/var edendir.
Size karşı cinsinizden eşler kılmış,
hayvanlardan da çiftler yaratmıştır.
Sizi orada/bu sistem içinde çoğaltıyor/üretiyor.
O'nun benzeri olan hiçbir şey yoktur.
O işitendir, görendir.
12. Göklerin
ve
yeryüzünün anahtarları/yönetimi O'nundur.

[1] Bütün insanlar bir konuda anlaşabiliyorsa evrensel değer oluşmuş demektir. Allah; yarattığı insanların hepsinin bir konuda anlaşmış olmasını takdir ediyor. Asıl gerçekliğe göre hata olsa bile yine sevap veriyor. İhtilâf çıkan konularda ise Allah'ın hükmü/konuyla ilgili kararı/çözümü Allah'ın kitabından öğrenilir.

Rızk^ı (*besinleri yaratmasını*) dilediği kimse için genişletip yayar ve (*dilediği kimse için*) kısar da!..
Şüphesiz O, herşeyi en iyi bilendir.

13. O dinden Nuh'a vasiyet ettiğini

ve

sana vahyettiğimizi;

İbrahim'e,

Musa'ya

ve

İsa'ya önerdiğimiz yolu sizin için de yol kıldı/uygun gördü.

Şöyle ki:

'Dini dosdoğru uygulayarak ayakta tutun.

Onun hakkında bölünüp fırkalara ayrılmayın.'

Ancak onları çağırдыңın konu

müşriklere/ortak koşanlara çok ağır gelmiştir!

Allah dilediği kimseyi kendisine (Elçi) seçer

ve

kendisine içten yönelen kimseyi de doğru yola iletir.

14. Onların ancak kendilerine ilim geldikten sonra

gruplara ayrılmaları/ayrılığa düşmeleri;

aralarındaki kıskançlık

ve

çekişme (*benlik davası*) yüzündendir!

Eğer Rabbinden,

belli bir süreye kadar erteleme sözü geçmiş olmasaydı,

elbette aralarında hüküm verilmiş,

iş bitirilmiş olurdu.

Şüphesiz onların ardından kitaba mirasçı olanlar ise

onun hakkında işkillendiren/kuşkulu bir şüphe içindedirler.

15. İŞTE bunun için sen davet et

ve

emrolduğun gibi dosdoğru hareket et!

Onların hevâlarına/boş arzularına/isteklerine uyma!

De ki:

“Allah’ın indirdiği/gönderdiği her kitaba inandım! Aranızda adaleti sağlamakla emrolundum!

Allah bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir.

Bizim yaptıklarımız bize, sizin yaptıklarınız da size.

Sizinle aramızda bir çekişme/didişme/benlik davası yok!

Allah hepimizi bir araya toplayacaktır

ve

dönüş O’nun katınadır.”

16. O’nun kabul edilmesinin ardından

Allah hakkında tartışmaya girenlere gelince;

onların delilleri Rableri katında geçersizdir.

Üzerlerine bir gazap

ve

kendilerine şiddetli bir azap vardır.

17. Kitab’ı gerçeğe indiren Allah’tır

ve

mizanı/ölçüyü de!..

Nereden bileceksin belki de saat pek yakındır?

18. Ona inanmayan kimseler onun çabucak gelmesini isterler.

İnanan kimseler ise ondan ürperip korkarlar.

Bilirler ki o, şüphesiz gerçektir.

Haberiniz olsun saat hakkında tartışıp duran kimseler

elbette uzak bir sapıklık içindedirler.

19. ALLAH kullarına çok lütufkârdır.

Dilediğini rızıklandırır.

Güçlüdür, üstündür.

BÖLÜM 3

20. KİM ahiret sevabını/menfaatini/ekinini ister ise;
onun ekinini/sevabını/menfaatini artırırız.

Kim dünya menfaatini/ekinini ister ise;
ona da ondan bir şeyler veririz.
Fakat ahirette onun için başka hiç bir nasip/alacak yoktur.

21. YOKSA onların dinden kendileri için koydukları kuralları meşru kılan ortakları mı var, Allah'ın izin vermediği şeyleri!
Eğer cezaların ahirete, ayırt edilme gününe bırakılma sözü olmasaydı; aralarında hüküm/karar verilip iş çoktan bitirilirdi. Kuşkusuz zalimler için acıklı bir azap vardır.
22. O azap zalimlerin yaptıklarından dolayı tepelerine inerken korkudan titrediklerini görürsün. İnanan ve faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlar ise cennet bahçeleri içindedirler. Rableri katında her ne dilerlerse/isterlerse onlarındır. İşte en büyük lütuf budur.
23. Allah'ın; inanan ve faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara müjdelediği budur!
De ki: "Ben bunun karşılığında sizden kendim için herhangi bir şey/ücret^[2] istemiyorum. Yalnız (*birbirinize karşı merhametle ve*) *sevgi[yle davranmanızı!]*"
Kim bir iyilik üretirse Biz ondaki iyiliği artırırız. Şüphesiz Allah; çok bağışlayandır, iyiliğe karşılık verendir.
24. YOKSA onlar;
"Yalan düzerek Allah'a iftira etti" mi diyorlar?
Allah dilerse senin kalbini durdururdu (*eğer iftira etseydin?*)

[2] Bu vb. ayetlere göre, Peygamberlerin bırakın ücret istemeyi, kendilerine tebliğden dolayı 'sevgi beslenilmesini' bile söz konusu etmemişlerdir. Ancak müminlerin ve insanların birbirlerini sevmelerini dilemişlerdir. Bazı meal sahipleri: "Sadece sizin sevginizi istiyorum" diye çevirseler de Kur'an bütünlüğüne bakıldığında bütün Nebiler: "Ben bunun için sizden herhangi bir şey/ücret/karşılık istemiyorum" diyerek, sevgi de dahil; tüm karşılıkları reddetmişlerdir.

- Allah bâtı/yalanı mahveder!
 Kendi sözleriyle gerçeği yerleştirir.
 Şüphesiz O, göğüslerin özünde olanı çok iyi bilmektedir.
25. Kullarından tövbeyi kabul eden,
 kötülükleri affeden ve yaptıklarınızı bilen O'dur.
26. İnanıp da faydalı işi en iyi şekilde yapan kimselere
 cevap verir; onlara lütfundan arttırıp vererek!
 İnkârcılara gelince, onlara çetin bir azap vardır.
27. Eğer Allah kulları için rızıkı bolca yayıp döşeseydi
 mutlaka yeryüzünde azarlardı!
 Fakat dilediği ölçüyle yaratıyor.
 Çünkü O; kullarından haberdardır, görendir.
28. Ve O'dur ki, umutlarını kestikten sonra yağmuru indiriyor
 ve
 rahmetini yayıyor.
 O'dur koruyucu dost, çokça övülmeye lâayık olan!
29. O'nun ayetlerindendir;
 göklerin ve yeryüzünün yaratılması
 ve
 bu ikisinin içinde her canlıdan türetilip yayması!
 O dilediği zaman hepsini bir araya toplamaya güç yetirendir.

BÖLÜM 4

30. SİZE isabet eden bir musibet
 kendi ellerinizin kazandığı yüzündendir!
 Birçoklarını da affediyor.
31. Siz yeryüzünde O'nu aciz bırakamazsınız.
 Sizin Allah'ın dışında ne bir koruyucu dostunuz vardır,
 ne de bir yardımcınız!
32. Denizde dağlar gibi akıp gidenler O'nun ayetlerindendir.
33. Dilerse rüzgârı durdurur da böylece onlar (*yelkenli gemiler*)
 denizin üzerinde donmuş gibi kalırlar.

- Şüphesiz ki bunda çok sabreden, çok şükreden herkes için elbette ayetler/işaretler/dersler vardır.
34. Ya da içindekilerin kazandıkları yüzünden çeşitli sebeplerle onları batırır mahveder, birçoğunu da affeder/yaşamaya izin verir.
35. Öyle ki, ayetlerimiz hakkında tartışıp duranlar kendileri için kaçacak bir yer olmadığını bilsinler.
36. **ŞİMDİ** size verilen herhangi bir şey dünya hayatının geçici geçimliğidir! Allah katında bulunanlar ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır. İman edip ve Rablerine tevekkül edenler/güvenenler içindir!
37. Onlar günahın büyüklerinden ve hayâsızlıklardan^[3] kaçınarak uzak duranlardır. Öfkelenip kızdıkları zaman da affedenlerdir!
38. Onlar ki Rableri[nin çağrısına/emrine/sözleri]ne cevap verenler, namazı gereği gibi kılanlar, işleri/yönetimleri aralarında şûra/danışma^[4] ile olanlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak edenlerdir/harcayanlardır.
39. Bir zulüm ve haksızlık kendilerine gelip çattığında; yardımlaşarak/birbirlerine arka çıkararak karşı koyanlardır!
40. **KÖTÜLÜK YAPAN** bir kişiye/bir kötülüğün cezası aynıyla karşılık vermektir *(ki onu, o da tatsın ve bir daha yapmasın)*. Fakat kim affeder^[5] ve ıslahı/sulhu/barışı esas alırsa onun mükâfatı Allah'a aittir. Şüphesiz O, zalimleri hiç sevmez!

[3] Çirkef işlerden.

[4] Bütün ortak işlerini danışarak karara bağlayanlar.

[5] Karşılaştırma için bkz. Fussilet 34. Dikkat edilirse burada toplumsal değil; bireye yönelik, hataen yapılan kötülükler söz konusudur. Kişi dilerse affedebiliyor. İşlenen 'suç' toplumsal/kamuya yönelik ise sonuç şahsa bırakılmayıp yargıya intikal ettirilir.

41. Kim zulme uğramasının ardından kendini savunursa;
artık onlar için aleyhlerinde bir yol yoktur.
42. (*Aleyhlerine*) yol aranacak olanlar şu kişilerdir ki;
insanlara zulmederler ve
yeryüzünde terör saldırılarında bulunurlar!
İşte böyleleri için çok acıklı bir azap vardır!
43. Kim de sabreder ve bağışlarsa;
şüphesiz ki bu, çok gayret edilmesi gereken işlerdendir.

BÖLÜM 5

44. İŞTE (*böyle*):
Allah kimi (*düzelmek istemediği için*) sapıklığında bırakırsa
artık bundan sonra onun hiçbir dostu yoktur.
Azabı gördükleri zaman o zalimleri bir görsen!
“Geri dönüş için bir yol var mı?” derler.
45. Onları görürsün; zilletten başları önlerine düşmüş bir hâlde
ateşe sunulurlarken gizli gizli göz ucuyla bakarlar!
İnanan kimseler dediler ki:
“Gerçekten hüsrâna uğrayanlar; kendilerini ve
(*kendilerine uyan*) ailelerini
kıyâmet günü hüsrâna uğratanlardır.” Haberiniz olsun;
muhakkak ki zalimler sürekli bir azap içindedirler.
46. Onların Allah’ın dışında kendilerine yardım edecek
koruyucu dostları yoktur.
Allah kimi (*yanlış hayat tarzını seçen kişiyi*)
kendi sapıklığında bırakırsa
artık onun için bir yol (*kurtuluş*) yoktur.
47. RABBİNİZE (*çağrısına*) cevap verin;
Allah’tan geri çevrilmesi olmayan bir gün gelmezden önce!..

O gün sizin için;
ne sığınılacak bir yer var, ne de bir reddediş (*vardır!*)

48. **AMA** onlar yüz çevirirlerse,
Biz seni onların üzerine zaten bir bekçi olarak göndermedik!
Sana düşen yalnızca duyurmaktır/tebliğ etmektir!
Gerçekten Biz insana tarafımızdan bir rahmet
tattırdığımız zaman onunla sevinç duyar.
Ve eğer onlara ellerinin yapıp öne sürdüklerinden dolayı
bir kötülük isabet ederse o zaman da insan pek nankördür!

49. **GÖKLER**
ve
yeryüzünün imparatorluğu Allah'a aittir.
Dilediğini yaratır;
dilediği kimseye kız çocuklar,
dilediği kimseye de erkek çocuklar bağışlar.

50. Ya da onları;
erkekler
ve
kızlar olarak çift yaratır.
Dilediğini de kısır kılar.
Şüphesiz O; bilendir, gücü yetendir.

51. **ALLAH'**ın bir insan ile iletişim kurması/konuşması
söz konusu değildir;
ancak (*seçtiği elçilerle*) vahiy yolu ile/içlerine ilham ederek
veya
bir şeyi perdeleyerek/engel koyarak
ya da
elçi gönderip izniyle dilediğini vahyederek/bildirerek
iletişim kurar.
Şüphesiz O;
yücedir, doğru hüküm/karar verendir.

52. İşte bu şekilde;
sana da emrimizden bir ruhu^[6] (Kur'an'ı) vahyettik.
Sen kitap nedir, iman nedir bilmiyordun!
Ancak Biz onu bir nur/ışık/bir yol gösterici yaptık;
onunla kullarımızdan dileyen/doğru yol için,
birşeyler yapan kimseyi doğru yola iletiyoruz.
Şüphesiz sen de dosdoğru bir yola götürüyorsun;
53. Allah'ın yoluna!..
Göklerde
ve
yeryüzünde bulunanların hepsi kendisine ait olanın yoluna!..
İyi bilin ki,
bütün işler sonunda Allah'a döner.

---

[6] Kalpleri canlandıran Ruh/bir ŞİFA olarak Kur'an'ı vahyettik!

ZUHRUF SURESİ

İniş Sırası: 63 • Mushaf Sırası: 43 • Mekki Sure • 89 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ha, Mim.
2. APAÇIK KİTABA ant olsun!
3. Biz onu Arapça (*anladıkları/konuştukları dilde*)
bir Kur'an kıldık/yaptık.
Aklınızı kullan[ıp onu anlay]asınız diye!
4. Şüphesiz o, katımızdaki Ana Kitap'ta kayıtlıdır.
Elbette Allah'ın şânı yücedir, doğru hüküm/karar verendir.
5. ŞİMDİ o Zikri (Kur'an'ı) sizden uzaklaştırıp
bir yana mı atalım?
Siz haddi aşan bir halk/toplum oldunuz diye!
6. Öncekilere de nice Nebîler gönderdik!
7. Onlara hiçbir Nebî gelmedi ki;
onunla alay ediyor olmasınlar.
8. Biz de güç bakımından bunlardan daha çetinini helâk ettik.
Nitekim evvelkilerin örneği geçmiştir!
9. EĞER onlara:
"Gökleri ve yeryüzünü kim yarattı?" diye sorsan elbette:
"Çok üstün olan, bilen yarattı" derler.
10. O sizin için yeryüzünü bir beşik yapmış,
orada size birtakım yollar var etmiştir, doğru gidesiniz diye!
11. O gökyüzünden bir ölçüye göre su indirdi de
onunla ölü bir memleketi yeniden canlandırdı.
Siz de işte böyle çıkarılacaksınız!

12. O bütün çiftleri yarattı, sizin için gemilerden ve hayvanlardan bineceğiniz şeyleri de var etti.
13. Onların sırtlarına binip üzerlerine kurulduğunuz zaman da Rabbinizin nimetini anasınız ve:
“Bunları bize boyun eğdiren ne yücedir!
Yoksa biz bunları hizmetimize uygun yapamazdık.”
14. “Evet elbette biz Rabbimizin huzuruna dönücüleriz” diyesiniz.
15. OYSA ONLAR kullarından O’na (Allah’a) bir parça tasarladılar!
Gerçekten insan apaçık bir nankördür.

BÖLÜM 2

16. YOKSA O yarattıklarından kızları kendisine edindi de oğulları size mi seçip bıraktı?
17. Onlardan birisi O Rahman için ileri sürdüğü örnek ile müjdelendiği zaman yüzü simsiyah kesilmiş bir hâlde öfkeyle yutkunup durur!
18. “Süs içinde yetiştirilen, savaşta kendini gösteremeyecek olan[kızlar]ı mı?”
19. Rahman’ın kulları olan melekleri dişiler olarak tasarladılar/zannettiler.
Onların yaratılışlarına mı şahit oldular?
Onların şahitlikleri yazılacak ve sorgulanacaklar!
20. DEDİLER Kİ:
“Eğer Rahman dileseydi^[1] biz onlara tapmazdık.”
Onların bu hususta herhangi bir bilgileri yoktur.
Onlar sadece zanna dayanarak yalan söylüyorlar.

[1] Kader: İnsanın özellikleri demektir. İnsan özgür irade özelliğine sahip yaratılmıştır. İnsanlar putlara kendi özgür iradeleri ile tapıyorlar.

21. Yoksa Biz bundan önce onlara kitap verdik de şimdi ona mı tutunuyorlar?
22. Hayır, aksine dediler ki:
“Biz atalarımızı bir yol üzerinde bulduk, şüphesiz biz de onların izlerinde dosdoğru gidiyoruz.”
23. İşte böyle;
senden önce de hangi kente bir uyarıcı gönderdiysek oranın ileri gelen/refah sahipleri şöyle dediler:
“Biz atalarımızı bir din/yaşam tarzı üzerinde bulduk ve biz de onların yaşam tarzlarına/izlerine bağlı kalanlarız”.
24. (*O Nebilerden her biri*) dedi ki:
“Ben size atalarınızı üzerinde bulduğunuz yoldan daha doğrusunu getirmiş olsam da mı?”
Onlar da dediler ki:
“Şüphesiz ki biz, gönderildiğin şeyi inkâr edicileriz.”
25. Biz de onlardan intikam aldık.
Öyleyse bak yalanlayanların sonu nasıl oldu?

BÖLÜM 3

26. **HANİ BİR ZAMAN** İbrahim babasına
ve
halkına şöyle demişti:
“Ben sizin kulluk ettiklerinizden kesinlikle uzağım.
27. Beni yaratan hariç!
Şüphesiz O bana doğru yolu gösterendir.”
28. (İbrahim) bu sözü ardında kalıcı bir söz yaptı ki,
onlar doğru yola dönsünler.
29. Doğrusu bunları ve
babalarını kendilerine apaçık gerçeği ortaya koyan
bir elçi gelinceye kadar yaşatıp geçindirdim.
30. Gerçek kendilerine gelince;
“Bu bir büyüdür, biz onu inkâr edicileriz” dediler.

31. **YİNE** dediler ki: “Bu Kur’an şu iki şehirden
(*mevki sahibi*) büyük bir adam üzerine
indirilmeli değil miydi?”
32. Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar?
Dünya hayatı içinde onların aralarındaki geçim kaynaklarına
Biz izin verdik.
Onlardan bazısını bazıları üzerine derecelerle/kabiliyetce
üstün kıldık ki;
onların bazısı bazısını çalıştırsın!
Rabbinin rahmeti onların toplayıp yığıldıkları şeylerden
daha iyidir.
33. Şayet insanların (*özenti nedeniyle özgür düşünemeyen*)
bir tek millet olması durumu olmasaydı elbette,
Rahman[*iyiliği sonsuz olan*]'ı inkâr eden kimselerin evlerine;
gümüştten çatılar
ve
üzerinde çıkıp yükselecekleri merdivenler,
34. odalarına kapılar ve
üzerinde yaslanacakları koltuklar yapardık
35. ve daha nice süs!..
Bunların hepsi yalnızca dünya hayatının
geçimliğinden ibarettir!
Ahiret ise Rabbinin katında korunup sakınanlar içindir.

BÖLÜM 4

36. **KİM** Rahman’ın Zikrinden (Kur’an’dan) yüz çevirerek
görmezlikten gelirse ona bir şeytan musallat olup
peşine takılır^[2] artık bu onun yakın bir arkadaşı olur.

[2] Şeytan Kur’an’dan yüz çevirenlerin zihinlerine sürekli yanlış düşünceler fısıldar, onu ikna eder ve böylece artık insan şeytanın sürekli takipçisi olur. Lâkin karar veren şeytan değil insandır! Kararlarımızı kendimiz hür irâdemizle veriyoruz.

37. Kendileri yoldan çıkıp saptıkları hâlde onlar sanırlar ki,
kendileri doğru yoldadırlar!
38. Nihayet Bize geldiği zaman dedi ki:
“Ah ne olurdu!
Benimle senin aranda iki doğu arası kadar uzaklık olsaydı!
Meğer bu arkadaş ne kötüyümü!”
39. Bugün (*konuşmanız*) size asla fayda sağlamayacaktır.
Çünkü siz hainlik ettiniz/zulmettiniz.
Mutlaka siz azapta da ortaksınız.
40. ÖYLEYSE sağırlara (*işitmek istemeyenlere*)
sen mi işittireceksin?
Ya da körü (*aklını kullanmayarak görmek istemeyeni*)
ve
apaçık bir sapkınlık içinde olan kimseyi
sen mi hidâyete/doğru yola ileteceksin?
41. Biz seni alıp (*vefat ettirip*) götürsek de
kesinlikle yine de onlardan intikam alırız.
42. Ya da
onları tehdit ettiğimiz (*azabı*) sana gösteririz.
Elbette Biz onlara güç yetiricileriz.
43. Öyleyse sen,
sana vahyedilene sımsıkı sarıl/gereğini yerine getir.
Çünkü sen dosdoğru bir yoldasın.
44. Şüphesiz bu (Kur’an) sana ve halkına bir öğüttür.
Ama yakında sorgulanacaksınız!
45. Senden önce gönderdiğimiz
rasûllerimizden/elçilerimizden sor:
“Biz Rahman’ın yanında,
ibadet edilecek başka ilâhlar kılmış mıyız?”

[3] Veya: “Senden önce elçilerimizle birlikte gönderdilerimize/vahiylere/kitaplara bak ve bunu kendi kendine de sor/sorgula! Veyahutta evvelki elçilerin yolundan gittiğini söyleyenlere de sorabilirsin. Bkz. Nahl 43. ayet ve dipnotu.

BÖLÜM 5

46. **ANT OLSUN** Musa'yı ayetlerimizle
Firavun'a ve ileri gelen adamlarına göndermiştik.
"Ben âlemlerin Rabbinin elçisiyim" dedi.
47. Fakat ayetlerimizle onlara gelince onlar o zaman
onlarla alay ederek gülüyorlar!
48. Oysa onlara hiçbir ayet/mucize göstermedik ki,
diğerinden daha büyük olmasın!
Onları azap ile yakaladık dönsünler diye.
49. Ve dediler ki: "Ey sihirbaz!
Bizim için Rabbine senin katındaki sözü hürmetine dua et;
gerçekten biz de doğru yola geleceğiz."
50. Fakat onlardan azabı kaldırdığımız zaman
bir de bakarsın ki, onlar sözlerini bozuyorlar!..
51. Firavun kavminin içinde bağırdı dedi ki:
"Ey kavmim! Mısır'ın mülkü ve
altından akıp giden şu nehirler benim değil mi?
Hâlâ görmüyor musunuz?"
52. Ben şu zavallı ve neredeyse söz anlatamayacak olan kişiden
üstün değil miyim?
53. Onun üzerine altından bilezikler atılmalı değil miydi?
Veya onunla birlikte birbiri ardınca dizili melekler
gelmeli değil miydi?"
54. Böylelikle kavmini kandırıp aşağıladı.
Onlar da ona boyun eğdiler!
Çünkü onlar yoldan çıkmış bir kavim idiler.
55. Sonunda Bizi hışımlandırınca onlardan intikam aldık!
Derhal hepsini boğduk.
56. Böylece onları geçmiş atalar olarak
ve
sonradan gelenler için bir misâl/ibretlik kıldık.

BÖLÜM 6

57. ŞİMDİ ne zaman bir örnek olarak Meryem oğlu^[4] anlatılsa kavmin hemen ondan ötürü feryat ediyor!
58. Diyorlar ki:
 “Bizim ilâhlarımız mı (*tapındığımız melekler mi*) daha iyi, yoksa o mu (İsa mı?)”
 Bunu sana ancak tartışmak için misâl verdiler.
 Doğrusu onlar düşmanlık eden bir topluluktur.
59. O (İsa); ancak kendisine nimet verdiğimiz ve İsrailoğullarına örnek kıldığımız bir kuldur!
60. Ve eğer dileseydik/özgür irade vermeseydik sizden melekler olur yeryüzünde sizin yerinize geçerlerdi!
61. VE ŞÜPHE SİZ o saat konusunda (*Allah; bu Kur’an ile*)^[5] bilgi verir/bir ilim ile hatırlatır.

[4] Allah Kur’an’da: Hz. İsa’nın normal bir insan/kul ve diğer Peygamberlerinden bir Peygamber olduğunu ifade ediyor (bkz Zuhruf 59. ayet), ama hristiyanlar onu ilâhi bir kimlik ile anıyorlar. Mekke Müşrikler de hristiyanların bu tutumunu kendi ilâhlarına (Allah’a) ortak koştukları (Melekler ve Lât, Menât, Uzza vb. gibi putlar) ile kıyas yaparak tartışmak istiyorlar.

[5] Bu ayette geçen ‘o’ zamiri Kur’an’dır ve Allah Hz. İsa hakkında yukarıdaki ayetlerde anlattığı bilgilerden sonra: “Bana uyun, doğru yol (anlayış) bu Kur’an’dır” der (en doğrusunu Allah bilir). Bazı meal sahipleri Hz. İsa olarak algılamışlardır. Bu onların Hz. İsa (as) ölmedi, tekrar dünyaya (ahir zamanda) gelecektir, diye olan inançlarından. Bu görüş, Allah’ın Sünnetine/Yasasına aykırıdır ve bu iddia sadece hristiyanların iddiasından ibarettir. Zira Allah: “(Yaratılan) her nefis mutlaka ölümü tadacaktır” buyurmuştur. Dolayısıyla Hz. İsa da kul olması hasebiyle vefat etmiştir, tekrar gelmeyecektir. Bkz. Maide 117, Nisa 158-159, Enbiya 34, Meryem 30-34. ayetler. Bu iddia kesinlikle israiliyyattır; Hz. İsa’dan sonra, son Peygamber olarak Hz. Muhammed sav. gelince; taassup sahibi hristiyanların psikolojik olarak eziklik duymalarından dolayı, tekrar Hz. İsa’yı, dünyanın sonu gelmeden önce yeryüzüne bu şekilde indirerek, Hz. Muhammed’i gündem dışı bırakmak gibi; ‘ihtiras ve hasetlerinden’ kaynaklanmaktadır!.. Ümmetin alimlerinden pek çoğu da israiliyyata uyarak böyle inanmışlardır. Peygamberimize de (haşa) hadis ile ‘tekrar ineceğini’ söylettirerek iftira etmişlerdir.

- O saatin/kıyâmetin geleceğinden hiç şüphe etmeyin;
bana uyun, doğru yol budur!
62. Sakın şeytan sizi bu yoldan alıkoymasın.
Çünkü o, sizin için apaçık saldırgan bir düşmandır.
63. İSA açık delillerle gelince dedi ki: "Size 'Hikmet'i getirdim.
Size hakkında ayrılığa düştüğünüz şeylerden
bir kısmını açıklamak için geldim.
Allah'tan sakının ve bana uyun!
64. Şüphesiz Allah; O benim de Rabbimdir, sizin de Rabbinizdir.
Öyleyse O'na ibadet edin. Dosdoğru yol işte budur!"
65. Sonra aralarından çıkan gruplar
birbirleriyle ayrılığa düştüler.
Artık o zulmedenlerin vay haline!
Acıklı bir günün azabından dolayı!
66. ONLAR ille de saati mi bekliyorlar?
Farkında olmadıkları bir anda,
ansızın kendilerine gelmesini mi?
67. O gün samimî dostlar birbirlerine düşmandırlar!
Allah'tan korkup sakınanlar hariç!

BÖLÜM 7

68. "EY KULLARIM!
Bugün size korku yoktur ve siz üzülmezsiniz."
69. Bunlar ayetlerimize inandılar ve
teslim olarak gereğini yerine getirmeye çalıştılar.
70. "Siz ve eşleriniz cennete girin!
Ağırlanarak neşelendirileceksiniz."
71. Onların etrafında altın tepsiler ve kadehler dolaştırılır;
orada nefislerin çektiği ve gözlerinin hoşlandığı şeyler vardır.
"Siz orada (ölümsüz) sürekli kalıcılırsınız.

72. Yapmış olduklarınıza karşılık
size miras bırakılan cennet işte budur!
73. Orada sizin için birçok meyveler vardır onlardan yersiniz.”
74. ŞÜPHE SİZ suçlular
cehennem azabı içinde sonsuz kalıcıdır.
75. Onlardan hiç kesintiye uğramayacaktır ve
onlar orada ümitsizdirler!
76. Biz onlara zulmetmedik
fakat kendilerine zulmediyorlardı.
77. (Kâfirler) şöyle seslendiler:
“Ey Malik! (*Ey cehennem görevlisi söyle de*) Rabbin
bizim işimizi bitirsin/hakkımızda hükmünü (*acele*) versin.”
O (*görevli*) dedi ki:
“Şüphesiz siz sonsuza dek kalıcısınız.”
78. (*SİZ ey günahkârlar!*)
Ant olsun Biz size gerçeği getirdik
fakat pek çoğunuz gerçekten/gerçek olandan hoşlanmıyor.
79. Yoksa bir iş mi kararlaştırdılar? Şüphesiz Biz de kararlınız!
80. Yoksa sırlarını ve
gizli konuşmalarını işitmediğimizi mi sanıyorlar?
Aksine işitiriz. Yanlarında bulunan elçilerimiz de yazıyorlar.
81. (*EY MUHAMMED/EY İNANAN KİŞİ onlara*) de ki:
“Eğer Rahman’ın bir çocuğu olsaydı
(*ki O, bundan münezzehdir*),
ona^[6] kulluk edenlerin ilki ben olurum!”
82. Göklerin ve yeryüzünün Rabbi, Arş’ın Rabbi Allah,
onların nitelendirmelerinden münezzehdir/uzaktır!
83. Bırak onları dalsınlar ve oyalansınlar,
kendilerine vadedilen günlerine kavuşuncaya kadar!

[6] Hristiyanların, Hz. İsa’ya “oğul” gözüyle bakmalarına sitem/kınama vardır.

84. O gökyüzünde de tek İlâh'tır/imparatordur,
yeryüzünde de tek imparatordur/İlâh'tır.
O bilir/bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
85. Göklerin, yeryüzünün ve
ikisi arasında bulunanların mülkü/imparatorluğu
kendisine ait olan Allah ne yücedir!
Saatin bilgisi O'nun yanındadır.
O'nun huzuruna döndürülürsünüz.
86. Bazılarının O'ndan başka sığınıp yalvardıkları kimseler
şefaate güç yetiremezler;
ancak hakikatleri bilenler şahitlik/şefaate edebilirler.
87. Eğer onlara kendilerini kim yarattı? diye sorsan,
elbette; "Allah" derler.
O hâlde bu sapkınlık neden?
88. O elçinin sözü şu olmuştur:
"Ey Rabbim! Bunlar inanmayan bir topluluktur."
89. Sen onlardan vazgeç/ayrıl:
"Size selâm olsun/iyi günler" diyerek!
Çünkü yakında bilecekler!

---

[7] Şahitlik etmeye.

[8] Dünyada gördükleri olaylara kendi dilediklerince şahitlik edemezler.

DUHAN SURESİ

İniş Sırası: 64 • Mushaf Sırası: 44 • Mekki Sure • 59 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ha, Mim.
2. APAÇIK kitaba (Kur'an'a) ant olsun;
3. Biz onu mübârek bir gecede^[1] indirmeye başladık.
Çünkü Biz uyarıcıyız.
4. Bu hikmetli iş o gece yerine getirildi.
5. Katımızdan bir emir olarak!
Şüphesiz Biz elçiler göndericiyiz;
6. Rabbinden bir rahmet/merhamet olarak!
Şüphesiz O işitendir, bilendir.
7. Göklerin, yeryüzünün ve
ikisi arasında bulunanların Rabbidir.
Eğer kesin inananlar iseniz!
8. O'ndan başka İlâh yoktur. Yaşatır ve öldürür.
Sizin de Rabbinizdir, önceki atalarınızın da Rabbi'dir!
9. Aksine onlar şüphe içinde oyalanıp/eğlenip duruyorlar!
10. ÖYLEYSE şimdi sen
gökyüzünde açık bir duman görüneceği günü gözetle!
11. O insanları sarıp kaplayıverir. İşte bu çok acıklı bir azaptır.
12. "Rabbimiz! Azabı bizden kaldır.
Çünkü biz kesin inananlarız" (*derler*).

[1] Mübârek kelimesi bir sıfattır: Bolluk getiren, bereketli, verimli, kutlu, kutsal?! Gecelerden herhangi bir gece, gecenin/gecelerin kutsallığı yoktur. Ancak; bu sıfatı almasının sebebi Kur'an'ın ilk vahyedildiği an gece olduğu için, Kur'an'ın mübârekliği sebebiyle böyle anılmış olabilir. En doğrusunu Allah bilir.

13. Artık onlar için öğüt almak nasıl mümkün olabilir ki?!
Oysa kendilerine apaçık bir elçi gelmişti.
14. Sonra ondan yüz çevirdiler ve dediler ki:
“Bu öğretilmiş/eğitilmiş/yönlendirilmiş bir mecnundur!”
15. Biz azabı birazcık kaldırırız ancak siz
yine de eski hâlinize dönersiniz.
16. O gün büyük bir yakalayışla yakalarız.
Çünkü Biz intikam alıcıyız!
17. **HİÇ KUŞKUSUZ** Biz onlardan önce;
Firavun halkına yaptıklarının karşılığını verdik.
Onlara değerli bir elçi geldi.
18. “Allah’ın kullarını bana teslim edin.
Çünkü ben sizin için güvenilir bir elçiyim!”
19. Allah’a karşı ululuk taslamayın!
Şüphesiz ben size apaçık bir kanıt getiriyorum.
20. Doğrusu ben,
beni taşlamanızdan/kovmanızdan
benim ve sizin Rabbiniz olan Allah’a sığındım.
21. Eğer bana inanmıyorsanız
hiç değilse benden uzak durun/engellemeyin” (*dedi*).
22. Sonraları Rabbine:
“Bunlar suçlu bir toplum” diye dua etti.
23. (Allah da): “O hâlde kullarımı geceleyin yürüt.
Çünkü siz mutlaka takip edileceksiniz.
24. Denizi açık bırak!
Çünkü onlar ordu hâlinde gelip boğulacaklar.
25. Onlar nice bahçeleri ve pınarları terkettiler!
26. Nice ekinler/çiftlikler ve güzel konaklar!
27. Ve nice mutluluk verici nimetler!
28. İşte böyle,
Biz bunları başka bir kavme miras bıraktık!
29. Gökyüzü ve yeryüzü onların üzerine ağlamadı!
Fırsat verilenlerden de olmadılar.

BÖLÜM 2

30. **ANT OLSUN** Biz
İsrailoğullarını alçaltıcı azaptan kurtardık.
31. Firavun'dan!..
Çünkü o sınırı aşanlardan ululuk taslayan birisi idi.
32. Ant olsun bir ilme dayalı olarak;
onları (*yaşadıkları çağda*) diğer toplumlardan kabiliyetli kıldık.
33. Onlara içinde apaçık bir belâ bulunan işaretler (*mucizeler*)
verdik.
34. **BUNLAR** da (*Mekke'de uyarılanlar*) şöyle diyorlar:
35. "İlk ölümümüzden başka bir şey yoktur,
biz yeniden diriltilecek değiliz.
36. Öyleyse atalarımızı getirin.
Eğer doğru söyleyenler iseniz!"
37. Onlar mı daha hayırlı/güçlü yoksa Tubba Kavmi ve
onlardan önceki kimseler mi?
Onları yok ettik.
Çünkü onlar suç işleyen kimseler idiler.
38. **GÖKLERİ**, yeryüzünü ve ikisi arasında bulunanları;
oyun-eğlence olsun diye yaratmadık!
39. Biz ikisini de gerektiği gibi/hak üzere yarattık.
Fakat onların birçoğu bilmiyor!
40. **GERÇEK ŞU Kİ**; ayırdetme/hüküm günü
onların hepsinin buluşma/duruşma günüdür.
41. O gün dostun dosta hiçbir şekilde yararı olmaz.
Ve onlara yardım da edilmez.
42. Allah'ın rahmet ettiği kimseler hariç!
Şüphesiz O; üstündür, esirgeyendir.

BÖLÜM 3

43. ŞÜPHESİZ o zakkum ağacı;
 44. günahkârların yemeğidir.
 45. Maden eriyiği gibi karınların içinde kaynar durur;
 46. kızgın/kaynar suyun kaynaması/fokurdaması gibi!
 47. "Onu yakalayın ve cehennemın ortasına sürükleyin.
 48. Sonra başının üstüne kaynar su azabından dökün."
 49. "Tat bakalım! Çünkü sen kendince üstündün, şerefliydin!"
 50. "Şüphesiz kuşkulanıp durduğunuz şey işte budur!"
51. MUHAKKAK Kİ korunup sakınanlar
 güvenli bir makamdadırlar.
 52. Bahçelerde ve pınar başlarında.
 53. İnce ipekten ve parlak atlastan giysiler giyerek
 karşılıklı otururlar.
 54. İşte böyle! Biz onları iri gözlü eşlerle de eş kılmışızdır.
 55. Orada güven içinde her türlü meyveyi isteyebilirler.
 56. Orada ilk ölümden başka ölüm tatmazlar
 Ve onları cehennem azabından korumuştur.
 57. Rabbinden bir lütuf olarak!
 En büyük kazanç/mutluluk işte budur!
58. BÖYLECE Biz onu (Kur'an'ı)
 senin lisânın ile kolay anlaşılır kıldık/hâle getirdik ki;
 insanlar düşünüp öğüt alsınlar.
 59. Öyleyse sen gözetleyip bekle!
 Çünkü onlar da gözetleyip bekleyenlerdir!

CASIYE SURESİ

İniş Sırası: 65 • Mushaf Sırası: 45 • Mekki Sure • 37 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ha, Mim.
2. **K**İTABIN indirilmesi güçlü
ve
hikmet (*doğru karar/hüküm*) sahibi Allah'tandır.
3. Şüphesiz göklerde ve yerde
inanınlar için elbette ayetler^[1] (*çeşitli bilim konuları*) vardır.
4. Sizin yaratılışınızda ve yaydığı canlılarda da
kesin inanan bir kavim için (*düşünüp araştırılması gereken*)
ayetler/ibretler/dersler/bilim konuları vardır.
5. Gece ile gündüzün değişmesinde,
Allah'ın gökten indirdiği rızıkta/yağmurda,
ölümünün ardından onunla (*yağmur ile*) yeri diriltmesinde
ve
rüzgârları (*değişik yönlerden*) çevirip estirmesinde;
aklını kullanan bir kavim için göstergeler/işaretler vardır.
6. İşte bunlar Allah'ın ayetleri!..
Onları sana gerçekte okuyoruz/bildiriyoruz.
Öyleyse Allah'tan
ve
O'nun ayetlerinden sonra hangi söze inanacaklar?

[1] Kâinattaki varlıklara 'ayetler' denildiği anlaşılıyor. Kur'an'daki yazılı ayetler ile kâinattaki yaratılan ayetleri birlikte incelemek ve istifade etmek lazım. Bilim yapmanın farz (emir) olduğu anlaşılıyor. (Bilim: Kâinattaki varlıkların ve olayların özelliklerini öğrenme ve istifade edebilme çalışmaları. Bkz. GİRİŞ Bölümünde detay verildi).

7. İFTİRACI, günahkâr her kişinin vay haline!
8. O kendisine Allah'ın ayetleri okunurken iştirir sonra da; onları hiç duymamış gibi büyüklük taslamakta ısrar eder! Artık onu can yakıcı bir azap ile müjdele.
9. Ayetlerimizden bir şey öğrendiğinde onu alaya alır! İşte onlar var ya onlara alçaltıcı bir azap vardır.
10. Arkalarından da cehennem! Onlara kazandıkları şeyler hiçbir şekilde fayda vermez. Allah'tan başka edindikleri dostlar da fayda vermez. Onlara büyük bir azap vardır.
11. İŞTE BU bir hidâyettir/yol göstermedir. Rablerinin ayetlerini inkâr edenlere gelince; onlara can yakıcı, çok acıklı bir azap vardır.

BÖLÜM 2

12. EMRİ (*tabiat kanunları*) gereğince gemilerin akıp gitmesi ve lütfundan aramanız için denizi size boyun eğdiren Allah'tır. Umulur ki, şükredersiniz!
13. Göklerde ve yeryüzünde ne varsa hepsini kendisinden bir lütuf olarak istifadenize sundu. Şüphesiz bunda düşünen bir kavim için işaretler vardır.
14. İnananlara de ki:
"Allah'ın günlerini ummayanları^[2] özgür bıraksınlar!
Her kavmin yaptıkları şeylerin karşılığını verir."

[2] Artık tamamen yoldan çıkmış, kendilerine hiçbir şekilde çeki düzen vermeyen, öğütten yüz çeviren, kalpleri katılaştırmış, adeta Allah'ın (inkârlarından dolayı) kalplerini mühürlediği (ancak tövbe ederlerse başka); zâhiren; basiret sahibi müminler/inanan kişiler bu durumlarını, onların tavır ve davranışlarından ve söylemlerinden anlarlar. Allah'ın vadettiği azaba; kıyâmet ve hesap gününün geleceğine inanmayanları bıraksınlar, affetsinler derken; aslında, Allah'a havale etsinler manâsı hakimdir. Siz uğraşmayın, kulluğunuza bakın, onları bana bırakın, demektir. İş O'na bırakıldı mı, artık tercih hakları yoktur azaptan başka! Vay o nankörlerin haline! Allah en doğrusunu bilendir!

15. Kim yararlı bir iş yaparsa kendi lehinedir,
kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir.
Sonra Rabbinizin huzuruna döndürülürsünüz.
16. DOĞRUSU BİZ; İsrailoğullarına kitap,
hüküm/bilgelik ve Nübüvvet/Nebilik verdik.
Onları temiz şeylerden rızıklandırdık.
Onları (*yaşadıkları çağda*) diğer toplumlardan
kabiliyetli kıldık.^[3]
17. Ve onlara dinlerinde/işlerinde açık deliller verdik.
Ancak onlara ilim geldikten sonra
sırf aralarındaki ihtiras/çekememezlik yüzünden
ayrılığa düştüler.
Şüphesiz Rabbin kıyâmet günü
aralarında ihtilâf ettikleri şeyler hakkında
hüküm/karar verecektir.
18. Sonra seni de emirlerimiz bulunan bir yol üzere kıldık.
Öyleyse sen ona (Kur'an'a) uy!
Bilmeyenlerin hevâlarına/tutkularına uyma!
19. Çünkü onlar,
Allah'tan gelecek olan hiçbir şeyi senden savamazlar.
Gerçekten zalimler birbirlerinin evliyâsı/dostlarıdır.
Allah da korunup sakınanların velisi/dostudur.
20. Bu (*Kur'an ayetleri*) insanlar için basîretlerdir.^[4]
Kesin inananlar için bir yol gösterici ve rahmettir.
21. Yoksa kötülükleri işleyip duranlar kendilerini iman edenler
ve salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanlar ile;
hayatlarında ve ölümlerinde eşit tutacağımızı mı sandılar?
Ne kötü hüküm veriyorlar!

[3] Onlar kendi dönemlerinde tek Allah'a inanan ve kitaba sahip topluluk idiler.

[4] Basiret: İleri görüşlülük. Allah ayetlerinin muhteşemliği, en büyük özelliği/formatı; insanı ileri görüşlü ve isabetli karar verme gücüne sahip kılmıştır. Bir başka ifadeyle; söylediği sözün, yapacağı davranışın ileride kendisine neye mâ-lolacağını; sözü söylemeden, davranışı yapmadan önce düşündürendir.

BÖLÜM 3

22. ALLAH gökleri ve yeri bir hesap ile yarattı.
Ta ki, herkes kazandığıyla karşılık görsün/bulsun!
Onlara zulmedilmez.
23. ŞİMDİ SEN arzusunu ilâh edinen ve
Allah'ın bilgisi dahilinde kişiyi kendi sapıklığında bıraktığı;
işitmek istemeyen, düşünmekten kaçan,
görmek istemeyen kimseyi gördün mü?^[5]
Artık Allah'ı dinlemedikten sonra
onu kim doğru yola iletebilir? Hâlâ düşünmüyor musunuz?
24. Dediler ki: "Hayat sadece bu dünya hayatımızdır!
Ölürüz ve yaşarız.^[6] Bizi zamandan başkası yok etmiyor!"
Oysa bu konuda onların hiçbir ilimleri/bilgileri yoktur.
Onlar sadece zann ediyorlar/tahmin yürütüyorlar.
25. Açık açık ayetlerimiz onlara okunduğu zaman
onların delilleri;
"Eğer doğru sözlüler iseniz atalarımızı getirin",
demekten başkası değildir.
26. De ki:
"Allah size hayat veriyor, sonra sizi öldürüyor.

[5] Veya şu şekilde de manâ verilebilirdi: "Söyleyin bana; o kimse hevâsını ilâh edinmişse/hevâsının peşine düşmüşse, Allah da bir bilgi (hakettiği) üzere kendini şaşkınlığı içinde bırakmış, kulağını ve kalbini (hakettiği için) mühürlemişse ve gözlerine de bir perde çekmişse..." ancak biz, metinde geçen manâyı tercih ettik ve artı olarak bu manâyı da dipnotta belirtmiş olduk. "Allah hiçkimseyi saptırmaz!" Kişiler kendi tercihleri sonucu; sapıklığa veya hidâyete yönelirler. Burada "Biz insana iki yol gösterdik, o; ya şükredici (iman eder) veya nankör (kâfirlerden) olur!" muhtevalı ayet ile "Allah kimseyi saptırmaz ayeti örtüşmektedir... Allah azze ve celle; iki yoldan birinin seçimini insanın tercihine bırakmıştır.

[6] Tesadüfen veya doğadaki güçlerin bir ürünü olarak ölürüz ve yaşarız?! Burada ateist materyalizm reddeliliyor.

Sonra da;
hakkında şüphe olmayan kıyâmet gününde sizi toplar.
Ama insanların birçoğu bilmiyor.”

BÖLÜM 4

27. GÖKLERİN ve yerin mülkü/imparatorluğu Allah'ındır.
O Saat'in gelip çattığı gün;
işte o gün, bâtıla/yanlışla sapanlar hüsrâna uğrarlar.
28. Her toplumu dizleri üzerine çökmüş hâlde görürsün!
Her toplum kendi kitabına^[7]
(*kayıtları tutulan kütüğüne*) çağırılır (*ve denilir ki:*)
“Bugün yaptıklarınızın karşılığı verilecektir.”
29. “İşte (*içinde tüm bilgilerinizi tuttuğumuz kütüğümüz*) kitabımız!
Sizin aleyhinizde gerçeği konuşuyor.
Çünkü Biz yaptıklarınızı kaydediyorduk.”
30. İNANIP salih amel/faydalı bir işi
en iyi şekilde yapanlara gelince,
Rableri onları rahmetine girdirir.
İşte apaçık kurtuluş/başarı budur!
31. İnkârcılara gelince:
“Ayetlerim size okunmuştu da siz büyüklük taslamış
ve
böylece suçlu bir toplum olmuştunuz değil mi?”
32. Şüphesiz; “Allah'ın sözü gerçektir
ve
o Saat'te şüphe yoktur” denildiği zaman siz demiştiniz ki:
“Saat'in ne olduğunu bilmiyoruz.
Biz onun ancak bir varsayım olduğunu sanıyoruz!
Kesin bilgi edinmiş değiliz” demiştiniz.

[7] Kendi sicil/bilgi/kişisel dosyasına.

33. Yaptıkları işlerin kötülükleri onlara belli oldu
ve
kendisiyle alay ettikleri şey onları kuşatıverdi.
34. **DENİLDİ Kİ:**
“Bu gününüzle karşılaşmayı unuttuğunuz gibi
Biz de bugün sizi unuturuz.
Barınağınız ateştir!
Ve size hiçbir yardımcı da yoktur.”
35. İşte böylece siz Allah’ın ayetlerini alaya aldınız.
Dünya hayatında aldandınız.
Artık bugün ondan çıkarılmazlar,
özürleri de dinlenmeyecektir.
36. **BU** durumda bütün övgü göklerin Rabbi,
yeryüzünün Rabbi,
bütün âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur.
37. Göklerde
ve
yeryüzünde büyüklük O’nundur!
Üstün ve güçlü olandır.
Doğru hüküm/karar verendir.

AHKÂF SURESİ

İniş Sırası: 66 • Mushaf Sırası: 46 • Mekki Sure • 35 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Ha, Mim.
2. KİTABIN indirilişi; güçlü
ve
hikmet (*insanların faydasına olan bilgi*) sahibi Allah'tandır.
3. Gökleri, yeryüzünü ve ikisi arasında bulunanları
ancak mükemmel hesap ve bir süre için yarattık.
İnkâr edenler uyarıldıkları şeylerden yüz çeviriyorlar.
4. De ki:
"Gördünüz mü/gözünüzde canlandırdınız mı?
Allah'ın dışında yalvardığınız şeyler
yeryüzünde neyi yarattılar bana göstersenize?
Yoksa onların göklerde bir ortaklıkları mı var?
Bana bundan önce indirilmiş bir kitap
veya
ilimden bir eser/bir bilgi kalıntısı getirin!
Eğer doğru söyleyenlerden iseniz."
5. Allah'ı bırakarak kıyâmet gününe kadar
kendisine cevap veremeyeceklere dua edenden/yalvarandan
daha sapık kim olabilir?
Oysa onlar (*ölüler [yatırlar], heykeller*);
bunların yalvarışlarından habersizdirler!
6. Bütün insanlar (*yargılanmak üzere*) toplandığı zaman,
onlara düşman kesilirler
ve
onların kendilerine kulluk ettiklerini inkâr ederler!

7. APAÇIK AYETLERİMİZ onlara okunduğu zaman kendilerine gelen gerçeği inkâr edenler dediler ki:
“Bu apaçık bir sihirdir.”
8. Yoksa; “Onu uydurdu” mu diyorlar?
De ki: “Eğer ben onu uydurmuşsam Allah’tan bana gelecek cezayı (*savmaya/durdurmaya*) gücünüz yetmez.
Sizin onun hakkında yaptığınız taşkınlıkları O çok daha iyi bilir.
Benimle sizin aranızda şahit olarak O yeter.
Ve O; çok bağışlayan, çok esirgeyendir.”
9. De ki:
“Ben (*ilk kez elçilik verilen*) elçilerden bir türedi değilim!^[1]
Bana ve size ne yapılacağını da bilmem!^[2]
Ben ancak bana vahyedilene uyarım.
Ben apaçık bir uyarıcıdan başkası değilim.”
10. De ki: “Bakın hiç düşündünüz mü?
Bu Allah katından ise ve siz de onu inkâr etmişseniz;
İsrailoğullarından bir şahit de bunun benzerine^[3]
şahitlik edip inanmışsa ve

[1] Başka ifade biçimleri: 1) Ben Allah elçilerinin ilki değilim. 2) Ben de diğer elçiler gibi bir beşerim. 3) Dolayısıyla ben; bu elçiler arasında da bir yenilikçi, yani bütün bunları kendimden uyduruyor da değilim; aksine aynı kaynaktan besleniyoruz. Yani: “Benden önce Allah elçileri tarafından tebliğ edilmemiş olan şeyleri size bildiriyor değilim”. Ortak söz: Allah’ın bütün Peygamberleri tarafından tebliğ edilen, ahlâki öğretilerin aynılığını/bir olduğunu ifade eden söylemdir.

[2] Son Rasûl (Hz. Muhammed); Allah’ın bana ve size ne yapacağını bilmem, diyor. Gelecekte haber verenler, kendisine bağlananları cennete götüreceklerini söyleyenler bu durumda yalan söylemiş olurlar. Kesin cennete gidecekmiş gibi hareket edenler de yanlış oluyorlar.

[3] Burada zikredilen ‘benzer kişi’ Hz. Musa’dır. Şahit te: İsrailoğullarından (sonradan Müslüman olan Yahudi Bilginlerinden) Abdullah b. Selâm’dır. Karşılaştırmak için bkz. Hz. Muhammed Peygamber’in (sav) geleceği ile ilgili, iki Tevrat pasajı. (Tesniye XVII, 15 ve 18): “Rabbimiz Allah aranızdan bir Peygamber çıkaracaktır; sizin kardeşiniz, bana benzeyen” ve; “Ben onlar için senin kardeşlerin arasından, sana benzeyen bir Peygamber çıkaracağım ve sözlerimi onun ağzına koyacağım”.

siz yine de büyüklük taslayıp tenezzül etmemişseniz!..
Şüphesiz Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.”

BÖLÜM 2

11. İNKÂR EDENLER inananlar için dediler ki:
“Eğer iyi bir şey olsaydı onlar bizden öne geçemezlerdi.”
Onunla doğruya yönelmediklerinden dolayı;
“Bu çok eski bir uydurmadır” diyorlar.
12. Bundan önce de bir yol gösterici/önder ve
bir rahmet olarak Musa’nın kitabı vardır.
Bu da;
kendinden öncekileri doğrulayıcı/tasdik edici bir kitaptır.
Arap lisânı (*anladıkları/konuştukları dil*) ile
zulmedenleri uyarmak için ve
iyilik yapanlara bir müjde olarak indirilmiştir.
13. “Şüphesiz Rabbimiz Allah’tır” diyen sonra da dosdoğru
olanlara korku yoktur ve onlar (*ahirette*) üzülmeceklerdir!
14. İşte onlar cennet arkadaşlarıdır.
Mükâfat olarak orada sürekli kalıcıdırılar.
Yapmış olduklarına karşılık olarak!
15. BÖYLECE Biz insana
ana-babasına iyi davranma (*görev ve*) sorumluluğunu verdik.
Annesi onu zahmetle taşıdı ve onu zahmetle doğurdu!
Onun taşınması ve süttten kesilmesi otuz aydır.
Nihayet güçlü çağına ulaşmış da kırk yaşına varınca^[4] dedi ki:
“Rabbim! Bana ve ana-babama verdiğin nimetine şükretmeye
ve razı olduğun işler yapmaya (*emirlerini bildirerek*)
beni sevk eyle!

[4] Kırk yaş gerçeği nedir? Psikolojik ve Pedagojik olarak incelemek lâzım. Kırk yaş öncesi ve sonrasında insan hak ve görevlerinde neler farklı olabilir?!

Benim için soyumdan gelenler de iyi kimseler olsunlar!
Şüphesiz ben Sana tövbe ettim
ve
elbette ben teslim olanlardanım.”

16. Onlar öyle kişilerdir ki;
yaptıklarının en iyisini onlardan kabul ederiz
ve
onların kötülüklerinden geçeriz.
Cennet arkadaşları arasındadırlar.
Bu kendilerine vadedilen dosdoğru bir vaattir.
17. Fakat o kimse ki ana-babasına:
“Öf size!
Bana tekrar diriltilip çıkarılacağımı mı söylüyorsunuz?
Benden önce nice nesiller gelip geçmiş iken!” der.
İkisi de Allah’a sığınarak dediler ki:
“Yazık sana! İman et. Kesinlikle Allah’ın sözü gerçektir.”
O ise: “Bu eski masallardan başka bir şey değildir!” der.
18. İşte bunlar; cinlerden^[5]
ve
insanlardan kendilerinden önce geçen topluluklar içinde
azabı hak etmiş kimselerdir.
Gerçekten onlar zarara uğrayanlardır.
19. Her birinin yaptıkları işlere göre dereceleri vardır.
Kendilerine hiçbir haksızlık yapılmaz,
yaptıklarının karşılığı tam verilir.
20. İnkâr edenlere ateşe sunuldukları gün (*şöyle denir*):
“Siz güzel şeylerinizi dünya hayatında tüketip yok ettiniz!
Orada onlarla keyif sürdürdünüz.
Bugün alçaltıcı azap ile cezalandırılacaksınız.
Yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızdan
ve
yoldan çık[ıp azıtmış ol]manızdan dolayı!”

[5] Görünmeyen varlık grupları.

BÖLÜM 3

21. VE BİR DE Âd'ın kardeşini (Hud'u) hatırla!
 Hani bir zaman Ahkâf^[6]taki kavmini uyarıştı;
 ki, ondan önce de sonra da nice uyarıcılar gelip geçmiştir:
 "Allah'tan başkasına kulluk etmeyin!
 Çünkü ben üzerinize/başınıza
 zorlu/büyük bir günde azabın gelmesinden korkuyorum."
22. Dediler ki: "Sen bizi ilâhlarımızdan çevirmek için mi geldin?
 Öyleyse bizi tehdit ettiğin şeyi (*bize acele*) getir!
 Eğer doğru söyleyenlerden isen?!"
23. Dedi ki:
 "Bilgi (*acele istediğiniz şeyin bilgisi*) ancak Allah katındadır.
 Ben size kendisiyle gönderildiğim mesajı tebliğ ediyorum.
 Ancak ben sizi cahillik eden bir kavim olarak görüyorum."
24. Derken onu vadilerine doğru gelen
 bir bulut hâlinde gördükleri zaman:
 "Bu, bize yağmur getirecek bir buluttur" dediler.
 Hayır o acele gelmesini istediğiniz şeydir/azaptır!
 İçinde çok acıklı azap bulunan bir rüzgârdır.
25. Rabbinin emriyle herşeyi perişan eder.
 Derken öyle oldular ki;
 evlerinden başka hiçbir şey görünmez oldu!
 Biz suçlular topluluğunu işte böyle cezalandırırız!
26. Ant olsun, onlara size vermediğimiz güç ve servet vermiştik.
 Onlar için kulaklar, gözler ve gönüller kılmıştık.
 Ancak ne kulakları, ne gözleri
 ve
 ne de gönülleri kendilerine hiçbir şekilde fayda sağlamadı.

[6] Ahkâf; kum tepeleri anlamındadır. Güney Arabistan'da Hud Peygamber'in yaşadığı bir bölge.

Çünkü onlar Allah'ın ayetlerini bile bile inkâr ediyorlardı.
Ve
kendisiyle alay edip durdukları şey onları kuşatıverdi!

BÖLÜM 4

27. **ANT OLSUN,**
Biz çevrenizdeki kentlerden bazısını yıkıma uğrattık.
Ayetleri uzun uzun iyice açıkladık. Dönsünler diye!
28. Allah'ı bırakıp da;
O'na yakınlık sağlamaları için edindikleri ilâhları,
kendilerine yardım etselerdi ya!
Aksine kendilerinden uzaklaşarak kaybolup gittiler.
İşte bu (*sahte ilâhlık*) onların yakıştırmaları
ve
(Allah'a) iftira etmiş oldukları şeylerdir.
29. **BİR ZAMAN** cinlerden birkaçını^[7]
Kur'an'ı dinlemek üzere sana yöneltmiştik.
Ne zaman ki onlar,
onu dinlemeye hazır olunca (*birbirlerine*): "Susun!" dediler.
Okuma bitirilince,
kendi kavimlerine 'uyarıcılar olarak' döndüler.
30. Dediler ki: "Ey kavmimiz! Şüphesiz biz;
Musa'dan sonra indirilen,
kendinden önceki kitapları tasdik eden/onaylayan,
gerçek üzere kılavuzluk yapan
ve
dosdoğru bir yola götüren/yolu gösteren bir kitap dinledik.

[7] Hz. Muhammed (sav) Namazda Kur'an'ı açıktan okurken cinler de dinlediler. Hz. Muhammed (sav) cinleri görmedi. Cinlerin dinlediğini Allah vahiy ile kendisine sonradan haber veriyor. Ayrıca bkz. Cin Suresi.

31. Ey kavmimiz!
Allah'ın davetçisine uyun. O'na inanın ki;
O (Allah) da günahlarınızın bir kısmını bağışlasın.
Sizi can yakıcı bir azaptan korusun.
32. Kim Allah'ın davetçisine uymazsa,
yeryüzünde (Allah'ı) aciz bırakacak değildir.
Ve onun O'ndan (Allah'tan) başka evliyâsı/dostları yoktur.
İşte onlar apaçık bir sapıklık içindedirler.”
33. ÖYLEYSE onlar; gökleri
ve
yeryüzünü yaratan,
bunları yaratmakla da yorulmayan Allah'ın
ölüleri diriltmeye kadir olduğunu görmediler mi?
Evet şüphesiz O, herşeye gücü yetendir.
34. İnkâr edenlere ateşe sunulacakları gün:
“Bu gerçek değil miymiş?” denilir.
“Rabbimiz hakkı için evet gerçekmiş” derler.
Der ki:
“Öyleyse azabı tadın! İnkâr etmiş olmanızdan dolayı.”
35. O HÂLDE sen sabret; elçilerden azim sahiplerinin
(üstün iradeye sahibi olanların) sabrettiği gibi!
Onlar için acele etme!
Onlar tehdit edildikleri/vadedildikleri şeyi gördüğü zaman,
gündüzün bir saatinden başka kalmamış gibi olurlar!
Bu bir tebliğdir/bildiridir/uyarıdır;
doğru yoldan çıkmış topluluktan başkası helâk edilir mi hiç?

ZARİYAT SURESİ

İniş Sırası: 67 • Mushaf Sırası: 51 • Mekki Sure • 60 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ANT OLSUN/düşün savurarak kaldıranları,^[1]
2. yükle yüklenmişleri,^[2]
3. sonra kolayca akıp gidenleri,^[3]
4. sonra emri taksim edenleri!^[4]
5. Size vadedilen mutlaka doğrudur.
6. Ve şüphesiz ki,
din (*hesap*) günü muhakkak olacaktır/gelecektir.
7. ANT OLSUN/düşün yörüngelere sahip gökyüzünü!
8. Şüphesiz siz binbir çeşit söz içindesiniz.
9. Çevrilen kimse ondan (*sözlere aldanarak*) çevriliyor.
10. O (*çeşitli/çelişkili sözleri ortaya atan*) yalancılar kahrolsun!
11. Onlar bir aptallık içinde yanılıyorlar.
12. “Hesap ve ceza/din günü ne zaman” diye soruyorlar?
13. O gün onlar ateş üzerindedirler,
yaptıklarına karşılık olarak!
14. “Fitnenizi/yapmış olduğunuzun karşılığını tadın!
Acele isteyip durduğunuz şey işte budur!”
15. ŞÜPHE SİZ korunup sakınanlar cennetlerde,
pınarların başlarındadır.

[1] Rüzgârları.

[2] Bulutları.

[3] Yağmur yüklü bulutlar, gemiler veya yıldızlar olabilir.

[4] Belli bir sistem içinde yağmur indiren (Melek veya) bulutlar. Allah daha iyi bilir.

16. Rablerinin kendilerine verdiğini alırlar.
Çünkü onlar bundan önce (*dünyada*) iyi davrananlar idiler.
17. Geceleyin pek az uyuyorlardı.
18. Seherlerde bağışlanma diliyorlardı.
19. Onların mallarında çaresiz ve yoksul için bir hak vardı.
20. **YERYÜZÜNDE** kesin inananlar için ayetler vardır.
21. Kendi nefislerinizde/canlarınızda da öyle (*ayetler var!*)
Hâlâ gerçeği görmüyor musunuz?
22. Gökyüzünde rızkınız ve tehdit edildiğiniz şey de (*azap*) var.
23. Gökyüzünün ve yeryüzünün Rabbine ant olsun ki,
kuşkusuz o sizin konuşmanız gibi gerçektir.

BÖLÜM 2

24. **İBRAHİM'İN** şerefli konuklarının haberi sana geldi mi?
25. Hani bir zaman onun yanına girdiler; "Selâm" dediler.
O da: "Selâm tanınmamış topluluk!" dedi.
26. Hemen bir bahane ile ailesine gitti^[5] besili bir buzağı getirdi.
27. Derken onu önlerine yaklaştırdı; "Yemez misiniz?" dedi.
28. (*Yemekle ilgilenmediklerini görünce*) onlardan dolayı
içine bir korku düştü.
"Korkma" dediler.
Ve ona bilgin bir oğul müjdelediler.
29. Karısı hayretler içinde geldi ve ellerini yüzüne vurarak:
"Kısır bir kocakarı!.." dedi.
30. Dediler ki: "Böyledir! Bunu Rabbin buyurdu.
Şüphesiz O; hikmet sahibidir, bilendir."
31. (**İBRAHİM**): "Ey elçiler, asıl göreviniz nedir?" dedi.

[5] Bkz. Kitab-ı Mukaddes. Ahd-i Atik, Tekvin bölümü Bap 18 ile karşılaştırınız.

32. Dediler ki:
“Biz suçlu bir kavim üzerine gönderildik:
33. Üzerlerine çamurdan taşlar gönderelim diye.
34. *(Her biri) sınırı/haddi aşanlar için Rabbinin katında işaretlenmiş!”*
35. Derken orada müminlerden kim varsa çıkardık.
36. Zaten orada bir ev dışında teslim olmuş kişiler de bulamadık.
37. Orada acıklı azaptan korkan kişiler için bir ibret bıraktık.
38. **MUSA**’da da... *(alınacak çok ibret-ders vardır).*
Hani onu apaçık bir kanıtla Firavun’a göndermiştik;
39. ancak o bütün kuvvetiyle yanı üzere döndü/sırtını çevirdi.
Ve: “Bu bir büyücü veya mecnundur” dedi.
40. Biz de derhal onu
ve
ordusunu yakaladık onları denize fırlatıverdik;
o *(Firavun boğulurken)* kendi kendini kınıyordu!..
41. **ÂD KAVMİNDE DE!**..
Hani onların üzerlerine de
köklerini kesen bir rüzgâr gönderdik.
42. Üzerinden geçtiği hiçbir şeyi bırakmıyor ancak onu
kül gibi yapıp dağıtıyordu.
43. **SEMUD KAVMİNDE DE!**..
Hani onlara: “Bir süreye kadar faydalanın” denilmişti.
44. Rablerinin emrine baş kaldırdılar.
Bakınıp dururlarken onları yıldırım yakaladı.
45. O zaman kalkmaya güçleri yetmedi,
yardım edenleri de olmadı.
46. **DAHA ÖNCE DE** Nuh Kavmini *(bir süre faydalandırmıştık).*
Şüphesiz onlar[ın tümü] fasık bir kavim idiler.

BÖLÜM 3

47. **EVRENİ**/göğü/uzayı kuvvetle
sapasağlam bina ettik/kurduk.
Ve şüphesiz Biz onu genişletiyoruz.
48. Yeryüzünü de döşedik. Ne güzel döşeyiciyiz Biz!
49. Herşeyden çift çift yarattık. Düşünüp öğüt alınız diye.
50. Öyleyse; “(Edindiğiniz sahte ilâhlardan) Allah’a kaçın/sığının!
Şüphesiz ben size O’ndan gelen apaçık bir uyarıcıyım.
51. Allah ile beraber başka bir ilâh uydurmayın!
Şüphesiz ben size O’ndan gelen apaçık bir uyarıcıyım.”
52. **İŞTE BÖYLE!**
Onlardan öncekilere de ne kadar rasûl geldiye mutlaka:
“Büyücü ya da mecnundur” dediler.
53. Bunu birbirlerine tavsiye mi ettiler?
Aksine onlar azgın bir topluluktur.
54. Öyleyse onlardan yüz çevir. Artık sen kınanacak değilsin.
55. Sen yine de (kulak veren herkese) hatırlat/öğüt ver.
Çünkü öğüt/hatırlatmak müminlere fayda verir!
56. **BEN** cinleri (insanın algılayamadığı varlıkları) ve
insanları ancak Bana ibadet etmeleri için yarattım.
57. Ben onlardan bir rızık istemiyorum ve
Beni doyurup beslemelerini de istemiyorum.
58. Şüphesiz O Allah çokça rızık yaratandır,
sarsılmaz kuvvet sahibidir.
59. Şüphesiz ki bu zulmeden/hain kimselere
arkadaşlarının azap payı gibi bir pay vardır.
Acele etmesinler.
60. Kendilerine vadedilen günlerinden dolayı
vay o gerçeği inkâr edenlere/gizleyenlere!

GAŞİYE SURESİ

İniş Sırası: 68 • Mushaf Sırası: 88 • Mekki Sure • 26 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **H**ER yanı sarıp kaplayacak olanın haberi sana geldi mi?
2. Yüzler vardır; o gün eğilmiş,
3. çalışmış, boşuna yorulmuş!
4. Kızgın bir ateşe yaslanır.
5. Kaynayan/son derece ısınmış/kızgın bir kaynaktan içirilir.
6. Onlara kötü kokulu bir dikenden başka yiyecek yoktur.
7. O ise ne besler, ne de açlığı giderir.

8. **YÜZLER VARDIR**; o gün nimet içinde mutludur,
9. çalışmasından hoşnutturlar.
10. Yüksek bir cennetin içinde!
11. Orada boş bir lâf işitmezler.
12. Orada kesintisiz bir kaynak vardır.
13. Orada yüksek yüksek/yükseltilmiş tahtlar vardır.
14. Ve hazırlanmış/konulmuş kadehler,
15. dizilmiş yastıklar
16. ve serilmiş saçaklı halılar (vardır!)

17. **PEKİ** (*o yeniden dirilmeyi inkâr edenler*);
yağmur yüklü bulutlara/deveye bakmıyorlar mı,
nasıl yaratılmış?
18. Gökyüzüne, nasıl yükseltilmiş?
19. Dağlara, nasıl dikilmiş?
20. Yeryüzüne, nasıl yayılıp döşenmiş?

21. **HAYDİ HATIRLAT**/öğüt ver! Sen sadece bir öğüt verensin.
22. Onların üzerinde bir zorlayıcı değilsin!

23. Ancak kim yüz çevirir ve inkâr ederse,
24. Allah onu en büyük azap ile azaplandırır.
25. Mutlaka onların dönüşü Bizim huzurumuzadır.
26. Sonra onların hesaplarını görmek de elbette Bize aittir.

KEHF SURESİ

İniş Sırası: 69 • Mushaf Sırası: 18 • Mekki Sure • 110 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **BÜTÜN ÖVGÜLER** Allah'a aittir!
O ki;
kitabı kuluna indirdi
ve
o[kitabı]na,
(*anlaşılmasını güçleştirecek*) hiçbir eğrilik/zorluk koymadı!
2. Dosdoğrudur!
Kendi katından gelecek şiddetli bir azaba karşı uyarmak
ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapan müminlere,
kendileri için güzel bir mükâfatın bulunduğunu
müjdelemek için!
3. Orada sonsuz kalıcıdırlar.
4. "Allah çocuk edindi" diyenleri uyarmak için!
5. Bu hususta ne kendilerinin, ne de atalarının bir bilgisi vardır.
Ağızlarından ne de ağır bir söz çıkıyor.
Sadece yalan söylüyorlar.
6. **BELKİ** de sen onların arkalarından
bu söze inanmazlarsa kendini harap edeceksin!
7. Şüphesiz Biz,
yeryüzündeki şeyleri bir süs/bir araç kıldık ki;
insanların hangisinin daha güzel iş yaptığını açığa çıkaralım
(*yaptıklarının tam karşılığını verelim*) diye.
8. Şüphesiz Biz,
yeryüzünün üzerindekiğini kupkuru bir toprak yapıcılarız.

9. SEN Kehf (*mağara ashabi/arkadaşları*) ve Rakîm ashabını^[1] (*yazılı metin sahibi arkadaşlarını*) Bizim şaşılacak ayetlerimizden mi sanıyorsun?
10. Hani o gençler mağaraya sığındılar ve dediler ki:
"Rabbimiz! Bize katından bir rahmet ver.
Bize şu işimizden bir kurtuluş yolu hazırla!"
11. Böylece Biz de nice yıllar o mağara içinde onları uyuttuk.
12. Sonra onları uyandırdık ki;
iki taraftan hangisinin kaldıkları süreyi daha iyi hesap edeceği bilinsin.

BÖLÜM 2

13. ONLARIN haberlerini sana gerçek olarak anlatıyoruz. Şüphesiz onlar Rablerine iman etmiş gençlerdi, Biz de onlara doğruluklarını/hidâyetlerini artırmıştık.
14. Onların kalplerini kuvvetlendirmiştik.
Hani kalktılar hemen dediler ki:
"Bizim Rabbimiz göklerin ve yeryüzünün Rabbidir.
Artık biz O'ndan başka bir ilâha asla yalvarmayacağız!
O zaman saçma sapan bir şey söylemiş oluruz.
15. İşte şunlar bizim halkımız O'nun dışında ilâhlar edindiler.
Onlar hakkında açık bir kanıt getirmeleri gerekmez miydi?
Allah'a yalan uyduran kimseden daha zalim kim olabilir?"
16. Ve (*içlerinden biri demişti ki*): "Madem ki siz, onlardan ve Allah'tan başka kulluk ettikleri şeylerden uzaklaştınız öyleyse mağaraya sığın ki,
Rabbiniz size rahmetinden yaysın ve işinizde size bir kolaylık hazırlasın."

[1] Kehf, mağara demektir. Rakîm ise, yazılı metin anlamına gelir, bir yer adı da olabilir. Ancak mağaraya sığınan gençlerin yanlarında taşıdıkları yazılı kutsal kitabın bölümleri de olabilir.

17. VE güneşi bir görseydin,
doğduğu zaman mağaralarından sağa doğru eğiliyor,
battığı zaman da sola doğru dokunarak giderdi.
Ve onlar mağaranın genişçe bir odası içinde idiler.
İşte bu Allah'ın ayetlerinden/işaretlerinden biriydi!
Allah; doğruyu dileyenleri/isteyenleri doğru yola ilettiğinde
işte o kimse doğru yolu bulmuştur.
Sapıklığı isteyenleri de sapıklıkta bıraktığında
kesinlikle ona doğru yolu gösteren bir dost bulamazsın.

BÖLÜM 3

18. ONLAR uykuda iken sen onları uyanık sanırdın.
Biz onları sağa-sola çevirirdik.
Onların köpeği de mağaranın girişinde
iki kolunu/ayağını uzatmış durumdaydı.
Onları o durumda görseydin
elbette onlardan dönüp kaçardın!
Kesinlikle onlardan dolayı içine bir ürperti dolardı.
19. İşte böylece; onları dirilttik ki,
kendi aralarında birbirlerine sorsunlar diye.
İçlerinden sözcü birisi: "Ne kadar kaldınız?" dedi.
"Bir gün veya bir günün bir parçası kadar kaldık!" dediler.
Dediler ki:
"Ne kadar kaldığımızı Rabbimiz daha iyi bilir.
Şimdi siz birinizi şu gümüş ile şehre gönderin de baksın,
hangi yiyecek daha temiz ise ondan size bir yiyecek getirsin.
Ancak çok dikkatli davransın,
sakın sizi kimseye sezdirmesin!
20. Çünkü onlar sizi ele geçirirse taşlarlar veya
sizi kendi dinlerine döndürürler.
O zaman sonsuza kadar mutlu olamazsınız."

21. İŞTE BU YOLLA/böylece onları buldurduk ki,
Allah'ın vadinin gerçek olduğunu
ve
kendisinde hiç şüphe olmayan
kıyâmet saatinin geleceğini bilsinler.
Hani onlar işlerini kendi aralarında
birbirleriyle tartışıyorlardı:
Bir kısmı;
“Onların üzerine bir bina yapın,
Rableri onların durumunu daha iyi bilir” diyorlardı.
Onlar hakkında yapılan tartışmada galip gelenler:
“Biz mutlaka onların üzerine bir mescit yapacağız” dediler.
22. “Onlar üçtür, dördüncüleri köpekleridir” derlerse;
“Beştirler, altıncıları da köpekleridir” derlerse;
“Gayb/bilinmeyen hakkında” tahmin yürütürlerse;
“Yedidirler, sekizincileri de köpekleridir” derlese de ki:
“Onların sayısını Rabbim daha iyi bilir.
Onların kayda değer bir bilgiye sahip olanları çok azdır.
Artık onlar hakkında
açıkça bilinenler dışında hiç kimse ile tartışmaya girme!
Ve onlar hakkında
bilgi almak için de hiç kimseye bir soru sorma!”

BÖLÜM 4

23. VE HİÇBİR ŞEY için asla:
“Ben bunu yarın mutlaka yapacağım” deme!
24. “Ancak Allah izin verirse!” (*de*).
Unuttuğun zaman da Rabbini an ve de ki:
“Umarım Rabbim
beni bundan daha yakın bilgiye yaklaşmam için
doğruya yöneltip iletir.”

25. **VE (BAZILARI);**
onların mağaralarında üç yüz yıl kaldı[ğını ileri sürüyor] ve kimileri de (bu sayıya) dokuz yıl daha ilâve ediyorlar.
26. (Bu onların iddialarıdır).
De ki: “Onların ne kadar kaldıklarını Allah daha iyi bilir. Göklerin ve yeryüzünün gaybı/görülemeyeni O’nundur. O ne güzel görendir. Ve O ne güzel işitendir. Onların O’ndan başka bir velisi/yardımcısı yoktur. Kendi hükmüne/kararına hiç kimseyi ortak etmez.”
27. **ÖYLEYSE** Rabbinin kitabından sana vahyolunanı oku!
O’nun sözlerini değiştirecek yoktur.
Ve asla O’nun dışında bir sığınak da bulamazsın!
28. Sen sabah akşam
Rablerinin rızasını isteyerek yalvaran kimselerle beraber ol!
Dünya hayatının süsünü isteyerek
onlardan gözlerini ayırma!
Kalbi Bizi anmaktan gafil olan,
sırf tutkusuna uyan
ve
iş i hep aşırılık olan kimseye uyma!
29. **DE Kİ:**
“Bu gerçek Rabbinizdendir.”
Artık inanmak için gerekeni yapan inansın,
kâfir olmak için gerekeni yapan da kâfir olsun.
Şüphesiz Biz yanlı ş yapan/zalimler için bir ateş hazırladık;
çadırı/duvarları kendilerini kuşatan bir ateş!
Eğer imdat/yardım dilerlerse;
yüzleri haşlayan erimiş maden gibi bir su ile yardım edilirler.
Ne kötü bir içecek!
Ve ne kötü bir dayanak!

30. O kimseler ki; iman edip salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapmışlardır.
Şüphesiz Biz güzel bir amel/iş yapan kimsenin de ücretini zayi etmeyiz.
31. Onlar öyle kimselerdir ki;
kendileri için altlarından ırmaklar akan Adn Cennetleri vardır.
Orada altından bileziklerle süslenip bezenirler.
İnce has ipekten ve ağır işlenmiş atlastan yeşil giysiler giyerler.
Koltuklar üzerine yaslanırlar.
Ne güzel bir ödül! Ne güzel bir dayanak!

BÖLÜM 5

32. ONLARA şu iki adamın misâlini anlat:
Birine iki üzüm bağı/bahçesi vermiş onları hurmalıklarla çevirmiştik.
İkisi arasında da ekinler bitirmiştik.
33. Her iki bağ da/bahçe de meyvelerini verdi,
hiçbir şeyi eksik bırakmamıştı.
Aralarından bir de ırmak akıtmıştı.
34. Onun bir geliri vardı.
Arkadaşıyla konuşurken ona dedi ki:
"Ben senden malca daha zengin adamca daha güçlüyüm".
35. Ve o kendi kendisine yazık ederek bağına girdi ve dedi ki:
"Sonsuza kadar bunun yok olacağını sanmam!
36. Kıyâmet saatinin gerçekleşeceğini de sanmıyorum.
Eğer Rabbime tekrar döndürülsem bile mutlaka yer ve sonuç itibariyle bundan daha iyisini bulurum."
37. Kendisiyle konuşan arkadaş dedi ki: "Sen, seni topraktan sonra bir damla nutfeden/sudan yaratan, sonra da; seni bir adam olarak şekillendireni inkâr mı ediyorsun?"

38. Ama O Allah benim Rabbimdir.
Ben Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam!
39. Bağına girdiğin zaman:
“Maşaallah/Allah ne güzel dilemiş/yaratmış!
Güç yalnız Allah’ındır” demen gerekmez miydi?
Gerçi sen beni malca ve evlâtça fakir görüyorsun!..
40. Belki Rabbim bana senin bağından daha iyisini verir.
Seninkine de gökyüzünden bir âfet/belâ gönderir de
kupkuru bir toprak oluverir!
41. Veya onun suyu yerin dibine çekilir de
bir daha onu arayıp bulamazsın!”
42. Derken onun serveti/mahsûlü kuşatılıp yok edildi.
(Bağ sahibi) hemen ona harcadığı şeylere (içi yanarak)
ellerini ovuşturmaya başladı.
Bağ çardakları üzerine çökmüş kalmıştı!
Şöyle diyordu:
“Ah ne olurdu ben/yazıklar olsun bana,
Rabbime hiç kimseyi ortak koşmasaydım!”
43. Allah dışında kendisine yardım edecek
bir topluluk da yoktu.
Kendi kendine de yardım edemedi.
44. İşte bu durumda velâyet/yardım ve koruyuculuk
gerçek olan Allah’a aittir.
Sevap/mükâfat vermek bakımından en iyi,
en güzel sonucu vermek yönünden de en iyi olan O’dur.

BÖLÜM 6

45. SEN ONLARA dünya hayatının misâlini şöyle anlat:
O gökyüzünden indirdiğimiz bir su gibidir.
Onunla yeryüzünün bitkileri birbirine karışmıştır.
Sonra da rüzgârların savurduğu çöp kırıntıları olmuştur.
Allah herşeye muktedîrdir/herşeye güç yetirendir!

46. Mal ve çocuklar dünya hayatının süsüdür.
Faydalı olan kalıcı işler ise Rabbinin katında
sevapça daha iyi, umut bağlamaya daha lâyıktır.
47. O gün dağları yürütürüz
ve
yeryüzünü dümdüz olmuş/çırılçıplak görürsün.
Onların hepsini toplamışsınız,
içlerinden hiçbirini geride bırakmamışsınız.
48. Hepsi sıra sıra Rabbinin huzuruna sunulmuşlardır.
Ant olsun sizi ilk defa yarattığımız gibi Bize geldiniz.
Oysa siz, sizin için;
belli bir hesap zamanı tayin etmeyeceğimizi sanmıştınız.
49. Kitap^[2] ortaya konulmuştur.
Artık suçluları onun içindekilerden dolayı^[3]
korkar bir durumda görürsün.
Derler ki: “Eyvahlar bize! Bu kitaba ne oluyor böyle?
Küçük-büyük hiçbir şeyi bırakmıyor herşeyi toplamış
sayıp döküyor!”
Yaptıkları şeyleri hazır olarak bulmuşlardır.
Rabbin hiç kimseye zulmetmez!..

BÖLÜM 7

50. VE (*HATIRLA Kİ*) Biz bir zaman meleklere:
“Âdem’i selâmlayın/onu tanıyın/önünde saygı ile eğilin”
demiştik.
İblis dışında hepsi onu tanıdılar/saygı ile eğilip selâmladılar.
O (İblis), cinlerden (*algılayamadığınız varlıklardan*) idi.
Rabbinin emrinden/sözünden/söylediğinden dışarı çıktı.

[2] Herkesin özel bilgisi bulunan sicil dosyası; kütük, hesap, amel defteri, arşiv. (Bilgisayar harddiski gibi). En doğrusunu Allah bilir.

[3] Kitabın içinde yazılı olanlardan dolayı.

- Onu ve soyunu Benim dışımda dostlar mı ediniyorsunuz?
 Oysa onlar sizin için saldırgan bir düşmandırlar.
 Ne kötü bir değiştirmedir!
51. Ben onları göklerin, yeryüzünün ve
 kendilerinin yaratılmasına da şahit tutmadım.
 Ben saptırıcıları destekçi olarak tutmuş değilim!
52. O gün Allah der ki:
 “Bana ortak zannettiğiniz ortaklarımı çağırın.”
 Onları çağıldılar fakat kendilerine cevap veremediler.
 Biz onların aralarına bir uçurum koyduk.
53. Suçlular ateşi görmüşler
 artık onun içine gireceklerini anlamışlardır.
 Fakat kaçıp kurtulacakları bir yer bulamamışlardır.

BÖLÜM 8

54. İŞTE BUNUN GİBİ, Biz bu Kur’an’da insanlar için
 her örnekten çeşitli açıklamalar yaptık.
 İnsan ise tartışmaya çok düşkündür.
55. İnsanları kendilerine hidâyet/yol gösterici Kitap/Kur’an
 geldiği zaman inanmaktan ve
 Rablerinden bağışlanma dilemekten alıkoyan şey;
 öncekilere uygulanan sünnetin/uygulamanın
 kendilerine de uygulanması veya
 azabın açıkça karşılıklarına gelmesini istemeleridir
 (*zira kitapta anlatılanlara inanmıyorlar*).
56. Biz elçileri müjdeleyiciler ve
 uyarıcılar olmaktan başka bir maksatla göndermedik!
 İnkâr eden kimseler ise gerçeği yalanla etkisiz kılmak için
 mücadele ediyorlar.
 Onlar Benim ayetlerimi
 ve
 uyarıldıkları şeyleri alay konusu yaptılar.

57. Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığı hâlde;
onlardan yüz çeviren ve
ellerinin öne sürdüğünü unuttandan daha zalim kim olabilir?
Onlar kalplerini (*duygusal zekalarını*) onu kavramak için
işletmiyorlar ve kulakları ile de işitmek istemiyorlar.
Dolayısıyla sen onları doğru yola çağırırsan bile bu hâlde
doğru yola asla gelmiyorlar.
58. (*Bununla birlikte*) rahmet sahibi çok bağışlayan Rabbin;
onları kazandıkları şeylerle hemen cezalandıracak olsaydı
elbette azabı onlar için çabuklaştırırdı.
Fakat onlar için vadedilen bir zaman vardır.
Artık O'ndan kaçıp sığınacak bir yer bulamayacaklardır.
59. İşte şu kentler!
Zulmeden önceki toplumları yok ettik;
Biz onları yok etmeden önce bir süre vermiştik.

BÖLÜM 9

60. HANİ Musa genç yardımcısına demişti ki:
“İki denizin birleştiği yere ulaşınca kadar durmayacağım
veya uzun bir zaman yürüyeceğim.”
61. İki denizin birleştikleri yere ulaştıkları zaman
balıklarını unuttular;
o (balıkları) sıyrılıp akarak denizde yolunu tutmuştu.
62. Orayı geçip gittiklerinde genç yardımcısına dedi ki:
“Kuşluk/sabah yiyeceğimizi bize getir.
Ant olsun bu yolculuğumuzda epeyce yorgunluk çektik.”
63. (*Genç adam*): “Gördün mü?” dedi.
“Kayaya sığındığımız zaman doğrusu ben balığı unuttum.
Onu hatırlamamı bana şeytandan başkası unutturmadı.
Acayip bir şekilde denizin içinde yolunu tutup gitti.”
64. (Musa): “Aradığımız şey işte buydu!” dedi.
Kendi izlerini takip ederek derhal geri döndüler.

65. **ORADA** kullarımızdan bir kul^[4] buldular;
kendisine katımızdan bir rahmet ve
tarafımızdan ona bir ilim öğretmiştik/emir vermiştik.
66. Musa dedi ki: “Sana öğretilenden
doğruya ileten bilgiyi bana da öğretmen için
sana tabi olabilir/seni izleyebilir miyim?”
67. (O kul) dedi ki:
“Doğrusu sen benimle beraber bulunmaya sabredemezsin!
68. Nasıl sabredebilirsin ki; iç yüzünü bilmediğin ve
onunla (*bizzat kendi ilminle yakinen anlayamadığın*)
kavrayamadığın bir şeye?”
69. (Musa): “İnşallah beni sabırlı/tahammüllü bulacaksın.
Ben hiçbir işte de sana karşı gelmem” dedi.
70. (O kul) dedi ki: “Eğer bana uyarsan
yaptığım hiçbir şey hakkında bana soru sorma!
Ta ki, ben onu sana söyleyip anlatıncaya kadar.”

BÖLÜM 10

71. **BUNUN ÜZERİNE** yürüyüp gittiler.
Nihayet gemiye bindikleri zaman gemiyi delerek yaraladı.
(Musa): “Yolcularını boğmak için mi gemiyi deldin?
Gerçekten sen şaşkırtıcı bir iş yaptın” dedi.

[4] Pek çok Meal Sahibi bu ayette geçen Allah'ın 'kul' diye nitelediği kişiye Hızır olarak manâ vermişlerdir. Bu sebeple de insanlarda yerleşmiş bir 'hızır' anlayışı vardır. Kur'an ve Ayetleri bir bütün olarak düşünemediği için bu ayette geçen 'kul' için uydurulmuştur. Allah, o kişiyi görüldüğü gibi 'kul' olarak nitelemektedir. Yoksa 'hızır' derdi. Katından özel Rasûlü (Elçisi) Meleği olabilir. Kur'an'da hızır diye biri yoktur. Bugün insanlar 'yetiş ya hızır' diye dua ederek, hızır diye kendi uydurdıkları 'her ne ise' onu Allah'a ortak koşmaktadırlar, bilerek ya da bilmeden?! Bu inanç şirk, terk edilmelidir. Ve ayrıca; halkın inancında: Hızır, halâ; bereket veren, yardım eden, yani; tasarruf hakkı olan biri gibi de görülür. Bu da şirk! Çünkü Allah, sıfatlarını hiç kimseye paylaşmaz. Ve kimseye de tasarruf hakkı/yetkisi vermemiştir. Sonraki dönemlerde ve kıyâmete kadar da asla ve asla böyle bir varlığın hiçbir etkisi/tasarrufu olamaz. Çünkü Allah dışında her canlı/her varlık ölümü tadıcıdır. (Editör)

72. (O kul) dedi ki: “Ben sana;
‘benimle bulunmaya sabredemezsin’ demedim mi?”
73. (Musa) dedi ki:
“Unuttuğum şeyden ötürü beni sorguya çekip kınama,
bu işimden dolayı bana bir güçlük çıkarma.”
74. **YİNE** yürüdüler. Nihayet bir gence rastladıklarında;
o (*kul, yani insan suretindeki melek*) hemen onu öldürdü.
(Musa): “Temiz bir canı katlettin ha?!
Bir nefse/cana karşılık olmaksızın!
Doğrusu sen çirkin bir iş yaptın” dedi.
75. (O kul) dedi ki: “Ben sana;
‘benimle bulunmaya sabredemezsin’ demedim mi?”
76. (Musa) dedi ki: “Eğer bundan sonra sana bir şey sorarsam
artık bana arkadaş olma!
Artık tarafımdan sana bir özür ulaşmıştır.”
77. **YİNE** yola koyuldular.
Nihayet bir kasaba halkına vardıkları zaman
halkından yemek istediler.
Kasaba halkı onları konuk olarak ağırlamaktan kaçındılar.
Orada yıkılmak üzere olan bir duvar gördüler.
(O kul) hemen o duvarı doğrulttu/tamir etti, sağlamlaştırdı.
(Musa): “Eğer isteseydin buna karşılık bir ücret alırdın” dedi.
78. (O kul) dedi ki: “İşte bu benimle senin aramızın ayrılmasıdır.
Sana sabredip de
dayanamadığın olayların gerçek yorumunu/iç yüzünü
haber vereceğim.
79. **O GEMİ** var ya;
o denizde çalışan yoksulların idi.
Ben onu kusurlu yaptım çünkü ötelinde
her sağlam gemiye zorbalıkla el koyan
diktatör/zorba bir kral vardı.

80. Gence gelince; onun anası ve babası Mü'min insanlardı.
Bunun onlara azgınlık ve küfür nedeni olması sözkonusu idi.
81. Böylece Rableri onlara onun yerine temizlik yönünden
ondan daha hayırlısını ve daha merhametlisini versin.
82. Duvara gelince:
O, şehirde iki yetim çocuğun idi.
Onun altında onlara ait bir hazine vardı.
Babaları da iyi birisi idi.
Rabbin istedi ki, onlar güçlü çağlarına erişsinler ve
Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarsınlar...
Ben bunları kendiliğimden^[5] yapmadım (*Rabbin emirleriydi*).
İşte sabredip de
kendisine dayanamadığın şeylerin/olayların yorumu/iç yüzü
budur!"

BÖLÜM 11

83. VE SANA Zülkarneyn'den soruyorlar.
De ki: "Ondan size bir hatıra okuyacağım."
84. Doğrusu Biz onu yeryüzünde sağlam yerleştirmiş
ve
ona herşeyden bir sebep vermiştik.
85. DERKEN o da bir sebebi izledi gitti.
86. Nihayet güneşin battığı yere ulaşınca
onu kara balçıklı bir kaynakta batar hâlde gördü.
Ve onun yanında da bir kavim buldu.

[5] Öldürülen genç; anne-babasına merhametsiz davranan, gaddar, o zamanki hukuka göre aynı zamanda ölüm cezasını gerektiren suçları da işlemiş birisi olduğu anlaşılıyor. O 'kul' ise bazı Meal Sahiplerinin 'hızır' diye anlamlandırdıkları şahıstır?! Bize göre ise; "Yargı kararlarını" uygulayan biri, yani Allah katından seçilmiş Rasûl ya da insan sûretinde gönderilmiş bir Melek olabilir. (Bize Melek olduğu daha yakın geliyor; Allah en iyi ve en doğrusunu bilir).

- Dedik ki: “Ey Zülkarneyn!
Ya onları cezalandırır/azap edersin ya da haklarında iyilikle davranırsın.”
87. Dedi ki:
“Kim zulmederse kendisini cezalandıracağız/azap edeceğiz.
Sonra Rabbine döndürülecektir.
O da ona görülmemiş bir azapla azap edecektir.
88. Ancak inanan ve yararlı bir iş yapana gelince onun için en iyi mükâfat vardır.
Ve ona emrimizi yerine getirmeyi kolaylaştırırız.”
89. SONRA yine bir yol tuttu.
90. Nihayet güneşin doğduğu yere ulaşınca onu bir kavmin üzerine doğar hâlde buldu.
Onlara güneşten koruyan bir siper yapmamıştık.
91. İşte böyle! Biz onunla ilgili olan her bilgiyi kuşatmıştık.
92. SONRA yine bir yol tuttu.
93. Nihayet iki set arasına ulaşınca; iki setin yanında neredeyse hiç söz anlamayan bir halk buldu.
94. “Ey Zülkarneyn!” dediler. “Yecüc ve Mecüc bu yerde gerçekten bozgunculuk yapıyorlar.
Onlarla bizim aramızda bir set yapman için sana vergi/ücret/bir bedel verelim/ödeyelim mi?”
95. Dedi ki: “Rabbimin beni içinde bulundurduğu imkânlar daha hayırlıdır.
Siz bana güç ile/işçilik ile yardım edin sizinle onlar arasına sağlam bir set yapayım.
96. Bana demir kütleleri getirin.”
Nihayet iki dağın arasını aynı seviyeye getirince;
“Körükleyin” dedi.
Nihayet o demir kütlelerini kor ateş haline sokunca dedi ki:
“Bana erimiş bakır getirin de onun üzerine döküyüm.”

97. Böylelikle onu aşmayı başaramadılar,
delmeye (de) güç yetiremediler.
98. Dedi ki: “Bu Rabbimden bir rahmettir.
Rabbimin sözü/tehdidi geldiği zaman onu yerle bir eder.
Rabbimin sözü/tehdidi gerçektir.”
99. **BİZ O GÜN** bazılarını bırakmışsınızdır
dalga dalga/izdiham hâlinde birbirlerine giriverirler.
Sûr’a da üflenmiştir.
Artık onların tümünü biraraya toplamışsınızdır.
100. O gün cehennemi kâfirler için açıkça göstermişsinizdir.
101. Onlar ki gözleri,
Beni hatırlatan (*doğadaki*) ayetleri görmek istemiyorlardı
ve
(*okunan ayetlerimizi de*) dinlemeye tahammül edemiyorlardı.

BÖLÜM 12

102. **YOKSA** inkâr eden kimseler
Beni bırakıp da kullarımı evliyâ/dostlar edinerek
kurtulacaklarını mı sandılar?
Biz cehennemi inkârcılara konaklanılan/bir vatan olarak
hazırladık.
103. De ki: “Yapılan işler bakımından kaybedenleri
size haber vereyim mi?”
104. Onların dünya hayatındaki çabaları boşa gitmiştir;
oysa kendileri gerçekte iyi bir iş yaptıklarını sanıyorlar!
105. İşte onlar; Rablerinin ayetlerini ve
O’na kavuşmayı/O’nunla yüzyüze gelmeyi
inkâr eden kimselerdir. Bu yüzden yaptıkları boşa gitmiştir.
Artık onlar için kıyâmet günü mahkeme/terazi kurulmaz!^[6]

[6] Sorgusuz sualsiz cehenneme atılırlar.

106. İşte böyle onların cezası cehennemdir.
İnkâr etmeleri;
ayetlerimi ve elçilerimi hafife/alaya almaları yüzünden!..
107. İNANAN ve faydalı bir işi en iyi şekilde
(dürüstçe) yapanlara gelince;
onlar için vatan olarak Firdevs Cennetleri vardır.
108. Orada ölümsüz/sürekli kalıcıdırlar.
Oradan hiç ayrılmak istemezler.
109. DE Kİ: “Eğer deniz Rabbimin sözlerini yazmak için
mürekkep olsaydı, elbette deniz;
Rabbimin sözleri tükenmeden önce tükenirdi.
Hatta yardım için bir o kadarını daha getirsek!”
110. De ki:
“Ben de sizin gibi (ölümlü) bir insanım.
Yalnız bana ilâhınızın bir tek İlâh olduğu vahyolundu.
Artık her kim
Rabbin[cennetin]e kavuşmayı umuyorsa iyi bir iş yapsın.
Ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak etmesin!”

NAHL SURESİ

İniş Sırası: 70 • Mushaf Sırası: 16 • Mekki Sure • 128 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ALLAH'**ın emri geldi.^[1] Artık onu acele istemeyin.
O, onların ortak koştukları şeylerden uzaktır, yücedir!
2. Melekleri; kullarından dilediğini (*elçi seçerek*)
emrinden ruh ile (*vahiy ile*) indirir;
“Benden başka İlâh yoktur, Allah'tan korkun, diye uyarın!”
3. Gökleri ve yeryüzünü gerektiği gibi yarattı.
Ortak koştuklarından yücedir!
4. **İNSANI** bir damla sudan^[2] yarattı.
Bir de bakarsın ki o, düşmanlık yapmaya kalkışıyor.
5. **HAYVANLARI** da O yarattı;
onlarda sizin için ısınmanızı sağlayan şeyler ve
daha birçok faydalar vardır.
Onlardan bir kısmını da yersiniz.
6. Onlarda sizin için
akşamleyin dönüş zamanında/otlaktan getirirken
ve
sabahleyin otlığa götürürken ayrıca bir güzellik vardır.
7. Sizin yükünüzü öyle şehirlere taşırlar ki;
canlarınız büyük zahmetler çekmeden
siz oraya ulaşamazdınız.
Şüphesiz Rabbiniz çok şefkatlidir, çok merhametlidir.

[1] Son hüküm günü yaklaşmıştır. Geldi bil!

[2] Embriyodan, sperm damlasından.

8. Atları, katırları ve merkepleri de binmeniz için ve bir süs olarak yarattı. Ve sizin bilmediğiniz daha nice şeyler yaratıyor!
9. DOĞRU YOLU beyân etmek/açıklamak Allah'a aittir, açıklanan yoldan ayrılıp sapan da var. Oysa Allah dileseydi (*size özgürlük tanımayıp*); elbette hepinizi zorunlu olarak doğru yola iletirdi.

BÖLÜM 2

10. GÖKYÜZÜNDEN size su indiren O'dur. İçeceğiniz ondandır, hayvanlarınızı otlattığınız bitkiler de ondandır.
11. Onunla size ekin, zeytin, hurmalıklar, üzüm ve her türlü meyveler yaratır. Şüphesiz bunda, derin düşünen bir kavim için elbette bir ibret vardır.
12. GECEYİ ve gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı hizmetinize verdi. Yıldızlar da O'nun buyruğuna göre hareket ederler. Şüphesiz bunda aklını kullanan bir kavim için gerçekten ibretler vardır.
13. Yeryüzünde sizin için yarattığı rengârenk şeyler! Şüphesiz bunda hatırlamaya çalışan bir kavim için gerçekten bir ibret vardır.
14. DENİZİ de emrinize/hizmetinize veren O'dur. Ondandır taptaze et yiyebilirsiniz ve takınacağınız süsler çıkarabilirsiniz diye!

[3] Bkz. En'am 153-157.

[4] Ancak O, seçme özgürlüğünü bir yasa olarak koymuştur.

[5] Su ile yeşerir bitkiler.

Denizde suları yara yara giden gemileri görürsün.
Bu da O'nun lütfundan aramanız içindir.
Umulur ki şükredersiniz.

15. SİZİ sarsar diye yeryüzüne ağır baskılar/dağlar yerleştirdi.
Ve ırmaklar ve yollar. Ta ki doğru yolu bulasınız.
16. Ve (*yeryüzünde*) daha nice işaretler (*var etti*).
Onlar yıldızla da yol bulurlar.
17. O HÂLDE (*bir düşünün*); yaratan yaratmayan gibi olur mu?
Hâlâ düşünüp öğüt almıyor musunuz?
18. Eğer Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız
onu sayamazsınız/asla bu işin altından kalkamazsınız!
Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.
19. Allah gizlediklerinizi de bilir, açıkladıklarınızı da!
20. Allah'ın dışında yalvardıkları kimseler
hiçbir şey yaratamazlar.
Zaten kendileri yaratılmaktadırlar/ihtiyaç sahibidirler.
21. Onlar ölüdürler, diri değildirler.
Ve ne zaman dirileceklerini de bilemezler!^[6]

BÖLÜM 3

22. İLÂHINIZ BİR TEK İLÂH'TIR!
Ahirete inanmayan kimselerin kalpleri inkârcıdır.
Onlar büyüklük taslarlar.
23. Gerçek şudur ki; şüphesiz Allah gizlediklerini de biliyor,
açığa vurduklarını da!
Şüphesiz O, büyüklenenleri sevmez!

[6] Yatırlara ve türbelere kutsallık atfedip; onlardan/oralardan medet/yardım umanlar şunu bilmelidirler: Kabirde yatanlar kendilerini işitmezler, yardım da edemezler. Onları aracı kılarak birşeyler istemek te şirkdir?! Yardım, medet yalnız Allah'tan umulur. Onların kendilerine bile yardımı/faydaları yoktur/olamaz?!

24. Onlara; “Rabbimiz ne indirdi?” denildiği zaman;
“Evvelkilerden nakledilen masalları/şeyleri” dediler.
25. Kıyâmet günü tam olarak kendi yüklerini ve
bilgisizce saptırdıkları kimselerin veballerinden
bir kısmını da yükleniyorlar.
Dikkat edin yüklendikleri şey ne kötüdür!

BÖLÜM 4

26. ONLARDAN önceki kimseler de tuzak kurmuşlardı.
Allah’ın emri onların binalarına temellerinden geldi!
Böylece üstlerindeki tavan tepelerine çöktü!
Ceza onlara ummadıkları bir yerden geldi!
27. Sonra O, onları kıyâmet gününde rezil eder.
Ve der ki: “O ortaklarım nerede?”
Kendileri uğruna
düşmanlık etmeye kalkıştığınız o ortaklar?”
Kendilerine ilim verilmiş kimseler:
“Şüphesiz bugün rezillik ve kötülük inkârcıdır” derler.
28. Meleklerin kendi kendilerine zalimlik ederlerken
vefat ettirdiği kimseler:
“Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk” diyerek teslim olurlar.
Hayır hayır; şüphesiz Allah yapıyor olduklarınızı bilendir!
29. Öyleyse haydi cehennem kapısından girin,
içinde hiç ölmek üzere/sonsuz kalıcılar olarak!
Büyüklenenlerin yurdu ne kötüdür!
30. KORUNUP SAKINAN kimselere:
“Rabbimiz ne indirdi?” denildiğinde; “İyilik” dediler.
O kimseler ki; bu dünyada (*kimseye zarar vermeden*)
güzelce yaşadılar, işte onlar için mükafatın en güzeli vardır.
Ve ahiret yurdu daha hayırlıdır.
Ve ne güzeldir korunup sakınanların yurdu!

31. Adn cennetleri;
işte altlarından ırmaklar akan o yere/cennete girerler,
orada onlar için diledikleri/istedikleri herşey vardır.
Allah korunup sakınanları işte böyle ödüllendirir.
32. Meleklerin temiz kimselerden vefat ettirdiklerine gelince,
onlara; “Size selâm olsun!
Yapmış olduğlarınıza karşılık cennete girin” derler.
33. (*GERÇEĞİ inkâr edenler*) ille de kendilerine meleklerin veya
Rabbinin emrinin gelmesini mi bekliyorlar?
Onlardan önceki kimseler de işte böyle yapmışlardı!
Allah onlara zulmetmedi.
Fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.
34. Nihayet yaptıklarının kötülükleri kendilerine isabet etti.
Alay ettikleri şey onları kuşatıverdi.

BÖLÜM 5

35. ALLAH’a ortak koşanlar dediler ki:
“Eğer Allah dileseydi ne biz
ve
ne de atalarımız;
O’nun dışında hiçbir şeye tapmazdık.
Hiçbir şeyi O’nsuz haram kılmazdık.”
Kendilerinden öncekiler de işte böyle davranmıştı.
Elçilere düşen görev sadece açıkça duyurmak değil midir?
36. Ant olsun, Biz her ümmet için: “Allah’a kulluk edin
ve
tağuttan kaçının” diye uyaran bir elçi gönderdik.
Böylelikle Allah onlardan kimini
(*doğru yolda gitmek isteyenleri*) doğru yola iletti,
onlardan kimine (*dalâleti/sapıklığı tercih edenlerin*) de
dalâlet üzere kalmaları hak oldu.

- Şimdi yeryüzünde gezin/seyahat edin de
yalanlayanların sonu nasıl olmuş bir görün!
37. Sen onların doğru yola gelmelerini
ne kadar istesen de şüphesiz Allah;
sapıklığı tercih edenleri doğru yola iletmez.
Onların hiç yardımcıları da olmaz.
38. **ONLAR** yeminlerinin bütün şiddetiyle:
“Allah ölen kimseyi diriltemez” diye Allah’a yemin ettiler.
Hayır diriltecektir.
Bu O’nun hak olarak üzerine aldığı bir sözdür.
Fakat insanların birçoğu bilmezler.
39. Hakkında ihtilâf ettikleri şeyleri onlara açıklaması ve
o inkârcıların da yalancı kişiler olduklarını bilmeleri için!
40. Bir şeyin olmasını istediğimiz zaman
Bizim sözumüz sadece ona;
“Ol” dememizdir, o da derhal oluşmaya başlar.

BÖLÜM 6

41. **BUNDAN BÖYLE** (*hak ve özgürlüğünü kullandığından dolayı*)
zulme uğradıktan sonra,
Allah’ın emri gereği göç/hicret edenlere gelince;
Biz onları dünyada iyi bir şekilde yerleştireceğiz.
Ahiret mükâfatı ise daha büyüktür. Eğer bilselerdi!
42. Onlar sabrettiler ve Rablerine güvenmektedirler.
43. **BİZ** senden önceki çağlarda kendilerine vahyettiğimiz
başka adamları da gönderdik.
Eğer bilmiyor iseniz daha önce kitap verilenlere sorun!^[7]

[7] “Zikir ehli” o gün için ehl-i kitabın alimleri idi. Yani önceki kitaplardan olan Tevrat, Zebur ve İncil’i bilenler kastediliyor olabilirdi. Ancak bugün ise; Kur’an’a bakın, araştırın veya bugün Kur’an’ı iyi bilenlere sorun, olarak ta anlayabiliriz. Çünkü Kur’an’da tüm bilgiler mevcuttur. (O an için Kur’an’ın hepsi inmişti).

44. Apaçık delilleri ve yazılı belgeleri!..
Sana da Zikri/Kur'an'ı^[8] indirdik ki;
kendilerine indirilene insanlara bildiresin!
Umulur ki, iyice düşünürler.
45. **KÖTÜ** tuzaklar kuranlar Allah'ın kendilerini
yerin dibin batırmayacağından
ya da azabın kendilerine hiç ummadıkları bir yönden
gelmeyeceğinden emin midirler?
46. Yahut gezip dolaşırlarken kendilerini yakalamasından?
Onlar buna engel olacak değillerdir.
47. Ya da kendilerini bir korku üzerinde yakalamayacağından?
Şüphesiz Rabbiniz çok şefkatlidir, çok merhametlidir.
48. **ÖYLEYSE** onlar
Allah'ın yarattığı herhangi bir şeyi görmediler mi?
Onun gölgeleri sağdan ve soldan sürünerek
Allah'a secde hâlinde dönüp dolaşır.
49. Göklerde bulunanlar, yeryüzündeki canlılar ve
melekler Allah'a (*sevgi ile/korku ile/isteyerek*) secde ederler.
Onlar asla büyüklemezler!
50. Üstlerindeki Rablerinden korkarlar ve
emroldukları şeyi yaparlar.

BÖLÜM 7

51. **ALLAH** buyurdu: "İki ilâh edinmeyin!
O ancak tek bir İlâh'tır. Yalnızca Benden korkun!"
52. Göklerde ve yeryüzünde ne varsa hepsi O'nundur.
Süregelen din de O'nundur!
O hâlde, Allah'tan başkasından mı korkuyorsunuz?

[8] "Bu Kur'an'ı indirdik!" Gerçek Zebur, Tevrat, İncir ve Kur'an hepsi zikirdendir.

53. Size ulaşan/sizde olan her nimet Allah'tandır.
Sonra size bir sıkıntı dokunduğu zaman feryatla
yalnız O'na yalvarırsınız.
54. Sonra sıkıntıyı sizden kaldırdığı zaman
içinizden bir grup derhal Rablerine ortak koşarlar!
55. Kendilerine verdiğimiz nimetlere nankörlük için
Öyleyse bir süre yararlanın bakalım! Yakında bileceksiniz.
56. Verdiğimiz rızıktan hiçbir şey bilmeyenlere
bir pay ayırmıyorlar! Allah'a ant olsun
uydurmuş olduğunuz şeylerden sorgulanacaksınız!
57. VE Allah'a kızlar isnat ediyorlar! O; hiçbir kusuru,
eksiği olmayandır. Kendilerine canlarının çektiği ha!..
58. Oysa onlardan birine kız çocuğu müjdelendiği zaman
yüzü kapkara kesilir içi öfkeyle dolarak...
59. Kendisine müjdelenen şeyin etkisiyle kavminden gizlenir.
Onu zillete katlanarak tutsun mu?
Yoksa onu toprağa mı gömsün?
Dikkat edin! Ne kötü hüküm/karar veriyorlar!
60. Kötülük vasfı ahirete inanmayanların hâlidir.
En yüce vasıf ise Allah'ındır.
O; üstündür, doğru hüküm/karar verendir.

BÖLÜM 8

61. EĞER Allah zulümleri sebebiyle insanları cezalandırırsaydı,^[9]
yeryüzünde kıpırdayan hiçbir canlı bırakmazdı.
Fakat onları bir süreye kadar erteler!
Ölüm emirleri geldiği zaman ne bir saat geri kalabilirler,
ne de öne geçebilirler.

[9] Bu kadar zulüm oluyor yeryüzünde, Allah neden bu zulümlere izin veriyor, diyenlere cevap! Zulme uğrayan kişilerin birbirleriyle yardımlaşarak zulme karşı gelmeleri, başka ayetlerde tavsiye ediliyor.

62. Kendilerinin hoşlanmadıkları vasıfları Allah'a malediyorlar; kendi dilleri de 'bütün güzellikler kendilerinin olacak' diye yalan söylüyor.
Gerçekte ise onlara ateş vardır ve elbette onlar ateşe sürüleceklerdir.
63. **ALLAH'a** ant olsun,
senden önceki toplumlara da elçi gönderdik.
Şeytan yaptıkları işleri kendilerine süslü gösterdi.
O (şeytan) bugün de onların dostudur ve onlara can yakıcı bir azap vardır.
64. Biz bu kitabı sana;
onların hakkında ihtilâf ettikleri şeyi onlara açıklayasın ve inanan bir toplum için bir yol gösterici ve rahmet olsun diye indirdik.
65. **ALLAH** gökyüzünden bir su indirdi de ölümünden sonra yeryüzünü onunla diriltti.
Şüphesiz ki bunda,
işiten bir kavim için gerçekten bir ibret vardır.

BÖLÜM 9

66. **HAYVANLARDA** da sizin için elbette bir ibret vardır.
Onların karınlarından size yarı sindirilmiş gıdalar ile kan arasından çıkan içimi kolay halis bir süt içiriyoruz.
67. Hurmalıkların
ve
üzüm bağlarının meyvelerinden de hem sarhoş eden bir içki, hem de güzel bir besin elde edersiniz!
Şüphesiz bunda aklını kullanan bir toplum için gerçekten bir ibret vardır.

68. Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: “Dağlarda, ağaçlarda ve insanların kurdukları çardaklarda/kovanlarda kendine evler edin!
69. Sonra her çeşit üründen ye...
Rabbinin yollarında boyun eğerek yürü!”
Onların karınlarından renkleri çeşit çeşit bir içecek çıkar ki, onda insanlar için bir şifa vardır.
Şüphesiz bunda iyice düşünen bir toplum için gerçekten bir ibret vardır.
70. VE ALLAH sizi yarattı. Sonra sizi öldürüyor.
İçinizden kimi de ömrün en kötü çağına ulaştırılır ta ki; birazcık bilgiden sonra hiçbir şey bilmez olur!
Şüphesiz Allah en iyi bilendir, herşeye gücü yetendir.

BÖLÜM 10

- 71.* ALLAH rızıkta kiminizin kiminize üstün olmasına izin verdi.
Üstün olanlar yönettiklerine paylarını vermiyorlar.
Oysa onlar rızıkta^[10] eşit olmaya çalışsınlar.
Yoksa Allah’ın nimetine nankörlük mü ediyorlar?^[11]
72. Allah size karşı cinsinizden eşler yarattı.
Eşlerinizden de size çocuklar ve torunlar verdi!
Sizi temiz şeylerden rızıklandırdı.

[*] Süleyman Ateş Tefsiri ve Diyanet Mealinde tercih edilen ya da sizin beğendiğiniz başka Meallerde verilen mânâlara da bakıp karşılaştırma yapabilirsiniz.

[10] Rızık: Boğazdan geçen yiyecek ve içecek maddeleri. Ulusal veya global plânlamada her insan minimum kalori ihtiyacına göre YİYECEK ve İÇECEK SİGORTASI kapsamına alınmalı. Sigorta ücretlerini ise; elinde değişim aracı (para vb.) olmayanlardan belirli bir süre emeklerini satın alarak ödetmeli. Beslenme hakkı, temel insan haklarındandır.

[11] Nahl 71. ayetine “Hür olanlar, nasıl ki; mal ve imkânlarına kölelerini ortak etmiyorlar, öyleyse; Allah’ın haklarına nasıl olur da ortak olmaya kalkışsınlar” anlamını yükleyenler de olmuştur.

Öyleyken onlar şimdi bâtila inanıp da Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?

73. Allah'ı bırakıp da göklerden ve yeryüzünden kendileri için hiçbir şeyi rızık olarak vermeye sahip olmayan ve buna da asla güç yetiremeyecek şeylere tapıyorlar!

74. **ÖYLEYSE;**

Allah'a emsaller/benzerler yakıştırmaya kalkışmayın!
Şüphesiz Allah bilir, oysa siz bilmezsiniz.

75. Allah şu kişiyi örnek verdi: Bir şeye gücü yetmeyen, başkasının yönetiminde olan esir/köle, tarafımızdan kendisini rızıklandırdığımız o kimse; ondan gizlice ve açıkça infak eder/verir/harcar!
Şimdi bunlar hiç eşit olur mu?

Övgü Allah'a mahsustur. Ama onların birçoğu bilmez!

76. Ve Allah şu iki adamı da örnek olarak anlattı:
Onlardan birisi dilsizdir hiçbir şey yapmaya güç yetiremez, o sahibine/patronuna bir yüküdür!
Onu nereye gönderse hiçbir iyilik/hayır getirmez!
Şimdi o kimse adaletle emreden ve dosdoğru bir yol üzerinde olan kimse ile hiç eşit olur mu?

BÖLÜM 11

77. **GÖKLERİN** ve yeryüzünün gaybı Allah'a aittir.
Saatin işi/emri ise sadece göz kırpması gibidir.
Veya daha da kısadır. Şüphesiz Allah herşeye güç yetirendir!
78. Allah sizi annelerinizin karnından çıkardı,
hiçbir şey bilmiyordunuz!
Size kulaklar, gözler ve gönüller verdi. Belki şükredersiniz!
79. Kuşlara bakmadılar mı? Gök boşluğunda boyun eğdirilmiş!
Onlara havada tutunma özelliğini veren Allah'tır.
Şüphesiz bunda düşünen bir topluluk için gerçekten birçok dersler vardır.

80. Allah evlerinizi sizin için bir huzur ve dinlenme yeri kıldı.
Hayvanların derilerinden de hem hicret/göç gününüzde,
hem de konup yerleştiğiniz günlerde,
hafifçe taşıyabileceğiniz barınaklar/evler belirledi.
Yünlerinden, yapağularından
ve
tüylerinden/kıllarından da bir süreye kadar kullanacağınız
giyimlikler-döşemelikler ve geçimlik malı kıldı.
81. Allah yarattıklarından size gölgeler kıldı.
Dağlarda da sizin için barınaklar/siperler meydana getirdi.
(*Yarattığı maddeler ile*) sizi sıcaktan koruyan giysiler
ve
harpte sizi (*kendi hışmınızdan*)^[12] koruyacak zırhlar yaptınız.
Böylece size üzerinizdeki nimetini tamamlıyor.
Umulur ki; teslim olup kurtulursunuz.
82. **FAKAT** bundan sonra senden yüz çevirirlerse sana düşen
yalnızca açık bir şekilde tebliğdir/duyurmaktır.
83. Onlar Allah'ın nimetini bilirler sonra da onu inkâr ederler.
Onların çoğu inkâra sapanlardır.

BÖLÜM 12

84. **HER** toplumdun bir şahit gönderdiğimiz gün
artık inkârcılara izin verilmez.
Ve onların özür dilemeleri de istenmez/kabul edilmez.
85. Zalimler azabı gördükleri zaman
artık onlardan azap hafifletilmez onlara süre de verilmez.
86. Ortak koşanlar ortaklarını gördükleri zaman dediler ki:
"Rabbimiz! Senin yerine yalvarmış olduğumuz
ortaklarımız işte bunlardır!"

[12] Savaşta insanların birbirlerine indirdiği darbelerden.

- Ama onlar da kendilerine Şu sözü söyleyecekler:
 “Şüphesiz siz yalancılarsınız!”
87. O gün Allah’a teslim olmuşlardır.
 Uydurup durdukları Şeyler de
 kendilerinden kaybolup gitmişlerdir.
88. İnkâra sapanlar ve Allah’ın yolundan çevirmiş olanlar var ya,
 onlara azap üstüne bir azap daha ekledik.
 Bozgunculuk yaptıklarından dolayı!
89. **DİRİLTECEĞİMİZ** gün;
 her toplum için içlerinden kendilerine karşı bir Şahit,
 seni de bunların zerine Şahit olarak getireceğiz!
 Biz kitabı sana herşeyi açıklayıcı,
 teslim olanlara yol gösterici,
 rahmet ve bir müjde olmak üzere indirdik.

BÖLÜM 13

90. **GERÇEK ŞU Kİ** Allah; adaleti, ihsanı/iyiliğ
 ve
 akrabaya vermeyi emrediyor!
 FuhŐu/iğrenç işleri, kötülüğü ve azgınlığ yasaklıyor!
 Düşünüp de tutasınız diye size öğüt veriyor.
91. (*Allah’ı Şahit tutarak*) sözleşme yaptığınız zaman
 Allah ile olan szleşmenizi yerine getirin,
 pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın!
 Çünkü zerinize Allah’ı kefil tutmuşsunuz.
 Muhakkak ki Allah yaptıklarınızı biliyor.
92. İpliğni kuvvetlice büktükten sonra
 bozarak çözen bir kadın gibi olmayın!
 Yeminlerinizi aranızda bir aldatma aracı yapmayın,
 bir topluluk diğerinden daha gelişmiştir/kabiliyetlidir diye!
 Allah bununla sizi[*n ne olduğnuz gereğni*] aığa çıkartıyor.

- Kıyâmet günü size hakkında ihtilâf ettiğiniz şeyleri mutlaka açıklayacaktır.
93. Eğer Allah dileseydi
(özgür irâdenizi elinizden alır)
hepinizi bir tek toplum^[13] hâline getirirdi.
Böylece Biz;
(bozgunculuğu) dileyeni sapıklıkta bırakır,
(tevhidi, güvenliği, adaleti) dileyeni de doğru yola iletiriz.
Yapmış olduğunuz şeylerden mutlaka sorumlu tutulacaksınız.
94. Yeminlerinizi aranızda bir aldatma aracı yapmayın!
Yoksa sağlam bastıktan sonra ayak kayar!
Allah'ın yolundan alıkoymanız yüzünden kötülüğü tadarsınız
ve
size büyük bir azap dokunur.
95. ÖYLEYSE,
Allah ile yaptığınız sözleşmeyi/O'na verdiğiniz sözü geçici bir şey olan (*dünyalık*) karşılığında değişmeyin!..
Şüphesiz Allah katında olan sizin için daha hayırlıdır.
Eğer bilerseniz!
96. Sizin yanınızda bulunan tükenir,
Allah'ın katında bulunan ise kalıcıdır.
Sabredenlerin/her zorluğa tahammül edenlerin mükâfatlarını mutlaka yapmış olduklarının daha güzeli ile vereceğiz.
97. Erkek ve kadın her kim inanmış olarak iyi bir iş/yaptığı işin en iyisini yaparsa onu hoş bir hayatta yaşatırız.
Ve elbette onlara mükâfatlarını yapmış olduklarının daha güzeli ile veririz.

[13] Bkz. Yunus 19. ayeti ve dipnotu.

98. **ÖYLEYSE** Kur'an okuduğun/okuyacağın zaman,
kovulmuş şeytandan^[14] hemen Allah'a sığın (*Kur'an'ı düşün!*)
99. Gerçek şu ki; onun/şeytanın inanan ve
Rablerine güvenip dayananlar üzerinde hiçbir gücü yoktur.
100. Onun gücü/hâkimiyeti sadece
kendisini veli/dost edinenleredir.
O kimseler ki; (şeytanı) O'na ortak koşarlar!

BÖLÜM 14

101. **BİZ** bir ayeti başka bir ayetin yeri ile değiştirdiğimizde;^[15]
-ki Allah ne indireceğini daha iyi bilir-
"Sen ancak bir iftiracısn" dediler.
Hayır, onların birçoğu bilmiyor!
102. De ki:
"Onu Ruhü'l-Kudüs (Cebrail) Rabbinden gerçek ile indirdi;
inananları sağlamlaştırmak, teslim olanlara bir yol gösterici
ve
bir müjde olmak üzere."
103. Şüphesiz Biz biliyoruz ki onlar:
"Kur'an'ı ona ancak bir beşer/insan öğretiyor" diyorlar.
Doğrudan saparak yöneldikleri o kişinin dili yabancıdır.
Bu ise apaçık Arapça (*tüm lisânlara çevirilebilir*) bir lisândır.
104. Allah'ın ayetlerine inanmayan kişileri elbette Allah
doğru yola ulaştırmaz. Onlara can yakıcı bir azap vardır.

[14] Yüce Yaratan inanan kişiye, Kur'an okuyacağı yahut onun üzerinde düşüneceği zaman, Kur'an'ın "kovulmuş şeytan" olarak isimlendirdiği varlığın yani, insanın kendi ruhunda (*yani yaratılış esnasında ruhuna hem meleki ve hem de şeytani özellikler yüklediğinden dolayı var olan*) ve toplumsal çevresinde (*şeytanlaşmış insanlar*) bulunan ve onu ahlâki ilke ve endişelerinden koparıp Allah'tan uzaklaştıran her türlü güç ve taraftarın ayartmalarına, fısıltılarına/vesveselerine karşı, Allah'ın manevi desteğine başvurması/sığınması öğütleniyor.

[15] Zebur, Tevrat, İncil içindeki ayetlerin yerine, Kur'an indirilerek önceki kitaplardaki zor hükümler, Kur'an ayetleri ile değiştirilerek kolaylaştırılmıştır.

105. Yalanı/iftirayı yalnızca Allah'ın ayetlerine inanmayan kişiler uydurur.
İşte asıl yalancılar/iftiracılar onların kendileridirler.
106. **KİM İNANDIKTAN SONRA** Allah'ı inkâr ederse;
-kalbi imanla yatışmış olduğu hâlde zorlanan kimse hariç-
kim inkâra göğsünü açarsa (*inkârı severse*)
Allah'tan bir gazap işte onların üzerinedir.
Onlar için büyük bir azap vardır.
107. Bu onların dünya hayatını ahirete tercih etmelerindedir.
Ve şüphesiz Allah da inkârcılar topluluğunu
doğru yola iletmez.
108. İşte bunlar;
(*hak ettikleri için*) Allah'ın kalplerini, kulaklarını ve
gözlerini değersiz saydığı kimselerdir. İşte gafiller onlardır.
109. Hiç şüphe yok elbette onlar
ahirette de hüsrâna uğrayanlardır.
110. Sonra gerçekten Rabbin sıkıntı ve
işkenceye uğratıldıktan sonra hicret edenlerin ardından;
cihat eden ve sabredenlerin/tahammül edenlerin yanındadır.
Şüphesiz Rabbin bundan sonra onları
elbette çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.

BÖLÜM 15

111. **O GÜN** herkes gelir kendi nefsinin kurtarmak için uğraşır.
Herkesin yaptıklarının tam karşılığı verilir.
Onlara asla haksızlık edilmez.
112. **ALLAH** şöyle bir kenti örnek verdi:
Güvenli, huzurlu.
Rızıkları her yerden onlara bol bol geliyordu.
Fakat, Allah'ın nimetlerine nankörlük ettiler.

- Bunun üzerine Allah o kentin halkına açlık ve korku elbisesini giydirdi/tattırdı yaptıklarından dolayı!
113. Ant olsun onlara kendilerinden bir elçi geldi ama onu yalanladılar.
Böylece onlar zulümlerine devam ederlerken azap kendilerini yakalayiverdi.
114. **BUNUN** içindir ki, Allah'ın size verdiği rızıktan temiz ve meşru olarak yiyin/payınızı alın. Allah'ın nimetine şükredin. Eğer yalnızca O'na ibadet/kulluk ediyorsanız?!
115. O size ancak; ölüyü, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adına kesilenleri haram kıldı. Ancak kim mecbur kalırsa saldırmadan ve sınırı aşmadan yiyebilir. Şüphesiz ki Allah; bağışlayandır, esirgeyendir!
116. Dillerinizin yalan yere nitelemesinden dolayı; "Şu helâldir, şu haramdır" demeyin. O zaman Allah'a karşı iftira atmış olursunuz. Şüphesiz ki, Allah'a karşı yalan uyduranlar kurtuluşa ulaşamazlar.
117. Bu birazcık geçinmedir/menfaatlenmedir ve sonra onlar için acıklı bir azap vardır.
118. **SANA** anlattıklarımızı bundan önce Yahudi olan kimselere de haram kılmıştık. Biz onlara zulmetmedik, fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.
119. Sonra gerçekten Rabbin; bir cehalet sonucu kötülük işleyip sonra bunun ardından tövbe edip ve durumlarını düzeltenleri takdir eder.^[16] Şüphesiz ki Rabbin; bundan sonra elbette bağışlayandır, esirgeyendir.

[16] Onların yanında ve onların lehine hüküm verir.

BÖLÜM 16

120. GERÇEK ŞU Kİ,
İbrahim (Allah'ı) birleyerek;
gönülden Allah'a boyun eğen bir ümmetti/toplumdu.^[17]
Ve asla Allah'a ortak koşanlardan değildi!
121. O'nun nimetlerine şükredici idi;
O, onu seçmiş ve dosdoğru bir yola iletmişti.
122. Ona dünyada bir iyilik verdik;
elbette o, ahirette de iyilerdendir.
123. Sonra da sana vahyettik:
"Allah'ı birleyerek İbrahim'in milletine/dinine uy!
O, ortak koşanlardan değildi/olmadı!"
124. Cumartesi ancak onda ayrılığa düşen kimselere farz kılındı.
Elbette Rabbin kıyâmet günü aralarında
ayrılığa düştükleri şey hakkında hükmünü verecektir.
125. (*BÜTÜN İNSANLIĞI*) Rabbinin yoluna;
hikmet ile/akıl
ve
bilim ışığında
ve
güzel öğüt ile davet et/çağır!
Ve
onlarla mücadeleni en güzel şekilde (*bilim ile*) yürüt!^[18]
Elbette Rabbin;
kendi yolundan sapan kimseleri en iyi bilendir,
doğru yolda olanları da en iyi bilendir.

[17] Hz. İbrahim tek başına bir milleti/uygarlıktı. Hem düşünce olarak, hem de gerçekten uygarlığın/millet olmanın temellerini atan birisi olarak?!

[18] Akla ve bilime dayanan, en inandırıcı yöntemlerle yürüt!

126. (Ey müminler!)

Eğer (size zulüm/hainlik edenlere) ceza verecekseniz
ancak size yapılanın misli/dengi/aynısı ile karşılık verin.
Eğer sabrederseniz (af yolunu tutarsanız)
elbette ki bu sabr[tahammül]edenler için daha hayırlıdır.

127. Sabret!

Senin sabrın ancak Allah'ın yardımını iledir.

Onlar için üzülme.

Kurdukları tuzaklardan dolayı da kaygı duyma!

128. Şüphesiz ki Allah korunup sakınanlarla beraberdir.

Ve onlar ki, iyilik edenlerdir.

NUH SURESİ

İniş Sırası: 71 • Mushaf Sırası: 71 • Mekki Sure • 28 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ŞÜPHE SİZ** Biz Nuh'u;
"Kendilerine acı bir azap yetişmeden önce halkını uyar" diye kavmine gönderdik.
2. Dedi ki: "Ey kavmim! Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım.
3. Allah'a kulluk edin, O'ndan sakının ve bana uyun ki;
4. günahlarınızı bağışlasın ve sizi bir süreye kadar ertelesin.
Allah'ın emri geldiği zaman kesinlikle ertelenmez,
ne olurdu bilmiş olsaydınız!"
5. **DEDİ Kİ:** "Rabbim! Ben kavmimi gece-gündüz davet ettim.
6. Benim davetim ancak onların kaçışlarını artırdı.
7. Doğrusu ben onları kendilerini affedip bağışlayan için her davet edişimde;
onlar parmaklarını kulaklarına tıkadılar,
giysilerine büründüler ve direndiler.
Büyüklendikçe büyüklendiler!
8. Doğrusu ben onları açık açık çağırdım.
9. Sonra onlara;
hem ilân ederek/açıktan söyledim/tebliğde bulundum,
hem de herbirine ayrı ayrı söyledim.
10. 'Rabbinizden bağışlanma dileyin,
şüphesiz O çok bağışlayıcıdır' dedim.
11. "Ta ki; size gökten bol yağmur göndersin.
12. Sizi mallarla ve çocuklarla desteklesin.
Size bahçeler versin, sizin için nehirler akıtsın.
13. Size ne oluyor ki;
Allah'tan bir vakar/büyüklik ummuyorsunuz?

14. Oysa O sizi aşamadan aşamaya geçirerek yaratmıştır.
15. Görmediniz mi? Allah yedi kat göğü nasıl uygun tabakalar hâlinde yaratmıştır?
16. Bunlar içinde Ay'ı yansıyan bir nur/ışık yapmış, Güneş'i de (*aydınlatici*) bir lâmba kılmıştır.
17. Allah sizi yerden bir bitki gibi bitirdi.^[*]
18. Sonra sizi yine oraya döndürür ve bir çıkarışla mutlaka yeniden çıkarır.
19. Allah yeryüzünü sizin için bir sergi yapmıştır.
20. Öyle ki onda geniş yollar edinip dolaşabilesiniz diye!"

BÖLÜM 2

21. NUH dedi ki:
"Rabbim! Onlar bana isyan ettiler;
mal ve çocukları kendisine kayıptan başka bir şey artırmayan
bir kimseye uydular!
22. Ve çok büyük tuzaklar kurdular!
23. Dediler ki: "Sakın ilâhlarınızı bırakmayın.
Ve sakın bırakmayın;
ne Vedd'i (*aşk tanrısını*),
ne Suvâ'ı (*nesli verdiği sanılan putları*),
ne Yeğus'u (*yağmur tanrısını*),
ne Yeûk'u (*kuvet tanrısını*)
ve
ne de Nesr'i (*gök tanrısını*)."
24. Onlar birçok kimseleri saptırdılar.
Sen de zalimlere şaşkınlıktan başka bir şey artırma!"
25. Hatalarından dolayı boğuldular ve ateşe sokuldular.
Allah'tan başka yardımcılar da bulamadılar.

[*] Bu ayet; insan bedeninin, özünün topraktaki (organik) maddelerle (organlarla, organizmayla) aynı olması ve hem de insanın bu özden yaratılarak akıl, ruh ve beden açısından gelişmiş bir varlığa dönüştürülmesi gerçeğini vurgulamaktadır.

26. NUH dedi ki: "Rabbim!
Yeryüzünde inkârcıların tüten tek bir ocağını bırakma!
27. Çünkü Sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar.
Ve onlar doğurdıklarını;
suçlu, kâfir bir kişi olarak yetiştiriyorlar!
28. Rabbim!
Beni, anamı-babamı ve inanmış olarak evime giren kimseyi,
gerçeklere inanan/mümin erkekleri
ve
mümin/gerçeklere inanan kadınları başışla.
Hain zalimlerin ise ancak yıkımlarını/yok oluşlarını artır!"

İBRAHİM SURESİ

İniş Sırası: 72 • Mushaf Sırası: 14 • Mekki Sure • 52 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Ra.

SANA/(*SİZE*) bir Kitap indirdik ki; Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarasın[ız]; güçlü, övgüye lâyık olanın yoluna (*önderlik edesin[iz]*).

2. O Allah ki;

gökyüzünde ve yeryüzünde ne varsa hepsi O'nundur. Gerçeği kabul etmeyen/kâfirlerin çekecekleri var, çetin bir azaptan dolayı!

3. Onlar o kimseler ki; dünya hayatını ahirete tercih ederler, Allah'ın yolundan çevirirler/alıkoyarlar ve o yolu karıştırmak/eğriltmek/saptırmak isterler! İşte onlar, uzak bir sapkınlık içindedirler.

4. **BİZ** her rasûlü mutlaka kendi kavminin diliyle gönderdik ki, onlara iyice açıklasın. Bundan sonra Allah; (*sapıklığı*) isteyen/dileyen kimseyi sapıklığında^[1] bırakır, (*hidâyeti/doğru yolu*) isteyen kimseyi de doğru yola iletir. O güçlüdür, doğru hüküm/karar verendir.

[1] Allah kimseye zulmetmez veya kimseyi (şeytan da dahil) saptırmaz/azdırmaz. Ancak kul, kendi yaptığı amelleri sebebiyle sapıklığı kendisi hak etmiş oluyor (İblis/Şeytan da öyle). Bkz. Zümer 7; "O, kulları için küfre/inkâra razı olmaz!.." Veya: Allah, insan için iki yol belirlediğini vurgular. İnsan ya şükredici/mümin olur ya da nankör/kâfir olur, yani; iki yoldan birini kendisi tercihen seçer, anlamındadır. Dolayısıyla kul; iki yoldan birini isteyerek seçer, Allah ise onların bu seçimlerini onaylar. "Dileyen kimseyi sapıklıkta/sapıklığında bırakır"ın gerçeğe en yakın manâsı bu olabilir! Yine de en doğrusunu Allah bilir! Böylesine merhametli bir Allah'ın yarattıklarını saptırdığı inancı/düşüncesi/yaklaşımı bâtıldır.

5. Ant olsun Musa'yı ayetlerimizle:
 "Kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkar ve onlara Allah'ın (*zorlu*) günlerini hatırlat!" diye gönderdik.
 Şüphesiz bunda;
 çok sabreden, çok şükreden herkes için ibretler vardır.
6. Hani o zaman Musa kavmine demişti ki:
 "Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın.
 Hani bir zaman sizi
 Firavun ailesinden/hanedanından kurtardı.
 Onlar size azabın en kötüsünü reva görüyorlar;
 oğullarınızı boğazlıyorlar ve kadınlarınızı sağ bırakıyorlardı.
 Rabbinizden izin verilmiş bir belâ (*açığa çıkarılma*),
 hem de büyük bir belâ (*açığa çıkarılma cezası*) vardı!"

BÖLÜM 2

7. **HATIRLAYIN**, Rabbiniz şöyle ilân etmişti/buyurmuştu:
 "Eğer şükrederseniz elbette size (*nimetimi/lütfumu*) artırırım.
 Eğer nankörlük ederseniz elbette azabım pek çetindir."
8. Musa dedi ki:
 "Siz ve yeryüzünde bulunanların hepsi
 nankörlük etseniz de muhakkak ki Allah;
 zengindir, övgüye lâyıktır."
9. **SİZE** sizden önceki kimselerin haberleri gelmedi mi?
 Nuh, Âd ve Semud kavminin ve onların ardından gelenlerin!
 Onları ancak Allah bilir.
 Elçileri onlara apaçık kanıtlar getirmişlerdi;
 ama onlar elleri ile o elçilerin ağızlarını kapattılar ve
 dediler ki:
 "Gerçekten biz ona gönderilen o şeyi inkâr ettik,
 bizi kendisine çağırduğunuz şeyden
 kuşkulu bir şüphe içindeyiz."

10. Elçileri dedi ki: “Gökleri ve yeryüzünü var eden Allah hakkında şüphe olur mu? Sizi günahlarınızı bağışlamak için davet ediyor ve bir süreye kadar sizi ertelemek istiyor.”
Dediler ki: “Siz de yalnızca bizim gibi birer insansınız. Bizi atalarımızın taptığı şeylerden çevirmek istiyorsunuz. Öyleyse bize apaçık bir delil getirin!”
11. “Evet biz de sizin gibi yalnızca ölümlü birer insanız. Ancak Allah kullarından dilediği kişiye (*risâlet*) lütfeder. Allah’ın izni olmaksızın (*risâletten*) size bir delil getirmemiz mümkün değildir. İnananlar Allah’a güvensinler.
12. Allah’a güvensizlik duymamız bize yaraşmaz; bizlere hidâyet/doğruya iletici yollarımızı göstermiş iken! Elbette bize yaptığınız eziyetlere sabredeceğiz/katlanacağız. Güvenenler yalnız Allah’a güvensinler.”

BÖLÜM 3

13. İNKÂR EDENLER elçilere dediler ki:
“Ya mutlaka sizi vatanımızdan çıkarınız ya da mutlaka dinimize dönersiniz.”
Rableri onlara şöyle vahyetti:
“Kesinlikle zalimleri/hainleri helâk edeceğiz.
14. Muhakkak ki;
onların ardından oraya/o yere sizi yerleştireceğiz.
İşte bu makamımdan ve uyarımdan korkan içindir.”
15. Ve (*elçiler*) zafer istediler.
Sonunda her inatçı zorba mahvoldu/hüsrâna uğradı!
16. Ardından da cehennem vardır orada irinli bir sudan içirilir.
17. O irinli suyu yutmaya çalışır
fakat onu kolayca yutup boğazından geçiremez.

Her yandan ona ölüm geldiği hâlde yine de ölemez.
Ardından da daha kaba/acı bir azap vardır.

18. **RABLERİNE KARŞI** nankörlük edenlerin misâli şöyledir:
Onların yaptıkları işler;
fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu kül gibidir!
Kazandıklarından hiçbir şeyi ele geçiremezler!
İşte asıl uzak sapma budur!
19. **GÖRMEDİN Mİ?**
Allah gökleri ve yeryüzünü hak ile/gerçek ile yaratmıştır.
Dilerse sizi götürür ve yepyeni bir halk getirir!
20. Bu Allah'a göre güç bir iş değildir.
21. Hepsi Allah'ın huzuruna çıkacaklar!
Zayıflar büyüklük taslayan önderlerine diyecekler ki:
"Şüphesiz biz size uymuştuk.
Allah'ın azabından bir şey bizden savabilir misiniz?"
(Önderleri ise) derler ki:
"Allah bize yol gösterseydi elbette biz de size yol gösterirdik.
Şimdi sızlansak da sabretsek de bizim için birdir;
bizim için kaçıp sığınacak bir yer de yoktur!"

BÖLÜM 4

22. **İŞ/HÜKÜM** yerine getirildikten sonra şeytan dedi ki:
"Şüphesiz ki Allah size gerçek olanı vadetti,
ben de size vadettim;
ama ben sözümünden caydım/yalancı çıktım!
Zaten benim size karşı hiçbir gücüm yoktu ki!^[2]
Ben sadece sizi çağırdım siz de benim çağırma uydunuz.
O hâlde beni kınamayın siz kendi kendinizi kınayın!

[2] Şeytan insanların beyinlerine kötü fikirler fısıldar. Fiziksel olarak hiçbir insana bir gramlık bile kuvvet uygulayamaz. Zekâ bu kötü fikirlere uyar veya reddeder.

Ne ben sizi kurtarabilirim, ne de siz beni kurtarabilirsiniz!
Zaten ben daha önce beni Allah'a ortak koşmanızı da
kabul etmemiştim!
Şüphesiz zalimler/hainler için acıklı bir azap vardır."

23. İNANANLAR ve
faydalı işi en iyi şekilde (*dürüstçe*) yapanlar,
altlarından nehirler akan cennetlere konuldular.
Rablerinin izniyle orada sürekli kalacaklardır.
Orada onların iyilik temennileri; "Selâm" dır.
24. GÖRMEDİN Mİ Allah nasıl bir misâl verdi?
Güzel bir söz; kökü sabit ve
dalları gökyüzünde olan güzel bir ağaç gibidir!
25. O, Rabbinin izniyle her zaman meyvelerini verir.
Allah insanlara böyle misâller verir; umulur ki, öğüt alırlar.
26. Kötü bir sözün örneği ise;
yerin üstünden, kökünden sökülüp çıkarılmış,
sabit durması mümkün olmayan kötü bir ağaç gibidir!
27. Allah müminler/gerçeklere inananları dünya hayatında ve
ahirette sağlam bir sözle destekler.
Allah, zalimleri ise sapıklıkta bırakır.
Allah dilediğini (*doğruluk ve adaletle*) yapandır.

BÖLÜM 5

28. ALLAH'IN nimetini nankörlükle değiştiren kimseleri
görmedin mi?
Onlar kavimlerini mutsuzluk yurduna kondurdular!
29. Cehennem!.. Ona yaslanırlar. O ne kötü bir karargah!
30. Allah'a eşler koştular O'nun yolundan saptırmak için!
De ki: "Şimdilik eğlenin.
Çünkü gidişiniz ateşedir/varacağınız yer ateştir."

31. İNANAN KULLARIMA söyle: “Namazı gereği gibi kılsınlar, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizlice ve açıkça bağışlasınlar. İçinde alışverişin ve dostluğun bulunmayacağı gün gelmeden önce.”
32. O ALLAH Kİ; gökleri ve yeryüzünü yarattı.
Gökyüzünden bir su indirip
onunla sizin için rızık olarak çeşitli meyveler çıkardı.
Emriyle denizde akıp gitmesi için
gemileri sizin hizmetinize verdi.
Ve nehirleri de sizin hizmetinize verdi!
33. Sürekli görevlerini yapan ikili olarak,
Güneş’i ve Ay’ı da emrinize verdi.
Yine geceyi ve gündüzü de sizin hizmetinize sundu.
34. Size istediğiniz şeylerden biraz verdi.
Eğer Allah’ın nimetini sayacak olsanız onu sayamazsınız!
Gerçekten insan pek zalim, pek nankördür.

BÖLÜM 6

35. HANİ BİR ZAMAN İbrahim demişti ki:
“Rabbim bu bölgeyi güvenli bir yer kıl!
Beni ve çocuklarımı putlara kul olmaktan uzak tut!
36. Rabbim! Gerçekten insanlardan birçoğu onlarla saptılar.
Bundan böyle kim bana uyarsa işte o bendendir.
Kim bana isyan ederse/karşı gelirse
artık Sana (*Senin merhametine*) kalmıştır.
Şüphesiz Sen; çok bağışlayan ve çok esirgeyensin!
37. Rabbimiz! Ben çocuklarımdan bir kısmını,
Beyt-i Muharrem’in^[3]/Kâbe’nin yanında,
ekin bitmez (*çorak*) bir vadiye yerleştirdim.

[3] Muharrem: Hürmet edilmesi gereken, dokunulmaması gereken anlamına gelir.
Beyt-i Muharrem: Dokunulmaması gereken ev/kâbe demektir.

- Ey Rabbimiz! Salât'ı/Namazı ikâme etsinler
(*ayetleri anlayarak ve bilinçli olarak sürekli yerine getirsinler!*)
Bundan böyle insanlardan bir kısmının gönüllerini
onlara yönelt!
Onları çeşitli ürünlerle rızıklandır, umulur ki şükrederler!
38. Rabbimiz!
Şüphesiz Sen gizlediğimizi ve açığa vurduğumuzu bilirsin.
'Ne yeryüzünde, ne de gökyüzünde hiçbir şey
Allah'a gizli kalmaz!'
39. İhtiyarlığında bana İsmail'i ve
İshak'ı lütfeden Allah'a sayısız övgüler olsun!
Şüphesiz Rabbim duayı işitendir.
40. Rabbim! Bana namazı sürekli kılmamda yardımcı ol,
soyumdan olanlara da!..
Rabbimiz! Duamı kabul buyur!
41. Rabbimiz! Beni, annemi-babamı ve
gerçeklere inananları bağışla, hesabın görüleceği gün!"

BÖLÜM 7

42. SAKIN Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma!
Sadece onları dehşetten gözlerin dışarı fırlayacağı
bir güne erteliyor!
43. O zaman başlarını dikerek koşarlar,
bakışları kendilerine dönmez, yürekleri de sanki bomboştur!
44. İNSANLARI kendilerine azabın geleceği şu günden uyar;
o gün zulmedenler der ki:
"Rabbimiz!
Yakın bir süreye kadar bizi ertele de Senin çağrına uyalım,
elçilere tabi olalım!"
Siz daha önce de kendiniz için; 'hiçbir yıkım yoktur' diye,
yemin etmemiş miydiniz?

45. Siz kendilerine zulmedenlerin yurtlarında yerleşmişsiniz!^[4]
Onlara karşı ne yaptığımızı açıkça gördünüz.
Size örnekler de vermiştik.
46. Gerçekten onlar tuzaklarını kurmuşlardı.
Oysa onların tuzakları/plânları Allah'ın bilgisi dahilindeydi;
velev ki tuzakları dağları yerinden oynatacak olsa bile!...
47. **BUNUN İÇİNDİR Kİ,**
sakın Allah'ı elçilerine verdiği sözden cayar sanma!
Şüphesiz Allah; daima üstündür, intikam alandır.
48. **O GÜN** yeryüzü başkasıyla değiştirilir.
Ve gökler de...
Bütün insanlar;
O tek, hâkim Allah'ın huzurunda dururlar.
49. O gün suçluları,
birbirlerine bağlı zincirlere vurulmuş olarak görürsün!
50. Gömlekleri katrandandır yüzlerini ateş kaplamaktadır!
51. Böylece Allah herkese kazandıklarının karşılığını verir!
Muhakkak ki Allah, hesabı çabuk görendir.
52. **İŞTE BU** bütün insanlığa bir duyurudur:
"Bununla uyarılınsınlar,
O Allah'ın Tek İlâh/Kâinatın İmparatoru olduğunu bilsinler
ve
temiz düşünce/akıl sahipleri de düşünüp öğüt alsınlar!"

[4] Zalim kavimler yok olduktan sonra onların yaşadıkları yerlere başkaları gelip yerleşebiliyor. Onun için onlara yapılanlardan öğüt alabilirdiniz, ama almadınız!

ENBİYA SURESİ

İniş Sırası: 73 • Mushaf Sırası: 21 • Mekki Sure • 112 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. İNSANLARIN hesapları yaklaştı,
oysa onlar hâlâ gaflet içinde yüz çevirmektedirler.
2. Rablerinden kendilerine gelen her yeni uyarıyı/öğüdü
ancak alay konusu ederler!
3. Onların kalpleri/gönülleri hep eğlencededir/ilgisizdir...
Zulmedenler gizlice şöyle fısıldaştılar:
“Bu sadece sizin gibi bir insan değil mi?
Yoksa siz, göz göre göre bir büyüye mi kapılacaksınız?”
4. O dedi ki:
“Benim Rabbim, gökyüzünde
ve
yeryüzünde (*söylenen*) her sözü bilir. O işitendir, bilendir.”
5. Ama onlar dediler ki: “Bunlar karmakarışık boş düşlerdir;
hayır onu kendisi uydurdu. Yok yok, o bir şairdir!
Haydi bize önceliklere gönderildiği gibi bir mucize getirsin!”
6. Bunlardan önce helâk ettiğimiz hiçbir kent halkı inanma-
mıştı.
Şimdi (*mucizeden dolayı*) bunlar inanacaklar mı?
7. Biz senden önce de,
vahyettiğimiz adamlardan başkasını göndermedik.
Haydi Kitap ehline^[1] (*Tevrat, Zebur ve İncil'i bilenlere*) sorun.
Eğer (o kitapları okumayı) bilmiyor iseniz!..
8. Biz onları, yemek yemeyen cesetler yapmadık!
(*Onlar dünyada*), ölümsüz/ebedi kalıcı da değillerdi.

[1] Ehl-i Kitabın âlimleri. Tevrat, Zebur, İncil'i bilenlere! Ve bkz. Nahl 43 ve dipnotu.

9. Sonra,
onlara verdiğimiz sözde sadık kaldık/sözü yerine getirdik;
onları ve dilediklerimizi (*onlarla birlikte inananları*) kurtardık,
aşırı gidenleri de yok ettik.
10. (*ĒY İNSANLAR!*) Gerçek Şu ki;
size içinde öğüdünüz bulunan bir kitap indirdik.
Hâlâ aklınızı kullanarak inanmıyor musunuz?

BÖLÜM 2

11. OYSA BİZ, halkı zulmeden nice kentleri kırıp geçirdik!
Onlardan sonra da,
diğerlerini başka bir topluluk olarak inşa etmişizdir.
12. Azabımızı hissettikleri zaman,
hemen oradan hızlıca kaçıyorlardı!
13. "Boşuna kaçmayın!
İçinde şımartıldığınız lüks hayata ve evlerinize dönün!
Çünkü sorgulanacaksınız."
14. Dediler ki:
"Yazıklar olsun bize! Gerçekten biz zulmedenlerdendik."
15. Bu homurdanışları sürüp giderken,
Biz onları biçilmiş ekin gibi yaptık, sönüp gittiler.
16. BİR DE (*şunu bilin ki*) Biz; gökyüzünü, yeryüzünü ve
ikisi arasında bulunanları;
bir oyun, bir eğlence olarak yaratmadık!
17. Biz, eğer bir eğlence edinmek isteseydik,
elbette onu kendi katımızdan edinirdik.
Eğer yapacak olsaydık, böyle yapardık.
18. Hayır,
Biz hakkı/gerçeği/doğruyu yalanın/bâtılın üzerine atarız da,
onun beynini parçalar,

- bir de bakarsın ki, derhal canı çıkmıştır/yok olup gitmiştir!
 Yazıklar olsun size!
 Allah'a yakıştırdığınız yalan/yanlış nitelermelerden dolayı.
19. Göklerde ve yeryüzünde kim varsa, O'nundur.
 O'nun katında bulunanlar,
 O'na kulluk hususunda büyüklenmezler ve üşenmezler.
20. Gecede ve gündüzde tesbih/kulluk ederler, hiç aksatmazlar.
21. **YOKSA** onlar yeryüzünden birtakım ilâhlar edindiler de,
 onlar mı ölüleri tekrar diriltecekler?
22. Eğer gökte ve yerde Allah'tan başka ilâhlar olsaydı,
 bu iki alem de bozulup gitmişti.
 Arş'ın sahibi Allah,
 onların yanlış nitelendirmelerinden yücedir!
23. O, yaptığından sorulmaz, oysa onlar, sorguya çekilirler!
24. **YOKSA** O'ndan başka ilâhlar mı edindiler?
 De ki: "Haydi kesin delilinizi getirin.
 İşte, benimle beraber olanların delili/öğüdü/kitabı ve
 benden öncekilerin kitabı/öğüdü/delili!"
 Aksine; onların birçoğu gerçeği bilmiyorlar.
 Onlar yüz çeviriyorlar.
25. Senden önce hiçbir elçi göndermedik ki,
 ona şöyle vahyetmiş olmayalım:
 "Şüphesiz ki,
 Benden başka İlâh yoktur, öyleyse Bana kulluk edin."
26. **DEDİLER Kİ:**"Rahman çocuk edindi."
 O, (**bundan**) münezzehtir/yücedir/uzaktır!
 Hayır, ama onlar^[2] ikrâm olunmuş/değerli birtakım kullardır.

[2] Onlardan maksat: Hristiyanların, "Allah'ın oğlu" olarak gördükleri Hz. İsa gibi Peygamberler ve İslâm öncesi dönemlerde Arapların "Allah'ın kızları" olarak nitelendikleri, meleklerdir.

27. Onlar Allah'ın sözünün önüne geçmezler ve O'nun emriyle hareket ederler.
28. Allah onların önlerinde ve arkalarında ne varsa bilir. Allah'ın razı olduğu kimseden başkasına, aracılık/şahitlik/şefaaf edemezler. Onlar, O'nun korkusundan saygıyla titrerler.
29. Ve eğer onlardan (*iddia ettikleri melek veya elçilerden*) biri: "O'nun (Allah'ın) yanı sıra, ben de bir ilâhım" diyecek olsaydı, mutlaka onu cehennemle cezalandırırđık. (*Çünkü*) Biz, zalimleri böyle cezalandırırız.

BÖLÜM 3

30. PEKİ inkâr edenler görmediler mi ki; gökler ve yeryüzü (*başlangıçta*) tek ve bitişik/gaz hâlinde/bir bütün^[3] idiler de Biz onları ayırdık! Canlı olan herşeyi sudan yarattık!^[4] Hâlâ inanmıyorlar mı?
31. Yeryüzünde onlar için, sarsılmasınlar diye sabit dağlar oturttuk. Ve orada geniş geniş yollar açtık, doğru gidebilsinler/yollarını kolayca bulabilsinler diye.
32. Gökyüzünü korunmuş bir tavan yaptık. Onlar ise O'nun ayetlerinden yüz çevirmektedirler.
33. Geceyi ve gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri kendisi için belirlenmiş bir yörüngede akar durur!
34. (*EY ELÇİ, sana inanmayanlara hatırlat ki*); Biz senden önce hiçbir insana ölümsüzlük vermedik! Şimdi, eğer sen ölürsen, onlar ebedî mi kalacaklar?

[3] İyi düşünülmesi gereken müthiş bir ayet! Bilimsel kitaplara bakınız.

[4] Bkz. Fizik, Kimya, Kozmoloji, Biyoloji.

35. Her can/nefis/kişi ölümü tadacaktır!
Size 'açığa çıkarıcı ve yaptıklarınızın karşılığı olarak';
kötülüğün de iyiliğin de (*size dokunmasına*) izin veriyoruz!
Ve sonunda Bize/huzurumuza döndürülürsünüz.
36. O inkâra sapanlar seni gördükleri zaman,
seni ancak alaya alırlar:
"İlâhlarınızı diline dolayan kişi bu mu?"
Oysa onlar Rahman'ın öğüdünü inkâr edenlerdir.
37. İnsan acelecidir!
Ben size ayetlerimi(n işaret ettiği gerçekleri) göstereceğim.
Şimdi (yargılanma/din/hesap/ceza günü için) acele etmeyin!
38. Diyorlar ki:
"Eğer, doğru sözlüler iseniz bu söz ne zamandır?"
39. İnkâr edenler,
ateşi yüzlerinden ve sırtlarından savamayacakları,
yardım da edilmeyecekleri gerçeğini bir bilselerdi!
40. O, onlara aniden gelir ve onları şaşkına çevirir!
Sonra onu geri çeviremezler.
Kendilerine mühlet de verilmez.
41. Ant olsun, senden önceki elçilerle de alay edildi.
Ancak onlarla alay eden kimseleri,
kendisiyle alay ettikleri şey kuşatıverdi!

BÖLÜM 4

42. DE Kİ: "Gece ve gündüz sizi,
Rahman'dan (*uzaklaşmanız sebebiyle O'ndan*),
kim koruyabilir? Aksine onlar yine de,
Rablerinin uyarısından yüz çevirmekteler.
43. Yoksa onların,
kendilerini Bizden engelleyerek koruyacak ilâhları mı var?
Onlar kendilerine bile güç yetiremezler.
Tarafımızdan onlara sahip çıkılmaz.

44. Aksine Biz onları
ve atalarını faydalandırdık/nimetlerle yaşattık.
Hatta, o ömür kendilerine uzun geldi!^[5]
Fakat bu insanlar görmüyorlar mı;
yeryüzünü, toprağı/kara parçasını uçlarından eksilttiğimizi!^[6]
Şimdi, üstün gelen onlar mıdır?
45. DE Kİ: “Ben sizi ancak vahiyle uyarıyorum,”
ama sağırlar, uyarıldıkları zaman çağrıyı işitmiyorlar.
46. Eğer onlara, Rabbinin azabından ufak bir esinti dokunurse;
“Eyvah bizlere, gerçekten biz, zalim kimselermişiz” derler.
47. KİYÂMET/DİRİLİŞ günü için adalet terazileri kurarız.
Artık hiçbir nefse zulüm/haksızlık edilmez.
Eğer (*yapılanlar*) bir hardal tanesi ağırlığınca da olsa,
onu getiririz (*ortaya koyarız*).
Hesap görenler olarak, Biz yeteriz!
48. VE GERÇEK ŞU Kİ;
Biz, Musa’ya ve Harun’a,
Furkan’ı (*gerçekle yalanı ayırdedici özelliği olanı*) verdik;
korunup sakınanlar için bir ışık ve bir öğüt olarak...

[5] İleri yaşlara ulaşınca kadar yaşattık.

[6] Bu ayet, yine üzerinde iyi düşünülmesi gereken mucizevi ayetlerden bir tanesidir. Lafzen: “Onu (her) yanından (*min etrafıha*) eksiltiyoruz”. Merhum Muhammed ESED, Razi’den şöyle nakleder: “(Hakkı inkâr edenler), yeryüzünde talihin -başarı ve yükselmeden sonra çöküşe, yok oluşa; hayattan sonra ölüme; gurur ve ihtişamdıktan sonra aşağılanmaya; kemâlden (olgunluktan/yeterlilikten) sonra acze ve eksikliğe doğru- dönüp durduğunu halâ görmediler mi? Hâl böyleyken, hakkı inkâr edenleri, güçlerinin doruğundayken Allah’ın kendilerini alçaltmaya-çağından, başkalarına hükmederken köleleştirmeyeceğinden emin kılan ne?” Bu yorum da gözönünde bulundurulursa; “Sahip olduğu en iyi şeylerden her gün biraz daha yoksun bırakarak/eksilterek” cümlesinin, en geniş anlamıyla, sadece fiziksel ve toplumsal felâketlere değil, aynı zamanda yitirmeleri durumunda; insanın nihai azaba sürüklenmesi anlamına gelen ‘ahlâki değerlerin çöküşüne’ ve dolayısıyla dünyevi iktidarın elden çıkarılmasına da işaret ettiği söylenebilir.

49. Onlar görmeden Rablerinden korkarlar ve vonlar kıyâmet saatinden içleri ürpermekte olanlardır.
50. İşte bu da (*sizin için*) ona^[7] indirdiğimiz, mübârek bir öğüttür.
Şimdi siz onu inkâr mı ediyorsunuz?

BÖLÜM 5

51. VE GERÇEK ŞU Kİ,
Biz (*Musa'dan*) çok daha önce İbrahim'e de,
doğru yolu bulma yetisi vermiştik.
Biz onu çok iyi biliyoruz.
52. Hani, babasına ve halkına dedi ki: "Karşısında durup,
önlerinde eğildiğiniz şu temsilî heykeller^[8] nedir?"
53. "Biz, atalarımızı bunlara tapıcılar olarak bulduk" dediler.
54. Dedi ki:
"Ant olsun, siz ve atalarınız apaçık bir sapıklık içindediniz."
55. Dediler ki: "Sen bize gerçeği mi getirdin?
Yoksa, sen bizimle oyun oynayanlardan mısın?"
56. "Hayır!" (*Sizinle oyun oynamıyor ve eğlenmiyorum*) dedi.
"Rabbiniz göklerin ve yeryüzünün Rabbidir.
Onları O yaratmıştır.
Ben buna (*gerçeğe*) şahitlik edenlerdenim."
57. "Allah'a yemin olsun ki,
arkanızı dönüp gittikten sonra,
putlarınıza mutlaka bir tuzak kuracağım!"
58. SONUNDA onları paramparça etti.
Ancak onların en büyüğünü bıraktı ki,
onlar belki ona müracaat ederler diye!

[7] Hz. Muhammed'e.

[8] Burada heykellere muhalefet edilmesi, sanat eseri oldukları için değil; put, tapılacak ilâh kabul edildiği içindir.

59. Dediler ki: “Bunu ilâhlarımıza kim yaptı?
Şüphesiz ki o, zalimlerden/hainlerden birisidir.”
60. “Onları diline dolayan bir genç işittik,
kendisine İbrahim deniliyormuş” dediler.
61. (*Diğerleri*) dediler ki:
“Derhal onu insanların gözleri önüne getirin
onlar da şahit olsunlar.”
62. (*İbrahim yanlarına getirilince ona sordular*):
“Ey İbrahim! İlâhlarımıza bunu sen mi yaptın?” diye.
63. (İbrahim) dedi ki:
“Aksine bu işi belli ki onların şu büyükleri yapmış!
Eğer konuşurlarsa en iyisi onlara sorun!”
64. Bunun üzerine
kendi vicdanlarına başvurdular da birbirlerine:
“Gerçekten siz zalimlersiniz” dediler.
65. Sonra yine eski kafalarına/düşüncelerine döndüler:
“Kesinlikle sen de bilirsin ki, bunlar konuşamazlar!”
66. Dedi ki: “O hâlde Allah’ı bırakıp da size fayda veya
zarar veremeyen şeylere mi tapıyorsunuz?”
67. Yuh size ve Allah’ı bırakıp ta taptıklarınıza!
Siz hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?”
68. **DEDİLER Kİ:**
“Onu yakın ve böylece ilâhlarınıza arka çıkın/yardım edin!
Eğer bir iş yapacaksanız.”
69. Biz de dedik ki: “Ey ateş! İbrahim’e karşı serin ve esenlik ol!”
70. Ona bir tuzak kurmak istediler.
Biz de kendilerini hüsrâna uğrayanlardan kıldık.
71. Onu ve Lût’u kurtarıp içinde âlemlere bereketler verdiğimiz
ülkeye ulaştırdık!
72. **ONA İshak’ı hediye ettik,**
üstelik (*İshak’ın ardından torunu*) Yakub’u da;
hepsini (*toplumlarına*) faydalı kişiler/salihlerden kıldık.

73. Onları emrimizle doğru yolu gösteren liderler/önderler yaptık!
Onlara hayırlı işler yapmayı,
namazı kılmayı
ve
zekâtı vermeyi vahyettik.
Onlar Bize kulluk eden kimselerdi.
74. VE LÛT'A gelince...
Ona da hüküm/yargı gücü ve ilim verdik.
Onu iğrenç işler yapmakta olan bir kentten kurtardık.
Gerçekten onlar;
fasık/doğru yoldan sapmış kötülük topluluğu idiler!
75. Biz onu (Lût'u) rahmetimize dahil ettik.
Şüphesiz o, (*insanlığa*) yararlı/salihlerden biri idi.

BÖLÜM 6

76. VE NUH'U da hatırla!
Hani o daha önce Bize yalvarmıştı.
Biz de onun duasını kabul ettik.
Kendisini ve ailesini büyük sıkıntıdan kurtardık.
77. Ayetlerimizi yalanlayan kavme karşı ona yardım ettik.
Gerçekten onlar kötülük halkı olmuşlardı.
Biz de onların tümünü boğduk.
78. DAVUD'U ve Süleyman'ı da (*an, ikisinden de bahset*).
İkisi de ekin hakkında hüküm veriyorlardı,
hani bir halkın davalarını onun içinde otlatılmıştı.
Biz de onların hükümlerine şahit idik.
79. Biz Süleyman'a yargıyı (*dava konusunu*)
iyice (*inceden inceye, derinlemesine*) bellettik
ve

- her birine bir hüküm/yargı gücü^[9] ve ilim verdik.
 Davud'a kuşlarla beraber tesbih eden dağları
 boyun eğdirdik.
 Biz bunları yapanlarız!
80. Bir de ona sizin için zırh yapma sanatı öğretmiştik;
 savaşın şiddetinden korusun diye.
 Ama siz şükreden kimseler misiniz?
81. FIRTINALI rüzgârı da Süleyman'ın (*hizmetine vermiştik*);
 içinde bereketler yarattığımız yere doğru
 onun emriyle akıp giderdi! Biz herşeyi bilenleriz!
82. Azılı suçlu tutukluların arasından da onun için
 dalgıçlık yapma [*rak inciler çıkara*]n
 ve
 bundan başka işlerde çalışan kimseleri de (*emrine vermiştik*).
 Böylece onları,
 onun emrinde tutan/koruyan da Bizdik!^[10]
83. VE EYYUB'U da... (*an ki*); hani o, Rabbine şöyle dua etmişti:
 "Şüphesiz bu dert bana dokundu,
 Sen merhametlilerin en merhametlisisin!"
84. Biz de onun duasını kabul ettik,
 kendisinde bulunan sıkıntıyı kaldırdık.
 Ona ailesini ve
 onlarla beraber bir katını/daha fazlasını da verdik.
 Katımızdan bir rahmet ve
 ibadet edenler için bir öğüt olmak üzere.

[9] Doğru anlama yeteneği, muhakeme etme gücü ile gerçeği ortaya çıkarma.

[10] Önceki ayetlerde (Sad 35) Hz. Süleyman şöyle dua etmişti: "Rabbim, benden sonra kimseye vermeyeceğin bir mülkü bana ver." Allah bu duasını kabul ettiğini belirtiyor. Cinlerden, şeytanlardan ve benzeri kimselerden Hz. Süleyman'ın emrine veriyor. Hz. Süleyman'dan sonra Rasûller dahil kimseye böyle bir güç verilmiyor. Günümüzde "emrimde cinlerim var, cinlerden haber alıyorum, cinlerle hasta iyileştiriyorum" ve benzeri sözler söyleyenler yalan söylüyorlar.

85. **VE İSMAİL'İ**, İdris'i ve Zülkifl'i de... (*hatırla!*)
Hepsi de sabredenlerdendi/tahammül edenlerdendi.
86. Onları rahmetimize dahil ettik/girdirdik.
Çünkü onlar (*insanlığa*) yararlı/salih/iyi kimselerdendi.
87. **VE** o balık olayının kahramanı/Zünnûn'u da^[11] (*burada an*).
Hani o kavmine kızarak gitmişti.
Bizim kendisine güç yetirebileceğimizi unutmuştu.
Nihayet karanlıklar içinde (*Balina karnında*) yalvardı:
"Senden başka İlâh yoktur.
Sen yücesin/eksiklikten uzaksın/Seni tenzih ederim!
Gerçekten ben (*kendine zulmeden*) zalimlerden oldum!"
88. Biz de onun duasını kabul ettik ve
onu gamdan/dertten/kederden kurtardık.
İşte Biz inananları böyle kurtarıyoruz!
89. **ZEKERİYA'YI** da... (*an ki, onun da kederini gidermiştik*);
hani o Rabbine yalvarmıştı: "Rabbim!
Beni tek başıma (*evlâtsiz*) bırakma! (*Ben vârisiz kalsam bile*),
(*gerçi*) Sen, vârislerin en hayırlısı Sensin!"
90. Onun duasını kabul ettik ve ona Yahya'yı armağan ettik.
Eşini de kendisi için (*kısırlığını gidererek*) iyileştirdik.^[12]
Gerçekten onlar iyi işlerde yarışıyorlardı!
Onlar umarak ve korkarak Bize dua ederlerdi.
Ve Bize içten gelen derin bir saygı gösterirlerdi.
91. **VE O İFFETİNİ KORUMUŞ** olanı da!.. (*Meryem'i de an*)
Biz ona (*İsa için yarattığımız*) ruhumuzdan üfledik.^[13]
Onu (*Meryem'i*) ve oğlunu (*İsa'yı*) âlemler için bir ibret kıldık!

[11] Balık Adamı. Yunus Peygamber. Kitab-ı Mukaddes'te Jonas olarak geçer.

[12] Kısır olan karısını iyileştirerek doğum için elverişli/verimli hâle getirdik.

[13] Hz. İsa için önceden yaratılmış olan ruh; ana rahmine melek tarafından cenin olarak üfleniyor/yükleniyor. 'Ruhumuzdan' ifadesi; 'Bizim yarattığımız ruh' anlamındadır!

92. (SİZ EY İNANANLAR) gerçek şu ki;
sizin bu toplumunuz/ümmetiniz^[14] tek bir ümmettir!
Ben de sizin Rabbinizim.
Öyleyse yalnız Bana kulluk edin!
93. Onlar emri/dini kendi aralarında parçalara ayırdılar.
Ama hepsi Bize döneceklerdir.

BÖLÜM 7

94. ARTIK kim gerçeklere inanmış olarak uygun işler yaparsa
o kişinin çalışmasına nankörlük yoktur.
Şüphesiz Biz onun çalışmasını yazanlarız.
95. Kendisini helâk ettiğimiz bir ülke halkının
(dünyaya) geri dönüp yaşamaları^[15] haramdır/yasaktır.
Katiyen onlar (dünyaya) bir daha geri dönemezler!
96. Nihayet Yecüc ve Mecüc^[16] seddi açıldığında;
onlar her bir tepeden akın ederler!
97. (Yecüc Mecüc seddinin açılışıyla) gerçek olan söz (kuyâmet)
yaklaşmıştır.
İşte o zaman inkârcı kişilerin gözleri donup kalmıştır:
“Vah vah, yazıklar olsun bize!
Biz bundan gaflet içinde imişiz.
Hayır aksine biz zalimlermiyiz.”
98. Gerçekten siz de Allah’ın dışında kulluk ettikleriniz de
cehennemin odunusunuz.
Siz oraya gireceksiniz.

[14] Ümmetiniz/Dininiz, burada aynı zamanda ümmet kelimesinden din de anlaşıl-
maktadır. Şöyle izah edilebilir: (Genel mânâda) ey insanlar! Sarılmanız gereken
dininiz tek bir dindir, o parça parça bir şey değildir. Tek olan İslâm Dinidir. Bütün
Peygamberler Allah’ın birliğini tebliğ göreviyle gelmişlerdir.

[15] Yani bu ayet; insanların öldükten sonra ruhlarının başka bedenlere girerek, dün-
yaya dönme (tenasuh) inancını reddetmektedir. Bu inanç günümüzde en çok
Hindistan’da yaygındır. (Bu ayet için biz metindeki anlamı tercih ettik). Ayrıca
bkz. Müminun 100. ayet.

[16] “Yecüc ve Mecüc” Kitab-ı Mukaddes’te, “Gog ve Magog”lar olarak geçmektedir.

99. Eğer onlar ilâh olsalardı oraya girmezlerdi.
Oysa hepsi orada sonsuz kalacaklardır.
100. Orada onlar için bir inleme vardır!
Onlar orada hiçbir şey duymazlar.
- 101. TARAFAIMIZDAN**
kendilerine bir güzellik takdir edilen kimseler,
işte onlar ondan (*cehennemden*) uzaklaştırılmışlardır.
102. Onun uğultusunu duymazlar,
canlarının istediği şey/nimetler içinde sonsuz kalacaklardır.
103. O en büyük korku onları üzmez.
Melekler onları şöyle karşılar:
“İşte bu vadedilmiş olduğunuz gündür.”
104. O gün gökyüzünü toplayıp katlarız;
yazılı kâğıtların tomarlarını/kitabın sayfalarını dürer gibi!
İlk yaratmaya başladığımız gibi
onu (*insanı*) yeniden var ederiz.
Bu üzerimize (*aldığımız*) bir vaattir.
Şüphesiz Biz, söylediklerimizi/vaatlerimizi yapanlarız.
- 105. VE GERÇEK ŞU Kİ,** Zikir'den^[17] sonra Zebur'da da
şöyle yazmıştık: “Şüphesiz yeryüzüne
(*faydalı işi en iyi şekilde yapan*) iyi kullarım mirasçı olacaktır!”
106. Şüphesiz bunda^[18] ibadet eden bir kavim için
yeterli bir mesaj/açıklama/öğüt vardır.
107. Biz seni ancak âlemlere rahmet/iyilik olarak gönderdik.
108. De ki:
“Bana ancak ilâhınızın bir tek İlâh olduğu vahyolunuyor.
Şimdi siz teslim olacak mısınız?”

[17] Tevrat'tan. (Çünkü vahiy kökenli, ilâhi mesaj yüklü tüm kitaplar 'Zikir'dir!)

[18] 'Bunda' derken: 105. ayette anlatılan; “Yeryüzüne iyi kullarım mirasçı olacaktır!” Yani; “Bu sözümüzde bir mesaj vardır” veya “Bu Kur'an'da bir mesaj vardır” diye de anlamamız mümkündür.

109. Eğer yüz çevirirlerse de ki: “Ben (*bu gerçeği*) size olduğu gibi/düpedüz/eşit biçimde duyurdum. Tehdit edildiğiniz şey yakın mıdır, yoksa uzak mıdır ben bilemem.
110. Şüphesiz O açığa vurduğunuz sözü de bilir, gizlediklerinizi de bilir.
111. Bilemem belki de o (*size verilen süre*); sizin için bir açığa çıkarılma ve bir süreye kadar faydalanma/geçimlik içindir.”
112. De ki:
“Rabbim! (*Aramızda*) adaletle hüküm ver!
Rabbimiz çok merhamet edendir.
Sizin söylediğinize (*iftiralarınıza*) karşı O’nun yardımına sığınılır.”

MÜMİNUN SURESİ

İniş Sırası: 74 • Mushaf Sırası: 23 • Mekki Sure • 118 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. MÜMİNLER başarıya ulaştı/ulaşsınlar!^[1]
2. Onlar ki; namazlarında (*huşû içerisinde*) ve ayetleri anlamıyla düşünerek) yalnız O'na yönelirler.
3. Onlar ki, boş ve saçma şeylerden yüz çevirenlerdir.
4. Onlar ki, zekât^[2] vermek (*madden ve manen huzur bulmak*) için (*bütün güçleriyle*) çalışırlardır.
5. Ve onlar ki; ferçlerini/iffetlerini koruyanlardır.
6. Ancak eşleri ya da cariyeler^[*]/vatandaş olmayanlar hariç!
Çünkü onlar bunlardan dolayı kınanmazlar.

[1] İşte müminlere (ve uyduklarında tüm insanlara) başarının/başarma yollarının apaçık REÇETESİ 2-11 arası ayetlerdir, iyi düşünerek okumak lâzımdır.

[2] Zekât etmek/vermek: Madden ve manen temiz kalmak, arınmak demektir. Maddeten Zekât verebilmek için kazanmak lâzım. Üretim ve para kazanma faaliyetleri tavsiye ediliyor. Mânen zekât ise; her türlü şirkten, kötü düşünce ve duygulardan sürekli Kur'an okuyarak (Kur'an ibadeti ile) arınmak demektir.

[*] Cariye: Vatandaş olmayan yabancı kadın ya da kadınlar demektir.

Miras hakkı olmayan bu yabancı kadınlarla (cariyelerle) ancak özel sözleşmelerle (ihtiyaç hasıl olursa yani resmi nikâhlı eşi ağır hasta olursa) evlilik yapılabilir. Hz. Muhammed'in (sav) Sünnet'inde, uygulamalarında görülüyor ki; Cariyeye miras düşmüyor. Hür kadına miras düşüyor. Özel sözleşmelerle yapılan işleme cariyelik deniyor. Kişi ister bu cariyeyi hizmetçi olarak çalıştırabilir, isterse cariyeye de kabul ederse evlilik yapılabilir. Daha sonra bir adam; bu cariyeye miras hakkı tanırsa, o zaman hür kadın (vatandaş) konumuna geçiyor.

Örneğin: Bir İngiliz veya bir Fransız bayan Türkiye'ye gelse; Türkiye'deki bir vatandaşımızla kendi aralarında (resmi nikâh dışında) özel sözleşme ile evlense, herhangi bir resmi evlilik olmadığı için, bu kişi vefat ettiği zaman -mevcut yasalara göre- bu İngiliz veya Fransız bayana mirastan pay verilmez.

İşte bu işlemin 14 asır önceki benzerine taraflar, cariyelik diyorlardı. Bizim en son geldiğimiz nokta budur! (En doğrusunu yine de Allah bilir.) Ne zaman bu evlilik yürürlükteki yasalara göre yasal hâle getirildiğinde (resmi nikah akdi yapıldığında) cariyelik sona ermiş olur ve bundan sonra artık bu kadınlar hür kadınlar (vatandaş) statüsünde muamele görürler.

Savaşta veya barışta farketmez; özel veya resmi evlilik sözleşmeleri olmadıkça hiçbir kimse kadınlara dokunamaz...

7. Kim bunun ötesine gitmek isterse işte onlar haddi aşanlardır.
 8. Ve onlar ki;
 emânetlerine ve sözleşmelerine uyanlardır.
 9. Ve onlar ki;
 namazlarına özen göstererek (*namazlarını gereği gibi kılıp üzerine titreyerek*) koruyanlardır.^[3]
 10. İşte vâris olacak olanlar böyleleridir!
 11. Onlar Firdevs'e vâris olacak ve orada sonsuz kalacak olanlardır.

12. **TEK GERÇEK ŞU Kİ;**
 Biz insanı ilk önce balçıktan/süzme bir çamurdan yarattık.
 13. Sonra onu nutfe hâlinde sağlam bir karargâha yerleştirdik.
 14. Sonra o nutfeyi alâkaya/embriyoya/hücreye çevirdik,
 hücreyi/embriyoyu bir çiğnem et yaptık.
 Sonra o et parçasını kemiklere çevirdik
 bu kemiklere de et giydirdik.
 Sonra (*onun için yarattığımız ruhu/ruhunu üfleyerek*)
 onu bambaşka (*akıllı*) bir yaratık olarak inşa ettik!^[4]
 Yaratıp biçim verenlerin en güzeli olan Allah ne yücedir!
 15. Sonra siz bütün bunların ardından
 mutlaka ölecek olanlarsınız!
 16. Sonra siz kıyâmet günü elbette diriltilirsiniz!
 17. Ant olsun, Biz sizin üzerinizde yedi kat yol/gök yarattık;
 Biz yaratmaktan gafil değiliz.
18. **GÖKYÜZÜNDEN** bir ölçüyle su indirdik de
 onu yeryüzünde durdurduk/biriktirdik/kaynak yaptık.
 Şüphesiz Biz onu gidermeye de güç yetirenleriz.

[3] Bilinçli ve okuduklarını anlamaya çalışarak namaz kılarlar ve kötülükten kaçınırlar. Namazlarında Allah'a büyük bir huşû ile/saygı ile odaklanırlar. Ayrıca namazda devamlılık, süreklilik; insan olarak olgunlaşmanın, kâmil insan olmanın olmazsa olmazlarındandır.

[4] Bkz. Anatomi kitapları.

19. Böylelikle onunla sizin için hurma bahçeleri ve üzüm bağları var ettik/yetiştirdik; içlerinde sizin için birçok meyveler vardır ve siz onlardan yiyorsunuz.
20. Tur-i Sina'dan^[5] da yetişen bir ağaç yarattık ki, hem yağ verir ve hem de yiyenler için bir katıktır!^[6]
21. Hayvanlarda da sizin için gerçekten bir ibret vardır. Karınlarının içindekilerden size (süt) içiriyoruz! Yine onlarda sizin için daha birçok yararlar vardır, hem de onlardan yiyorsunuz!
22. Ayrıca hem hayvanların, hem de gemilerin üzerinde taşınırsınız!

BÖLÜM 2

23. VE YİNE gerçek şu ki; Nuh'u kavmine gönderdik dedi ki: "Ey kavmim! Allah'a kul olun. Sizin için O'ndan başka bir İlâh yoktur! Artık korunup sakınmaz mısınız?"
24. Kavminden inkârcı ileri gelenler dediler ki: "Bu sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir. Size üstün gelmeyi istiyor! Eğer Allah dileseydi elbette birtakım melekleri indirirdi. Biz evvelki atalarımızdan da böyle bir şey işitmedik!"
25. Bu ancak kendisinde mecnunluk bulunan bir adamdır. Hele onu bir süreye kadar gözetleyin bakalım!"
26. (Nuh): "Beni yalanlamaları karşısında bana yardım et Rabbim!" dedi.

[5] Sina Dağı.

[6] Zeytin ağacı; bitkisi ve yağıyla.

27. Biz de ona şöyle vahyettik: “Bizim gözetimimizde ve vahyimizle gemiyi yap. Emrimiz gelip de tandır kaynayınca/sular yükselince, her cinsten/canlıdan birer çift^[7] ile aileni gemiye bindir. Onlardan aleyhlerine (*azap*) sözü geçmiş olan kimseler hariç! Zulmedenler hakkında Bana yalvarma! Çünkü onlar mutlaka boğulacaklardır!
28. Sen ve yanında bulunanlar gemiye yerleştiğiniz zaman: “Bizi zalim kavimden kurtaran Allah’a övgüler olsun!” de.
29. De ki: “Rabbim! Beni kutlu bir inişle indir. Sen konuk edenlerin en hayırlısısın!”
30. Şüphesiz bunda bir çok ibretler/dersler vardır. Gerçekten Biz yaptıklarınızın karşılığını verip sizleri açığa çıkaranlarız.
31. SONRA onların (*Adem’den Nuh’a kadarki ilk neslin*) ardından başka bir nesil^[8] var ettik.
32. Onlara da kendi içlerinden: “Allah’a kulluk edin. Sizin için O’ndan başka hiçbir İlâh yoktur! Korunup sakınmaz mısınız?” diyen bir elçi^[9] gönderdik.

BÖLÜM 3

33. ONUN kavminden inkârcı olan, ahiret buluşmasını yalanlayan ve kendilerine dünya hayatında lükse izin verdiğimiz ileri gelenler dediler ki: “Bu sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir. Sizin yediğiniz şeylerden yiyor ve içtiklerinizden de içiyor!”

[7] O çevrede bulunan her cins hayvandan birer çift.

[8] [*] Burada, bu bölümlerde 31-41. ayetlerde ve 42-44. ayetlerde sözü edilen nesiller ve elçiler bizim için gaybtır. Tüm elçilerin ortak hayat hikayelerini içerir. Allah ne bir toplum ismi, ne de bir elçi ismi vermiştir. Tarihte, Ad kavmidir diyenler de olmuştur.

34. Eğer sizin gibi bir insana itaat ederseniz o zaman siz mutlaka kayba uğrayanlar olursunuz!
35. O size; öldüğünüz, toz toprak ve kemik yığını haline geldiğiniz zaman kesinlikle yeniden dirileceğinizi/hayata çıkarılacağınızı mı vadediyor?
36. Yazık çok yazık! Size vadolunan şey ne kadar uzak, ne kadar!
37. Bizim için hayat ancak bu dünya hayatımızdır. Yaşarız ve ölürüz! Biz tekrar diriltilecek değiliz!
38. Bu adam sadece Allah'a karşı yalan uyduran bir adamdır! Ve biz ona inanıcı değiliz."
39. Dedi ki: "Rabbim! Beni yalanlamaları karşısında bana yardım et."
40. (Allah) buyurdu: "Pek yakında onlar pişman olanlardan olacaklar."
41. Derken gerçekten korkunç bir ses onları yakaladı. Onları bir sel süprüntüsü (*sel sonrasi çer çöp hâline*) getirdik! O zalimlerin toplumu uzak olsun!
42. SONRA, onların ardından başka nesiller inşa ettik!
43. Hiçbir toplum (*azabı hak edince*) süresini ileri geçemez ve öne de alınmaz.
44. Sonra Biz ardı ardına elçilerimizi gönderdik. Her ümmete/topluma elçileri geldikçe onu yalanladılar. Biz de onları birbiri ardınca mahvettik. Onları anlatılan basit öyküler/kıssalar yaptık! Artık gerçeklere inanmayan toplum Bizden uzak olsun!
45. VE SONRA Musa'yı ve kardeşi Harun'u ayetlerimizle ve apaçık bir kanıtlarla/mucize ile gönderdik;
46. Firavun'a ve ileri gelen adamlarına! Onlar büyüklük tasladılar. Zaten böbürlenmiş bir topluluk idiler!
47. Dediler ki: "Biz, bizim gibi olan bu iki insana inanır mıyız? Bu iki adamın kavmi bize kölelik eden[*esir*]lerken!.."

48. İkisini de yalanladılar ve helâk edilenlerden oldular.
49. Kuşkusuz Musa'ya kitabı verdik.
Belki doğru yolu bulurlar diye.
50. **MERYEM'İN** oğlu (İsa'yı) ve annesini de bir ayet/gösterge/işaret kıldık.
İkisini oturmaya uygun temiz ve sulu bir tepeye yerleştirdik!

BÖLÜM 4

51. **SİZ EY ELÇİLER!**
Güzel şeylerden yiyin ve yaptığınız işin en iyisini yapın.
Şüphesiz Ben yaptıklarınızı bilmekteyim.
52. Ve şüphesiz; işte bu sizin ümmetinizdir, bir tek ümmet!
Ben de sizin Rabbinizim. Öyleyse Benden korkup sakının!
53. Derken aralarında dinlerini
çeşitli kitaplara parçalayıp böldüler.
Her cemaat/her grup kendi yanlarında bulunan ile yetinip sevinmektedir!^[9]
54. Artık onları bir süreye kadar gafletleri/taşkınlıkları
içinde bırak!
55. **SANIYORLAR MI Kİ;** kendilerine bolca verdiğimiz
mal/hammaddeler ve çocuklar ile,
56. onların iyiliklerine koşuyoruz?
Hayır, onlar farkında olamıyorlar.

[9] **ÖNEMLİDİR:** Din adına, Kur'an veya her kavmin dilinde olan çeviriler dışında, kitap yazıldığında; iyi niyetle de olsa bile zamanla kamplaşmaya yol açtığı anlaşılıyor. Din adına değil, bilim veya meslek adına kitap yazılabilir. Bu nedenle, Kur'an veya çevirileri dışındaki kitapları "Din Kitapları" olarak görmemek lazım. Bilim ve Tarih kategorisinde ele almak lazım. Hadis kitapları, **TARİH BİLİMİNİN** konusu içinde ele alınır. Fıkıh kitapları ise Ahlâk ve Hukuk Bilimlerinin konusu içinde yer alır.

57. **GERÇEKTEN,**
Rablerine olan saygılarından dolayı sakınanlar,
58. Rablerinin ayetlerine inananlar,
59. Rablerine hiç ortak koşmayanlar,
60. gerçekten verdiklerini
Rablerinin huzuruna dönecekleri düşüncesi ile
kalpleri ürpererek verenler,
61. işte bunlar;
yaptıkları işin en iyisini yaparak birbirleriyle yarışanlardır!
Ve onlar önde gidenlerdir/öncülerdir!
62. **BİZ** hiçkimseye
kapasitesi/gücü dışında bir şey teklif etmeyiz!
Ve katımızda (*herkesin*) gerçeğini söyleyen/açıklayan
bir kitap vardır ve onlara zulmedilmez.
63. **AMA** inkârcıların kalpleri bundan bir sıkıntı içindedir.
Üstelik onların bunun dışında bazı işleri daha vardır;
onlar o işler için çalışanlardır!..
64. Sonunda azgınlaşmış servet sahiplerini azap ile
yakaladığımız zaman hemen feryat etmeye başladılar!
65. “Bugün feryat etmeyin!
Çünkü artık Bizden size yardım olunmaz!
66. Ayetlerim size okunuyordu
fakat siz topuklarınızın üzerinde geri dönüyordunuz.
67. O’na karşı büyüklük taslayanlar olarak
geceleyin toplanıp saçmalıyordunuz!”
68. **ONLAR** sözünü/ayetlerini iyice düşünmediler mi?
Yoksa kendilerine evvelki atalarına gelmeyen
bir şey mi geldi?
69. Yoksa henüz elçilerini tanımadılar da bu yüzden mi
onu inkâr ediyorlar?

70. Yoksa onda bir mecnunluk olduğunu mu söylüyorlar?
Aksine o kendilerine gerçeği getirdi.
Oysa onların birçoğu gerçek olandan hoşlanmıyorlar.
71. Eğer hak onların basit arzularına/hevâlarına tabi olsaydı
elbette ki; gökler, yeryüzü ve
bunların içinde bulunanlar kesinlikle bozulup giderdi.
Aksine Biz onlara öğütlerini getirdik.
Fakat onlar kendi öğütlerinden yüz çevirmekteler.
72. Yoksa sen onlardan bir vergi/bir ücret mi istiyorsun?
Rabbinin ücreti/vergesi daha iyidir/daha hayırlıdır.
O rızık verenlerin en iyisidir/en hayırlısıdır.
73. Doğrusu sen onları dosdoğru bir yola davet ediyorsun.
74. Şüphesiz ki; ahirete inanmayan kimseler,
doğru yoldan sapmaktadırlar.
75. EĞER Biz onlara merhamet edip de (*bu dünyada*) stres ve
sıkıntılarını onlardan kaldırsaydık
azgınlıklarında bocalayıp durmaya devam ederlerdi!
76. Ant olsun Biz onları azap ile yakaladık.
Yine de Rablerine boyun eğmek istemediler!
Yalvarmıyorlar da...
77. Nihayet üzerlerine şiddetli bir azap geldiği zaman birden
onun içinde şaşkın ve umutsuz kalırlar!

BÖLÜM 5

78. (EY İNSANLAR! İyi dinleyin!)
Halbuki O sizin için;
kulağı, gözleri ve gönülleri yaratandır.
Ne de az şükrediyorsunuz?
79. Sizi yeryüzünde yaratıp yayan O'dur.
Toplanıp O'nun huzuruna götürülürsünüz.
80. O'dur hayat veren ve öldüren!

- Gece ile gündüzün değişmesi de
O'na aittir/O'nun tabiat kanunudur.
Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?
81. Aksine öncekilerin söylediklerinin benzerini söylediler!
82. Dediler ki: "Öldüğümüz, toprak ve
kemik haline geldiğimiz zaman mı?!
- Sahi biz mi mutlaka yeniden diriltileceğiz?
83. Ant olsun; bize de bizden önceki atalarımıza da
aynı tehditte bulunulmuştu.
Bu evvelkilerin masallarından başka bir şey değildir!"
84. De ki: "Yeryüzü ve içinde bulunanlar kime aittir?
Eğer biliyorsanız!"
85. "Allah'a aittir" diyecekler.
De ki: "O hâlde düşünüp ders almıyor musunuz?"
86. Yine de ki:
"O yedi göğün Rabbi ve büyük Arş'ın Rabbi kimdir?"
87. "Allah'tır!" diyecekler.
O hâlde de ki: "Peki korunup sakınmayacak mısınız?"
88. Şunu da sor: "Herşeyin mülk ve idaresi elinde olan,
koruyup kollayan ve
kendisi korunmaya muhtaç olmayan kimdir?
Eğer biliyorsanız!.."
89. "Allah'tır!" diyecekler.
De ki: "O hâlde nasıl aldatılıyorsunuz?"^[10]
90. **DOĞRUSU** Biz onlara gerçeği getirdik.
Onlar ise şüphesiz yalancıdırlar.
91. Allah asla bir çocuk edinmez/edinmemiştir!
O'nunla beraber hiçbir İlâh yoktur!
Eğer öyle olsaydı; her ilâh kendi yarattığını alıp götürür
birbirlerine üstün gelmeye çalışırlardı!..
Allah onların nitelendirmelerinden uzaktır.
92. Görünmeyi de görüneni de bilir.

[10] Büyülenme: Şaşırma, çelişkiye düşme, düşünmeme, birbirine zıt fikir taşıma vb.

BÖLÜM 6

93. **DE Kİ:** “Ey Rabbim!
Eğer onların tehdit edildikleri şeyi bana göstereceksen,
94. beni o zalim topluluk içinde bırakma Ey Rabbim!”
95. Şüphesiz onları tehdit ettiğimiz şeyi sana göstermeye elbette güç yetirenleriz.
96. Sen kötülüğü en uygun/en iyi şekilde
(*yeni bir problem çıkmayacak biçimde*) defet/gider/sav!
Biz onların yakıştırdıkları şeyi çok iyi bilmekteyiz.
97. Ve de ki: “Ey Rabbim!
Sana sığınırım şeytanların kışkırtmalarından!
98. Rabbim! Sana sığınırım bana uğramalarından”
(*zihnime kötü fikir vermelerinden*).
99. **NIHAYET** onlardan birisine ölüm geldiği zaman:
“Rabbim! Beni geriye döndür” der.
100. “Umulur ki;
orada terkettiğim (*dünyada*) faydalı işleri yapayım!”
Hayır hayır! O sadece onun söylediği boş bir lâftır.
Onların önünde
diriltilecekleri güne kadar engel vardır^[11] (*geri dönüş yasaktır*).
101. **SUR’A** üflendiği zaman artık o gün aralarında
soy-sop yakınlığı yoktur
ve
birbirlerine de soramazlar.
102. Kimlerin tartıları ağır gelirse işte onlar kurtulmuş olanlardır.
103. Kimlerin tartıları hafif gelirse işte onlar kendi kendilerini
zarara uğratanlardır, cehennemde içinde temelli kalanlardır.

[11] Büyülenme: Şaşırma, çelişkiye düşme, düşünmeme, birbirine zıt fikir taşıma vb.

104. Ateş yüzlerini yalayıp geçer;
onlar orada dişleri açıkta (*yanmış yüzle*) sırtanlardır!
105. (*Ve Allah onlara*):
“Ayetlerim size okunuyordu da
siz onları yalanlıyordunuz değil mi?” (*diyecek*).
106. Dediler ki:
“Rabbimiz!
Azgınlığımız^[12]/aşırı isteklerimiz bize galip geldi
ve
biz sapkınlıkta olan bir topluluk olduk.
107. Rabbimiz!
Bizi buradan çıkar.
Eğer bir daha (*yaptığımız kötülöklere*) dönersek
artık gerçekten biz zalimlermişiz.”
108. Allah buyurur:
“Orada sinin!
Bana karşı bir şey söylemeyin!
109. Gerçek kullarımdan:
‘Rabbimiz!
İnandık artık bizi bağışla ve bize merhamet et,
Sen merhamet edenlerin en iyisisin’ diyen bir topluluk vardı.
110. Ama siz onları (*müminleri*) alaya almıştınız,
öyle ki;
bu yaptığınız sonunda size Beni anmayı unutturdu!
Siz onlara (*müminlere*) gülüyordunuz!
111. İşte Ben elbette bugün;
onları sabretmelerine karşılık mükâfatlandırdım.
Şüphesiz onlar muratlarına erenlerdir/kazananlardır!”
112. (Allah) “Yeryüzünde kaç yıl kaldınız?” dedi.
113. Dediler ki: “Bir gün yahut bir günün bir kısmı kadar kaldık.
Sayanlara sor!”

[12] Aslında bu sözler İblis’in, Rabbine karşı söylediği sözlere ne kadar da benziyor. Herkes kendine, durumuna şahittir, gerçeklerini en iyi bilenler olarak şahitlik ediyorlar! Bkz. Araf 16 ve dipnotu.

114. (Allah): “Siz pek az bir zaman kaldınız; şayet bilmiş olsaydınız” buyurur.
115. “Yoksa sizi boş yere yarattığımızı mı sandınız? Bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sandınız?”
116. ÖYLEYSE artık (*bilin ki*);
O gerçek mülk/imparatorluk sahibi olan Allah pek yücedir.
O’ndan başka İlâh yoktur.
Kerim/şânlı Arş’ın Rabbidir.
117. Kim Allah ile beraber başka bir ilâha^[13] yalvarırsa,^[14]
-kendisi hakkında hiçbir delili bulunmadığı hâlde-
onun hesabı, Rabbinin yanındadır ancak.
Dikkat edin; gerçeklerin üzerini örten/gizleyen[*kâfir*]ler,
kurtuluşa eremezler.
118. Öyleyse de ki:
“Rabbim!
(Beni) bağışla ve (bana) merhamet et.
Çünkü Sen merhamet edenlerin en iyisisin!”

[13] İlâh olmadıkları hâlde ilâhlaştırılan rasûllere, ölmüşlere, veli/iyi kişi diye adlandırıp tapındıkları/ne derse doğru kabul ettikleri (kulluk ettikleri) vb şey ve insanlara.

[14] “Şefaât ya Rasûlallah”, “Yetiş ya Hamza!” vb. gibi; Allah’ın dışında, Allah’a en yakın kullara (melekler ve peygamberler de dahil olmak üzere) veya Allah ile beraber başka birilerine yalvarılmaz, dua edilmez, onlardan herhangi birşey istenmez, medet dilenilmez çünkü küfürdür! Yalnız Allah’tan istenilir! (Bkz. Fatiha Suresi).

SECDE SURESİ

İniş Sırası: 75 • Mushaf Sırası: 32 • Mekki Sure • 30 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Mim.
2. **K**ENDİSİNDE şüphe olmayan bu kitabın indirilmesi âlemlerin Rabbindedir.
3. Yoksa “onu uydurdu” mu diyorlar?
Bilakis o Rabbinden gelen hakır/gerçektir,
senden önce kendilerine uyarıcı gelmemiş olan
bir kavmi uyarman için!
Umulur ki, hidâyeti/doğru yolu bulurlar/kabul ederler!
4. **A**LLAH O'dur ki; gökleri, yeri ve
ikisi arasında bulunan herşeyi altı günde^[1]/evrede yaratmış,
sonra Arş'a istivâ etmiştir^[2] (*sistem kurmuştur*).
Sizin için O'ndan başka ne bir koruyucu/veli,
ne de bir şefaattçi/şahit vardır.
Öyleyse düşünüp öğüt almıyor musunuz?
5. O gökten yere kadar bütün işlerin kanunlarını belirler.
Sonra işler sizin sayıminıza göre
bin yıl kadar tutan bir gün içinde (*genel muhasebe için*)
O'na yükselir/arz edilir!
6. İşte görülmeyeni ve görüleni bilen
herşeye gücü yeten merhamet sahibi olan O'dur.

[1] Altı gün deyimi; altı dönemi/aşamayı ifade edebilir.

[2] Arş üzerinde sistem kurmuş, yükselmiş, kaplamış. İstiva malûm, keyfiyeti meçhûldür. Müteşabih olduğu için manâ vermeye çalışılmaz.

7. O ki, yarattığının tamamını en güzel şekilde yarattı.
Ve insanı yaratmaya çamurdan başladı.
8. Sonra onun neslinin devamı için soyunu
basit^[3] bir sudan çoğaltmış/devam ettirmiştir!
9. Sonra onu şekillendirdi ve (*insanlar için yarattığı*)
ruhtan üfledi^[4] (*ruhlarını bedenlerine giydirdi*).
Sizin için kulaklar (*işitme özelliği*), gözler (*görme özelliği*)
ve
kalpler (*duygusal zekâlar*) var etti. Ne de az şükrediyorsunuz!
10. Dediler ki: “Biz toprağın içinde kaybolup gittiğimiz zaman
gerçekten biz yeniden yaratılacak mıyız?”
Aksine onlar Rableriyle karşılaşmayı inkâr edenlerdir.
11. De ki:
“Size vekil kılınmış olan ölüm meleği sizin canınızı alır.
Sonra Rabbinizin katına döndürülürsünüz”.

BÖLÜM 2

12. O ZAMAN bir görsen suçluları!
Rablerinin huzurunda başlarını öne eğmişler:
“Rabbimiz! Gördük ve duyduk öyleyse bizi geri döndür de
yararlı bir iş yapalım.
Biz gerçekten kesin inandık.”
13. Ve eğer Biz dileseydik/özgür irade vermeseydik
herkesi zorunlu olarak doğru yola getirirdik.
Ancak hak edenler için Benim şu sözüm geçmiştir:
“Elbette cinler ve insanlardan (*suç işleyenlerle*)
cehennemi doldururum.”

[3] Çok küçük miktardaki.

[4] Âdem'e bir lütuf olarak; Âdem için yarattığı ruhu Âdem'in bedenine üfledi/giydirdi. Önce bütün insanların ruhları yaratıldı. Sonra sırası gelen beden yaratılıyor. Ve melekler bedenlerin yaratılmasının bir aşamasında ilgili insanın ruhunu getirip bedenine üflüyorlar/giydiriyorlar. Ayrıca bkz. Enbiya 91. ayet ve dipnotu.

14. Öyleyse tadın!
Bugününüzle karşılaşmayı unuttuğunuzdan dolayı...
Şüphesiz Biz de sizi unuttuk.
Yaptıklarınıza karşılık tadın sonsuz azabı!
15. **BİZİM AYETLERİMİZE** ancak o kimseler inanırlar ki;
onlara hatırlatıldığı zaman secdeye kapanırlar.
Rablerini övgü ile tesbih ederler ve büyüklük taslamazlar!
16. Yanları yataklarından uzaklaşır.
Rablerine korkarak ve umarak yalvarırlar.
Kendilerine verdiğimiz rızıklardan bağışlarlar.
17. Şimdi hiç kimse amellerine karşılık
onlar için gizlenmiş olan gözler sevincini bilemez!
18. **İNANAN KİMSE** yoldan çıkmış kimse gibi midir?
(Hiç te) eşit değildirler!
19. Gerçeklere inanan ve
 faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara gelince;
onlara yapmış olduklarına karşılık
me'va/barınma/konaklama cennetleri vardır.
20. Fakat yoldan çıkanlara gelince
onların sığınağı/barınağı/varacağı yer ateştir.
Oradan her çıkmak istediklerinde oraya geri çevrilirler ve
onlara:
"Haydi yalanlayıp durduğunuz o ateş azabını tadın" denilir.
21. O büyük azabın dışında onlara
en yakın (*dünyadaki belâ/müsîbet gibi*) azaptan da tattıracağız
belki dönerler diye!
22. Kendisine Rabbinin ayetleriyle öğüt verilip de daha sonra
onlardan yüz çeviren kimseden daha zalim kim olabilir?
Şüphesiz Biz suçlulardan intikam alıcıyız.

[5] Dünyadaki belâlar ile musibetler ile verilen ceza.

BÖLÜM 3

23. GERÇEK ŞU Kİ,
Biz vahyi/kitabı Musa'ya (da) vermiştik.
Öyleyse aynı (*hakikât*) ile karşılaşacağından kuşkuya düşme!
Biz onu İsrailoğullarına bir yol gösterici kıldık.
24. Onların içlerinden
emrimizle doğru yola önderlik edenler yetiştirmiştik!
Sabrettikleri ve ayetlerimize kesin inandıkları zaman!
25. ŞÜPHE SİZ O Rabbin kıyâmet günü aralarında
ihtilâfa düştükleri şeylerde hükmünü bildirecektir.
26. Onlara doğru yolu göstermedi mi?
Kendilerinden önce yurtlarında gezip dolaştıkları
nice kuşakları yok etmiş olmamız!..
Şüphesiz bunda ayetler/dersler vardır.
Yine de dinlemezler mi?
27. Görmediler mi?
Suyu kuru yerlere sevk ediyoruz da onunla hayvanlarının ve
kendilerinin yedikleri ekini çıkarıyoruz.
Hâlâ görmüyorlar mı/görmek istemiyorlar mı?
28. "EĞER doğrular iseniz bu zafer ne zamandır?" derler.
29. De ki:
"Zafer günü o inkârcılara inanmaları fayda vermez!
Onlara göz bile açtırılmaz."
30. Öyleyse şimdi onları bırak ve bekle!
Onlar da beklemektedirler!..

TUR SURESİ

İniş Sırası: 76 • Mushaf Sırası: 52 • Mekki Sure • 49 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ANT OLSUN** Tur'a^[1],
2. satır satır yazılmış kitaba;
3. yayılmış ince deri üzerine.
4. Mamur eve^[2],
5. yükseltilmiş tavan^[3].
6. Kaynayan dalgalı denize!

7. **GERÇEK ŞU Kİ;**
Rabbinin (*hakedenlere*) azabı mutlaka gerçekleşecektir,
8. onu engelleyecek bir güç yoktur.
9. O gün gök bir çalkaşıyla çalkalanır,
10. dağlar bir yürüyüş yürür ki!^[4]

11. **İŞTE O GÜN** yalanlayanların vay haline!
12. Onlar daldıkları bir bataкта oyalanıp duruyorlar.
13. O gün onlar bir itilişle cehennem ateşine sürüklenirler;
14. "İşte yalanlayıp durduğunuz ateş budur!
15. Bu bir sihir midir, yoksa siz mi görmüyorsunuz?
16. Ona girin!
İster sabredip dayanın yahut ister sabretmeyin
sizin için farketmez! Sadece yapmış olduklarınızdan dolayı,
cezalandırılıyorsunuz."

[1] Sina Dağı.

[2] Şenlenmiş, insanlarla dolup taşmış olan Kâbe.

[3] Göklere.

[4] Korkunç bir hareketle, dağlar yerlerinden oynayıp harekete geçer.

17. ŞÜPHE SİZ korunup sakınanlar cennetlerde ve nimetler içindedirler;
18. Rablerinin kendilerine verdikleriyle neşelenip eğlenerek! Rableri onları cehennem azabından korumuştur.
19. Yaptıklarınıza karşılık afiyetle yiyiniz ve içiniz!
20. Sıra sıra dizilmiş, güzel koltuklara yaslanmışlardır. Ve Biz onları güzel gözlü arkadaşlara eş kıldık!
21. GERÇEKLERE inananlar ve soyları da inançta kendilerine uymuş olanlar; işte Biz onların soylarını da kendilerine katmışızdır. Onlara yaptıklarından hiçbir şey eksiltmemişizdir. Herkes kazandığına karşılık bir rehindir!
22. Onlara diledikleri meyvelerden ve etten bolca vermişizdir.
23. Orada karşılıklı bir kadeh tokuştururlar ki, onda ne bir saçmalama ne de bir günaha girme vardır!
24. Onlar için çevrelerinde gencecik hizmetçiler dönüp dolaşır; sanki onlar saklanmış inci gibidirler!
25. BİR BİRLERİNE dönerek sorular sorarlar.
26. Derler ki: "Doğrusu biz bundan önce yakın çevremiz içinde korkup ürperenlerdik.
27. Allah bize lütfetti ve bizi iliklere işleyen azaptan korudu.
28. Şüphesiz biz bundan önce yalnız O'na yalvarıp yakarıyorduk. Çünkü O iyiliği bol, merhameti/ikrâmı çok olandır."

BÖLÜM 2

29. ÖYLEYSE sen öğüt ver!
Çünkü sen Rabbinin nimeti (vahiy/Kur'an) sayesinde ne bir kâhinsin, ne de bir mecnun!

30. Yoksa:
“O felâket zamanını gözlediğimiz bir şairdir” mi diyorlar?
31. De ki: “Gözleyin...
Şüphesiz ben de sizinle birlikte gözleyenlerdenim.”
32. Yoksa bunu akılları mı emrediyor?
Veyahutta onlar azgın bir kavim midirler?
33. Yoksa “Onu uydurdu” mu diyorlar?
Hayır onlar inanmıyorlar.
34. Eğer iddialarında doğru iseler
haydi onun benzeri bir söz/söylem üretsiner/getirsiner.
35. **YOKSA** kendileri nedensiz mi yaratıldılar?
Yoksa kendileri mi yaratandılar?
36. Yoksa gökleri ve yeryüzünü onlar mı yarattılar?
Aksine onlar kesin inanmazlar.
37. Yoksa Rabbi'nin hazineleri onların yanında mıdır?
Yoksa kâinata hükmedenler onlar mıdır?
38. Yoksa onların kendisiyle dinledikleri
bir merdivenleri mi (*dinleme cihazları mı*) var?
Öyleyse o dinleyicileri açıkça bir delil getirsinler!
39. Yoksa kızlar^[5] O'na oğullar da size mi?
40. Yoksa sen onlardan bir ücret istiyorsun da
onlar bir borcun ağırlığı altında mı kalıyorlar?
41. Yoksa görülemeyen onların katında da onlar mı yazıyorlar?
42. Yoksa bir tuzak mı kurmak istiyorlar?
Tuzağa düşecek olanlar o nankörlerdir ancak!
43. Yoksa kendilerinin Allah'tan başka bir ilâhları mı var?
Allah onların ortak koştuklarından münezzehtir/yücedir!
44. **AMA ONLAR** eğer gökten düşerken bir parça görseler:
“Üst üste yığılmış bulutlardır” derler.

[5] Hz. Peygamber'in müşrik çağdaşlarına hitabedilmektedir Kız çocuklarını büyük bir utanç ile diri diri toprağa gömerek; böylece güya Allah'a geri iade ediyorlardı. Erkek çocukları yanlarında tutarak da gururlanıyorlardı.

45. Öyleyse bırak onları dehşete düşecekleri günlerine kavuşuncaya kadar...
46. O gün tuzakları kendilerinden hiçbir şeyi savamaz ve onlar yardım da görmezler.
47. Şüphesiz o zulmedenlere bundan başka bir azap da vardır fakat onların birçoğu bilmezler.
48. Rabbinin kararını/hükmünü sabırla bekle!
Şüphesiz sen gözetimimiz altındasın!
Ve (*ibadet için*),
her kalkışında Rabbini övgü ile tesbih et/yücelt!
49. Gecenin bir kısmında
ve
yıldızların çekildiği an, O'nu ulula/tesbih et!

MÜLK SURESİ

İniş Sırası: 77 • Mushaf Sırası: 67 • Mekki Sure • 30 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **MUTLAK İKTİDAR** (*Kâinatın imparatorluğu*)
kendi elinde (*kudretinde*) bulunan ne yücedir!
O herşeye kadirdir/gücü yetendir.
2. O ki,
hanginizin daha iyi iş/amel yapacağını açığa çıkarmak
(*ve yaptıklarınızın karşılığını vermek*) için ölümü ve
hayatı yarattı. O üstündür, çok bağışlayandır.
3. O ki,
yedi kat gökleri yaratmıştır.
Rahman'ın yaratışında bir aksaklık göremezsin.
Gözünü (*çevrene/etrafına*) çevir de bak
bir bozukluk/çatlak görüyor musun?
4. Sonra gözünü tekrar tekrar çevir (bak);
göz sana geri döner bitkin ve ümitsiz bir hâlde!
5. Ant olsun Biz dünya göğünü lâmbalarla donattık;
onları şeytanlar için kovma araçları^[1] kıldık
onlara çılgın azabı hazırladık.
6. **CEHENNEM AZABI** Rablerini inkâr edenler içindir.
Ne kötü dönüş yeridir o!..
7. Oraya atıldıkları zaman onun kaynarken çıkardığı
korkunç homurtusunu işitirler;
8. neredeyse öfkesinden çatlayıp parçalanacak!
Her bir grup oraya atıldıkça onun bekçileri onlara:
“Size bir uyarıcı gelmedi mi?” diye sorarlar.

[1] Cin'den şeytanlar, gök sınırlarından bazı göksel maddelerle kovulurlar.

9. Derler ki: “Evet, tabi ki bize uyarıcı geldi ama biz yalanladık. Allah hiçbir şey indirmemiştir siz büyük bir sapıklık içindesiniz!” dedik.
10. Dediler ki: “Eğer dinleseydik veya aklımızı çalıştırsaydık çılgın ateşin halkı içinde olmazdık.”
11. Böylece günahlarını itiraf ettiler. Çılgın ateşin halkı uzak olsun!
12. ŞÜPHE SİZ gizlide Rablerine saygılı olanlar var ya; onlara bir bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.
13. İSTER sözünüzü gizleyin ister onu açığa vurun; şüphesiz ki O, göğüslerin özünü bilendir.
14. O yaratan bilmez mi hiç? Herşeyi inceden inceye bilendir, herşeyden haberdar olandır.

BÖLÜM 2

15. O SİZE yeryüzünü boyun eğer şekilde yaptı. Haydi onun sırtlarında dolaşın ve O'nun rızkından yiyin. Sonunda dönüş O'nun katınadır.
16. Emin mi oldunuz? Gökte olan[Allah']ın^[2] sizi yere batırmayacağından! O zaman bakarsın ki, yer çalkalanıyor.
17. Yoksa gökte olan[Allah']ın; üzerinize taş yağdıran fırtınayı göndermeyeceğinden emin mi oldunuz? O zaman uyarım nasılmış bileceksiniz!

[2] Allah gökte ve sıfatıyla her yeredir. Allah Rasûlü bir cariye/vatandaş olmayan bir kadına sordu: “Allah nerede?” O da: “fi's-Sema (gökte)” demiştir. Rasûlullah bu cevap için: “O, müminedir!” demiştir. Allah arş'ın yükseğindedir. Arş'tan sonra zaman ve mekân yok. Sonsuzluk başlar.

18. Ant olsun, onlardan öncekiler de yalanladılar.
Fakat Beni inkâr etmek nasılmış?
19. ÜSTLERİNDEKİ kuşları görmezler mi?
Sıra sıra ve kanat çırparak süzülen...
Onlara Rahman'dan başkası bu özelliği vermedi.
Şüphesiz O, herşeyi görendir.
20. Rahman'a karşı size yardım edecek olan ordunuz kimdir?
İnkârcılar ancak bir aldanış/gurur içindedirler.
21. Eğer O rızıkınızı keserse/yaratmazsa
sizlere rızık verecek olan kimdir?
Bilakis onlar azgınlık ve nefret içinde inatla direnmektedirler.
22. ARTIK bir düşünün!
Yüzüstü kapanarak yürüyen kimse mi doğru yoksa;
dosdoğru bir yol/cadde üzerinde dümdüz yürüyen mi?
23. DE Kİ: "O'dur ancak sizi yaratan; size kulaklar,
gözler ve gönüller veren! Ne de az şükrediyorsunuz!"
24. De ki: "Sizi yeryüzünde yaratan/çoğaltıp yayan O'dur.
Ve toplanıp O'nun huzuruna götürülürsünüz."
25. DİYORLAR Kİ:
"Eğer doğru sözlüler iseniz bu söz ne zamandır?"
26. De ki: "O bilgi ancak Allah katındadır.
Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım."
27. Onu yakından gördükleri zaman
inkâr edenlerin yüzleri kötüleşti:
"İsteyip çağırmakta olduğunuz şey işte budur!" denildi.
28. DE Kİ: "Baksanıza/gördünüz mü/söyleyin bana:
Allah beni ve benimle birlikte olanları helâk etse veya
bize merhamet etse acaba bu durumda inkârcıları
can yakıcı azaptan kurtaracak olan kimdir?"

29. De ki: “O, Rahman’dır (*iyiliği sonsuzdur*).
Biz O’na inandık ve O’na güvendik.
Yakında kimin apaçık bir sapıklıkta olduğunu bileceksiniz.”
30. De ki: “Baksanıza/söyleyin bana
eğer suyunuz yerin derinliğine/dibine çekilse
size kim temiz bir akar su kaynağı getirebilir?”

HAKKA SURESİ

İniş Sırası: 78 • Mushaf Sırası: 69 • Mekki Sure • 52 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. GERÇEKLEŞEN!
2. Nedir o gerçekleşen?
3. Gerçekleşenin ne olduğunu nereden bileceksin?
4. O ANI FELAKETİ Semud ve Âd yalanladılar.
5. Bu yüzden Semud kavmi gürleyen bir sesle yok edildi!
6. Âd'a gelince onlar da uğultulu
azgın bir kasırga ile yok edildiler!
7. Onu üzerlerine yedi gece ve sekiz gün kesintisiz saldı;
öyle ki, orada o kavmi yere yıkılmış olarak görürsün.
Sanki onlar kökten sökülmiş/içi boş hurma kütükleridirler!
8. Şimdi onlardan hiç geri kalan bir şey görüyor musunuz?
9. FİRAVUN, ondan öncekiler ve altüst olmuş kentler halkı;
hep aynı hatayı işlediler.
10. Rablerinin elçisine isyân ettiler. O da kendilerini
şiddeti gittikçe artan bir yakalayışla yakaladı!
11. Şüphesiz Biz (*Nuh tufanı sırasında*)
su azıp köpürdüğü/taştığı zaman sizi
o akıp gidenin içinde taşıdık.
12. Öyle ki, onu sizin için bir hatırlatma yapalım ve
kavrayabilen kulaklar da onu kavrasın!
13. SUR'A tek bir üfürüşle üfürüldüğü zaman,
14. yeryüzü ve
dağlar kaldırılıp da tek vuruşla birbirlerine çarpıldığı zaman,
15. işte o gün olacak olan olmuştur.

16. Ve gök yarılp parçalanacak, çünkü o gün zayıf ve güçsüz düşecek/sarkacaktır!
17. Ve melekler,
onun (*göğün*) çevresinde onların üstünde de o gün;
sekizi,^[1] Rabbinin Arş'ını taşırlar.^[*]
18. **SİZ** o gün arz olunursunuz.
Size ait hiçbir sır gizli kalmaz!
19. Kitabı sağından verilen kimseye gelince der ki:
"İşte alın kitabımı okuyun!"
20. Çünkü ben hesabıma kavuşacağımı biliyordum."
21. O artık hoş/razı edici bir hayat içindedir,
22. yüksek bir cennette (*bahçede*).
23. Onun meyveleri sarkmış koparılması çok kolaydır.
24. Yiyiniz, içiniz, afiyet olsun!
Geçmiş günlerde peşin olarak gönderdiklerinize karşılık!..
25. **KİTABI** solundan verilen kimseye gelince der ki:
"Ne olurdu kitabım (*suç dosyam*) bana verilmeseydi
26. ve hesabımın ne olduğunu hiç bilmeseydim.
27. Ne olurdu o (*ölüm*) hesabımı kesip de bitirseydi.^[2]
28. Malım bana fayda vermedi!
29. Otoritem de benden kopup gitti!"
30. "**TUTUN ONU** hemen bağlayın!
31. Sonra onu çılgın bir aleve sallayın.
32. Sonra da onu boyu yetmiş arşın olan zincire vurun.
33. Çünkü o yüce Allah'a inanmazdı.
34. Ve yoksula yedirmeye teşvik etmezdi!

[1] [*] Bunlar mecazi söylemlerdir. Tartışılacak konulardan değildir. Bilmemiz de bir fayda sağlamaz. Zaten anlaşılır bir manâ da yoktur. Allah neyi murad etmiş ise öylece inananlarız, der geçeriz. Ancak tarihte sekizi, "göğü sekiz melek" taşımaktadır, diye açıklayanlar da olmuştur. Doğrusunu en iyi bilen Allah'tır!

[2] Ölümüm benim sonum olsaydı?!

35. Bugün ona burada yakın bir dost yoktur!
 36. Ve irinden başka bir yiyecek de yoktur;
 37. onu büyük günahkârlardan başkası yemez.”

BÖLÜM 2

38. **HAYIR**, yemin ederim gördüklerinize
 39. ve görmediklerinize!
 40. Şüphesiz o şerefli bir Rasûl'ün/Elçi'nin sözüdür.
 41. O bir şair sözü değildir.
 Ne kadar da az inanıyorsunuz!
 42. O bir kâhinin sözü de değildir.
 Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!
 43. O âlemlerin Rabbinden indirilmiştir!
44. **EĞER** o (*elçilik yaparken/ayetlerimizi ulaştırırken*)
 Bize karşı bazı sözler isnat etmiş/uydurmuş olsaydı;
 45. elbette onun bütün gücünü alırdık.
 46. Sonra onun şah damarını elbette keserdik!
 47. Sizden hiçbiriniz de buna engel olamazdı.
48. **ŞÜPHESİZ** o sakınanlar için bir öğüttür!
 49. Şüphesiz Biz içinizden yalanlayanlar bulunduğunu biliyoruz.
 50. Kesinlikle o (Kur'an),
 inkârcılar için bir hasrettir/iç yarasıdır!
 51. Ve şüphesiz o (Kur'an) kesin hakır/gerçektir!
 52. Öyleyse sen de azim sahibi Rabbinin ismini
 (*tesbih ederek/anıp her daim hatırlayarak*) yücelt/ulula!

MEARİC SURESİ

İniş Sırası: 79 • Mushaf Sırası: 70 • Mekki Sure • 44 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. İSTEYEN BİRİ olacak azabı istedi.
2. İnkârcılar içindir, onu önleyecek yoktur.
3. Yükselme derecelerinin sahibi Allah katındandır.
4. MELEKLER ve Ruh O'nun huzuruna;
miktarı elli bin yıl olan bir günde yükselirler!^[1]
5. Öyleyse sen güzelce sabret!
6. Çünkü onlar onu uzak görürler.
7. Biz ise onu yakın görüyoruz.
8. O GÜN gökyüzü erimiş maden gibi olur!
9. Dağlar da atılmış yün gibi olur!
10. Hiçbir yakın dost bir yakın dosta hâlini soramaz.
11. Birbirlerine gösterildikleri hâlde!
Suçlu o günün azabından kurtulmak için fidye vermek ister;
oğullarını,
12. eşini ve kardeşini.
13. Ve kendisini barındıran soyunu sopunu/akrabalarını.
14. Yeryüzündekilerin hepsini verse de tek kendisini kurtarsa...
15. Hayır hayır! Doğrusu o alevlenen/yalın bir ateştir;
16. başın derisini kavurur,
17. sırt çevirip tersine gideni kendisine çağırır.
18. Ve (*servet*) biriktirerek (*ekonomiye kazandırmayıp*)
stok yapanları!

[1] Bkz. Matematik Bilimi. Bazı ayetleri matematik bilenler daha iyi kavrarlar. Fizik'te ışık yılı denildiğinde $300.000 \text{ km/sn} \times 365 \times 24 \times 60 \times 60 \text{ sn} = \dots\dots\dots \text{ km}$ anlaşılıyor. Elli bin yıl; ne yılı acaba?

19. GERÇEK ŞU Kİ insan pek hırslı ve aç gözlü!
20. Kendisine kötülük dokunduğu zaman sızlanır.
21. Ona iyilik dokunduğu zaman cimrilik eder!
22. Bilinçli olarak namaz kılanlar böyle değildir!
23. Onlar namazlarında süreklidirler.
24. Mallarında belirli bir hak vardır,
25. hem isteyen ve hem de yoksun/mahrum bırakılanlar için!
26. Onlar din/hesap gününü tasdik ederler.
27. Onlar Rablerinin azabından korkarlar.
28. Çünkü Rablerinin azabından emin olunamaz.
29. Onlar edep yerlerini/iffetlerini koruyanlardır.
30. Ancak eşleri ya da suç (*haram*) olmayan birliktelikler^[2] başka!
Çünkü onlar bundan dolayı kınanmazlar.
31. Ama kim bunun ötesini isterse işte onlar haddi aşanlardır.
32. Onlar emânetlerini ve sözleşmelerini gözetenerlerdir!
33. Onlar şahitliklerinde dürüsttürler.
34. Onlar (*namaza zıt iş yapmayarak*) namazlarını koruyanlardır.
35. İşte onlar cennetlerde ikrâm görenlerdir!

BÖLÜM 2

36. ŞİMDİ inkârcılara ne oluyor ki?
Önünde şaşkın şaşkın koşuşuyorlar;
37. sağdan ve soldan bölük bölük!
38. Onlardan her biri nimet cennetine sokulacağını mı umuyor?
39. Hayır, asla! Biz onları bildikleri şeyden yarattık.^[3]

[2] Savaş durumunda erkeklerin zayi olup, kadınların nüfusa göre oranlarının aşırı şekilde fazla olması ve bu yüzden maddi-manevi ihtiyaçlarını evlilik ile/meşru yoldan sağlayamamaları durumunda, -kadınların fuhşiyata sapmalarının önlenmesi için- yasal düzenleme ile; evli olanların birden fazla eş almalarına (geçici bir süre, yani; denge sağlanıncaya kadar) izin verilebilir. Aynı şekilde, durumu iyi olan bekâr erkeklere de yasa çıkarılabilir. Bunu her ülkenin hukuk düzeni ayarlar, şahısların isteğine bırakılmaz.

[3] Topraktan ve bir damlacık sudan...

40. DOĞULARIN

ve

bâtıların Rabbine yemin olsun ki,

Biz elbette güç yetirenleriz;

41. onların yerine kendilerinden daha iyilerini getirmeye!

Üstelik Bize engel olabilecek (*güçleri*) de yok.

42. O hâlde bırak onları dalsınlar ve

oynayadursunlar vadolunan günlerine kavuşuncaya dek...

43. O gün onlar hızlı hızlı kabirlerinden çıkarlar;

sanki dikili hedeflere doğru koşuyorlar gibi!

44. Gözleri düşüktür/baygındır, kendilerini bir zillet kaplamıştır!

İşte kendilerine söz verilen gün bugündür!

NEBE SURESİ

İniş Sırası: 80 • Mushaf Sırası: 78 • Mekki Sure • 40 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **BİR BİRLERİNE** neyi sorup duruyorlar;
2. o büyük haberi?
3. Üzerinde anlaşılamadıkları şeyi mi?
4. Hayır hayır, ileride bilecekler.
5. Hayır hayır, ileride bir kez daha bilecekler!

6. **BİZ** yeryüzünü bir sergi yaptık değil mi?
7. Dağları da birer kazık!
8. Sizleri (*ruh ve bedenlerinizi*) eşleşmiş olarak yarattık.
9. Uykunuzu bir dinlenme yaptık.
10. Geceyi bir örtü/elbise yaptık.
11. Gündüzü geçim zamanı kıldık.
12. Üstünüzde yedi güçlü gök (*yedi kat göğü*) bina ettik.
13. Bir de ısı ve ışık yayan bir lâmba (Güneş) oluşturduk.
14. Yoğunlaşmış bulutlardan şarıl şarıl bir su indirdik.
15. Onunla taneleri ve bitkileri çıkaralım diye.
16. Ve sarmaş dolaş bahçeler...

17. **ŞÜPHE SİZ** ayırma günü belirlenmiş bir vakittir.
18. O gün Sûr'a üfürülür bölük bölük gelirsiniz!
19. Gökyüzü açılmış kapı kapı olmuştur!
20. Dağlar yürütülmüş artık bir serap olmuştur!

21. **ŞÜPHE SİZ** cehennem bir hapisane;
22. azgınlar için varılacak yer olmuştur.
23. Sonsuz devirlerce/orada sürekli kalıcıdırılar.
24. Orada ne bir serinlik tadarlar ne de bir içecek.

25. Sadece kaynar bir su ve buzlu bir irin![*]
26. (*Yaptıklarına karşılık*) uygun bir ceza olarak!
27. Çünkü onlar hiçbir hesap ummuyorlardı!
28. Ayetlerimizi yalanlayabildikleri kadar yalanlayıp durmuşlardı.
29. Biz de herşeyi sayan/konuşan/ortaya döken bir kitaba/sicil dosyasına yazmıştık/kaydetmiştik.
30. Şimdi tadın!
Artık size azaptan başka bir şey artırmayacağız!

BÖLÜM 2

31. ŞÜPHE SİZ sakınanlar için bir kurtuluş vardır.
32. Nice bahçeler nice bağlar,
33. göz alıcı aynı yaşta/gencecik harika eşler.
34. Ve
dolup taşan (*sarhoş etmeyen*) kadehler!
35. Orada ne bir boş söz ne de bir yalan işitirler.
36. Rabbinden bir karşılık yeterli bir bağış olarak!
37. Göklerin,
yerin
ve
ikisi arasındakilerin Rabbi çok merhametli olandan!
O'na karşı hitap etmeye güç yetiremezler!
38. O GÜN ruh (Cebrail) ve melekler saf saf kıyama dururlar!
Rahman'ın kendilerine izin verdikleri dışında olanlar konuşamazlar!
O da ancak doğruyu söyler!

[*] Buradaki "Hamim" ve "Ğassak" sözcükleri, "yakıcı bir ümitsizlik" ve "buz gibi karanlık" şeklinde de düşünülmelidir. Çünkü bu sözcüklerin hem sözlük anlamları, hem de terim anlamları buna uygundur.

39. İşte bu gerçek gündür.
O hâlde dileyen kimse Rabbine varan bir yol tutar.
40. Doğrusu Biz sizi yakın bir azapla uyardık.
O gün kişi
ellerinin takdim ettiğine/önceden gönderdiğine bakar
ve
inkârcı/kâfir: “Ah ne olurdu toprak olsaydım!” der.

NAZİAT SURESİ

İniş Sırası: 81 • Mushaf Sırası: 79 • Mekki Sure • 46 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ANT OLSUN batmak üzere yükselenlere,^[1]
2. yavaş hareketle ilerleyenlere,^[2]
3. yüzüp yüzüp gidenlere,
4. hızla ilerleyenlere,^[3]
5. (*bütün*) işleri yürütenlere/organize edenlere (*ant olsun*).

6. O GÜN şiddetli sarsıntı sarsar,
7. ikinci bir sarsıntı da onu takip eder.
8. O gün yürekler kaygıdan hoplar,
9. gözleri donakalır!

10. DİYORLAR Kİ:
"Gerçekten biz diriltilip eski hâlimize döndürülecek miyiz?"
11. Ufalanmış kemikler olmamızdan sonra ha?!"
12. "Öyleyse bu zararlı bir dönüşür" dediler.

13. OYSA O ancak bir tek çığlıktır!
14. Onlar derhal uyanırlar/(*ayağa*) kalkarlar!

15. MUSA'nın haberi sana geldi mi?
16. Hani Rabbi ona Tûvâ'da mukaddes vadide seslenmişti:
17. "Firavun'a git çünkü o azmıştır."
18. De ki: "Arınıp temizlenmeye ne dersin/niyetin var mı?"

[1] Yıldızlara.

[2] Uzayda yüzen güneş, dünya ve yıldızlara.

[3] Kendi yörüngelerinde dolaşan yıldızların farklı hızlarına.

19. Rabbine doğru (*giden yolda*) sana rehberlik edeyim de gönülden ürperesin."
20. Ona büyük mucizeyi gösterdi.
21. O yalanladı ve isyan etti.
22. Sonra koşarak geri döndü.
23. Derken toplayıp bağırdı:
24. "Ben en yüce Rabbinizim" dedi.
25. Bunun üzerine Allah da onu dünya ve ahiret azabıyla yakaladı.
26. Şüphesiz bunda korkan kimse için bir ibret vardır.

BÖLÜM 2

27. SİZ mi yaratılışça daha çetinsiniz yoksa gökyüzü mü?
Onu 'O' bina etti.
28. Onun yüksekliğini yükseltti ona belirli bir düzen verdi;
29. gecesi karanlık ve gündüzü aydınlık oluyor!
30. Bundan sonra da yeryüzünü yayıp döşedi;
31. ondan da suyunu ve otlığını çıkardı.
32. Orada dağlarını oturttu,
33. sizin ve hayvanlarınızın geçimi için.
34. VE BÖYLECE o en büyük felâket geldiği zaman;
35. o gün insan neyin peşinde koştuğunu hatırlar!
36. Ve görmeleri için cehennem de açıkça sergilenmiştir.
37. Artık her kim azgınlık etmiş
38. ve
dünya hayatını tercih etmişse,
39. muhakkak ki cehennem
(*onun için*) barınak yeridir/onun varacağı yerdir!
40. Her kim de Rabbinin makamından korkmuş ve
kendini boş tutkulardan alıkoymuşsa,
41. elbette varılacak yer cennettir!

42. SANA o saatten soruyorlar:
"Ne zaman gelecek?" (diye).
43. Onun zamanını bildirmek nerede sen nerede?!
44. Onun son bilgisi Rabbine aittir.
45. Sen ancak ondan korkanlar için bir uyarıcısın!
46. Onlar onu gördükleri gün sanki sadece bir akşam vakti
veya
bir kuşluk vakti kadar kalmış gibi olurlar!

İNFİTAR SURESİ

İniş Sırası: 82 • Mushaf Sırası: 82 • Mekki Sure • 19 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. GÖKYÜZÜ dağılıp savrulduğunda,
2. yıldızlar dökülüp saçıldığında,
3. denizler kabarıp taşıduğunda,
4. kabirler alt üst olduğunda,
5. her kişi önceden ne işlediklerini/yaptıklarını
ve
geriye ne bıraktığını/yapmadıklarını bilir.
6. EY İNSAN!
Sonsuz cömertliğin sahibi olan Rabbine karşı
seni aldatan nedir?
7. O seni yarattı,
sana şekil verdi,
seni ölçülü ve dengeli kıldı.
8. Seni dilediği herhangi bir biçimde yaratıp oluşturdu.
9. HAYIR HAYIR!
Aksine siz hesap ve cezayı yalanlıyorsunuz.
10. Halbuki üzerinizde gözcüler var;
11. şerefli/üstün/kerim yazıcılar,
12. ne yaptığınızı bilir[kaydeder]ler!
13. ŞÜPHE SİZ İYİLER,
nimetler/mutluluk içindedirler!
14. Hiç şüphesiz suçlu
ve
günahkârlar da çılgın ateştedirler!

15. Onlar din/hesap günü oraya girip yaslanırlar.
16. Ve onlar ondan bir daha ayrılıp kaybolamazlar.

17. **HESAP/DİN GÜNÜ NEDİR** bilir misin?
18. Ve bir kez daha soruyorum:
Hesap/din günü nedir bilir misin?
19. O gün hiç kimse hiç kimse için
(*zerre miktarı*) bir şey (*şefaak/şahitlik*) yapamaz!
Ve o gün buyruk/emir/otorite yalnız Allah'ındır!

İNŞİKAK SURESİ

İniş Sırası: 83 • Mushaf Sırası: 84 • Mekki Sure • 25 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. GÖKYÜZÜ yarıldığında,
2. kendisine yaraşır şekilde Rabbine boyun eğdiğinde,
3. yer dümdüz edildiğinde,
4. içinde olanları atıp da boşaldığında.
5. Ve yaraştığı üzere Rabbine boyun eğdiğinde!

6. EY İNSAN!
Madem ki sen Rabbinin katına varan yolda çaba üstüne çaba göstermektesin sonunda O'nun huzuruna ulaşacaksın.
7. Artık kimin sicili/dosyası/kitabı sağından verilirse,
8. o; kolay bir hesap ile hesaba çekilecek
9. ve sevinçli olarak ailesine dönecek!
10. Kimin de dosyası/sicili/kitabı ardından verilirse,
11. derhal yok olmayı çağıracak
12. ve (o) çılgın alevli ateşe atılacak.
13. Çünkü o (*dünyada iken*) çevresi içinde sevinçli idi.^[1]
14. Çünkü o hiç dönmeyeceğini sanmıştı!
15. Aksine hiç şüphesiz Rabbi onu görmekte idi.

16. ARTIK yemin ederim o şafak vaktine,
17. geceye ve derleyip topladığı şeylere
18. ve dolunay şeklini aldığı zaman Ay'a ki;
19. siz hâlden hâle/bir durumdan diğerine geçeceksiniz.

[1] Kendi görüş ve anlayışındaki insanlar arasında.

20. ONLARA ne oluyor ki inanmıyorlar!..
21. Kendilerine (*anladıkları dilde*) Kur'an okunduğu zaman secde^[2]/itaat etmiyorlar?
22. Aksine o nankörler yalanlıyorlar.
23. Oysa Allah içlerinde sakladıkları şeyleri çok iyi biliyor.
24. Onları can yakıcı bir azapla müjdele.
25. Ancak iman edip de faydalı işi en iyi şekilde yapanlar başka!
Onlara kesintisiz bir mükâfat vardır!

---

[2] Secde: İtaatin (yani boyun bükmenin yere kapanmayla) doruk noktası anlamlarını da içerir. Bundan dolayı: "Kur'an okunduğu zaman itaat etmiyorlar, yaşamlarına uygulamıyorlar, kabul etmiyorlar!" Ve hatta: "İşittik ve hemen itaat ettik demeleri lâzımken, itaat etmiyorlar..." gibi anlamlar da verilebilir. Meselâ bir ayette: "Kur'an okunduğu zaman, susun ve onu dinleyin! Umulur ki, rahmet olunursunuz!" buyurulmaktadır. Birlikte düşünmekte fayda var... Demek ki buradan şu anlamı da çıkarabiliyoruz: İnananlar Kur'an okuduklarında veya bir başkası kendilerine okuduğunda hemen "işittik ve itaat ettik" diyerek, secde eder (yani kabul eder, kör ve sağır davranmaz ya da saldırıya geçmez); kâfirler ise, işitir ama isyân eder, karşı gelir/secde etmezler, anlamları da çıkmakta; Kur'an бүтүнлүгүндө дүшүндүгүмүздө/дегерленидирдигимизде.

RUM SURESİ

İniş Sırası: 84 • Mushaf Sırası: 30 • Mekki Sure • 60 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Mim.
2. **RUMLAR**/(Bizanslılar) yenildiler;
3. yakın bir yerde! Ama onlar bu mağlubiyetlerinin ardından galip geleceklerdir.
4. On yıldan önce/bir kaç yıl içinde!
Bundan önce de bundan sonra da emir/buyruk/takdir Allah'ındır. İşte o gün inananlar sevinirler,
5. Allah'ın yardımına!..
O dilediğine/gereğini yapanlara yardım eder.
O üstündür, esirgeyendir.
6. Allah'ın verdiği sözdür! Allah sözünden caymaz.
Fakat insanların birçoğu bilmezler.
7. Onlar sadece dünya hayatının dış görünüşünü biliyorlar,
ahiretten/gaybtan/gelecekte gafilirdirler/habersizdirler.
8. **KENDİ İÇLERİNDE** hiç düşünmediler mi?
Allah göklerde ve yeryüzünde bulunanları ikisi arasında olanları ancak gerçek olarak ve bir süre için yaratmıştır.
Şüphesiz insanlardan birçoğu Rableriyle karşılaşmayı inkâr edicidirler!

[1] Rumlardan maksat Bizanslılardır. Persler tarafından yenilen Bizanslılar, 627 yılında Kuzey Arabistan'da yapılan savaşta Persleri yenilgiye uğrattılar. Kur'an onların bu zaferini önceden bildirmiştir.

[2] Buradaki sözcük 3 ile 9 sayıları arasını ifade eder.

9. Onlar yeryüzünde gezip de bir bakmadılar mı?
Kendilerinden önceki kimselerin sonu nasıl olmuştur?
Onlar kuvvet olarak kendilerinden daha şiddetli idiler.
Toprağı kazıp işlemişler/alt üst etmişler,
bunların imar ettiklerinden daha çok imar etmişlerdi.
Elçileri onlara açık delillerle gelmişlerdi.
Demek ki Allah onlara zulmedecek değildi.
Fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.
10. Sonra o kötülük edenlerin sonu çok fena oldu.
Çünkü Allah'ın ayetlerini yalanladılar
ve
onlarla alay ediyorlardı.

BÖLÜM 2

11. (İNSANI) yaratan Allah;
(öldükten) sonra ona yeniden (diriltip) can verecektir.
Ve sonunda hepimiz O'nun huzuruna döndürülürsünüz.
12. Kıyâmet saati gelip çattığı gün suçlular ümitsizliğe düşerler.
13. Allah'a koştukları ortaklardan
kendilerine şefaât (şahitlik) edenler de bulunmaz!
Ve eski ortaklarını da inkâr eder/tanımazlar!
14. Kıyâmet saati gelip çattığı gün (herkesin) ne olduğu (gerçeği)
ortaya çıkacaktır.
15. İnananlar ve salih işler/yaptığı işin en iyisini yapanlar ise
onlar bir bahçe içinde neşelendirilirler.
16. İnkâr edip de ayetlerimizi ve
ahiret buluşmasını yalanlayanlara gelince;
işte onlar tutuklanıp azabın içine getirilenlerdir!
17. ÖYLEYSE (namaz/dua ile) Allah'ın yüceliğini hatırlayın/anın;
akşamladığınız[akşam ve yatsı]da ve
sabaha çıktığınız zaman (da namaz/dua ile anın/hatırlayın!)

18. Övgü O'na mahsustur,
göklerde de yeryüzünde de;
gündüzün sonunda [*ikinci vaktinde de*],
öğleye erdiğiniz zaman da^[3] (*O'nu anarak yüceleysin/övgüleyin*).
19. O ölüden diriyi çıkarır, diriden de ölüyü çıkarır.
Ölümünden sonra yeryüzünü diriltip canlandırıyor!
Siz de işte böyle çıkarılırsınız!

BÖLÜM 3

20. SİZİ topraktan yaratması da O'nun ayetlerindedir.
Sonra da siz (*tüm dünyaya*) yayılan birer insan oluverdiniz!
21. Nefislerinizden/karşı cinslerinizden size kendileriyle
huzur bulmanız için eşler yaratması,
aranızda bir sevgi
ve
merhamet var etmesi de O'nun ayetlerindedir.
Şüphesiz bunda;
iyi düşünen bir toplum için işaretler vardır.
22. Göklerin
ve
yeryüzünün yaratılması dillerinizin ve renklerinizin
farklı oluşu da O'nun bir alâmeti/işaretlerindedir.
Şüphesiz bunda bilenler için dersler/ayetler vardır.

[3] Bu zamanlarda, dünya ile bağınızı koparıp işten güçten elinizi çekin; namaz ile, dua ile Allah'ı anın/zikredin/hatırlayın/yüceleyip övgüleyin (*çünkü Namaz ve Dua aynı zamanda bir zikirdir*): O'nun huzurunda durarak (kıyam, rüku, sücud/secde ile ellerinizi göğe açarak dua ile yüceltip övgüleyin). O'nunla (Allah ile) bu şekilde iletişim kurunuz. Zaman zaman bir köşeye oturarak 'yalnız Allah'ı düşünerek öylece sakince durun! Ruh, beden ve tüm benliğinizle O'na yönelerek, ibadet ile huzur bulunuz!.. Yani bu zamanlarda şarj olup enerji yükleniniz, olarak ta anlayabiliriz... Biraz daha geniş düşüncecek olursak; gece istirahatinden/uykusundan sonra sabah kalktığınızda, öğle tatilinde, akşam olmadan ikinci zamanı ve günün sonunda mesai bitiminde Allah'a ibadet ederek O'nu anın!..

23. Geceleyin uyumanız
ve
gündüzün O'nun lütfûndan nasip aramanız da
O'nun ayetlerindedir.
Şüphesiz bunda işiten bir toplum için ayetler/dersler vardır.
24. Şimşegi size korkutarak ve umut vererek göstermesi de
O'nun bir işâretindedir/ayetlerindedir.
Gökyüzünden bir su indirerek
onunla ölümünün ardından yeryüzünü diriltmesi de
O'nun alâmetlerindedir/ayetlerindedir.
Şüphesiz bunda,
aklını kullanan bir toplum için ibretler vardır.
25. Göğün
ve
yerin kanunları da O'nun ayetlerindedir.
Sonra sizi yerden bir tek çağırışla çağırdığı zaman
hemen çıkıverirsiniz!
26. Göklerde ve yeryüzünde kim varsa O'nundur.
Hepsi O'na boyun eğerler.
27. (*Bütün hayatı*) ilk olarak yaratan sonra onu
yeniden vücuda getiren (*sürekli hayat veren*) O'dur.
Bu O'na göre pek kolaydır.
Göklerde
ve
yeryüzünde en yüce şân/şöhret O'nundur.
O üstündür,
hikmet sahibi [*bilim ve bilim dallarına muktedîr*]dir.

BÖLÜM 4

28. O SİZE kendinizden bir misâl verdi:
Hiç (*sizin yönetiminize verilen*) esirlerinizden
yarattığımız rızıklarda sizinle eşit haklara sahip olan

- ve kendilerinden çekindiğiniz ortaklarınız var mı?^[4]
 İşte Biz aklını kullanan bir toplum için ayetleri açıklıyoruz.
29. Hayır, zulmedenler bilgisizce kendi tutkularına uydular!
 Allah'ın (*düzelmek istemeyeni kendi*) sapıklığında bıraktığını
 kim doğru yola iletebilir?
 Onların hiçbir yardımcıları da yoktur.
30. O HÂLDE SEN Allah'ı birleyen olarak
 yüzünü dosdoğru bu dine^[5] çevir,
 Allah'ın fitratına (*sünnetine/tabiat kanununa*),
 insanları ona (*bir ilme*) göre yarattığı o fitrata/kanuna...
 Allah'ın tabiat kanununda hiçbir değişiklik olmaz!
 İşte dosdoğru din budur! Fakat insanların birçoğu bilmiyor.
31. Gönülden bağlılar olarak O'na yönelenler olun.
 O'na sığınarak korunun. Namazı kılın ve
 müşriklerden/O'na ortak koşanlardan olmayın!^[6]
- 32.* Onlar ki, dinlerini parça parça eden ve
 cemaat cemaat olanlardır!
 Her bir cemaat kendi yanlarındaki (*yazdıkları eserler*) ile
 övünüp sevinmektedir!
33. ŞİMDİ insanlara bir zarar dokunduğu zaman
 kendisine yönelenler olarak Rablerine yalvarırlar!
 Sonra onlara kendisinden bir rahmet tattırınca bakarsın ki,
 onlardan bir topluluk derhal Rablerine ortak koşarlar!
34. Kendilerine verdiklerimize karşı nankörlük ederler.
 Haydi nimetler içinde biraz eğlenin!
 Ama yakında bileceksiniz.

[4] Öyleyse siz Allah'a kendinizi nasıl ortak görüyorsunuz?!

[5] Dosdoğru din: Kâinatdaki gerçek olanlardır. Yalan, iftira, uydurma, hurafe, masal olanlar din değildir.

[6] [*] Burada, 31. ayette Allah; namaz kılmanın önemini vurguluyor. Namaz; (*namazda okunulan ayetler iyi düşünüldüğünde*) her türlü fahşadan/şirkten alıko-
 yar! Ve Allah 32. ayette dinlerini fırkalara, mezheplere, tarikatlara ve cemaatlere
 bölenleri/ayırانları müşrik olarak niteliyor. Allah yine de daha iyi bilendir!

35. Yoksa Biz onlara kesin bir delil indirmişiz de
O'na ortak koşmalarını o mu söylüyor?
36. İnsanlara bir rahmet tattırdığımız zaman
hemen onunla sevinirler.
Onlara kendi elleriyle yapıp öne sürdüklerinden dolayı
bir kötülük dokununca da derhal umutsuzluğa düşerler!
37. Görmediler mi?
Allah rızkı dilediğine açıp yayıyor ve daraltıyor/kısıyor da.
Şüphesiz bunda gerçeklere inanan bir toplum için
elbette ayetler/ibretler/dersler/öğütler vardır.
38. **O HÂLDE** sen akrabaya/yakınlarına/yakınında olana
hakkını ver,
yoksula da yolcuya da!..
Bu Allah'ın rızasını isteyen kimseler için daha hayırlıdır.
Başarılı olanlar/kurtulanlar işte onlardır.
39. İnsanların mallarından fazlaca alayım diye verdiğiniz riba^[7]
Allah katında artmaz.
Allah'ın rızasını isteyerek verdiğiniz Zekât'a gelince;
işte bunu böyle yapanlar (*Allah katında*) kat kat artıranlardır!
40. **ALLAH O'dur** ki, sizi yarattı. Sonra size rızık verdi.
Sonra sizi öldürüyor, sonra sizi diriltiyor.

[7] Bakara 275'te: "Riba yiyenler kıyâmet günü ancak şeytan çarpmış gibi kalkarlar. Bu onların zaten riba alım satım gibidir demelerindedir. Oysa Allah alım satımı helâl, ribayı haram kılmıştır". Bu ayet ribanın haramlığını bildirmek için gönderilmiş fakat lafzın zahiri alım satımın helâl oluşunu açıkça göstermektedir.

Lafzın manâsını anlamak için ayetin öncesi ve sonrasını iyi araştırmak ve düşünmek gerekir. Araştırma sonucu görülmektedir ki; altın, gümüş, buğday, hurma gibi mallarda riba olayı oluşmaktadır. Bir kişiye bir kg altın verilir, bir yıl sonra 1 kg 1 gram alınır, bu bir gram riba sayılır. Bunun gibi örnekler çoğaltılır. Herhangi bir **kağıt parayı**; altın veya saydığımız mallar cinsinden ifade ederek borçlanmalar, alıp vermeler riba sayılmaz (tefecilerden alınanlar hariç, çünkü orada tefeciler tarafından kişinin ve ailesinin canına kast olabiliyor). Bir hukukçu, bir ekonomist gözüyle bakmadan, hemen her türlü olaya riba hükmünü verenler, dinde aşırı giderek insanları Allah yolundan (kağıt para ile yapılması gereken helâl ticaretten) men etme suçunu işlemiş olurlar. Dikkat edilmesi gerekir.

Sizin ortak koştuklarınızdan
hiç böyle bir şey yapan kimse var mı?
O yücedir ve onların ortak koştukları şeylerden uzaktır.

BÖLÜM 5

41. **KARADA** ve denizde
insanların elleriyle yaptıkları yüzünden fesât/terör^[8] çıktı!
Allah onlara yaptıklarının bir kısmını[*n karşılığını*] tattırır.
Umulur ki onlar (*hür iradeleri ile*) doğruya dönerler.
42. De ki: “Yeryüzünde gezip dolaşın da bakın
öncekilerin sonu nasıl olmuş?
Onların birçoğu Allah’a ortak koşan kişiler idi.”
43. Yüzünü dosdoğru dine yönelt;
Allah’tan geri çevrilmesi mümkün olmayan
o gün gelmeden önce!
O gün insanlar bölük bölük ayrılırlar.
44. Kim inkâr ederse inkârı kendi zararınadır.
Kim de iyi bir iş yaparsa kendisi için yatırım yapmış olur.
45. Bu O’nun gerçeklere inanan ve uygun (*salih*) işler yapanları
lütfundan ödüllendirmesi içindir.
Çünkü O inkârcıları sevmez!
46. **RÜZGÂRLARI** müjdeleyiciler olarak göndermesi de
O’nun ayetlerindedir.
Size rahmetinden tattırsın
buyruğuyla (*tabiat kanunları ile*) gemiler yürüsün ve
O’nun lütfundan arayıp kazanasınız diye!
Belki şükredersiniz!

[8] Sanayi ve teknolojiye; ilaç, atom, nükleer enerji, bomba, silâh, bilgisayar gibi yeni buluşları: İyilikte, hayırda kullanmazsanız dünyada fesât çıkar, yani; kar-ğaşa, anarşi, terör çıkar uyarısı vardır. Ve bunlardan kendileri de zarar görür.

47. Ant olsun Biz senden önceki toplumlara da nice elçiler gönderdik.
Onlara apaçık deliller getirdiler.
Biz de suç işleyen kimselerden intikam aldık.
Ve gerçekleri kabul edenlere yardım ettik.
48. **ALLAH** O'dur ki;
rüzgârları gönderir de bulutu kaldırır,
sonra onu gökyüzünde dilediği şekilde yayar ve yoğunlaştırır/parça parça eder.
Derken arasından çıkan yağmuru görürsün.
Nihayet onu kullarından dilediği kimseye uğratınca hemen sevinçle yüzleri gülüverir!
49. Oysa onlar kendilerine indirilmesinden önce yağmurdan umutsuz idiler.
50. Şimdi Allah'ın rahmetinin eserlerine bak!
Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor?
Şüphe yok ki O ölüleri de diriltendir.
Herşeye gücü yetendir.
51. Eğer bir rüzgâr göndersek de onu (*ekini*) sararmış olarak görseler;
mutlaka onun ardından nankörlük etmeye başlarlar.
52. Şüphesiz ki sen ölülere işittiremezsin!^[9]
Ve çağrıyı arkalarını dönmüş giderlerken sağırlara da duyuramazsın!
53. Görmek istemeyenleri^[10] de (*düşünce körlüğü içinde olanları*) sapıklıklarından (*kurtarıp*) doğru yola iletemezsin!
Sen ancak ayetlerimizi düşünen, araştıran ve inanan kişilere işittirirsin.
Onlar teslim olan/müslim kimselerdir.

[9] Ölüler işitmezken, ölü insanlarla hacet/ihtiyaç gidermek için rabıta yapanlar şirk işliyorlar ve bu ayeti inkâr etmiş oluyorlar. Bilmeden yapanlar derhal tövbe etmeliler.

[10] Düşünmeyenleri, düşünce körlüğü içinde olanları.

BÖLÜM 6

54. O ALLAH Kİ sizi zayıf olarak yarattı.
 Sonra bu zayıflığın ardından bir güç verdi.
 Sonra o gücün ardından bir zayıflık ve ihtiyarlık kıldı.
 Allah dilediği şeyleri yaratır.
 O bilendir, gücü yetendir.
55. Kıyâmet koptuğu gün suçlular;
 bir saatten fazla kalmadıklarına yemin ederler!
 İşte onlar (*dünyada da yalanlarla*) döndürülüyorlar.
56. Kendilerine ilim ve iman verilen kimseler (*Rasûller*)^[11]
 (*kıyâmet koptuğu gün suçlulara*) dediler ki:
 “Ant olsun Allah’ın kitabında belirtildiği gibi
 siz diriliş gününe kadar kaldınız;
 işte bu[*gün*] diriliş günüdür.
 Fakat siz inanmadınız/bugünü düşünmek bile istemediniz.”
57. O gün zulmetmiş olan kimselere mazeretleri fayda vermez
 ve
 onlardan özür dilemeleri de kabul edilmez.
58. ANT OLSUN Kİ;
 Biz Kur’an’da insanlar için (*akıllara,
 düşünce ve duygulara hitap edici*) her tür misâli
 (*ortaya koyup*) anlattık.
 Bundan böyle şüphe yok ki,
 sen onlara bir mucize de getirsen (*inanmıyorlar ve*)
 inkâr edenler (*sana*):
 “Siz (*sen ve arkadaşların*) yürürlükte olanı/geleneklerimizi
 iptal edicilerden başkası değilsiniz!” diyorlar.

[11] Bkz. Nahl 27. Dünyada iken bilgi/kitap/vahiy verilmiş olanlar: Nebiler/Elçiler/Peygamberler.

59. İşte böyle;
Allah öğrenmeye çalışmayanların kalplerine
mutsuzluk verir.
60. Şimdi sen sabret!
Şüphesiz Allah'ın sözü gerçektir.
Gerçekleri anladığı hâlde gizleyen[*kâfir*]ler
sakın seni gevşekliğe sürüklemesin!

ANKEBUT SURESİ

İniş Sırası: 85 • Mushaf Sırası: 29 • Mekki Sure • 69 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Mim.
2. İNSANLAR amennâ/inandık demekle bırakılacaklarını
(*bir şekilde sınanarak*) açığa çıkarılmayacaklarını
ve
yaptıklarının karşılığının verilmeyeceğini mi sandılar?
3. Ant olsun ki Biz kendilerinden öncekilere
yaptıklarının karşılığını verdik.
Elbette Allah;
doğru davranan kimseleri (*bugün de*) ortaya çıkarır ve
yalancılara kimler olduğunu da (*herkese*) gösterir.
4. Yoksa o kötülükleri işleyenler
Bizden kurtulacaklarını mı sandılar?
Ne kötü hüküm veriyorlar!
5. Kim Allah ile karşılaşmayı umuyorsa
hiç şüphesiz Allah'ın süresi yaklaşarak gelmektedir.
O işitendir, bilendir.
6. Kim cehdeder/çalışıp çabalarsa ancak kendisi için
çalışıp çabalar/cehdeder.
Şüphesiz Allah'ın kimseye ihtiyacı yoktur, (O) zengindir.
7. İNANIP salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanların
kötülüklerini elbette örteriz.
Onlara yapmış olduklarının en güzeli ile karşılık veririz.
8. Biz insana ana-babasına iyi davranma görevini verdik,
sorumluluğunu yükledik.

Eğer onlar hakkında bilgin olmayan bir şeyi
Bana ortak koşman için seni zorlarlarsa
artık onlara itaat etme!
Dönüşünüz Bana'dır/Benim huzurumadır.
Ben o zaman yapmış olduğunuz şeyleri
size haber veririm.

9. İnanıp salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanları ise
elbette iyilerin arasına katarız.

10. İNSANLARDAN öyleleri de vardır ki;
"Allah'a inandık" derler.
Ama Allah yolunda insanlardan bir eziyet görürlerse;
insanların yaptığı eziyeti Allah'ın azabı gibi zannederler.
Ama Rabbinden bir yardım gelirse:
"Şüphesiz biz de sizinle beraberdik" derler.
Oysa Allah herkesin zihinlerinde olanları
en iyi bilen değil midir?

11. Kuşkusuz Allah;
müminleri biliyor elbette münafıkları da biliyor.

12. İnkâr eden kimseler gerçeklere inananlara dediler ki:
"Siz bizim yolumuza tâbi olun
sizin hatalarınızı biz yüklenelim!"

Oysa onlar,
onların hatalarından hiçbir şey yüklenecek değillerdir.
Şüphesiz onlar yalancılardır.

13. Elbette onlar kendi yüklerini taşıyacaklar;
kendi[leri]ne yüklenen yüklerle beraber başka yükleri^[1] de!..
Elbette kıyâmet günü uydurup iftira ettikleri şeylerden de
sorumlu tutulacaklardır!

[1] Burası çok önemli ve yanlış anlaşılmaya da müsait. Ayrıca çeviride çelişkisizliğe de aykırı gibi gözükmemekte. Yukarıdaki ayette geçtiği üzere; kişi başkalarının hatasını, günahını yüklenmez, ancak; burada Allah, kişiye başka yükler yükleyeceğine beyan ediyor, yani; cehennemde çeşitli azab şekilleri, gibi bir yük! Doğrusunu en iyi bilen Allah'tır!

BÖLÜM 2

14. **ANT OLSUN** Biz Nuh'u kavmine gönderdik;
bin seneden elli yıl eksik olmak üzere onların içinde kaldı.
Sonunda onlar zulüm yapmakta iken
tufan kendilerini yakaladı.
15. Nihayet Biz onu ve gemi arkadaşlarını kurtardık.
Bunu âlemler için bir ibret yaptık.
16. **VE İBRAHİM'İ** de (*gönderdik*). Hani kavmine dedi ki:
"Allah'a kulluk edin O'ndan korkup sakının!
Eğer biliyor iseniz bu sizin için daha iyidir.
17. Siz ancak Allah'ın dışında
birtakım putlara kulluk ediyorsunuz ve
bir iftira meydana getiriyorsunuz!
Şüphesiz ki Allah'ın dışında o kulluk ettikleriniz
size bir rızık vermeye güç yetiremezler!
Onun için siz rızık Allah'ın tabiat kanunlarında arayın.
(*Allah'ın kâinatında çalışıp üreterek gereğini yapın.*)
O'na kulluk edin ve O'na şükredin.
O'nun huzuruna döndürüleceksiniz."
18. Eğer siz yalanlarsanız sizden önceki toplumlar da
yalanlamışlardı.
Elçiye düşen görev sadece apaçık duyurmaktır.
19. **PEKİ** (*O İNKÂRCILAR*) görmediler mi,
Allah yaratmayı nasıl başlatıyor?
Sonra onu döndürüp yeniden yaratıyor?
Şüphesiz bu Allah'a göre çok kolaydır!
20. De ki:
"Yeryüzünde bir gezip dolaşın da bakın
ilk yaratmayı nasıl başlattı?"

Sonra Allah sonraki yaratmayı^[2] da inşâ edecektir.
Şüphesiz Allah herşeye gücü yetendir.”

21. Dilediği (*azılı suçlu, azabı hak eden*) kişiye azap eder, dilediği kişiye (*merhameti hak edene*) de merhamet eder. O'nun huzuruna döndürüleceksiniz.
22. Siz Allah'ı aciz bırakamazsınız.
Ne yeryüzünde ne gökyüzünde!
Sizin Allah'tan başka hiçbir dostunuz
ve
hiçbir yardımcınız da yoktur!

BÖLÜM 3

23. ALLAH'ın ayetlerini ve O'nunla karşılaşmayı inkâr edenler var ya; işte onlar Benim rahmetimden ümit kesmişlerdir, onlar için can yakıcı bir azap vardır.
24. (İBRAHİM'e) kavminin cevabı; şöyle demelerinden başka bir şey olmadı: “Onu öldürün veya onu yakın!” Allah onu ateşten kurtardı. Şüphesiz bunda gerçeklere inanan bir kavim için ibretler vardır.
25. De ki: “Siz ancak Allah'ı bırakıp da dünya hayatında birbirinizi sevmek^[3] (*birbirinize yaranmak*) uğruna (*etrafında toplandığınız*) putlar/ortaklar edinmişsiniz! Sonra kıyâmet günü birbirinizi inkâr edersiniz. Bir kısmınız bir kısmınıza lânet eder! Varacağınız yer ateştir. Ve sizin için yardımcıları yoktur.”

[2] Bu dünya hayatından sonraki hayatı da.

[3] Birbirinize yaranmak, iş birliği oluşturmak, ayakta kalmaya çalışmak, rahat geçim sağlamak için.

26. Bunun üzerine ona (İbrahim'e) sadece Lût inandı ve:
 "Rabbimin yoluna hicret ediyorum.
 Şüphesiz ki O güçlüdür,
 hikmet (*problem çözme biliminin*) sahibidir" dedi.
27. Biz de ona (İbrahim'e) İshak'ı
 ve
 (*İshak'ın oğlu torunu*) Yakub'u armağan ettik.
 Soyundan gelenlere kitap ve Nübüvvet/Nebilik verdik.
 Ona dünyada mükâfatını verdik!
 Şüphesiz o ahirette de iyilerdendir.
28. VE LÛT'U DA (*kavmine gönderdik*).
 Hani o kavmine dedi ki:
 "Gerçekten siz öyle bir hayâsızlık yapıyorsunuz ki;
 sizden önce âlemler içinde hiçbiri bu hayasızlığı
 yapmamıştır!
29. Siz hemcinslerinize gidecek, yol kesecek ve
 toplantılarınızda iğrenç şeyler yapıp duracaksınız ha?!"
 Kavminin cevabı ise ancak şöyle demeleri oldu:
 "Allah'ın azabını bize getir. Eğer doğru sözlülerden isen?!"
30. (Lût) Dedi ki:
 "Ey Rabbim! Bozguncu topluma karşı bana yardım et!"

BÖLÜM 4

31. DERKEN (*Lût'un halkını yok edecek*) elçilerimiz İbrahim'e
 (*İshak'ın doğumu ile ilgili*) müjdeyi^[4] getirdikleri zaman
 dediler ki:
 "Biz bu memleket halkını helâk edecek olanlarız!
 Çünkü oranın halkı zalim oldular."

[4] Allah'ın elçileri İbrahim'i İshak ile müjdelediklerinde (bkz. Hud 69-73), aynı zamanda kendilerinin azap melekleri olduklarını da anlıyoruz. (Bkz. Hud 74-76 ve Ankebut 34).

32. (Fakat İbrahim) dedi ki:
 “Orada Lût da var ama!” (*diyerek endişelendi*).
 Dediler ki:
 “Orada kimin bulunduğunu biz daha iyi biliriz.
 Elbette onu ve ailesini (*ona inananları*) kurtaracağız.
 Ancak onun hanımı hariç!
 Çünkü o (*hak ettiği için*) geride/azapta kalacaklardan oldu.”
33. Elçilerimiz Lût’a geldiği zaman onlar yüzünden fenalaştı
 ve
 onlar hakkında kolu daraldı.^[5]
 Dediler ki:
 “Korkma ve üzülme!
 Çünkü biz seni ve aileni/ehlini/sana inananları kurtaracağız;
 hanımın hariç!
 O geride/azapta kalacak olanlardandır.
34. Biz bu memleket halkının üzerine
 gökyüzünden feci bir azap indirecek olanlarız.
 Yoldan çıkarak azgınlaşmaları yüzünden!”
35. Ant olsun ki, ondan geriye aklını kullanan bir kavim için
 apaçık bir işaret bıraktık!
36. VE MEDYEN’E de kardeşleri Şuayb’ı (*gönderdik*).
 Dedi ki:
 “Ey kavmim! Allah’a kulluk edin ve
 ahiret gününü umun/gözeterek yaşayın!
 Bozgunculuk ederek yeryüzünde terör yapmayın.”
37. Onu yalanladılar.
 Hemen onları şiddetli bir sarsıntı yakaladı da yurtlarında
 diz üstü çöküp kalanlar oldular.
38. VE ÂD ve Semud’u da!
 Bu size onlardan kalan harabelerden belli olmaktadır!

[5] Kendisini eli kolu bağlı, çaresiz hissetti.

- Şeytan onlara yaptıkları işleri süslü gösterdi.
Onlar doğru yoldan saptılar.
Oysa gerçeği düşünebilecek akıllı olan kimseler idiler!
39. Karun'u, Firavun'u ve Hâman'ı da!
Ant olsun Musa onlara apaçık delillerle geldi.
Ama onlar yeryüzünde büyüklük tasladılar.
Ancak geçip gidecek değillerdi!
40. Nihayet her birini günahıyla yakaladık.
Kiminin üstüne taş yağdıran bir fırtına gönderdik
kimini de korkunç ses yakaladı.
Kimini yere batırdık kimini de boğduk.
Allah onlara zulmedecek değildi;
fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.
41. **ALLAH'IN** dışında (*Allah'a rağmen*);
birtakım evliyâya/dostlara/efendilere bağlananların durumu
kendine bir ev edinen örümceğin durumu gibidir!
Halbuki evlerin en dayanıksız/cürüğü,
şüphesiz ki örümceğin evidir! Şayet bilselerdi!
42. Şüphesiz ki Allah kendisinin dışında ne gibi şeylere
yalvardıklarını bilir.
O üstündür, hâkimdir.
43. İşte bu örnekler! Biz onları insanlar için anlatıyoruz.
Fakat bilginlerden (*gerçek bilim adamlarından*) başkası
onları düşünüp akletmiyor!
44. Allah gökleri ve yeryüzünü gerçek ile/herşeyi yerli yerince
düzenleyerek yaratmıştır.
Şüphesiz bunda gerçeklere inananlar için bir işaret vardır.

BÖLÜM 5

45. **KİTAP'TAN** sana vahyedilene oku/düşün!
Ve namazı (*ayetlerin anlamını düşünerek huşû ile*) kıl.

Gerçekten (*okunan ayetlerin manâsını anlayarak/düşünerek kılınan*) namaz; utanç verici davranışlardan ve uygunsuz işlerden alıkoyar!

Elbette ki;

Allah'ı (*Kur'an okuyarak/Namaz kılarak*) anmak/düşünmek işte bu en büyük ibadettir/mutluluktur!

Allah durumunuzu çok iyi biliyor.

46. İçlerinden zulmedenleri hariç olmak üzere kitap ehli ile ancak en güzel tarzda (*medeniyet yarışı yaparak*) mücadele edin.

Ve deyin ki: Bize indirilene de size indirilene de inandık.

Bizim İlâhımız da sizin İlâhınız da birdir.

Biz O'na teslim olanlarız!"

47. İşte böylece kitabı sana indirdik.

Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler ona inanırlar.

Şunlardan da (*geçmiş vahiylerin takipçilerinden*) ona inanmayı düşünen kişiler var.

Gerçekleri anladıkları hâlde gizleyenlerden başkası ayetlerimizi inkârla reddetmez/inkârda diretmez!

48. Sen bundan önce herhangi bir kitap okuyan/okuyor değildin ve onu sağ elinle de yazmıyordun!

Öyle olsaydı yalana/bâtıla uyanlar kuşkulanabilirlerdi!

49. Aksine bu bilim adamlarının duygusal zekâlarında gerçek olduğu anlaşılan apaçık ayetlerdir!

Zalimlerden başkası ayetlerimizi inkârla reddetmez!

50. Dediler ki:

"O'na Rabbinden mucizeler indirilmeli değil miydi?"

De ki: "O mucizelerin gösterilmesi ancak Allah'ın izniyledir.

Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım."

51. Hayret! Kendilerine okunan Kitabı sana indirmemiz onlara (*mucize olarak*) yetmedi mi?

Şüphesiz ki bunda (Kur'an'da);

gerçeklere inanan bir toplum için elbette bir rahmet ve bir öğüt vardır.

BÖLÜM 6

52. **DE Kİ:** “Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter.
Göklerde ve yeryüzünde ne varsa onları bilir.
Gerçek dışı şeylere/bâtıla/yalana inanıp da
Allah’a karşı nankörlük edenler;
işte onlar zarara uğrayanların ta kendileridir.”
53. **SENDEN** azabı acele istiyorlar.
Şayet belirtilmiş bir süre olmasaydı
azap kendilerine hemen gelirdi. Elbette o kendilerine,
hiç farkında olmadıkları bir anda ansızın gelecektir!
54. Senden azabı çabuklaştırmanı/acele istiyorlar;
halbuki cehennem inkârcıların tümünü kuşatacaktır!..
55. O gün azap hem üstlerinden
hem de ayaklarının altından/yerden sarıp kuşatıverir!
Ve (Allah): “Yapmış olduklarınızı tadın” buyurur.
56. **EY GERÇEKLERE İNANAN** kullarım!
Şüphesiz yeryüzüm/arzım geniştir.^[6]
(Bir işkence hâlinde hicret edebilir, yer değiştirebilirsiniz).
O hâlde yalnız ve yalnız Bana (kayıtsız şartsız itaat ederek)
kulluk edin.

[6] Şimdi burada durmakk lâzımdır, çünkü önemlidir: “Durup dururken; ‘ey müminler’, yeryüzüm geniştir” buyurulmuştur?! Aslında bir işaret vardır, bir yönlendirme vardır, bir uyarı vardır burada: “Eğer bir yerde zulme uğrarsanız, inancınızdan dolayı sıkıştırılır, dara düşerseniz ve orada güvenliğinden endişe duyarsanız, ‘tüm yeryüzü bana aittir, bilirsiniz; nerede olursanız olun sizleri besleyen Benim/sizi Ben beslerim’ diyerek müminlere “güven” ve “destek” vermektedir. İşte tam burada vahyin başlangıcından bugüne dek (bu ayetin indiği zamana kadar) on üç yılın geçmiş olduğunu anlıyoruz. Bu süreç (hicretin şartlarının oluşum süreci ve hicret hükmü) böylece kıyâmete değin yaşayacak müminler için hep çalışıyor/işliyor olacaktır.

57. Her nefis/can/kişi ölümü tadıcıdır/tadacaktır.
Sonra da Bizim huzurumuza döndürülürsünüz.
58. Gerçeklere inananları ve faydalı işler yapanları
elbette altlarından ırmaklar akan
cennet köşklerine/odalarına yerleştireceğiz.
Orada sürekli kalıcıdırlar. Çalışanların ücreti ne de güzeldir!
59. Onlar sabrettiler ve Rablerine güvenip dayanmaktadırlar.
60. NİCE canlı vardır ki, kendi rızkını taşıyamaz.
Allah onları da rızıklandırır sizi de!.. O işitendir, bilendir.
61. Eğer onlara: “Gökleri ve yeryüzünü kim yarattı?
Güneş’i ve Ay’ı emri altında tutan kimdir?” diye sorsan
şüphesiz; “Allah!” derler.
O hâlde nasıl da çevrilip dönüyorlar?
62. Allah rızkı kullarından dilediğine bolca yayar ve
kısarak darlaştırır da!.. Şüphesiz Allah herşeyi bilendir.
63. Eğer onlara: “Gökyüzünden suyu kim indirdi?
Onunla ölümünden sonra
yeryüzünü kim diriltti?” diye sorsan
şüphesiz; “Allah!” derler.
De ki: “En güzel övgüler Allah’a aittir.”
Fakat onların birçoğu akıllarını kullanmıyor.

BÖLÜM 7

64. BU DÜNYA HAYATI bir eğlenme ve
bir çalışma[yurdu]dan başka bir şey değildir.
Ahiret yurdu ise
elbette asıl hayat/konaklama yeri/sonsuz vatan odur!
Şayet bilmiş olsalardı!..
65. Gemiye bindikleri zaman;
dini yalnız O’na özgü/has kılarak Allah’a yalvarırlar.
Onları kurtarıp da karaya çıkarınca hemen ortak koşarlar!

66. Kendilerine verdiğimiz nimete nankörlük etsinler ve zevklenip eğlensinler diye (mi?) Oysa yakında bilecekler!
67. Görmezler mi ki (*Bize inananların gönüllerinde/yürekerinde*), güvenli bir sığınak/iç huzuru/mutmainlik hâli oluşturmuşuz! Oysa çevrelerindeki (*inançsız*) insanlar; (*korku ve ümitsizlik içinde*) paniğe^[7] kapılmışken!.. (*Kâfirler ise*) halâ gerçek olmayan şeylere inanıp Allah'ın nimetini (Kur'an'ı) inkâr mı edecekler?
68. Allah'a karşı bir yalan uydurup iftira eden veya gerçekleri (*Kur'an ve tabiat ayetlerini*) yalanlayandan daha zalim/daha hain kim olabilir? Kâfirler/gerçeği anladığı hâlde gizleyenler için durak yeri sadece cehennem değil midir?
69. Bizim uğrumuzda cihat edenleri^[8]/cehdedenleri/çalışanları elbette başarılarla iletiriz. Şüphesiz ki Allah; daima iyi davrananlarla beraberdir!

[7] Ey insanlar! Artık şunu iyice anlayın, bilin, görün; çevrenizde gerçekten, gerçeklere inanan insanları gözlemleyin, onların iç huzuruna dikkat edin, onlara sorun, iç huzuru nasıl ve neyle yakalamışlar (öğrenin)?! İnsanların panik atak/panik içinde/korkulu ve şaşkın olmalarının sebeplerinden en önemlilerinden sadece bir tanesi; belki farkında değiller ama: "Biz öldükten sonra ne olacağız?!" sorularına cevap bulamamış olmalarıdır! Onun için kâfirler sürekli: "Biz öldükten sonra, ufalanmış kemikler olduktan sonra, tekrar mı diriltilecek mişiz?!" diye sorarlar, bunun nedeni ise; gerçekleri bir türlü kabullenemiyor olmalarından kaynaklanmaktadır. Özellikle orta yaş (40 ve üzeri) insanlar için büyük problemdir, sıkıntıdır, strestir. İşte Allah bu ayette bu soruya açık ve net olarak: "Biz, Bize inananların gönüllerinde/yürekerinde bir sığınak (*korkularından Bize sığınma iç güdüsü veririz*)/böylece bir iç huzuru oluştururuz, yani; o müminlerin her türlü korkusundan, huzursuzluğundan, ümitsizliğinden sığındıkları yegâne varlık Biziz Biz" buyurarak, âdeta inkârcıların sorularına cevap vererek düşünüp öğüt almalarını dilemektedir?! Öğüt almak isteyen var mı?! O'nun tövbe kapısı her zaman herkese açıktır! O ki; yarattıklarına merhametlidir, kullarının küfrüne razı olmaz!

[8] Burada geçen cihat sözcüğü çok geniş ve derin anlamlar içerir. Bu anlamlar şöylece sıralanabilir: Vahyi öğrenmek, bilim ve teknoloji üretmek, geçimini sağlamak, aklını doğru kullanmak, duygusal zekâyı işletmek, merhametli olmak, saldırganlara karşı savunma görevini yapmak, hicret etmek vb. Bu iş ve davranışların tümü cihat sayılır. En doğrusunu Allah bilir.

MUTAFFİFİN SURESİ

İniş Sırası: 86 • Mushaf Sırası: 83 • Mekki Sure • 36 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **YAZIKLAR OLSUN** ölçü ve tartıda hile yapanlara!
2. Onlar insanlardan ölçüp aldıkları zaman tam alırlar.
3. Kendileri onlara ölçtükleri
veya
tartıklarında ise eksik tartarlar.
4. Bunlar diriltileceklerini sanmıyorlar mı?
5. Büyük bir günde...
6. O gün insanlar âlemlerin Rabbi huzurunda (*ayağa*) kalkarlar.
7. **HAYIR HAYIR!**
Şüphesiz suçluların kaydı Siccîn'dedir.
8. Siccîn nedir bildin mi?
9. O yazılıp numaralanmış (*bilgi işlenen/girilen*) bir bellektir!
10. O gün yalanlayanların vay haline!
11. Onlar hesap ve karşılık gününü yalanlıyorlardı.
12. Onu ancak haddini aşan günaha dalan kimse yalanlar.
13. Ayetlerimiz ona okunduğu zaman:
"Öncekilerin masalları/hayat hikâyeleri" dedi.
14. **HAYIR, HAYIR!**
Kazanmış oldukları şeyler kalplerini paslandırmıştır!
15. Hayır, hayır!
Şüphesiz onlar o gün Rablerinin rahmetinden yoksundurlar!
16. Sonra gerçekten onlar
alevli ateşe/cehenneme yaslanacaklardır.
17. Sonra: "Yalanlıyor olduğunuz şey işte budur!" denilir.

18. **HAYIR, HAYIR!** Şüphesiz iyilerin kaydı İlliyyûn'dadır.^[1]
19. İlliyyûn nedir bildin mi?
20. O numaralanmış bir bellektir (*bilgi işlem merkezi gibidir*).
21. Yakınlaştırılmış olanlar ona şahitlik ederler.
22. **ŞÜPHESİZ** iyiler mutluluk içindedirler.
23. Tahtlar üzerinde seyredeler.
24. Yüzlerinde nimetin/mutluluğun parıltısını tanırırsın!
25. Onlara (*Allah'ın mührü ile*) damgalanmış^[2]
halis bir içecekten içirilir,
26. misk kokusu saçarak akan!
Öyleyse yarışanlar bunun için yarışsınlar.
27. Onun karışımı (*çok değerli bir içecek olan*) tesnîmdendir.^[3]
28. Bir kaynak ki, ondan yakınlaştırılmış olanlar içer.
29. **BAKIN** o (*gün*) suç işleyenler gerçeklere inananlara gülerler.
30. Yanlarından geçtiklerinde birbirlerine göz kırparlar,
31. ailelerine döndüklerinde eğlenerek dönerler,
32. onları gördüklerinde:
"Kuşkusuz işte bunlar sapmış olanlardır" derlerdi.
33. Oysa onların görevi müminleri^[4] gözetlemek değildi!
34. İşte bugün de müminler;
gerçeklerin üzerini örten[*kâfir*]lere gülerler!
35. Tahtlar üzerinde onları izlerler:
36. Gerçekleri anladıkları hâlde gizleyen[*kâfir*]ler
yaptıklarının cezasını nasıl çekiyorlar diye!

[1] İlliyyun, sözcük olarak; yücelik, değerlilik, yükseklik anlamına gelir.

[2] Bkz. Saffat 47.

[3] Çok özel ve değerli maddelerden oluşmuş bir karışımdır. Müminler; onun, bunun, orada-burada alkollü, haram edilmiş içkileri keyifle yudumlamalarına aldanmasınlar, aslında onlar keyiflenmiyorlar. Asıl keyif ise; cennette misk kokulu olan iledir! Çalışanlar bunun için çalışsınlar! Allah en iyisini bilendir!

[4] Mümin: Hiçbir baskı altında olmaksızın, kendi özgür iradesi ile Alah'ın gönderdiklerini (Suhurlar, Zebur, Tevrat, İncil ve Kur'an'ı) kabul edip gereğini yerine getirerek 'sözünde duran' demektir.

Rabbimizin Bütün İnsanlara Hediyesi;
Herkes İçin; Can, Mal, Nesil, Doğru Haber, Akıl ve
Sağlık Güvenliğinin Maksimum Düzeyde Sağlanması İçin,
Tüm Dünyadaki Medeni Kanunların Kaynağı.

İKİNCİ KISIM

KUR'AN'IN MEDENİ SURELERİ

ÜNİVERSİTELER İÇİN DERS KİTABI

*(Sorumlu kişi ve kurum görevlilerinin koordinasyonu ile
uygulanması sözkonusu olan sûreler.)*

BAKARA SURESİ

İniş Sırası: 87 • Mushaf Sırası: 2 • Medeni Sure • 286 Ayettir

*Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla
(İyiliği Sonsuz, İkrâmı Bol Allah'ın adıyla)*

1. Elif, Lâm, Mim.
2. **İŞTE** bu Kitap içinde şüphelenecek/çelişkili hiçbir şey yoktur. Takva sahipleri (*Allah'a karşı gelmekten sakınanlar*) için bir yol göstericidir.
3. Onlar ki; gayba inanırlar ve namazı da gereği gibi kılarlar ve rızık olarak ellerinde bulunanlardan da harcarlar.
4. Ve o kimseler ki; sana indirilen gerçeklere inanırlar ve senden önce indirilen gerçeklere de!..
Ve onlar sonsuz gelecek konusunda da kesin inanç sahibidirler.
5. İşte onlar Rablerinden (*gelen*) doğru bir yol üzeredirler ve kurtuluşa erenler de işte onlardır.
6. **ŞÜPHE SİZ** o kâfirler (*gerçekleri anladıkları hâlde gizleyenler*), onları uyarsan da uyarmasan da kabul etmiyorlar.
7. Allah onların kalplerine (*davranışlarından dolayı*) mutsuzluk vermiştir.
Ve (*onlar*) kulaklarını gerçeklere karşı kapatıyorlar.
Ve gözleri ile de gerçekleri görmek istemiyorlar.
Onlar için büyük bir azap vardır.

BÖLÜM 2

8. **İNSANLARDAN** o kimseler: "Biz Allah'a ve ahiret gününe inandık" der. Oysa onlar inanmıyorlar.

9. Bunlar Allah'ı ve müminleri aldatmaya çalışırlar.
Oysa yalnızca kendilerini aldatırlar ama farkında değiller.
10. Kalplerinde hastalık vardır,
Allah da onların hastalıklarını artırdı.
Ve onlar için çok acıklı bir azap vardır,
söyledikleri yalan şeylerden dolayı!..
11. Onlara:
"Yeryüzünde fesât/terör çıkarmayın" denildiği zaman;
"Bizler ancak ıslah edicileriz/düzelticileriz" derler.
12. İyi bilin ki,
onlar bozguncuların ta kendileridir.
Fakat farkında değiller.
13. Ve onlara denildiği zaman;
"İnsanların inandıkları gibi siz de inanın."
"Biz de mi o zavallıların inandığı gibi inanalım?" derler.
Dikkatli olun asıl zavallı kendileridir fakat zavallı olduklarını
bilmiyorlar.
14. (Onlar) iman eden kimselerle karşılaştıkları zaman:
"Biz de iman ettik" derler.
Fakat şeytanlarıyla (*münafık dostlarıyla*)
başbaşa kaldıkları zaman:
"Şüphesiz biz sizinle beraberiz.
Biz ancak (*onlarla*) alay ediyoruz" derler.
15. Allah da onlarla alay eder.
Ve onlara mühlet verir.
Onları azgınlıkları içinde bocalar hâlde bırakır.
16. İşte bunlar o kimseler ki;
hidâyete (*doğru hayat tarzına*) karşılık
sapıklığı (*yanlış hayat tarzını*) seçtiler/satın aldılar.
Bu yüzden alışverişleri onlara bir kâr sağlamadı.
Ve hidâyete de gelmediler/doğru yola da gitmediler.
17. ONLARIN durumu (*geceleyin*) ateş yakan kimsenin
durumuna benzer.

- (Ateş) tam çevresini aydınlatınca;
Allah da onların nurlarını/ışıklarını giderir ve
onları karanlıklar içinde bırakır.
Çünkü onlar gerçekleri görmek istemediler.
18. Sağırdırlar (*gerçekleri işitmek istemiyorlar*),
dilsizdirler (*doğruları söylemek istemiyorlar*),
(*üstüne üstlük gerçeklere karşı da*) kördürler.
Artık onlar (*doğru yola*) dönmüyorlar.
19. Yahut (*onların durumu*) gökten boşalan yağmur gibidir;
o içinde karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek (*bulunan!*)
Onlar parmaklarını kulaklarına tıklarlar
yıldırım seslerinden/çarpmasından ölmek korkusuyla..
Oysa Allah, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır.
20. Şimşek neredeyse onların gözlerini alıverecek.
Her ne zaman kendilerini/önlerini aydınlatsa
onunla/ışığında yürürler ve
üzerlerine karanlık çökünce (*öylece*) dikilip kalırlar.
Allah dileseydi elbette onların işitme ve
görme duyularını giderirdi.
Şüphesiz Allah herşeye gücü yetendir.

BÖLÜM 3

21. EY İNSANLAR! Yalnız Rabbinize kul olun.
O ki sizi yaratandır ve sizden öncekileri de!..
Olur ki, sizler korunursunuz.
22. O ki, yeri sizin için döşek yaptı. Ve semâyı/göğü de bina!..
Ve gökten/semâdan su indirdi de onunla sizin için
tüm ürünlerden bir rızık çıkartmıştır.
Öyleyse sizler de bile bile
Allah'a benzer varlıklar iddia etmeyin/ortaklar koşmayın!
23. Eğer kulumuza/Muhammed'e indirmiş olduğumuzdan ve
içindekilerden de şüphe ediyorsanız,

hemen onun benzeri bir Sure getirin.

Allah'tan başka şahitlerinizi/uzmanlarınızı da çağırın.

Eğer doğru söyleyenler iseniz!

24. Eğer (*bunu*) yapamazsanız

-ki hiçbir zaman yapamayacaksınız-

artık öyle bir ateşten sakının ki,

onun yakıtı insanlar ve taşlardır.

Kâfirler/inkârcılar için hazırlanmıştır.

25. İnanan kimseleri müjdele ve

salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanları da!..

Onlar için kesinlikle altlarından ırmaklar akan

cennetler olduğunu!

Ne zaman oradaki bir meyveden rızıklandırılırsalar:

"Bu (*tıpkı*) daha önce (*dünyada iken*) rızıklandığımız şeylerdir" derler.

Halbuki bu rızık (*meyveler*) onlara (*dünyadakine*) benzer olarak verilmiştir.

Onlar için orada tertemiz eşler de vardır.

Ve onlar orada sonsuz kalacaklardır.

26. ŞÜPHESİZ Allah bir sivri sineği misâl/örnek olarak

vermekten çekinmez;

onun daha üstündeki/ötesindeki bir varlığı misâl olarak

vermekten de!..

Böylece iman edenler (*bunu*) bilirler,

şüphesiz onun Rablerinden (*gelen*) bir gerçek olduğunu!

Ama kâfirlere gelince:

"Allah bu misâl/örnekle neyi kastetmiştir?" derler.

Bununla birçoklarının sapıklığını ortaya/açığa çıkarır.

Birçokları da doğru yola girer/gelir.

Ama bununla (*bu misâl*) ancak fasıklar

(*zaten yoldan çıkmış olanlar*) sapar.

27. Onlar Allah'a verdikleri ahdi/sözü bozarlar;

O'na sağlam/kesin söz verdikten sonra!

- Allah ile olan bağlarını koparan
ve
yeryüzünde bozgunculuk yapan kimselerdir.
İşte bunlar hüsrâna uğrayan[*sapıtmuş*]ların ta kendileridir.
28. Siz Allah'ı nasıl inkâr edersiniz?
(Sizler henüz *dünyaya gelmemiş*) ölümler (*dünyada yok*) idiniz,
(O) size/sizi (*dünyada dirilterek*) hayat verdi.
Sonra sizi (*dünyada iken*) öldürecek,
sonra sizi (*kıyâmet günü yeniden*) diriltecek,
en sonunda (*hesap için*) O'nun huzuruna döndürüleceksiniz.
29. O ki, sizin için yarattı yeryüzünde olanların hepsini!
Sonra semâya/göğe istiva etti/yöneldi.
Sonra onları yedi kat semâ/gök hâlinde
tanzim etti/düzenledi.
O herşeyi hakkıyla bilendir.

BÖLÜM 4

30. İŞTE O ZAMAN Rabbin meleklerle demişti:
“Şüphesiz Ben yeryüzünde halifelik^[*] oluşturacağım.
(Meleklerin içinden Allah'a muhalefet ederek öne çıkan İblis)^[*]
dedi ki: “Orada bozgunculuk yapacak kan dökecek
birini mi yaratıyorsun/oluşturuyorsun?”

[*] **Halife:** Önceki nesillerin yerine geçen ve yeryüzünü kullanan ölümlü bir insan veya insan nesli demektir. Bilindiği üzere birinin kullandığı toprakları, o ölünce başka birisi kullanır. Nitekim her yüzyılda bir nesil mezarlığa taşınır. Ve şehri, yeni gelen insanlar (*halifeler*) kullanır. Halife; Allah'ın yeryüzündeki temsilcisi değil, sadece bir kuludur.

Melekler: Allah'a itaatkâr varlıklardır. Hiçbir şekilde karşı gelmezler.

İblis: “İblis hariç/bundan kaçındı!” şeklinde Bakara 34'te ortaya çıkar.

Şeytan: Bakara 36'da: “Şeytan (İblis) ikisini(n de ayağını) oradan kaydırıldı” ifadesiyle karşımıza çıkar. Adı 'İblis' iken birden 'Şeytan' olur. (En doğrusunu yine de Allah bilir).

Oysa biz Seni hamd ile (*yaptığı herşeyi yerli yerince güzel yapan olarak*) tesbih edip yüceltiyoruz ve Seni gereği gibi övüyoruz/seviyoruz.”

(Allah da): “Şüphesiz Ben sizin bilmediğinizi bilirim” dedi.

31. Ve Adem’e bütün varlıklara isim verme kabiliyeti lütfettik.

Sonra onları meleklerle arzederek: “Eğer biliyorsanız haydi Bana bunların isimlerini bildirin” dedik.

32. (*İblis’in bu itirazına karşılık Meleklerin hepsi*):

“Seni bütün eksikliklerden uzak tutarız.

Senin bize öğrettiklerinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur.

Şüphesiz Sen herşeyin hikmetini (*gerçeğini*) bilensin” dediler.

33. (Allah şöyle) dedi:

“Ey Adem! Onlara bunların isimlerini haber ver/bildir.”

(Adem de) onlara (*varlıklara*) isim vererek meleklerle bildirdi.

(Allah) buyurdu; “Size göklerin ve yerin gaybını (*gizliliklerini*) şüphesiz ki Ben bilirim;

açığa vurduklarınızı da gizlediğiniz şeyleri de Ben bilirim dememiş miydim?”

34. O zaman/bundan sonra meleklerle:

“Adem’i selâmlayıp önünde saygı ile eğilin”^[*] demiştik.

Derhal saygı ile eğilip selâmladılar.

(*Ancak kibirlenip muhalefet eden*) İblis hariç/bundan kaçındı!

Direndi, büyüklük tasladı ve kâfirlerden oldu.

[*] Genelde bu ve benzeri ayetlere: “Adem’e secde edin” manâsı verilir. Arapça’da “SECDE” kelimesi müşterek bir kelimedir. Cümledeki yerine ve Kur’an’ın çelişmezliğine göre;

a) Allah’a secde. Birşeyler veya verilen bazı nimetler ya da birileri için Allah’a yapılan şükür secdesi. Yusuf as.’ın önünde Allah’a yapılan şükür secdesi gibi.

b) İtaat etmek, tanımak.

c) Boyun eğmek, kabullenmek.

d) Kullara selâm secdesi yapmak. (Japonlar’da yere kapanmak gelenektir).

e) Saygı secdesinde bulunmak. Saygıdan yere kapanmak. Saygı ile eğilmek; Hz. Yusuf’u kardeşlerinin eğilerek selâmlaması gibi.

35. VE (*sonra*) dedik ki:
 “Ey Adem! Sen ve eşin cennete yerleşin.
 Orada dilediğiniz gibi/istediğiniz yerden serbestçe yiyin.
 Ancak şu ağaca (*haramlara/size yasaklanmış şeylere*)
 yaklaşmayın!
 Yoksa zalimlerden olursunuz...
36. Şeytan (İblis) ikisini[*n de ayağını*] oradan kaydırды, böylece;
 (*her*) ikisini[*n*] de buldukları yerden çıkar[*ılmasını sağla*]dı.
 Biz de dedik: “(*Konakladığınız yerden*) birinizin diğerinize
 yapabileceği düşmanlığa dikkat ederek inin.”
 Arzda/yeryüzünde sizin için bir süre yerleşim
 ve
 bir süreye kadar da geçim vardır.
37. Adem Rabbinden birtakım kelimeler öğrendi ve yalvardı.
 Rabbinin (*vahiy ile kalbine bıraktığı*) kelimeleri aldı.
 O da tövbelerini kabul etti.
 Şüphesiz Allah tövbeleri kabul eden merhamet sahibidir.
38. “Hepiniz oradan ininiz” dedik.
 Eğer Benden size hidâyet/bir yol gösterici gelirse,

[*] (612 Sayfadaki Dipnot'un Devamı)

f) Başka bir kavle göre de; “Adem’de bütünleşin/birleşin”. İblis; “Neden Adem’de bütünleşecekmişiz?”, sorusu ve karşı çıkışıyla Allah’a asilerden oldu. “Neden bende değil de Adem’de bütünleşiliyor? Oysa ben ondan daha hayırlıyım/iyiyim. Onu çamurdan beni ateşten yarattın” diyor. Yani bir anlamda neden Adem’in neslini şöhret/popüler yapıyorsun da benim neslimi yapmıyorsun demek istiyor. İşte İblis bundan sonra ŞEYTAN diye anılıyor. (Bkz. Bakara: 36)

İbadet maksadıyla yapılan secde ise: Yalnız Allah’a yapılır.

Öyle olunca: “Adem’e secde edin” emrini, ADEM’İ KIBLE EDİNİN diye de alılamamız mümkün... Adem burada Allah’ın işaretleriyle KÂBE konumundadır.

Bizde hoş karşılanmasa da bazı toplumlarda büyüklerle/krallara ve kutsal bilinen insanlara saygı secdesi (selâmlaması) yapılmaktadır. Budizm’de, Budistlerce kutsal bilinen kişilerin heykelleri önünde kapanarak yaptığı secde gibi.

Japonlar’ın birbirlerini karşılama selâmlaması ise ayakta iken hafifçe öne doğru eğilmeleri ve ayrıca geleneklerinde yere kapanarak (secde yaparak) ta selâmlama vardır. Benim kanaatime göre SECDE kelimesi müşterek bir kelime, AYET ise Müteşabih bir Ayet’tir... Allah ne kastedtiyse biz ona iman ediyoruz. En doğrusunu Allah bilir.

kim de yol göstericime/hidâyetime tabi olur/uyarsa artık onlar için korku yoktur.

Ve (*onlar*) üzülmeyeceklerdir de!..

39. Küfredip bizim ayetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar ateş halkıdır. Onlar orada ebedi olarak kalacaklar.

BÖLÜM 5

40. EY İSRAİLOĞULLARI! Size verdiğim nimetimi hatırlayın, size bağışladığım o nimetleri!
Bana verdiğiniz sözü yerine getirin ki,
Ben de size verdiğim sözü yerine getireyim.
Ve yalnız Benden korkun!..
41. Sizin yanınızdakini (Tevrat'ı) tasdik edici olarak indirdiğimize (Kur'an'a) iman edin.
Ve onu inkâr eden[ler]in ilki olmayın.
Benim ayetlerimi dünyalık karşılığında değiştirmeyin.
Ve yalnız Benden korkun!..
42. Ve hak ile bâtı (*birbirine*) karıştırmayın.
Ve siz hakkı bile bile gizlemeyin.
43. Hem Namazı gereği gibi kılın ve Zekâtı (*çalışıp üreterek*) verin ve
Rüku edenlerle/gönülden boyun eğenlerle birlikte siz de gönülden boyun eğin/rükû edin...
44. İnsanlara iyiliği emredip de kendinizi unutuyor musunuz?
Sizler Kitabı (Tevrat'ı) da okuyup duruyorsunuz!
Halâ anlamayacak mısınız?
45. (Allah'tan) yardım isteyiniz;
sabrederek ve namazı gereği gibi kılarak!..
Şüphesiz bu Allah'a derinden saygı duyanlardan başkasına ağır gelir.
46. O kimseler ki; Rablerine kavuşacaklarını ve gerçekten O'nun huzuruna döneceklerini çok iyi bilirler.

BÖLÜM 6

47. **EY İSRAİLOĞULLARI!**
 Size verdiğim nimetlerimi hatırlayın;
 sizin üzerinizdeki nimetlerimi
 ve
(bir zamanlar) sizi alemlere üstün kıldığımı da!..
48. Öyle bir günden sakının ki;
(hiçbir) kimse başka bir kimse adına bir şey ödeyemez.
 Hiçbir kimseden
 herhangi bir şefaath/aracılık/kayıрма da kabul edilmez;
 o kimseden bir fidye/bir bedel de alınmaz
 ve
 onlara yardım da edilmez.
49. **VE** *(hatırlayın)* sizi Firavun kavminden kurtarmıştık.
 Size azabın en kötüsünü uygun görmüşlerdi.
 Sizin oğullarınızı boğazlıyorlar/öldürüyorlar
 ve
 kızlarınızı da hayatta bırakıyorlardı.
 Bunda sizin için Rabbinizden *(gelen)*
 büyük bir belâ/açığa çıkar[ıl]ma vardı.
50. **HANİ** sizin için denizi yarıp sizi kurtarmış,
 gözlerinizin önünde Firavun ailesini *(de)* suda boğmuştuk.
51. **HANİ** Biz Musa ile kırk gece için sözleşmiştik.
 Sizler ise onun ardından *(kendinize)* zulmederek
 bir buzağıyı ilâh edinmiştiniz *(buzağıya sığınmıştınız)*.
 Ve sizler *(böylece)* zalimlerden olmuştunuz.
52. Sonra bunların ardından sizi affettik.
 Umulur ki, sizler şükredersiniz.

53. HANİ Musa'ya o Kitabı vermiştik ve Furkan'ı da...
Umulur ki, doğru yolu bulmuş olursunuz.
54. HANİ Musa kavmine dedi: "Ey kavmim!
Gerçekten siz kendinize zulmettiniz/kötülük yaptınız,
siz buzağıyı (ilâh) edinmekle/buzağıya bağlanmakla!
O hâlde tövbe ederek (*tekrar*) Yaratıcınıza yönelin ve
nefislerinizi ıslah edin (*nefislerinizin aşırılığından kurtulun*).
İşte bu Yaratıcınız katında sizin için daha hayırlıdır.
Sonra sizin tövbenizi kabul etmiştir.
Şüphesiz O tövbeleri kabul eden merhamet sahibidir."
55. HANİ siz demiştiniz ki: "Ey Musa!
Allah'ı açıkça görmedikçe sana katiyen inanmayız".
Bunun üzerine hemen sizi yıldırım sesi yakalayiverdi
ve
sizler (*buna*) bakıp duruyordunuz.
56. Sonra sizi Biz dirilttik sizler öldükten sonra.
Umulur ki sizler şükredersiniz.
57. Ve üzerinize buluttan bir gölge yaptık;
üzerinize kudret helvası ve bıldırcın indirdik.
Güzel ve temiz olandan yiyin
size rızık olarak verdiğimiz şeyden!..
Bize zulmetmediler/kötülük yapmadılar fakat onlar
(*sadece*) kendi kendilerine kötülük/zulüm yapıyorlardı.
58. HANİ (*şöyle*) dedik: "Bu memlekete girin.
Oradan dilediğiniz yerden bol bol yiyin
ve
kapısından büyük bir tevazu ile eğilerek girin."
Ve 'hıtta' (*Ya Rabbi, bizi affet*) deyin Biz de sizin hatalarınızı
bağışlayalım...
İyilik edenlere ise ileride daha da fazlasını vereceğiz."

59. Derken onların içindeki zalimler/kötülük yapanlar sözü kendilerine söylenenden başka bir şekle soktular. Biz de fasık olmaları/yoldan çıkmaları sebebiyle o zalimlere gökten bir azap indirdik.

BÖLÜM 7

60. VE YİNE bir keresinde Musa kavminin su ihtiyacı için yalvarmıştı.
Biz de; “Asanla kayaya vur” demiştik.
Bunun üzerine
kayadan on iki kaynak/pınar (*birden*) fışkırmıştı ki,
halkın tümü kendi alacağı su pınarını/kaynağını bilsin.
(Ve Musa): “Allah’ın rızkindan yiyin için.
Yeryüzünde bozgunculuk yaparak fesât/terör çıkarmayın”
(*demişti*).
61. VE bir zamanlar yine siz: “Ey Musa!
Biz tek bir çeşit yemeğe asla katlanamayız.
O hâlde Rabbinden bizim için iste de O bize;
yerden çıkan sebze, kabak, sarımsak, mercimek,
soğan versin” demiştiniz.
O da size;
“İyi olanı düşük olana değiştirmek mi istiyorsunuz?
Öyle ise inin şehre!
İstedikleriniz orada var” demişti.
Böylece zillet ve yoksulluk onları kapladı.
Onlar Allah’ın gazabına uğradılar.
Bunun sebebi onların; Allah’ın ayetlerini inkâr ediyor,
Nebileri de haksız yere öldürüyor olmaları idi.
Bütün bunların sebebi ise isyan etmek
ve
aşırı gidiyor olmaları idi.

BÖLÜM 8

62. ŞÜPHE SİZ (*bu Kitab'a inanan*) Müminler,
Yahudi[*yim diyen*]ler,
(*kendilerini*) Hristiyan[*ız diye adlandıran*]lar
ve
Sabiler[*Nebilerle tanışmamış kimseler*]den her kim;
"Allah'a ve ahiret gününe iman eder^[*]
ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yaparsa işte onlar için;
Rableri katında ödül vardır,
onlar gelecekte endişe etmeyecek,
geçmişten dolayı da üzüntü duymayacaklardır!"
63. BİR BAŞKA ZAMAN (*Tevrat ile hükmedeceğinize dair*);
sizden sağlam bir söz almış,
Tur Dağını da tepenize dikmiş
ve:
"Sakınasınız diye size verdiğimizizi (*Kitabı*) sımsıkı tutun,
onun içindekileri düşünün" demiştik.
64. Ama siz bundan sonra yine yüz çevirdiniz.
Eğer Allah'ın bol nimeti ve merhameti olmasaydı
herhâlde ziyana uğrayanlardan olurdunuz.
65. Şüphesiz içinizden
Cumartesi/tatil günü yaşağını çiğneyenleri bilirsiniz.
Biz onlara;
"Aşağılık maymunlar (*gibi*) oldunuz" demiştik.

[*] Kur'an'a göre Allah'a iman eden; O'nun indirdiği ilâhi mesajların tümüne inanmak demek olduğu gibi, o mesajlarla birlikte gönderilen Peygamberlerin tamamına (*hiçbirini diğerinden ayırt etmeden*) iman etmektir. (Bkz. Bakara Suresi 136). Bu şekilde Allah'a iman eden, ahirete iman eden ve salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapan (Bkz. Bakara Suresi 25) herkes kurtuluşa erebilir.

66. Biz bunu hem onu görenlere
hem de sonra geleceklere bir ibret
ve
Allah'a karşı gelmekten sakınanlara da bir öğüt kıldık.
67. HANİ o zaman Musa halkına:
"Allah size bir sığır kesmenizi emrediyor" demişti.
Onlar da;
"Sen bizimle eğleniyor musun?" demişlerdi.
Musa; "Kendini bilmez cahillerden olmaktan
Allah'a sığınırım" demişti.
68. Onlar: "(*Madem öyle*) bizim için Rabbine dua et de
onun nasıl bir sığır olduğunu bize açıklasın" dediler.
(Musa) şöyle dedi:
"Rabbim diyor ki; o ne yaşlı,
ne körpe, ikisi arası bir sığırdır.
Haydi emrolduğunuz işi yapın."
69. Onlar; "Bizim için Rabbine dua et de
rengi neymiş açıklasın" dediler.
(Musa) şöyle dedi:
"Rabbim diyor ki, o sapsarı;
rengi bakanların içini açan bir sığırdır" dedi.
70. (Onlar) dediler ki: "Bizim için Rabbine dua et de
onun nasıl bir sığır olduğunu bize açıklasın.
Çünkü sığırlar bizce birbirlerine benzemektedir.
Ama Allah dilerse elbet doğru olanı buluruz" dediler.
71. (Musa'nın) cevabı şu oldu:
"Rabbim diyor ki; o çift sürmek,
ekin sulamak için boyunduruğa vurulmamış,
kusursuz, hiç alacası olmayan ve
serbest dolaşan bir sığırdır".
Onlar; "İşte şimdi tam doğrusunu bildirdin" dediler.
Nihayet o sığırı kestiler.
Neredeyse bunu (*Allah'ın emrini*) yapmayacaklardı.

BÖLÜM 9

72. **HANİ** (*ey İsrailoğulları*) siz bir kimseyi öldürmüştünüz de suçu birbirinizin üstüne atmıştınız.
Halbuki Allah gizlemekte olduğunuzu ortaya çıkaracaktı.
73. Biz dedik ki: “Sığırın bir parçası ile öldürülene vurun”.
(*Denileni yaptılar ve ölü dirildi*). İşte Allah ölüleri böyle diriltir.
Düşünesiniz diye mucizelerini/ayetlerini size böyle gösterir.
74. **AMA** bütün bunlardan sonra kalpleriniz yine katılaştı, taş gibi hatta daha da katı oldu.
Çünkü öylesi taş vardır ki, içinden ırmaklar fışkırır.
Yine öylesi taş vardır ki, yarılr da içinden sular çıkar.
Taş ta vardır ki, Allah korkusuyla (*yerinden kopup*) düşer.
Allah yaptıklarınızdan hiçbir zaman habersiz değildir.
75. **ŞİMDİ** bunların size inanacaklarını mı umuyorsunuz?
Oysa içlerinden birtakımı Allah’ın kelâmını dinler iyice anladıktan sonra;
onu bile bile tahrif ederlerdi/çarpıttırlardı.
76. Onlar/o münafıklar inananlarla karşılaşınca;
“İnandık” derler ve
birbirleriyle baş başa kaldıklarında da şöyle derler:
“Rabbimizin katında/huzurunda
size karşı delil olarak kullanıp sizi sustursunlar diye mi
Allah’ın size bildirdiğini onlara söylüyorsunuz?
Bunu aklınız almıyor mu?”
77. Onlar bilmiyorlar mı ki,
Allah onların gizli tuttuklarını da bilir açığa vurduklarını da!
78. Bunların bir de ümmi takımı vardır kitabı bilmezler.
Onların bütün bildikleri bir sürü kuruntulardır.
Onlar sadece zan ile hareket ederler.

79. Yazıklar olsun o kimselere ki, kitabı elleriyle yazarlar, sonra da onu az bir değere/karşılığa değiştirmek için; “Bu Allah’ın katındandır” derler.
Vay ellerinin yazdıklarından ötürü onların haline!
Vay kazandıklarından dolayı onların haline!
80. BİR DE dediler ki:
“Bize ateş sayılı birkaç günden başka asla dokunmayacaktır”.
Sen onlara de ki:
“Siz bunun için Allah’tan söz mü aldınız?
-Eğer böyle ise Allah verdiği sözden dönmez-.
Yoksa siz Allah’a karşı bilemeyeceğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?”
81. Evet kötülük işleyip suçu benliğini kaplamış
(*ve böylece şirke düşmüş*) olan kimseler var ya işte onlar ateş halkıdır.
Onlar orada ölmeden sürekli/sonsuz kalacaklardır.
82. İman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlar işte onlar cennet halkıdır.
Onlar orada ölmeden sonsuz/sürekli kalacaklardır.

BÖLÜM 10

83. VE BİR ZAMAN İsrailoğullarından:
“Allah’tan başkasına kul olmayacaksınız;
anne ve babaya, (*ihtiyaç sahibi olan*) en yakın[*akraba*]lara,
yetimlere ve yoksullara iyi davranacak/iyilik edeceksiniz,
insanlara güzel sözler söyleyeceksiniz
ve
namazı gereği gibi kılacaksınız ve zekatı
(*çalışıp üreterek*) vereceksiniz” diye söz almıştık.
Bundan sonra pek azı hariç yüz çevirerek
sözlerinden döndüler.

84. Hani o zaman; “Birbirinizin kanını dökmeyeceksiniz, birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayacaksınız” diye de kesin söz almıştık.
Sonra bunu böylece kabul etmişlerdi.
Kendiniz de buna hâlâ şahitlik etmektesiniz.
85. Buna rağmen siz birbirinizi öldüren ve
içinizden bir kesime karşı kötülük
ve zulümde yardımlaşarak birleşiyorsunuz.
Haram olduğu hâlde insanları yurtlarından çıkarıp
esir düştüklerinde ise salıvermek için
onlardan fidye alıyorsunuz.
Yoksa siz Kitabın bir kısmına inanıp
bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?
Artık sizden kim bunu yaparsa onun cezası dünya hayatında
rezillikten ibarettir.
Kıyâmet gününde de onlar azabın en şiddetlisine uğratılır.
Çünkü Allah sizin yaptıklarınızdan habersiz değildir.
86. İşte onlar ahireti verip dünya hayatını satın alan kimselerdir.
Artık bunlardan azap hiç hafifletilmez.
Onlara yardım da edilmez.

BÖLÜM 11

87. **ANT OLSUN** Musa’ya Kitabı verdik.
Ondan sonra birbiri ardınca rasûller/elçiler gönderdik.
Meryem oğlu İsa’ya mucizeler verdik.
Onu Ruhü'l-Kudüs (Cebrail) ile destekledik.
Sizin atalarınıza her ne zaman bir elçi/rasûl
hoşlarına gitmeyen bir şey getirdiğinde
kibirlenip (*onların*) bir kısmını yalanlayıp
bir kısmını da öldürmediler mi?
88. Ama onlar (*atalarınız*): “Kalplerimiz muhafazalı” dediler.
Hayır öyle değil!

Allah onları zulümleri sebebiyle lânetledi (*azarladı, kovdu*).
Onlardan pek azı iman etti.

89. Ve ne zaman kendilerine yanlarındakini tasdik eden bir kitap gelince onu inkâr ettiler.
Oysa daha önce (*Musa ve İsa'ya inananlar bu kitap ile*) kâfirlere (*Arap müşriklerine*) karşı desteklenip önlerrinin açılacağını umuyorlardı.
Nihayet önceden tanıyıp (*geleceğini*) bildikleri (*bu kitap*) kendilerine gelince onu inkâr ettiler.
Allah'ın lâneti inkârcıların üzerine olsun!
90. Kendilerini ne kötü bir şey karşılığında sattılar!
Allah'ın indirdiğini inkâr ederek...
Allah'ın indirdiğini çekemediler/kıskandılar;
O'nun lütfundan dilediği (*rasûl seçtiği*) kullarına!..
Bu yüzden gazap üstüne gazaba uğradılar.
İnkâr edenlere alçaltıcı bir azap da vardır.
91. Onlara; "Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a) iman edin" denilince;
"Biz sadece bize (*daha önce*) indirilene inanırız" deyip ondan sonra geleni (Kur'an'ı) inkâr ettiler.
Halbuki o ellerinde bulunanı tasdik eden hak bir kitaptır.
(*Onlara*) de ki: "Eğer (*madem atalarınız*) inanan kimselerdi; daha önce niçin Allah'ın Nebilerini öldürüyorlardı?"
92. Ant olsun, Musa (*Nübüvvet/Nebilik belgeleri olan*) açık deliller/mucizeler ile gelmişti de arkasından atalarınız nefislerinize zulmederek buzağıyı ilâh edinmişlerdi.
93. Biz o zaman Tur Dağı'nı tepelerine dikerek onlardan kesin söz almıştık;
"Size verdiğimiz Kitab'a sımsıkı sarılın ve ona kulak verin" demiştik.
Onlar; "Dinledik ve karşı geliyoruz" demişlerdi.
İnkârları yüzünden buzağı sevgisi onların kalplerine işlemişti.
Onlara de ki: "İmanınızın size emrettiği şey ne kötüdür eğer inanan kimselerseniz!"

94. De ki:
 “Eğer (*iddia ettiğiniz gibi*)
 Allah katındaki ahiret yurdu (*cennet*)
 diğer insanlar için değil de yalnız sizin ise
 ve
 eğer doğru söyleyenler iseniz;
 haydi (*o zaman*) ölümü temenni edin/ölmeyi isteyin!”
95. Fakat kendi elleriyle önceden yaptıkları işler yüzünden
 ölümü hiçbir zaman temenni etmezler/ölmeyi istemezler.
 Allah zalimleri hakkıyla bilendir.
96. Ant olsun sen onların yaşamaya bütün insanlardan hatta
 Allah’a ortak koşanlardan bile düşkün olduklarını görürsün.
 Onların her biri bin yıl yaşamak ister.
 Halbuki uzun yaşamak onları azaptan kurtaracak değildir.
 Allah onların bütün yaptıklarını görür.

BÖLÜM 12

97. (*EY NEBİ onlara*) de ki:
 “Her kim Cebrail’e düşman ise bilsin ki o
 Allah’ın izniyle Kur’an’ı;
 önceki kitapları tasdik edici/doğrulamayı
 müminler için de bir hidâyet (*doğru hayat*) rehberi
 ve
 müjdeleyici olarak senin kalbine indirmiştir.”
98. Her kim Allah’a; Meleklerine, Rasûllerine, Cebrail’e ve
 Mikail’e düşmanlık yaparsa bilsin ki,
 Allah da inkâr edenlerin karşısındadır.
99. Ant olsun Biz sana apaçık ayetler indirdik.
 Bunları ancak fasıklar (*yoldan sapmışlar*) inkâr eder.
100. Onlar ne zaman bir antlaşma yaptılarsa
 içlerinden birtakımı o antlaşmayı bozmadı mı?
 Zaten onların birçoğu iman etmiyor.

101. Onlara Allah katından yanlarındakini tasdik edici bir rasûl/elçi geldiği zaman kendilerine kitap verilenlerden bir grup Allah'ın kitabını hiçbir şey bilmiyorlar gibi kaldırıp arkalarına attılar.
102. Ve onlar Süleyman'ın hükümrânlığı hakkında şeytanların uydurdukları yalanların ardına düştüler. Oysa Süleyman (*iddia edildiği gibi*) küfre sapıp nankörlük etmedi.
- Aksine şeytanlar gerçeklerin üzerini örtüyor; insanlara sihri/fenni oyunlarla aldatmayı ve (*özellikle de*) Babil'deki Harut ve Marut adlı iktidar/güç sahiplerine herhangi birşey indirilmediği hâlde onlara indirilene/ilham edileni (*insanlara*) öğretiyoruz diye (*yalan üreten şeytanlar böyle şeyler*) söylüyorlardı. Halbuki o ikisi;
- “Biz ancak gerçeğin açığa çıkarılmasını istiyoruz, hiçkimseye (*iddia edilen şeylerden*) öğretmiyoruz ve sakın (*sihri meşru görerek*) küfre girmeyin” diyorlardı. Böylece (*insanlar*); onlardan (*şeytanların zihinlerine ilham ettikleri, fısıldadıkları şeylerden*) kişi ile eşini birbirinden ayırmak için yalanlar uydurarak sihir (*büyü/komplö*) üretiyorlardı. Halbuki onlar Allah'ın izni olmadıkça o sihirle (*organize komplolarla*) hiçkimseye zarar veremezlerdi. (*Onlar böyle yaparak*) kendilerine zarar veren, fayda getirmeyen şeyleri düşünüp üretiyorlardı. Ant olsun onu (*organize komploları*) üretip meşgul olanların ahirette bir nasibi olmadığını biliyorlardı. Kendilerini karşılığında sattıkları o şey (*sihir/büyü/komplolar*) ne kötüdür! Ne olurdu bilselerdi!..

103. Eğer onlar iman edip Allah'ın emirlerine karşı gelmekten sakınmış olsalardı Allah katında kazanacakları sevap kendileri için daha hayırlı olacaktı.
Ne olurdu bilselerdi!..

BÖLÜM 13

104. EY İMAN EDENLER! (Rasûl'e) "Ra'ina" (*bizi dinle*) demeyin; "Unzurna" (*bize karşı tahammüllü ol*) demeyi tercih edin ve (ona) kulak verin.
Kâfirler için çok acıklı bir azap vardır.
105. (*Ey iman edenler!*) Ne kitap ehlinden inkâr edenler ve ne de Allah'a ortak koşanlar Rabbinizden size bir hayır/iyilik gelmesini isterler.
Oysa Allah rahmetini (*vahyini*) dilediğine (*Rasûllerine*) tahsis eder.
Allah büyük lütuf sahibidir.
106. Biz yürürlükten kaldırdığımız veya unutturduğumuz herhangi bir mesajı (*hükmü, ayeti, geçmiş kitapları*) mutlaka (*öncekini daha detaylı geniş geniş açıklayan*) bir kısmını daha hayırlısı/iyisi ile veya bir kısmını misli ile/bir benzeri ile (*örneği kopyası olan Kur'an nüshasıyla*) neshederiz/değiştiririz/yenileriz.
Allah'ın gücünün herşeye hakkıyla yettiğini bilmez misin?
107. Bilmez misin ki, göklerin ve yerin hükümrânlığı Allah'ındır.
Sizin için Allah'tan başka ne bir veli/dost ne de bir yardımcı vardır.
108. YOKSA daha önce Musa'nın sorguya çekildiği gibi siz de size gelen rasûlünüzü sorguya çekmek mi istiyorsunuz?
Her kim imanı küfre değişirse o artık doğru yoldan sapmış olur.

109. Kitap ehlinden birçoğu
hak kendilerine belirdikten sonra dahi
içlerindeki kıskançlıktan ötürü sizi
imanınızdan sonra küfre döndürmek isterler.
Siz şimdilik Allah onlar hakkındaki emrini getirinceye kadar
affedin/geçin sinirlenmeyin.
Şüphesiz Allah gücü herşeye hakkıyla yetendir.
110. Namazı gereği gibi kılın,
Zekatı (*çalışıp üreterek*) verin.
Kendiniz için her ne iyilik önceden gönderirseniz
Allah katında onu bulursunuz.
Şüphesiz Allah bütün yaptıklarınızı görür.
111. (ONLAR) bir de; “Yahudi ve Hristiyanlardan başkası
Cennete girmeyecek” dediler.
Bu onların kuruntuları/zanları/iddiaları!
De ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz (*iddianızı ispat edecek*)
delilinizi getirin.”
112. Evet gerçekten her kim tüm benliğini Allah’a teslim eder ve
iyilik yapanlardan olursa Rabbi katında ödülünü görecektir.
Ve böyleleri ne korkacak ne de üzüleceklerdir.

BÖLÜM 14

113. YAHUDİLER;
“Hristiyanlar bir temel üzerinde değiller” dediler.
Hristiyanlar da;
“Yahudiler bir temel üzerinde değiller” dediler.
Oysa hepsi Kitabı okuyorlar.
(Kitabı) bilmeyenler de
tıpkı bunların söyledikleri gibi demişti.
Artık onların aralarında uyuşamadıkları davada
hükmü Allah verecektir.

114. Allah'ın mescitlerinde O'nun adının anılmasını yasak eden ve onların yıkılması için çalışan kimseden daha zalim kim olabilir?
Onlar oralara ancak korka korka saygı ile girmeliler.
Onlar için dünyada rezillik vardır ve onlar için ahirette de büyük bir azap vardır.
115. Doğu da Batı da (*tüm yeryüzü*) Allah'ındır.
Nerede yönelerseniz yönelin
Allah'ın veçhi/rızası açısından farketmez.
Şüphesiz Allah lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.
116. "Allah çocuk edindi" dediler.
O bundan (*böyle bir iddiadan*) uzaktır!
Doğrusu göklerde ve yerde ne varsa O'nundur.
Hepsi O'na boyun eğler.
117. Gökleri ve yeri örneksiz yaratandır.
Bir işe hükmetti mi ona sadece "ol" der o da hemen oluşmaya başlar.
118. (*YALNIZ*) bilmeyen[*o cahil*]ler; "Allah bizimle konuşsa ya da bize (*mucizevi*) bir işaret gösterse ya!" derler.
Bunlardan öncekiler de tıpkı böyle bunların dedikleri gibi demişti.
Onların kalpleri (*anlayışları*) birbirine benziyor.
Biz ayetleri/işaretleri şüphesiz inanmak isteyen bir toplum için açıkladık.
119. (*Ey Muhammed*) şüphesiz Biz seni hak ile müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.
Sen cehennemlik olanlardan sorumlu tutulacak değilsin.
120. Sen dinlerine uymadıkça ne Yahudi[*yim diyen*]ler ve ne de Hristiyanlar (*Hristiyanım diyenler*) senden asla razı olmuyorlar.
De ki: "Allah'ın yolu şüphesiz kesin doğru yoldur."

Sana gelen ilimden sonra eğer onların arzu ve keyiflerine uyacak olursan bilmiş ol ki;
Allah'tan sana ne bir dost, ne de bir yardımcı vardır.

121. Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler var ya;
ancak onlar onu gereği gibi/[Allah'ın öğrettiği şekilde] okurlar.
Ve işte yine onlardır ona (Kitab'a) gerçekten inananlar!
Onu inkâr edenlere (görmezlikten gelenlere) gelince;
işte onlar zararda olanların/kaybedenlerin ta kendileridir.

BÖLÜM 15

122. EY İSRAİLOĞULLARI!

Size lütfettiğim o nimetleri hatırlayın ve (bir zamanlar) sizin diğer kavimlere üstün gelmenizi sağladığım o günleri de!

123. Hiçbir kimsenin diğerine bir yararının olmayacağı,
hiçbirinden fidye kabul edilmeyeceği,
şefaatin fayda etmeyeceği ve hiç kimseye
yardım edilmeyeceği bir günü[*n gelip çatacağını*]
aklınızdan çıkarmayın.

124. BİR ZAMAN Rabbi İbrahim'i[*n gerçeğini*]

birtakım emirlerle açığa çıkarmış,
İbrahim onların (emirlerin) hepsini yerine getirmiş de
Rabbi şöyle buyurmuştu:

“Ben seni insanlara önder/lider yapacağım”.

İbrahim de; “Soyumdan da (önderler yap ya Rabbi!) demişti.

Bunun üzerine Rabbi;

“Benim ahdim (verdiğim söz) zalimleri kapsamaz” demişti.

125. HANİ Biz Kâbe'yi insanlar için toplanabilecekleri ve güvenli bir yer kılmıştık.

Siz de Makam-ı İbrahim'den kendiniz için
bir namaz/ibadet yeri edinin.

İbrahim ve İsmail'e şöyle emretmiştik:

"Tavaf edenler, kendini ibadete verenler, rüku ve secde edenler için Evi (Kâbeyi) tertemiz tutun."

126. Hani İbrahim;

"Rabbim! Bu şehri güvenli bir şehir kıl.

Halkından Allah'a ve ahiret gününe iman edenleri her türlü ürünle rızıklandır" demişti.

Allah da;

"İnkâr edeni bile az bir süre (*bu geçici kısa hayatta*) rızıklandırır sonra onu

cehennem azabına girmek zorunda bırakırım.

Ne kötü varılacak yerdir orası!" demişti.

127. Hani İbrahim İsmail ile birlikte; (*Allah'a ibadet için yapılan*)

Ev'in (*Kâbe'nin*) temellerini yükseltiyor;

"Ey Rabbimiz! Bizden kabul buyur!

Şüphesiz Sen hakkıyla işitensin,

hakkıyla bilensin" diyorlardı.

128. "Rabbimiz!

Bizi Sana teslim olmuş kimseler kıl!

Soyumuzdan da Sana teslim olmuş bir toplum kıl!

Bize ibadet yerlerini ve ilkelerini göster/öğret.

Tövbemizi kabul et.

Şüphesiz Sen tövbeleri çok kabul edensin,

çok merhametli olansın."

129. "Rabbimiz!

İçlerinden onlara bir elçi gönder;

onlara ayetlerini okusun,

onları Kitap

ve

Hikmet/Bilim ile (*eğitim öğretime tabi tutarak*) onları geliştirsin

ve

onları[*n başlarına gelebilecek*] her türlü kötülüğe karşı uyarısın.

Şüphesiz Sen mutlak güç sahibisin,

doğru hüküm/karar verensin."

BÖLÜM 16

130. **KENDİNİ** bilmeyenden başka İbrahim'in dininden kim yüz çevirir?
Ant olsun Biz İbrahim'i bu dünyada seçkin kıldık.
Şüphesiz o ahirette de iyilerdendir.
131. Rabbi ona: "Teslim ol" dediğinde;
"Alemlerin Rabbine teslim oldum" demişti.
132. İbrahim bunu kendi oğullarına da vasiyet etti, Yakup ta öyle:
"Oğullarım! Allah sizin için bu dini seçti.
Siz de ancak müslümanlar olarak ölün" dedi.
133. Yoksa siz Yakub'un ölüm döşeğinde iken çocuklarına;
"Benden sonra kime kul olacaksınız?" dediği onların da;
"Senin ilâhına ve ataların İbrahim,
İsmail ve İshak'ın ilâhı olan Tek Bir İlâh'a kul oluruz;
bizler O'na boyun eğmiş müslümanlarız" dedikleri zaman
orada hazır mı bulunuyordunuz?
134. Onlar gelip geçmiş bir ümmettir.
Onların kazandıkları kendilerinin
sizin kazandıklarınız sizindir.
Siz onların yaptıklarından sorumlu tutulacak değilsiniz.
135. (**YAHUDİLER**): "Yahudi olun" ve (*Hristiyanlar da*):
"Hristiyan olun ki doğru yolu bulasınız" dediler.
De ki: "Hayır, hakka yönelen İbrahim'in dinine uyarız.
O, Allah'a; ortak koşanlardan/put oluşturanlardan değildi."
136. (Onlara) deyin ki:
"Biz Allah'a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve
Yakuboğullarına indirilene; Musa ve İsa'ya verilen ile
bütün diğer Nebilere Rablerinden verilene iman ettik.
Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz ve
biz O'na teslim olmuş kimseleriz."

137. Eğer onlar böyle sizin iman ettiğiniz gibi iman ederlerse gerçekten doğru yolu (*hayat tarzını*) bulmuş olurlar; yüz çevirirlerse onlar elbette derin bir ayrılığa düşmüş olurlar. Allah onlara karşı seni koruyacaktır. O hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
138. “İşte budur Allah’ın boyası/sistemi! Boyası/sistemi Allah’ınkinden daha güzel olan kimdir? Biz yalnız O’na kul oluruz” (deyin).
139. **ONLARA** de ki:
 “Allah[’ın sistemi] hakkında bizimle tartışıyor musunuz? Halbuki O bizim de Rabbimiz sizin de Rabbinizdir. Bizim işlediklerimiz bize sizin işledikleriniz size aittir. Biz O’na gönülden bağlanmış kimseleriz.”
140. Yoksa siz: “İbrahim de, İsmail de, İshak da, Yakub ile Yakuboğulları da Yahudi ya da Hristiyan idiler” mi diyorsunuz?
 De ki: “Sizler mi daha iyi bilirsiniz yoksa Allah mı?”
 Kendisine Allah tarafından ulaşan bir gerçeği gizleyenden daha zalim kimdir?
 Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.
141. Onlar gelip geçmiş bir ümmettir. Onların kazandıkları kendilerinin sizin kazandıklarınız sizindir. Siz onların yaptıklarından sorumlu tutulacak değilsiniz.

BÖLÜM 17

142. **BİRTAKIM** bilgisiz insanlar: “Onları yönelmekte oldukları kiblede çeviren nedir?” diyecekler.
 De ki: “Doğu da Batı da (*tüm yeryüzü*) Allah’ındır. Allah (*yola gelmeyi*) dileyen kimseyi doğru yola iletir.”

143. Sizler insanlara birer şahit (*ve örnek*) olasınız
ve
Rasûl de size bir şahit (*ve örnek*) olsun.
Böylece siz vasat (*hayırlı, yararlı ve merkezde*) bir toplum olun!
Her ne kadar Allah'ın doğru yolu gösterdiği kimselerden
(*Rasûllerden*) başkasına ağır gelse de Biz
yönelmekte olduğun yönü ancak;
Rasûl'e uyanlarla uymayanları açığa çıkaralım diye
kible yaptık.
Allah imanınızı boşa çıkaracak değildir.
Şüphesiz Allah,
insanlara çok şefkatli ve çok merhametlidir.
144. (*Ey Muhammed!*) Biz senin çok defa/sık sık yüzünü
göğre doğru çevirip durduğunu görüyoruz.
(*Merak etme*) elbette seni hoşnut olacağın kibleye çevireceğiz.
(*Bundan böyle*) yüzünü Mescid-i Haram (Kâbe) yönüne çevir.
Siz de nerede olursanız olun (*namazda*) yüzünüzü
hep onun (Kâbe) yönüne çevirin.
Şüphesiz kendilerine kitap verilenler
bunun Rablerinden (*gelen*) bir gerçek olduğunu
elbette bilirler.
Allah onların yaptıklarından habersiz değildir.
145. Ant olsun sen kendilerine kitap verilenlere
her türlü ayeti getirsen de
onlar yine senin kiblene uymuyorlar.
Sen de onların kiblesine uyacak değilsin.
Onlar birbirlerinin kiblesine/yönüne/yoluna da uymazlar.
Ant olsun eğer sana gelen bunca ilimden sonra
onların arzu
ve
keyiflerine (*boş hayâl ve hedeflerine*) uyacak olursan o takdirde
sen de mutlaka zalimlerden olursun.
146. Şüphesiz
kendilerine kitap verdiğimiz toplulukların bilginleri;

- onu (*kible olarak yeniden kâbe'ye yöneleceklerini*)
oğullarını tanıdıkları gibi bilirler.
Böyleyken içlerinden bazıları bile bile hakkı/gerçeği gizlerler.
147. Hak/gerçek (*ancak*) Rabbindedir.
Artık sakın şüpheye düşenlerden olma!

BÖLÜM 18

148. **HERKESİN** yöneldiği/hedeflediği bir yön/bir hedef vardır.
Haydi hep hayırlara koşun (*hayırlarda*) yarışın!
Nerede olursanız olun Allah hepinizi bir araya getirir.
Şüphesiz Allah'ın gücü herşeye hakkıyla yeter.
149. Nereden yola çıkarsan çık (*namazda*) Mescid-i Haram'a
(Kâbe'ye) doğru dur/dön.
Bu elbette Rabbinden gelen bir gerçektir/haktır.
Allah sizin yaptıklarınızdan asla habersiz değildir.
150. Ve yine nereden yola çıkarsan çık (*namazda*)
Mescid-i Haram'a (Kâbe'ye) doğru dur/dön.
Ve siz (ey müminler) nerede olursanız olun;
yüzünüzü o tarafa (Kâbe'ye) çevirin ki,
insanların elinde (*size karşı kullanacakları*) bir delil olmasın.
Onlardan zalimler yine de yapacaklarını yaparlar!
Öyleyse zalimlerden korkmayın Benden korkun!
Ta ki size (*olan*) nimetlerimi tamamlayayım.
Umulur ki, böylece doğru yolu bulursunuz.
151. Size kendi içinizden bir Rasûl gönderdi size ayetlerini
okuyor, sizi (*başımıza gelebilecek*) her türlü kötülüğe karşı
uyarıyor ve sizi;
Kitap ve Hikmet ile (*problem çözme bilimi ve bilimsel gerçeklerle*)
bilmediklerinizi öğreterek geliştiriyor.
152. Öyleyse yalnız Beni anın (*ne emrettiğimi hatırlayın*) ki,
Ben de sizi (*af ve bağışlama ile*) zikredeyim/hatırlayayım.
Bana şükredin sakın nankörlük etmeyin.

BÖLÜM 19

153. EY İMAN EDENLER!

Sabrederek

ve

salâtı ikâme ederek/namaz kılarak Allah'tan yardım dileyin.

Şüphe yok ki,

Allah sabredenlerle/zorluğa tahammül edenlerle beraberdir.

154. Allah yolunda öldürülenlere;

“Ölüler (*nimetlerden istifâde edemeyenler*)” demeyin.

Hayır onlar diridirler (*cennette nimetlerden istifâde ederler*).

Ancak siz bunu bilemezsiniz.

155. Sizi biraz korkudan, açlıktan,

(*biraz da*) mallardan, canlardan

ve

ürünlerden eksiltme ile kesinlikle açığa çıkarırız.

Sabredenleri/her zorluğa tahammül gösterenleri müjdele!

156. Onlar (*o iman edenler*) ki,

kendilerine bir musibet geldiği zaman:

“Mutlaka biz Allah'a aitiz/Allah'tan geldik

ve

şüphesiz biz O'nun huzuruna döneceğiz” derler.

157. İşte onlara (*o müminlere*) Rablerinden bağışlanmalar

ve

rahmet vardır ve onlar doğru yolu/hayat tarzını

bulanların ta kendileridir.

158. SAFA ile Merve Allah'ın (*dininin*) sembollerindedir.

Onun için her kim Beyt'i hacceder veyahut umre yaparsa

bu ikisini tavaf etmesinde ona günah yoktur.

Kim kendiliğinden bir hayır işlerse şüphesiz Allah;

onu çok iyi bilir, karşılığını verir.

159. GERÇEKTEN indirdiğimiz açık ayetleri
ve
hidâyeti (*doğru hayat tarzını*)
kitapta insanlara açıkladıktan sonra gizleyenlere
işte onlara Allah da lânet eder
ve
tüm lânet edebilenler de onlara lânet ederler.
160. Ancak tövbe edenler,
durumlarını (*kendilerini/kişiliklerini*) düzeltenler ve
(*gerçeği*) açıklayanlar müstesnâdır ki;
işte Ben onların tövbelerini kabul ederim.
Ben tövbeleri çok kabul eden ve çok merhamet edenim.
161. Muhakkak kâfir olup da (*tövbe etmeden*) kâfir olarak ölenlere,
işte onlara Allah'ın, meleklerin ve
bütün insanların lâneti vardır.
162. Orada ebedi kalacaklar;
azapları hafifletilmeyecek ve onlara bakılmayacak da!
163. İLÂHİNİZ BİR TEK İLÂH[ALLAH]TIR!
O'ndan başka İlâh yoktur.
Rahman'dır (*iyiliği sonsuzdur*) Rahim'dir (*ikrâmı bol olandır*).

BÖLÜM 20

164. ŞÜPHE SİZ göklerin ve yerin yaratılışında;
gece ile gündüzün birbirini takip edişinde,
insanlara menfaat veren şeyle akıp giden gemilerde,
Allah'ın gökten indirip de onunla ölü toprağı diriltip
orada her türlü/her çeşit mahlûkâtı/canlıyı yaymasında,
rüzgarları evirip çevirmesinde ve
gökle yer arasında emre hazır bekleyen bulutta,
akıllarını çalıştıran bir toplum için deliller vardır.

165. İnsanlardan kimileri vardır ki,
(Allah'a ulaşmak için Allah'tan başka araçlar edinerek)
 Allah'a ortaklar koşarlar ve onları Allah'ı sever gibi
(hatta daha da çok) severler.
 İman edenler ise en çok Allah'ı severler.
 Eğer zulmedenler azabı gördükleri zaman
 bütün kuvvetin Allah'a ait olduğunu görmüş olsalardı!
 Şüphesiz ki, Allah'ın azabı çok şiddetlidir.
166. O zaman kendilerine uyulanlar o gün azabı görünce
 kendilerine uyanlardan uzaklaşacaklar
 aralarındaki bütün bağlar kopacaktır.
167. Uyanlar şöyle derler:
 "Bizim için bir dönüş olsa da bizden uzaklaştıkları gibi
 biz de onlardan uzaklaşsaydık!"
 Böylece Allah;
 onlara bütün yaptıklarını pişmanlıklar olarak gösterir.
 Ve onlar cehennemden çıkacak da değillerdir.

BÖLÜM 21

168. EY İNSANLAR yeryüzündeki şeylerin helâl ve
 temiz olanlarından yiyin.
 Şeytanın *(ve ona uyanların)* adımlarını izlemeyin.
 Çünkü o sizin için apaçık saldırgan bir düşmandır.
169. O (şeytan) size ancak kötülüğü ve
 fahşayı/hayasızlığı ve bilmediğiniz şeyleri
 Allah'a karşı söylemenizi/iftira etmenizi emreder *(fısıldar)*.
170. Onlara: "Allah'ın indirdiğine uyun" denildiği zaman;
 "Hayır biz
 atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız" derler.
 Peki ya ataları akıllarını işletmeyen ve
 doğru yolu bulamayan kimseler olsalar da mı
(onlara uyacaklar?)

171. Kâfirlerin hali bağırıp çağırmadan başka bir şey duymayan, hayvanlara haykıran o kimsenin (*çobanın*) hâli gibidir. Onlar (*o kâfirler*) sağırlar, dilsizler ve körler gibidirler. Artık onlar anlamak istemiyorlar.
172. Ey iman edenler; size rızık olarak verdiklerimin temizlerinden yiyin. Allah'a şükredin eğer yalnız O'na kul iseniz!..
173. Allah size ancak ölüyü, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası (*putları*) adına kesileni haram etmişti. Ama kim mecbur olur da istismar etmeksizin ve zaruret ölçüsünü aşmaksızın yemek zorunda kalırsa ona günah yoktur. Şüphesiz Allah; çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
174. ALLAH'ın Kitap'tan indirdiği şeyleri gizleyip de onunla az bir değeri/dünyalığı satın alanlar var ya işte onlar karınlarına ancak ateş dolduruyorlar. Allah kıyâmet gününde onlarla konuşmaz ve onları temize çıkarmaz. Onlar için çok acıklı bir azap vardır.
175. İşte bunlar hidâyeti verip sapıklığı, bağışlanmayı verip azabı satın alanlardır. Onlar ateşe karşı ne kadar da dayanıklıdırlar(!)
176. Bu da Allah'ın Kitabı hak olarak indirilmiş olması sebebiyledir. Kitap konusunda anlaşmazlığa düşenler ise derin bir ayrılık içindedirler.

BÖLÜM 22

177. İYİLİK yüzlerinizi doğu ve batı taraflarına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik; "Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitap ve

Nebilere iman edenlerin;
 mala olan sevgilerine rağmen onu yakınlarına, yetimlere,
 yoksullara, yolda kalmışa, isteyene
 ve
 (elleri altında olup özgürlükleri için) kölelere/esirlere verenlerin;
 namazı gereği gibi kılan, zekatı (çalışıp üreterek) veren,
 antlaşma yaptıklarında sözlerini yerine getirenlerin
 ve
 zorda, hastalıkta
 ve
 savaşın kızıştığı zamanlarda sabr[tahammül]edenlerin tutum
 ve
 davranışlarıdır (asıl iyilik).” İşte bunlar doğru olanlardır.
 İşte bunlar Allah’a karşı gelmekten sakınanların
 ta kendileridir.

178. EY İMAN EDENLER!

Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı.
 Hür, köle/esir ve kadın olması fark etmez!..
 Ancak öldüren kimse kardeşi (öldürülenin varisi, velisi)
 tarafından affedilirse örfe uygun yol izlemek ve
 güzellikle diyet ödemek gerekir.
 Bu Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir.
 Bundan sonra haddi aşana çok acıklı bir azap vardır.

179. Ey akıl sahipleri!

Kıyası uygulamada sizin için hayat vardır.
 Umurlur ki (suç işlemeyerek) korunursunuz.

180. SİZDEN BİRİNİZE ölüm gelip çattığı zaman

eğer geride bir hayır (mal) bırakmışsa;
 anaya, babaya ve
 yakın akrabaya meşru bir tarzda o vasiyette bulunması;
 -Allah’a karşı gelmekten sakınanlar üzerinde bir hak olarak-
 size farz kılındı.

181. Her kim işittikten sonra vasiyeti değiştirirse günahı ancak onu değiştirenlerin boynunadır. Şüphesiz Allah; hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
182. Vasiyet edenin hataya meyletmesinden ve günaha girmesinden korkan bir kimse (*tarafların*) aralarını düzeltirse ona hiçbir günah yoktur. Şüphesiz Allah; çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

BÖLÜM 23

183. EY İMAN EDENLER!
Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı.
184. Oruç sayılı günlerdedir/orucun sayısı Bizce belirlenmiştir. Sizden kim hasta ya da yolculukta olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksula yedirerek fidye verir. Bununla birlikte gönülden kim bir iyilik yaparsa o kendisi için daha hayırlıdır. Eğer bilerseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.
185. (*O sayılı günler*) insanlar için bir hidâyet rehberi; doğru yolun ve hak ile bâtılı birbirinden ayırmanın apaçık delilleri olarak Kur'an'ın kendisinde indirildiği Ramazan ayıdır. Öyle ise içinizden kim bu aya ulaşırsa onu oruçla geçirsin. Kim de hasta veya yolcu olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutsun. Allah sizin için kolaylık istiyor zorluk istemiyor. Bu da sayıyı tamamlamanız ve hidâyete ulaştırmasına karşılık Allah'ı yüceltmeniz ve şükretmeniz içindir.

186. **KULLARIM** Beni senden sorarlarsa
(bilsinler ki), gerçekten Ben *(onlara çok)* yakınım.
 Bana dua edince *(Benden isteyince)*
 dua edenin duasına *(isteğine)* cevap veririm.
 O hâlde doğru yolu bulmaları için Benim davetime uysunlar,
 Bana iman etsinler.
187. **ORUÇ GECESİNDE** eşlerinize yaklaşmak size helâl kılındı.
 Onlar size örtüdürler siz de onlara örtüsünüz.
 Allah kendinizi aldatmakta olabileceğinizi bildiği için
(günahlarınıza dair) tövbenizi kabul etti ve sizi bağışladı.
 Artık eşlerinize yaklaşın
 ve
 Allah'ın sizin için izin vereceği şeyi dileyin.
 Şafağın aydınlığı gecenin karanlığından ayırt edilinceye
(yani tan yeri ağarınca) kadar yiyeceğinizi için.
 Sonra da akşama kadar orucu tam tutun/tamamlayın.
 Bununla birlikte siz mescitlerde itikafta iken
 eşlerinize yaklaşmayın.
 Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır.
 Bu sınırlara yaklaşmayın/Allah'ın sınırlarını koruyun.
(Allah'ın sınırları/önerileri insanların yararınadır).
 Allah'ın önerilerine karşı gelmekten sakınmanız için
 ayetlerini insanlara böylece açıklar.
188. **ARANIZDA** birbirinizin mallarını haksız yere yemeyin.
 İnsanların mallarından bir kısmını bile bile
 günaha girerek yemek için
 onları hâkimlere *(rüşvet olarak)* vermeyin.
189. **SANA** hilâl[*şekil*]leri[*nden*] soruyorlar.
 De ki: "Onlar insanlar ve hac için vakit ölçüleridir.
 İyilik evlere arkalarından/pencerelerinden girmeniz değildir.

Ama iyi davranış takva sahibi (*Allah'a karşı gelmekten sakınan*) insanın davranışıdır.

Evlere kapılarından girin.

Allah'a karşı gelmekten sakının ki, kurtuluşa eresiniz.

BÖLÜM 24

190. **SİZİNLE SAVAŞANLARA** karşı siz de Allah savaşmanıza izin verdiği için savaşabilirsiniz. Ancak aşırı gitmeyin. Çünkü Allah aşırı gidenleri sevmez.
191. Onları (*size karşı savaş açanları sizinle savaş hâlinde iken*) nerede yakalarsanız/bulursanız etkisiz hâle getirin. Sizi çıkardıkları yerden (*şehrinizden*) siz de onları çıkarın. Fitne (*insan hakları ihlalleri*) bir adamı öldürmekten daha çok eziyet verir. Yalnız Mescid-i Haram yanında/*şehrinizde* onlar sizinle savaşmadıkça siz de onlarla savaşmayın. Sizinle savaşarlarsa (*siz de savaşıp*) onları etkisiz hâle getirin. Kâfirlerin cezası böyledir.
192. Eğer onlar (*savaştan ve küfürden*) vazgeçerlerse (*şunu iyi bilin ki*) Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
193. Fitne/zulüm/şirk (*insan hakları ihlalleri*) kalkıncaya ve din (*insan hak ve özgürlükleri gereğince saldırganlara ne yapılacağını ifâde eden hukuk düzeni*) Allah'ın önerdiği şekilde oluncaya kadar onlarla savaşın. Eğer (*sizinle savaşsa*) son verirlerse zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur.
194. **HARAM** ay haram aya karşılıktır. Hürmetler (*saygı gösterilmesi gereken şeyler*) karşılıklıdır.

- Kim size saldırırsa size saldırmasına karşılık siz de ona karşı kendinizi savunun.
Allah'tan korkun ve bilin ki,
Allah takva sahipleri/kendisinden sakınanlar ile beraberdir.
195. Allah yolunda harcayın (*harcayabilmek için üretimi artırın*).
Kendinizi (*kültürel, siyasi, iktisadi, askeri yetersizlikle*) tehlikeye atmayın.
İyilik edin şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.
196. **H**ACCI ve Umreyi Allah için tamamlayın/yerine getirin!
Eğer (*hac ve umre için*) engellenirseniz gücünüzün yeteceği bir kurban yollayın.
Kurban yerine erişinceye kadar başlarınızı tıraş etmeyin.
Sizden kim hasta veya başından rahatsız olursa ona oruçtan yahut sadakadan veyahut kurbandan fidye vardır.
(*Hac ve umre için*) bir engel kalmadığı zaman;
hacdan önce umre yapacak kimse gücünün yettiği cinsten bir kurban kessin!
Kim de buna imkân bulamaz/güç yetiremezse;
hacda üç, döndüğü zaman da yedi gün oruç tutar.
Bunlar tam on gündür.
Bu ailesi Mescid-i Haram'da ikâmet etmeyen içindir.
Allah'tan korkun! Bilin ki Allah'ın azabı şiddetlidir.

BÖLÜM 25

197. **H**AC (*ayları*) bilinen/Bizce belirlenmiş aylardadır.
Kim bunlarda/bu aylarda hacca başlarsa/hac yapmayı kararlaştırırsa hacda kadına yaklaşmak,
günah işlemek ve tartışmak yoktur.
Hayırdan ne yaparsanız Allah onu bilir.
Azık edinin, şüphesiz azığın en hayırlısı takvadır.
Ey akıl sahipleri, Benden korkun!

198. (*Hacda*) Rabbinizden
bir lütuf istemenizde/ticaret yapmanızda
size bir günah yoktur.
Arafat'tan ayrılıp (*Müzdelife'ye*) akın ettiğinizde
Allah'ı Meş'ar-ı Haram'ın yanında hatırlayın/bolca anın.
Şüphesiz bundan önce sapıklardan idiniz.
199. Sonra insanların akın ettiği yerden siz de akın edin.
Allah'tan mağfiret/bağışlanma dileyin.
Şüphesiz Allah; çok bağışlayan, çok merhamet edendir.
200. Hac ibadetlerinizi bitirdiğiniz zaman Allah'ı hatırlayın tıpkı;
atalarınızı hatırladığınız gibi hatta daha da çok hatırlayın.
İnsanlardan kimileri; "Rabbimiz bize dünyada ver" der,
onun ahirette nasibi yoktur.
201. Onlardan kimi de: "Rabbimiz bize dünyada da iyilik,
ahirette de iyilik ver ve
bizi cehennem azabından koru" der.
202. İşte onların kazandıklarından nasibi vardır.
Allah'ın hesabı çok hızlıdır.
203. Allah'ı sayılı günlerde (*tekbir ile yücelterek*) anın/hatırlayın.
Kim iki gün içinde (*Mina'dan dönmek üzere*) acele ederse
onda günah kalmaz.
Kim de (*Mina'dan*) geri kalırsa Allah'tan korkan için
onda da günah kalmaz.
Bilin ki, O'nun huzurunda toplanacaksınız.
- 204.** İNSANLARDAN öyleleri vardır ki,
(*konuştuğu zaman*) dünya hayatına dair sözü
senin hoşuna gider ve
(Allah'a) en yaman düşman olduğu hâlde;
kalbindekine (*sözünün özüne uyduğuna*) Allah'ı şahit tutar.
205. İş başına geçtiği zaman orada fesât/terör (*karışıklık*) çıkarmak;
ekini (*ekonomiyi*) ve nesli (*her türlü canlıyı*)
helâk etmek/yok etmek için yeryüzünde koşturup durur.
Allah ise bozgunculuğu/fesâdı/terörü hiç sevmez...

206. Ona: “Allah’tan kork” denildiği zaman gururu onu daha da günaha sürükler.
Artık böylesinin hakkından cehennem gelir.
O ne kötü döşektir/yataktır!
207. İnsanlardan öylesi de vardır ki,
Allah’ın rızasını kazanmak için çalışır.
Allah kullarına çok şefkatlidir.
- 208. EY İMAN EDENLER!**
Hepiniz Allah’ın dinine tam olarak/eksiksiz teslim olun!
Şeytanın adımlarını izlemeyin.
Çünkü o size saldırgan bir düşmandır.
209. Size apaçık deliller geldikten sonra
eğer yine de yan çizerseniz
bilin ki Allah; gerçekten mutlak güç sahibidir,
doğru hüküm/karar verendir.
210. Onlar bulut gölgeleri içinde Allah’ın (*azabının*) ve
meleklerin kendilerine gelmesini ve
işin bitirilmesini mi bekliyorlar?!
Halbuki bütün işler sonunda Allah’a döndürülür.

BÖLÜM 26

- 211. İSRAİLOĞULLARINA** sor Biz onlara
nice açık ayetler/mucizeler/nimetler verdik.
Kendisine (*ayetler/nimetler*) geldikten sonra
kim Allah’ın nimetini/ayetini değiştirirse (*bilsin ki*)
şüphesiz Allah cezası pek çetin olandır.
212. Dünyaya hayatı inkâr edenlere süslü göründü.
Onlar iman edenlerle alay etmektedirler.
Allah’a karşı gelmekten sakınanlar ise
kıyâmet günü bunların üstündedir.
Allah dilediğine hesapsız rızık yaratır.

213. İNSANLAR TEK BİR TOPLUMDU.

Allah müjdeciler ve uyarıcılar olarak Nebiler gönderdi ve beraberlerinde insanların

anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda

aralarında hüküm vermek üzere kitapların içinde

insan hak ve özgürlüklerini bildirdi.

Kendilerine apaçık ayetler geldikten sonra o konuda ancak;

kitap verilenler aralarındaki kıskançlık yüzünden

anlaşmazlığa düştüler.

Bunun üzerine Allah (*Nebisine*) bildirdiklerine iman edenleri

kendi izniyle onların tartışıp durduğu gerçeklere ulaştırdı.

Allah yola gelmek isteyenleri doğru yola ulaştırır.

214. Yoksa siz sizden öncekilerin başına gelenler

sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?

Rasûl ve onunla beraber inananlar;

“Allah’ın yardımı ne zaman?” diyecek kadar darlığa ve

zorluğa uğramışlar ve sarsılmışlardı.

İyi bilin ki, Allah’ın yardımı pek yakındır.

215. SANA Allah yolunda ne harcayacaklarını soruyorlar.

De ki: “Hayır olarak ne harcarsanız o;

ana-baba, akraba, yetimler, fakirler ve

yolda kalmışlar içindir.

Hayır olarak ne yaparsanız gerçekten Allah

onu hakkıyla bilir.”

216. SAVAŞ hoşunuza gitmediği hâlde

(*saldırganlara karşı*) size farz kılındı/izin verildi.

Bazen Allah’ın bildirdiği bir şey

sizin için hayırlı iken siz onu hoş görmüyorsunuz.

Bazen Allah’ın bildirdiği bir şey

sizin için kötü iken siz onu seviyorsunuz.

Allah bilir siz bilmezsiniz.

BÖLÜM 27

217. **SANA** haram ayda savaşmayı soruyorlar.
De ki: "O ayda savaş büyük bir günahdır/suçtur.
Allah yolundan alıkoymak, onu inkâr etmek,
Mescid-i Haram'ın ziyaretine engel olmak ve
halkını oradan çıkarmak;
Allah katında daha büyük suçtur/günahdır.
Fitne (*insan hakları ihlalleri*) bir adamı öldürmekten
daha ağırdır/eziyetlidir.
Onlar güç yetirebilseler
sizi dininizden döndürünceye kadar
sizinle savaşmaya devam ederler.
Sizden kim dininden döner de kâfir olarak ölürse
işte onların bütün yapıp ettikleri dünyada da
ahirette de boşa gitmiştir.
Bunlar cehennemliklerdir orada sürekli kalacaklardır.
218. İman edenler, hicret edenler,
Allah izin verdiği için (*saldırganlara karşı*) cihat edenler,
şüphesiz bunlar Allah'ın rahmetini umarlar.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
219. **SANA** içkiyi ve kumarı sorarlar.
De ki: "Onlarda hem büyük günah hem de insanlar için
(*sizin bilmediğiniz görünmeyen bazı*) yararlar vardır.
Ama kötülükleri yararlarından daha çoktur/büyüktür."
- YİNE** sana Allah yolunda ne harcayacaklarını soruyorlar.
De ki: "İhtiyaçtan fazlasını!"
- ALLAH** size ayetleri böyle açıklıyor,
umulur ki düşünürsünüz.

220. Dünya ve ahiret hakkında düşünesiniz diye böyle yapıyor.

BİR DE sana yetimleri soruyorlar. De ki:

“Onların durumlarını düzeltmek/iyileştirmek hayırlıdır.

Eğer onlara karışır[*birlikte yaşar*]sanız (*sakıncası yok*).

(*Onlar da*) sizin kardeşlerinizdir.

Allah bozguncuyu yapıcı olandan ayırır.

Allah dileseydi sizi zora sokardı.

Şüphesiz Allah;

mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

221. **İMAN** etmedikleri sürece,

Allah’a ortak koşan kadınlarla evlenmeyin!

Allah’a ortak koşan kadın hoşunuza gitse de

mümin bir cariye/vatandaş olmayan kadın,

Allah’a ortak koşan bir kadından daha hayırlıdır.

İman etmedikleri sürece,

Allah’a ortak koşan erkeklerle kadınları evlendirmeyin.

Allah’a ortak koşan hür erkek hoşunuza gitse de

iman eden bir köle (*savaş esiri olduktan sonra iman etmiş adam*)

Allah’a ortak koşan bir erkekten daha hayırlıdır.

Onlar ateşe çağırırlar Allah ise izniyle cennete ve

bağışlanmaya çağırır.

O insanlara ayetlerini açıklar ki, öğüt alıp düşünsünler.

BÖLÜM 28

222. **SANA** kadınların hayızından/aybaşı hâlinde sorarlar.

De ki: “O bir ezâdır/rahatsızlıktır.

Onun için hayızda/aybaşı hâlinde kadınlardan ayrı durun,

temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın!

İyice temizlendiklerinde,

Allah’ın size helâl/serbest kıldığı yerden onlara yaklaşın.

- Gerçekten Allah;
 çokça tövbe edenleri/günahtan dönenleri sever ve
 çokça temizlenenleri (*kendini geliştirenleri*) de sever.
223. Kadınlarınız sizin için çocuk ekilen bir tarla gibidir.
 O hâlde tarlanıza (*Allah'ın size tavsiye ettiği*) en güzel şekilde
 (*sevgiyle/merhametle*) yaklaşın
 ve
 kendi[geleceği]niz için (*iyilikler*) takdim edin (*gönderin*).
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Ve bilin ki,
 siz mutlaka O'nun huzuruna varacaksınız
 (*ve O da size yaptıklarınızın karşılığını verecektir*).
 Müminleri müjdele!
224. (*AKRABAYA ve de hiçkimseye*) iyilik etmemek,
 takvaya sarılmamak (*Allah'ın sınırlarına saygı göstermemek*),
 insanların arasını düzeltmemek yolundaki yeminlerinize
 Allah'ı engel yapmayın.
 Allah hakkıyla iştir, hakkıyla bilendir.
225. Allah sizi kasıtsız yeminlerinizden dolayı sorumlu tutmaz
 fakat sizi kalplerinizin kazandığı/onayından geçen
 (*bilinçli yaptığımız*) yeminlerden sorumlu tutar.
 Allah çok bağışlayandır,
 halimdir (*hemen cezalandırmaz, mühlet verendir*).
226. Eşlerine yaklaşmayacağına dair yemin edenler için
 dört ay bekleme süresi vardır.
 Eğer (*bu süre içinde*) dönerlerse (*sorun yok*),
 şüphesiz Allah; çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
227. Eğer (*yemin edenler yeminlerinden dönmeyip kadınlarını*)
 boşamaya karar verirlerse (*ayrılırlar*).
 Biliniz ki; Allah hakkıyla iştir, hakkıyla bilendir.
228. BOŞANMIŞ kadınlar kendi kendilerine üç ay hâli
 (*hayız veya temizlik müddeti*) beklerler.

Eğer Allah'a ve ahiret gününe inanıyorlarsa Allah'ın kendi rahimlerinde yarattığını gizlemeleri onlara helâl olmaz.

(*Bu kadınlar*) eşleri ile bu süre içinde barışmak isterlerse bu durumda onları geri almaya (*eşleri*) öncelik sahibidir. Kadınların yükümlülükleri kadar meşrû hakları vardır. Yalnız erkeklerin kadınlar üzerinde bir derece sorumluluk farkı vardır.

Allah mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

BÖLÜM 29

229. (*DÖNÜŞ yapılabilir*) boşama iki defadır.

Sonrası ya iyilikle geçinmek ya da güzellekle bırakmaktır.

(*Evlilikte*) tarafların Allah'ın belirlediği ölçüleri koruyamama endişeleri dışında kadınlara verdiklerinizden (*boşanma esnasında*) bir şeyi geri almanız sizin için helâl olmaz.

Eğer onlar Allah'ın belirlediği ölçüleri gözetmeyecekler diye endişe ederseniz

o zaman kadının (*boşanmak için*) bedel vermesinde ikisine de günâh (*vebâl/sorumluluk*) yoktur/serbestlik vardır.

Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır.

Sakın bunları/bu sınırları aşmayın.

Allah'ın koyduğu sınırları kim aşarsa onlar zalimlerin ta kendileridir.

230.*Eğer erkek karısını (*üçüncü kez boşama davası açarak*)

bir daha boşarsa bundan sonra artık

bir başka kocayla (*gerçek bir evlilik yaparak*)^[*] nikâhlanmıdıkça

ona (*geri dönüp nikâh yapması*) helâl/caiz/serbest olmaz.^[*]

[*] Burası çok önemli, Osmanlı'da uygulanan 'hülle' (*cinsel ilişki olmadan*) bir gecelik anlaşmalı (sahte) evliliğin kesinlikle İslâm'da yeri yoktur ve bu hüküm adeta boşanmayı imkânsız hâle getirmektedir.

(*Son nikâhlandığı kocasıyla da evliliklerini gerçek anlamda yürütemeyip*) boşandığı takdirde onlar (*kadın ile önceki kocası*); Allah'ın koyduğu ölçüleri gözetebileceklerine inanıyorlarsa tekrar birbirlerine dönüp evlenmelerinde bir beis/bir günah yoktur. İşte bunlar Allah'ın bilen/anlayan bir toplum için açıkladığı ölçüleridir/sınırlarıdır.

231. Kadınları boşadığınız ve onlar da bekleme sürelerini bitirdikleri zaman; ya onları iyilikle tutun yahut iyilikle bırakın. Haklarına tecavüz edip zarar vermek için onları tutmayın. Bunu kim yaparsa kendine zulmetmiş olur. Sakın Allah'ın ayetlerini eğlenceye almayın. Allah'ın üzerinizdeki nimetini size öğüt vermek için indirdiği Kitabı ve Hikmeti (*Kitap'tan çıkarılan problem çözme bilimini*) hatırlayın. Allah'a karşı gelmekten sakının ve unutmayın ki Allah herşeyi hakkıyla bilendir.

BÖLÜM 30

232. **KADINLARI** boşadığınız ve onlar da bekleme sürelerini bitirdikleri zaman kendi aralarında örfe uygun olarak güzellikle anlaştıkları takdirde (*eski*) eşleriyle (*yeniden*) evlenmelerine engel çıkarmayın. Bununla içinizden Allah'a ve ahiret gününe iman edenlere öğüt verilmektedir.

[*] Bugün toplumda özellikle boşanma konusunda doğru bilinen yanlışların en başında gelen; bir erkeğin üç defa "boş ol" demesi ile veya "üçten dokuza şart olsun seni boşadım" gibi sözlerle Allah katında boşanmanın gerçekleşmediğidir. Nasıl ki, bir evliliğin bugün iki kişi arasında karşılıklı "seni eşim olarak kabul ediyorum" demekle gerçekleşmeyip Evlendirme Dairelerine başvurularak nikâh akdi gerçekleştiriliyorsa; Hz. Peygamber sav. döneminde de Peygamberimize başvuruluyordu. Öyle söz ile evlilik ve boşanmanın Kur'an'da/İslâm'da yeri yoktur. Kur'an yasadışı (hoca nikahına) evliliklere birlikteliklere/metresliğe izin vermez.

Bu sizin için daha hayırlı ve daha temizdir.
Allah bilir siz bilmezsiniz.

233. -EMZİRMEYİ tamamlamak isteyenler için-
anneler çocuklarını iki tam yıl emzirirler.
Onların (*annelerin*) yiyeceği giyeceği örfe uygun olarak
babaya aittir.
Hiçbir kimseye gücünün üstünde bir yük ve
sorumluluk teklif edilmez/yüklenilmez.
-Hiçbir anne ve hiçbir baba çocuğu sebebiyle
zarara uğratılmasın-.
(*Baba ölmüşse*) mirasçı da aynı şeyle sorumludur.
Eğer (*anne ve baba*) kendi aralarında danışıp anlaşarak
(*iki yıl dolmadan*) çocuğu süttten kesmek isterlerse
onlara bir günâh/vebâl/sorumluluk/hesap sormak yoktur.
Ya da aranızda anlaşarak
çocuklarınızı (*süt anneye*) emzirtmek ister
ve
karşılığını da güzellikle/örfe uygun olarak verirseniz;
size bir sorumluluk/günâh/vebâl yoktur.
Allah'a karşı gelmekten sakının ve bilin ki;
Allah yapmakta olduklarınızı hakkıyla görendir.
234. İÇİNİZDEN ölenlerin geride bıraktıkları eşleri
kendi kendilerine dört ay on gün (*iddet*) beklerler.
Sürelerini bitirince artık kendileri için
meşru olanı yapmalarında size bir günah yoktur.
Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
235. (*Vefat iddeti beklemekte olan*) kadınlara
kendileri ile evlenmek istediğinizi
üstü kapalı olarak anlatmanızda
veya
bu isteğinizi içinizde saklamanızda
sizin için bir günâh yoktur.

Allah biliyor ki,
 siz onlara (*bunu er geç mutlaka*) söyleyeceksiniz.
 Meşru sözler söylemeniz dışında
 sakın onlarla gizliden gizliye buluşma yönünde sözleşmeyin.
 Bekleme müddeti bitinceye kadar da
 nikâh yapmaya kalkışmayın.
 Şunu da bilin ki,
 Allah içinizden geçeni hakkıyla bilir.
 Onun için Allah'a karşı gelmekten sakının
 ve
 yine şunu da bilin ki;
 Allah gerçekten çok bağışlayandır, halimdir.

BÖLÜM 31

236. **KENDİLERİNE** el sürmeden
 ya da
 mehir belirlemeden kadınları boşarsanız
 size bir günah yoktur.
 (*Bu durumda*) zengin olanlar gücüne göre
 yoksul olanlar da durumuna göre
 örfü uygun olarak onları faydalandırsın.
 Bu iyi davrananlar üzerinde bir borçtur.
237. Eğer onlara mehir tespit eder de
 kendilerine el sürmeden boşarsanız
 tespit ettiğiniz mehrin yarısı onlarındır.
 Ancak kadının
 ya da
 nikâh bağı elinde bulunanın vazgeçmesi başka!
 Bununla birlikte sizin vazgeçmeniz
 takvaya (*Allah'a karşı gelmekten sakınmaya*) daha uygundur.
 Aranızda iyilik yapmayı da unutmayın.
 Şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

238. **NAMAZLARA** özen gösteriniz ve (*önceki kavimlerin ihmâl ettiği*) orta namaza da (*özellikle özen göstererek*) dikkat ediniz/ikinci namazını sakın ihmâl etmeyiniz. Allah'a gönülden boyun eğerek namaza durun.
239. Eğer (*bir tehlikeden*) korkarsanız; namazı yaya/yürüyüş hâlinde iken veya binek üzerinde iken kılabilirsiniz! Güvenliğiniz sağlandığında ise Allah'ı; daha önce bilmediğiniz ve O'nun size öğrettiği biçimde anın!
240. **İÇİNİZDEN** ölüp geriye dul eşler bırakan erkekler eşleri için evden çıkarılmaksızın bir yıla kadar geçimlerinin sağlanmasını vasiyet etsinler. Ama onlar (*kendiliklerinden*) çıkarlarsa artık onların meşru biçimde kendileri ile ilgili olarak işlediklerinden dolayı size bir günah yoktur. Allah mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
241. Boşanmış kadınların örfe göre geçimlerinin sağlanması (*nafakaları*) onların hakkıdır. Bu Allah'a karşı gelmekten sakınanlar üzerinde bir borçtur.
242. Düşünesiniz diye Allah size ayetlerini böyle açıklamaktadır.

BÖLÜM 32

243. **BİNLERCE** kişi oldukları hâlde ölüm korkusuyla yurtlarını terk edenleri görmedin mi? Allah onlara "ölün" dedi sonra da onları diriltti. Şüphesiz Allah insanlara karşı lütuf ve ikrâm sahibidir. Ama insanların birçoğu şükretmiyorlar.

244. Allah izin verdiği için size savaş açanlarla savaşın ve
 bilin ki şüphesiz Allah
 hakkıyla işitendir ve hakkıyla bilendir.
245. Kimdir Allah'a güzel bir borç verecek o kimse ki,
 Allah da o borcu (*verdiklerini*) kendisine kat kat ödesin.
 Allah dilediği kimseler için genişletip yayar
 kısıp daraltır da!
 Ancak O'nun katına döndürüleceksiniz.
246. MUSA'dan sonra İsrailoğullarının ileri gelenleri
 neler yaptılar?
 Hani Nebilerinden birine; "Bize bir hükümdar gönder de
 Allah'ın izin verdiği şekilde savaşalım" demişlerdi.
 O; "Ya üzerinize savaş farz kılındığı hâlde
 savaşmayacak olursanız?" demişti.
 Onlar; "Yurdumuzdan çıkarılmış,
 çocuklarımızdan uzaklaştırılmış olduğumuz hâlde
 Allah yolunda niye savaşmayalım" diye cevap vermişlerdi.
 Ama onlara savaş farz kılınınca içlerinden pek azı hariç
 yüz çevirdiler.
 Allah zalimleri hakkıyla bilendir.
247. Nebileri onlara;
 "Allah size Talût'u hükümdar olarak gönderdi" dedi.
 Onlar; "O bizim üzerimize nasıl hükümdar olabilir?
 Biz hükümdarlığa ondan daha lâıyız.
 Ona zenginlik de verilmemiştir" dediler.
 Nebi şöyle dedi: "Şüphesiz Allah
 onu sizin üzerinize (*hükümdar*) seçti
 onun bilgisini ve gücünü arttırdı."
 Allah mülkünü (*çalışmakla elde edilemeyen şeyleri
 yani; Nübüvveti ve Nebilere verilen Mucizeleri*)
 dilediğine (*insanların içinden seçtiği Nebilere*) verir.
 Allah lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.

248. Nebileri onlara şöyle dedi:

“Onun (Talût’un) hükümdarlığının alâmeti size o sandığın gelmesidir.

Onda Rabbinizden bahşedilmiş bir güven duygusu ve Musa ailesi ile Harun ailesinin geriye bıraktığı[*Tevrat Levhaları*]ndan vardır.

Onu melekler taşıyıp getirecektir.

Eğer inanmış kimselerseniz bunda şüphesiz sizin için kesin bir delil vardır.”

BÖLÜM 33

249. TALÛT ordu ile hareket edince;

“Şüphesiz Allah sizi[*n gerçeğinizi*] bir ırmakla açığa çıkaracaktır.

Kim ondan içerse benden değildir.

Kim onu tatmazsa işte o bendendir.

Ancak eliyle bir avuç alan başka!” dedi.

İçlerinden pek azı hariç, hepsi ırmaktan içtiler.

Talut ve onunla beraber iman edenler ırmağı geçince (*geride kalanlar*): “Bugün bizim Calût’a ve

askerlerine karşı koyacak gücümüz yok” dediler.

Allah’a kavuşacaklarını kesin olarak bilenler (*ırmağı geçenler*) ise şu cevabı verdiler:

“Allah’ın izniyle büyük bir topluluğa galip gelen nice küçük topluluklar vardır.

Allah sabredenlerle/zorluğa tahammül edenlerle beraberdir.”

250. (*Talût’un askerleri*) Calût ve askerleriyle karşı karşıya gelince şöyle dediler: “Ey Rabbimiz!

Üzerimize sabır yağdır, ayaklarımızı yere sağlam bastır ve

şu kâfir kavme karşı bize yardım et.”

251. Derken Allah'ın izniyle onları bozguna uğrattılar.
Davud Calût'u öldürdü.
Allah ona (*Davud'a*) hükümdarlık ve Hikmet (*problemleri çözüme kavuşturma bilimini*) verdi ve ona dilediğini öğretti.
Eğer Allah'ın insanların bir kısmıyla diğerlerini savması olmasaydı yeryüzünde yaşam bozulurdu.
Ancak Allah bütün alemlere karşı lütuf sahibidir.
252. İşte bunlar Allah'ın ayetleridir.
Biz onları sana hak olarak okuyoruz.
Şüphesiz sen Allah tarafından gönderilen elçilerdensin.
253. İŞTE O RASÛLLER;
Biz onlardan her birine farklı imkânlar verdik.
İçlerinden Allah'ın konuştukları da vardır.
Bir kısmını da farklı kabiliyette yarattık.
Meryem oğlu İsa'ya ise açık deliller verdik ve onu Ruhü'l-Kudüs (Cebrail) ile destekledik.
Eğer Allah dileseydi (*hür irade vermeseydi*) bunların arkasından gelen[millet]ler, kendilerine apaçık deliller geldikten sonra birbirlerini öldürmezlerdi. Fakat ayrılığa düştüler.
Onlardan inananlar da vardı inkâr edenler de.
Yine Allah dileseydi (*hür, özgür bırakmasaydı*) birbirlerini öldürmezlerdi. Lâkin Allah dilediğini yapar.

BÖLÜM 34

254. EY İMAN EDENLER! Hiçbir alışverişin, hiçbir dostluğun ve hiçbir şefaatin olmadığı kıyâmet günü gelmeden önce size rızık olarak verdiklerimizden Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayın.
İnkâr edenler ise zalimlerin ta kendileridir.

255. **ALLAH** kendisinden başka hiçbir İlâh olmayandır.
 Diridir, kayyumdur.
 O'nu ne bir uyuklama tutabilir ne de bir uyku.
 Göklerdeki herşey yerdeki herşey O'nundur.
 İzni olmaksızın O'nun katında şefaatte bulunacak kimdir?
 O kulların önlerindeki (gözlerinin önünde olanı) ve
 arkalarındakileri (arkalarında olanı da) bilir.
 Onlar O'nun ilminden
 kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar.
 O'nun kürsüsü bütün gökleri ve yeri kaplayıp kuşatmıştır.
 (O; göklere, yere, bütün evrene hükmetmektedir.) Gökleri ve
 yeri koruyup gözetmek O'na zor gelmez.
 O yücedir, büyüktür.
256. **DİNDE** zorlama yoktur.
 Çünkü doğruluk sapıklıktan iyice ayrılmıştır.
 O hâlde kim tağutu tanımayıp Allah'a inanırsa
 kopmak bilmeyen sapasağlam bir kulpa yapışmıştır.
 Allah hakkıyla iştir, hakkıyla bilendir.
257. Allah iman edenlerin dostudur.
 Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır.
 Gerçekleri bildikleri hâlde gizleyenlerin velileri
 (yöneticileri) ise tağuttur (istismarcı [dini kullanan] adamlardır).
 (O da) onları aydınlıktan karanlıklara (sürükleyip) çıkarır.
 Onlar cehennemliklerdir. Orada sonsuz kalıcıdır.

BÖLÜM 35

258. **ALLAH** kendisine hükümdarlık verdi diye (böbürlenerek)
 Rabbi hakkında İbrahim ile tartışanı görmedin mi?
 Hani İbrahim; "Benim Rabbim diriltir ve öldürür" demiş
 o da; "Ben de diriltir ve öldürürüm" demişti.

(*Bunun üzerine*) İbrahim;

“Şüphesiz Allah güneşi doğudan getirir
sen de onu batıdan getir” deyince kâfir şaşırıp kalır.
Zaten Allah zalimler topluluğunu hidâyete erdirmez.

259. Yahut altı üstüne gelmiş (*ıvıssız duran*) bir şehre uğrayan
kimseyi görmedin mi?

O; “Allah burayı ölümünden sonra nasıl diriltecek?” demişti.
Bunun üzerine Allah onu öldürüp yüzyıl ölü bıraktı
sonra diriltti ve ona sordu:

“Ne kadar (ölü) kaldın?” O (*ise*); “Bir gün veya
bir günden daha az kaldım” diye cevap verdi.

Allah şöyle dedi:

“Hayır yüz sene kaldın.

Böyle iken yiyeceğine ve içeceğine bak henüz bozulmamış.
Bir de eşeğine bak!

(*Böyle yapmamız*) seni insanlara ibret belgesi kılmamız içindir.

(*Eşeğin*) kemikler[*in*]e de bak,

nasıl onları bir araya getiriyor,

sonra onlara nasıl et giydiriyoruz?”

Kendisine bütün bunlar apaçık belli olunca şöyle dedi:

“Şimdi biliyorum ki;

şüphesiz Allah’ın gücü herşeye hakkıyla yeter.”

260. Hani İbrahim;

“Ey Rabbim! Bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster” demişti.

(*Allah ona*) “İnanmıyor musun?” deyince;

“Hayır (*inandım*) ancak kalbimin tatmin olması için” demişti.

“Öyleyse dört kuş tut.

Onları kendine alıştır.

Sonra onları parçalayıp

her bir parçasını bir dağın üzerine bırak.

Sonra da onları çağır.

Sana uçarak gelirler.

Bil ki, şüphesiz Allah;

mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.”

BÖLÜM 36

261. MALLARINI Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayanların durumu yedi başak bitiren ve her başağında yüz tane bulunan tek tanenin durumu gibidir. Allah dilediğine kat kat verir. Allah lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.
262. Mallarını Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayan sonra da harcadıklarının peşinden (*bunları*) başa kakmayan ve gönül incitmeyenlerin Rableri katında ödülleri vardır. Onlar için korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir.
263. Güzel bir söz ve bağışlama peşinden gönül kırma gelen bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah her bakımdan sınırsız zengindir, halimdir.
264. Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu; üzerinde biraz toprak bulunan ve maruz kaldığı şiddetli yağmurun kendisini çıplak bıraktığı bir kayanın durumu gibidir. Onlar kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Allah kâfirler topluluğunu hidâyete erdirmez.
265. Allah'ın rızasını kazanmak arzusuyla ve kalben mutmain olarak mallarını Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayanların durumu yüksekçe bir yerdeki güzel bir bahçenin durumu gibidir ki, bol yağmur alınca iki kat ürün verir.

Bol yağmur almasa bile ona çiseleme yeter.

Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

266. Herhangi biriniz ister mi ki,
içerisinde her türlü meyveye sahip bulunduğu,
içinden ırmaklar akan hurma ve üzüm ağaçlarından
oluşan bir bahçesi olsun;
himayeye muhtaç çocukları var iken ihtiyarlık gelip
kendisine çatsın derken bağı ateşli (*yıldırım*) bir kasırga
vursun da orası yanıversin?
Allah düşünesiniz diye size âyetlerini böyle açıklıyor.

BÖLÜM 37

267. EY İMAN EDENLER!

Kazandıklarınızın iyilerinden ve
yerden sizin için çıkardıklarımızdan
Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayın.

Kendinizin göz yummadan alıcısı olmayacağınız
bayağı şeyleri vermeye kalkışmayın ve bilin ki Allah;
her bakımdan zengindir, övülmeye lâyıktır.

268. Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve
size çirkinliği ve hayasızlığı emreder.
Allah ise size kendi katından mağfiret ve
bol nimet vadediyor. Şüphesiz Allah lütfu geniş olandır,
hakkıyla bilendir.
269. Allah Hikmet'i (*problemleri çözüme kavuşturma bilimini*)
dileyene (*o uğurda çalışana/gereğini yapana*) verir.
Kim Hikmet'e (*bilimsel gerçeklere*) ulaşmışsa
şüphesiz ona çokça hayır verilmiş demektir.
Bunu ancak akıl sahipleri anlar.
270. Allah yolunda her ne harcar veya
her ne adarsanız şüphesiz Allah onu bilir.
Zulmedenlerin yardımcıları yoktur.

271. Sadakaları açıktan verirseniz ne güzel!
Fakat onları gizleyerek fakirlere verirseniz;
bu sizin için daha hayırlıdır ve
günahlarınızdan bir kısmına da kefâret olur.
Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
272. Onları hidâyete erdirmek sana ait değildir.
Fakat Allah dileyeni (*gereklerini yerine getireni*)
hidâyete erdirir.
Hayır olarak ne harcarsanız kendiniz içindir.
Zaten siz ancak Allah'ın rızasını kazanmak için harcarsınız.
Hayır olarak her ne harcarsanız
-hiç hakkınız yenmeden- size tam karşılığı ödenir.
273. (*Sadakalar*);
kendilerini Allah yoluna (*ilim ve tebliğe*) adadığı için
yeryüzünde ticarete vakit ayırmayanlar içindir.
İffetleri sebebiyle (*isteyemeyip dilenmedikleri için*)
bilmeyen onları zengin sanır.
Sen onları yüzlerinden tanırsın.
İnsanlardan arsızca (*bir şey*) istemezler.
Siz hayır olarak ne verirseniz şüphesiz Allah onu bilir.

BÖLÜM 38

274. MALLARINI gece gündüz;
gizli ve açık Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayanlar var ya
onların Rableri katında ödülleri vardır.
Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olacak değildir
275. Riba[*] yiyenler,
ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar.

[*] Riba: Kur'an'ın indiği dönemde kişinin herşeyini; malını, ailesini ve hatta eşini elinden alabilmeyi yasal gören borçlandırma tuzağıdır. Bugün de kredi ve faiz sistemiyle kişiler borçlandırılarak, bu borç kişi tarafından ödenmediği takdirde; o kişinin aile düzeni bozulabilir. Bankalar ise kâr/zarar ortaklığı ile çalışabilirler.

Bu onların;

“Alışveriş de riba gibidir” demelerinden dolayıdır.

Oysa Allah alışverişi helâl ribayı haram kılmıştır.

Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de

(o öğüde uyararak) riba’dan vazgeçerse

artık önceden aldığı onun olur.

Durumu da Allah’a kalmıştır (dilerse Allah onu affeder).

Kim tekrar (riba’ya) dönerse işte onlar cehennemliklerdir.

Orada ebedi kalacaklardır.

276. Allah riba malını mahveder

sadakaları ise artırır (bereketlendirir).

Allah hiçbir günahkâr nankörü sevmez.

277. Şüphesiz iman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapan,

namazı dosdoğru/gereği gibi kılan ve

zekatı (çalışıp üreterek) verenlerin ödülleri Rableri katındadır.

Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır.

278. EY İMAN EDENLER! Allah’a karşı gelmekten sakının ve

eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz

riba’dan geriye kalanı bırakın.

279. Eğer böyle yapmazsanız Allah ve Rasûlüyle

savaşa girdiğinizi bilin!

Eğer tövbe edecek olursanız ana mallarınız sizindir.

Böylece siz ne başkalarına haksızlık etmiş olursunuz

ne de başkaları size haksızlık etmiş olur.

280. Eğer borçlu darlık içindeyse

ona eli genişleyinceye kadar mühlet verin.

Eğer bilerseniz (borcu) sadaka olarak bağışlamanız

sizin için daha hayırlıdır.

281. Öyle bir günden sakının ki; o gün hepiniz Allah’ın huzuruna

döndürülüp götürüleceksiniz.

Sonra herkese kazandığı amellerin karşılığı verilecek

ve

onlara asla haksızlık yapılmayacaktır.

BÖLÜM 39

282. EY İMAN EDENLER!

Belli bir süre için birbirinize borçlandığınız zaman
(veya herhangi bir konuda birbirinize söz verdiğiniz zaman)
 bunu yazın *(noter huzurunda bu sözünüzü imza altına alın.)*
 Aranızda bir yazıcı *(veya noter)* adaletle yazsın.
 Yazıcı Allah'ın bildirdiği şekilde yazmaktan kaçınmasın.
 Üzerinde hak olan *(borçlu)* da yazdırsın
 ve
 Rabbi olan Allah'tan korkup sakınsın da
 borçtan hiçbir şeyi eksik etmesin.
 Eğer borçlu akli ermeyen veya zayıf bir kimse ise
 ya da yazdıramıyorsa velisi adaletle yazdırsın.
(Bu işleme) şahitliklerine güvendiğiniz iki erkeği;
 eğer iki erkek olmazsa/bulamazsanız iki kadını şahit tutun.
 Bu onlardan *(erkek ya da kadınlardan)* biri unutacak olursa
 diğerinin ona hatırlatması içindir.
 Şahitler çağırıldıkları zaman *(gelmekten)* kaçınmasınlar.
 Az olsun çok olsun borcu süresine kadar yazmaktan
 çekinip üşenmeyin.
 Bu Allah katında adalete daha uygun,
 şahitlik için daha sağlam,
 şüpheye düşmemeniz için daha elverişlidir.
 Yalnız aranızda hemen alıp verdiğiniz peşin ticaret olursa
 onu yazmamanızdan ötürü üzerinize bir günah yoktur.
 Alışveriş yaptığınız zaman da şahit tutun.
 Yazana da şahide de bir zarar verilmesin.
 Eğer aksini yaparsanız bu sizin için günahkârca
 bir davranış olur.
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Allah size öğretiyor. Allah herşeyi bilir.

283. Eğer yolculukta olur da bir yazıcı (*veya noter*) bulamazsanız o zaman alınmış rehinler yeterlidir.
Eğer birbirinize güvenerseniz kendisine güvenilen kimse emanetini (*borcunu*) ödesin ve Rabbi Allah'tan sakınsın. Bir de şahitliği gizlemeyin. Kim şahitliği gizlerse şüphesiz onun kalbi günahkârdır. Allah yaptıklarınızı hakkıyla bilendir.

BÖLÜM 40

284. GÖKLERDEKİ herşey yerdeki herşey Allah'ındır. İçinizdekini açığa vursanız da gizleseniz de Allah sizi onunla sorguya çeker de dilediğini (*iyileri*) bağışlar, dilediğine (*kötülere*) azap eder. Allah'ın gücü herşeye hakkıyla yeter.
285. Rasûl Rabbinden kendisine indirilene iman etti, müminler de (*iman ettiler*). Her biri; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve rasûllerine iman ettiler ve şöyle dediler: "O'nun rasûllerinden hiçbirini (*diğerinden*) ayırdetmeyiz." Şöyle de dediler: "İşittik ve itaat ettik. Ey Rabbimiz! Senden bağışlanma dileriz. Sonunda dönüş yalnız Senin katınadır/huzurunadır."
286. Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyden sorumlu tutar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına kötülük de kendi zararınadır.

(ŞÖYLE diyerek dua ediniz): "EY RABBİMİZ!
Unutur ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma!

EY RABBİMİZ!

Bize bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme.

EY RABBİMİZ!

Bizi gücümüzün yetmediği şeylerden sorumlu tutma!

Bizi affet, bizi bağışla, bize acı!

SEN bizim Mevlâmızsın.

Ayetlerini çarpıtan (*gerçek anlamının üzerini örten*)

kâfir insanlara karşı bize yardım et.”

ENFAL SURESİ

İniş Sırası: 88 • Mushaf Sırası: 8 • Medeni Sure • 75 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. (EY MUHAMMED!) Sana ganimetler hakkında soruyorlar.
De ki: "Ganimetler[in dağılımı];
Allah'a (Allah'ın önermesine göre)
ve
Rasûlüne aittir (Rasûl/Devlet tarafından dağıtılır). O hâlde
eğer müminler iseniz Allah'a karşı gelmekten sakının,
aranızı düzeltin, Allah ve Rasûlüne itaat edin."
2. Müminler ancak o kimselerdir ki,
Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir.
O'nun ayetleri kendilerine okunduğu zaman
onların imanlarını artırır.
Onlar sadece Rablerine tevekkül ederler.
3. Onlar namazı gereği gibi kılan,
kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden
Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayan kimselerdir.
4. İşte onlar gerçekten müminlerdir.
Onlara Rableri katında yüksek mertebeler,
bağışlanma ve cömertçe yaratılmış rızık vardır.
5. NASIL Kİ Rabbin seni haklı gerekçelerle evinden çıkarmıştı.
Müminlerden bir grup ise bu konuda kesinlikle isteksizlerdi.
6. Gerçek apaçık ortaya çıktıktan sonra
sanki göz göre göre ölüme sürülüyorlarmış gibi
seninle o konuda tartışıyorlardı.
7. Hani Allah;
size iki taifeden birini o sizindir diye vadediyordu.
Siz de güçsüz olanın sizin olmasını istiyordunuz.

Oysa Allah sözleriyle hakkı meydana çıkarmak ve saldırgan kâfirlerin ardını kesmek istiyordu.

8. Bu, suçlular hoşlanmasa da Allah'ın gerçeği ortaya çıkarması ve yanlış olanı ortadan kaldırması içindi.
9. Hani Rabbinizden yardım istiyor yalvarıyordunuz. O da; "Ben size art arda bin melekle yardım ediyorum" diye cevap vermişti.
10. Allah bunu sadece bir müjde olsun ve onunla kalpleriniz yatışsın diye yapmıştı. Yoksa yardım ancak Allah katındandır. Şüphesiz Allah; mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

BÖLÜM 2

11. HANİ (Allah) kendi tarafından bir güvenlik olarak sizi hafif bir uykuya daldırıyor; sizi temizlemek, sizden şeytanın vesvesesini gidermek, kalplerinizi pekiştirmek ve ayaklarınızı sağlam bastırmak için üzerinize gökten yağmur yağdırıyordu.
12. Hani Rabbin meleklerle; "Ben sizinle beraberim. İman edenlere sebat/direnme gücü (*ile destek*) verin. Ben saldırgan kâfirlerin kalplerine korku salacağım. Şimdi vurun boyunlarının üstüne. Vurun onların bütün parmaklarına" diye vahyediyordu.
13. Bu, onların Allah'a karşı gelmeleri ve Rasûlüne zulüm yapmalarındandır. Her kim de Allah'a karşı gelir ve Rasûlüne zulüm yaparsa bilsin ki; Allah'ın cezası şiddetlidir.
14. İşte şimdi siz tadın onu! Kâfirlere bir de cehennem azabı vardır.

15. EY İMAN EDENLER!

Savaş düzeninde iken saldırgan kâfirlerle karşılaştığınızda sakın onlara arkanızı dönmeyin/dönerek kaçmayın.

16. -Savaş taktiği olarak düşmanı vurmak için çekilme ya da

diğer bir birliğe katılmak durumu hariç- böyle bir günde her kim onlara arkasını dönerse/dönüp kaçarsa mutlaka o; Allah'ın gazabına uğramış olur.

Onun varacağı yer de cehennemdir.

Ne kötü varılacak yerdir orası!

17. Onları siz kendi arzunuz ile öldürmediniz.

(Sizinle savaşı onlar başlattıkları için) Allah onları öldürmenize izin verdi.

Attığın[oklar]ı arzu ederek atmadın.

Allah atmanıza müsaade etti.

Müminlere yapılanların karşılığını vermek için!

Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.

18. İşte durum bu!

Bir de Allah kâfirlerin tuzağını zayıf düşürendir.

19. (Ey inkârcılar!) Eğer fetih istiyorsanız işte size fetih geldi.

Eğer vazgeçerseniz bu sizin için daha hayırlı olur.

Eğer dönerseniz Biz de döneriz.

Çok olsa bile topluluğunuz size hiç fayda vermez.

Çünkü Allah müminlerle beraberdir.

BÖLÜM 3

20. EY İMAN EDENLER!

Allah'a ve Rasûlüne itaat edin

ve

(Kur'an'ı) dinlediğiniz hâlde ondan yüz çevirmeyin.

21. İşitmedikleri hâlde; "İşittik" diyenler gibi de olmayın.

22. Şüphesiz yeryüzünde yürüyen canlıların Allah katında en kötüsü akıllarını kullanmayıp (*gerçekleri*) duymak istemeyenler, (*hakikatleri*) söylemek istemeyenlerdir.
23. Allah onlarda bir hayır (*hakka yöneliş*) olduğunu bilseydi elbette onların işitmelerine yardım ederdi. Onlarda yöneliş olmadığı için işitseler bile mutlaka yine yüz çevirerek dönüp giderlerdi.
24. Ey iman edenler!
Size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman Allah'ın ve Rasûlü'nün çağrısına uyun ve bilin ki Allah, kişinin kalbinden/aklından geçeni bilir.
Yine bilin ki, O'nun huzurunda toplanacaksınız.
25. İcinizden sadece zulmedenlere erişmekle kalmayacak olan bir azaptan sakının ve bilin ki Allah, azabı çetin olandır.
26. O vakit hatırlayın ki, siz yeryüzünde güçsüz ve zayıf idiniz; insanların sizi kapıp götürmesinden korkuyordunuz. Derken Allah sizi barındırdı yardımıyla destekledi ve sizi temiz şeylerden rızıklandırdı ki şükredesiniz.
27. EY İMAN EDENLER! Allah'a ve Rasûlüne hainlik etmeyin. Bile bile kendi emanetlerinize de hainlik etmeyin.
28. Bilin ki mallarınız ve çocuklarınız açığa çıkar[ıl]ma aracı[nız]dır. Allah katında ise büyük bir ödül vardır.

BÖLÜM 4

29. EY İMAN EDENLER!
Eğer Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız;
O size iyiyi kötüden ayırt edecek bir anlayış[ı/furkanı] verir ve sizin kötülüklerinizi örter, sizi bağışlar.
Allah büyük lütuf sahibidir.

30. **HANİ** kâfirler seni tutuklamak veya öldürmek ya da (*Mekke'den*) çıkarmak için bir plân yapıyorlardı. Onların bir plânı varsa Allah'ın da bir plânı vardı. Allah plân yapanların (*ve plânları boşa çıkarınların*) en hayırlısıdır.
31. **ONLARA** karşı ayetlerimiz okunduğu zaman; “Duyduk, istesek biz de bunun benzerini elbette söyleriz. Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir” dediler. Hani onlar; “Ey Allahım, eğer şu (Kur'an) senin katından inmiş hak (kitap) ise hemen üzerimize gökten taş yağdır veya bize çok acıklı bir azap getir” demişlerdi.
33. Oysa sen onların içinde (*yaşıyor*) iken Allah onlara (*helâk/toplu imha ile*) azap edecek değildi. Bağışlanma dilerlerken de Allah onlara azap edecek değildir.
34. Onlar Mescid-i Haram'dan (*müminleri*) alıkoyarken ve oranın bakımına ehil de değillerken, Allah onlara ne diye azap etmesin? Oranın bakımına ehil olanlar ancak Allah'a karşı gelmekten sakınanlardır. Fakat onların birçoğu bilmiyor.
35. Onların (*müşriklerin*) Kâbe'nin yanında kıldıkları namazları (*ibadetleri/duaları*) ıslık çalıp el çırpma gibi bir şeydir. Öyle ise (*ey müşrikler*) inkâr etmekte olduğunuzdan dolayı tadın azabı.
36. **ŞÜPHE** yok ki, inkâr edenler; mallarını Allah yolundan alıkoymak için harcarlar ve daha da harcayacaklardır. Sonra bu mallar onlara bir iç acısı olacak, sonra da yenilgiye uğrayacaklardır. İnkâr edenler toplanıp cehenneme sürüleceklerdir.

37. Allah; pis olanı temizden ayırır, pis olanların hepsini birbiri üstüne koyup yığarak cehenneme koyar. İşte onlar ziyana uğrayanların ta kendileridir.

BÖLÜM 5

38. **İNKÂR EDENLERE** söyle:
Eğer (*iman edip, düşmanlık ve savaştan*) vazgeçerlerse geçmiş günahları bağışlanır.
Eğer (*düşmanlık ve savaşa*) dönerlerse öncekilere uygulanan ilâhi sünnet/kanun/yasa devam etmiş olacaktır.
39. Baskı ve şiddet kalmayınca ve din (*insan hak ve özgürlükleri; saldırganlara karşı ne yapılması gerektiği konusunda, Allah'ın hükümleri*) tamamen Allah'ın dediği şekilde uygulanıncaya kadar onlarla savaşın.
Eğer vazgeçerlerse şüphesiz ki Allah; onların yaptıklarını hakkıyla görendir.
40. Eğer yüz çevirirlerse bilin ki, Allah sizin dostunuzdur. O ne güzel dosttur ve O ne güzel yardımcıdır!
41. **BİLİN Kİ** ganimet olarak aldığınız herhangi bir şeyin beşte biri mutlaka Allah'a (*Allah'ın önerdiklerine*) ve Rasul'e, onun yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolculara aittir. Eğer siz Allah'a ve hak ile bâtilin birbirinden ayrıldığı o gün, -yani iki ordunun karşılaştığı o gün- kulumuza indirdiklerimize inanıyorsanız (*buna uyarınız*). Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.
42. **HANİ** siz vadinin (*Medine'ye*) yakın tarafında onlar uzak tarafında (*işkence gördükleri için Mekke'den kaçan müminlerin bıraktığı eşyaların satılmak üzere Şam'a doğru taşındığı*) kervan sizin aşağıdaydı.

Şayet buluşmak üzere sözleşmiş olsaydınız dahi bu şekilde bir araya gelemezsiniz.

Fakat Allah adaleti gerçekleştirmek için buna izin verdi ki; helâk olan açık bir delil ile helâk olsun, yaşayan da açık bir delille yaşasın.

Şüphesiz Allah elbette hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.

43. Hani Allah sana onları rüyada az gösteriyordu. Eğer sana onları çok gösterseydi elbette gevşeyip o iş hakkında birbirinizle çekişirdiniz. Fakat Allah (*sizi*) bundan korudu. Çünkü O göğüslerin özünü hakkıyla bilendir.
44. Hani o gün karşılaştığınız zaman; savaş başlamadan önce onları gözlerinize az gösteriyor, sizi de onların gözlerinde (*korkup gitmesinler diye*) azaltıyordu ki, Allah adaleti gerçekleştirisin. Sonunda bütün işlere izin vermek Allah'a aittir..

BÖLÜM 6

45. EY İMAN EDENLER!
Bir toplulukla karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah'ı çok anın ki, kurtuluşa eresiniz.
46. Allah'a ve Rasûlüne itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin. Sonra gevşersiniz ve gücünüz, devletiniz elden gider. Sabırlı olun. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.
47. Şımarıp böbürlenmek, insanlara gösteriş yapmak ve Allah yolundan alıkoymak için yurtlarından çıkanlar gibi olmayın. Allah onların yaptıklarını kuşatıcıdır.
48. Hani şeytan onlara yaptıklarını süslemiş ve: "Bugün artık insanlardan size galip gelecek yok, mutlaka ben de size yardımcıyım" diye (*zihinlere düşünceler veriyordu*).

Fakat iki taraf yüz yüze gelince verdiği sözden dönüp;
 “Ben sizden uzağım.
 Çünkü ben sizin görmediğiniz şeyleri görüyorum.
 Ben Allah’tan korkarım.
 Allah cezası çetin olandır” demişti.

BÖLÜM 7

49. **HANİ** münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunan kimseler;
 “Bunları dinleri aldatmış” diyorlardı.
 Halbuki kim Allah’a tevekkül ederse hiç şüphesiz Allah;
 mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
50. **MELEKLER** kâfirlerin yüzlerine
 ve
 artlarına/sırtlarına vura vura:
 “Haydi tadın yangın azabını” diyerek canlarını aldığında
 bir görseydin!
51. (*Ey saldırgan kâfirler!*)
 Bu sizin ellerinizin önceden yaptığının karşılığıdır.
 Yoksa Allah kullarına zulmedici değildir.
52. Bunların durumu tıpkı Firavun ailesi
 ve
 onlardan öncekilerin durumu gibidir.
 Allah’ın ayetlerini inkâr etmişler,
 Allah da kendilerini günahları sebebiyle hemen yakalamıştı.
 Şüphesiz Allah; kuvvetlidir, azabı çetin olandır.
53. Bunun sebebi şudur:
 Bir toplum kendilerinde bulunanı değiştirmedikçe
 Allah onlara verdiği bir nimeti değiştirmez.
 Şüphesiz Allah; hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
54. Bunların durumu tıpkı Firavun ailesi ve
 onlardan öncekilerin durumu gibidir.

Onlar Rablerinin ayetlerini yalanlamışlar,
Biz de onları günahları sebebiyle helâk etmiştik ve
Firavun ailesini de suda boğmuştuk.
Hepsi de zalim kimselerdi.

55. ŞÜPHE SİZ Allah katında
yeryüzünde yürüyen canlıların en kötüsü
inkâr eden[*saldırgan kâfirler*]dir. Artık onlar inanmıyorlar.
56. ONLAR kendileriyle antlaşma yaptığın
sonra da her defasında antlaşmalarını
hiç çekinmeden bozan kimselerdir.
57. Eğer onları savaşta yakalarsan bunlar[*a vereceğin ceza*] ile
arkalarındakileri de dağıt ki ibret alsınlar.
58. (*Antlaşma yaptığın*) bir kavmin
hainlik etmesinden endişe edersen
sen de antlaşmayı bozduğunu aynı şekilde onlara bildir.
Çünkü Allah hainleri sevmez.

BÖLÜM 8

59. İNKÂR EDEN saldırganlar
asla yakayı kurtardıklarını sanmasınlar.
Çünkü onlar (Allah'ı) aciz bırakamazlar.
60. Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet
ve
savaş atları/gereçleri/mühimmatı hazırlayın.
Onlarla Allah'a düşman olanı, size düşman olanı ve
bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah'ın bildiği
size düşmanlık yapanları korkutursunuz.
Allah'ın tavsiye ettiği şekilde her ne harcarsanız
karşılığı size tam olarak ödenir.
Size zulmedilmez.

61. EĞER onlar barıştan yana olurlarsa
sen de barıştan yana ol ve Allah'a güven.
Çünkü O hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
62. Eğer seni aldatmak isterlerse şüphesiz Allah sana yeter.
O ki seni yardımını ile ve müminlerle destekledi.
63. Ve onların/müminlerin kalplerini O kaynaştırdı.
(O mümin/inanmış kimseler ki),
uğrunda yeryüzündeki şeylerin hepsini verseydin
onların kalplerini kaynaştıramazdın.
Allah onların bir araya gelmesine izin verdi.
Şüphesiz O;
mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
64. Ey Nebi! Sana ve sana tabi olan müminlere Allah yeter.

BÖLÜM 9

65. EY NEBİ!
Müminleri (*size savaş açanlara karşı*) savaşa teşvik et.
Eğer içinizde sabırlı/tahammül sahibi yirmi kişi bulunursa
ikiyüz kişiye galip gelirler.
Eğer içinizde (*sabırlı/tahammüllü*) yüz kişi bulunursa
inkâr edenlerden bin kişiye galip gelirler.
Çünkü onlar akıllarını kullanmayan bir kavimdir.
66. Şimdi ise Allah yükünüzü hafifletti ve
sizde muhakkak bir zaaf olduğunu bildi.
Eğer içinizde sabırlı/tahammül gösteren yüz kişi olursa,
iki yüz kişiye galip gelirler. Eğer içinizde bin kişi olursa
Allah'ın izniyle iki bin kişiye galip gelirler.
Allah sabredenlerle/zorluğa tahammül edenlerle beraberdir.
67. YERYÜZÜNDE saldırganları/teröristleri tamamıyla sindirip;
güvenliği, düzeni sağlamadıkça hiçbir Nebiye
(*fidye almak için*) esir almak yakışmaz.

Siz geçici dünya menfaatini istiyorsunuz halbuki Allah ahireti (*kazanmanızı*) istiyor.

Allah; mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

68. Eğer Allah'ın daha önce verilmiş bir sözü/hükmü olmasaydı aldığınız şey[*fidye*]den dolayı size büyük bir azap dokunurdu.

69. Artık elde ettiğiniz ganimetten helâl

ve

temiz olarak yiyin.

Allah'a karşı gelmekten sakının.

Şüphesiz Allah; çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

BÖLÜM 10

70. EY NEBİ! Elinizdeki esirlere söyle:

Eğer Allah; kalplerinizde (*iman, ihlâs, iyi niyet gibi*)

bir hayır (*olduğunu*) bilirse

sizden alınan fidyeden daha hayırlısını size verir

ve

sizi bağışlar.

Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

71. Eğer sana hainlik etmek isterlerse

(*bil ki*) onlar daha önce Allah'a da hainlik etmişlerdi de

Allah onlara karşı (*sana*) imkân vermişti.

Allah hakkıyla bilendir, doğru hüküm/karar verendir.

72. İMAN EDİP hicret eden

ve

Allah'ın tavsiye ettiği şekilde mallarıyla,

canlarıyla (*saldırganlara karşı*) cihat edenler

ve

(*muhacirleri*) barındırıp (*onlara*) yardım edenler var ya

işte onlar birbirlerinin velileridir/dostlarıdır.

İman edip hicret etmeyenlere gelince hicret edinceye kadar onların velâyetleri (*güvenlikleri*) size ait değildir.

Eğer din konusunda sizden (*kültürel*) yardım isterlerse sizinle aralarında sözleşme bulunan bir kavme karşı olmadıkça yardım etmek üzerinize borçtur. Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

73. İnkâr edenler de birbirlerinin velileridir/dostlarıdır.

Eğer siz bunların gereğini yapmazsanız yeryüzünde bir karışıklık ve büyük bir bozulma olur.

74. İman edip hicret eden

ve

Allah yolunda (*saldırganlara karşı*) cihat edenler

ve

(*muhacirleri*) barındırıp (*onlara*) yardım edenler var ya; işte onlar gerçek müminlerdir.

Onlar için bir bağışlanma ve bol bir rızık vardır.

75. Daha sonra iman edip hicret eden

ve

sizinle birlikte (*saldırganlara karşı*) cihat edenlere gelince işte onlar da sizdendir.

Allah'ın kitabınca kan (*bağı olan*) akrabaları birbirlerine (*vâris olmaya*) daha lâyıktırlar.

Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.

AL-İ İMRAN SURESİ

İniş Sırası: 89 • Mushaf Sırası: 3 • Medeni Sure • 200 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lâm, Mîm.
2. ALLAH kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayandır. Diri'dir, Kayyum'dur (Ölümsüz Başkandır, İmparatordur).
3. Kitabı sana kendinden öncekileri tasdik edici olarak hak ile indirdi.
Tevrat'ı ve İncil'i de O indirdi.
4. Daha önce insanlar için hidâyet (*hayat rehberi*) olarak; Furkan'ı (*doğru ile yanlış arasındaki farkı göstereni*) indirmişti. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler için pek çetin azap vardır. Allah mutlak galiptir, intikam sahibidir.
5. Şüphe yok ki; ne yerde ne de gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.
6. Size rahimlerde istediği gibi şekil veren O'dur. O'ndan başka İlâh yoktur. Mutlak galiptir, hikmet sahibidir.
7. SANA kitabı indiren de O'dur. Ondan bazı ayetler muhkemdir (*manâsı açık*) ki, onlar kitabın anasıdır, diğerleri de müteşâbihtir (*zamanla açıklanacak olandır*).^[*]

[*] Örneğin 1400 yıl önce: "Sen o dağları duruyor sanırsın. Halbuki onlar bulutlar gibi geçer giderler" ayeti Müteşabihti. Günümüzde uzaya çıkılıp, Dünyaya bakılınca dağların Dünya ile birlikte dönüşü anlaşıldı. Böylece muhkem ayet haline geldi.

Kalplerinde eğrilik/hastalık olanlar;
fitne aramak ve kendilerince yorumlamak için
onun müteşâbihlerine yönelirler. Müteşâbih ayetlerin
tevilini/yorumunu/neyi anlatmak istediğini Allah bilir.
İlim'de derinleşenler: "Biz buna inandık
hepsi de Rabbimizin katındandır" derler.
Neden muhkem ve müteşâbih ayetler olduğunu ancak
akl-ı selîm (*aklını kullanan ilim*) sahipleri düşünüp anlar.

8. (*Onlar şöyle yalvarırlar*): "Rabbimiz!
Biz hidâyeti (*doğru hayat rehberini*) anladıktan sonra
kalplerimizi eğriltmek istemiyoruz!
Bize katından bir rahmet (*iyilik*) bahşet.
Şüphesiz Sen çok bahşedensin."
9. "Rabbimiz! Şüphesiz Sen hakkında şüphe olmayan
bir günde insanları toplayacaksın.
Şüphesiz Allah vadinden dönmez."

BÖLÜM 2

10. ŞÜPHE SİZ inkâr edenlere;
ne malları ne de evlatları Allah'a karşı hiçbir fayda sağlamaz.
Onlar cehennem/ateşin yakıtıdırlar.
11. (*Bunların durumu*) Firavun ailesinin
ve
onlardan öncekilerin durumu gibidir:
Ayetlerimizi yalanladılar.
Allah da onları günahlarıyla yakaladı.
Allah azabı çok şiddetli olandır.
12. İnkâr edenlere de ki: "Siz mutlaka yenilgiye uğrayacak ve
toplanıp cehenneme doldurulacaksınız.
Orası ne fena kalınacak yerdir!"
13. Şüphesiz karşı karşıya gelen iki toplulukta sizin için
bir ibret vardır:

Bir topluluk Allah yolunda eziyete uğradıkları için çarpışıyordu.

Saldırgan kâfirler savaş başladıktan sonra (*Müminleri*) kendilerinin iki katı görüyorlardı.^[*]

Allah da dilediğini yardımıyla destekliyordu.
Basireti olanlar için bunda elbette ibret vardır.

14. **KADINLAR**, oğullar, yük yük altın ve gümüş, salma (*serbest dolaşan*) atlar, davarlar ve ekinler gibi nefsin şiddetle arzuladığı şeyler insanlara süslü göründü.
Bunlar dünya hayatının geçimliğidir.
Oysa asıl varılacak güzel yer ancak Allah'ın katındadır.
15. De ki: "Size onlardan daha hayırlısını haber vereyim mi? Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için Rableri katında içinden ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır".
Allah kullarını hakkıyla görendir.
16. O Allah'tan korkanlar:
"Ey Rabbimiz şüphesiz biz iman ettik, Sen de günahlarımızı bağışla ve bizi cehennem azabından koru" diyenler.
17. Sabredenler, doğrular, Allah'a itaatle boyun eğenler, mallarını Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayanlar ve seherlerde (Allah'tan) bağışlanma dileyenlerdir.
18. **ALLAH** adaleti ayakta tutarak kendinden başka İlâh olmadığına şahitlik etti.
Melekler ve ilim sahipleri de (*şahitlik ettiler*).

[*] Enfal Suresi, 44. ayette savaş başlamadan önce Müminleri az görüyorlar. Al-i İmram Suresi 13. ayette ise SAVAŞ BAŞLADIKTAN SONRA Müminleri çok görerek psikolojik olarak çöküyorlardı.

- O'ndan başka İlâh yoktur.
 O mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
19. Şüphesiz Allah katında Din İslâm'dır.
 Kitap verilmiş olanlar kendilerine ilim geldikten sonra
 sırf aralarındaki ihtiras
 ve
 aşırılık yüzünden ayrılığa/ihtilafa düştüler.
 Kim Allah'ın ayetlerini inkâr ederse bilsin ki;
 Allah hesabı çok çabuk görendir
20. Seninle tartışmaya girişirlerse de ki:
 "Ben bana uyanlarla birlikte kendi özümü
 Allah'a teslim ettim."
 Kendilerine kitap verilenlere
 ve
 (kitap verilmeyen/kitap nedir bilmeyen) ümmilere de ki:
 "Siz de İslâm'ı kabul ettiniz mi?"
 Eğer İslâm'a girerlerse hidâyete (*huzura*) ermiş olurlar.
 Yok eğer yüz çevirirlerse sana düşen şey ancak duyurmaktır.
 Allah kullarını hakkıyla görendir.

BÖLÜM 3

21. ALLAH'ın ayetlerini inkâr edenler,
 Nebileri haksız yere öldürenler,
 insanlardan adaleti emredenleri öldürenler var ya,
 onları çok acıklı bir azap ile müjdele!
22. Onlar yaptıkları dünyada da ahirette de
 boşa gitmiş kimselerdir.
 Onların hiç yardımcıları da yoktur.
23. Kendilerine Kitap'tan bir pay verilenleri görmüyor musun ki,
 aralarında hüküm vermesi için
 Allah'ın Kitabı'na çağrılıyorlar da
 sonra içlerinden bir kısmı yüz çevirerek dönüp gidiyor.

24. Bunun sebebi onların;
 “Bize ateş sadece sayılı günlerde dokunacaktır” demeleridir.
 Uydurup durdukları şeyler dinleri konusunda
 kendilerini aldatmıştır.
25. Bakalım kendilerini
 o geleceğinde hiç şüphe olmayan gün için
 bir araya topladığımız ve hiç kimseye haksızlık edilmeden
 herkese kazandığı tamamen ödendiği zaman
 hâlleri nice olacaktır.
26. **DE Kİ:** “Ey mülkün/hayatın sahibi olan Allah’ım!
 sen mülkü (*kimsenin çalışmakla kazanamayacağı şeyleri;*
nübüvveti, mucizeleri, hayatı, canı) dilediğine verirsin.
 Dilediğinden de mülkü
 (*kimsenin çalışmakla kazanamayacağı şeyleri; hayatı, canı da*)
 çeker alırsın.
 Dilediğini aziz edersin dilediğini zelil edersin.
 Hayır Senin elindedir.
 Şüphesiz Sen herşeye hakkıyla güç yetirensin.”
27. “Geceyi gündüze katarsın (*geceleri kısaltırsın*)
 gündüzü geceye katarsın (*gündüzleri de uzatırsın*).
 Diriyi öldürürsün ölüyü de diriltirsin.
 Dilediğine de hesapsız rızık yaratırsın.”
28. **MÜMİNLER** müminleri bırakıp inkârcıları dost edinmesin.
 Kim böyle yaparsa Allah ile bir ilişiği kalmaz.
 Ancak onlardan (*gelebilecek tehlikeden*) korunmanız başkadır.
 Allah asıl sizi kendisine karşı dikkatli olmanız konusunda
 uyarmaktadır.
 Çünkü dönüş Allah’ın huzurudur.
29. De ki:
 “İçinizdekini gizleseniz de açığa vursanız da Allah onu bilir.
 Göklerdeki herşeyi yerdeki herşeyi de bilir.
 Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.”

30. Herkesin yaptığı iyiliği ve yaptığı kötülüğü hazır bulacağı günde kişi kötülükleri ile kendi arasında uzak bir mesafe bulunmasını ister. Yine Allah sizi kendisine karşı dikkatli olmanız hakkında uyarmaktadır. Allah kullarını çok esirgeyicidir.

BÖLÜM 4

31. **DE Kİ:** “Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”
32. **De ki:** “Allah’a ve Rasûl’e itaat edin.”
Eğer yüz çevirirlerse şüphe yok ki Allah kâfirleri sevmez.
33. **ALLAH;** Adem’i, Nuh’u, İbrahim ailesini ve İmran ailesini alemlerin üzerine seçti.
34. Bunlar birbirinden gelme zürriyettir. Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
35. **HANİ** İmran’ın karısı; “Rabbim! Karnımdaki çocuğu sırf Sana hizmet etmek üzere adadım. Benden kabul et. Şüphesiz Sen hakkıyla işitensin, hakkıyla bilensin” demişti.
36. Onu doğurunca;
“Rabbim!” dedi,
“Onu kız doğurdum.”
-Oysa Allah onun ne doğurduğunu çok iyi biliyordu.
“Erkek kız gibi değildir. Ona Meryem adını verdim. Onu ve soyunu kovulmuş şeytandan Senin korumana bırakıyorum.”

37. Bunun üzerine Rabbi onu güzel bir şekilde kabul buyurdu ve onu güzel bir şekilde yetiştirdi.
Zekeriya'yı da onun bakımıyla görevlendirdi.
Zekeriya onun bulunduğu yere her girişinde yanında bir yiyecek bulurdu.
"Meryem! Bu sana nereden geldi?" derdi.
O da: "Bu Allah katından" diye cevap verdi.
Zira Allah dilediğine hesapsız rızık yaratır.
38. Orada Zekeriya Rabbine dua etti:
"Rabbim! Bana katından temiz bir nesil bahşet.
Şüphesiz Sen duayı hakkıyla işitensin" dedi.
39. Zekeriya mabette namaz kılarken melekler ona:
"Allah sana kendisinden gelen bir kelimeyi
(İsa'yı) doğrulayıcı, efendi, nefesine hakim ve
salihlerden bir Nebi olarak Yahya'yı müjdeler" diye
seslendiler.
40. Zekeriya; "Ey Rabbim! Bana ihtiyarlık gelip çatmışken ve eşim de kısırken benim nasıl çocuğum olabilir?" dedi.
Allah; "Öyledir ama Allah dilediğini yapar" dedi.
41. Zekeriya; "Rabbim!
(Çocuğum olacağına dair) bana bir alâmet/işaret ver" dedi.
Allah da şöyle dedi:
"Senin için işaret/alâmet insanlarla üç gün konuşamaman
ancak işaretleşebilmendir.
Ayrıca Rabbini çok an, sabah akşam tesbih et."

BÖLÜM 5

42. HANİ MELEKLER: "Ey Meryem! Allah seni seçti.
Seni tertemiz yaptı ve seni dünya kadınlarına üstün kıldı."
43. "Ey Meryem! Rabbine divân/kıyam dur.
Secde et ve (O'nun huzurunda)
rükû edenlerle beraber rüku et" demişlerdi.

44. *(Ey Muhammed)* Bunlar sana vahyettiğimiz gayb haberlerindedir.
Meryem'i kim himayesine alıp koruyacak diye kalemlerini *(kur'a için)* atarlarken sen yanlarında değildin.
(Bu konuda) tartışırken de yanlarında *(sen)* yoktun.
45. Hani melekler şöyle demişti: "Ey Meryem! Allah seni kendi tarafından bir kelime ile müjdeliyor ki, adı Meryem oğlu İsa Mesih'tir. Dünyada da ahirette de itibarlı ve Allah'a çok yakın olanlardandır."
46. "O beşikte de yetişkin çağında da insanlarla konuşacak salihlerden olacaktır.
47. (Meryem): "Ey Rabbim! Bana bir beşer dokunmamışken benim nasıl çocuğum olur?" dedi.
(Melek); "Öyle ama Allah dilediğini yaratır.
O bir şeyin olmasını dilediğinde ona sadece "ol" der, o da hemen oluşmaya başlar" dedi.
48. "Ve Allah ona kitabı,
hikmeti *(akıl ve bilim ışığında kitap ile hükmetmeyi)*,
Tevrat ve İncil'i öğretecek.
49. Allah onu İsrailoğullarına bir rasûl olarak gönderecek"
(ve o onlara şöyle diyecek):
"Şüphesiz ben size Rabbinizden bir mucize getirdim.
Ben çamurdan kuş şeklinde bir şey yapar
ona *(Allah'ın onun için yarattığı ruhunu)* üflerim.
O da Allah'ın izniyle hemen kuş oluverir.
Körü ve alacalıyı iyileştiririm
ve
Allah'ın izniyle/emriyle ölüleri diriltirim.
Evlerinizde ne yiyip ne biriktirdiğinizi size haber veririm.
Eğer müminler iseniz bunda sizin için elbette
bir ibret vardır."
50. "Benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı/tasdik edici olarak
ve size haram kılınan bazı şeyleri helâl kılmak için
gönderildim ve Rabbiniz tarafından size bir mucize

- (*nübüvvetin belgelerini*) de getirdim.
Artık Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.”
51. “Şüphesiz Allah benim de Rabbim sizin de Rabbinizdir. Öyleyse O'na ibadet edin. İşte bu doğru yoldur.”
52. İSA onların inkârlarını sezince;
“Allah yolunda yardımcılarım kim?” dedi.
Havariler: “Biziz Allah yolunun yardımcıları.
Allah'a iman ettik. Şahit ol biz müslümanlarız” dediler.
53. “Rabbimiz! Senin indirdiğine iman ettik ve Rasûl'e de uyduk/itaat ettik.
Artık bizi (*gerçeğe*) şahitlik edenlerle beraber yaz.”
54. Onlar bir plân yaptı. Allah da bir plân yapar.
Allah plân yapanların en hayırlısıdır.

BÖLÜM 6

55. HANİ Allah şöyle buyurmuştu: “Ey İsa!
Şüphesiz seni (*onlar değil*) Ben vefat ettireceğim/öldüreceğim
ve seni (*herkes gibi öldürerek ruhunu*) kendi katıma
yükselteceğim.
İnkâr edip suikast düzenleyenlerin içinden
seni kurtaracağım ve sana uyanları kıyâmete kadar
kâfirlerin üstünde tutacağım.
Sonra dönüşünüz yalnızca Bana'dır.
Ayrılığa düştüğünüz şeyler hakkında aranızda
Ben hükmedeceğim.”
56. “İnkâr edenlere gelince onlara dünyada da ahirette de
şiddetli bir şekilde azap edeceğim.
Onların hiç yardımcıları da olmayacaktır.”
57. “İman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara gelince,
Allah onların ödüllерinin tam karşılığını verecektir.
Allah zalimleri sevmez.”

58. (EY MUHAMMED!) Bunu Biz sana ayetlerden
ve
Hikmet dolu Kur'an'dan okuyoruz.
59. Şüphesiz Allah katında İsa'nın durumu/yaratılışı, Adem'in
yaratılışı/durumu ile aynıdır (her ikisi de babasız yaratıldı):
(İsa'yı Meryem Anadan) Onu (Adem'i) toprak[ana]dan yarattı.
Sonra ona "ol" dedi. O (Adem) oluşmaya başladı.
60. Hak Rabbindendir. O hâlde sakın şüphe edenlerden olma!
61. Sana (gerekli) bilgi geldikten sonra artık kim bu konuda
seninle tartışacak olursa de ki:
"Gelin oğullarımızı ve oğullarınızı,
kadınlarımızı ve kadınlarınızı çağıralım.
Biz de siz de toplanalım.
Sonra gönülden dua edelim de Allah'ın lânetini (kahrını)
(aramızdan) yalan söyleyenlerin üzerine isteyelim."
62. Şüphesiz bu (İsa hakkında) gerçek kıssadır.
Allah'tan başka hiçbir İlâh yoktur. Şüphesiz Allah,
mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
63. Eğer yüz çevirirlerse şüphesiz ki Allah;
fesât/terör (karışıklık) çıkaranları çok iyi bilir.

BÖLÜM 7

64. DE Kİ: "Ey kitap ehli! Bizimle sizin aranızda ortak bir söze
gelin: Yalnız Allah'a kul olalım. O'na hiçbir şeyi ortak
koşmayalım. Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi
ilâh edinmesin." Eğer onlar yine yüz çevirirlerse deyin ki:
"Şahit olun biz müslümanlarız."
65. EY KİTAP EHLİ! İbrahim hakkında niçin tartışıyorsunuz.
Oysa Tevrat da, İncil de ondan sonra indirilmiştir.
Siz hiç düşünmüyor musunuz?

66. İşte siz böyle kimselersiniz!
Diyelim ki biraz bilginiz olan şey hakkında tartıştınız.
Ya hiç bilginiz olmayan şey hakkında niçin tartışıyorsunuz?
Allah bilir siz bilmezsiniz.
67. İbrahim ne Yahudi idi ne de Hristiyan! Fakat o,
Hanif (*Allah'ı bir tanıyan, hakka yönelen*) bir müslümandı.
Allah'a ortak koşanlardan da değildi.
68. Şüphesiz insanların İbrahim'e en yakın olanı
elbette ona uyanlar,
bir de bu Nebi (Muhammed) ve müminlerdir.
Allah da müminlerin velisidir/dostudur.
69. Kitap ehlinde bir grup sizi saptırabilmeyi çok arzu etti.
Oysa sadece kendilerini saptırıyorlar
fakat farkına varmıyorlar.
70. Ey Kitap ehli! (*Gerçeğe*) şahit olduğunuz hâlde
niçin Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorsunuz?
71. Ey Kitap ehli! Niçin gerçek olanı yalan ile karıştırıyor ve
bile bile gerçeği gizliyor[*üzerini örtüyor*]sunuz?

BÖLÜM 8

72. KİTAP EHLİNDEN bir grup; "Müminlere indirilene
günün başlangıcında inanın sonunda da inkâr edin
belki onlar (*size bakarak*) dönerler" dedi.
73. "Sizin dininize uyandan başkasına inanmayın" (*dediler*).
De ki: "Şüphesiz hidâyet (*doğru hayat tarzı*)
Allah'ın hidâyetidir/gösterdiği doğru hayat tarzıdır.
Birine size verilenin benzerinin verilmesinden veya
Rabbinizin huzurunda aleyhinize deliller getireceklerinden
ötürü mü (*böyle söylüyorsunuz?*)"
De ki: "Lütuf (*Zebur, Tevrat, İncil, Kur'an*) Allah'ın elindedir.
Onu dilediğine (*seçtiği Rasûllerine*) verir.
Allah lütfü geniş olandır, hakkıyla bilendir."

74. O rahmetini dilediğine (*seçtiği Rasûllerine*) verir/has kılar.
Allah büyük lütuf sahibidir.
75. “KİTAP EHLİNDEN öylesi vardır ki,
ona yüklerle mal emânet etsen onu sana iade eder.
Fakat onlardan öylesi de vardır ki,
ona bir dinar emanet etsen tepesine dikilip durmadıkça
onu sana iade etmez.
Bu da onların;
“Ümmilere karşı (*yaptıklarımızdan*) bize vebâl yoktur”
demelerinden dolaydır.
Onlar bile bile Allah’a karşı yalan söylüyorlar.
76. Hayır! (*Gerçek onların dediği değil!*)
Kim sözünü yerine getirir
ve
Allah’a karşı gelmekten sakınırsa şüphesiz Allah da
sakınanları sever.
77. Şüphesiz Allah’a verdikleri sözü ve
yeminlerini az bir karşılığa değişenler var ya
işte onların ahirette bir payı yoktur.
Allah kıyâmet günü onlarla konuşmayacak,
onlara bakmayacak ve onları arındırmayacaktır.
Onlar için çok acıklı bir azap vardır.
78. Onlardan (*Kitap ehlerinden*) bir grup var ki,
Kitap’tan olmadığı hâlde Kitap’tan sanasınız diye
(*okudukları*) Kitap’tanmış gibi dillerini eğip bükerler ve;
“Bu Allah katındandır” derler.
Halbuki o Allah katından değildir.
Bile bile Allah’a karşı yalan söylerler.
79. Allah’ın kendisine Kitabı, Hükmü (*hükmetme yetkisini*)
ve
Nübüvveti/Nebiliği verdiği hiçbir insanın;
“Allah’ı bırakıp ta bana kullar olun” demesi düşünülemez.
Fakat (*şöyle öğüt verir:*) “Öğrenmekte ve

derinlemesine incelemekte olduğunuz Kitap uyarınca;
rabbaniler (*Allah'ın istediği örnek kullar*) olun!"

80. Onun size;
"Melekleri ve Nebileri ilâhlar edinin" diye emretmesi de düşünülemez.
Siz müslüman olduktan sonra o size hiç inkârı öğütler mi?

BÖLÜM 9

81. BİR ZAMANLAR Allah; Nebîler[aracılığıyla kitap ehlin]den;
"Ant olsun size vereceğim her Kitap ve Hikmet'ten (*problem çözme biliminden*) sonra size;
elinizdeki onaylayan/doğrulayan bir Rasûl/Elçi geldiğinde ona mutlaka inanacak/iman edeceksiniz
ve
ona mutlaka yardımcı olacaksınız" diye söz almış ve;
"Bunu kabul ettiniz mi;
verdiğim bu ağır görevi üstlendiniz mi?" demişti.
Onlar (Kitap Ehli de); "Kabul ettik" demişlerdi.
Allah da; "Öyleyse şahit olun Ben de sizinle beraber şahit olanlardanım" demişti.
82. Artık bundan sonra kim yüz çevirirse işte onlar yoldan çıkmışların ta kendileridir.
83. Göklerdeki ve yerdeki herkes ister istemez O'na boyun eğmişken ve O'nun huzuruna döndürülüp götürülecekken onlar Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar?
84. De ki:
"Allah'a, bize indirilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve Yakuboğullarına indirilene, Musa'ya, İsa'ya ve Nebilere Rablerinden verilene inandık. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz. Biz O'na teslim olanlarız."

85. Kim İslam'dan başka bir din ararsa;
(*bilsin ki o din*) ondan kabul edilmeyecek ve
o ahirette hüsrâna uğrayanlardan olacaktır.
86. İman ettikten, Rasûl'ün hak olduğuna şahitlik ettikten ve
kendilerine açık deliller geldikten sonra
inkâr eden bir toplumu Allah nasıl doğru yola eriştirir?
Allah zalim toplumu doğru yola iletmez.
87. İşte onların cezası; Allah'ın, meleklerin
ve
bütün insanların lânetinin (*ilencinin*) üzerlerine olmasıdır.
88. Onun içinde ebedi kalacaklardır.
Onların azabı hafifletilmez onlara göz de açtırılmaz.
89. Ancak bundan sonra tövbe edip kendilerini düzeltenler
müstesnadır.
Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
90. Şüphesiz iman ettikten sonra inkâr eden sonra da
inkârda ileri gidenlerin tövbeleri asla kabul edilmeyecektir.
İşte onlar sapıkların ta kendileridir.
91. Şüphesiz inkâr edip kâfir olarak ölenler var ya
dünya dolusu altını fidye verseler bile bu hiçbirisinden
asla kabul edilmeyecektir.
Onlar için çok acıklı bir azap vardır.
Onların hiçbir yardımcısı da yoktur.

BÖLÜM 10

92. SEVDİĞİNİZ şeylerden Allah'ın tavsiye ettiği şekilde
harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz.
Her ne harcarsanız Allah onu bilir.
93. TEVRAT indirilmeden önce İsrail'in (Yakub'un) kendisine
haram kıldığı dışında yiyeceklerin hepsi İsrailoğullarına
helâl idi.

- De ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz haydi Tevrat’ı getirip okuyun.”
94. Artık bundan sonra Allah’a karşı kim yalan uydurursa işte onlar zalimlerin ta kendileridir.
95. De ki: “Allah doğru söylemiştir. Öyle ise hakka yönelen İbrahim’in dinine uyun. O Allah’a ortak koşanlardan değildir.”
96. ŞÜPHE SİZ insanlar için kurulan ilk ibadet evi elbette Mekke’de; Alemlere Rahmet ve Hidâyet Kaynağı olarak kurulan Kâ’be’dir.
97. Onda apaçık deliller, Makam-ı İbrahim vardır. Oraya kim girerse güven içinde olmalıdır. Yolculuğuna gücü yetenlerin haccetmesi Allah’ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse (*Allah’ın bu hakkı tanınmazsa*) şüphesiz Allah bütün alemlerden müstağnidir. (*Kimseye muhtaç değildir, herşey O’na muhtaçtır*).
98. DE Kİ: “Ey kitap ehli! Allah yaptıklarınızı görüp dururken Allah’ın ayetlerini niçin inkâr ediyorsunuz?”
99. De ki: “Ey kitap ehli! (*Gerçeği*) görüp bildiğiniz hâlde niçin Allah’ın yolunu eğri ve çelişkili göstermeye yeltenerek inananları Allah’ın yolundan çevirmeye kalkışıyorsunuz? Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.”
100. Ey iman edenler! Kendilerine kitap verilenlerden herhangi bir gruba uyarsanız imanınızdan sonra sizi döndürüp kâfir yaparlar.
101. Size Allah’ın ayetleri okunup dururken ve Allah’ın Rasûlü de aranızda iken dönüp nasıl inkâr edersiniz? Kim Allah’a sınıksız bağlanırsa kesinlikle o doğru yola girmiştir.

BÖLÜM 11

102. EY İMAN EDENLER!

Allah'a karşı gelmekten nasıl sakınmak gerekiyorsa öylece sakının ve siz ancak müslümanlar olarak ölün.

103. Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın.

Parçalanıp bölünmeyin.

Allah'ın size olan nimetini hatırlayın.

Hani sizler birbirinize düşmanlar idiniz de O kalplerinizi birleştirmişti.

İşte O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz.

Yine siz bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de

O sizi oradan kurtarmıştı.

İşte Allah size ayetlerini böyle apaçık bildiriyor ki, doğru yola eresiniz.

104. Sizden hayra çağırın, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun.

İşte kurtuluşa erenler onlardır.

105. Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra

parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın.

İşte onlar için büyük bir azap vardır.

106. O gün bazı yüzler ağarır bazı yüzler kararır.

Yüzleri kararanlara; "İmanınızdan sonra inkâr ettiniz

öyle mi? Öyle ise inkâr etmenize karşılık azabı tadın" denilir.

107. Yüzleri ağaranlar ise Allah'ın rahmeti içindedirler.

Onlar orada ebedi kalacaklardır.

108. İŞTE BUNLAR;

Allah'ın sana hak olarak okuğumuz ayetleridir.

Allah alemlere hiç zulüm etmek istemez.

109. Göklerdeki herşey yerdeki herşey Allah'ındır.

Bütün işlerin yargılaması Allah'a aittir.

BÖLÜM 12

110. SİZ insanlara hizmet için en hayırlı (*merkezde bir*)
 ümmet/topluluk olun;
 iyiliği emredin, kötülükten men edin ve Allah'a iman edin.
 Kitap ehli de inansalardı elbette kendileri için hayırlı olurdu.
 Onlardan iman edenler de var.
 Ama birçoğu fasık/yoldan çıkmış kimselerdir.
111. Onlar size eziyetten başka bir zarar veremezler.
 Eğer sizinle savaşa girecek olsalar
 size arkalarını dönüp kaçarlar.
 Sonra onlara yardım da edilmez.
112. Onlar nerede bulunurlarsa bulunsunlar,
 Allah'ın ve (*mümin*) insanların güvencesine sığınmadıkça
 kendilerini zillet kaplamıştır.
 Onlar Allah'ın gazabına uğradılar ve ihtiras onları kapladı.
 Bunun sebebi onların Allah'ın ayetlerini inkâr ediyor
 ve
 Nebileri haksız yere öldürüyor olmaları idi.
 Bütün bunların sebebi ise isyan etmekte
 ve
 (*Allah'ın koyduğu*) sınırları çiğnemekte oluşları idi.
113. Onların (*Kitap ehlinin*) hepsi bir değildir.
 Kitap ehli içinde gece saatlerinde (*uyanık kalıp*) ayakta duran,
 boyun eğerek (*uygulamak üzere*) Allah'ın ayetlerini okuyan
 bir topluluk da vardır.
114. Onlar Allah'a ve ahiret gününe inanırlar.
 İyiliği emrederler. Kötülükten men ederler.
 Hayır işlerinde birbirleriyle yarışır.
 İşte onlar salihlerdendir/iyi işler yapanlardandır.
115. Onlar ne hayır işlerlerse karşılıksız bırakılmayacaklardır.
 Allah kendisine karşı gelmekten sakınanları bilir.

116. İnkâr edenlerin ne malları ne evlatları onlara Allah'a karşı bir yarar sağlar.
İşte onlar cehennemliklerdir.
Onlar orada ebedi/sürekli/sonsuz kalacaklardır.
117. Onların bu dünya hayatında harcadıkları malların durumu; kendilerine zulmeden bir topluluğun, ekinlerini vurup mahveden kavurucu ve soğuk bir rüzgarın durumu gibidir.
Allah onlara zulmetmedi.
Fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlar.
118. EY İMAN EDENLER!
Sizden olmayanları hiçbir şekilde sırdaş edinmeyin!
Onlar size fenalık etmekten asla geri kalmazlar.
Hep sıkıntıya düşmenizi isterler.
Onların kinleri konuşmalarından apaçık ortaya çıkmıştır.
Kalplerinde gizledikleri ise daha büyüktür.
Eğer düşünürseniz size ayetleri açıkladık.
119. İşte siz öyle kimselersiniz ki, onları seversiniz;
onlar ise bütün kitaplara iman ettiğiniz hâlde sizi sevmezler.
Onlar sizinle karşılaştıkları zaman "inandık" derler.
Ama kendi başlarına kaldıklarında size karşı kinlerinden dolayı parmaklarını ısırırlar.
De ki:
"Öfkenizden ölün!"
Şüphesiz Allah göğüslerin özünü (*kalplerde olanı*) bilir.
120. Size bir iyilik dokunursa bu onları üzer.
Başınıza bir kötülük gelse ona sevinirler.
Eğer siz sabırlı/tahammüllü olur
Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız onların hileleri size hiçbir zarar veremez.
Çünkü Allah onların yaptığı herşeyi kuşatmıştır.

BÖLÜM 13

121. HANİ sen müminleri;
(Uhud'da) savaş mevzilerine yerleştirmek için
 sabah erken aileden ayrılmıştın.
 Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
122. Hani sizden iki takım (*paniğe kapılarak*) çözülmeye
 yüz tutmuştu.
 Halbuki Allah onların yardımcısı idi.
 Müminler yalnız Allah'a tevekkül etsinler.
123. Ant olsun siz son derece güçsüz iken
 Allah size Bedir'de yardım etmişti.
 O hâlde Allah'a karşı gelmekten sakının ki,
 şükretmiş olasınız.
124. Hani sen müminlere;
 "Rabbinizin indirilmiş üç bin melek ile yardım etmesi
 size yetmedi mi?" diyordun.
125. Evet sabrettiğiniz ve
 Allah'a karşı gelmekten sakındığınız takdirde;
 onlar ansızın üzerinize gelseler bile
 Rabbiniz nişancı beş bin melek ile size yardım eder.
126. Allah bunu size sırf bir müjde olsun
 ve
 kalpleriniz bununla yatışsın diye yaptı.
 Yardım ve zafer ancak mutlak güç sahibi;
 hüküm ve hikmet sahibi Allah katındandır.
127. Bir de Allah bunu inkâr edenlerden bir kısmını helâk etsin
 veya
 perişan etsin de umutsuz olarak dönüp gitsinler diye yaptı.
128. Bu işte senin yapacağın bir şey yoktur.
 Allah ya tövbelerini kabul edip onları affeder ya da
 zalim olduklarından dolayı onlara azap eder.

129. Göklerdeki herşey ve yerdeki herşey Allah'ındır.
O (*bağışlanma*) dileyeni bağışlar,
azabı dileyene (*azabı hak eden suçlu kimseye*) de azap eder.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

BÖLÜM 14

130. **EY İMAN EDENLER!**
Kat kat arttırılmış olarak riba yemeyin.
Allah'a karşı gelmekten sakının ki kurtuluşa eresiniz.
131. Kâfirler için hazırlanmış ateşten sakının.
132. Allah'a ve Rasûlüne itaat edin ki size merhamet edilsin.
133. Rabbinizin bağışına; genişliği göklerle yer arası kadar olan ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için hazırlanmış bulunan cennete koşun.
134. Onlar bollukta ve darlıkta
Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayanlar,
öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir.
Allah (*tavsiye ettiği şekilde*) iyilik edenleri sever.
135. Yine onlar çirkin bir iş yaptıkları yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah'ı hatırlayıp hemen günahlarının bağışlanmasını isteyenler
-ki Allah'tan başka günahları kim bağışlar-
ve bile bile işledikleri (*günah*) üzerinde ısrar etmeyenlerdir.
136. İşte onların ödülü Rableri tarafından bağışlanma ve içinden ırmaklar akan cennetlerdir ki,
orada ebedi kalacaklardır.
(*Allah'ın tavsiye ettiği şekilde*) çalışanların ödülü ne güzeldir!
137. **SİZDEN önce[ki milletlerin başından] nice olaylar gelip geçmiştir.**
Yeryüzünde gezin dolaşın (*araştırmalar yapın*) da yalanlayanların sonunun nasıl olduğunu görün.

138. Bu (Kur'an) insanlar için bir açıklama,
Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için
bir hidâyet (*rehber, doğru yaşam tarzını gösteren kılavuz*) ve
bir öğüttür.
139. Gevşemeyin hüzünlenmeyin!
Eğer (*gerçekten*) iman etmiş kimseler iseniz
üstün olan sizlersiniz.
140. Eğer siz (Uhud'da) bir yara aldıysanız şüphesiz
o topluluk da (*Müşrikler de Bedir'de*) benzeri bir yara almıştı.
İşte (*iyi veya kötü*) günler
insanlar arasında (*böyle*) döner durur.
Allah sizden iman edenleri ayırt etmek,
sizden şahitler edinmek için böyle olmasına izin verir.
Allah zalimleri sevmez.
141. Bir de Allah iman edenleri arındırmak ve
küfre sapanları mahvetmek için izin/onay verir.
142. Yoksa siz;
Allah içinizden cihat edenleri (*açığa çıkararak*) ayırt etmeden
ve
yine sabredenleri (*açığa çıkararak*) ayırt etmeden
cennete gireceğinizi mi sandınız?
143. Ant olsun,
siz ölümle karşılaşmadan önce onu temenni ediyordunuz.
İşte onu gördünüz ama bakıp duruyorsunuz.

BÖLÜM 15

144. MUHAMMED ancak bir Rasûldür.
Ondan önce de Rasûller gelip geçmiştir.
Şimdi o ölür veya
öldürülürse gerisingeriye (*eski dininize*) mi döneceksiniz?
Kim gerisingeriye dönerse Allah'a hiçbir zarar veremez.
Allah sabredip şükredenleri ödüllendirecektir.

145. Hiçbir kimse Allah'ın izni olmadan ölemez.
 Ölümün gerçekleşmesi için Allah'ın verdiği izin yazılır.
 Kim dünya menfaatini isterse kendisine ondan veririz.
 Kim de ahiret ödülünü isterse ona da ondan veririz.
 Biz şükredenleri ödüllendireceğiz.
146. Nice Nebiler var ki;
 Rablerinin rızası için çalışan birçok kişi
 onlarla birlikte savaştı.
 Allah'a iman ettikleri için başlarına gelenlerden yılmadılar,
 zaafa düşmediler, boyun eğmediler.
 Allah sabredenleri/zorluğa tahammül edenleri sever.
147. Onların sözleri ancak; "Rabbimiz!
 Bizim günahlarımızı ve işimizdeki taşkınlıklarımızı bağışla
 ve
 (yolunda) ayaklarımızı sağlam tut.
 Kâfir topluma karşı bize yardım et" demekten ibaretti.
148. Allah da onlara hem dünya nimetini
 hem de ahiretin güzel ödülünü verdi.
 Allah güzel davrananları sever.

BÖLÜM 16

149. EY İMAN EDENLER! Siz eğer kâfir olanlara uyarsanız
 sizi gerisingeriye (*küfre*) çevirirler de
 büsbütün hüsrâna uğrarsınız.
150. Hayır hayır!
 Yalnız Allah yardımcınızdır.
 O yardımcıların en hayırlısıdır.
151. Hakkında hiçbir delil indirmedeği şeyleri
 Allah'a ortak koştuklarından dolayı;
 inkâr edenlerin kalplerine korku salacağız.
 Barınakları da cehennemdir.
 Zalimlerin kalacakları yer ne kötüdür.

152. **ANT OLSUN** Allah,
 izniyle onları (*saldırgan müşrikleri*) kırıp geçirdiğiniz sırada
 size olan vadini gerçekleştirdi.
 Nihayet sevdiğiniz şeyi (*zaferi*) size gösterdikten sonra
 zaaf gösterdiniz.
 (*Rasûl'ün verdiği*) emir konusunda tartışınız
 ve
 emre karşı geldiniz.
 İçinizden dünyayı isteyenler de vardı ahireti isteyenler de!
 Sonra sizi açığa çıkarmak için onlardan yüzünüzü çevirdi.
 (*Buna rağmen*) sizi bağışladı.
 Allah müminlere karşı çok lütufkârdır.
153. Rasûl arkanızdan sizi çağırırken
 siz durmadan dağa yukarı kaçıyor
 hiç kimseye dönüp bakmıyordunuz.
 Bundan dolayı Allah size keder üstüne keder verdi ki,
 elinizden gidene ve başınıza gelene üzülmeysiniz.
 Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
154. Sonra o kederin ardından (Allah)
 üzerinize içinizden bir kısmını örtüp bürüyen bir güven,
 bir uyku indirdi.
 Bir kısmınız da kendi canlarının kaygısına düşmüştü.
 Allah'a karşı cahiliye zannı gibi
 gerçek dışı zanda bulunuyorlar;
 "Bu işte biz bir güç sahibi miyiz ki?" diye söyleniyorlardı.
 De ki: "Bütün iş/emir/yetki Allah'ındır".
 Onlar sana açıklayamadıklarını içlerinde saklıyorlar
 ve
 diyorlardı ki: "Bu konuda bizim elimizde bir şey olsaydı
 burada öldürülmezdik."
 De ki: "Evlerinizde dahi olsaydınız
 Allah'ın ölüm emir[izin]lerini verdiği,
 öldürülmesi yazılanlar nerede olursa olsun ölürlendi.

- Allah bunu göğüslerinizde olanı açığa çıkarmak,
kalplerinizde olanı arındırmak için yaptı.
Allah göğüslerin özünü (*kalplerde olanı*) bilir.”
155. İki topluluğun karşılaştığı gün
içinizden yüz çevirip kaçanları
şeytan ancak yaptıkları bazı hatalardan dolayı
yoldan kaydırmak istemişti.
Ama yine de Allah onları affetti.
Kuşkusuz Allah çok bağışlayandır,
Halim'dir (*hemen cezalandırmaz, süre tanıyandır*).

BÖLÜM 17

156. EY İMAN EDENLER!
Kardeşleri sefere veya savaşa çıktığında onlar hakkında;
“Onlar bizim yanımızda olsalardı ölmezlerdi
ve
öldürülmezlerdi” diyen inkârcılar gibi olmayın.
Allah onların bu sözlerini
kalplerine bir hasret (*üzüntü*) olarak koydu.
Allah yaşatır ve öldürür.
Allah yaptıklarınızı görmektedir.
157. Ant olsun eğer Allah yolunda öldürülür
veya
ölürseniz Allah'ın bağışlaması ve rahmeti
onların topladıkları [*dünyalıkları*]ndan daha hayırlıdır.
158. Ant olsun ölmeniz de öldürülmeniz de Allah'ın huzurunda
toplanacaksınız.
159. ALLAH'ın rahmeti sayesinde
sen onlara karşı yumuşak (*merhametli*) davrandın.
Eğer kaba katı yürekli olsaydın
onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi.

Artık sen onları affet/kusurlarını görmezlikten gel.
 Onlar için Allah'tan bağışlama dile.
 İş konusunda onlarla müşavere et.
 Bir kere de karar verip azmettin mi (*elinden geleni yaptın mı*)
 artık Allah'a tevekkül et.
 Şüphesiz Allah tevekkül edenleri sever.

160. Allah size yardım ederse sizi yenecek yoktur.
 Eğer sizi yardımsız bırakırsa
 ondan sonra size kim yardım edebilir?
 Müminler ancak Allah'a yönelsinler/tevekkül etsinler.

161. **HİÇBİR** Nebi'nin emânete hıyanet etmesi düşünülemez.
 Kim hıyânet ederse
 kıyâmet günü hıyânet ettiği şeyle birlikte gelir.
 Sonra da hiçbir haksızlığa uğratılmaksızın
 herkese kazandığının tam karşılığı ödenir.

162. Allah'ın rızasına uyan kimse;
 Allah'ın gazabına uğrayan
 ve
 varacağı yer cehennem olan kimse gibi midir?
 O ne kötü varılacak yerdir!

163. Onlar (*insanlar*) Allah'ın katında derece derecedirler.
 Allah onların yaptıklarını görmektedir.

164. Ant olsun Allah; müminlere kendi içlerinden
 onlara ayetlerini okuyan, onları arıtıp tertemiz yapan,
 onlara Kitap ve Hikmeti
 (*problem çözme bilimini/insanlara faydalı bilgiyi*) öğreten
 bir Rasûl göndermekle büyük bir lütufta bulunmuştur.
 Oysa onlar daha önce apaçık bir sapıklık içinde idiler.

165. **ONLARIN** (*müşriklerin*) başına
 (*Bedir'de*) iki mislini getirdiğiniz bir musibet
 (*Uhud'da*) sizin başınıza geldiğinde;
 "Bu nereden başımıza geldi?" dediniz öyle mi?

- De ki: “O (*musibet*) kendinizdendir (*kendi hatanızdandır*).”
Şüphesiz Allah’ın gücü herşeye hakkıyla yeter.
166. İki ordunun karşılaştığı gün başınıza gelen şeye
Allah izin verdi ve
müminleri (*sözünde duranları*) açığa çıkardı.
167. Bir de münafıkları açığa çıkardı. Onlara:
“Gelin Allah izin verdiği için saldırganlara/teröristlere karşı
savaşın yahut kendinizi savunun” denildi de:
“Eğer biz savaşmayı bilseydik
mutlaka size tabi olurduk” dediler.
Onlar o gün imandan çok küfre daha yakındırlar.
Ağızları ile kalplerinde olmayanı söylüyorlar.
Allah onların gizlediklerini çok iyi bilmektedir.
168. (*Onlar*) kendileri oturup kaldıkları hâlde kardeşleri için:
“Eğer bize uysalardı öldürülmezlerdi” diyen kimselerdir.
De ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz haydi kendinizden
ölümü uzaklaştırın!”
169. ALLAH yolunda öldürülenlere;
“Ölüler (*nimetlerden istifade edemeyenler*)” demeyin.
Hayır bilakis onlar diridirler
(*cennette nimetlerden istifade edenlerdir*).
Rablerinin katında rızıklanırlar (*ancak siz bilemezsiniz*).
170. Allah’ın lütuf ve kereminden kendilerine verdiklerine sevinir
ve henüz arkalarından kendilerine katılmayanlara onlara da
korku yoktur ve onlar üzülmeceklerdir diye de sevinirler.
171. (*Şehitler/şahit olarak ölenler*) Allah’ın nimetine, ikrâmına ve
Allah’ın müminlerin ecrini zayi etmeyeceğine sevinirler.

BÖLÜM 18

172. ONLAR Kİ; kendilerine dokunan zarardan sonra Allah’ın ve
Rasûl’ün davetine uyan kimselerdir.

- Onlardan güzel davranıp iyilik edenlere ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlara büyük bir ödül vardır.
173. Onlar öyle kimselerdir ki, halk kendilerine:
 "İnsanlar size karşı ordu toplamışlar onlardan korkun"
 dediklerinde bu söz onların imanını arttırdı ve:
 "Allah bize yeter,
 O ne güzel vekildir!" dediler.
174. Bundan dolayı Allah'tan bir nimet ve lütufla kendilerine hiçbir fenalık dokunmadan geri döndüler ve Allah'ın rızasına uydular. Allah büyük lütuf sahibidir.
175. **O ŞEYTAN** sizi ancak kendi dostlarından korkutuyor. Onlardan korkmayın eğer mümin iseniz Benden korkun.
176. Küfürde yarışanlar seni üzmesin. Onlar Allah'a hiçbir şekilde zarar veremezler. Allah onlara ahirette bir pay vermez. Onlar için büyük azap vardır.
177. İman karşılığında küfrü satın alanlar Allah'a hiçbir zarar veremezler. Onlar için çok acıklı bir azap vardır.
178. İnkâr edenler kendilerine vermiş olduğumuz süreye bakarak sakın kendilerinin 'hayırlı' olduğunu sanmasınlar. Biz onlara süre veriyoruz onlar ise günahlarını artırıyorlar. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır.
179. (*EY MÜNAFIKLAR!*) Allah inananları şu içinde bulunduğunuz durumda bırakacak değil. İyiyi kötüden ayıracaktır. Allah size gaybı bildirecek de değil. Fakat Allah elçilerinden dilediğini seçer/dilediğine bildirir. O hâlde Allah'a ve elçilerine inanın. İnanıp korunursanız size büyük bir ödül var.

180. **ALLAH'**ın kendilerine
lütfundan verdiği nimetlerde cimrilik edenler
bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar.
Hayır! O kendileri için bir şerdir.
Cimrilik ettikleri şey
kıyâmet gününde boyunlarına dolanacaktır.
Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır.
Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

BÖLÜM 19

181. **ALLAH:** “Şüphesiz Allah fakirdir biz zenginiz” diyenlerin
sözünü elbette duydu.
Onların dediklerini ve
haksız yere Nebileri öldürmelerini yazıyoruz ve:
“Tadın yangın azabını!” diyeceğiz.
182. “Bu kendi ellerinizle yapıp gönderdiklerinizin karşılığıdır.”
Allah kullara asla zulmedici değildir.
183. Onlar: “Allah bize ateşin yiyeceği bir kurban getirmediğe
hiçbir rasûl'e/elçiye inanmamamızı emretti” dediler.
De ki: “Benden önce size nice elçiler, açık belgeleri ve
sizin dediğiniz şeyi getirdi.
Eğer doğru söyleyenler idiyseler niçin onları öldürdüler?”
184. Eğer seni yalanladılarsa senden önce açık delilleri,
hikmetleri, sayfaları ve
aydınlatici kitabı getiren rasûller/elçiler de yalanlanmıştı.
185. **HER** nefis/canlı/kişi ölümü tadacaktır. Ancak kıyâmet günü
yaptıklarınızın tam karşılığı size verilecektir.
Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete konursa
gerçekten o kurtuluşa ermiştir.
Dünya hayatı oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir.

186. Ant olsun mallarınız ve canlarınız konusunda (*sınanarak iman edip etmediğiniz konusunda*) açığa çıkarılacaksınız. Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve Allah'a ortak koşanlardan üzücü birçok söz işiteceksiniz. Eğer sabreder ve korunma tedbirinizi alırsanız bilin ki; bunlar (*yapmaya değer*) azmi gerektiren işlerdendir.
187. HANİ ALLAH kendilerine kitap verilenlerden: "Onu (Kitabı) mutlaka insanlara açıklayacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz" diye sağlam bir söz almıştı. Fakat onlar verdikleri sözü arkalarına atıp onu az bir karşılığa değiştiler. Yaptıkları bu alışveriş ne kadar kötüdür!
188. Ettiklerine sevinen ve yapmadıkları şeylerle övülmeyi seven kimselerin sakın azaptan kurtulacaklarını sanma. Onlar için çok acıklı bir azap vardır.
189. GÖKLERİN ve yerin hükümrânlığı/imparatorluğu Allah'ındır. Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.

BÖLÜM 20

190. GÖKLERİN ve yerin yaratılışında gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde aklını düzgün kullananlar için elbette ibretler vardır.
191. Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı hatırlarlar (*düşünürler*). Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde de düşünürler: "Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın Seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru" derler.

192. “Rabbimiz!
Sen kimi cehennem ateşine sokarsan onu rezil etmişindir.
Zalimlerin hiç yardımcıları yoktur”.
193. “Rabbimiz!
Biz ‘Rabbimize iman edin’ diye imana çağırın
bir davetçi işittik hemen iman ettik.
Rabbimiz!
Günahlarımızı bağışla kötülüklerimizi ört.
Canımızı iyilerle beraber al.”
194. “Rabbimiz!
Rasûllerin aracılığı ile bize vadettiklerini ver.
Kıyâmet günü bizi rezil etme.
Şüphesiz Sen vadinden dönmezsin.”
195. Rableri onlara şu karşılığı verdi:
“Ben erkek olsun kadın olsun sizden hiçbir çalışanın
yaptığını zayi etmeyeceğim.
Sizler birbirinizdensiniz.
Hicret edenler,
yurtlarından çıkarılanlar,
yolumda eziyet görenler;
savaşanlar
ve
öldürülenlerin de ant olsun
günahlarını elbette örteceğim. Allah katından bir ödül olmak
üzere
onları içinden ırmaklar akan
cennetlere koyacağım.
Ödülün en güzeli Allah katındadır.”
196. **KÂFİRLERİN** refah içinde diyar diyar dolaşmaları
sakın seni aldatmasın.
197. (*Onların bu refahı*) az bir yararlanmadır.
Sonra onların barınağı cehennemdir.
Ne kötü bir barınaktır orası!

198. Fakat Rablerine karşı gelmekten sakınanlar için
Allah katından bir konaklama yeri olarak
içinde sonsuz kalacakları
içinden ırmaklar akan cennetler vardır.
Allah katında olan şeyler iyiler için daha hayırlıdır.
199. Kitap ehlerinden öyleleri vardır ki;
Allah'a, size indirilene ve kendilerine indirilene
Allah'a derinden saygı duyarak iman ederler.
Allah'ın ayetlerini az bir değere/dünyalığa değışmezler.
Onlar var ya işte onların Rableri katında ödülleri vardır.
Şüphesiz Allah hesabı çabuk görendir.
200. Ey iman edenler!
Sabredin/her türlü zorluğa karşı tahammüllü olun.
Sabır yarışında size karşı düşmanlık edenleri geçin.
(Kültürel, ekonomik, siyasi ve askeri olarak) hazırlıklı
ve
uyanık olun
ve
Allah'a karşı gelmekten sakının ki, kurtuluşa eresiniz.

AHZAB SURESİ

İniş Sırası: 90 • Mushaf Sırası: 33 • Medeni Sure • 73 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **EY NEBİ!**
Allah'a karşı gelmekten sakın.
Kâfirlere (*gerçekleri görüp anladıkları hâlde kabul etmeyenlere*)
ve
münafıklara (*iktidar, mal vb. nedenlerle Müslüman görünenlere*)
boyun eğme/itaat etme!
Şüphesiz Allah; bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
2. Rabbinden sana vahyolunana tabi ol!
Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
3. Allah'a tevekkül et, vekil olarak Allah yeter.
4. **ALLAH** hiçbir adamın içine iki kalp koymamıştır.
Kendilerine zihar^[*] yaptığınız eşlerinizi de anneleriniz
yapmamıştır.
Yine evlâtlıklarınızı da öz çocuklarınız kılmamıştır.
Bu sizin ağızlarınızla söylediğiniz (*fakat gerçekle ilgisi olmayan*)
sözlerinizdir.
Allah gerçeği söyler ve doğru yolu gösterir.
5. Onları babalarına nispet ederek çağırın.
Bu Allah katında daha adaletlidir.
Eğer babalarını bilmiyorsanız onlar sizin din kardeşleriniz ve
dostlarınızdır.

[*] Kur'an ve Nebi olarak Hz. Muhammed (sav) gönderilmeden önce, yani; Cahiliye Döneminde erkekler hanımlarına öfkelendiği vakit: "Sen artık benim annem gibisin" derlerdi. Anneleri eş edinmek HARAM/YASAK olduğu için; "Sen de bana artık haramsın/yasaksın" demek isterlerdi. Bu tür sözler söyleyene ZIHAR yapıldığı denilirdi.

- Hata ile yaptığınız bir işte size hiçbir günah yoktur.
Fakat kasten yaptığınız şeylerde size günah vardır.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
6. Nebi müminlere kendi canlarından daha ileridir.
Onun eşleri de müminlerin analarıdır.
Aralarında akrabalık bağı olanlar Allah'ın kitabına göre
(*miras konusunda*) birbirleri için (*diğer*) müminlerden ve
muhacirlerden daha önceliklidirler.
Ancak dostlarınıza bir iyilik yapmanız başka!
Bu (*hüküm*) Kitab'a yazılmıştır.
7. HANI Biz Nebilerden sağlam söz almıştık.
Senden, Nuh'tan, İbrahim, Musa ve Meryem oğlu İsa'dan da!
Evet Biz onlardan sağlam bir söz almıştık.
8. Doğru olanlara doğruluklarından ve sadakâtlerinden
sormak için.
Kâfirlere de çok acıklı bir azap hazırlamıştır.

BÖLÜM 2

9. EY İMAN EDENLER! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın.
Hani (*düşman*) ordular[ı] üzerinize gelmişti de
Biz onların üzerine bir rüzgar
ve
göremediğiniz ordular göndermiştik.
Allah yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir.
10. Hani onlar size hem üst tarafınızdan
hem alt tarafınızdan gelmişlerdi.
Hani gözler kaymış ve yürekler ağızlara gelmişti.
Siz de Allah'a karşı çeşitli zarlarda bulunuyordunuz.
11. İşte orada müminler (*büyük bir sınav vererek*) açığa çıkarıldılar
ve
şiddetli bir şekilde sarsıldılar.

12. HANİ münafıklar ve kalplerinde hastalık olanlar:
“Allah ve Rasûlü bize ancak aldatmak için vaatte bulunmuşlar” diyorlardı.
13. Hani onlardan bir grup: “Ey Yesrib (*Medine*) halkı! Artık burada tutunamazsınız. Haydi geri dönün” demişti. Onlardan bir başka grup da:
“Evlerimiz açık (*korumasız*)” diyerek Nebi’den izin istiyorlardı.
Oysa evleri açık (*korumasız*) değildi.
Onlar sadece kaçmak istiyorlardı.
14. Eğer Medine’nin her tarafından üzerlerine gelinse ve orada karışıklık çıkarmaları istenseydi onu mutlaka yaparlardı, o konuda fazla gecikmezlerdi.
15. Ant olsun ki;
onlar daha önce geri dönüp kaçmayacaklarına dair Allah’a söz vermişlerdi.
Allah’a verilen söz ise sorumluluğu gerektirir.
16. De ki: “Eğer siz ölümden ya da öldürülmekten kaçırıyorsanız kaçmak size asla fayda vermeyecektir.
O takdirde bile (*hayatın zevklerinden*) pek az süre yararlanabilirsiniz.”
17. De ki: “Eğer Allah size bir kötülük dilese/isabet ettirse sizi Allah’tan koruyacak kimdir?
Yahut size bir rahmet dilese buna engel olacak kimdir?”
Onlar kendilerine Allah’tan başka hiçbir dost ve hiçbir yardımcı bulamazlar.
18. Şüphesiz Allah içinizden (*insanları*) engelleyenleri ve kardeşlerine: “Bize gelin” diyenleri biliyor.
Onlar ülkelerini savunmak için savaşa ancak pek az gelirler.
19. (*Gelseler bile*) size karşı pek cimriler olarak (*gelirler*).
Korku geldiğinde ise üzerine ölüm baygınlığı çökmüş kimse gibi gözleri dönerek sana baktıklarını görürsün.

Korku gidince de ganimete karşı aşırı düşkünlük göstererek sizi keskin dillerle incitirler.

İşte onlar iman etmediler.

Allah da onların yaptıklarını boşa çıkardı.

Bu Allah'a kolaydır.

20. Düşman birliklerinin gitmediğini sanıyorlar.
Düşman birlikleri (*bir daha*) gelecek olsa isterler ki;
(*çölde*) bedevilerin arasında bulunsunlar da
size dair haberleri (*gidip gelenlerden*) sorsunlar.
İçinizde bulunsalardı da pek az savaşlılardı.

BÖLÜM 3

21. ANT OLSUN,
Allah'ın Rasûlünde sizin için;
Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman,
Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.
22. Müminler düşman birliklerini görünce:
"İşte bu Allah'ın ve Rasûlünün bize vadettiği şeydir.
Allah ve Rasûlü doğru söylemişlerdir" dediler.
Bu onların ancak imanlarını ve teslimiyetlerini arttırmıştır.
23. Müminlerden öyle adamlar vardır ki,
Allah'a verdikleri söze sadık kaldılar.
İçlerinden bir kısmı
verdikleri sözü yerine getirmiştir (*şehit olmuştur*).
Bir kısmı da (*şehit olmayı*) beklemektedir.
Verdikleri sözü asla değiştirmemişlerdir.
24. Bunun böyle olması Allah'ın doğruları,
doğrulukları sebebiyle ödüllendirmesi,
dilerse (*suç işleyen*) münafıklara azap etmesi
veya
onların tövbesini kabul etmesi içindir.
Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

25. **ALLAH** inkâr edenleri hiçbir hayra ulaşmaksızın kin ve öfkeleriyle geri çevirdi.
Allah savaşta müminlere kâfi geldi.
Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.
26. Allah kitap ehlinden olup müşriklere yardım edenleri kalelerinden indirdi ve kalplerine büyük bir korku saldı.
Siz onların (*size saldıranların*) bir kısmını öldürüyor bir kısmını da esir ediyordunuz.
27. Allah sizi onların topraklarına, yurtlarına, mallarına ve henüz ayak basmadığınız topraklara varis kıldı.
Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.

BÖLÜM 4

28. **EY NEBİ!** Hanımlarına de ki:
“Eğer dünya hayatını ve onun süsünü istiyorsanız gelin size mut’a (*boşanma tazminatlarınızı*) vereyim ve sizi güzelce salıvereyim/bırakayım.”
29. “Eğer Allah’ı, Rasûlünü ve ahiret yurdunu istiyorsanız; Bilin ki Allah içinizden iyilik yapanlara büyük bir ödül hazırlamıştır.”
30. Ey Nebi’nin hanımları!
İçinizden kim apaçık bir çirkinlik yaparsa onun cezası iki kat verilir. Bu Allah’a göre kolaydır.
31. İçinizden kim Allah’a ve Rasûlüne itaat eder ve faydalı bir işi en iyi şekilde (*dürüstçe*) yaparsa ona ödülünü iki kat veririz.
Biz ona bereketli bir rızık hazırlamışızdır.
32. Ey Nebi’nin hanımları!
Siz kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz.

Eğer Allah'a karşı gelmekten sakınıyorsanız (*erkeklerle konuşurken*) sözü yumuşak bir eda ile söylemeyin ki, kalbinde hastalık (*kötü niyetle meyletme*) olan kimse ümide kapılmasın.

Uygun tarzda (*uygun bir tavır ya da lisân ile*) söz söyleyin.

33. Evlerinizde çalışıp dinlenin.

Önceki cahiliye dönemi kadınlarının açılıp saçıldığı gibi siz de açılıp saçılmayın.

Namazı kılın, zekatı verin. Allah'a ve Rasûlüne itaat edin.

Ey Nebî'nin ev halkı!

Allah sizden ancak günah kirini gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor.

34. Siz evlerinizde okunan Allah'ın ayetlerini

ve

hikmeti (*öğrendiğiniz faydalı bilgileri*) hatırlayın.

Şüphesiz Allah en gizli şeyi bilendir, hakkıyla haberdardır.

BÖLÜM 5

35. ŞÜPHESİZ müslüman erkeklerle müslüman kadınlar, mümin erkeklerle mümin kadınlar;
 (Allah'a) itaatkâr erkeklerle,
 (Allah'a) itaatkâr kadınlar,
 doğru erkeklerle doğru kadınlar;
 sabreden erkeklerle sabreden kadınlar;
 Allah'a derinden saygı duyan erkeklerle,
 Allah'a derinden saygı duyan kadınlar;
 sadaka veren erkeklerle sadaka veren kadınlar;
 oruç tutan erkeklerle oruç tutan kadınlar;
 iffetlerini koruyan erkeklerle iffetlerini koruyan kadınlar;
 Allah'ı çokça anan erkeklerle çokça anan kadınlar var ya;
 işte onlar için Allah,
 bağışlama ve büyük bir ödül hazırlamıştır.

36. **ALLAH** ve Rasûlü bir iş hakkında hüküm verdiği zaman (*herkesi ilgilendiren "savunma" gibi işlerde*) hiçbir mümin erkek ve hiçbir mümin kadın için ayrı ayrı hareket etmeleri sözkonusu olamaz.
Kim Allah'a ve Rasûlüne karşı gelirse şüphesiz ki o; apaçık bir şekilde sapmıştır.
37. **HANİ** sen Allah'ın kendisine nimet verdiği, senin de (*azat etmek suretiyle*) iyilikte bulunduğu kimseye; "Eşini nikâhında tut (*onu boşama*)
ve
Allah'tan sakın" diyordun.
İçinde Allah'ın ortaya çıkaracağı bir şeyi gizliyor ve insanlardan çekiniyordun.
Oysa kendisinden çekinmene Allah daha lâyıktı.
Zeyd eşi ile ayrıldığında onu seninle evlendirdik ki; eşler boşandıklarında evlâtlıkların eşleriyle evlenmeleri konusunda müminlere bir zorluk olmasın.
Allah'ın emri gerçekleşmiştir.
38. Allah'ın kendisine farz kıldığı şeyleri yerine konusunda Nebi'ye bir darlık/sıkıntı yoktur.
Daha önce gelip geçen Nebiler hakkında da Allah'ın kanunu böyledir.
Allah'ın emri kesinleşmiş bir hükümdür.
39. Daha önce gelip geçen o Nebiler;
Allah'ın vahiylerini tebliğ eden,
Allah'tan korkan,
başka hiç kimseden korkmayan kimselerdir.
Allah hesap görücü olarak yeter.
40. Muhammed sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir.
Fakat o Allah'ın Rasûlü ve Nebilerin sonuncusudur.
Allah herşeyi bilir.

BÖLÜM 6

41. EY İMAN EDENLER!
Allah'ı çokça hatırlayın/anın.
42. Onu sabah akşam tesbih edin/çokça aklınıza getirin.
43. O'dur sizi karanlıklardan aydınlığa çıkaran,
melekleri de sizin için bağışlanma dileyen
ve
müminlere karşı da çok merhametli olan!
44. Allah'a kavuşacakları gün müminlere yönelik
esenlik dileği:
"Selâm"dır.
Allah onlara çok değerli bir ödül hazırlamıştır.
45. EY NEBİ!
Biz seni bir şahit, bir müjdeleyici, bir uyarıcı;
46. Allah'ın izniyle kendi yoluna çağırان bir davetçi
ve
çevresini aydınlatici bir nur/ışık/kandil olarak gönderdik.
47. Müminlere kendileri için
Allah'tan büyük bir lütuf olduğunu müjdele.
48. Kâfirlere ve münafıklara itaat etme!
Onların eziyetlerine aldırma
ve
Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter.
49. EY İMAN EDENLER! Mümin kadınları nikahlayıp
sonra onlarla birlikte olmadan kendilerini boşadığınızda
onlar üzerinde sizin sayacağınız bir iddet hakkınız yoktur.
Bu durumda onlara mut'a (*boşanma tazminatını*) verin
ve
kendilerini güzel bir şekilde bırakın.

50. EY NEBİ!

Biz sana kamu görevlilerini (*hizmetli ve memurlarını*) seçme ve

ücretli olarak çalıştırma konusunda:

Elinin altındaki kadınları,

savaş esirlerinden himâyende bulunan kadınları;

seninle beraber hicret eden amcanın kızlarını,

halalarının kızlarını,

dayının kızlarını ve teyzelerinin kızlarını kamu görevi için

seçme ve çalıştırma hakkı (*devlet başkanı olduğun için*)

yalnız sana aittir.

Diğerleriyle değil de sadece seninle çalışmak şartıyla

(*kamu görevi için yani tercüman ya da hizmetli/memur olarak*)

senin de kendisini onaylayacağın herhangi bir

mümin kadını da!.. (*çalıştırma hakkı sana aittir*).

Müminlere eşleri

ve

kendilerine sığınmış/himâyelerinde olan

yabancı kadınlar hakkında (*Biz ne söyledığımızı bilirken*)

farz (*yasal*) kıldığımız şeyleri de elbette bilmekteyiz.

Bütün bunlar sana herhangi bir zorluk çıkarmamak içindir.

Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.

51. Ey Muhammed! (*Savaş ya da dış ülke seyahatlerinde*)

bunlardan (*kamu görevlilerinden*) dilediğini

(*topluma/ailelere öğretmenlik/danışmanlık yapmak için*)

geride bırakıp dilediğini de yanında götürürsün.

(*Sana yakın veya*) uzak olanlardan da

dilediğini yanına almanda sana bir günah/vebâl yoktur.

Bu onların gözlerinin aydın olması,

üzülmemeleri ve

hepsinin de kendilerine verdiği[*görev*]e razı olmaları için

daha uygundur. Allah kalplerinizdekini bilir.

Allah hakkıyla bilendir, halimdir.

52. Bundan sonra *(bu ayetin indiği tarih itibariyle)*;
 huyları/güzellikleri hoşuna gitse de başka bir eş almak^[*]
 sana caiz değildir/sana mevcut eşini boşamak ta yasaktır!
 Ancak himâyen altına girip sana sığınan yabancı kadınları
(eş olarak değil de) memur/hizmetli olarak alabilirsin.
 Şüphesiz Allah herşeyi gözetleyendir.

BÖLÜM 7

53. EY İMAN EDENLER! Yemek için çağırılmaksızın
 ve
 yemeğın pişmesini beklemeksizin
(vakitli vakitsiz) Nebi'nin evine girmeyin,
 ancak çağırıldığınız/size izin verildiği zaman girin.

[*] Arapça'da din kelimesi gibi, cümlelerin gelişinden ve gidişinden anlaşılan farklı farklı anlamlar yüklenen aynı kelimeler vardır. Birden fazla anlam taşıyan kelimelere "Müşterek Kelimeler" denir. Zevc kelimesi cümlelerin gelişine ve gidişine göre farklı anlamlar taşır. Sadece Hz. Hatice ve Hz. Ayşe'yi kasteden zevc kelimesi eş anlamında olup, bunun dışındaki kelimeler: "Hizmetçi, devlet memuru, özel kalem müdürü, güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi, haberleşme görevlisi, iletişim görevlisi" gibi anlamlar taşır. Bu görevliler vatandaş veya vatandaş olmayan insanlardan olduğu gibi, savaşlarda esir düşmüş insanlardan da seçilebilir. Peygamberimizin Hz. Aişe ve Hz. Hatice dışında eşi yoktur. Hz. Hatice'nin vefatından sonra da Hz. Ayşe ile de evlenmiştir. Özellikle Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) Döneminde asla çocuk yaşta evliliğe izin verilmemiştir?! Evlilik yaşı genç bir kızın rüştüne ermesiyle/ulaşmasıyla mümkün olmuştur. Bugün de her ülkenin oy verme yaş ortalaması 18'dir, yani kişinin rüştünü ispat etme yaşıdır: Ana-babanın izni olmadan bu yaşta evlilikler her ülkede yasaldır/serbesttir. Çocuk yaşta evlilik kesinlikle Peygambere yapılmış büyük bir zulümdür, iftiradır. Attıkları/yaptıkları bu iftira sebebiyle ahirette hesap vereceklerdir. Bir düşünün: Bugün 6 ila 9 yaşındaki küçük bir kız ile böyle bir münasebette bulunan kişiyi toplum linç ediyorken, o dönemde isterse Peygamberlik iddiasında bulunsun o kişiye ne yapmazlardı?! Bu vb. yalan ve iftiralara Peygamberimizin vefatından 200-300 yıl sonra Münafıklar tarafından ve hatta Hz. Aişe validemizin ağzından uydurulmuş rivayetlerden uydurma/iftira sözlerden ibarettir, o kadar!.. Diğer eş iddialarına gelecek olursak; o günkü kamu işleri için görevlendirilmek üzere alınmış personeldir/elemanlardır. Peygamberimiz (sav); Hz. Hatice ve Hz. Ayşe dışında hiç kimseyle evlilik münasebeti (yani açık ve net bir ifadeyle cinsel ilişki) yaşamamıştır. Bunun dışındaki bütün iddialar yalan ve iftiradır.

Yemeği yiyince de hemen kalkıp dağılın.
Sohbet için beklemeyin.
Çünkü bu davranışınız Nebi'yi rahatsız etmekte fakat o sizden de (*alınırsınız diye*) çekinmektedir. Allah ise gerçeği söylemekten çekinmez.

NEBİ'NİN hanımlarından bir şey istediğinizde (*yetişkin erkekler*) perde arkasından istesinler. Böyle davranmanız hem sizin kalpleriniz hem de onların kalpleri için daha temizdir/uygundur.

ALLAH'ın Rasûlüne rahatsızlık vermeniz ve

kendisinden sonra hanımlarını nikâhlamanız ebediyyen (*size haramdır*) sözkonusu bile olamaz.

Çünkü bu Allah katında büyük bir günahtır.

54. Siz bir şeyi açığa vursanız da gizleseniz de biliniz ki; Allah herşeyi bilir.
55. Nebi'nin hanımlarına;
babaları,
oğulları,
erkek kardeşleri,
erkek kardeşlerinin oğulları,
kız kardeşlerinin oğulları,
mümin kadınlar ve kendilerine sığınmış olan yabancı kadınlar ile perdesiz/yüzyüze konuşmaktan dolayı bir günah yoktur. Ey Nebi hanımları! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah herşeye hakkıyla şahittir.
56. Şüphesiz Allah ve Melekleri;
Rasûl'e salât etmekte/destek vermekte/arka çıkaktadır. Ey inananlar/müminler siz de onu (*ve ona verilen Kur'an'ı*) destekleyin (*ve ölünceye kadar*) gereken saygıyı ve itaati gösterin (*itaat ederek İslâm'ı/Kur'an'ı ayakta tutun*).

57. Şüphesiz Allah ve Rasûlünü incitenlere Allah dünya ve ahirette lânet etmiş (*rahmetinden kovmuş*) ve onlara aşığayıcı bir azap hazırlamıştır.
58. Mümin erkekler ve mümin kadınları işlemedikleri şeyler yüzünden incitenler, bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir.

BÖLÜM 8

59. EY NEBİ! Hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına (*evlerinden*) dışarı çıkarken bedenlerini örtecek elbiselerini giymelerini söyle. Bu onların (*iffetli olarak*) tanınmaları ve rahatsız edilmemeleri/incitilmemeleri için daha uygundur. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.
60. ANT OLSUN eğer münafıklar, kalplerinde hastalık olanlar ve Medine’de iftira (*masumlara suç atıp*) yayanlar; (*bu davranışlarına*) son vermezlerse elbette o zaman sen onların üzerine yürürsün?! Sonra da orada sana pek az komşu olurlar.
61. Lânetlenmiş (*rahmetimizden kovulmuş*) olarak! Nerede bulunurlarsa yakalanıp yargılanırlar ve (*vazgeçmezlerse*) yaman bir şekilde ölürlər.
62. Daha önce gelip geçenler hakkında da Allah’ın kanunu böyledir. Allah’ın sünnetinde/kanununda asla değişme bulamazsın.
63. İNSANLAR sana kıyâmetin vaktini soruyorlar. De ki: “Onun ilmi ancak Allah katındadır.” Ne bilirsin belki de kıyâmet yakında gerçekleşir.
64. Şüphesiz Allah kâfirlere lânet etmiş ve onlara alevli bir ateş hazırlamıştır.

65. Onlar orada ebedi olarak kalacaklardır.
Hiçbir dost hiçbir yardımcı bulamayacaklardır.
66. Yüzlerinin ateşte bir yandan bir yana döndürüleceği gün;
“Ne olurdu Allah’a ve Rasûl’e itaat edeydik” diyecekler.
67. Yine şöyle diyecekler:
“Ey Rabbimiz! Biz önderlerimize ve
büyüklerimize itaat ettik de bizi yoldan saptırdılar.”
68. “Ey Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve
onları büyük bir lânete uğrat.”
69. **ĖY İMAN EDENLER!**
Siz Musa’ya eziyet eden kimseler gibi olmayın.
Nihayet Allah onu onların dediklerinden temize çıkarmıştı.
Musa Allah katında itibarlı bir kimse idi.
70. Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve
doğru söz söyleyin (*ki;*)
71. Allah sizin işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın.
Kim Allah’a ve Rasûlüne itaat ederse
muhtakkak büyük bir başarıya ulaşmıştır.
72. **ŞÜPHESİZ** Biz emâneti;^[*] (*iktidarı, yönetimi, kamu hizmetlerini,
aklı, özgürlüğü*) göklere, yere vedağlara teklif ettik de onlar
onu yüklenmek istemediler ondan çekindiler.
Onu ancak insan yükledi.
Çünkü o (*kendine karşı*) çok zalimdir, çok cahildir.
73. Allah münafık erkeklere ve münafık kadınlara;
Allah’a ortak koşan erkeklere ve
Allah’a ortak koşan kadınlara azap eder.
Mümin erkeklerin ve mümin kadınların tövbelerini
kabul eder.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

[*] Başka şeyler için değil, insanların ortak işlerinin yapılabilmesi için emâneti insana teklif eder.

MÜMTEHİNE SURESİ

İniş Sırası: 91 • Mushaf Sırası: 60 • Medeni Sure • 13 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ĒY İMAN EDENLER!** Bana ve size düşmanlık yapanları dost/veli/yönetici edinmeyin.
Siz onlara sevgi gösteriyorsunuz.
Halbuki onlar size gelen gerçeği inkâr ettiler.
Rabbiniz olan Allah'a inandınız diye elçiyi ve sizi yurdunuzdan çıkarıyorlar.
Ben izin verdiğim için size saldıranlara karşı cihat etmek için çıktıysanız (*o hâlde niçin*) onlara sevgi gösterip sır (*askeri birliklerin hareketi hakkında bilgi*) veriyorsunuz?!
Oysa Ben sizin gizlediğınızı de açığa vurduğunuzu da bilirim.
Sizden kim bunu yaparsa doğru yoldan uzaklaşmıştır.
2. Şayet onlar sizi ele geçirirlerse size düşman olurlar, size ellerini ve dillerini kötülükle uzatırlar ve inkâr etmenizi arzu ederler.
3. Yakınlarınız ve çocuklarınız size asla fayda vermeyecektir. Kıyâmet günü Allah aranızı ayıracaktır. Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.
4. **İBRAHİM**'de ve onunla birlikte bulunanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. Hani onlar kavimlerine: "Biz sizden ve Allah'ı bırakıp taptıklarınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz.

Siz bir tek Allah'a inanıncaya kadar
sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık
ve

nefret oluşturduunuz" demişlerdi.

Yalnız İbrahim'in babasına:

"Senin için mutlaka bağışlama dileyeceğim.

Fakat Allah'tan sana gelecek herhangi bir şeyi önlemeye
gücüm yetmez" sözü başka!

Onlar şöyle dediler:

"Ey Rabbimiz!

Ancak Sana dayandık, içtenlikle yalnız Sana yöneldik.

Dönüş de ancak Sanadır/Senin huzurunadır."

5. "Ey Rabbimiz!

Bizi inkâr edenlerin zulmüne uğratma! Bizi bağışla!

Ey Rabbimiz!

Şüphesiz Sen mutlak güç sahibisin,
doğru hüküm/karar verensin."

6. Ant olsun onlarda (*İbrahim ve beraberindekilerde*) sizin için,

Allah'ı ve ahiret gününü arzu edenler için

güzel bir örnek vardır.

Kim yüz çevirirse bilsin ki,

Allah her bakımdan sınırsız zengindir, övülmeye lâyıktır.

BÖLÜM 2

7. OLA Kİ Allah sizinle düşman olduğunuz kimseler arasına
bir sevgi koyar.

Allah hakkıyla gücü yetendir.

Allah çok bağışlayandır, çok merhametlidir.

8. Allah iman ettiğiniz için sizinle savaşmamış,
sizi yurtlarınızdan da çıkarmamış kimselere iyilik etmekten,
onlara adil davranmaktan men etmez.

Şüphesiz Allah adil davrananları sever.

9. Allah iman ettiğiniz için sizinle savaşan,
sizi yurtlarınızdan çıkararak ve çıkarılmanız için
destek verenleri dost/veli edinmekten men eder.
Kim onları veli/dost edinirse
işte onlar zalimlerin ta kendileridir.

10. EY İMAN EDENLER!

Mümin kadınlar muhacir (*hicret etmiş*) olarak
size geldiklerinde onları[*n gerçeklerini yani sizin yanınıza
niçin geldiklerini açığa çıkarmak için*] imtihan[*] edin.

Allah onların imanlarını daha iyi bilir.

Eğer siz (*imtihan neticesinde*) onların inanmış kadınlar
olduklarını anlarsanız onları kâfirlere geri göndermeyin.

Çünkü müslüman hanımlar kâfirlere helâl değillerdir.

Kâfir[*erkek*]ler de müslüman hanımlara helâl olmazlar.

Mehir olarak harcadıklarını onlara (*kocalarına geri*) verin.

(*Kadınlar aldıkları mehri geri vererek boşanma haklarını
kullanabilirler*).

Mehirlerini verdiğiniz takdirde bu kadınlarla evlenmenizde
size bir günah yoktur.

Müşrik eşlerinizin nikâhlarına tutunmayın.

Onlara harcadığınız mehri isteyin.

Kâfirler de istesinler.

Bu Allah'ın hükmüdür.

O aranızda hüküm veriyor.

Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

11. Eşlerinizden kâfirlere kaçmış olanlar olabilir.

Saldırgan kâfirlerle savaşmak zorunda kalır,

yener ve ganimet alırsanız,

onlardan (*kâfirlerden*) eşleri sizin tarafa kaçmış olanlar için,

[*] Buradan şunu anlamak mümkün: Allah kullarının gerçeğini bildiği için onları imtihana tabi tutmaz, onların gerçeğini birbirleri (görsün diye) bir vesile ile açığa/ortaya çıkarır. Ancak kullar birbirlerini aldatılmamak, dolandırılıp kandırılmamak için imtihana tabi tutabilirler; bu ayette bu konuya işaret vardır!

mehirlerini kocalarına iade edin. (*Bizim eşlerimiz de sizin tarafa kaçmıştı diye mazeret öne sürmeyin*)

ve

inandığınız Allah'a karşı gelmekten sakının.

12. EY NEBİ! Mümin kadınlar;
Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak,
hırsızlık yapmamak,
zina etmemek,
çocuklarını öldürmemek,
elleriyle ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemek,
hiçbir iyi işte sana karşı gelmemek konusunda
sana biat etmek (*vatandaş olmak*) üzere geldikleri zaman
biatlarını (*vatandaşlıklarını*) kabul et
ve
onlar için Allah'tan bağışlanma dile.
Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

13. EY İMAN EDENLER!
Kendilerine Allah'ın azap edeceği
kabirlerdeki kâfirlerin ümit kestikleri gibi
tamamen ahiretten ümitlerini kesmiş bir toplumu
veli/dost edinmeyin.

NİSA SURESİ

İniş Sırası: 92 • Mushaf Sırası: 4 • Medeni Sure • 176 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. EY İNSANLAR!

Sizi bir tek nefisten/döllenmiş yumurtadan/hücreden yaratan ve

eşini de ondan (*aynı döllenmiş yumurtadan/hücreden*) yaratan, ikisinden de (*yeryüzünün her tarafına yayarak aile oluşturan*);

çok sayıda erkek^[*]

ve

kadın^[*] yaratarak yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının!

Kendisi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz

Allah'a karşı gelmekten

ve

akrabalık^[*] bağlarını koparmaktan sakının.

Şüphesiz Allah üzerinizde bir gözetleyicidir.

2. YETİMLERE/kimsesizlere/sahipsizlere mallarını verin.

Temizi pis olanla (*helâli haramla*) değişmeyin.

[*] Bu ayet; ilk İnsanın, Eşinin ve Soyunun 'ilk yaratılışından' bahseder. Bugün; kardeş olduklarını bilenlerin evlenmesi, tüm dünya ülkelerinde ve dinlerinde yasaktır (haramdır), suçtur. Dolayısıyla, insanlık tarihinin başlangıcında bu tür evliliklerin yapılmış olması görüşüne katılmıyoruz. Bunlar uydurma hikayeler.

İlk İnsan ve Eşi bu dünyada bir yetişkin olarak yaratılmıştır. Dünya cennet-ne/bahçesine yani zahmetsizce yaşayacakları cennete yerleştirilmişlerdir. Ve sonra bir günah sebebiyle zahmetli/zor bir geçim olan dünya hayatı ile yüzyüze kalmışlardır. Çoğalma meselesine gelince: Mesela Allah; ilk yaratılanları tek bir ümmet/topluluk olarak, ayrı ayrı çok sayıda/binlerce yetişkin erkek ile; yine çok sayıda/binlerce ayrı ayrı yetişkin kadın olarak yaratmış olabilir ve bunların her biri evlendikten sonra farklı birer aile olmuş olabilirler. Dolayısıyla; farklı olan bu ailelerden meydana gelen çocuklardan birinin diğeriyle evlilik yapmış olması muhtemeldir ve gayet doğaldır.

Akla, mantığa ve kalbe temiz gelen görüş budur, diye düşünüyoruz. Yine de en doğrusunu Allah bilir.

Onların mallarını kendi mallarınıza katıp yemeyin.
Çünkü bu büyük bir günahdır.

3. EĞER velisi (*korumakla sorumlu*) olduğunuz (*babaları ya da kocaları savaşta veya bir şekilde vefat etmiş*) yetim kızların/dul kalmış kadınların mallarını/haklarını koruyamama gibi bir endişeye kapılırsanız onlarla aranızda bir sözleşme yaparak (*mallarını/haklarını*) güvence altına alın.
(*Biz içinizden ne geçirdiğinizi biliyoruz, istiyorsunuz ki*);
"Hoşunuza giden kadınlardan iki, üç, hatta dördünü birden nikâhınıza (*eş olarak*) almak istiyorsunuz lâkin onlar arasında adaleti sağlamak pek zordur.
(*Bilerseniz*) bir eş almak sizin için en hayırlısıdır".
4. Eşlerinize mehirlerini (*evlilik hediyelerini*) verin (*ve geçimliklerini*) gönül hoşluğuyla sağlayın.
Eğer kendi istekleriyle o mehrin (*hediye edilenin*) bir kısmını sizinle paylaşırlarsa onu da (*geçiminiz için*) güzelce harcayın.
5. ALLAH'ın sizin için geçim kaynağı yaptığı mallarınızı akli ermezlere (*savurgan/sefihlere*) vermeyin.
O mallarla onları besleyin giydirin
ve
onlara güzel söz söyleyin.
6. YETİMLERİ deneyin! Evlenme çağına (*büluğa*) erdiklerinde eğer reşit olduklarını/aklen olgunlaştıklarını görürseniz mallarını kendilerine verin.
Büyüyecekler (*ve mallarını geri alacaklar*) diye israf (*aşırılık*) ederek ve aceleye getirerek mallarını yemeyin.
(*Velilerden*) kim zengin ise (*yetim malından yemeye*) tenezzül etmesin.
Kim de fakir ise örfe uygun bir biçimde (*hizmetinin karşılığı kadar*) yesin.

Mallarını kendilerine geri verdiğiniz zaman da yanlarında şahit bulundurun.
Hesap görücü olarak Allah yeter.

7. **ANA**, baba ve akrabaların (*miras olarak*) bıraktıklarından erkeklere bir pay vardır.
Ana, baba ve akrabaların bıraktıklarından kadınlara da bir pay vardır.
Allah bırakılanın azından da çoğundan da bunları farz kılınmış birer hisse olarak belirlemiştir.
8. Miras taksiminde (*kendilerine pay düşmeyen*) akrabalar, yetimler ve fakirler hazır bulunurlarsa onlara da maldan bir şeyler verin ve onlara (*gönüllerini alacak*) güzel sözler söyleyin.
9. Kendileri geriye zayıf çocuklar bıraktıkları takdirde onlar hakkında endişeye kapılanlar (*yetimler hakkında da*) ürperip korksunlar.
Allah'a karşı gelmekten sakınsınlar ve doğru söz söylesinler.
10. Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler ancak ve ancak karınlarını dolduraya ateş yemiş olurlar ve zaten onlar çılğın bir ateşe (*cehennem*) gireceklerdir.

BÖLÜM 2

11. **ALLAH**; size çocuklarınız[ın alacağı miras] hakkında iki kadın/kız payı kadarını (*yani mirasın yarısının*) erkeğe, diğer yarısının da iki kıza/kadına pay edilmesini (*kızlar erkek kardeşlerinin yanında yaşıyorsa böyle*) tavsiye eder. (*Çocuklar sadece*) ikiden fazla kız iseler (*ölenin geriye*) bıraktığının üçte ikisi onlarındır. Eğer kız kardeş/kadın tek (*ise ve tek başına*) yaşıyorsa (*mirasın*) yarısı onundur. Ölenin çocuğu varsa geriye bıraktığı maldan ana babasından her birinin altıda bir hissesi vardır.

Eğer çocuğu yok da (*yalnız*) ana babası ona varis oluyorsa anasına üçte bir düşer.

EĞER kardeşleri varsa anasının hissesi altıda birdir.

(*Bu paylaşırma ölenin*) yapacağı vasiyetten ya da

borcundan sonradır.

Babalarınız ve oğullarınızdan

hangisinin size daha faydalı olduğunu bilemezsiniz.

Bunlar Allah tarafından farz kılınmıştır.

Şüphesiz Allah; bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

12. EĞER çocukları yoksa

hanımlarınızın geriye bıraktıklarının yarısı sizindir.

Eğer çocukları varsa bıraktıklarının dörtte biri sizindir.

(*Bu paylaşırma ölen hanımlarınızın*) yaptıkları vasiyetlerin

yerine getirilmesi yahut borçlarının ödenmesinden sonradır.

Eğer sizin çocuğunuz yoksa

bıraktığınızın dörtte biri onlarındır.

Eğer çocuğunuz varsa bıraktığınızın sekizde biri onlarındır.

(*Yine bu paylaşırma*) yaptığınız vasiyetin

yerine getirilmesinden yahut

borçlarınızın ödenmesinden sonradır.

EĞER kendisine varis olunan bir erkek

veya

bir kadının evladı ve babası olmaz ve bir erkek veya

bir kız kardeşi bulunursa ona altıda bir düşer.

Eğer (*kardeşler*) birden fazla olurlarsa üçte birde ortaklırlar.

(*Bu paylaşırma varislere*) zarar vermeksizin

yapılan vasiyetin yerine getirilmesinden yahut

borcun ödenmesinden sonra yapılır.

(*Bütün bunlar*) Allah'ın emridir.

Allah hakkıyla bilendir, halimdir.

13. İŞTE BU Allah'ın koyduğu sınırlardır.
Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse
Allah onu içinden ırmaklar akan
içinde sonsuz kalacakları cennetlere koyar.
İşte bu büyük başarıdır.
14. Kim de Allah'a ve Rasûlüne isyan eder ve
O'nun koyduğu sınırları aşarsa
Allah onu ebedi kalacağı cehennem ateşine atar.
Onun için alçaltıcı bir azap vardır.

BÖLÜM 3

15. **KADINLARINIZDAN** fuhuş yapanlara karşı
içinizden dört şahit getirin.
Eğer onlar şahitlik ederlerse
o kadınları ölüm alıp götürüncüye
veya
Allah onlar hakkında bir yol açıncaya kadar
kendilerini evlerde (*ev hapsinde*) tutun.
16. Sizlerden fuhuş yapanların
her ikisini de azarlayıp dışlayın/kınayın.
Eğer onlar
tövbe edip ıslah olurlarsa/durumlarını düzeltirlerse
onları azarlayıp kınamaktan/dışlamaktan vazgeçin.
Çünkü Allah tövbeleri çok kabul edendir,
çok merhamet edendir.
17. Allah katında tövbe ancak bilmeyerek günah işleyip
sonra tövbe edenlerin tövbesidir.
İşte Allah bunların tövbelerini kabul buyurur.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
18. Yoksa tövbe kötülükleri yapıp yapıp da
kendisine ölüm gelip çatınca;

“İşte ben şimdi tövbe ettim” diyen kimseler ile kâfir olarak ölenlerinki değildir.
Bunlar için ahirette çok acıklı bir azap hazırlamışsındır.

19. EY İMAN EDENLER!

Kadınlara zorla mirasçı olmanız size helâl değildir.

(Ayrıca boşanmayı gerektiren)

açık bir hayasızlık yapmış olmaları dışında kendilerine verdiklerinizin bir kısmını onlardan geri almak için onları sıkıştırmayın. Onlarla iyi geçinin.

Eğer onlardan hoşlanmadıysanız olabilir ki, siz bir şeyden hoşlanmazsınız da Allah (*sizin için*) onda pek çok hayır yaratmış olur.

20. Eğer bir eşin yerine başka bir eş almak isterseniz öbürüne yüklerle mal vermiş olsanız dahi ondan hiçbir şeyi geri almayın. İftira ederek ve açık günaha girerek mi verdiğinizi geri alacaksınız?
21. Hem siz eşlerinizle birleşmiş ve onlar da sizden sağlam bir söz almış iken onu nasıl (*geri*) alırsınız?

22. GEÇMİŞTE olanlar hariç artık babalarınızın evlendiği kadınlarla evlenmeyin. Çünkü bu bir hayasızlık, öfke ve nefret gerektiren bir iştir. Bu ne kötü bir yoldur.

BÖLÜM 4

23. SİZE şunlarla evlenmek haram kılındı: Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren sütanneleriniz, süt kız kardeşleriniz,

hanımlarınızın anneleri,
kendileriyle zifafa girdiğiniz hanımlarınızdan olup
evlerinizde bulunan üvey kızlarınız,
-eğer anneleri ile zifafa girmemişseniz onlarla evlenmenizde
size bir günah yoktur-
öz oğullarınızın hanımları,
iki kız kardeşi (*nikah altında*) bir araya getirmeniz...
Ancak geçenler (*cahilken yapılan bu tür evlilikler*) başka!
Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.

24. Himâyenize verilenler

(*kocaları ölmüş veya kocalarını savaşta kaybetmiş olanlar*) hariç,
evli kadınlar ile evlenmek haram kılındı.

(*Bunlar*) üzerinize Allah'ın emri olarak yazılmıştır.

Bunların dışında kalan iffetli yaşamak ve
zina etmemek şartıyla;

mallarınızla (*evlilik hediyelerini vermeniz şartıyla*) istemeniz
size helâl (*serbest*) kılındı.

Eşinizden (*nikahlanıp*) faydalanmanıza karşılık,
sabit bir hak olarak kendilerine evlilik hediyelerini verin.

Evlilik hediyeleri belirlendikten sonra

onunla ilgili olarak uzlaştığınız şeyler konusunda
size günah yoktur.

Şüphesiz ki Allah; bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

25. Sizden kimin; hür mümin kadınlarla evlenmeye

gücü yetmezse kendilerine sığınan

mümin cariyelerden/yabancı kadınlardan (*nikâhına*) alsın.

Allah sizin imanınızı daha iyi bilir.

Hepiniz birbirinizdensiniz.

Öyle ise iffetli yaşamaları, zina etmemeleri

ve

gizli dost tutmamaları şartıyla

himayelerinde olanların izniyle onlarla evlenin,

evlilik mehirlerini/hediyelerini de güzelce verin.

Evlendikten sonra bir fuhuş yaparlarsa
onlara hür kadınların cezasının yarısı uygulanır.
Bu içinizden günaha düşmekten korkanlar içindir.
Sabretmeniz ise sizin için daha hayırlıdır.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

BÖLÜM 5

26. **ALLAH** size (*hükümlerini*) açıklamak,
size sizden öncekilerin yollarını göstermek ve
tövbelerinizi kabul etmek istiyor.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
27. Allah sizin tövbenizi kabul etmek istiyor.
Şehvetlerine uyanlar ise
sizin büyük bir sapıklığa düşmenizi istiyorlar.
28. Allah sizden (*yüklerinizi*) hafifletmek istiyor.
Çünkü insan zayıf yaratılmıştır.
29. **EY İMAN EDENLER!**
Mallarınızı aranızda bâtil yollarla yemeyin.
Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka!
Kendinizi helâk etmeyin.
Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir.
30. Kim haddi aşarak ve zulmederek bunu yaparsa
onu cehennem ateşine atacağız.
Bu Allah'a pek kolaydır.
31. Eğer size yasaklanan [*günah*]ların büyüklerinden kaçınırsanız,
sizin küçük günahlarınızı örteriz
ve
sizi güzel bir yere koyarız.
32. Allah'ın kiminizi kiminizden (*kabiliyetçe*) farklı kıldığı şeyleri
arzu edip durmayın.
Erkeklerle kazandıklarından bir pay vardır.

Kadınlara da kazandıklarından bir pay vardır.

Allah'tan O'nun lütfunu isteyin.

Şüphesiz Allah herşeyi hakkıyla bilendir.

33. (*Erkek ve kadından*) her biri için ana-babanın ve akrabanın bıraktıklarından (*pay alan*) varisler kıldık. Yeminlerinizin bağladığı (*ahitleştiğiniz*) kimselere de kendi hisselerini verin. Şüphesiz Allah herşeye şahittir.

BÖLÜM 6

34. **ERKEKLER** eşlerini koruyup kollasınlar. Çünkü Allah insanların kimini kiminden (*kabiliyetçe*) farklı (*yeteneklerde*) yaratmıştır/kılmıştır. Erkekler; kendi mallarından (*sorumlulukları gereği*) harcasınlar. (*Erkek-kadın*) iyi ahlâk sahibi eşler (*Allah'a*) itaatkâr olanlardır. Allah'ın onları (*birbirlerini evlilik yasası ile*) koruma altına alması gibi onlar da (*sorumlulukları gereği*) yalnızken nefislerini korusunlar.^[*] Şiddetli geçimsizlik sebebiyle (*eşlerin*) çekip gitmesinden endişe ederseniz onlara öğüt verip (*düşünmeleri için*) yataklarınızı ayırın ve bir süre de ayrı yaşamayı deneyin (*bu süreden sonra*) geçimsizlik hâli ortadan kalkar, barış sağlanırsa artık onların (*birbirinizin*) aleyhine (*boşanmak gibi*) başka bir yol aramayın (*eğer devam edilirse ayrılın/boşanın!*) Şüphesiz Allah çok yücedir, çok büyüktür.
35. Eğer karı-kocanın arasının açılmasından endişe ederseniz; erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden bir hakem gönderin.

[*] Burada erkek kadın ayrımı yoktur; aynı şeyi erkek te yapabilir: O zaman da KADIN ayetteki SÜRECİ takip edecektir. Ayet erkek ve kadına hitabeder; "vad-rübuhunne" kelimesi ise dövme ile ilgili değil: Ayrılma/boşanma ile ilgilidir.

İki taraf düzeltmek isterlerse
Allah da onların uzlaşmasına izin verir.
Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdardır.

36. ALLAH'a kul olun ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın.
Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara,
yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşta,
yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin.
Şüphesiz Allah kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez.
37. Bunlar (*kibirlenen ve övünenler*) cimrilik eden,
insanlara da cimriliği emreden
ve
Allah'ın lütfundan kendilerine verdiği nimeti
gizleyen kimselerdir.
Biz de o nankörlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.
38. Bunlar mallarını insanlara gösteriş için harcayan
Allah'a ve ahiret gününe de inanmayan kimselerdir.
Şeytan kimin arkadaşı olursa o ne kötü arkadaşdır.
39. Bunlar Allah'a ve ahiret gününe iman etselerdi
ve
Allah'ın yarattığı rızıktan (*gösterişsiz olarak*) harcasalardı
kendilerine ne zarar gelirdi?
Allah onları en iyi bilendir.
40. Şüphesiz Allah (*hiç kimseye*) zerre kadar zulmetmez.
(*Yapılan*) çok küçük bir iyilik de olsa
onun sevabını kat kat arttırır ve
kendi katından büyük bir ödül verir.
41. Her ümmetten bir şahit getirdiğimiz ve
seni de onların üzerine bir şahit yaptığımız zaman
bakalım onların hâli nice olacak!..
42. O kıyâmet günü Allah'ı inkâr edip Rasûl'e isyan edenler,
yer yarılıp içine girmiş olmayı isterler
ve
Allah'tan hiçbir söz gizleyemezler.

BÖLÜM 7

43. EY İMAN EDENLER!

Sarhoş olduğunuzda ne söylediğinizi bildikten sonra;
bir de -yolcu olmanız durumu müstesna-
cünüp olduğunuzda yıkandıktan sonra namazı kılın.

Eğer hasta olur

veya

yolculukta bulunursanız veyahut

biriniz abdest bozmaktan gelince ya da

eşlerinizle birlikte olup su da bulamazsanız

o zaman temiz bir toprağa yönelip

(*niyet ederek onunla*) yüzlerinizi ve ellerinizi meshedin.

Şüphesiz Allah; çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır.

44. KENDİLERİNE Kitap'tan bir nasip verilmiş olanları görmüyor musun?

Onlar sapıklığı satın alıyorlar ve

sizin de yoldan sapmanızı istiyorlar.

45. Allah size düşmanlık yapanları çok daha iyi bilir.

Allah dost olarak yeter.

Allah yardımcı olarak da yeter.

46. (*Kur'an'ın indirildiği sırada*) Yahudiyim diyenlerden

öyleleri var ki; (*kelimeleri yerlerinden kaydırıp*) tahrif ederek onları anlamlarından uzaklaştırırlar.

Dillerini eğip bükerek ve fanatiklik yaparak;

"İşittik karşı geldik",

"İşit işitmez olası!"

"Ra'ina" derler.

Halbuki onlar; "İşittik ve itaat ettik;

dinle ve bize bak" deselerdi bu kendileri için

daha hayırlı olurdu.

Fakat Allah gerçeği anlayıp gizlemeleri yüzünden kendilerini lânetlemiştir (*azarlamıştır*).
Gerçekleri gizlemeleri yüzünden birçokları iman etmiyorlar.

47. **EY KENDİLERİNE** kitap verilenler!
Birtakım yüzleri silip de tersine çevirmeden yahut cumartesi halkını lânetlediğimiz gibi onları da lânetlemeden;
yanınızda bulunan kitabı tasdik edici olarak indirdiğimize (*bu Kitaba*) iman edin.
Allah'ın emri mutlaka yerine gelecektir.
48. **ŞÜPHE SİZ** Allah kendisine ortak/şirk koşulmasını asla bağışlamaz.
Bunun dışında kalan[*günah*]ları ise dilediği (*bağışlanmayı hak eden*) kimseler için bağışlar.
Allah'a şirk koşan kimse şüphesiz büyük bir günah işleyerek iftira etmiş olur.
49. **KENDİLERİNİ** temize çıkaranları görmedin mi?
Hayır Allah dilediğini (*suçsuz kimseyi*) temize çıkarır ve kendilerine zerre kadar zulmedilmez.
50. Bak Allah'a karşı nasıl yalan uyduruyorlar.
Apaçık bir günah olarak bu yeter.

BÖLÜM 8

51. **KENDİLERİNE** Kitap'tan bir nasip verilmiş olanları görmüyor musun?
Onlar "cibt"e (*bâtıl olan herşeye*)
ve
"Tağut" a (*insanları kendilerine kul köle edinen din adamlarına*) inanıyorlar.

- İnkâr edenler için de;
 “Bunlar iman edenlerden daha doğru yoldadır” diyorlar.
52. Onlar Allah’ın lânet ettiği (*azarlayıp kovduğu*) kimselerdir. Allah kime lânet ederse artık ona asla bir yardımcı bulamazsın.
53. Yoksa onların hükümrânlıkta bir payı mı var?
 Öyle olsa insanlara bir çekirdek bile vermezler.
54. Yoksa Allah’ın lütfundan verdiği kimseleri mi kıskanıyorlar?
 Şüphesiz Biz İbrahim ailesine de Kitap ve Hikmet vermişizdir.
 Onlara büyük bir hükümrânlık da vermiştik.
55. Böylece onlardan kimi ona iman etti kimi de sırt çevirdi.
 (*O iman etmeyenlere*) çılgın ateş olarak cehennem yeter.
56. **ŞÜPHESİZ** ayetlerimizi inkâr edenleri Biz ateşe atacağız.
 Derileri yanıp döküldükçe azabı tatmaları için onların derilerini yenileyeceğiz. Şüphesiz Allah;
 mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
57. İman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanları ise içinden ırmaklar akan içlerinde ebedi kalacakları cennetlere koyacağız.
 Onlara orada tertemiz eşler vardır.
 Onları koyu gölgeler altında bulunduracağız.
58. **ALLAH** size görevleri mutlaka ehline (*uzmanına*) vermenizi ve nsanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor.
 Doğrusu Allah bununla size ne güzel öğüt veriyor!
 Şüphesiz ki Allah; hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.
59. Ey iman edenler!
 Allah’a itaat edin, Rasûl’e itaat edin ve sizden olan Ulu’l-Emr’e (*ortak işlerinizi yapan yöneticiye, kamu hizmetlerini yürüten kişiye*) de yaptığı işlerde destek verin!

Herhangi bir hususta anlaşmazlığa düştüğünüz takdirde
 Allah'a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız;
 onu (*anlaşmazlığa düştüğünüz hususu*)
 Allah (*ayetlerinde çözüm arayın*)
 ve[ya]
 Rasûlüne (*hakeme/hâkime*) arz edin/götürün.
 Bu daha iyidir sonuç bakımından da daha güzeldir.

BÖLÜM 9

60. (*EY MUHAMMED!*) Sana indirilen Kur'an'a
 ve
 senden önce indirilene inandıklarını iddia edenleri
 görmüyor musun?
 Tağut'u (*insanları kendine kul köle edinen din adamlarını*)
 tanımamaları gerektiği hâlde tağut'un (*din adamlarının*)
 önünde muhakeme olmak istiyorlar.
 Şeytan da onları derin bir sapıklığa düşürmek istiyor.
61. Münafıklara; "Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a)
 ve
 Rasûl'e gelin" dediği zaman onların senden büsbütün
 uzaklaştıklarını görürsün.
62. Kendi işledikleri yüzünden başlarına bir musibet geldiği
 sonra da; "Biz iyilik etmek
 ve
 uzlaştırmaktan başka bir şey istememiştik" diye
 Allah'a yemin ederek sana geldikleri zaman
 hâlleri nasıl olur?
63. Onlar Allah'ın kalplerindeki bildiği kimselerdir.
 Öyleyse onlara aldırma.
 Onlara öğüt ver ve onlara kendileri hakkında etkili
 ve
 güzel söz söyle.

64. Biz her Rasûl'ü sırf Allah'ın izni ile itaat edilmek üzere gönderdik.
Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de; Allah'tan günahlarının bağışlanmasını dileseler ve
e
Rasûl de onlara bağışlama dileseydi elbette Allah'ı tövbeleri çok kabul edici
ve
çok merhametli bulacaklardı.
65. Hayır! Rabbine ant olsun ki onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp sonra da verdiğin hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe iman etmiş olmazlar.
66. Eğer Biz onlara; "Hayatlarınızı feda edin veya yurtlarınızdan çıkın" diye yazıp bildirmiş olsaydık içlerinden birçoğu bunu yapmazlardı.
Eğer kendilerine verilen öğütleri tutsalardı elbette haklarında hem daha hayırlı hem de (*imanlarını*) daha çok pekiştirici olurdu.
67. O zaman kendilerine elbette katımızdan büyük bir ödül verirdik.
68. Onları elbette doğru yola iletirdik.
69. **KİM** Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse, işte onlar;
Allah'ın kendilerine nimet verdiği Nebilerle, sıddıklarla (*dünyada iken doğrulayan/tasdik edenlerle*), şehitlerle (*dünyada iken şahitlik ederek ölenlerle*)
ve
iyi kimselerle birlikte dirler.
Bunlar ne güzel arkadaşlardır.
70. Bu lütuf Allah'tandır.
Hakkıyla bilen olarak Allah yeter.

BÖLÜM 10

71. EY İMAN EDENLER!
(Size savaş açan düşmana karşı) tedbirinizi alıp
küçük birlikler hâlinde yahut topluca savaşa gidin.
72. Şüphesiz aranızda öyle kimseler var ki,
(onların her biri savaşa gitme konusunda)
hakikaten pek ağır davranır.
Eğer başınıza bir musibet gelirse;
“Allah bana lütfetti de onlarla beraber bulunmadım” der.
73. Eğer Allah’tan size bir lütuf (*zafer*) erişse bu sefer de
sizinle kendisi arasında hiç tanışıklık yokmuş gibi şöyle der:
“Ne olurdu ben de onlarla beraber olsaydım da
büyük bir başarıya (*ganimete*) ulaşıyordum.”
74. O HÂLDE dünya hayatını ahiret hayatı karşılığında satanlar
Allah’ın izin verdiği durumlarda (*saldırganlarla*) savaşsınlar.
Kim Allah’ın izin verdiği durumlarda
(*saldırganlara karşı*) savaşır da öldürülür veya
galip gelirse Biz ona büyük bir ödül vereceğiz.
75. Size ne oluyor da Allah izin verdiği hâlde ve;
“Ey Rabbimiz! Bizleri halkı zalim olan şu memleketten çıkar,
katından bize bir dost ver,
bize katından bir yardımcı ver” diye yalvarıp duran;
‘zayıf ve zavallı erkekler’,
‘kadınlar ve çocuklar için’ savaşa çıkmıyorsunuz?
76. İman edenler Allah’ın izin verdiği durumlarda
(*saldırganlara karşı*) savaşsınlar.
Kâfirler (*gerçekleri bildiği hâlde gizleyenler*) de
tağut (*paralel yapılanmacı din adamları*) uğrunda savaşsınlar.
O hâlde siz şeytanın dostlarına karşı savaşın.
Şüphesiz şeytanın hilesi/tuzağı/plânı çok zayıftır.

BÖLÜM 11

77. DAHA önce kendilerine; “(Savaşmaktan) ellerinizi çekin, namazı kılın, zekatı verin” denilenleri görmedin mi? Üzerlerine savaş izni yazılınca hemen içlerinden bir kısmı; insanlardan Allah’tan korkar gibi hatta daha çok korkarlar ve: “Ey Rabbimiz! Niçin bize savaş iznini yazdın (elçi ile tebliğ ettin?) Bizi yakın bir zamana kadar erteleyesdin ya!” derler. De ki: “Dünya geçimliği azdır. Ahiret Allah’a karşı gelmekten sakınan kimse için daha hayırlıdır. Size zerre kadar haksızlık edilmez.”
78. Nerede olursanız olun; sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde bulursanız bile ölüm size ulaşacaktır.

ONLARA bir iyilik gelirse; “Bu Allah’tandır” derler. Onlara bir kötülük gelirse; “Bu senin yüzündendir” derler. (Ey Muhammed!) De ki: “Bütün hareketler/eylemler insanların niyet etmesinden sonra Allah’ın iznine bağlıdır.” Bu topluma ne oluyor ki, neredeyse hiçbir sözü anlamak istemiyorlar!

79. Sana ne iyilik gelirse Allah’tandır. Sana ne kötülük gelirse kendindedir. (Ey Muhammed!) Seni insanlara bir rasûl/elçi olarak gönderdik. Şahit olarak Allah yeter.
80. Kim Rasûl’e itaat ederse Allah’a itaat etmiş olur. Kim yüz çevirirse (bilsin ki), Biz seni onlara bekçi göndermedik.
81. Sana “baş üstüne” derler. Fakat senin yanından çıktıklarında içlerinden birtakımı geceleyin (senin gündüz) söylediklerinin aksini kurarlar/plânlarlar.

- Allah onların geceleyin plânladıklarını/kurduklarını
(*bilip ve Melekler ile de tespiti edip*) yazdırmaktadır.
Sen onlara aldırma. Allah'a yönel. Vekil olarak Allah yeter.
82. Hâlâ Kur'an'ı düşünüp anlamaya çalışmıyorlar mı?
Eğer o Allah'tan başkası tarafından (*indirilmiş*) olsaydı
mutlaka onda birçok çelişki bulurlardı.
83. **KENDİLERİNE** güvenlik veya
korku ile ilgili bir haber geldiğinde onu yayarlar.
Halbuki onu Rasûl'e
veya
içlerinden işin (*güvenlik*) uzmanı kimselere götürselerdi;
bu kimseler işin iç yüzünü araştırıp
ondan hüküm çıkarabilirlerdi.
Allah'ın size lütfu
ve
merhameti olmasaydı bir kısmınız hariç şeytana uyardınız.
84. (*EY MUHAMMED!*)
Artık saldırganlara karşı savaş!
Sen ancak kendinden sorumlusun!
Müminleri de (*saldırganlara karşı*) savaşa teşvik et.
Umulur ki Allah saldırgan kâfirlerin gücünü kırar.
Allah'ın gücü daha üstündür, cezası daha şiddetlidir.
85. Kim güzel bir (*işte*) aracılık ederse ona o işin sevabından
bir pay vardır.
Kim de kötü bir (*işte*) aracılık ederse ona da o kötülükten
bir pay vardır.
Allah'ın herşeye gücü yeter.
86. **SİZE** bir selâm verildiği zaman ondan daha güzeliyle
veya
aynı selâmla karşılık verin.
Şüphesiz Allah herşeyin hesabını gereği gibi yapandır.

87. Allah kendisinden başka hiçbir ilâh olmayandır. Ant olsun, sizi kıyâmet gününde mutlaka bir araya toplayacaktır. Bunda asla şüphe yoktur. Kimdir sözü Allah'ınkinden daha doğru olan?

BÖLÜM 12

88. SİZE ne oluyor da münafıklar hakkında iki gruba ayrıldınız? Allah onları yaptıkları işlerden dolayı baş aşağı ederek eski konumlarına döndürmüştür. Allah'ın kendi sapıklığında bıraktığı bir kimseyi zorla yola getirmek mi istiyorsunuz? Allah kimi (*yanlış hayat tarzını seçen kişiyi*) kendi sapıklığında bırakırsa sen onun için çıkış yolu bulamazsın.
89. Arzu ettiler ki kendilerinin küfre saptıkları gibi siz de sapasınız da beraber olasınız. Bu sebeple onlar Allah yolunda hicret edinceye kadar içlerinden (*hiçkimseyle*) dost edinmeyin. Eğer düşmanlığa yönelirlerse onları yakalayın ve savaş hâli içinde etkisiz hâle getirin. Onlardan ne bir dost edinin ne de bir yardımcı.
90. Ancak sizinle aralarında anlaşma olan bir topluma sığınmış bulunanlar yahut ne sizinle ne de kendi kavimleriyle savaşmayı içlerine sindiremeyip (*tarafsız olarak*) size gelenler başka! Eğer Allah dileseydi onları size yönlendirirdi de sizinle savaşırlardı. Eğer onlar sizden uzak durur sizinle savaşmayıp size barış teklif ederlerse; Allah onlara saldırmak için size bir yol (*yetki*) vermemiştir.
91. Diğer birtakım kimselerin de hem sizden emin olmak hem de kavimlerinden emin olmak istediklerini söyleyenleri göreceksin.

Bunlar küfre (*entrikaya*) davet edildiklerinde ona hemen dalıyorlar.

Eğer bunlar sizden uzak durmazlar,
sizinle barış içinde yaşamak istemezler,
ellerini savaştan çekmezlerse onları yakalayın ve
onları savaş içinde nerede bulursanız etkisiz hâle getirin.
İşte bunlara karşı size apaçık bir yetki verdik.

BÖLÜM 13

92. **BİR MÜMİN** bir mümini (*kasten*) öldüremez!
Ancak istemedен/yanlışlıkla olması başka!
Kim bir mümini yanlışlıkla öldürürse
mümin bir köleyi/esiri azat etmesi ve bağışlamadıkları sürece
ailesine diyet/bir bedel ödemesi gerekir.
(*Öldürülen kişi*) bir mümin ve
sizinle savaş hâlinde olan bir topluluğa mensup ise
mümin bir köle/esir azat etmek gerekir.
Yok eğer sizinle kendileri arasında antlaşma bulunan
bir topluluktan ise ailesine verilecek bir diyet/bedel ve
mümin bir esir/köle azat etmek gerekir.
Bunlara imkân bulamayanın
Allah tarafından tövbesinin kabulü için
iki ay art arda (*kesintisiz*) oruç tutması gerekir.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
93. Kim bir mümini kasten öldürürse onun cezası
içinde ölümsüz/sürekli kalacağı cehennemdir.
Allah ona gazap etmiş, lânet etmiş ve
onun için büyük bir azap hazırlamıştır.
94. **EY İMAN EDENLER!** Allah saldırganları/teröristleri etkisiz
kılmanız için savaşa izin verdiğinde sefere çıkmadan önce
gerekli araştırmayı yapın.

Size selâm veren (*barış öneren*) kimseye dünya hayatının geçici menfaatine (*ganimete*) göz dikerek;
 “Sen mümin değilsin” demeyin.
 Allah katında pek çok ganimetler vardır.
 Daha önce siz de öyle idiniz de Allah size lütufta bulundu.
 Onun için iyice araştırın.
 Çünkü Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

95. **MÜMİNLERDEN** özür sahibi olmaksızın oturanlar ve Allah’ın izin verdiği şekilde mallarıyla canlarıyla cihat edenler eşit olamazlar. Allah ikisine de cenneti vadetmekle beraber mallarıyla ve canlarıyla mücadele edenleri; oturanların derece itibariyle üstünde kılmıştır/saymıştır. Allah mücahitlere oturanların üstünde büyük bir ödül ihsân etmiştir.
96. Tarafından derece derece rütbeler, bir mağfiret ve rahmet vermiştir...
 Öyle ya; Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

BÖLÜM 14

97. **KENDİLERİNE** zulmediyorlar iken meleklerin canlarını aldığı kimseler var ya melekler onlara şöyle derler:
 “Ne durumdaydınız (*niçin hicret etmediniz?*)”
 Onlar da:
 “Biz yeryüzünde zayıf ve güçsüz kimselerdik” derler.
 Melekler: “Allah’ın arzı (*yeryüzü*) geniş değil miydi, oraya (*başka bir yere*) hicret etseydiniz ya!” derler.
 İşte bunların gidecekleri yer cehennemdir.
 O ne kötü varış yeridir.

98. Ancak gerçekten zayıf ve güçsüz olan,
çaresiz kalan
ve
hicret etmeye yol bulamayan erkekler,
kadınlar
ve
çocuklar başkadır.
99. Umulur ki, Allah bu kimseleri affeder.
Çünkü Allah; çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır.
100. Kim Allah yolunda hicret ederse yeryüzünde gidecek
çok yer de bulur, genişlik de...
Kim Allah'a ve Rasûlüne hicret etmek amacıyla
evinden çıkar da sonra kendisine ölüm yetişirse
şüphesiz onun ödülü Allah'a düşer.
Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.

BÖLÜM 15

101. **YERYÜZÜNDE** sefere çıktığınız zaman
kâfirlerin size saldırmasından korkarsanız
namazı kısaltmanızdan ötürü size bir günah yoktur.
Şüphesiz kâfirler size apaçık düşmandır.
102. (*Ey Muhammed!*)
Cephede sen de onların (*müminlerin*) arasında bulunup da
onlara namaz kıldırдыңın zaman
içlerinden bir kısmı seninle beraber namaza dursun.
Silâhlarını da yanlarına alsınlar.
Bunlar (*bir rekat kılıp*) secdeye vardıklarında hemen
arkanıza geçsinler (*cephedeki eski konumlarını alsınlar*).
Sonra o namaz kılmamış olan diğer kısım gelsin
seninle beraber (*ikinci rekat'ı*) kılsınlar ve
onlar da silâhlarını yanlarına alarak
ihtiyatlı bulunsunlar/tedbirlerini alsınlar.

İnkâr edenler arzu ederler ki, silâhlarınızdan ve eşyanızdan/mühimmatınızdan gafil olsanız da size ani bir baskın yapsalar.

Yağmurdan zahmet çekerseniz ya da hasta olursanız silâhlarınızı bırakmanızda size bir beis/zorluk yoktur. Bununla birlikte yine de ihtiyatlı olun (*tedbirinizi alın*). Şüphesiz Allah inkârcılara alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.

103. Namazı kıldınız mı/kıldıldıktan sonra;
gerek ayakta, gerek otururken
ve
gerekse yan yatarak hep Allah'ı anın/hatırlayın!
Güvene kavuştunuz mu, namazı gereği gibi/tam olarak kılın.
Çünkü namaz müminlere belirli vakitlere bağlı olarak farz kılınmıştır.
104. Düşman topluluğunu izlemekte gevşeklik göstermeyin.
Eğer siz acı duyuyorsanız
kuşkusuz onlar da sizin acı duyduğunuz gibi acı duyuyorlar.
Üstelik siz Allah'tan onların ümit edemeyecekleri şeyleri umuyorsunuz.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

BÖLÜM 16

105. (*ĒY MUHAMMED!*) Biz sana Kitab'ı (Kur'an'ı) hak olarak indirdik ki insanlar arasında Allah'ın sana öğrettikleri ile hüküm veresin.
Sakin hainlerin savunucusu olma!
106. Allah'tan bağışlama dile.
Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
107. Kendilerine hainlik edenleri savunma!
Zira Allah hiçbir haini hiçbir günahkârı sevmez!
108. Bunlar insanlardan gizlenmeye çalışırlar da Allah'tan gizlenmezler.

- Halbuki Allah geceleyin razı olmayacağı sözleri kurarlarken
(*komplolar üretirken*) onlardan haberdardır.
Allah onların yaptıklarını (*ilmiyle*) kuşatmıştır.
109. İşte siz öyle kimselersiniz dünya hayatında onları savundunuz.
Ya kıyâmet günü onları Allah'a karşı kim savunacak yahut kim onlara vekil olacak?
110. Kim bir kötülük yapar yahut kendine zulmeder sonra da Allah'tan bağışlama dilerse Allah'ı çok bağışlayıcı ve çok merhamet edici bulur.
111. Kim bir günah kazanırsa onu ancak kendi aleyhine kazanmış olur.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
112. Kim bir hata yapar veya bir suç işler de sonra onu bir suçsuzun üzerine atarsa şüphesiz iftira etmiş apaçık bir günah yüklenmiş olur.

BÖLÜM 17

113. (*EY MUHAMMED!*)
Eğer Allah'ın sana lütuf ve merhameti olmasaydı onlardan bir grup seni saptırmaya çalışırdı.
Halbuki onlar ancak kendilerini saptırırlar sana hiçbir zarar veremezler.
Allah sana kitabı (Kur'an'ı) ve Hikmet'i (*insanlara faydalı olan çözüm önerilerini*) indirmiş ve sana bilmediğin şeyleri öğretmiştir.
Allah'ın sana lütfü çok büyüktür.

114. BİR sadaka vermeyi yahut iyilik yapmayı yahut da insanların arasını düzeltmeyi emredenleri hariç onların aralarındaki gizli konuşmalarının çoğunda hiçbir hayır yoktur.
Kim bunları sırf Allah'ın rızasını kazanmak için yaparsa Biz ona büyük bir ödül vereceğiz.
115. Kim kendisine hidâyet (*doğru yol*) besbelli olduktan sonra Rasûl'e karşı çıkar, müminlerin yolundan başkasına uyarsa, onu yöneldiği yolda bırakırız ve cehenneme atarız.
Orası ne kötü bir varış yeridir.

BÖLÜM 18

116. ŞÜPHE SİZ ALLAH kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışındaki günahları dilediği kimseler için (*hak ettikleri ölçüde*) bağışlar.
Allah'a ortak koşan kuşkusuz derin bir sapıklığa düşmüştür.
117. Onlar Allah'ı bırakıp ancak put[*dikili taş*]lara tapıyorlar. Halbuki (*aslında*) azgın bir şeytana tapmaktadırlar.
118. Allah o şeytana lânet etti ve o da;
"Ant olsun ki, senin kullarından elbette belirli bir pay alacağım" dedi.
119. "Onları mutlaka saptıracağım, mutlaka onları kuruntulara sokacağım ve onlara emredeceğim de (*putlara adak için*) hayvanların kulaklarını yaracaklar. Yine onlara emredeceğim de

(zihinlerine vesvese, çeşitli fikirler fısıldayacağım da)

Allah'ın yarattığını/yaratışını değiştirecekler.”

Kim Allah'ı bırakıp da şeytanı arkadaş/dost/veli edinirse, şüphesiz o apaçık bir hüsrâna düşmüştür.

120. Şeytan onlara (*birçok*) vaatte bulunur

ve

onları kuruntulara sürükler.

Oysa şeytan ancak aldatmak için onlara vaatte bulunuyor.

121. İşte onların barınağı cehennemdir.

Ondan bir kaçış yolu bulamazlar.

122. İman edip faydalı bir işi en iyi şekilde (*dürüstçe*) yapanları da sonsuz olarak kalacakları içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacağız.

Allah gerçek bir vaatte bulunmuştur.

Kimdir sözü Allah'inkinden daha doğru olan?!

123. (*İŞ/Allah'ın hükmül/Müminlerin yaptığı faydalı şeyler Allah'ın tavsiyesi üzeredir*);

ne sizin kuruntunuza ne de kitap ehlinin

kuruntusuna göredir?!

(*Dolayısıyla*) kim de kötü bir iş yaparsa onunla cezalandırılır.

O (*kişi*) kendisine Allah'tan başka ne bir dost/veli

ne de bir yardımcı bulabilir.

124. Mümin olarak erkek veya kadın

her kim iyi/faydalı işler yaparsa işte onlar cennete girerler

ve

zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar.

125. Kimin dini iyilik yaparak kendini Allah'a teslim eden

ve

hakka yönelen İbrahim'in dinine tabi olan kimsenin dininden daha güzeldir?

Allah İbrahim'i dost edindi.

126. Göklerdeki herşey yerdeki herşey Allah'ındır.

Allah herşeyi kuşatıcıdır.

BÖLÜM 19

127. **KADINLAR** hakkında senden fetva istiyorlar.
De ki:
“Onlar hakkında size fetvayı Allah veriyor.”
Kitapta kendilerine
(*verilmesi*) farz kılınan[*miras*]ı vermediğiniz
ve
evlenmek istediğiniz yetim kızlara
ve
yetimlere adil davranmanıza dair size okunmakta olan
ayetler de bunu açıklıyor.
Ne hayır yaparsanız şüphesiz Allah onu bilir.
128. **EĞER** bir kadın kocasının kendisine kötü davranmasından
yahut yüz çevirmesinden endişe ederse uzlaşarak aralarını
düzeltmelerinde ikisine de bir günah yoktur.
Uzlaşmak daha hayırlıdır.
Nefisler (*özgür varlıklar olarak*) kıskançlığa
ve
tutkulara meyyal (*eğilimli, istekli*) yaratılmıştır.
Eğer iyilik eder ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsanız,
şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.
129. Ne kadar uğraşsınız uğraşın kadınlar arasında
dengeyi kurmanız zordur.
Öyle ise (*birine*) büsbütün gönül verip ötekini askıda kalmış
(*kocası hem var, hem yok*) kadın gibi bırakmayın.
Eğer arayın düzeltir ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsanız,
şüphesiz Allah çok bağışlayıcı ve çok merhamet edicidir.
130. Eğer ayrılırlarsa Allah’ın bol rızık yaratmasından ve
nimetlerinden çalışıp üreterek istifade etsinler.
Allah lütfu geniş olandır. O doğru hüküm/karar verendir.

131. GÖKLERDEKİ herşey yerdeki herşey Allah'ındır.
Sizden önce kendilerine kitap verilenlere de size de;
"Allah'a karşı gelmekten sakının" diye vasiyet ettik/emrettik.
Eğer inkâr ederseniz (*bilin ki*) göklerdeki herşey,
yerdeki herşey Allah'ındır.
Allah zengindir, övülmeye lâyıktır.
132. Göklerdeki herşey yerdeki herşey Allah'ındır.
Vekil olarak Allah yeter.
133. Ey insanlar! Allah dilerse sizi yok eder ve başkalarını getirir.
Allah buna hakkıyla gücü yetendir.
134. Kim dünya sevabı (*nimeti*) istiyorsa (*bilsin ki*),
dünya sevabı da ahiret sevabı da Allah katındadır.
Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.

BÖLÜM 20

135. EY İMAN EDENLER!
Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa
Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan
kimseler olun.
(*Şahitlik ettikleriniz*) zengin veya
fakir de olsalar (*adaletten ayrılmayın*).
Çünkü Allah ikisine de daha yakındır.
Öyle ise adaleti yerine getirmede nefsinize uymayın.
Eğer (*şahitlik ederken gerçeği*) çarpıtırsanız veya
(*şahitlikten*) çekinirseniz (*bilin ki*);
şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
136. Ey iman edenler! Allah'a, Rasûlü'ne,
Nebisi'ne indirdiği Kitaba (Kur'an'a) ve
daha önce indirdiği kitaba (*Zebur, Tevrat ve İncil'e*) iman edin.
Kim Allah'ı, Meleklerini, Kitaplarını, Rasûllerini ve
Ahiret Gününü inkâr ederse derin bir sapıklığa düşmüş olur.

137. İMAN edip sonra inkâr eden, sonra inanıp tekrar inkâr eden, sonra da inkârlarında ileri gidenler var ya; Allah onları bağışlayacak da değildir, doğru yola iletecek de değildir.
138. Münafıklara kendileri için çok acıklı bir azap olduğunu müjdele.
139. Onlar müminleri bırakıp kâfirleri dost edinen kimselerdir. Onların yanında izzet ve şeref mi arıyorlar? Halbuki bütün izzet ve şeref Allah'a aittir.
140. Oysa Allah size Kitap'ta (Kur'an'da): "Allah'ın ayetlerinin inkâr edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğiniz zaman başka bir söze geçmedikleri müddetçe onlarla oturmayın aksi hâlde: siz de onlar gibi olursunuz" diye hüküm indirmiştir. Şüphesiz Allah; münafıkların ve kâfirlerin hepsini cehennemde toplayacaktır.
141. Onlar sizi gözetleyip duran kimselerdir. Eğer Allah tarafından size bir fetih (*zafer*) nasip olursa; "Biz sizinle beraber değil miydik" derler. Şayet kâfirlerin (*zaferden*) bir payı olursa; "Size üstünlük sağlayıp sizi müminlerden korumadık mı" derler. Allah kıyâmet günü aranızda hükmünü verecektir. Allah müminlerin aleyhine kâfirlere hiçbir yol vermeyecektir.

BÖLÜM 21

142. MÜNAFIKLAR Allah'ı aldatmaya çalışırlar. Allah da onların bu çabalarını başlarına geçirir. Onlar namaza kalktıkları zaman üşene üşene kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı pek az anarlar.

143. Onlar küfür ile iman arasında bocalayıp dururlar.
Ne bunlara (*müminlere*)
ne de şunlara (*kâfirlere verdikleri sözlere*) bağlı kalırlar.
Allah kimi (*yanlış hayat tarzını seçen kişiyi*)
kendi sapıklığında bırakırsa ona asla
bir çıkar yol bulamazsın.
144. Ey iman edenler!
Müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmeyin.
Kendi aleyhinize Allah'a apaçık bir delil vermek mi
istiyorsunuz?
145. Şüphesiz ki münafıklar cehennem ateşinin
en aşağı tabakasındadırlar.
Onlara hiçbir yardımcı da bulamazsın.
146. Ancak tövbe edenler, durumlarını düzeltenler,
Allah'ın kitabına sarılanlar
ve
dinlerini Allah'a has kılanlar müstesnadır.
Bunlar müminlerle beraberdirler.
Allah müminlere büyük bir ödül verecektir.
147. Eğer şükreder ve iman ederseniz,
Allah size niye azap etsin ki?
Allah şükürün karşılığını verendir, hakkıyla bilendir.
148. **ALLAH** zulme uğrayanın dile getirmesi dışında
çirkin sözün açıklanmasını sevmez.
Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
149. Bir hayrı açıklar veya gizlerseniz
yahut bir kötülüğü affederseniz (*bilin ki*)
Allah da çok affedicidir, herşeye hakkıyla gücü yetendir.
150. **O KİMSELER Kİ** biz yalnız Allah'ı tanırız derler.
Rasûllerinin arasını birbirinden ayırmak isterler:
"Elçilerinin bazısına inanır bazısını tanımıyoruz!" diyerek
küfür ile iman arasında bir yol tutmak isterler.

151. İşte bunlar kâfirdirler!
Biz de kâfirler için aşığlayıcı azap hazırlamışızdır.
152. Allah'a ve Rasûllerine iman edenler
ve
onlardan hiçbirini diğerlerinden ayırmayanlara gelince
işte onlara Allah ödüllerini verecektir.
Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.

BÖLÜM 22

153. KİTAP EHLİ (*kendilerine kitap verilenler*) senden kendilerine
gökten bir kitap indirmeni istiyorlar.
Musa'dan bundan daha büyüğünü istemişler
ve
"Allah'ı bize açıkça göster" demişlerdi.
Böylece zulümleri sebebiyle onları yıldırım çarptı.
Sonra kendilerine apaçık deliller gelmesinin ardından
(*tuttular*) buzağıyı ilâh edindiler.
Biz (*bunlardan*) bunu da affettik
ve
Musa'ya apaçık bir güç ve yetki verdik.
154. Verdikleri sağlam söz[ü *yerine getirmemeleri*] sebebiyle
Tur'u üzerlerine kaldırdık ve onlara;
"Tevazu ile kapıdan girin" dedik.
Yine onlara;
"Cumartesi (*yasakları*) konusunda haddi aşmayın" dedik
ve
onlardan sağlam bir söz aldık.
155. Verdikleri sağlam sözü bozmalarından,
Allah'ın ayetlerini inkâr etmelerinden,
Nebileri haksız yere öldürmelerinden
ve
"Kalplerimiz mühürlüdür" demelerinden dolayı

- tam aksine inkârları sebebiyle;
 bunların kalpleri üzerinde yeni bir huy/yeni bir yapı
 oluşmaktadır.
 Artık onlar inanmıyorlar.
156. Yine küfürleri
 ve
 Meryem'e karşı büyük bir iftira atmaları
157. ve:
 "Biz Allah'ın Rasûlü Meryem'in oğlu Mesih'i öldürdük"
 demeleri sebebiyle lânetlendiler
 (Allah'ın rahmetinden kovuldular).
 Oysa onu ne öldürdüler ne de astılar
 sadece (İsa'ya) benzettikleri birini öldürdüler.
 Onda ihtilaf edenler bundan dolayı kuşku içindedirler,
 ona dair bir ilimleri yoktur ancak zanlarının peşinden
 giderler.
 Halbuki onu kesin olarak (*onlar*) öldürmediler.
158. Fakat Allah onu (*öldürerek*) kendi katına yükseltmiştir.
 Allah üstün ve güçlüdür,
 doğru hüküm/karar verendir.
159. (*İsa diye başka birini çarmıha gerdikleri zaman*) Kitap Ehli
 Museviler'den hiç kimse yoktu ki;
 onu (*öldürülenin İsa olmadığını*) bilip/tanıyıp inanmış olmasın.
 Kıyâmet günü o (İsa) onların aleyhine şahit olacaktır.
160. O zamanda yaşamış Yahudiyim diyenlerin zalimlikleri
 ve
 çoğu kimseleri Allah yolundan çevirmeleri sebebiyle
 önceleri kendilerine helâl kılınmış birçok temiz
 ve
 hoş nimetleri haram ettik.
161. Yasaklandığı hâlde riba almaları
 ve
 halkın mallarını haksız yollarla yemeleri sebebiyle de
 kâfir kalanlarına da gayet acı bir azap hazırladık!

162. **FAKAT** onlardan (*Museviler'den*) ilimde derinleşmiş olanlar ve müminler sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler. O namazı kılanlar, zekatı verenler, Allah'a ve ahiret gününe inananlar var ya işte onlara büyük bir ödül vereceğiz.

BÖLÜM 23

163. **BİZ** Nuh'a ve ondan sonra gelen Nebilere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, torunlarına, İsa'ya, Eyyub'a, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da vahyetmiştik! Davud'a da Zebur vermiştik.
164. Daha önce kıssalarını sana anlattığımız Rasûller gönderdik. Anlatmadığımız (*nice*) Rasûller de gönderdik. Allah Musa ile de doğrudan konuştu.
165. Müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak Rasûller gönderdik ki, Rasûllerden sonra insanların Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın! Allah mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
166. **FAKAT** ALLAH sana indirdiği ile şahitlik eder ki; (*önceki elçilere*) indirdiğini de kendi ilmiyle indirmiştir. Buna Melekler de şahitlik eder! Zaten şahit olarak Allah'ın şahitliği kâfidir!
167. Şüphesiz inkâr edenler; insanları Allah yolundan alıkoyanlar derin bir sapıklığa düşmüşlerdir.

168. Şüphesiz inkâr edenler
ve
zulmedenler (*var ya*);
Allah onları asla bağışlayacak
ve
doğru yola iletcek değildir.
169. (*Allah onları*) ancak içinde ebedi kalacakları
cehennem yoluna iletir.
Bu ise Allah'a çok kolaydır.
170. Ey insanlar!
Rasûl size Rabbinizden hakkı/gerçeği getirdi.
O hâlde kendi iyiliğiniz için iman edin.
Eğer inkâr ederseniz bilin ki;
göklerdeki herşey yerdeki herşey Allah'ındır.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
171. EY KİTAP EHLİ!
(*Zebur, Tevrat, İncil'e uyanlar!*)
Dininizde sınırları aşmayın
ve
Allah hakkında ancak hakkı/gerçeği söyleyin.
Meryem oğlu İsa Mesih ancak Allah'ın Rasûl'ü,
Meryem'e ulaştırdığı (*emriyle onda var ettiği*) kelimesi
ve
yarattığı bir ruhtur.
Öyleyse Allah'a
ve
Rasûlüne iman edin;
“(Allah) üçtür” demeyin.
Kendi iyiliğiniz için buna son verin.
Allah ancak bir tek İlâh'tır.
O çocuk sahibi olmaktan uzaktır.
Göklerdeki herşey, yerdeki herşey O'nundur.
Vekil olarak Allah yeter.

BÖLÜM 24

172. MESİH de Allah'a yakın melekler de Allah'a kul olmaktan asla çekinmezler.

Kim Allah'a kulluk etmekten çekinir

ve

büyüklik taslarsa bilsin ki 'O';

onların hepsini huzuruna toplayacaktır.

173. İman edip

faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara gelince;

(Allah) onların ödülleri eksiksiz ödeyecek

ve

lütfundan onlara daha da fazlasını verecektir.

Allah'a kulluk etmekten çekinenlere

ve

büyüklik taslayanlara gelince;

(Allah) onları çok acıklı bir azaba uğratacaktır

ve

onlar kendilerine Allah'tan başka bir dost

ve

yardımcı da bulamayacaklardır.

174. EY İNSANLAR!

Size Rabbinizden kesin bir delil/belge geldi

ve

size apaçık bir Nur'u (*Kur'an'ı delil olarak*) indirdik.

175. Allah'a iman edip ona (Kur'an'a) sımsıkı sarılanları ise

(Allah) kendisinden bir rahmet

ve

lütfu kavuşturacak

ve

onları kendisine varan doğru bir yola iletacaktır.

176. SENDEN fetva istiyorlar.

De ki: “Allah size “kelâle” [babasız

ve

çocuksuz kimse]nin mirası hakkında hükmünü açıklıyor:

Çocuğu olmayan bir kişi ölür de kız kardeşi bulunursa^[*], bıraktığı malın yarısı onundur.

Eğer kız kardeşi ölür

ve

çocuğu da bulunmazsa erkek kardeş ona varis olur.

Eğer kız kardeşleri iki iseler

(erkek kardeşin) bıraktığının üçte ikisi onlarıdır.

Eğer kardeşler erkekli kızlı iseler o zaman (bir) erkeğe

iki kızın hissesi kadar (pay) vardır.

(Adalet'ten) sapmayasınız diye Allah size (hükmünü) açıklıyor.

Allah herşeyi bilir.

[*] Kızlara/kadınlara miras konusunda İslâmiyet'in “erkeklere göre” az önerdiği gibi iddialar, bu ayetle çelişmektedir. Kızlara/kadınlara İslâm miras hükümlerine göre pek çok kaynaktan miras verilmektedir.

ZİLZÂL SURESİ

İniş Sırası: 93 • Mushaf Sırası: 99 • Medeni Sure • 8 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. YERYÜZÜ o sarsıntıyla sarsıldığında,
2. yeryüzü ağırlıklarını çıkardığında
3. ve insan; "Buna ne oluyor?" dediği zaman;
4. işte o gün yer kendi haberlerini (*şahit olduklarını*) anlatır.
5. Çünkü Rabbin ona (*öyle*) vahyetmiştir.
6. O gün insanlar yaptıkları şeylerin kendilerine gösterilmesi için bölük bölük kabirlerinden çıkacaklardır.
7. Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse onun ödülünü görecektir.
8. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse onun cezasını görecektir.

HADİD SURESİ

İniş Sırası: 94 • Mushaf Sırası: 57 • Medeni Sure • 29 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **GÖKLERDEKİ** ve yerdeki herşey Allah karşısında acizdir.
O mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
2. Göklerin ve yerin hükümrânlığı yalnızca O'nundur.
Diriltir, öldürür. O herşeye hakkıyla gücü yetendir.
3. O Evvel'dir; zaman itibariyle eksi sonsuzdur ($-\infty$) ve Âhir'dir; zaman itibariyle artı sonsuzdur ($+\infty$).
Zâhir (akıl gereği âlemlerin yaratıcısı olduğu açıktır) ve Bâtın'dır (akıl gereği sonsuz kudretin zati şimdilik gözümüzün kapsama alanı dışındadır).
O herşeyi hakkıyla bilendir.
4. O gökleri ve yeri altı günde (*altı evrede/aşamada*) yaratıp sonra Arş dahil tüm kâinata kanunlarını kurmuştur.
Yere gireni, ondan çıkanı; gökten ineni, oraya yükseleni bilir.
Nerede olsanız 'O' sizden haberdardır ve Allah bütün yaptıklarınızı görmektedir.
5. Göklerin ve yerin hükümrânlığı O'nundur.
Bütün işler ancak O'na döndürülür.
6. Gecenin gündüze gündüzün geceye çevrilmesi O'nun tabiat kanunlarına göredir.
O göğüslerin özünü (*kalplerde olanı*) hakkıyla bilendir.
7. **ALLAH'a** ve Rasûlüne iman edin
ve
sizi kullanmaya yetkili kıldığı kazandığınız mallardan harcayın.
İçinizden iman edip de harcayanlar var ya onlar için büyük bir ödül vardır.

8. Rasûl sizi Rabbinize iman etmeniz için davet edip dururken size ne oluyor da Allah'a iman etmiyorsunuz?
Ki vicdanınız varlığını haykırıldığı hâlde!..
Eğer inanacak kimselerseniz (*bu çağrıyla uyun*).
9. O sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için kulu Muhammed'e apaçık ayetler indirendir.
Şüphesiz Allah; size karşı çok esirgeyici, çok merhametlidir.
10. Size ne oluyor da Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcama yapmıyorsunuz?
Halbuki göklerin ve yerin mirası Allah'ındır.
İçinizden fetihten (*Mekke fethinden*) önce harcayanlar ve saldırganlara karşı savaşanlar (*diğerleri ile*) bir değildir.
Onların derecesi sonradan harcayan ve saldırganlara karşı savaşanlardan daha yüksektir. Bununla beraber Allah, hepsine de en güzel olanı (*cenneti*) vadetmiştir.
Allah bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

BÖLÜM 2

11. KİM Allah'a (*tavsiye ettiği işlerde harcaması için*) güzel bir borç verecek ki,
Allah da onu (*Allah için verdiklerini*) kendisine kat kat ödesin.
Ona çok değerli bir ödül de vardır.
12. Mümin erkeklerle mümin kadınların nurlarının önlerinde ve sağlarında koştüğünü göreceğin gün kendilerine şöyle denir:
"Bugün size müjdelenen şey içlerinden ırmaklar akan ebedi olarak kalacağınız cennetlerdir."
İşte bu büyük başarıdır.
13. Münafık erkeklerle münafık kadınların iman edenlere;
"Bize bakın ki,
sizin ışığınızdan biz de aydınlanalım" diyecekleri gün kendilerine; "Arkanıza dönün de bir ışık arayın" denilecektir.
Derken aralarına kapısı olan bir sur çekilir.

- Bunun iç tarafında rahmet
onlar (*münafıklar*) tarafındaki dış cihetinde ise azap vardır.
14. (*Münafıklar*) müminlere şöyle seslenirler:
“Biz de (*dünyada*) sizinle beraber değil miydik?”
(*Müminler de*) derler ki: “Evet fakat siz kendinizi yaktınız.
Başımıza musibetler gelmesini gözlediniz şüphe ettiniz.
Allah’ın emri gelinceye kadar kuruntular sizi aldattı.
O çok aldattıcı. Allah hakkında da sizi aldattı.”
15. Bugün artık ne sizden
ne de inkâr edenlerden bir fidye alınır.
Barınağınız ateştir. Size yaraşan odur.
Orası gidilecek ne kötü yerdir!
16. İMAN EDENLERİN Allah’ı hatırlamaktan ve
inen haktan dolayı kalplerinin saygı ile ürpermesinin
zamanı gelmedi mi?
Daha önce kendilerine kitap verilip de
üzerinden uzun zaman geçen
böylece kalpleri katılaştıranlar gibi olmasınlar.
Onlardan birçoğu fasık kimselerdir.
17. Bilin ki Allah yeryüzünü ölümünden sonra diriltmektedir.
Düşünesiniz diye gerçekten size ayetleri açıkladık.
18. Şüphesiz ki;
sadaka veren erkeklerle sadaka veren kadınlar
ve
Allah’a (*tavsiye ettiği işler için*) güzel bir borç verenler var ya
(*verdikleri*) onlara kat kat ödenir.
Ayrıca onlara çok değerli bir ödül de vardır.
19. Allah’a ve Rasûllerine iman edenler var ya
işte onlar sıddıklar (*özü sözü doğru kimseler*) ve
Allah katında şahitlerdir.
Onların ödülleri ve nurları vardır.
İnkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince işte onlar
cehennemliklerdir.

BÖLÜM 3

20. BİLİN Kİ;

dünya hayatı ancak bir oyun, bir eğlence, bir süs;
 aranızda karşılıklı bir övünme, çok mal
 ve

çok evlât sahibi olmak yarışından ibarettir.

Tıpkı şöyle:

Bir yağmur ki, bitirdiği bitki çiftçilerin hoşuna gider.

Sonra kurumaya yüz tutar da sen onu sararmış olarak
 görürsün.

Sonra da çer çöp olur.

Ahirette ise (*dünyada yaptıklarına göre ya*) çetin bir azap ve[ya]
 Allah'ın mağfiret ve rızası vardır.

Dünya hayatı aldatıcı zevkten başka bir şey değildir.

21. Rabbinizden bir bağışlanmaya ve

eni gökle yerin genişliği kadar olan

Allah'a ve Rasûlüne inananlar için hazırlanan cennete
 yarışircasına koşun.

İşte bu Allah'ın lütfudur. Onu dilediğine (*hak edenlere*) verir.

Allah büyük lütuf sahibidir.

22. YERYÜZÜNDE

ve

kendi nefislerinizde uğradığınız hiçbir musibet yoktur ki,
 Biz izin verdiğimiz takdirde bir Kitaba (*Levh-i Mahfuz'a*)
 yazılıyor olmasın.

Şüphesiz bu Allah'a göre kolaydır.

23. Elinizden çıkana üzülmeysin

ve

Allah'ın size verdiği nimetlerle şımarmayın.

Çünkü Allah kendini beğenip övünen hiçbir kimseyi sevmez.

24. Onlar cimrilik edip insanlara da cimriliği emreden kimselerdir.
Kim yüz çevirirse bilsin ki,
şüphesiz Allah; ganidir/zengindir, övülmeye lâyıktır.
25. **ANT OLSUN;** Biz elçilerimizi açık mucizelerle gönderdik ve beraberlerinde kitabı ve mizanı (*ölçüyü*) indirdik ki, insanlar adaleti yerine getirsinler.
Kendisinde bir güç/bir dayanıklılık ve insanlar için birçok faydalar bulunan demiri yarattık (*ki insanlar ondan yararlınsınlar*).
Allah da kendisine ve Rasûllerine içinden/içtenlikle inanarak yardım edecek[kimse]leri bilsin.
Şüphesiz Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.
26. **ANT OLSUN;** Biz Nuh'u ve İbrahim'i gönderdik.
Nübüvveti/Nebiliği ve kitabı onların soylarına da verdik.
Onlardan kimi doğru yola ermiştir ama içlerinden birçoğu da fasık kimselerdir.
27. Sonra bunların peşinden art arda rasûllerimizi gönderdik.
Onların arkasından da Meryem oğlu İsa'yı gönderdik, ona İncil'i verdik ve kendisine uyanların kalplerine şefkat ve merhamet duygusu koyduk.
(*Kendiliklerinden*) icat ettikleri ruhbanlığa gelince;
Biz onu onlara farz kılmamıştık/yazmamıştık.
Allah'ın rızasını kazanmak için onu kendileri icat etmişlerdi.
Fakat ona da gereği gibi uymadılar.
Biz de içlerinden iman edenlere ödülleri verdik.
Fakat onlardan birçoğu da fasık kimseler oldular.
28. **EY İMAN EDENLER!**
Allah'a karşı gelmekten sakının
ve
Rasûlüne iman edin ki,

size rahmetinden iki kat pay versin,
size kendisiyle yürüyeceğiniz bir nur versin
ve
sizi bağışlasın.

Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.

29. Bunları açıkladık ki,
Kitap Ehli (*Museviler, İseviler, Müslümanlar*)
Allah'ın lütfundan hiçbir şeyi kendilerine ait kılmaya
güçlerinin yetmeyeceğini
ve
lütfun Allah'ın elinde olduğunu,
onu dileyen (*gereğini yapan*) kimseye vereceğini bilsinler.
Allah büyük lütûf sahibidir.

MUHAMMED SURESİ

İniş Sırası: 95 • Mushaf Sırası: 47 • Medeni Sure • 38 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ALLAH, inkârcuların
ve
yolundan alıkoyanların işlerini boşa çıkarır.
2. İnananların, salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanların
ve
Rablerinden bir gerçek olarak Muhammed'e indirilene
inanınların kötülüklerini örter ve durumlarını düzeltir.
3. Bu böyledir.
Çünkü inkârcular saçma olana uymakta
ve
inanınlar ise Rablerinden gelen gerçeğe uymaktadırlar.
İşte Allah insanlara kendi durumlarını böyle anlatır.
4. İNKÂRDA direktip dayatanlar;
"Rabbimiz Allah" dediğiniz için
size (*karşı*) savaş açanlarla savaşta karşılaştığınızda onları
etkisiz hâle getirin.
Sonunda onları güçsüz bıraktığınızda onları esir alın.
Savaş sona erince onları ya karşılıksız ya da
fidye/bir bedel karşılığında salıverin.
Allah dilemiş olsaydı onları başka türlü cezalandırabilirdi.
Bunun böyle olması kiminizi kiminizle
açığa çıkarmak içindir.
Allah iman ettikleri için öldürülenlerin işlerini
boşa çıkarmaz.
5. Onları huzurlu hayata erıştırir durumlarını düzeltir.
6. Onları kendilerine anlattığı cennete koyar.

7. **ĒY İNANANLAR!**
Siz Allah'a (*kullarına iyilik yaparak*) yardım ederseniz
O da size yardım eder adımlarınızı sağlam bastırır.
8. İnkârcılar ise huzur bulamazlar!
Allah onların işlerini boşa çıkarır.
9. Bu onların Allah'ın indirdiğini
beğenmediklerinden ötürüdür,
bunun için işlerini boşa çıkarmıştır.
10. Yeryüzünde dolaşıp kendilerinden önce olanların
sonunun nasıl olduğuna bakmıyorlar mı?
Allah onları yerin dibine geçirmiştir;
inkârcılara da onların durumlarının benzeri vardır.
11. Ancak Allah inananların dostudur.
İnkârcıların ise dostu yoktur.

BÖLÜM 2

12. **DOĞRUSU** Allah; inanan ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yapanları
içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar.
İnkâr edenlerin durakları ateş olduğu hâlde zevklenirler ve
davarlar gibi yerler.
13. Nice kentler seni sürüp çıkaran kentten daha kuvvetli iken
onları yok ettik.
Yardım edenleri de bulunmadı.
14. **RABBİNİN** katından açık bir elçilik belgesi olan kimse
kötü işi kendisine güzel görünen ve
heveslerine uymuş olanlar gibi midir?
15. **ALLAH'a** karşı saygılı olanlara söz verilen cennet şöyledir:
Orada bozulmayan su ırmakları,

tadı değişmeyen süt ırmakları,
 içenlere (*sarhoşluk değil*) zevk (*mutluluk*) veren
 şarap ırmakları, süzme bal ırmakları vardır.
 Onlara orada her türlü meyve ve
 Rablerinden bağışlanma vardır.
 Bunların durumu ateşte temelli kalan ve
 bağırsaklarını parça parça edip kaynar su içirilen
 kimselerin durumu gibi olur mu?

16. ONLARIN içinde seni dinleyenler vardır,
 sonra senin yanından çıkınca mesajı kavramış kimselere;
 “Az önce ne demişti?” diye sorarlar.
 İşte (*inkârlarından dolayı*) bunların
 (*kalpleri üzerinde yeni bir huy/yapı oluşmuş*)
 kalpleri stresle/bunalımla dolmuştur.
 Bunlar kendi heveslerine uyan kimselerdir.
17. Allah doğru yola gidenlerin doğruluklarını artırır ve
 onlara korunma gücü bahşeder.
18. İnkârcılar Saat’in kendilerine ansızın
 gelip çatmasını mı bekliyorlar.
 Şüphesiz onun alâmetleri belirlemiştir.
 Kendilerine gelip çatınca hatırlamaları neye yarar?
19. Bil ki, Allah’tan başka İlâh yoktur;
 hem kendinin hem de inanmış erkek ve inanmış kadınların
 günahlarının bağışlanmasını dile.
 Allah gezip dolaştığınız ve duracağınız yeri bilir.

BÖLÜM 3

20. İNANANLAR; “Ne olurdu bir Sûre indirilse!” derler.
 Fakat hükmü apaçık bir Sûre indirilip de
 saldırganlara karşı savaştan söz edilince;
 kalplerinde hastalık olanların ölüm baygınlığına girmiş

- kimsenin bakışı gibi sana baktıklarını görürsün.
O da onlara pek yakındır.
21. İtaat ve güzel bir söz onlar için daha hayırlıdır.
İş ciddileşince Allah'a verdikleri söze bağlı kalsalardı
elbette kendileri için daha iyi olurdu.
22. Şimdi siz eğer sırtınızı dönerseniz;
yeryüzünde bozgunculuk çıkarmış,
akrabalık bağlarını koparmış
ve
dolayısıyla (Allah'a) isyan etmiş olmaz mısınız?
23. İŞTE Allah'ın lânetlediği (*rahmetinden dışladığı/kovduğu*),
gerçekleri duymak istemeyen ve
gerçekleri görmek istemeyen kimseler bunlardır.
24. Onlar (*anladıkları dilde*) Kur'an'ı araştırıp inceleselerdi
(*veya ilgili/bağlantılı ayetlerle karşılaştırıp düşünselerdi*) ya?
Yoksa kalpleri (*duygusal zekâları*) üzerinde kilitler mi var?
25. DOĞRUSU kendilerine doğru yol belli olduktan sonra
gerisin geri (*eski durumlarına*) dönenler,
şeytan gibi olmuşlar
ve
onlar 'af edilirimiz' ümidine kapılmışlardır.
26. Doğrusu bu Allah'ın indirdiğini beğenmeyenlere;
"Biz bazı işlerde (*çeşitli çıkarlar için*) size itaat edeceğiz"
demelerindendir.
Allah onların gizlediklerini bilir.
27. Melekler onların yüzlerine
ve
sırtlarına vurarak canlarını alırken durumları nice olur?
28. Bu Allah'ı gazaplandıran şeylere uydukları
ve
onun hoşnut olduğu şeyleri beğenmedikleri içindir.
Allah da onların işlerini boşa çıkarmıştır.

BÖLÜM 4

29. **YOKSA** kalplerinde hastalık olanlar
Allah'ın kinlerini ortaya çıkarmayacağını mı sandılar?
30. Biz dileseydik onları sana gösterirdik de sen onları
yüzlerinden tanırdın.
Ant olsun sen onları konuşma tarzlarından tanırsın.
Allah yaptıklarınızı bilir.
31. Ant olsun içinizden; uğrumuzda mücadele verenler
ve
(*bu uğurda*) sabredenler açıkça belli oluncaya kadar
sizi birbirinize şahit kılmaya/göstermeye devam edeceğiz.
32. Doğrusu inkârcılar Allah yolundan alıkoyanlar
ve
doğru yol kendilerine belli olduktan sonra
elçiye karşı gelenler Allah'a hiçbir zarar veremezler.
O onların işlerini boşa çıkaracaktır.
33. Ey inananlar!
Allah'a itaat edin, elçiye itaat edin işlerinizi boşa çıkarmayın.
34. Doğrusu inkâr edip Allah yolundan alıkoyanları
sonra da inkârcı olarak ölenleri Allah bağışlamayacaktır.
35. **GEVŞEMEYİN** siz üstün olduğunuz durumlarda da
barışa davet edin.
Allah sizinle beraberdir, sizin işlerinizi eksiltmeyecektir.
36. Doğrusu dünya hayatı oyun ve bir oyalanmadır.
Eğer inanır ve Allah'a karşı saygılı olursanız
O size ödüllerinizi verir ve
O sizin mallarınızın tümünü de istemez.
37. Eğer sizden onları isteyip de sizi zorlasaydı
cimrilik ederdiniz.
O da gizli eğilimlerinizi ortaya/açığa çıkarırdı.

38. İşte sizler Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcamaya çağrılan kimselersiniz.

Ama kiminiz cimrilik yapıyor, cimrilik yapan bilsin ki; ancak kendine karşı cimrilik etmiş olur.

Allah zengindir (*Allah almak için değil vermek için ister*) siz ise fakirsiniz.

Eğer yüz çevirirseniz sizin gibi yapmayan başka bir ulusu yerinize (*liderliğe*) getirir.

RAD SURESİ

İniş Sırası: 96 • Mushaf Sırası: 13 • Medeni Sure • 43 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. Elif, Lam, Mim, Ra.

İŞTE BUNLAR Kitabın âyetleridir.

Sana Rabbinden indirilen gerçektir fakat insanların birçoğu inanmıyorlar.

2. Allah gökleri gördüğünüz herhangi bir direk olmadan yükselten sonra Arş dahil tüm kâinata kanunlarını koyan, Güneş'i ve Ay'ı buyruğu altına alandır. Bunların hepsi belli bir zamana kadar akıp gitmektedir. O her işi (*hakkıyla*) düzenler yürütür; âyetleri ayrı ayrı açıklar ki, Rabbinizin huzuruna kavuşacağınıza kesin olarak inanasınız.
3. O yeri yayıp döşeyen; orada dağlar nehirler meydana getiren, orada her türlü meyveden (*erkekli-dişili*) iki çift yaratandır. O geceyi gündüze bürüyor. Şüphesiz bunlarda düşünen bir kavim için deliller vardır.
4. Yeryüzünde birbirine komşu kara parçaları, üzüm bağları, ekinler; bir kökten çıkan çok gövdeli ve tek gövdeli hurma ağaçları vardır ki, hepsi aynı su ile sulanır. Ama biz ürünleri konusunda bir kısmını bir kısmına üstün kılıyoruz. Şüphesiz bunda aklını kullanan bir kavim için deliller vardır.

5. EĞER şaşacaksan asıl şaşılacak olan onların;
 “Biz toprak olunca yeniden mi yaratılacakmışız?”
 demeleridir.
 İşte bunlar Rablerini inkâr edenlerdir.
 İşte onlar boyunlarına demir halkalar vurulanlardır ve
 işte onlar cehennemliklerdir.
 Onlar orada ebedi kalacaklardır.
6. Bir de senden iyilikten önce kötülüğün acele gelmesini
 istiyorlar.
 Oysa onlardan önce ibret alınacak birçok azap
 gelip geçmiştir.
 Şüphesiz Rabbin insanların zulümlerine rağmen
 bağışlama sahibidir.
 Bununla beraber Rabbinin azabı pek şiddetlidir.
7. İNKÂR EDENLER;
 “Ona Rabbinden bir mucize indirilseydi ya!” diyorlar.
 Sen ancak bir uyarıcısın.
 Her kavim için bir yol gösteren vardır.

BÖLÜM 2

8. ALLAH; her dışının neye gebe olduğunu,
 rahimlerin artırdığı şeyi ve eksilttiği şeyi bilir.
 Herşey O'nun katında bir ölçü iledir.
9. O (*insan imkânları ile görülemeyen*) gaybı da
 görülen âlemi de bilendir.
 Çok büyüktür, çok yücedir.
10. (O'na göre) içinizden sözü gizleyen ile açığa vuran,
 geceleyin gizlenen ile gündüz ortaya çıkan eşittir.
11. İnsanı önünden ve ardından takip eden melekler vardır.
 Allah'ın emriyle onu korurlar.

Şüphesiz ki, bir kavim (*ya da bir kişi*);
kendi durumunu değiştirip düzeltmedikçe
Allah onların durumunu değiştirip düzeltmez.
Allah suçlu bir kavmi cezalandırmak diledi mi,
artık o geri çevrilemez.

Onlar için Allah'tan başka hiçbir yardımcı da yoktur.

12. O korku ve ümit vermek için size şimşegi gösterendir,
yağmur yüklü bulutları meydana getirendir.
13. Gök gürlemesi O'na hamd ederek tesbih eder.
Melekler de O'nun korkusundan tesbih ederler.
O yıldırımlar gönderir de onlarla dilediğini çarpar.
Onlar ise Allah hakkında mücadele ediyorlar.
Halbuki O azabı çok şiddetli olandır.

14. GERÇEK DUA ancak O'nadır/O'na yapılır.
O'ndan başka yalvardıkları ise onların isteklerine ancak
ağızına ulaşmayacağı hâlde ulaşsın diye
avuçlarını suya uzatan kimsenin isteğine
suyun cevap verdiği kadar cevap verirler.
Kâfirlerin duası daima boşa çıkar.

15. GÖKLERDE ve yerde kim varsa ister istemez
kendileri de gölgeleri de sabah akşam Allah'a boyun eğer.

16. DE Kİ: "Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?"
"Allah'tır!" de!
De ki: "O'nu bırakıp da kendilerine (*bile*) bir faydası ve
zararı olmayan dostlar (*veliler*) mi edindiniz?"
De ki: "Kör ile gören bir olur mu?
Ya da karanlıklarla aydınlık bir olur mu?
Yoksa Allah'a;
O'nun yarattığı gibi yaratan ortaklar buldular da
bu yaratma ile Allah'ın yaratması onlara göre
birbirine mi benzedi?"

- De ki: “Herşeyin yaratıcısı Allah’tır.
O birdir/tektir, mutlak hakimiyet sahibidir.”
17. O gökten su indirdi de dereler kendi ölçülerince dolup aktı
ve
sel üste çıkan köpüğü aldı götürdü.
Süs eşyası veya yararlanılacak bir şey elde etmek için
ateşte erittikleri şeylerden de böyle köpük olur.
İşte Allah hak ile bâtıla böyle misâl getirir.
Köpüğe gelince sönüp gider.
İnsanlara yararlı olan ise yerde kalır.
İşte Allah böyle misâller verir.
18. Rablerinin emrine uyanlar için ödülün en güzeli vardır.
O’na uymayanlar ise yeryüzünde olan herşey ve
onun yanında bir katı daha kendilerinin olsa kurtulmak için
hepsini kurtuluş fidyesi olarak verirlerdi.
İşte hesabın kötüsü bunlar içindir.
Varacakları yer de cehennemdir. O ne kötü yataktır!

BÖLÜM 3

19. RABBİNDEN sana indirilenin gerçek olduğunu bilen kimse
görmek istemeyen gibi olur mu?
Akıl sahipleri düşünüp anlasınlar.
20. Onlar Allah’a verdikleri sözü yerine getiren
ve
sözleşmeyi bozmayanlardır.
21. Onlar Allah’ın riayet edilmesini emrettiği haklara
riayet eden, Rablerine saygı besleyen ve
kötü hesaptan korkanlardır.
22. Onlar Rablerinin rızasına ermek için sabreden,
namazı gereği gibi kılan,
kendilerinin elinde bulunan rızıklardan gizli olarak
ve

- açıktan Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayan
ve
kötülüğü iyilikle ortadan kaldıranlardır.
İşte bunlar için dünya yurdunun iyi sonucu vardır.
23. Bu sonuç da Adn cennetleridir.
Atalarından,
eşlerinden
ve
çocuklarından iyi olanlarla beraber oraya girerler.
Melekler de her bir kapıdan yanlarına girerler
(*ve şöyle derler*):
24. "Sabretmenize karşılık selâm sizlere.
Dünya yurdunun sonucu (*olan cennet*) ne güzeldir!"
25. ALLAH'a verdikleri sözü pekiştirilmesinden sonra bozanlar
Allah'ın korunmasını emrettiği şeyleri (*akrabalık bağlarını*)
koparanlar ve yeryüzünde fesât/terör/karışıklık çıkaranlar
var ya işte lânet (*beddua/ilenç/azarlama*) onlara,
yurdun kötüsü (*cehennem*) de onlarıdır.
26. ALLAH rızkı dilediğine bol yaratır, (*dilediğine de*) kısar.
Onlar ise dünya hayatı ile sevinmektedirler.
Halbuki dünya hayatı ahiretin yanında
çok az bir yararlanmadan ibarettir.

BÖLÜM 4

27. İNKÂR EDENLER diyorlar ki:
"Ona (*Muhammed'e*) Rabbinden bir mucize indirilseydi ya!"
De ki:
"Şüphesiz Allah,
kendi sapıklığında kalmak isteyen sapıklığında bırakır,
kendisine yönelip gereğini yapanı da doğru yola erdirtir."

28. Onlar inananlar
ve
kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır.
Biliniz ki,
kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.
29. İnanan
ve
 faydalı bir işi en iyi şekilde (*dürüstçe*) yapanlar için
mutluluk ve güzel bir dönüş yeri vardır.
30. (*EY MUHAMMED!*)
Böylece seni kendilerinden önce
nice ümmetlerin geçmiş olduğu bir ümmete gönderdik ki,
onlar Rahman'ı inkâr ederken sana vahyettiğimizi
kendilerine okuyasın.
De ki:
"O benim Rabbimdir.
O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur.
Ben yalnız O'na tevekkül ettim/yöneldim,
dönüşüm de yalnız O'nun huzurunadır."
31. Kendisiyle dağların yürütüleceği
veya
yeryüzünün parçalanacağı ya da ölümlerin konuşuracağı
bir Kur'an olacak olsaydı (*o yine bu kitap olurdu*).
Fakat bütün emir/yönetim yalnız Allah'ındır.
İman edenler anlamadılar mı ki,
Allah dileseydi/isteseydi (*insanları özgür bırakmayıp*)
bütün insanları doğru yola eriştirirdi.

ALLAH'ın özgür insanlar için koyduğu kanun uygulanacak;
inkâr edenlere yaptıkları işler sebebiyle devamlı olarak
ya büyük bir felaket gelecek veya
o felâket yurtlarının yakınına inecektir.
Şüphesiz Allah verdiği sözden dönmez.

BÖLÜM 5

32. **ANT OLSUN,**
 senden önce de nice rasûller alaya alındı da
 Ben inkâr edenlere bir süre (*mühlet*) verdim
 sonra da onları (*azabımla*) yakalayiverdim.
 Benim yakalamam/cezalandırmam nasılmış!
33. **HERKESİN** kazandığını görüp gözeten Allah
 inkâr edilir mi?
 Halbuki onlar Allah'a ortaklar koştular/aracılar edindiler.
 De ki:
 "Onların isimlerini açıklayın.
 Yoksa siz (*bununla*) O'na yeryüzünde bilmediği bir şeyi mi
 haber vermiş olacaksınız yoksa boş söz mü
 etmiş olacaksınız?"
 Hayır inkâr edenlere hileleri güzel göründü
 ve
 onlar doğru yoldan saptılar.
 Allah kimi (*yanlış hayat tarzını seçen kişiyi*) kendi sapıklığında
 bırakırsa artık onu doğru yola iletecek yoktur.
34. Onlara dünya hayatında bir azap vardır.
 Ahiret azabı ise daha ağırdır ve
 onları Allah'ın azabından koruyacak kimse de yoktur.
35. **ALLAH'a** karşı gelmekten sakınanlara vadolunan cennetin
 durumu şudur:
 Onun içinden ırmaklar akar,
 yemişleri ve gölgeleri devamlıdır.
 İşte bu Allah'a karşı gelmekten sakınanların sonudur.
 İnkâr edenlerin sonu ise ateştir.

36. **KENDİLERİNE** kitap verdiğimiz kimseler sana indirilen Kur'an ile sevinirler.
Fakat (*senin aleyhinde olan*) gruplardan onun bir kısmını inkâr edenler de vardır.
De ki: "Ben ancak Allah'a kul olmak ve O'na aracı/ortak edinmemekle emrolundum.
Ben yalnız O'na çağırıyorum ve dönüşüm de yalnız O'nun huzurudur."
37. Böylece Biz onu (Kur'an'ı) Arapça bir hüküm olarak indirdik.
Sana gelen bu ilimden sonra eğer sen onların hevâ (*hak, hukuk tanımayan arzularına*) ve heveslerine uyarsan;
Allah tarafından senin için ne bir dost vardır, ne de bir koruyucu.

BÖLÜM 6

38. **ANT OLSUN**, senden önce de rasûller gönderdik.
Onlara da eşler ve çocuklar verdik.
Allah'ın izni olmadan hiçbir rasûl bir mucize getiremez.
Her dönemin kendine özgü bir mesajı vardır.
39. Allah dilediği sıra ile mesajları gerçekleştirir
ve
dilediği sıra ile mesajlarını (Kur'an'ı) sabit kılıp bırakır.
(*Mesajların yazıldığı*) Ana Kitap (*Levh-i Mahfûz*)
O'nun yanındadır.
40. **ONLARA** vadettiğimiz azabın bir kısmını
sana hayatında göstersek de
(*göstermeden*) senin ölümünü takdir etsek de
senin görevin sadece tebliğ etmektir.
Hesap görmek ise bize aittir.

41. Onlar bizim yeryüzüne (*kudretimizle*) gelip onu etrafından/uçlarından eksilttiğimizi görmediler mi? Allah tabiat kanunları koyar. Onun tabiat kanunlarını bozacak hiçbir kimse yoktur. O hesabı çabuk görendir.
42. Onlardan öncekiler de tuzak kurmuşlardı. Tüm tuzakların gerçekleşmesi Allah'ın iznine bağlıdır. O her nefsin kazandığını bilir. Dünya yurdunun sonunun kime ait olduğunu bir gün gelecek kâfirler de bileceklerdir.
43. İnkâr edenler;
"Sen Rasûl olarak gönderilmiş değilsin" diyorlar.
De ki:
"Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve bir de yanında kitap (*ilâhi mesaj*) bilgisi bulunanlar yeter."

RAHMAN SURESİ

İniş Sırası: 97 • Mushaf Sırası: 55 • Medeni Sure • 78 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. RAHMAN olan Allah;
2. Kur'an'ı öğretti.
3. İNSANI YARATTI.
4. Ona beyân (*düşünüp ifâde edebilme*) kabiliyeti verdi.
5. Güneş ve ay bir hesaba göre hareket etmektedir.
6. Otlar ve ağaçlar boyun eğerler.
7. Göğü yükseltti ve ölçüyü koydu.
8. Ölçüde haddi aşmayın.
9. Tartıyı adaletle yapın, teraziyi eksik tutmayın.
10. Yeryüzünü çeşitli varlıklar için hazırladı.
11. Orada meyve[ler] ve salkımlı hurma ağaçları vardır.
12. Yapraklı taneler hoş kokulu bitkiler vardır.
13. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
14. ALLAH insanı pişmiş çamur gibi bir balçıktan yarattı.
15. "Cin"i de yalın bir ateşten yarattı.
16. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
17. O İKİ DOĞUNUN ve iki batının Rabbidir.
18. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
19. (*SULARI tuzlu ve tatlı olan*) iki denizi salıvermiştir, birbirine kavuşuyorlar.

20. (*Fakat*) aralarında bir engel vardır, birbirine geçip karışmıyorlar.
21. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
22. O DENİZLERİN her ikisinden de inci ve mercan çıkar.
23. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
24. DENİZDE akıp giden dağlar gibi yüksek gemiler için suya kaldırma kuvveti veren de O'dur.
25. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

BÖLÜM 2

26. YER üzerinde bulunan her canlı yok olacaktır.
27. Ancak azâmet (*büyüklik*) ve ikrâm sahibi Rabbinin zâtı bâki kalacaktır.
28. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
29. GÖKLERDE ve yerde bulunanlar O'ndan isterler.
O her an yeni bir iştedir.
30. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
31. EY CİNLER ve insanlar topluluğu!
Yakında sizi de (*din gününde/defterinizin açılacağı günde*) hesaba çekeceğiz...
32. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

33. EY İNSANLAR ve cinler topluluğu! Göklerin ve yerin sınırlarını aşmaya gücünüz yetiyorsa aşıp geçin. Bir kudrete sahip olmadan geçemezsiniz.
34. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
35. ÜSTÜNÜZE ateşten yalın bir alevle kıpkızıl bir duman gönderilirse kendinizi koruyamazsınız.
36. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
37. Gök yarılıp da yanıp kızaran yağ gibi kırmızı gül haline geldiği zaman (*haliniz ne olur?*)
38. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
39. İşte o gün ne insana ne cine günahı sorulmayacak.
40. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
41. Suçlular simâlarından tanınır da perçemlerinden/alınlarından ve ayaklarından yakalanırlar.
42. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
43. İşte bu suçluların yalanladıkları cehennemdir.
44. Onlar cehennem ateşi ile yüksek derecede kaynar su arasında gider gelirler.
45. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

BÖLÜM 3

46. RABBİNİN huzurunda (*hesap vermek üzere*) duracağından korkan kimseye iki cennet vardır.
47. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

48. İki cennet de (*ağaçlar, meyveler, rengarenk bitkiler gibi*) çeşit çeşit güzelliklerle bezenmiştir.
49. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
50. İçlerinde akan iki pınar vardır.
51. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
52. İkisinde de her meyveden çift çift vardır.
53. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
54. Onlar astarları kalın ipekten olan döşeklere yaslanırlar. Bu iki cennetin meyveleri (*zahmetsizce alınacak kadar*) yakındır.
55. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
56. Oralarda gözlerini yalnız kendilerine dikmiş iri gözlü eşler vardır.
Onlara daha önce ne bir insan ne de bir cin dokunmamıştır.
57. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
58. Onlar sanki yakut ve mercandır.
59. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
60. İyiliğin karşılığı yalnız iyiliktir.
61. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
62. **BU** iki cennetten başka iki cennet daha vardır.
63. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
64. O iki cennet koyu yeşil renktedir.
65. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
66. İçlerinde kaynayan iki pınar vardır.

67. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
68. İçlerinde her türlü meyve, hurma ve nar vardır.
69. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
70. Onlarda güzel huylu yüzleri güzel eşler vardır.
71. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
72. Onlar belli bir yerde himaye edilen iri gözlü eşler.
73. Şu hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
74. Onlara eşlerinden önce ne bir insan ne de bir cin dokunmamıştır.
75. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
76. Onlar yeşil yastıklar üzerine yaslanır
ve
yüksek/güzel döşeklere kurulurlar.
77. O hâlde bir düşünün, Rabbinizin nimet ve kudretinden hangisini yalanlayabilirsiniz?
78. **AZÂMET** (*büyüklik*)
ve
ikrâm sahibi Rabbinin şânı ne yücedir.

İNSAN SURESİ

İniş Sırası: 98 • Mushaf Sırası: 76 • Medeni Sure • 31 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. İNSANIN üzerinden
daha kendisi anılmaya değer bir şey değilken
uzun bir süre (*beşyüzbin yıl veya daha fazlası*)^[*] geçmedi mi?
2. Gerçek şu ki; Biz insanı bir sıvı karışımından yarattık.
Özgür iradeleri ile yapacakları şeyler ortaya çıksın diye;
kendisini iştir ve görür kıldık.
3. Şüphesiz Biz ona yolu gösterdik.
İster şükredici olsun ister nankör.
4. DOĞRUSU Biz; kâfirler için zincirler, demir halkalar
ve
alevli bir ateş hazırladık.
5. ŞÜPHE SİZ iyiler ise karışımı kâfur (*güzel bitki kokuları*) olan
bir kadehten içerler.
6. (Bu) Allah'ın has kullarının içtikleri
ve
akıttıkça akıttıkları bir pınardır.
7. O KULLAR;
şiddeti her yere yayılmış olan bir gündün korkarak
verdikleri sözü yerine getirirler.
8. Onlar kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula,
yetime ve esire yedirirler:

[*] Denizli'de bulunan bir insan kafatasının 500 bin yıllık olduğu tespit edildi. Bkz.:
<http://www.yerbilimleri.com/denizlide-homo-erectus-fosili-bulundu/>

9. “Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz.”
10. “Biz çetin ve belâlı bir günde Rabbimizden (*O'nun azabına uğramaktan*) korkarız” (*derler*).
11. İşte bu yüzden Allah onları o günün fenalığından esirger; (*yüzlerine*) parlaklık (*gönüllerine*) sevinç verir.
12. SABRETMELERİNE karşılık onlara cenneti ve (*cennetteki*) ipekleri lütfeder.
13. Orada koltuklara kurulmuş olarak bulunurlar; ne yakıcı sıcak görülür orada ne de dondurucu soğuk.
14. (*Cennet ağaçlarının*) gölgeleri üzerlerine sarkar; kolayca koparılabilen meyveleri istifadelerine sunulur.
15. YANLARINDA gümüşten kaplar ve billûr kupalar dolaştırılır.
16. Gümüşten öyle kadehler ki, onları istedikleri ölçüde tayin ve takdir etmişlerdir.
17. Onlara orada bir kâseden içirilir ki, (*bu şarabın*) karışımında zencefil vardır.
18. (*Bu şarap*) orada bir pınardandır ki adına selsebîl denir.
19. O insanların etrafında öyle ölümsüz genç hizmetçiler dolaşır ki; onları gördüğünde etrafa saçılıp dağılmış inciler sanırsın.
20. Ne yana bakarsan bak (*yığınla*) nimet ve büyük bir saltanat görürsün.
21. Üzerlerinde yeşil ipekten ince ve kalın elbiseler vardır, gümüş bilezikler takınmışlardır. Rableri onlara tertemiz bir içki içirir.
22. (*Onlara şöyle denir*): Bu sizin için bir ödüldür. Sizin gayretiniz karşılığını bulmuştur.

BÖLÜM 2

23. (RASÛLÛM) Kur'an'ı sana bölümler hâlinde Biz indirdik!
24. Artık Rabbinin hükmüne/kararına (*boyun eğip*) sabret;
onlardan hiçbir günahkâra
yahut hiçbir nanköre boyun eğme.
25. Sabah vaktinden Akşam vaktine kadar Rabbinin adını an;
(*günlük rutin işlerin dışında,*
Allah için yapılması gereken ne varsa onları yaparak geçir.)
26. Gecenin bir kısmını O'na secde ile geçir,
gecenin uzun (*yatsı ile sabah namazını kapsayan*) bölümünde de
(*gerek Kur'an'ı anladığın dilde okuyarak ve*
gerekse nafile/fazladan ibadetler yaparak) O'nu tesbih et.
27. ŞU insanlar çarçabuk geçen dünyayı seviyorlar da
önlerindeki çetin bir günü (*hesap gününü*) ihmal ediyorlar.
28. Onları Biz yarattık; onların yaratılışını sapasağlam yaptık.
Dilediğimizde (*kendilerini yok eder*) yerlerine benzerlerini
getiririz/yaratırız.
29. ŞÜPHE SİZ Kİ bu bir öğüttür.
Artık dileyen Rabbine varan bir yol tutar.
30. Allah dileme özgürlüğü vermeyi dilemeseydi
siz zaten bir şey dileyemezsiniz.
Şüphesiz Allah herşeyi bilendir, hikmet sahibidir.
31. O dileyeni (*rahmetine girmek için bir şeyler yaparı*)
rahmetinin içine alır/rahmet eder/bağışlar.
Zalimlere gelince onlar için çok acıklı bir azap hazırlamıştır.

TALÂK SURESİ

İniş Sırası: 99 • Mushaf Sırası: 65 • Medeni Sure • 12 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. EY NEBİ!

Hanımlarınızı boşamak istediğinizde onları iddetlerini dikkâte alarak
(*hayız/âdet/regl kanamasından kurtulduktan sonra*) boşayın
ve

iddeti sayın.

Rabbiniz olan Allah'a karşı gelmekten sakının.

Apaçık bir hayasızlık yapmaları dışında onları

(*bekleme süresince*) evlerinden kovmayın,

kendileri de gitmesinler.

Bunlar Allah'ın sınırlarıdır.

Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa şüphesiz kendine zulmetmiş olur.

Bilemezsin olur ki Allah sonra yeni bir durum ortaya çıkarır.

2. Boşanan kadınlar iddetlerinin sonuna varınca; onları güzelce tutun yahut onlardan güzelce ayrılın.

İçinizden iki âdil kimseyi şahit tutun.

Şahitliği Allah için dosdoğru yapsınlar.

İşte bununla Allah'a

ve

ahiret gününe inanan kimselere öğüt verilmektedir.

Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa Allah ona

bir çıkış yolu açar.

3. Onu beklemediği yerden ödüllendirir.

Kim Allah'a tevekkül ederse O kendisine yeter.

Şüphesiz Allah emrini yerine getirendir.

Allah herşeye bir ölçü koymuştur.

4. **KADINLARINIZDAN** âdetten kesilmiş olanlarla âdet görmeyenler[*in hamilelikleri*] hususunda tereddüt ederseniz onların bekleme süresi üç aydır. Hamile olanların bekleme süresi ise doğum yapmalarıyla sona erer.
Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa Allah ona işinde bir kolaylık verir.
5. İşte bu Allah'ın size indirdiği emridir.
Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa Allah onun kötülüklerini örter ve onun ödülünü büyütür.
6. **ONLARI** (*iddetleri süresince*) gücünüz nispetinde oturduğunuz yerin bir bölümünde oturtun.
Onları sıkıntıya sokmak için kendilerine zarar vermeye kalkışmayın.
Eğer hamile iseler doğum yapıncaya kadar nafakalarını verin.
Sizin için (*çocuğu*) emzirirlerse (*emzirme*) ücretlerini de verin ve
aranızda uygun bir şekilde anlaşın.
Eğer anlaşamazsanız çocuğu baba hesabına başka bir kadın emzirebilir.
7. Eli geniş olan elinin genişliğine göre nafaka versin.
Rızkı dar olan da Allah'ın ona verdiğiinden (*o ölçüde*) harcasın.
Allah bir kimseyi ancak imkânlarına göre yükümlü kılar.
Allah bir güçlükten sonra bir kolaylık yaratacaktır.

BÖLÜM 2

8. **NİCE** kentlerin halkı Rablerinin ve O'nun elçilerinin emrinden uzaklaşıp azdılar.

- Bu yüzden kendilerini çetin bir hesaba çektik
ve
görülmedik bir azaba çarptırdık.
9. Böylece yaptıklarının cezasını tattılar
ve
işlerinin sonu tam bir hüsrân oldu.
10. Allah ahirette onlara şiddetli bir azap hazırlamıştır.
O hâlde ey iman etmiş olan akıl sahipleri
Allah'a karşı gelmekten sakının!
Allah size bir zikir (Kur'an) indirdi.
11. İman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanları
karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için
size Allah'ın apaçık âyetlerini okuyan bir Rasûl gönderdi.
Kim Allah'a inanır
ve
salih amel/faydalı işleri en iyi şekilde yaparsa Allah onu
içinden ırmaklar akan ebedi kalacakları cennetlere koyar.
Allah gerçekten ona güzel bir rızık vermiş olur.
12. **ALLAH** yedi göğü ve yerden bir o kadarını yaratandır.
Allah'ın emri bunlar arasından inip durmaktadır ki,
Allah'ın herşeye kadir olduğunu ve
Allah'ın herşeyi ilmiyle kuşattığını bilesiniz.

BEYYİNE SURESİ

İniş Sırası: 100 • Mushaf Sırası: 98 • Medeni Sure • 8 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **KİTAP EHLİNDEN** kâfirler ile müşrikler;
kendilerine o apaçık delil gelmeden önce
içinde buldukları durumdan ayrılacak değillerdi.
2. Apaçık delil yani Allah tarafından bir Elçi ki;
tertemiz sayfalar okur.
3. O sayfaların içinde sağlam hükümler vardır.
4. **KENDİLERİNE** kitap verilenler;
kendilerine o apaçık delil geldikten sonra ayrılığa düştüler.
5. Halbuki onlara dini yalnız Allah'a has/özgü kılıp
hakka yönelen kimseler olarak O'na kul olmaları,
namazı kılmaları
ve
zekâtı (*çalışıp üreterek*) vermeleri emredilmişti.
İşte dosdoğru/sağlam din budur.
6. **ŞÜPHESİZ** inkâr eden kitap ehli ile Allah'a ortak koşanlar,
içinde ebedi kalmak üzere cehennem ateşindedirler.
İşte onlar yaratıkların en kötüsüdürler.
7. Şüphesiz iman edip faydalı işi en iyi şekilde yapanlar var ya;
işte onlar yaratıkların en hayırlısıdır.
8. Rableri katında onların ödülü içlerinden ırmaklar akan,
içlerinde ebedi kalacakları Adn cennetleridir.
Allah onlardan razı olmuştur,
onlar da Allah'tan razı olmuşlardır.
İşte bu ödül Rablerine derin sevgi duyanlara mahsustur.

HAŞR SURESİ

İniş Sırası: 101 • Mushaf Sırası: 59 • Medeni Sure • 24 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **GÖKLERDEKİ** ve yerdeki herşey Allah'a boyun eğmektedir.
O mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
2. **O KİTAP EHLİNDEN**
nankörlük (*anlaşmalarını ihlâl*) edenleri
ilk toplu sürgünde yurtlarından çıkarandır.
Siz onların çıkacaklarını sanmamıştınız.
Onlar da kalelerinin kendilerini Allah'tan koruyacağını
sanmışlardı.
Ama Allah'ın emri onlara ummadıkları yerden geldi.
O yüreklerine korku düşürdü.
Öyle ki, evlerini hem kendi elleriyle
hem de müminlerin elleriyle yıkıyorlardı.
Ey basiret sahipleri ibret alın.
3. Eğer Allah (*sözleşmelerini ihlâl ettikleri için*)
onlar hakkında sürülmeye hükmetmemiş olsaydı
muhakkak kendilerine dünyada azap edecekti.
Ahirette ise onlar için cehennem azabı vardır.
4. Bu onların Allah'a ve Rasûlüne karşı gelmeleri (*imza attıkları
Medine Sözleşmesi'ni ihlal etmeleri*) sebebiyledir.
Kim Allah'a karşı gelirse bilsin ki, Allah'ın azabı şiddetlidir.
5. (*Savaş stratejisi gereği*) hurma ağaçlarından (*altısını*) keserek
kökleri üzerinde dikili bıraktınızsa;
Allah (*anlaşmalarını bozanlara*) saldırı izni verdiği içindir.
Bu da fasıkları (*imza attıkları hâlde sözleşmelerine uymayanları*)
rezil etmesi içindir.

6. **ONLARIN** mallarından;
 Allah'ın savaşılmaksızın Rasûlüne kazandırdığı mallar için sizler ne at ve ne de deve koşturmuş değilsiniz.
 Fakat Allah Rasûllerini dilediği (*suçlu*) kimselerin üzerine gönderip onlara üstün kılar.
 Allah'ın herşeye hakkıyla gücü yeter.
7. Allah'ın (*fethedilen*) memleketlerin ahalisinden savaşılmaksızın Rasûlüne kazandırdığı mallar;
 Allah'a, Rasûlüne, onun yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara aittir.
 O mallar içinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir servet haline gelmesin diye (*Allah böyle hükmetmiştir*).
 Rasûl size (*mallardan*) ne veriyse onu alın, neyi de size vermediyse onda ısrarcı olmayın.
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Şüphesiz Allah'ın azabı çetindir.
8. **BU** mallar özellikle Allah'tan bir lütuf ve hoşnutluk ararken ve Allah'ın dinine ve Rasûlüne yardım ederken yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılan fakir muhacirlerindir.
 İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir.
9. Onlardan önce o yurda (*Medine'ye*) yerleşmiş ve imanı da gönüllerine yerleştirmiş olanlar hicret edenleri severler.
 Onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar.
 Kendileri son derece ihtiyaç içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler.

Kim nefsinin cimriliğinden,
hırsından korunursa işte onlar kurtuluşa erenlerin
ta kendileridir.

10. Onlardan sonra gelenler ise şöyle derler:
“Ey Rabbimiz!
Bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla!
Kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma!
Ey Rabbimiz!
Şüphesiz Sen çok esirgeyicisin, çok merhametlisin.”

BÖLÜM 2

11. KİTAP EHLİNDEN o inkâr eden yoldaşlarına;
“Yemin ederiz ki, siz (*Medine'den*) çıkarılırsanız
muhakkak biz de sizinle beraber çıkarız.
Sizin hakkınızda asla kimseye boyun eğmeyiz.
Eğer size karşı savaşılsa size mutlaka yardım ederiz”
diyerek münafıklık yapanlara bakmaz mısınız?
Halbuki Allah onların kesinlikle yalancı olduklarına
şahitlik eder.
12. Ant olsun eğer (*yoldaşları Medine'den*) çıkarılırsa,
onlarla beraber çıkmazlar.
Kendilerine karşı savaşılsa onlara yardım etmezler.
Yardım edecek olsalar bile ant olsun mutlaka
arkalarını dönüp kaçarlar sonra kendilerine de
yardım edilmez.
13. Onların kalplerinde size karşı duydukları korku
Allah'a karşı duydukları korkudan daha fazladır.
Bu onların düşünmeyen bir toplum olmaları sebebiyledir.
14. Onlar müstahkem (*sağlam*) kaleler içinde
veya
duvarlar arkasında olmadan sizinle toplu hâlde savaşmazlar.
Kendi aralarındaki çekişmeleri şiddetlidir.

Sen onları toplu (*birlik*) sanırsın.
 Halbuki kalpleri darmadağındır.
 Bu onların ilerisini düşünmeyen bir topluluk
 olmalarındandır.

15. ONLARIN durumu kendilerinden az öncekilerin
 (*Mekkeli müşriklerin*) durumu gibidir.
 Onlar (*Bedir'de*) yaptıklarının cezasını tatmışlardır.
 Onlara (*Ahirette de*) çok acıklı bir azap vardır.
16. Münafıkların durumu ise tıpkı şeytanın durumu gibidir.
 Çünkü şeytan insana;
 "İnkâr et" der, insan inkâr edince de;
 "Şüphesiz ben senden uzağım.
 Çünkü ben âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım" der.
17. Nihayet ikisinin de (*azdıranın da azanın da*) akıbeti
 sonsuz olarak ateşte kalmaları olmuştur.
 İşte zalimlerin cezası budur.

BÖLÜM 3

18. EY İMAN EDENLER!
 Allah'a karşı gelmekten sakının
 ve
 herkes gelecek için önceden ne göndermiş olduğuna baksın.
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
19. Allah'ı unutan ve
 bu yüzden Allah'ın da kendilerine kendilerini unutturduğu
 kimseler gibi olmayın!
 İşte onlar fasık kimselerin ta kendileridir.
20. Cehennemliklerle cennetlikler bir olmaz.
 Cennetlikler kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

21. EĞER BİZ bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik elbette sen onu Allah korkusundan başını eğerek parça parça olmuş görürdün. İşte misâller! Biz onları insanlara düşünsünler diye veriyoruz.
22. O kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan Allah'tır. Gaybı da görünen âlemi de bilendir. O Rahman'dır, Rahim'dir.
23. O kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allah'tır. O mülkün/hayatın gerçek sahibi, kutsal (*asla zarar verilemeyen*), barış ve esenliğin kaynağı, güvenlik veren, gözetip koruyan, mutlak güç sahibi, yüce olan ve her şartta iradesini yürüten ve büyüklükte eşsiz olan Allah'tır. Allah onların ortak koştuklarından uzaktır.
24. O yaratan; yoktan (*ilk maddeleri*) var eden. şekil veren Allah'tır. En güzel isimler O'nundur. Göklerdeki ve yerdeki herşey O'na boyun eğer. O mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

NUR SURESİ

İniş Sırası: 102 • Mushaf Sırası: 24 • Medeni Sure • 64 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **BU BİZİM İNDİRDİĞİMİZ;**
uygulanmasını önerdiğimiz
ve
bağıntılı (*yapılmasını şartlara bağladığımız*) hükümleri olan
apaçık bir Sûredir.
Düşünüp öğüt almanız için onda apaçık ayetler indirdik.
2. **ZİNA** eden kadın ve zina eden erkekten her birine
(*hafif acıtan cinsten*) yüzer değnek vurun.
Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız
o ikisine olan acıma duygunuz
sizi Allah'ın hükmünü uygulamaktan alıkoymasın.
Müminlerden bir topluluk da
onların cezalandırılmasına şahit olsun.
3. Zina eden erkek ancak zina eden bir kadınla
veya
Allah'a ortak koşan bir kadınla birlikte olur.
Zina eden bir kadın da ancak zina eden bir erkekle
veya
Allah'a ortak koşan bir erkekle birlikte olur.
Bu müminlere haram kılınmıştır.
4. **İFFETLİ** kadınlara zina isnat edip sonra da
dört şahit getiremeyenlere seksen değnek vurun.
Artık onların şahitliğini asla kabul etmeyin.
İşte bunlar fâsık kimselerdir.

5. Ancak tövbe edip bundan sonra ıslah olanlar
(*düzelenler*) müstesna!
Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
6. EŞLERİNE zina isnat edip de
kendilerinden başka şahitleri olmayanlara gelince
onların her birinin şahitliği;
kendisinin doğru söyleyenlerden olduğuna dair
Allah adına dört defa yemin ederek şahitlik etmesi,
7. beşinci defada da eğer yalancılardan ise Allah'ın lânetinin
kendi üzerine olmasını ifade etmesiyle yerine gelir.
8. Kocasının yalancılardan olduğuna dair
Allah'ı dört defa şahit getirmesi (*Allah adına yemin etmesi*),
9. beşinci defada da eğer kocası doğru söyleyenlerden ise
Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını dilemesi
kadından cezayı kaldırır.
10. ALLAH'ın size lütfu ve merhameti olmasaydı
ve
Allah tövbeleri kabul eden hüküm ve hikmet sahibi
olmasaydı haliniz nice olurdu?

BÖLÜM 2

11. O AĞIR iftirayı uyduranlar sizin içinizden bir guruhur.
Bu iftirayı kendiniz için kötü bir şey sanmayın.
Aksine o sizin için bir hayırdır.
Onlardan her biri için işledikleri günahın cezası vardır.
İçlerinden (*elebaşılık ederek*) o günahın
büyüğünü üstlenen için ise ağır bir azap vardır.
12. Bu iftirayı işittiğiniz zaman iman eden erkek ve kadınlar
kendi[*din kardeş*]leri hakkında iyi zan besleyip de;
"Bu apaçık bir iftiradır" deselerdi ya!

13. Onlar (*iftiracılar*) bu iddialarına dair dört şahit getirirlerdi ya! Madem ki şahit getirmediler işte onlar Allah yanında yalancıların ta kendileridir.
14. Eğer size dünya ve ahirette Allah'ın lütfu ve rahmeti olmasaydı içine daldığınız bu iftiradan dolayı size mutlaka büyük bir azap dokunurdu!
15. Hani o iftirayı dilden dile dolaştırıyor; hakkında hiçbir bilginiz olmayan şeyleri ağzınıza alıp söylüyor ve bunu önemsiz bir iş sanıyordunuz. Halbuki bu Allah katında büyük bir günahdır.
16. Bu iftirayı işittiğiniz vakit; "Böyle sözleri ağzımıza almamız bize yaraşmaz. Seni eksikliklerden uzak tutarız Allah'ım! Bu çok büyük bir iftiradır" deseydiniz ya!
17. EĞER inanıyorsanız bu gibi şeylere bir daha ebediyen dönmemeniz için Allah size öğüt veriyor.
18. Allah size âyetleri açıklıyor. Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
19. İnananlar arasında hayasızlığın yayılmasını arzu eden kimseler var ya onlar için dünya ve ahirette çok acıklı bir azap vardır. Allah bilir siz bilmezsiniz.
20. Allah'ın lütfu ve rahmeti sizin üzerinize olmasaydı ve Allah çok esirgeyici ve çok merhametli olmasaydı haliniz nice olurdu?

BÖLÜM 3

21. EY İMAN EDENLER! Şeytanın adımlarına uymayın. Kim şeytanın adımlarına uyarsa bilsin ki o hayasızlığı ve kötülüğü emreder.

Eğer Allah'ın size lütfu ve merhameti olmasaydı
sizden hiçbiriniz asla temize çıkamazdı.

Fakat Allah dileyen (*suç işlemeyip hak eden*) kimseyi
tertemiz kılar.

Allah hakkıyla iştir, hakkıyla bilendir.

22. İnziden varlık ve servet sahibi kimseler;
yakınlarına, düşkünlere ve Allah yolunda hicret edenlere
(*kendi mallarından bir şey*) vermeyeceklerine dair
yemin etmesinler.

Onların kusurlarını bağışlasınlar,
vazgeçip iyi muamelede bulunsunlar.

Allah'ın sizi bağışlamasını arzu etmez misiniz?

Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

23. İffetli ve (*haklarında uydurulan kötülüklerden*) habersiz
mümin kadınlara zina isnat edenler gerçekten dünya ve
ahirette lânetlenmişlerdir.

Onlara çok büyük bir azap vardır.

24. İşlemiş oldukları günahattan dolayı dillerinin, ellerinin
ve
ayaklarının kendi aleyhlerine şahitlik edecekleri günde;

25. işte o gün Allah onlara kesinleşmiş cezalarının tam karşılığını
verecek ve onlar Allah'ın apaçık bir gerçek olduğunu
bileceklerdir.

26. Yozlaşmış (*ahlâken/huyu suyu bozulmuş*) kadınlar
(*huyu suyu/ahlâken bozulmuş*) yozlaşmış erkeklere;
yozlaşmış erkekler de yozlaşmış kadınlara;
(*ahlâki yönden düzgün*) temiz kadınlar temiz erkeklere;
(*ahlâki yönden düzgün*) temiz erkekler de temiz kadınlara
lâyıktır.

O (*ahlâki yönden düzgün*) temiz olanlar

iftiracıların söyledikleri şeylerden uzaktırlar.

Onlar için bir bağışlanma

ve

bolca verilmiş iyi bir rızık vardır.

BÖLÜM 4

27. **ĒY İMAN EDENLER!** Kendi evlerinizden başka evlere geldiğinizi hissettirip (*izin alıp*) ev sahiplerine selâm vermeden girmeyin.
Bu davranış sizin için daha hayırlıdır.
Düşünüp anlayasınız diye size böyle öğüt veriliyor.
28. Eğer evde kimseyi bulamazsanız size izin verilinceye kadar oraya girmeyin.
Eğer size; “Geri dönün” denirse hemen dönün.
Çünkü bu sizin için daha nezih bir davranıştır.
Allah yaptıklarınızı hakkıyla bilendir.
29. İçinde size ait bir eşya olan,
oturana bulunmayan evlere girmenizde herhangi bir günah yoktur.
Allah açığa vurduklarınızı da gizlediklerinizi de bilir.
30. **MÜMİN ERKEKLERE** söyle gözlerini haramdan sakınsınlar iffetlerini/ırzlarını korusunlar.
Bu davranış onlar için daha nezihtir/temizdir.
Şüphe yok ki,
Allah onların yaptıklarından hakkıyla haberdardır.
31. Mümin kadınlara da söyle gözlerini haramdan sakınsınlar ırzlarını/iffetlerini korusunlar.
Zorunlu olarak görünenler dışında ziynetlerini (*maddi ve manevi takılarını/süslerini*) göstermesinler.
Başörtülerini yakalarının üzerine kadar salsınlar.
Takılarını kocalarından, babalarından,
kocalarının babalarından, oğullarından,
üvey oğullarından, erkek kardeşlerinden,
erkek kardeşlerinin oğullarından,
kız kardeşlerinin oğullarından,

müslüman kadınlardan,
 sahip oldukları/yönetimlerinde olan esir[köle]lerden,
 güvenilir hizmetçilerden
 ve
 henüz takıların değerini bilmeyen çocukların dışında
 hiçkimseye göstermesinler.
 Gizledikleri takılar^[*] bilinsin diye ayaklarını yere
 vurmasınlar.
 Ey müminler hep birlikte tövbe ediniz ki,
 kurtuluşa eresiniz!

32. İÇİNİZDEN bekârları (*ister*) vatandaş veya (*ister*) vatandaş olmayan yabancı (*olsun*) farketmez (*kadın ve erkekleri birbiriyle*) evlendirin!
 Eğer bunlar yoksul iseler Allah onları lütfuyla zenginleştirir.
 Allah lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.
33. Evlenmeye güçleri yetmeyenler de
 Allah kendilerini lütfuyla zengin edinceye kadar
 iffetlerini korusunlar.
 Size sığınmış olan sığınmacılardan
 yazılı antlaşma yapmak isteyenlere gelince;
 eğer onlarda bir iyileşme görürseniz
 onlarla yazılı antlaşma yapın.
 Allah'ın size verdiği maldan onlara verin.
 Evlenmek yolu ile iffetlerini korumak isteyenlere izin verin.
 Ülkenizde çalıştırdığınız
 yabancıların evlenmesine engel olarak
 onları fuhşa zorlamayın.
 Kim onların fuhşuna neden olursa;
 bilinmelidir ki, hiç şüphesiz bu durumlarından dolayı
 Allah onlara çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.

[*] Maalesef bu konuya dikkat edilmediği (bu uyarının dikkâte alınmadığı) durumlarda; takıları almak/çalmak için pek çok cinayet işlenmektedir

34. **ANT OLSUN** Biz size açıklayıcı âyetler,
sizden önce gelip geçenlerden bir misâl ve
Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için bir öğüt indirdik.

BÖLÜM 5

35. **ALLAH** göklerin ve yerin nurunu var edendir.
Onun nurunun temsili şudur:
Duvarda bir hücre; içinde bir kandil,
kandil de bir cam fânûs (*lâmba*) içinde.
Fânûs (*lâmba*) sanki inci gibi parlayan bir yıldız.
Mübârek bir ağaçtan ne doğuya ne de batıya ait olan
zeytin ağacından tutuşturulur.
Bu ağacın yağı ateş dokunmasa bile
neredeysen aydınlatacak [*kadar berrak*]tır.
Nur üstüne nur.
Allah isteyeniyi (*gereğini yapanı*) nuruna iletir.
Allah insanlar için misâller verir.
Allah herşeyi hakkıyla bilendir/yerli yerince yapandır.
36. **ALLAH'**ın yüceltilmesine ve
içlerinde adının anılmasına izin verdiği evlerde
oralarda insanlar sabah akşam O'nu tesbih ederler.
37. Hiçbir ticaretin ve hiçbir alışverişin kendilerini
Allah'ı anmaktan/düşünmekten, namazı kılmaktan,
zekâtı vermekten alıkoymadığı birtakım adamlar vardır ki;
onlar kalplerin ve gözlerin dikilip kalacağı bir günden
korkarlar.
38. (*Bütün bunları*) Allah;
kendilerini yaptıklarının en güzeli ile ödüllendirsün ve
lütfundan onlara daha da fazlasını versün diye (*yaparlar*).
Allah dilediğine hesapsız rızık yaratır.

39. İNKÂR EDENLERE gelince onların amelleri/işleri
ıssız bir çöldeki serap gibidir.
Susamış kimse onu su sanır.
Yanına geldiğinde hiçbir şey bulamaz (*tıpkı bunun gibi kâfir de hesap günü yaptıklarından bir şey bulamaz*).
Ancak Allah'ı yanında bulur.
Allah da onun hesabının tam karşılığını verir.
Allah hesabı çabuk görendir.
40. Yahut (*inkârcıların küfür içindeki hâlleri*) derin bir denizdeki karanlıklar gibidir.
(*Bir deniz ki*) onu dalga üstüne dalga kaplıyor
üstünde de bulutlar var. Karanlıklar üstüne karanlıklar.
İnsan elini çıkarsa neredeyse onu bile göremez.
Allah kime nur vermez;
(*zina edenlere, ortak koşanlara, gerçeği gizleyenlere, iki yüzlülere, tövbe edip düzelmeyenlere*),
işte onlar için 'nur' (*yüzünde güzellik, ışık*) diye bir şey yoktur.

BÖLÜM 6

41. GÖKLERDE ve yeryüzünde bulunan kimselerle
sıra sıra (*kanat çırparak uçan*) kuşların
Allah'a boyun eğdiğini görmez misin?
Her biri duasını ve hatırlayışını kesin olarak bilmektedir.
Allah onların yapmakta olduğu şeyleri hakkıyla bilendir.
42. Göklerin ve yerin hükümrânlığı Allah'ındır.
Dönüş de ancak Allah'ın huzurunadır.
43. Görmez misin ki Allah bulutları sevk eder.
Sonra onları kaynaştırıp üst üste yığar.
Nihayet yağmurun onların arasından yağdığını görürsün.
O gökten oradaki dağ[*gibi bulut*]lardan dolu indirir de
onu dilediğine isabet ettirir dilediğinden de geri çevirir.
Bu bulutların şimşeğinin parıltısı neredeyse gözleri alacak.

44. Allah geceyi ve gündüzü (*peşpeşe*) döndürüp duruyor.
Şüphesiz bunda basiret sahibi olanlar için bir ibret vardır.
45. Allah bütün canlıları sudan yarattı.
İşte bunlardan bir kısmı karnı üzerinde sürünür;
kimi iki ayak üzerinde yürür,
kimisi dört ayak üzerinde yürür.
Allah dilediğini yaratır.
Çünkü Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.
46. **ANT OLSUN** Biz açıklayıcı âyetler indirdik.
Allah dileyen/isteyen kimseyi doğru yola iletir.
47. (*MÜNAFIKLAR*);
“Allah’a ve Rasûl’e inandık ve itaat ettik” derler.
Sonra da onların bir kısmı bunun ardından yüz çevirirler.
Halbuki onlar inanmış değillerdir.
48. Aralarında hüküm vermesi için Allah’a (Kur’an’a) ve
Rasûlüne (*hakeme, hâkime*) çağırıldıkları zaman;
bir de bakarsın ki, içlerinden bir grup yüz çevirmektedir.
49. Ama gerçek kendi lehlerinde ise boyun eğerek ona gelirler.
50. Kalplerinde bir hastalık mı var yoksa şüphe ve
tereddüde mi düştüler?
Yoksa Allah ve Rasûlünün kendilerine karşı zulüm ve
haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar?
Hayır işte onlar asıl zalimlerdir.

BÖLÜM 7

51. **ARALARINDA** hüküm vermek için Allah’a (Kur’an’a) ve
Rasûlüne davet edildiklerinde
müminlerin söyleyeceği söz ancak;
“İştittik ve iman ettik” demeleridir.
İşte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

52. Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat eder,
Allah'tan korkar ve O'na karşı gelmekten sakınırsa,
işte onlar başarıyı elde edenlerin ta kendileridir.
53. Münafıklar sen kendilerine emrettiğin takdirde
mutlaka (*saldırganlara karşı*) savaşa çıkacaklarına dair
en ağır bir şekilde Allah'a yemin ettiler.
De ki: "Yemin etmeyin. Sizden istenen güzelce itaat etmektir.
Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."
54. "Allah'a itaat edin, Rasûl'e itaat edin" de.
Eğer yüz çevirirseniz bilin ki,
ona yüklenen sorumluluğu ancak ona ait;
size yüklenen görevin sorumluluğu da yalnızca size aittir.
Eğer ona itaat ederseniz doğru yola erersiniz.
Rasûl'e düşen ancak apaçık bir tebliğdir.
55. **ALLAH**; içinizden iman edip de
 faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara
kendilerinden önce geçenleri egemen kıldığı gibi,
onları da yeryüzünde mutlaka egemen kılacağına,
onlar için hoşnut ve
razı olduğu hayat tarzlarına yardımcı olacağını,
yaşadıkları korkularının ardından,
kendilerini mutlaka emniyete kavuşturacağına dair
vaatte bulunmuştur.
Onlar Bana kulluk eder ve Bana (*ulaşmak için*),
hiçbir şeyi (*aracı edinmez*) ortak koşmazlar.
Artık bundan sonra kimler inkâr ederse,
işte onlar fasıkların ta kendileridir.
56. Namazı gereği gibi kılın, zekatı (*çalışıp üreterek*) verin,
Rasûle itaat edin ki size merhamet edilsin.
57. İnkâr edenlerin (Allah'ı) yeryüzünde aciz bırakacaklarını
sanma!
Onların varacağı yer cehennemdir.
Ne kötü varış yeridir o!

BÖLÜM 8

58. EY İMAN EDENLER!

Sizin yönetiminize verilen esirler ve sizden henüz bülüğ çağına ermemiş olanlar da dahil, günde üç defa; sabah namazından önce, öğleyin elbiselerinizi çıkardığınız vakit ve yatsı namazından sonra (*yanınıza girecekleri zaman*) sizden izin istesinler.

Bu üç vakit sizin dış giysilerinizi çıkardığınız vakitlerdir. Bu vakitlerin dışında (*izinsiz girme konusunda*) ne size, ne de onlara bir günah/sorumluluk yoktur. Birbirinizin yanına girip çıkabilirsiniz. Allah âyetlerini size işte böylece açıklar. Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

59. Çocuklarınız erginlik çağına geldiklerinde sizden öncekilerin istedikleri gibi izin istesinler. İşte Allah âyetlerini size böyle açıklar. Allah hakkıyla bilendir, doğru hüküm/karar verendir.

60. ARTIK evlenme ümidi beslemeyen, hayızdan ve doğumdan kesilmiş, yaşlı kadınların ziynetlerini (*takılarını*) göstermeksizin (*sizin yanınızda*) dış elbiselerini çıkarmalarında kendileri için bir günah yoktur. Ama yine de sakınmaları onlar için daha hayırlıdır. Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.

61. KÖRE güçlük yoktur, topala güçlük yoktur, hastaya da güçlük yoktur. Kendi evlerinizde veya babalarınızın evlerinde

veya
 annelerinizin evlerinde veya erkek kardeşlerinizin evlerinde
 veya
 kız kardeşlerinizin evlerinde veya amcalarınızın evlerinde
 veya
 halalarınızın evlerinde veya dayılarınızın evlerinde
 veya
 teyzelerinizin evlerinde veya anahtarlarına sahip (*söz sahibi*)
 olduğunuz evlerde
 ya da
 dostlarınızın evlerinde yemek yemenizde bir sakınca yoktur.
 Bir arada veya ayrı ayrı olarak yemek yemenizde de
 bir sakınca yoktur.
 Evlere girdiğiniz zaman birbirinize Allah katından mübârek
 ve
 hoş bir esenlik dileği olarak; “selâm” verin.
 İşte Allah düşünesiniz diye ayetleri size böyle açıklıyor.

BÖLÜM 9

62. MÜMİNLER ancak Allah’a ve Rasûlüne inanan
 ve
 onunla beraber toplumu ilgilendiren
 ortak bir iş üzerindeyken ondan izin almadan
 çekip gitmeyen kimselerdir.
 O hâlde bazı işlerini görmek için senden izin isterlerse
 içlerinden dilediğine izin ver
 ve
 onlar için Allah’tan bağışlama dile.
 Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
63. (EY İNANANLAR!) Rasûl’ün (*sizi*) çağırmasını
 birinizin diğerini çağırması gibi tutmayın.

İçinizden birbirini siper ederek sıvışıp gidenleri
Allah gerçekten bilir.

Artık onun (*Kur'an'ı ilk hareket noktası olarak verdiği*)
emirlerine muhalefet edenler,
başlarına bir belânın gelmesinden veya
çok acıklı bir azaba uğramaktan sakınsınlar.

64. Bilmiş olun ki;
şüphesiz göklerdeki herşey, yerdeki herşey Allah'ındır.
O içinde bulunduğunuz durumu gerçekten bilir.
Allah'a döndürülecekleri
ve
yaptıklarını Allah'ın onlara haber vereceği günü hatırla.
Allah herşeyi bilir.

HAC SURESİ

İniş Sırası: 103 • Mushaf Sırası: 22 • Medeni Sure • 78 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. EY İNSANLAR! Rabbinize karşı gelmekten sakının.
Şüphesiz kıyâmetin sarsıntısı çok büyük bir şeydir.
2. Onu gören her emzikli kadın,
emzirmekte olduğu çocuğundan geçer
ve
her hamile kadın da karnındaki çocuğunu düşürür.
İnsanları sarhoş görürsün halbuki onlar sarhoş değillerdir.
Ne var ki Allah'ın azabı çok şiddetlidir.
3. İnsanlardan kimi vardır ki, hiçbir bilgisi olmadığı hâlde;
Allah hakkında tartışmaya girer
ve
her azgın şeytanın ardına düşer.
4. Şeytan hakkında (*Sicil dosyasına*);
"Her kim onu dost edinirse mutlaka o kimseyi saptırır ve
onu cehennem azabına sürükler" diye yazılmıştır.
5. EY İNSANLAR!
Ölümden sonra diriliş konusunda
herhangi bir şüphe içindeyseniz (*düşünün ki*)
hiç şüphesiz Biz sizi topraktan
sonra az bir sudan/nutfeden/spermadan
sonra bir "hücre/alaka/embrio" dan
sonra da yaratılışı belli belirsiz bir çığnemlik et parçası olan
ceninden yarattık ki,
size (*kudretimizi*) apaçık anlatalım/gösterelim.
Dilediğimizi belli bir süreye kadar rahimlerde
durduruyoruz.

Sonra sizi bir bebek/çocuk olarak çıkarıyor
sonra da tam gücünüze (*erginlik çağınıza*) ulaşmanız için
(*sizi kemâle erdiriyoruz.*)

İçinizden (*çocukken*) ölenler (*de*) olur.

Yine içinizden bir kısmı da

ömrün en düşkün çağına (*ihliyarlığa*) ulaştırılır ki,
bilirken (*çocuk gibi*) hiçbir şey bilmez hâle gelir.

Yeryüzünü de ölü kupkuru görürsün.

Biz onun üzerine yağmur indirdiğimiz zaman kıpırdar,
kabarır ve her türden iç açıcı çift çift bitkiler bitirir.

6. Bu böyle! Çünkü Allah hakkın/gerçeğin ta kendisidir.

Şüphesiz O ölüleri diriltir

ve

O herşeye hakkıyla kadirdir/tam hakimdir.

7. Çünkü kıyâmet muhakkak gelecektir.

Onda hiçbir şüphe yoktur ve şüphesiz Allah,
kabirdeki kimseleri diriltecektir.

8. İnsanlardan öylesi de vardır ki,

Allah hakkında tartışır;

ne bir ilmi,

ne bir yol göstericisi,

ne de aydınlatıcı bir kitabı olmadan!..

9. Kibirlenerek insanları Allah'ın yolundan saptırmaya çalışır.

Ona dünyada bir rezillik vardır.

Ona kıyâmet gününde de yangın azabını tattıracağız.

10. (*Ona ey insan*);

"İşte bu kendi ellerinin önceden işledikleri yüzündendir.

Allah kesinlikle kullara zulmedici değildir" (*denir*).

BÖLÜM 2

11. İNSANLARDAN öylesi de vardır ki,
Allah'a kıyıdan kenardan kulluk eder.

- Eğer kendisine bir hayır dokunursa gönlü onunla hoş olur.
Şâyet başına bir kötülük gelirse gerisin geri (*küfre*) dönüverir.
O dünyayı da kaybetmiştir ahireti de!
İşte bu apaçık ziyanın ta kendisidir.
12. O Allah'ı bırakır da kendine ne zarar
ne de fayda veren şeylere tapar.
Bu da derin sapıklığın ta kendisidir.
13. Zararı faydasından daha yakın olana tapar.
O (*taptığı*) ne kötü yardımcı ne fena yoldaştır!
14. ŞÜPHE SİZ Kİ ALLAH; iman edip iyi işler yapanları
içinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır.
Şüphesiz Allah dilediğini (*adaletle*) yapar.
15. Her kim Allah'ın kendisine dünyada
ve
ahirette asla yardım etmeyeceğini sanıyorsa;
herşeyden ümidini kesip göğe (Allah'a) elini açıp yakararak
bir çare arasın sonra mümkünse gelecek yardımı kessin.
Başvurduğu (*bu yöntem*) öfkelendiği şeyi giderebilecek mi?
16. Böylece Biz Kur'an'ı apaçık âyetler hâlinde indirdik.
Şüphesiz Allah dileyeni/bu uğurda çalışanı doğru yola iletir.
17. Şüphesiz Müslümanlar, Yahudiler,
Sabiîler, Hristiyanlar, Mecûsiler
ve
Allah'a ortak koşanlar var ya
Allah kıyâmet günü onların aralarında
mutlaka hüküm verecektir.
Çünkü Allah herşeye şahittir.
18. GÖRMEDİN mi ki şüphesiz göklerde ve yerde olanlar;
güneş, ay, yıldızlar, ağaçlar, hayvanlar
ve
insanların birçoğu Allah'a secde etmekte/boyun eğmektedir.
Birçoğunun üzerine de azap hak olmuştur.

- Allah kimi alçaltırsa ona saygınlık kazandıracak hiçbir kimse yoktur.
Şüphesiz Allah dilediğini (*adaletle*) yapar.
19. İşte iki hasım taraf ki,
Rableri hakkında tartışmaya girmişlerdir.
Bunlardan inkâr edenler için ateşten giysiler biçilmiştir.
Başlarının üstünden de kaynar su dökülür.
20. Onunla karınlarının içindekiler ve derileri eritilir.
21. Onlar için bir de demirden topuzlar vardır.
22. Her ne zaman cehennemden o ızdıraptan çıkmak isteseler
oraya geri döndürülürler
ve
onlara; "Tadın yangın azabını" denilir.

BÖLÜM 3

23. ŞÜPHE SİZ Allah,
iman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanları
içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacak,
orada altından bileziklerle,
incilerle süsleneceklerdir.
Oradaki giysileri ise ipektir.
24. Onlar hem sözün hoş olanına ulaşmışlar
hem de övgüye lâayık olan Allah'ın
vasiyet ettiği/emrettiği şekilde yaşamışlardır.
25. ŞÜPHE SİZ inkâr edenler
ve
Allah'ın yolundan yerli ve dışarıdan gelen
bütün insanlar için ibadet yeri olarak eşit kıldığımız
Mescid-i Haram'dan alıkoyanlar (*azabı hak etmişlerdir.*)
Kim de orada zulmederek haktan sapmak isterse
Biz ona çok acıklı bir azaptan tattıracağız.

BÖLÜM 4

26. **HANI** Biz İbrahim'e Kâbe'nin yerini;
 "Bana hiçbir şeyi ortak koşma;
 tavaf edenler, namaz kılanlar, rükû
 ve
 secde edenler için yapılan Evi tertemiz tut" diye belirtmiştik.
27. İnsanlar arasında haccı ilân et ki, gerek yaya olarak, gerek
 uzak yollardan gelen yorgun develer üzerinde sana gelsinler.
28. Gelsinler ki,
 kendilerine ait birtakım menfaatlere şahit olsunlar
 ve
 Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği
 (*kurbanlık*) hayvanlar üzerine belli günlerde
 (*onları kurban ederken*) Allah'ın adını ansınlar.
 Artık onlardan siz de yiyin, yoksula fakire de yedinin.
29. Aynı zamanda bunlar;
 Arafat vakfesini, Müzdelife vakfesini yerine getirsinler
 ve
 Beyt-i Atik'i (*Allah'a ibadet için yapılan Kâbe'yi*) tavaf etsinler.
30. **BU BÖYLE!** Kim Allah'ın hükümlerine saygı gösterirse
 bu Rabbi katında kendisi için bir hayırdır.
 Haramlığı size okunanların (*bildirilenlerin*) dışında
 bütün hayvanlar size helâl kılındı.
 Artık putlara tapma pisliğinden kaçının,
 yalan sözden kaçının.
31. Allah'a yönelen,
 O'na ortak koşmayan (*aracı edinmeyen*) kimseler (*olun*).
 Kim Allah'a ortak koşarsa (*aracı edinirse*)
 sanki gökten düşmüş de kendisini kuşlar kapışıyor veya
 rüzgar onu uzak bir yere sürüklüyor gibidir.

32. Bu böyle! Her kim de Allah'ın nişânelerine (*Hac'daki ritüelleri anlamaya çalışıp*) uyarsa;
şüphesiz ki, bu kalplerin takvasındandır.
33. Sizin için onlarda belli bir zamana kadar birtakım yararlar vardır.
Sonra da kurbanlık olarak varacakları yer Beyt-i Atik (*Allah'a ibadet için yapılan Kâbe*)'dir.

BÖLÜM 5

34. **H**ER toplum için Allah'ın kendilerine rızık olarak yarattığı hayvanlar üzerine ismini anarak kurban kesmeyi meşru kıldık.
İşte sizin ilâhınız Bir Tek İlâh'tır.
(*Kâinatta var olan herşeyi yaratan, koruyan tek ve yüce varlık Allah'tır sizin İlâhınız!*)
Şu hâlde yalnız O'na teslim olun.
Alçak gönüllüleri müjdele!
35. Onlar Allah anıldığı zaman kalpleri ürperen,
başlarına gelen musibetleri düşünüp sabreden,
namaza devam eden
ve
kendilerine rızık olarak verdiklerimizden,
Allah'ın tavsiye ettiği şekilde harcayan kimselerdir.
36. **K**URBANLIK büyük baş hayvanları da sizin için Allah'ın dininin nişânelerinden kıldık.
Sizin için onlarda hayır vardır.
Onlar saf saf sıralanmış dururken (*kurban edeceğinizde*)
üzerlerine Allah'ın adını anın.
Yanları üzerlerine düşüp canları çıkınca onlardan siz de yiyin istemeyen fakire de istemek zorunda kalan fakire de yedin.
Şükredesiniz diye onları böylece sizin hizmetinize verdik.

37. Onların etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz.
Fakat O'na ulaşacak olan sizin takvanızdır/içten saygınızdır.
Böylece onları sizin hizmetinize verdi ki,
size doğru yolu gösterdiğinden dolayı
Allah'ı büyük tanıyasınız. İyilik edenleri müjdele!
38. Şüphesiz Allah inananları savunur.
Doğrusu Allah; hiçbir haini, nankörü sevmez/savunmaz.

BÖLÜM 6

39. **KENDİLERİNE** savaş açılan müslümanlara
zulme uğramaları sebebiyle cihat için izin verildi.
Şüphesiz ki, Allah'ın onlara yardım etmeye gücü yeter.
40. Onlar haksız yere sırf;
"Rabbimiz Allah'tır" demelerinden dolayı
yurtlarından çıkarılmış kimselerdir.
Eğer Allah'ın insanların bir kısmını bir kısmıyla
defetmesi olmasaydı,
içlerinde Allah'ın adı çok anılan Manastırlar,
Kiliseler, Havralar
ve
Mescitler muhakkak yerle bir edilirdi.
Şüphesiz ki Allah;
kendi dinine yardım edene mutlaka yardım eder.
Şüphesiz ki Allah;
çok kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.
41. Onlar öyle kimselerdir ki;
şâyet kendilerine yeryüzünde imkân ve iktidar versek,
namazı (*zayi etmeden*) gereği gibi kılar,
zekatı verir, iyilikle emreder
ve
kötülüğün oluşumuna engel olurlar.
Bütün işlerin âkıbeti/sonu Allah'a aittir.

42. (EY MUHAMMED!)
Eğer seni yalanlarsa bil ki, onlardan önce;
Nuh, Âd ve Semûd kavimleri de (*rasûllerini*) yalanlamışlardı.
43. İbrahim'in kavmi ile Lût'un kavmi ve
Medyen halkı da (*yalanlamışlardı*).
44. Mûsâ da yalanlandı ve nihayet o inkârcılara mühlet verdim,
sonra da onları (*azabımla*) yakalayiverdim.
Beni inkâr etmek nasılmış (*gördüler*).
45. Böylece zulüm yapan halkları helâk ettik. Artık duvarları
çatılarının üzerine çökmüş/yıkılmış memleketler,
nice kuyular, nice muhteşem sarayları kullanılmaz olmuştur!
46. Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki; düşünecek kalpleri,
işitecek kulakları olsun?
Çünkü gerçekte gözler değil,
göğüslerdeki kalpler (*kalp gözleri*) kör olur.
47. Bir de senden acele azap istiyorlar.
Halbuki Allah asla vadinden caymaz.
Şüphesiz Rabbinin nezdinde bir gün,
sizin saydığınız bin yıl gibidir.
48. Zalim oldukları hâlde mühlet verdiğim
sonra da kendilerini azabımla yakaladığım
nice memleket halkları vardır.
Dönüş yalnız Benim huzurumdur.

BÖLÜM 7

49. DE Kİ: "Ey insanlar!
Ben sizin için ancak apaçık bir uyarıcıyım."
50. Artık iman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlar var ya,
işte onlar için bir bağışlama, güzel bir nimet (*cennet*) vardır.
51. Âyetlerimizi geçersiz kılmak için çaba gösterenler var ya,
işte onlar cehennemliklerdir.

52. SENDEN önce hiçbir Rasûl ve Nebi göndermedik ki;
velev ki o bir şey temenni ettiği zaman
şeytan onun bu temennisine vesvese vermeye çalışmasın!
Ama Allah şeytanın bu çabasını boşa çıkarır.
Sonra Allah,
âyetlerini bağıntılı (*birinin anlaşılmasını diğerine bağlı*),
sağlam/çelişkisiz kılmıştır.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
53. Allah;
şeytanın bu çabasına,
kalplerinde hastalık bulunanlar ile,
kalpleri katı olanları açığa çıkarmak için izin verir.
Hiç şüphesiz ki o zalimler derin bir ayrılık içindedirler.
54. Bir de kendilerine ilim verilmiş olanlar onun
Rabbinden gelen hak/gerçek olduğunu bilsinler.
Böylece O'na iman etsinler ve sonuçta da
kalpleri O'na saygı duysun diye Allah böyle yapar.
Hiç şüphe yok ki Allah, iman edenleri doğru yola iletir.
55. İnkâr edenler; kendilerine kıyâmet ansızın gelinceye,
yahut ta onlara kısır bir günün azabı gelip çatıncaya dek,
o Kur'an'a hep şüphe içinde bakarlar.
56. İşte o gün mülk (*hükümranlık*) Allah'ındır.
O insanların arasında hükmünü verir.
Artık iman edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapmış olanlar
Naîm Cennetleri'ndedirler.
57. İnkâr edip âyetlerimizi yalanlamış olanlara gelince
onlar için de alçaltıcı bir azap vardır.

BÖLÜM 8

58. ALLAH YOLUNDA hicret edip de sonra öldürülmüş veya
ölmüş olanlara gelince,

- Allah onlara muhakkak güzel bir rızık verecektir.
Şüphe yok ki Allah, rızık dağıtanların en hayırlısıdır.
59. Elbette onları hoşnut olacakları bir yere koyacaktır.
Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir,
halimdir (*hemen cezalandırmaz, mühlet verendir*).
60. Bu böyle! Bir de kim kendisine verilen eziyetin dengiyle karşılık verir de sonra yine kendisine zulmedilirse elbette Allah ona yardım eder.
Hiç şüphesiz ki Allah; çok affedendir, çok bağışlayandır.
61. **BU BÖYLE!**
Çünkü Allah geceyi kısaltıp gündüzü uzatıyor,
gündüzü de kısaltıp geceyi uzatıyor.
Şüphesiz ki Allah; hakkıyla işiten, hakkıyla görendir.
62. Bu böyle!
Çünkü Allah gerçeğin ta kendisidir.
O'nu bırakıp da taptıkları ise bâtılın/yalanın ta kendisidir.
Şüphesiz ki Allah yücedir, büyüktür.
63. Allah'ın gökten yağmur indirdiği,
böylece yeryüzünün yemyeşil olduğunu görmedin mi?
Şüphesiz Allah çok lütufkârdır, hakkıyla haberdardır.
64. Göklerdeki herşey, yerdeki herşey O'nundur.
Şüphesiz ki Allah elbette zengindir, elbette övgüye lâyıktır.

BÖLÜM 9

65. GÖRMÜYÖR musun ki bütün yerdekiler
ve
Allah'ın tabiat kanunları uyarınca
denizde akıp gitmekte olan gemiler size hizmet etmektedir.
İzni olmaksızın yerin üzerine düşmesin diye göğü O tutuyor.
Şüphesiz ki Allah;
insanlara karşı çok esirgeyici, çok merhametlidir.

66. O size hayat veren sonra sizi öldürecek daha sonra da diriltecek olandır.
Şüphesiz insan çok nankörlük ediyor.
67. **BİZ** her ümmet için uygulayacağı bir ibadet yolu verdik.
O hâlde din işinde seninle asla çekişmesinler.
Sen Rabbine davet et.
Çünkü sen hiç şüphesiz hakka götüren dosdoğru bir yol üzerindesin.
68. Eğer seninle mücadele ederlerse de ki:
“Allah yapmakta olduğunuzu daha iyi bilmektedir.”
69. Hakkında ayrılığa düşüp durduğunuz şeyler konusunda kıyâmet günü Allah aranızda hüküm verecektir.
70. Bilmez misin ki;
kuşkusuz Allah gökte
ve
yerde ne varsa hepsini bilir.
Kuşkusuz bunların hepsi bir Kitaba (*Levh-i Mahfuz'a*) yazılmaktadır.
Şüphesiz bu Allah'a göre çok kolaydır.
71. Onlar Allah'ı bırakıp hakkında Allah'ın hiçbir delil indirmedığı kendilerinin de hakkında hiçbir bilgilerinin bulunmadığı şeylere kulluk ederler.
Zalimlerin hiçbir yardımcısı yoktur.
72. Kendilerine âyetlerimiz açık açık okunduğu zaman o kâfirlerin yüz ifadelerinden inkârlarını anlarsın.
Neredeyse kendilerine âyetlerimizi okuyanlara hışımla saldıracaklar.
De ki:
“Şimdi size bu durumdan daha beterini haber vereyim mi:
Ateş!..
Allah onu kâfirlere vadetti.
Ne kötü varış yeridir orası!”

BÖLÜM 10

73. EY İNSANLAR!

Size bir örnek verildi. Şimdi ona iyi kulak verin.
Sizin Allah'tan başka taptıklarınız
bir sinek dahi yaratamazlar;
hepsi bunun için toplansalar bile!..
Eğer sinek onlardan bir şey kapsa
bunu ondan kurtaramazlar!
İsteyen de aciz istenen de!

74. Allah'ın kadrini gereği gibi bilemediler!

Şüphesiz Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.

75. Allah meleklerden de rasûller (*elçiler*) seçer, insanlardan da!..

Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.

76. Onların önlerindeki/gördüklerini de

görmediklerini/arkalarındakilerini de bilir.

Bütün işler hep Allah'a döndürülür.

77. EY İMAN EDENLER! Rükû edin, secde edin,

Rabbinize kul olun ve hayır işleyin ki kurtuluşa eresiniz.

78. Allah izin verdiği için size savaş açanlarla siz de savaşın.

O sizi seçti ve dinde üzerinize hiçbir güçlük yükledi.

Babanız İbrahim'in dinine tabi olun/uyun!

Allah sizi hem daha önce hem de bu Kur'an'da

"Müslüman" diye isimlendirdi ki;

Rasûl size şahit (*ve örnek*) olsun,

siz de insanlara şahit (*ve örnek*) olun.

Öyleyse namazı gereği gibi kılın, zekatı (*çalışıp üreterek*) verin

ve

(*yalnızca*) Allah'a bağlanın.

Sizin sahibiniz/yardımcınız/dostunuz yalnız O'dur.

O ne güzel dost/sahip ve ne güzel yardımcıdır!

MÜNAFIKUN SURESİ

İniş Sırası: 104 • Mushaf Sırası: 63 • Medeni Sure • 11 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. (EY MUHAMMED!)
Münafıklar sana geldiklerinde;
"Senin elbette Allah'ın Rasûlü olduğuna şahitlik ederiz"
derler.
Allah senin zaten kendisinin Rasûlü olduğunu biliyor.
(Fakat) Allah o münafıkların hiç şüphesiz (bazen bir doğruyu söyleyen) yalancılar olduklarına elbette şahitlik eder.
2. Yeminlerini kalkan yaptılar da insanları Allah'ın yolundan çevirmeye çalıştılar.
Gerçekten onların yaptıkları şey ne kötüdür!
3. Bu onların önce iman edip sonra inkâr etmeleri
bu yüzden de kalplerinin mutsuzlaşması sebebiyledir.
Artık onlar kavramak istemiyorlar.
4. ONLARI gördüğün zaman görünüşleri hoşuna gider.
Konuşurlarsa sözlerine kulak verirsin.
Onlar sanki elbise giydirilmiş kereste/kütük gibidirler.
Her kuvvetli sesi (konuşulandı) kendi aleyhlerine sanırlar.
Onlar gerçek düşmandır onlardan sakın!
Allah onları kahretsin!
Nasıl da çevriliyorlar/döndürülüyorlar!
5. O münafıklara;
"Gelin Allah'ın Rasûlü sizin için bağışlama dilesin" denildiği
zaman başlarını çevirirler
ve
sen onların büyüklük taslayarak uzaklaştıklarını görürsün.

6. ONLARA bağışlama dilesen de dilemesen de onlar için birdir.
Allah onları asla bağışlamayacaktır.
Çünkü Allah fasıklar topluluğunu doğru yola iletmez.
7. Onlar;
“Allah Rasûlü’nün yanında bulunanlara (*muhacirlere*) bir şey vermeyin ki dağılıp gitsinler” diyenlerdir.
Halbuki göklerin ve yerin hazineleri Allah’ındır.
Fakat münafıklar (*bunu*) kavramak istemiyorlar.
8. Onlar; “Ant olsun eğer Medine’ye dönersek üstün olan zayıf olanı oradan mutlaka çıkaracaktır” diyorlardı.
Halbuki asıl üstünlük;
ancak Allah’ın, Rasûlü’nün ve Müminlerindir.
Fakat münafıklar bilmek istemiyorlar.

BÖLÜM 2

9. EY İMAN EDENLER! Mallarınız ve evlatlarınız sizi Allah’ı (*emir ve yasaklarını*) hatırlamaktan alıkoymasın.
Her kim bunu yaparsa işte onlar ziyana uğrayanların ta kendileridir.
10. Herhangi birinize ölüm gelip de;
“Ey Rabbim!
Beni yakın bir zamana kadar geciktirsen de sadaka verip iyilerden olsam!” demeden önce;
size rızık olarak yarattığımız şeylerden Allah’ın size tavsiye ettiği şekilde harcayın.
11. Allah ölümüne izin verdiği hiçbir kimseyi asla ertelemez.
Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

MÜCADELE SURESİ

İniş Sırası: 105 • Mushaf Sırası: 58 • Medeni Sure • 22 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ALLAH,**
kocası hakkında seninle tartışan
ve
Allah'a şikayette bulunan kadının sözünü işitmiştir.
Allah sizin sürdürdüğünüz konuşmayı işitmekteydi.
Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
2. İçinizden eşlerine zihar yapanlar;
bilsinler ki, o eşleri onların anaları değildir.
Onların anaları ancak kendilerini doğuran kadınlardır.
Şüphesiz onlar hoş karşılanmayan
ve
yalan bir söz söylüyorlar.
Şüphesiz Allah çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır.
3. Kadınlardan zihar yapıp ayrılan
sonra da söylediklerinden dönecek olan eşler;
birlikte olmadan önce
bir köleyi/esiri azat etmeli/özgür bırakmalıdırlar.
İşte bu hüküm ile size öğüt veriliyor.
Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
4. Kim buna imkân bulamazsa eşiyile birlikte olmadan önce
ardarda iki ay oruç tutmalıdır.
Kimin de buna gücü yetmezse altmış fakiri doyurmalıdır.
Bunlar Allah'a
ve
Rasûlüne hakkıyla imana alışmanız diyedir.
İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır.
Kâfirler için çok acıklı bir azap vardır.

5. Allah'a ve Rasûlüne düşmanlık edenler,
kendilerinden öncekilerin alçaltıldığı gibi alçaltılacaklardır.
Oysa Biz apaçık âyetler indirdik.
Kâfirler için alçaltıcı bir azap vardır.
6. Allah'ın onları hep birden diriltip
yaptıklarını kendilerine haber vereceği günü hatırla.
Allah onları sayıp zaptetmiş onlarsa bunları unutmuşlardır.
Allah herşeye şahittir.

BÖLÜM 2

7. GÖKLERDEKİ
ve
yerdeki herşeyi Allah'ın bildiğini görmüyor musun?
Üç kişi gizlice konuşmaz ki, dördüncüleri 'O' olmasın.
Beş kişi gizlice konuşmaz ki, altıncıları 'O' olmasın.
Bundan daha az, yahut daha çok da olsalar,
nerede olurlarsa olsunlar,
'O' mutlaka onlarla beraberdir.
Sonra onlara yaptıklarını Kıyâmet günü haber verecektir.
Allah herşeyi hakkıyla bilir.
8. Gizlice konuşmaktan menedilip de menedildikleri şeyi yapan
ve
günah, düşmanlık ve
Rasûl'e isyanı konuşanları görmedin mi?
Sana geldiklerinde
Allah'ın seni selâmlamadığı selâmla selâmlıyorlar.
İçlerinden de;
"Söylediklerimizden dolayı Allah bize azap etse ya!"
diyorlar.
Cehennem onlara yeter!
Oraya girecekler.
Ne kötü varış yeridir orası!

9. EY İMAN EDENLER!

Siz baş başa gizlice konuştuğunuz zaman;
günah, düşmanlık ve Rasûl'e isyanı konuşmayın.
İyilik ve takvayı (*nasıl korunabilirizi*) konuşun ve
huzuruna toplanacağınız Allah'a karşı gelmekten sakının.

10. O kötü fısıltılar iman edenleri üzme için ancak şeytandan kaynaklanmaktadır.

Oysa şeytan;
Allah'ın izni/onayı olmadıkça müminlere hiçbir zarar
verebilecek güçte değildir.
Öyle ise müminler ancak Allah'a tevekkül etsinler.

11. EY İMAN EDENLER!

Size; "Meclislerde yer açın" denildiği zaman açın ki,
Allah da size genişlik versin.
Size; "Kalkın", denildiği zaman da kalkın ki,
Allah içinizden inananların ve
ilim/bilim adamlarının derecelerini yükseltsin.
Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

12. EY İMAN EDENLER!

Rasûl ile baş başa (*özel*) konuşacağınız zaman,
baş başa (*özel*) konuşmanızdan önce (*işsizlere*) sadaka verin.
Bu sizin için daha hayırlı ve daha temizdir.
Şâyet (*sadaka verecek bir şey*) bulamazsanız
bilin ki Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

13. Baş başa (*özel*) konuşmanızdan önce sadakalar vermekten çekindiniz öyle mi?

Bunu yapmadığınız hâlde ve
Allah da sizin pişmanlığınızı kabul ettiğine göre
artık namazı kılın, zekatı (*çalışıp üreterek*) verin.
Allah'a ve Rasûlüne de itaat edin.
Allah bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

BÖLÜM 3

14. **ALLAH'**ın kendilerine gazap ettiği bir topluluğu dost edinenleri görmez misin?
Onlar ne sizdendirler ne de onlardan.
Onlar bile bile yalan yere yemin ederler.
15. Allah onlara çetin bir azap hazırlamıştır.
Gerçekten onların yaptıkları şey ne kötüdür!
16. Onlar yeminlerini kalkan yapıp Allah'ın dininden alıkoymaya çalıştılar.
Bunun için onlara alçaltıcı bir azap vardır.
17. Onların malları da evlâtları da Allah'a karşı kendilerine bir yarar sağlamayacaktır.
Onlar cehennemliklerdir.
Onlar orada sonsuz/ebedi kalacaklardır.
18. Allah'ın onları hep birden dirilteceği onların da bir iş üzerinde olduklarını sanarak size yemin ettikleri gibi Allah'a da yemin edecekleri günü düşün!
İyi bilin ki; onlar yalancıların ta kendileridir.
19. Şeytan onlar üzerinde tam bir egemenlik kurmuş kendilerine Allah'ı anmayı/düşünmeyi unutturmuştur.
İşte onlar şeytanın tarafında olanlardır.
İyi bilin ki; şeytanın tarafında olanlar ziyana uğrayanların ta kendileridir.
20. **ALLAH'a** ve Rasûlüne/Elçisine düşman olanlar var ya, işte onlar en aşağı kimselerin arasındadırlar.
21. Allah; "Şüphesiz Ben ve Elçilerim galip geleceğiz" diye yazmıştır.
Şüphe yok ki Allah; çok kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.

22. Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir topluluğun;
babaları, oğulları, kardeşleri
yahut kendi soy-sopları olsalar bile
Allah'a ve Rasûlüne düşmanlık eden kimselere
sevgi beslediğini göremezsin.
İşte Allah,
onların kalplerine imanın huzurunu vermiş
ve
onları kendi katından bir ruh (*Suhuflar, Zebur, Tevrat, İncil
ve Kur'an*) ile desteklemiştir.
Onlara içlerinden ırmaklar akan
ve
içlerinde sonsuz kalacakları cennetler verecektir.
Allah onlardan razı olmuş,
onlar da Allah'tan razı olmuşlardır.
İşte onlar Allah'ın tarafında olanlardır.
İyi bilin ki;
Allah'ın tarafında olanlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

HUCURAT SURESİ

İniş Sırası: 106 • Mushaf Sırası: 49 • Medeni Sure • 18 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ĒY İMAN EDENLER!**
Allah'ın ve Rasûlünün önüne geçmeyin.
(Kur'an'ı ilk hareket noktası almadan
din adına bir şeyler söylemeyin, yapmayın).
Allah'a karşı gelmekten sakının.
Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.
2. **ĒY İMAN EDENLER!**
Seslerinizi Nebînin sesinin üstüne yükseltmeyin.
Birbirinize bağırdığınız gibi
ona yüksek sesle bağırmayın (*medeni olun*)
yoksa siz farkına varmadan yaptıklarınız boşa gider.
3. Allah'ın Rasûlünün huzurunda seslerini kısarlar,
Allah'ın gönüllerini takva konusunda açığa çıkardığı
kimselerdir.
Onlar için bir bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.
4. (*ĒY MUHAMMED!*)
Odaların arkasından sana bağırانların çoğu
düşüncesiz kimselerdir.
5. Onlar sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretselerdi
elbette kendileri için daha iyi olurdu.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
6. **ĒY İMAN EDENLER!** Size bir fasık bir haber getirirse,
bilmeyerek bir topluluğa zarar verip,

yaptığınıza pişman olmamak için,
o haberin doğruluğunu iyi araştırın.

7. **BİLİN Kİ** aranızda Allah'ın Rasûlü bulunmaktadır.
Eğer o bir çok işlerde size uysaydı sıkıntıya düşerdiniz.
Fakat Allah iman ettiğiniz için size imanı sevdirmiş
ve
onu gönüllerinize güzel göstermiş; inkârı, fasıklığı
ve
(*Allah'ın emirlerine*) karşı çıkmayı da çirkin göstermiştir.
İşte bunlar doğru yolda olanların ta kendileridir.
8. Allah kendi katından bir lütuf ve nimet olarak böyle yaptı.
Allah hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir
9. **EĞER** inananlardan iki grup birbirlerine girip vuruşurlarsa,
aralarını düzeltin.
Eğer biri ötekine karşı haddi aşarsa
Allah'ın buyruğuna (*sulha, saldırmazlığa*) dönünceye kadar
haddi aşan tarafa karşı savaşın.
Eğer (*sulha, barışa*) dönerse artık aralarını adaletle düzeltin ve
adaletli davranın.
Çünkü Allah âdaletli davrananları sever.
10. Müminler ancak kardeşirler.
Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin.
Allah'a karşı gelmekten sakının ki, size merhamet edilsin.

BÖLÜM 2

11. **EY İMAN EDENLER!**
Bir topluluk bir diğerini alaya almasın.
Belki onlar kendilerinden daha iyidirler.
Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın.
Belki onlar kendilerinden daha iyidirler.

Birbirinizi karalamayın,
 birbirinizi (*kötü*) lakaplarla çağırmayın.
 İmandan sonra fasıklıkla adlandırılmak ne kötüdür!
 Kim de tövbe etmezse,
 işte onlar zâlimlerin ta kendileridir.

12. **ĒY İMAN EDENLER!** Zannın birçoğundan sakının.
 Çünkü zannın bir kısmı günahdır.
 Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın.
 Birbirinizin gıybetini yapmayın.
 Herhangi biriniz,
 ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı?
 İşte bundan tiksindiniz!
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir,
 çok merhamet edendir.

13. **ĒY İNSANLAR!** Şüphe yok ki,
 Biz sizi; bir erkek ve bir dişiden meydana getirdik.^[*]
 Sizi birbirinizle tanışmanız için toplumlara/ırklara ayırdık.
 Allah katında en değerli olanınız,
 O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır.
 Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdâr olandır.

14. **BEDEVİLER:** "İman ettik" dediler.
 De ki: "İman etmediniz." (*Öyle ise "iman ettik" demeyin.*)
 "Fakat müslüman olduk/vatandaş olduk" deyin.

[*] Bu ayet ilk insanın yaratılmasıyla ilgili değildir. Sonraki (bugünkü) yaratmadan bahseder. Bir erkek ve bir dişiden meydana gelişimiz vurgulanır. İlk insanlar (Kur'an'da Nuh as. örneğinde olduğu gibi) yüzlerce yıl yaşayabiliyorlardı. Ortalama ömrün (1000 yılın) dörtte birinde ergenlik oluşmakta. Dolayısıyla bir insanın ancak 250 yaşında ergenlik çağına ulaşabilmesi sözkonusu olabiliyordu. Günümüzde ise ortalama ömür altmış yıl civarı. Dörtte birinde, yani 15 yaş civarında ergenlik oluşmaktadır. Daha geniş bilgi için bkz. Nisa: 1 Ayet dipnotu.

Henüz iman kalplerinizde tam olarak yer etmedi.
Eğer Allah'a ve Rasûlüne itaate devam ederseniz
yaptıklarınızdan hiçbir şeyi eksiltmez.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”

15. İman edenler ancak Allah'a

ve

Rasûlüne inanan,

sonra şüpheye düşmeyen,

Allah'ın tavsiye ettiği şekilde mallarıyla

ve

canlarıyla cihat edenlerdir.

İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir.

16. (*Ey Muhammed!*)

De ki:

“Siz Allah'a dininizi mi öğretiyorsunuz?

Oysa Allah göklerdeki ve yerdeki herşeyi bilir.

Allah herşeyi hakkıyla bilendir.”

17. Müslüman olmalarını bir lütûfta bulunmuş gibi
sana hatırlatıyorlar.

De ki:

“Müslüman olmanızı bir lütûf gibi bana hatırlatıp durmayın.

Tam tersine eğer doğru kimselerseniz

Rasûlü/Elçisi ile sizlere doğru yolu bildirdiği için

Allah size lütûfta bulunmuş oluyor.”

18. Şüphesiz Allah göklerin ve yerin gaybını bilir.

Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

TAHRİM SURESİ

İniş Sırası: 107 • Mushaf Sırası: 66 • Medeni Sure • 12 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **EY NEBÎ!** Eşinin (*Ayşe'nin*) hoşnutsuzluğunu gidermek için Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi niçin sen kendine haram ediyorsun?
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
2. Allah (*gereksiz yere ettiğiniz*) yeminlerinizi bozmayı (*ve kefaret ödemeyi*) size meşrû kılmıştır.
Allah sizin yardımcınızdır.
O bilir/bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
3. **HANİ** Nebî eşlerinden birine gizlilik şartıyla bir söz söylemişti.
(*Zeyneb'in verdiği bal şerbetini artık içmeyeceğim diye.*)
Fakat eşi o sözü (*başkasına*) haber verip Allah da bunu Nebî'ye bildirince,
Nebî bunun bir kısmını bildirmiş bir kısmını da sonraya bırakmıştı.
Nebî bunu ona haber verince o; "Bunu sana kim bildirdi?" dedi.
Nebî; "Bunu bana herşeyi hakkıyla bilen ve hakkıyla haberdar olan Allah haber verdi" dedi.
4. (*Ey Nebî'nin eşleri!*)
Eğer siz ikiniz Allah'a tövbe ederseniz ne iyi.
Çünkü kalpleriniz kaydı.
Eğer Nebî'ye karşı birbirinize arka çıkarsanız bilin ki;
Allah onun yardımcısıdır,
Cebrail de salih müminler de!
Bunlardan sonra melekler de ona arka çıkarlar.

5. EĞER o (*Peygamber*) seni (*Ayşe'yi*) boşadıktan sonra Rabbi ona senden (*Ayşe'den*) daha hayırlı; müslüman, mümin, sebatla itaat eden, tövbe eden, ibadet eden, oruç tutan, dul veya bakire eş almasına izin verebilir.
6. EY İMAN EDENLER!
Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.
O ateşin başında gayet katı, çetin,
Allah'ın kendilerine verdiği emirlere karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır.
7. Ey inkâr edenler! Bugün özür dilemeyin!
Siz ancak yapmakta olduklarınızın karşılığını görüyorsunuz.

BÖLÜM 2

8. EY İMAN EDENLER! Allah'a içtenlikle tövbe edin.
Belki Rabbiniz sizin kötülüklerinizi örter ve Nebi ve onunla birlikte iman edenleri utandırmayacağı günde;
Allah sizi içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar.
Onların nurları önlerinden ve sağlarından aydınlatır gider.
“Ey Rabbimiz! Nûrumuzu bizim için tamamla, bizi bağışla; çünkü senin herşeye hakkıyla gücün yeter” derler.
9. EY NEBİ! Kâfirlere ve münafıklara karşı size saldırdıkları için cihat et,
onlara (*karşı dik dur*) sert davran!
Onların varacağı yer cehennemdir.
Ne kötü varılacak yerdir orası!

10. **ALLAH** inkâr edenlere,
 Nûh'un karısı ile Lût'un karısını örnek gösterdi.
 Bu ikisi kullarımızdan iki salih kişinin
 nikâhları altında bulunuyorlardı.
 Derken onlara hainlik ettiler de kocaları
 Allah'ın azabından hiçbir şeyi onlardan savamadı.
 Onlara;
 "Haydi ateşe girenlerle beraber siz de girin!" denildi.
11. Allah iman edenlere ise Firavun'un karısını örnek gösterdi.
 Hani o;
 "Rabbim! Bana katında cennette bir ev yap.
 Beni Firavun'dan ve onun yaptığı işlerden koru
 ve
 beni zalimler topluluğundan kurtar!" demişti.
12. Allah bir de iffetini sapasağlam koruyan
 (*İsa için*) yarattığımız ruhtan üflediğimiz
 Rabbinin sözlerini ve kitaplarını tasdik eden/doğrulayan
 İmrân kızı Meryem'i de (*tüm insanlara*) örnek gösterdi.
 (O) Allah'a itaat edenlerdendi.

TEGABÜN SURESİ

İniş Sırası: 108 • Mushaf Sırası: 64 • Medeni Sure • 18 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **GÖKLERDEKİ** ve yerdeki herşey Allah'a boyun eğer.
Mülk (*İmparatorluk, Mutlak İktidar*) yalnızca O'nundur,
Hamd da O'nadır
(*yaptığı herşeyi yerli yerince güzelce yapanadır!*)
O herşeye hakkıyla gücü yetendir.
2. O sizi yaratandır.
Böyle iken kiminiz kâfir olmakta kiminiz mümin.
Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.
3. Gökleri ve yeri hak ve hikmete uygun olarak yarattı.
Sizi şekillendirdi ve şekillerinizi de güzel yaptı.
Dönüş yalnız O'nun huzurudur.
4. Göklerdeki ve yerdeki herşeyi bilir.
Gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da bilir.
Allah göğüslerin özünü (*kalplerde olanı*) hakkıyla bilendir.
5. **DAHA** önce inkâr edip de
inkârlarının cezasını tadanların haberi size gelmedi mi?
Onlar için çok acıklı bir azap da vardır.
6. Bu Rasûllerinin onlara apaçık mucizeler getirmeleri
ve
onların da;
“(Bizim gibi) insanlar mı
bizi doğru yola iletecekmiş?” deyip de inkâr etmeleri
ve
yüz çevirmeleri sebebiyledir.
Allah da hiçbir şeye muhtaç olmadığını göstermiştir.
Allah her bakımdan sınırsız zengindir, övgüye lâyıktır.

7. İNKÂR DENLER,
kesinlikle öldükten sonra diriltilmeyeceklerini iddia ettiler.
De ki: “Hiç de öyle değil,
Rabbime ant olsun mutlaka diriltileceksiniz,
sonra da yaptıklarınız size elbette haber verilecektir.
Bu Allah’a kolaydır.”
8. Artık siz Allah’a, Rasûlüne
ve
indirdiğimiz nûra (Kur’an’a) iman edin.
Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
9. Toplanma vakti için Allah’ın sizi toplayacağı günü düşün.
O gün aldanışın belli olacağı gündür.
Kim Allah’a inanır ve faydalı bir işi en iyi şekilde yaparsa,
Allah onun kötülüklerini örter ve onu içinden ırmaklar akan,
sonsuz kalacakları cennetlere koyar.
İşte büyük başarı budur!..
10. İnkâr eden ve âyetlerimizi yalanlayanlara gelince;
işte onlar içinde sonsuz kalmak üzere cehennemliklerdir.
Ne kötü varılacak yerdir orası!

BÖLÜM 2

11. ALLAH’ın izni/onayı olmaksızın
hiçbir musibet başa gelmez.
Kim Allah’a inanmak isterse/inanırsa
Allah onun kalbini hidâyete/doğruya iletir.
Allah herşeyi bilir.
12. Allah’a itaat edin, Rasûl’e de itaat edin.
Eğer yüz çevirerseniz bilin ki,
elçimize düşen sadece apaçık bir tebliğdir.
13. Allah kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayandır.
Müminler yalnız Allah’a tevekkül etsinler.

14. **ĒY İMAN EDENLER!** Eşlerinizden ve çocuklarınızdan size düşmanlık yapabilecekler olabilir. Onlardan sakının/kendinizi koruyun. Ama affeder hoş görüp vazgeçer ve bağışlarsanız; şüphe yok ki Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
15. Mallarınız ve çocuklarınız niyetinizin/gerçeğinizin açığa çıkarılmasıdır. Allah katında ise büyük bir ödül vardır.
16. **O HÂLDE** gücünüz yettiği kadar Allah'a karşı gelmekten sakının. Dinleyin, itaat edin, kendi iyiliğiniz için (*Allah'ın tavsiye ettiği şekilde*) harcayın. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa işte onlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.
17. Eğer siz Allah'a güzel bir borç (*Allah'ın belirttiği işlere*) verirseniz; Allah onu size kat kat öder ve sizi bağışlar. Allah şükrün karşılığını verendir, halimdir.
18. O gaybı da görünen âlemi de bilendir; mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

SAF SURESİ

İniş Sırası: 109 • Mushaf Sırası: 61 • Medeni Sure • 14 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **GÖKLERDEKİ** ve yerdeki herşey Allah'ı tesbih eder.
O mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
2. **EY İMAN EDENLER!**
Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz?
3. Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz Allah katında sevilmeyen bir iştir.
4. Hiç şüphe yok ki Allah saldırganlara/teröristlere karşı duvarları birbirine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever.
5. **HANİ Mûsâ** kavmine; "Ey kavmim!
Allah'ın size gönderdiği Rasûl'ü olduğumu bilip durduğunuz hâlde niçin bana eziyet ediyorsunuz?" demişti.
Onlar yoldan sapınca Allah ta kalplerini sapıklıkta bıraktı.
Allah fasıklar topluluğunu (*zorla*) doğru yola iletmez.
6. **HANİ Meryem** oğlu İsa; "Ey İsrailoğulları!
Şüphesiz ben Allah'ın size benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı
ve
benden sonra gelecek Ahmed adında bir Rasûl'ü müjdeleyici (*olarak gönderdiği*) Elçisiyim" demişti.
Fakat (*İsa*) onlara apaçık mucizelerle gelince;
"Bu apaçık bir sihirdir" dediler.

7. İSLÂM'a davet olunduğu hâlde
Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalim kimdir?
Allah zalimler topluluğunu (*zorla*) doğru yola iletmez.
8. Onlar ağızlarıyla
Allah'ın nurunu (Kur'an'ı) söndürmek istiyorlar.
Halbuki kâfirler istemeseler de
Allah nurunu (Kur'an'ı) tamamlayacaktır.
9. 'O' kendisine ortak koşanlar hoşlanmasa da
(*insan hak ve özgürlüklerine önem veren*) dinini,
(*insan hak ve özgürlüklerine önem vermeyen, uydurulmuş*)
dinlere üstün kılmak üzere Rasûlünü doğru yol ve
gerçek din ile gönderendir.

BÖLÜM 2

10. EY İMAN EDENLER!
Sizi çok acıklı bir azaptan kurtaracak bir ticaret
göstereyim mi?
11. Allah'a ve Rasûlüne inanır mallarınızla ve canlarınızla
Allah saldırganlara karşı izin verdiği için cihat edersiniz.
Eğer bilerseniz bu sizin için çok hayırlıdır.
12. (*Bunu yapınız ki*) Allah günahlarınızı bağışlasın;
sizi içinden ırmaklar akan cennetlere ve
Adn cennetlerindeki güzel meskenlere koysun.
İşte bu büyük başarıdır.
13. Seveceğiniz başka bir kazanç daha var:
Allah'tan bir yardım ve yakın bir fetih (*Mekke'nin fethi*).
(*Ey Muhammed!*) Mü'minleri müjdele!
14. EY İMAN EDENLER! Allah'ın yardımcıları olun.
Nasıl ki Meryem oğlu İsa da Havarilere;
"Allah'a giden yolda benim yardımcılarım kimdir?" demişti.

Havariler de; “Biz Allah’ın yardımcısıyız” demişlerdi.
Bunun üzerine İsrailoğullarından bir kesim inanmış,
bir kesim de inkâr etmişti.
Nihayet biz inananları onlara düşmanlık yapanlara karşı
destekledik.
Böylece üstün geldiler.

CUMA SURESİ

İniş Sırası: 110 • Mushaf Sırası: 62 • Medeni Sure • 11 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **GÖKLERDEKİ** ve yerdeki herşey;
mülkün sahibi (*kâinatın imparatoru*),
mukaddes (*kendisine asla zarar verilemeyen*),
mutlak güç sahibi,
hüküm (*emir, yasak ve serbestlik bildiren*)
ve
hikmet sahibi olan (*kullarına faydalıyı emreden,
zararlıyı yasak eden*) Allah'a boyun eğer.
2. O ümmîlere (*kitap nedir, iman nedir bilmeyenlere*);
içlerinden kendilerine ayetlerini okuyan,
onları temizleyen, onlara Kitabı ve
Hikmet'i (*problem çözme bilimini*) öğreten bir Rasûl
gönderendir.
Halbuki onlar bundan önce (*kitap nedir, iman nedir bilmeyen*)
apaçık bir sapıklık içinde idiler.
3. (*Allah o Rasûl'ü*) onlardan henüz kendilerine katılmayan
başkalarına da göndermiştir.
O mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
4. İşte bu Allah'ın lütfudur.
Onu (*Risâleti/Elçiliği*) dilediğine (*kendi seçtiğine*) verir.
Allah büyük lütuf sahibidir.
5. **TEVRAT**la yükümlü tutulup da
onunla uygulama yapmayanların durumu
ciltlerle kitap taşıyan eşeğin durumu gibidir.
Allah'ın âyetlerini inkâr eden topluluğun hâli ne kötüdür!
Allah zalimler topluluğunu doğru yola (*zorla*) iletmez.

6. De ki: “Ey Yahudiyim diyenler!
Bütün insanlar değil de yalnız kendinizin
Allah’ın dostları olduğunu iddia ediyorsanız
(bunda da) samimi iseniz haydi ölümü isteyin!”
7. Ama onlar (*kötü işleri yapanlar*)
yaptıklarından dolayı asla ölümü istemezler.
Allah zalimleri hakkıyla bilir.
8. De ki: “Sizin kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm var ya,
o mutlaka size ulaşacak,
sonra gaybı da görünen âlemi de bilen Allah’ın huzuruna
götürüleceksiniz de O size yaptıklarınızı haber verecektir.”

BÖLÜM 2

9. **EY İMAN EDENLER!**
Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman
hemen Allah’ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın.
Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.
10. Namaz edâ edilince/vaktinde gereği gibi kılınca
artık yeryüzüne dağılın
ve
Allah’ın lütfundan çalışarak/ticaret yaparak arayın.
Allah’ı çok hatırlayın (*düşünün*) ki kurtuluşa eresiniz.
11. **ONLAR** bir ticaret veya bir oyun eğlence gördükleri zaman
hemen dağılıp ona koştular ve seni ayakta bıraktılar.
De ki: “Allah’ın yanında bulunan eğlence ve ticaretten
daha hayırlıdır.
Allah rızık dağıtanların en hayırlısıdır.”

FETİH SURESİ

İniş Sırası: 111 • Mushaf Sırası: 48 • Medeni Sure • 29 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **ŞÜPHE SİZ** Biz sana tartışmasız;
(*insan hak ve özgürlüklerine, evrensel hukuka uygun olarak, saldırgan güçlerin merkezini ele geçirip; anarşiye, teröre, hukuksuzluğa son verecek olan*)
bir fethin yolunu gösterdik/açtık.
2. Ta ki Allah;
senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlasın,
sana olan nimetini tamamlasın,
seni doğru yola iletsin.
3. Ve sana şanlı (*haklı, adaletli*) bir zaferle yardım etsin.
4. O inananların imanlarını kat kat artırmaları için
kalplerine huzur ve güven indirendir.
Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
5. Ayrıca Allah;
inanan erkek ve kadınları içlerinden ırmaklar akan
içinde sonsuz kalacakları cennetlere koyacak
onların günahlarını affedecektir.
İşte bu Allah katında büyük bir başarıdır.
6. Allah hakkında kötü zanda bulunan münafık erkeklere
ve
münafık kadınlara;
Allah'a ortak koşan erkeklere
ve
Allah'a ortak koşan kadınlara azap edecektir.
(*Müslümanlar için bekledikleri*) kötülük girdabı da
onların başına gelsin!

- Zira Allah onlara gazap etmiş, onları lânetlemiş
ve
kendilerine cehennemi hazırlamıştır.
Orası ne kötü bir varış yeridir!
7. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır.
Allah mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
8. (*EY MUHAMMED!*) Şüphesiz Biz seni bir şâhit,
bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik.
9. Ey insanlar! Allah'a ve Rasûlüne inanasınız,
ona yardım edesiniz, ona saygı gösteresiniz
ve
sabah akşam Allah'ı tesbih edesiniz diye (*Rasûl'ü gönderdik.*)
10. Sana (*doğru işlerde yardımcı olmak için*) biat edenler,
esas olarak yalnız Allah'a biat etmişlerdir (*söz vermişlerdir*).
Allah'ın yardımı onların üzerinedir.
Verdiği sözden dönen kendi aleyhine dönmüş olur.
Allah'a verdiği sözü yerine getirene Allah büyük bir ödül
verecektir.

BÖLÜM 2

11. **BEDEVİLERİN** (*savaştan*) geri bırakılanları sana;
"Bizi mallarımız ve ailelerimiz alıkoydu;
Allah'tan bizim için af dile" diyecekler.
Onlar kalplerinde olmayanı dilleriyle söylerler.
De ki:
"Allah sizin bir zarara uğramanızı dilerse,
yahut bir yarar elde etmenizi dilerse,
ona karşı kimin bir şeye gücü yeter?
Hayır Allah yaptıklarınızdan haberdardır."
12. (*Ey münafiklar!*) Siz aslında Rasûl'ün ve inananların
bir daha ailelerine geri dönmeyeceklerini sanmıştınız.

Bu sizin gönüllerinize güzel geldi de
kötü zanda bulundunuz

ve

helâkı hak eden bir kavim oldunuz.

13. Kim Allah'a ve Rasûl'e inanmazsa bilsin ki,
şüphesiz Biz inkârcılar için alevli bir ateş hazırladık.
14. Göklerin ve yerin hükümrânlığı Allah'ındır.
O hak eden*[iyi kimseler]*li bağışlar,
hak eden*[suçlu kimseler]*le de ceza verir.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
15. **SAVAŞTAN** geri bırakılanlar,
siz ganimetleri almaya giderken;
"Bırakın biz de sizinle gelelim" diyeceklerdir.
Onlar Allah'ın sözünü değiştirmek isterler.
De ki:
"Siz bizimle asla gelmeyeceksiniz.
Allah önceden böyle buyurmuştur."
Onlar;
"Bizi kıskanıyorsunuz" diyeceklerdir.
Hayır onlar pek az düşünüyorlar.
16. Bedevîlerin (*savaştan*) geri bırakılanlarına de ki:
"Siz güçlü kuvvetli saldırgan bir kavme karşı
savaşmaya çağrılacaksınız veya onlar teslim olacaklar.
Eğer itaat ederseniz (*bu çağrıya uyarsanız*)
Allah size güzel bir ödül verir.
Ama önceden döndüğünüz gibi yine dönerseniz,
Allah sizi çok acıklı bir azaba uğratar."
17. Köre güçlük yoktur,
topala güçlük yoktur,
hastaya güçlük yoktur.
Kim Allah'a ve Rasûl'e itaat ederse Allah onu
içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar.
Kim de yüz çevirirse onu çok acıklı bir azaba uğratar.

BÖLÜM 3

18. ŞÜPHE SİZ ALLAH,
ağaç altında sana biat ederlerken (*söz verirlerken*)
inananlardan hoşnut olmuştur.
Gönüllerinde olanı bilmiş onlara huzur,
güven duygusu vermiş ve onlara yakın bir fetih
(*Hudeybiye Barış Sözleşmesini*) vermiştir.
19. Bir de elde edecekleri sayısız ganimetler...
Allah mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.
20. Allah size elde edeceğiniz daha birçok ganimetler
vadetmiştir.
Şimdilik bunu (*Hudeybiye Barış Sözleşmesini*)
size hemen vermiş ve insanların ellerini sizden çekmiştir.
(*Allah böyle yaptı*) ki, bunlar müminler için bir delil olsun,
sizi de doğru bir yola iletin.
21. Henüz elde edemediğiniz,
fakat Allah'ın ilmiyle kuşattığı başka (*kazançlar*) da vardır.
Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.
22. İNKÂR DENLER sizinle (*Hudeybiye'de*) savaşsalar da,
arkalarını dönüp kaçarlar sonra da ne bir dost ne de
bir yardımcı bulabilirlerdi.
23. Allah'ın işleyip duran kanunu (*budur*).
Allah'ın kanununda asla bir değişiklik bulamazsın.
24. O Mekke'nin çevresinde
sizi onlara karşı üstün kıldıktan sonra;
onların ellerini sizden, sizin ellerinizi onlardan çekendir.
Allah yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir.
25. Onlar inkâr edenler ve sizi Mescid-i Haram'ı ziyaretten
ve
bekletilen kurbanlıkları yerlerine ulaştırmaktan alıkoyanlardır.

Eğer oradaki henüz tanımadığınız inanmış erkeklerle,
inanmış kadınları bilmeyerek ezmeniz

ve

böylece size bir eziyet gelecek olmasaydı

(Allah Mekke'ye girmenize izin verirdi).

Allah dileyeni rahmetine koymak için böyle yapmıştır.

Eğer inananlarla inkârcılar birbirinden

(Mekke'den tamamen) ayrılmış olsalardı,

onlardan inkâr edenleri çok acıklı bir azaba uğrattırdık.

26. Hani inkâr edenler kalplerine taassubu,
cahiliye taassubunu yerleştirmişlerdi.

Allah ise Rasûlüne ve inananlara huzur

ve

güvenini indirmiş

ve

onların takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) sözünü

tutmalarını kolaylaştırmıştı.

Zâten onlar buna lââyık ve ehil idiler.

Allah herşeyi hakkıyla bilmektedir.

BÖLÜM 4

27. ANT OLSUN Allah Rasûlünün rüyasını doğru çıkardı.

Allah dilerse siz güven içinde başlarınızı kazıtmış

veya

saçlarınızı kısaltmış olarak korkmadan

Mescid-i Haram'a gireceksiniz.

Allah sizin bilmediğinizi bildi

ve

size bundan başka yakın bir fetih daha verdi.

28. O Rasûlünü hidâyet (doğru yol, doğru hayat tarzı)

ve

hak din ile gönderendir.

O hak din (*doğru hayat tarzı*)
bütün bâtil/uydurulmuş dinlerden üstündür!
Şahit olarak Allah yeter.

29. MUHAMMED ALLAH'IN RASÛLÜ'dür.
Onunla beraber olanlar inkârcılara karşı çetin,
birbirlerine karşı da merhametlidirler.
Onları hep rükû
ve
secde hâlinde (*boyunlarını bükmüş olarak*) Allah'tan lütuf
ve
hoşnutluk istediklerini görürsün.
Onların secde eseri olan belirtileri/nurları yüzlerindedir.
İşte bu onların Tevrat'ta ve İncil'de anlatılan durumlarıdır:
Onlar filizini çıkarmış,
onu kuvvetlendirmiş kalınlaşmış,
gövdesi üzerine dikilmiş,
tarımcıların hoşuna giden bir ekin gibidirler.
Allah kendileri sebebiyle inkârcıları öfkelenmek için,
onların sağlam ve dirençli olmalarını (*dik durmalarını*) ister.
Allah içlerinden faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlara,
bir bağışlama ve büyük bir ödül vadetmiştir.

MAİDE SURESİ

İniş Sırası: 112 • Mushaf Sırası: 5 • Medeni Sure • 120 Ayet

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. **EY İMAN EDENLER!**
Sözleşmelerinizin gereklerini yerine getirin.
İhramlı iken avlanmayı serbest saymadan
(*aşağıda*) okunacak olanlardan başka hayvanlar size serbest
kılındı.
Şüphesiz Allah dilediği hükmü verir.
2. **EY İMAN EDENLER!**
Allah'ın işaretlerine (*ibadet yerlerine*),
savaşın haram olduğu aya,
(*beslenmeniz için kesilecek*) kurbanı,
(*bu kurbanlıklara takılı*) gerdanlıklara ve de
Rablerinden bol nimet hoşnutluk isteyerek
Kâ'be'ye gelenlere sakın saygısızlık etmeyin.
İhramdan çıktığınızda (*isterseniz*) avlanın.
Sizi Mescid-i Haram'dan (*Kâbe'den*) alıkoydular diye,
birtakım kimselere beslediğiniz kin sakın ha sizi
haddi aşmaya sürüklemesin.
İyilik ve takva (*Allah'a karşı gelmekten sakınma*) üzere
yardımlaşın.
Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın.
Allah'a karşı gelmekten sakının.
Çünkü Allah'ın cezası çok şiddetlidir.
3. **ÖLMÜŞ HAYVAN**, kan, domuz eti,
Allah'tan başkası adına boğazlanan,

(*henüz canı çıkmamış iken*) kestikleriniz hariç;
 boğulmuş, darbe sonucu ölmüş, yüksekte düşerek ölmüş,
 boynuzlanarak ölmüş
 ve
 yırtıcı hayvan tarafından parçalanmış hayvanlar ile
 dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlar,
 bir de fal oklarıyla kismet aramanız size haram kılındı.
 İşte bütün bunlar fısk[Allah'a itaatten ayrılmak]tır.

BUGÜN kâfirler dininizden (*onu yok etmekten*) ümitlerini
 kestiler.

Artık onlardan korkmayın Benden korkun.
 Bugün sizin için dininizi kemâle erdirdim.
 Size nimetimi tamamladım
 ve
 sizin için din olarak İslâm'ı seçtim.
 Kim şiddetli açlık durumunda zorda kalır,
 günaha meyletmeksizin (*haram etlerden*) yerse,
 şüphesiz ki; Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.

4. (*EY MUHAMMED!*)

Sana kendilerine nelerin helâl kılındığını soruyorlar.
 De ki:

“Size temiz ve güzel olan şeyler,
 bir de Allah'ın size verdiği yeteneklerle eğitip alıştırdığınız
 avcı hayvanların tuttuğu (*avlar*) helâl kılındı.
 Onların sizin için tuttuklarından yiyin.
 Onu (*av için*) salarken üzerine Allah'ın adını anın.
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Şüphesiz Allah hesabı çabuk görendir.

5. Bugün size temiz ve güzel şeyler helâl kılındı.
 Kendilerine kitap verilenlerin yiyecekleri size helâl,
 sizin yiyecekleriniz de onlara helâldir.
 Mümin kadınlardan iffetli olanlarla ve

daha önce kendilerine kitap verilen
 (*Museviyim, İseviyim diyen mümin*) iffetli kadınlarla
 mehirlerini (*evlilik hediyelerini*) vermeniz kaydıyla evlenmek;
 zina etmemeleri ve
 gizli dost tutmamaları şartıyla size helâldir.
 Her kim de inanılması gerekenleri inkâr ederse
 bütün işlediği boşa gider.
 Ahirette de o ziyana uğrayanlardandır.

6. EY İMAN EDENLER!

Namaza kalkacağınız zaman yüzünüzü,
 ellerinizi ve dirseklere kadar kollarınızı yıkayın.
 (*Islak*) ellerinizle başlarınıza mesh edin
 ve
 her iki bileklere kadar ayaklarınızı da
 mesh edin/veya yıkayın.
 Eğer eşlerinize varmışsanız iyice yıkanarak temizlenin.
 Hasta olursanız veya seferde bulunursanız
 veya
 biriniz abdest bozmaktan gelir
 veya
 eşlerinize varır da su bulamazsanız;
 o zaman temiz bir toprağa yönelin.
 Onunla yüzlerinize ve ellerinize meshedin/sürün.
 Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemiyor.
 Fakat o sizi tertemiz yapmak ve
 üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister ki, şükredesiniz.

7. ALLAH'ın üzerinizdeki nimetini ve:

“İşittik, itaat ettik” dediğinizde O'na verdiğiniz ve
 sizi kendisiyle bağladığı sağlam sözü hatırlayın.
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Şüphesiz Allah,
 göğüslerin özünü (*niyetleri/düşünceleri*) hakkıyla bilendir.

BÖLÜM 2

8. **EY İMAN EDENLER!**
 Allah için hakkı titizlikle ayakta tutan,
 adalet ile şahitlik eden kimseler olun.
 Bir topluluğun yaptığı kötülük sizi adaletsizliğe sevketmesin.
 Adil olun!
 Bu Allah'a karşı gelmekten sakınmaya daha yakındır.
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.
9. Allah iman edip faydalı işi en iyi şekilde yapanlar hakkında;
 "Onlar için bir bağışlama
 ve
 büyük bir ödül vardır" diye vaatte bulunmuştur.
10. İnkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlar var ya,
 işte onlar cehennemliklerdir.
11. Ey iman edenler! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın.
 Hani bir topluluk
 size el uzatmaya (*hakkınıza tecavüze*) kalkışmıştı da Allah
 (*buna engel olmuş*) onların ellerini sizden çekmişti.
 Allah'a karşı gelmekten sakının.
 Müminler yalnız Allah'a tevekkül etsinler.

BÖLÜM 3

12. **ANT OLSUN** Allah, İsrailoğullarından sağlam söz almıştı.
 Onlardan on iki temsilci -başkan- seçmiştik.
 Allah şöyle demişti: "Sizinle beraberim.
 Ant olsun eğer namazı kılar, zekatı verir ve
 elçilerime inanır onları desteklerseniz, (*fakirlere/işsizlere*
iş sahası açarak) Allah'a güzel bir borç verirseniz,

elbette sizin kötülüklerinizi örterim
ve
ant olsun sizi içinden ırmaklar akan cennetlere koyarım.
Ama bundan sonra sizden kim inkâr ederse mutlaka o
dümdüz yoldan sapmıştır.”

13. İŞTE verdikleri sözlerini bozmaları sebebiyledir ki,
onları lânetledik (*azarladık, rahmetin dışına çıkardık*),
kalplerini de huzursuz/stresli/bunalımlı kıldık.
Kelimeleri yerlerinden kaydırarak (*tahrif edip*)
değiştiriyorlardı.
Akıllarından çıkarmamaları istenen şeylerden
önemli bir kısmını da unuttular.
(*Ey Muhammed!*)
İçlerinden pek azı hariç onların birçoğunun hainliğini
(*sözleşmelere uymadığını*) görüyorsun.
Yine de sen onları affet ve aldırış etme!
Çünkü Allah iyilik yapanları sever.
14. “BİZ HRİSTİYANIZ” diyenlerden de sağlam söz almıştık.
Ama onlar da akıllarından çıkarmamaları istenen şeylerden
önemli bir kısmını unuttular.
Bu sebeple birbirleri ile aralarında kıyâmet günü son bulacak
bir düşmanlık ve kin oluştu.
Allah ne yapmakta olduklarını onlara bildirecek!
15. EY KİTAP EHLİ! (*Museviyim, İseviyim diyenler!*)
Artık size elçimiz (*Muhammed*) gelmiştir.
O kitabınızdan gizleyip durduğunuz gerçeklerden birçoğunu
sizlere gösteriyor,
Tevrat’tan ve İncil’den gizlediğiniz bazı şeyleri de affediyor.
İşte size Allah’tan bir nur
ve
apaçık bir kitap (*Kur’an*) gelmiştir.

16. Allah onunla (*o Kur'an ile*)
rızası peşinde olanları sonsuz kurtuluşa
ve
onları izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarıp
kendilerini dosdoğru bir yola iletir.
17. Ant olsun; "Allah Meryemoğlu Mesih'tir" diyenler
kesinlikle kâfir oldular.
De ki: "Şâyet Allah Meryemoğlu Mesih'i, onun anasını ve
yeryüzünde olanların hepsini yok etmek istese Allah'a karşı
kim ne yapabilir?
Göklerin, yerin
ve
bunların arasında bulunan herşeyin hükümrânlığı
Allah'ındır. Dilediğini yaratır.
Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir."
18. (*Bir de*) Yahudiler ve Hristiyanlar;
"Biz Allah'ın oğulları ve sevgili kullarıyız" dediler.
De ki:
"Öyleyse (Allah) size neden günahlarınız sebebiyle
azap ediyor?
Hayır siz de onun yarattıklarından bir beşersiniz."
(Allah) dilediğini (*hak edeni, suçsuz kimseleri*) bağışlar,
dilediğine (*hak eden suçlu kimselere de*) azap eder.
Göklerin, yerin
ve
bunların arasında bulunanların da hükümrânlığı Allah'ındır.
Dönüş de ancak O'nun katınadır.
19. EY KİTAP EHLİ! Rasûllerin arası kesildiği bir sırada;
"Bize ne müjdeleyici bir Rasûl geldi ne de bir uyarıcı"
demeyin işte size (*hakikatı*) açıklayan
elçimiz (*Muhammed*) geldi.
(*Evet,*) size bir müjdeleyici ve uyarıcı gelmiştir.
Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.

BÖLÜM 4

20. HANİ Musa kavmine demişti ki:
 “Ey kavmim! Allah’ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın.
 Hani içinizden Nebiler seçmişti.
 Sizi krallar yaptı
 ve
 size (*diğer*) toplumlardan hiçbirine vermediğini vermişti.”
21. “Ey kavmim! Allah’ın size emrettiği
 mukaddes (*güzel yaşamaya elverişli*) şehre girin.
 Sakın ardınıza dönmeyin.
 Yoksa ziyana uğrayanlar olursunuz.”
22. DEDİLER Kİ: “Ey Musa!
 O (*dediğin*) topraklarda gayet güçlü, zorba bir millet var.
 Onlar oradan çıkmadıkça biz oraya asla giremeyiz.
 Eğer oradan çıkarlarsa biz de gireriz.”
23. Korkanların içinden Allah’ın kendilerine nimet verdiği
 iki adam şöyle demişti: “Onların üzerine kapıdan girin.
 Oraya girdiniz mi artık siz kuşkusuz galiplersiniz.
 Eğer müminler iseniz yalnızca Allah’a tevekkül edin.”
24. Dediler ki: “Ey Musa!
 Onlar orada bulundukça biz oraya asla girmeyeceğiz.
 Sen ve Rabbin gidin onlarla savaşın. Biz burada oturacağız.”
25. Musa; “Ey Rabbim!
 Ben ancak kendime ve kardeşime söz geçirebilirim.
 Artık bizimle o yoldan çıkmışların arasını ayır” dedi.
26. Allah şöyle dedi:
 “O hâlde orası onlara kırk yıl haram kılınmıştır.
 Bu süre içinde yeryüzünde şaşkın şaşkın dönüp
 dolaşacaklar.
 Sen (*Ey Musa*) yoldan çıkmış o toplum için üzülme!”

BÖLÜM 5

27. (*EY MUHAMMED!*) Onlara Adem'in iki oğlunun haberini gerçek olarak oku:
 Hani ikisi de birer kurban sunmuşlardı da
 birinden kabul edilmiş ötekinden kabul edilmemişti.
 Kurbanı kabul edilmeyen;
 "Ant olsun seni mutlaka öldüreceğim" demişti.
 Öteki; "Allah ancak kendisine karşı gelmekten sakınanlardan kabul eder" demişti.
28. "Ant olsun! Sen beni öldürmek için elini bana uzatsan da ben seni öldürmek için sana elimi uzatacak değilim.
 Çünkü ben âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım."
29. "Ben istiyorum ki, sen benim günahımı da kendi günahını da yüklenip cehennemliklerden olasın.
 İşte bu zalimlerin cezasıdır."
30. **DERKEN** nefsi onu kardeşini öldürmeye sevketti de onu öldürdü ve böylece kaybedenlerden oldu.
31. Nihayet Allah ona kardeşinin ölmüş cesedini nasıl örtüp gizleyeceğini göstermek için yeri eşeleyen bir karga gönderdi.
 "Yazıklar olsun bana!
 Şu karga kadar olup ta kardeşimin cesedini örtmekten aciz miyim ben?" dedi.
 Artık pişmanlık duyanlardan olmuştu.
32. Bundan (*biri diğerini öldüren iki kişiden*) dolayı İsrailoğullarına şunu bildirdik:
 "Kim bir insanı, bir can karşılığı veya yeryüzünde; bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın öldürürse, o sanki; bütün insanları öldürmüş gibidir.

Her kim de birini kurtarmaya vesile olursa,
sanki bütün insanları kurtarmaya vesile olmuş gibidir.
Ant olsun ki onlara rasûllerimiz
apaçık deliller (*Rasûllüğün Belgelerini*) getirdiler.
Ama onlardan birçoğu
bundan sonra da (*halâ*) yeryüzünde malları ve
canları israf (*aşırılıkla yok*) etmektedirler.

33. Allah'a ve Rasûlüne savaş açanların,
yeryüzünde saldırganlık/teröristlik yapanların cezası;
ancak öldürülmeleri yahut asılmaları
veya
ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi,
yahut o yerden sürülmeleridir.
Bu cezalar onlar için dünyadaki bir rezilliktir.
Ahirette de onlara büyük bir azap vardır.
34. Ancak onları ele geçirmenizden önce tövbe edenler
bunun dışındadırlar.
Artık Allah'ın çok bağışlayıcı,
çok merhamet edici olduğunu bilin.

BÖLÜM 6

35. **ĒY İMAN EDENLER!**
Allah'a karşı gelmekten sakının, O'na yaklaşmaya bir vesile
(*faydalı bir iş/ibadet [namaz veya dua] ile bir fırsat*) arayın
ve
O'nun izin verdiği şekilde saldırganlara karşı cihat edin ki,
kurtuluşa eresiniz.
36. **ŞÜPHESİZ** yeryüzünde olanların hepsi
ve
yanında bir o kadarı daha kendilerinin (*kâfirlerin*) olsa da
onu kıyâmet gününün azabından kurtulmak için

fidye verecek olsalar onlardan yine kabul edilmez.

Onlara çok acıklı bir azap vardır.

37. Ateşten çıkmak isterler ama ondan çıkabilecek değillerdir.

Onlara sonsuz bir azap vardır.

38. **YAPTIKLARINA** bir karşılık

ve

Allah'tan caydırıcı bir ceza olmak üzere (*karşılıksız para basan*)

hırsız erkekler ile hırsız kadınların ellerini kesin.

Allah mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

39. Her kim de işlediği zulmünün (*hırsızlığın*) arkasından

tövbe edip durumunu düzeltirse;

kuşkusuz Allah onun tövbesini kabul eder.

Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

40. Bilmez misin ki göklerin ve yerin hükümrânlığı Allah'a aittir.

O dilediğine (*azılı suçlulara*) azap eder,

dilediğini (*suçsuz kimseleri*) de bağışlar.

Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.

41. **EY RASÛL!** Kalpten inanmadıkları hâlde ağızlarıyla:

"İnandık" diyenler (*münafıklar*) ile Yahudilerden

küfürde yarışanlar seni üzmesin.

Onlar yalan uydurmak için (*seni*) dinlerler,

sana gelmeyen bir topluluk hesabına dinlerler.

Kelimelerin (*ifade içindeki*) yerlerini bildikten sonra,

yerlerini değiştirir

ve

şöyle derler: "Eğer size şu hüküm verilirse onu tutun.

O verilmezse sakının."

Allah kimin (*suçluların*) azaba uğramasını istemişse,

artık sen onun için asla Allah'a karşı hiçbir şey yapamazsın.

Onlar Allah'ın kalplerine mutluluk vermediği kimselerdir.

Onlara dünyada bir rezillik,

ahirette ise yine onlara büyük bir azap vardır.

42. Onlar yalanı çok dinleyen, haramı çok yiyenlerdir.
Eğer sana gelirlerse ister aralarında hüküm ver
ister onlardan yüz çevir.
Onlardan yüz çevirecek olursan sana asla hiçbir zarar
veremezler.
Eğer hükmedecek olursan aralarında adaletle hükmet.
Çünkü Allah âdil davrananları sever.
43. Yanlarında içinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat varken
nasıl oluyor da seni hakem yapıyorlar,
sonra bunun ardından verdiği hükümden yüz çeviriyorlar?
İşte onlar inanmış değillerdir.
44. ŞÜPHE SİZ Tevrat'ı Biz indirdik.
İçinde bir hidâyet, bir nur vardır.
(Allah'a) teslim olmuş Nebiler onunla İsrailoğullarına
hüküm veriyorlardı.
Kendilerini Rabb'e adanmış kimseler ile âlimler de öylece
hükmederlerdi.
Çünkü bunlar Allah'ın kitabını korumakla
görevlendirilmişlerdi.
Onlar Tevrat'ın hak olduğuna da şahit idiler.
Şu hâlde siz de insanlardan korkmayın Ben'den korkun
ve
âyetlerimi az bir karşılığa/bedele/değere değişmeyin.
Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler,
kâfirlerin ta kendileridir.
45. Onda (*Tevrat'ta*) üzerlerine şunu da yazdık:
Cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak,
dişe diş kısas edilir.
Yaralar da kısasa tabidir.
Kim de bu hakkını bağışlar sadakasına sayarsa
o kendisi için kefarettir.
Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler,
zalimlerin ta kendileridir.

46. Onların (*Rasûllerin*) izleri üzere Meryemoğlu İsa'yı,
önündeki Tevrat'ı tasdik edici/doğrulayıcı olarak gönderdik.
Ona içerisinde hidâyet
ve
nûr bulunan;
önündeki (*İncil öncesi gönderdiğimiz*) Tevrat'ı doğrulayan,
Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için doğru yola iletici
ve
bir öğüt olarak İncil'i verdik.

BÖLÜM 7

47. İNCİL EHLİ Allah'ın onda indirdiği ile hükmetsin.
Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler,
fasıkların (*yoldan çıkanların*) ta kendileridir.
48. (*Ey Muhammed!*) Sana da hak/gerçek olan bu Kitabı;
önündeki kitapları (*Tevrat ve İncil'in doğrularını*) onaylayıcı,
onları gözetici/düzeltilici/tashih edici olarak indirdik.
Artık Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet
ve
sana gelen bu gerçekten uzaklaşıp ta
onların arzularına uyma!
Sizden her biriniz için bir şeriat (*hukuk düzeni*)
ve
bir yol (*metot/uygulama yöntemleri*) önerdik.
Eğer Allah dileyseydi elbette sizi tek bir ümmet yapardı.
Fakat verdiği şeylerle sizi açığa çıkarmak/hayırlı işlerde
yarıştırmak için takımlara ayırdı.
Öyle ise iyiliklerde yarışın.
Hepinizin dönüşü Allah'ın huzurudur.
O zaman anlaşmazlığa düşmüş olduğunuz şeyleri
size bildirecektir.

49. **ARALARINDA** Allah'ın indirdiği ile hükmet.
Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından (*Kur'an'ın bazı hükümlerinden*) seni şaşırtmalarından sakın.
Eğer yüz çevirirlerse; bil ki şüphesiz Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete uğratacaktır.
İnsanlardan birçoğu muhakkak ki yoldan çıkmışlardır.
50. Onlar hâlâ cahiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar?
Kesin olarak inanmak isteyen bir toplum için kimin hükmü Allah'ınkinden daha güzeldir?
51. **EY İNANANLAR!** Yahudiyim diyenler ve Hristiyanım diyenleri veliler (*dostlar/yöneticiler*) edinmeyin.
Onlar birbirlerinin velileridirler/yöneticileridir.
Sizden kim onları yönetici/veli edinirse kuşkusuz o da onlardandır.
Şüphesiz Allah zalimler topluluğunu doğruya iletmez.
52. İşte kalplerinde bir hastalık (*nifak*) bulunanların;
"Başımıza bir felâketin gelmesinden korkuyoruz" diyerek onların arasında koşup durduklarını görüyorsun.
Ama Allah yakın bir fetih veya katından bir emir getirir ve onlar içlerinde gizledikleri şeye (*nifaka*) pişman olurlar.
53. (*O zaman*) iman edenler derler ki:
"Sizinle beraber olduklarına dair var güçleriyle Allah'a yemin edenler şunlar mı?"
Bunların çabaları boşa çıkmıştır.
Böylece zıyan edenler olmuşlardır.

BÖLÜM 8

54. **EY İMAN EDENLER!** Sizden kim dininden dönerse (*bilin ki*); Allah onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler.

- Onlar müminlere karşı alçak gönüllü,
kâfirlere karşı güçlü ve onurludurlar.
Allah'ın izin verdiği şekilde saldırganlara karşı cihat ederler.
(*Bu yolda*) hiçbir kınayıcının kınamasından da korkmazlar.
İşte bu Allah'ın bir lütfüdür.
Onu dilediğine verir.
Allah lütfü geniş olandır, hakkıyla bilendir.
55. Sizin dostunuz ancak Allah'tır, Rasûlüdür ve
Allah'ın emirlerine boyun eğerek namazı gereği gibi kılan,
zekâtı veren müminlerdir.
56. Kim Allah'ı,
O'nun Rasûlünü ve inananları dost edinirse bilsin ki,
şüphesiz Allah taraftarları galiplerin ta kendileridir.
57. EY İMAN EDENLER!
Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden,
dininizi alaya alıp oyuncak edinenleri
ve
öteki kâfirleri veli/yönetici edinmeyin.
Eğer müminler iseniz Allah'a karşı gelmekten sakının.
58. Siz namaza çağırduğunuz zaman onu alaya alıp eğlence yerine
koyuyorlar.
Bu şüphesiz onların ilerisini düşünmeyen
bir ekip/grup/takım olmalarındandır.
59. De ki: "Ey kitap ehli! Sadece Allah'a, bize indirilene ve
daha önce indirilmiş olanlara inandığımızdan ve
çoğunuzun da fasıklar olmasından ötürü bizden
hoşlanmıyorsunuz."

BÖLÜM 9

60. DE Kİ: "Allah katında cezası bundan daha kötü olanları
size haber vereyim mi?"

Onlar,
Allah'ın lânetlediği (*kovduğu, rahmetinin dışında bıraktığı*)
ve
gazabına uğrattığı, içlerinden maymunlar ve
domuzlar gibi oldunuz dediği şeytanlara tapan kimselerdir.
İşte bunların yeri daha kötüdür ve
onlar doğru yoldan daha çok sapmışlardır.”

61. (*Yanınıza*) küfürle girip
yine (*yanınızdan*) küfürle çıktıkları hâlde size geldiklerinde:
“İnandık” dediler.

Allah onların saklamakta oldukları şeyi daha iyi bilir.

62. Onlardan çoğunun gûnahta, düşmanlıkta,
haram yemede birbirleriyle yarıştıklarını görüyorsun.
Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!

63. Onları din adamıyım diyenler ve bilginler;
günah söz söylemekten ve
haram yemekten sakındırsalardı ya!
Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!

64. **BİR DE** (*Kur'an'ın indiği zamandaki*);
“Yahudiyim” diyenler; “Allah'ın eli bağlıdır” dediler.
Söylediklerinden ötürü kendi elleri bağlansın ve
lânete uğrasınlar!
Hayır onun iki eli de açıktır, dilediği gibi verir.
Ant olsun onlardan birçoğu;
Rabbinden sana indirilen (Kur'an) ile karşılaşınca
azgınlıkta ve gerçekleri gizlemede ileri gittiler.
Biz öyle kimselerin arasında kıyâmete kadar düşmanlık
ve
kin olmasına izin verdik.

Her ne zaman savaş için bir ateş yakmışlarsa Allah onu
söndürmüştür.

Onlar yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya çalışırlar.
Allah bozguncuları sevmez.

65. Eğer Kitap Ehli,
(*Museviyim, İseviyim, Müslümanım diyenler*) iman etseler ve
Allah'a karşı gelmekten sakınsalar,
muhakkak onların kötülüklerini örter ve
onları Naim cennetlerine koyarız.
66. Eğer onlar Tevrat'ı, İncil'i ve
Rableri tarafından kendilerine indirileni (Kur'an'ı),
gereğince uygulasalardı elbette üstlerinden (*dallardan*) ve
ayaklarının (*toprağın*) altından (*bol bol rızık*) yerlerdi[*].
Onlardan orta yolu tutan bir zümre var.
Ama onların birçoğunun yaptığı ne kötüdür!
67. EY RASÛL/ELÇİ! Rabbinden sana indirileni tebliğ et.
Eğer bunu yapmazsan O'nun verdiği Elçilik görevini
yerine getirmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur.
Şüphesiz Allah,
kâfirler (*gerçekleri anladığı/bildiği hâlde gizleyenler*) topluluğuna
kalp huzuru vermeyecektir.
68. De ki: "Ey Kitap ehli! Tevrat'ı, İncil'i ve
Rabbinizden size indirileni (Kur'an'ı) uygulamadıkça
hiçbir şey üzere değilsiniz."
Ant olsun onlardan birçoğunun;
Rabbinden sana indirilen bu Kur'an ile karşılaşınca
taşkınlık ve küfrü arttı.
Öyle ise o kâfirler toplumu için üzülme.
69. Şüphesiz inananlar (*müslümanlar*) ile Yahudiyim diyenler,
Sabiîler ve Hristiyanlardan;
"Allah'a ve ahiret gününe inanan
ve
faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlar için hiçbir korku yoktur.
Onlar mahzun da olmayacaklardır".

[*] Üretim sektöründe öncelikle; meyve, sebze, tarım ürünleri üretimini; bütün insanlara yetecek kadar üretilmesi işaret ediliyor.

BÖLÜM 10

70. **ANT OLSUN** (*geçmiş çağlarda yaşamış*) İsrailoğullarından sağlam söz almış ve onlara Rasûl[elçi]ler göndermiştik. Fakat her ne zaman bir Rasûl/Elçi, onlara nefislerinin hoşlanmadığı bir hüküm ile geldiyse; onlardan (*o Rasûllerden*) bir kısmını yalanladılar, bir kısmını da öldürdüler.
71. (*Bu yaptıklarının*) bir karşılığı olmayacağını sandılar da kör (*görmek istemediler*) ve sağır gibi oldular (*duymak istemediler*).
Sonra (*tövbe ettiler*) Allah da onların tövbesini kabul etti. Sonra yine onlardan birçoğu kör ve sağır gibi oldular. Allah onların yaptıklarını hakkıyla görendir.
72. Ant olsun; “Allah Meryem oğlu Mesih’tir” diyenler kesinlikle kâfir olmuştur. Oysa Mesih şöyle demişti: “Ey İsrailoğulları! Yalnız benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah’a kulluk edin. Kim Allah’a ortak koşarsa/aracı edinirse artık Allah; ona cenneti muhakkak haram kılmıştır. Onun barınağı da ateştir. Zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.”
73. Ant olsun; Allah için üçüncüsüdür” diyenler kâfir olmuştur. Halbuki bir tek ilâhtan başka hiçbir ilâh yoktur. Eğer dediklerinden vazgeçmezlerse ant olsun; onlardan inkâr edenlere elbette çok acıklı bir azap dokunacaktır.
74. Hâlâ mı Allah’a tövbe etmezler ve O’ndan bağışlanma istemezler? Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

75. **MERYEM** oğlu Mesih sadece bir Rasûl/Elçi'dir.
 Ondan (*İsa'dan binlerce yıl*) önce de nice Rasûller geldi geçti.
 Onun annesi de dosdoğru bir kadındır.
 (*Nasıl ilâh olabilirler?*)
 İkisi de yemek yerlerdi.
 Bak onlara âyetlerimizi nasıl açıklıyoruz.
 Sonra bak ki, nereden sapıyorlar/çevriliyorlar.
76. (*Ey Muhammed!*) De ki:
 "Allah'ı bırakıp da sizin için ne bir zarara ne de
 bir yarara gücü yeten şeylere mi tapıyorsunuz?
 Oysa Allah hakkıyla iştir, hakkıyla bilendir."
77. **DE Kİ:** "Ey Kitap ehli!
 Hakkın dışına çıkarak dininizde aşırı gitmeyin.
 Daha önceleri sapmış,
 bir çoklarını da saptırmaya çalışmış
 ve
 dümdüz yoldan da şaşmış insanların arzu ve keyiflerine
 uymayın."
78. **İSRAİLOĞULLARINDAN** inkâr edenler,
 Davud ve Meryemoğlu İsa diliyle lânetlendi.
 Bu onların isyan etmeleri ve
 hadlerini aşıyor olmalarından ötürüydü.
79. İşledikleri herhangi bir kötülükten birbirlerini vazgeçirmeye
 çalışmazlardı.
 Yapmakta oldukları ne kötüydü!
80. Onlardan birçoğunun inkâr edenleri dost edindiklerini
 görüyorsun.
 Ant olsun ki, kendileri için önceden (*ahirete*) gönderdikleri
 amelleri/işleri dolayısıyla;
 Allah'ın onlara gazap etmesi ne kötüdür!
 Onlar azap içinde sonsuz kalıcıdırlar.

BÖLÜM 11

81. EĞER Allah'a, Nebî'ye
ve
ona indirilene (Kur'an'a) inanıyor olsalardı onları (*müşrikleri*)
dost/velî edinmezlerdi.
Fakat onlardan birçoğu fasık kimselerdir.
82. (*Ey Muhammed!*)
İman edenlere düşmanlık etmede
insanların en şiddetlisinin (*Kur'an'ın indiği zamandaki*)
Yahudiyim diyenler
ve
Allah'a ortak koşanlar (*Müşrikler*) olduğunu görürsün.
Yine onların iman edenlere sevgi bakımından
en yakınlarının da kesinlikle;
"Biz Hristiyanlarız" diyenler (*Kur'an'ın indiği zamandaki*
Neccaşi gibiler) olduğunu görürsün.
Çünkü onların içinde keşişler ve rahipler var.
Onlar büyüklük de taslamıyorlar.
83. Rasûl'e indirilene (Kur'an'ı) dinledikleri zaman;
hakkı tanımalarından/gerçeği bilmelerinden dolayı
gözlerinin yaşla dolup taşıdığını görüyorsun.
"Ey Rabbimiz! İnanmış. Artık bizi şahitler ile beraber yaz"
derler.
84. "Rabbimizin bizi salihler/iyiler topluluğuyla beraber
(*cennete*) koymasını umarken Allah'a ve bize gelen gerçeğe
ne diye inanmayalım?"
85. Dedikleri bu söze karşılık Allah onlara sonsuz kalacakları,
içinden ırmaklar akan cennetleri ödül olarak verdi.
İşte bu iyilik yapanların ödülüdür.
86. İnkâr edenlere ve âyetlerimizi yalanlayanlara gelince,
işte onlar cehennemliklerdir.

87. Ey iman edenler!
Allah'ın size helâl kıldığı iyi ve temiz nimetleri haram etmeyin ve (*Allah'ın koyduğu*) sınırları aşmayın. Çünkü Allah haddi aşanları sevmez.
88. Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden helâl, iyi ve temiz olanlarından yiyin ve inanmakta olduğunuz Allah'a karşı gelmekten sakının.
89. **ALLAH** boş bulunarak (*gereksiz yere*) ettiğiniz yeminlerle sizi sorumlu tutmaz. Ama bile bile yaptığınız yeminlerle sizi sorumlu tutar. Bu durumda yeminin kefareti, ailenize yedirdiğinizin orta hallisinden on yoksulu doyurmak yahut onları giydirmek ya da bir köle/esir azat etmektir. Kim (*bu imkânı*) bulamazsa onun kefareti üç gün oruç tutmaktır. İşte yemin ettiğiniz vakit yeminlerinizin kefareti budur. Yeminlerinizi tutun. Allah size âyetlerini işte böyle açıklıyor ki şükredesiniz.

BÖLÜM 12

90. **EY İMAN EDENLER!**
(*Aklı örten*) içki (*ve benzeri sarhoşluk veren herşey*), kumar (*tüm şans oyunları*), dikili taşlar[*dan/türbelerden medet ummak*]
ve fal okları (*gelecek hakkında kehânette bulunmak*) ancak şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının/uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.

91. Şeytan içki (*sarhoşluk ve uyuşturucu ile*)
ve
kumarla ancak aranızda düşmanlık
ve
kin sokmak;
Allah'ı anmaktan (*emir ve yasakları hatırlamaktan*)
ve
namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçiyor musunuz?
92. ÖYLEYSE Allah'a itaat edin, Rasûl'e itaat edin
ve
Allah'a karşı gelmekten sakının.
Şayet yüz çevirirseniz bilmiş olun ki,
Elçimiz'e düşen sadece apaçık tebliğdir/duyurmaktır.
93. İMAN edip faydalı bir işi en iyi şekilde yapanlar;
Allah'a karşı gelmekten sakındıkları, iman ettikleri
ve
faydalı bir işi en iyi şekilde yaptıkları;
sonra Allah'a karşı gelmekten sakındıkları
ve
iman ettikleri;
sonra yine Allah'a karşı gelmekten sakındıkları
ve
iyilik ettikleri takdirde daha önce tatmış olduklarından
(*içki ve uyuşturuculardan*) dolayı bir günah yoktur.
Allah iyilik edenleri sever.
94. EY İMAN EDENLER! Ant olsun Allah sizleri;
ellerinizin ve mızraklarınızın erişebileceği av[lar] ile,
elbette açığa çıkaracak ki,
görmediği hâlde kendisinden korkan açığa çıksın.
Kim bundan (*bu açıklamadan*) sonra haddi aşarsa
ona çok acıklı bir azap vardır.

95. Ey iman edenler!
 İhramlı iken (*karada*) av hayvanı öldürmeyin.
 Kim (*ihramlı iken*) onu kasten öldürürse
 (*kendisine*) bir ceza vardır.
 (*Bu ceza*) öldürdüğünün dengi olup
 hediye olarak ulaştırılmak üzere
 içinizden iki âdil kimsenin takdir edeceği;
 bir kurbanlık hayvan
 veya
 yoksulları yedirmek suretiyle kefâret,
 yahut onun dengi oruç tutmaktır.
 (*Bu*) yaptığı işin kötü sonucunu tatması içindir.
 Allah geçmiştekileri affetmiştir.
 Fakat kim bir daha böyle yaparsa Allah ondan intikam alır.
 Allah mutlak güç sahibidir, intikam sahibidir.
96. Sizin için de yolcular için de bir geçimlik olmak üzere,
 deniz avı yapmak
 ve
 deniz ürünlerini yemek sizlere helâl kılındı.
 Kara avı ise ihramlı olduğunuz sürece size haram kılındı.
 Huzurunda toplanacağınız Allah'a karşı gelmekten sakının.

BÖLÜM 13

97. ALLAH; Kâbe'yi, o saygıdeğer evi, haram ayı hac kurbanını
 ve
 gerdanlıkları insanlar[ın din ve dünyaları] için,
 ayakta kalma (*ve ekonomik canlanma*) sebebi kıldı.
 Bunlar Allah'ın hem göklerde
 ve
 yerde ne varsa hepsini bildiğini ve
 hem de Allah'ın, (*zaten*) herşeyi hakkıyla bilmekte olduğunu
 bilmenizi sağlamak içindir.

98. Bilin ki Allah'ın cezası çetindir
ve
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
99. Rasûl'ün üzerine düşen ancak tebliğdir/iletmektir.
Allah sizin açıkladığınızı da gizlediğinizi de bilir.
100. (*Ey Muhammed!*) De ki: "Kötü ve çirkin olan şeylerle,
iyi ve güzel şeyler bir olamaz.
Kötünün çokluğu hoşunuza gitse bile."
O hâlde ey akıl sahipleri (*aklını kullananlar*),
Allah'a karşı gelmekten sakının ki, kurtuluşa eresiniz.
101. Ey iman edenler!
Açıklandığı zaman sizi üzecek şeyler hakkında
soru sormayın!
Zira Allah; Kur'an indiriliyorken (*siz Kur'an'ı okuyorken*)
gerekli olan herşeyi size açıklıyor.
(*Açıklamadığı sorularınızı ise*) Allah onları size bağışlamıştır.
Allah çok bağışlayandır, halîmdir.
102. Sizden önceki bir millet o tür şeyleri sordu da
sonra (*inanmadılar*) o yüzden kâfir oldular.
103. ALLAH (*cahiliyet devrindeki âdet üzere*);
ne "Bahîre" (*kulağı yarıp salıverilen develerle*),
ne "Sâibe" (*putlar için ayrılan hayvan*),
ne "Vasîle" (*davarların dişisi*),
ne de "Hâm" (*binilmesi yasak olan hayvan*) diye bir şey
meşru kılmamıştır.
Fakat inkâr edenler Allah'a karşı yalan uyduruyorlar.
Zaten birçokları da ilerisini düşünmüyorlar.

BÖLÜM 14

104. ONLARA; "Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a) ve Rasûl'e gelin"
denildiğinde onlar;

“Babalarımızı üzerinde bulduğumuz din (*anlayışı*) bize yeter”
derler.

Peki ya babaları bir şey bilmiyor

ve

doğru yolu bulamamış olsalar da mı?

105. Ey iman edenler!

Siz kendinizi düzeltin.

Siz doğru yolda olursanız,

yoldan sapan kimse size zarar veremez.

Hepinizin dönüşü Allah'ın huzurudur.

O zaman Allah size yaptıklarınızı haber verecektir.

106. EY İMAN EDENLER!

Birinizin ölümü yaklaştığı zaman,

vasiyet sırasında aranızda şahitlik (*edecek olanlar*)

sizden adaletli iki kişidir.

Yahut seferde olup da başınıza ölüm musibeti gelirse,

sizin dışınızdan başka iki kişi şahitlik eder.

Eğer şüphe ederseniz,

onları namazdan sonra alıyorsunuz da Allah adına;

“Akraba da olsa şahitliğimizi hiçbir karşılığa değişmeyiz.

Allah için yaptığımız şahitliği gizlemeyiz.

Gizlediğimiz takdirde şüphesiz günahkârlardan oluruz” diye
yemin ederler.

107. (*Eğer sonradan*) o iki kişinin,

günaha girdikleri (*yalan söyledikleri*) anlaşılırsa,

o zaman bu öncelikli şahitlerin zarar verdiği

kimselerden olan başka iki adam onların yerine geçer

ve

“Allah'a yemin ederiz ki, bizim şahitliğimiz

onların şahitliğinden elbette daha gerçektir.

Biz hakkı da çiğneyip geçmedik.

Çünkü o takdirde biz elbette zalimlerden oluruz” diye
yemin ederler.

108. Bu (*yöntem*) şahitliği lâıyıkıyla yerine getirmelerini ya da yeminlerinin yeterli olmayacağını başkalarının da yemin hakkına sahip olduklarını bilmelerini sağlayan daha iyi bir çözümdür.

Allah'a karşı gelmekten sakının ve dinleyin.

Allah fasık (*yoldan çıkan*) bir toplumu doğruya iletmez.

109. ALLAH'ın Rasûlleri/Elçileri toplayıp;

“Siz[den sonra davetiniz]e ne derece uyuldu?” diyeceği,

onların da; “Bizim hiçbir bilgimiz yok.

Gaybleri/gizlilikleri hakkıyla bilen ancak Sensin” diyecekleri günü hatırlayın.

110. O gün Allah şöyle diyecek: “Ey Meryem oğlu İsa!

Senin üzerindeki ve annen üzerindeki nimetimi düşün.

Hani seni Ruhu'l-Kudüs (Cebrail) ile desteklemiştım.

Beşikte iken de yetişkin iken de insanlara konuşuyordun.

Hani sana Kitabı, Hikmet'i, Tevrat'ı, İncil'i de öğretmişim.

Hani iznimle,

çamurdan kuş şekline benzer bir şey yapıyordun da,

içine (*onun için yarattığım ruhtan*) üflüyordun,

benim iznimle hemen (*capcanlı*) bir kuş oluveriyordu.

Yine Benim iznimle doğuştan körü ve alacalıyı

iyileştiriyordun.

Hani Benim iznimle ölüleri de (*hayata*) döndürüyordun.

Hani sen,

İsrailoğullarına açık mucizeler getirdiğin zaman,

Ben seni onlardan kurtarmışım da onlardan inkâr edenler;

“Bu ancak açık bir büyüdür” demişlerdi.

111. HANİ bir de;

“Bana ve Rasûlüme iman edin” diye,

Havarilere ilhâm etmişim.

Onlar da “İman ettik.

Bizim müslüman olduğumuza Sen de şahit ol” demişlerdi.

112. **HANİ** havariler de; “Ey Meryem oğlu İsa!
Rabbim bize gökten bir sofraya indirebilir mi?” demişlerdi.
İsa da; “Eğer müminler iseniz,
Allah’a karşı gelmekten sakının” demişti.
113. **ONLAR**; “İstiyoruz ki ondan yiyelim, kalplerimiz yatışsın.
Senin bize doğru söylediğini bilelim ve
bunu (*Allah’ın indireceği sofrayı gözümüz ile*)
bizzat görenlerden olalım” demişlerdi.
114. Meryem oğlu İsa; “Ey Allahım!
Ey Rabbimiz! Bize gökten bir sofraya indir ki;
önce gelenlerimize (*zamanımızdaki dindaşlarımıza*)
ve
sonradan geleceklerimize bir bayram ve
Senden (*gelen*) bir mucize olsun. Bizi rızıklandır.
Sen rızıklandıranların en hayırlısıdır” dedi.
115. **ALLAH** da; “Ben onu size indireceğim.
Ama ondan sonra sizden her kim inkâr ederse,
artık Ben ona kainatta hiç kimseye etmeyeceğim azabı
ederim” demişti.

BÖLÜM 15

116. **ALLAH** kıyâmet günü şöyle diyecek: “Ey Meryem oğlu İsa!
Sen mi insanlara Allah’ı bırakarak beni ve
anamı ‘iki ilâh edinin’ dedin?”
İsa da şöyle diyecek:
“Seni bütün eksikliklerden uzak tutarım.
Hakkım olmayan bir şeyi söylemem benim için sözkonusu
olamaz.
Eğer ben onu söylemiş olsaydım elbette Sen bunu bilirdin.

Sen benim içimde olanı bilirsin ama ben Sende olanı bilemem.

Şüphesiz ki, yalnızca Sen gaybları (*görülmeyenleri*) hakkıyla bilensin.”

117. “Ben onlara sadece bana emrettiğin şeyi söyledim:

Benim de Rabbim,

sizin de Rabbiniz olan Allah’a kul olun (*dedim*).

Aralarında bulunduğum sürece onlara şahit idim.

Ama ne zaman ki benim canımı aldın/vefat ettirdin,

artık üzerlerine gözetleyici yalnız Sen oldun.

Sen herşeye hakkıyla şahitsin.”

118. “Eğer onlara azap edersen,

şüphe yok ki onlar Senin kullarıdır.

Eğer onları bağışlarsan,

yine şüphe yok ki Sen mutlak güç sahibisin,

hüküm ve hikmet sahibisin.”

BÖLÜM 16

119. ALLAH şöyle diyecek: “Bugün doğrulara doğruluklarının yarar sağlayacağı gündür.”

Onlara içinden ırmaklar akan içinde sonsuz kalacakları cennetler vardır.

Allah onlardan razı olmuş,

onlar da Allah’tan razı olmuşlardır.

İşte bu büyük başarıdır.

120. Göklerin, yerin

ve

bunlardaki herşeyin hükümrânlığı/imparatorluğu,

yalnızca Allah’ındır.

O herşeye hakkıyla gücü yetendir.

TEVBE SURESİ

İniş Sırası: 113 • Mushaf Sırası: 9 • Medeni Sure • 129 Ayettir

1. **ALLAH** ve Rasûlünden;
kendileriyle antlaşma yapmış olduğunuz müşriklere
bir ultiomatodur!
(*Antlaşmalara aykırı hareket edenlere savaş ilânıdır*):
2. Yeryüzünde dört ay daha dolaşın!
(*savaş ilânı önceden bildiriliyor*).
Şunu bilin ki, siz Allah'ı aciz bırakacak değilsiniz.
Allah ise sözlerinde durmayanları perişan edecektir.
3. Büyük hac gününde Allah ve Rasûlünden bütün insanlara
bir bildiridir:
Allah ve Rasûlü Allah'a ortak koşan[antlaşmayı bozan]lardan
uzaktır.
Eğer tövbe ederseniz bu sizin için hayırlıdır.
Ama yüz çevirirseniz şunu iyi bilin ki,
siz Allah'ı aciz bırakabilecek değilsiniz.
Sözlerinde durmayanlara çok acıklı bir azabı müjdele!
4. Ancak Allah'a ortak koşanlardan
kendileriyle antlaşma yapmış olduğunuz
sonra da antlaşmalarında size karşı
hiçbir eksiklik yapmamış ve
sizin aleyhinize hiç kimseye yardım etmemiş olanlar
bu hükmün dışındadır.
Onların antlaşmalarını süreleri bitinceye kadar tamamlayın.
Şüphesiz Allah kendine karşı gelmekten sakınanları sever.
5. **HARAM** aylar (*dört aylık süre*) bitince/dolunca
(*antlaşmalarına aykırı hareket etmiş olan*) o müşrikleri,

artık bulduğunuz yerde etkisiz hâle getirin,
 (ya da) onları yakalayıp/tutuklayıp hapsedin
 ve
 gözetleme yerlerinde oturup onları gözetleyin.
 Eğer bu saldırganlar/teröristler
 tövbelerinin göstergesi olarak;
 salâtı/namazı (sözlerinde durarak) ikâme edip,
 zekâtı da (arınmak için çalışıp üreterek) verirlerse,
 (uygun bir süre sonra) kendilerini serbest bırakın.
 Şüphesiz Allah; çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.

6. Eğer Allah'a ortak koşanlardan biri
 senden sığınma talebinde bulunursa
 Allah'ın kelâmını işitebilmesi için ona sığınma hakkı tanı.
 Sonra da onu güven içinde olacağı yere ulaştır.
 Bu onların bilmeyen bir kavim olmaları sebebiyledir.

BÖLÜM 2

7. ALLAH'a ortak koşan saldırganların,
 Allah katında
 ve
 Rasûlü yanında bir ahdi nasıl olabilir?
 Ancak Mescid-i Haram'ın yanında kendileriyle antlaşma
 yaptıklarınız başkadır.
 Bunlar size karşı dürüst davrandığı sürece siz de onlara
 dürüst davranın.
 Çünkü Allah kendine karşı gelmekten sakınanları sever.
8. Onların bir ahdi nasıl olabilir ki!
 Eğer onlar size üstün gelselerdi ne akrabalık (bağlarını)
 ne de antlaşma (yükümlülüğünü) gözetirlerdi.
 Ağızlarıyla sizi hoşnut etmeye çalışıyorlar oysa kalpleri
 buna karşı çıkıyor.
 Onların pek çoğu fasık kimselerdir.

9. Allah'ın ayetlerini az bir karşılığa değiştiler de insanları O'nun yolundan (*hak ve özgürlüklerinden*) alıkoydular. Bunların yapmakta oldukları şeyler gerçekten ne kötüdür!
10. Bir mümin hakkında ne akrabalık (*bağlarını*) ne de antlaşma (*yükümlülüğünü*) gözetirler. İşte onlar taşkınlık yapanların ta kendileridir.
11. **FAKAT** bu teröristler/saldırganlar, tövbelerinin göstergesi olarak; salâtı/namazı (*sözlerinde durarak*) ikâme edip ve (*arınmak için çalışıp üreterek*) zekâtı da verirlerse, artık onlar sizin din kardeşlerinizdir. Bilen bir kavme âyetleri işte böyle ayrı ayrı açıklarız.
12. Eğer antlaşmalarından sonra antlaşmalarını bozup, iftira ve teröre devam ederlerse küfrün liderleriyle savaşın. Çünkü onlar antlaşmalarına riayet etmeyen kimselerdir. Umulur ki, vazgeçerler.
13. **SÖZLEŞMELERİNİ** bozan, Rasûl'ü yurdundan çıkarmaya kalkışan ve üstelik önce kendileri saldırmış bulunan bir kavimle savaşmaz mısınız? Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Oysa Allah -eğer siz gerçek müminler iseniz-, kendisinden korkmanıza daha lâyıktır.
14. Onlarla (*size savaş açanlarla*) savaşın ki, Allah onlara sizin ellerinizle yaptıklarının karşılığını versin,
15. onları rezil etsin, onlara karşı size yardım etsin, mümin topluluğun gönüllerini ferahlatsın ve onların kalplerindeki öfkeyi gidersin. Allah dilediğinin (*tövbenin gereklerini yerine getirenin*) tövbesini kabul eder. Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

16. Yoksa siz Allah içinizden (*kendi yolunda*) mücadele eden ve
Allah'tan, Rasûlünden ve
müminlerden başkasını kendisine sırdaş edinmeyenleri
ortaya/açığa çıkarmadan bırakılacağınızı mı sandınız?
Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdar olandır.

BÖLÜM 3

17. ALLAH'a ortak koşanların
inkârlarına bizzat kendileri şahitlik edip dururken
Allah'ın mescitlerini imar etmeleri düşünülemez.
Onların bütün amelleri/yaptıkları boşa gitmiştir.
Onlar ateşte sonsuz kalacaklardır.
18. Allah'ın mescitlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan,
namazı gereği gibi kılarak devam eden, zekâtı veren
ve
Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder.
İşte onların doğru yolu bulanlardan olmaları umulur.
19. Siz hacılara su dağıtmayı ve Mescid-i Haram'ın bakım
ve
onarım işini Allah'a ve âhiret gününe iman edip
Allah'ın izin verdiği şekilde saldırganlara karşı cihat eden,
kimse[lerin amelleri/yaptıkları] gibi mi tuttunuz?
Bunlar Allah katında eşit olmazlar.
Allah zâlim topluluğu (*zulümden vazgeçmezlerse*) doğru yola
ulaştırmaz.
20. İman edip hicret eden
ve
Allah'ın izin verdiği şekilde saldırganlara karşı mallarıyla,
canlarıyla cihat eden kimselerin mertebeleri
Allah katında daha üstündür.
İşte onlar başarıya erenlerin ta kendileridir.

21. Rableri onlara kendi katından bir rahmet,
bir hoşnutluk
ve
kendilerine içinde tükenmez nimetler bulunan cennetler
müjdelemektedir.
22. Onlar orada sonsuz kalacaklardır.
Şüphesiz Allah katında büyük bir ödül vardır.
23. **EY İMAN EDENLER!**
Eğer küfrü imana tercih ederlerse babalarınızı
ve
kardeşlerinizi bile veli/dost edinmeyin.
İçinizden kim onları dost/veli edinirse,
işte onlar zalimlerin ta kendileridir.
24. De ki: “Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz,
eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız mallar,
zarara uğramasından korktuğunuz bir ticâret
ve
beğendiğiniz meskenler size Allah’tan,
Rasûlü’nden ve O’nun izin verdiği şekilde,
saldırganlara karşı cihattan daha sevgili ise
artık Allah’ın emri gelinceye kadar bekleyin!
Allah fasık topluluğu doğru yola erdirmez.”

BÖLÜM 4

25. **ANT OLSUN** Allah birçok yerde
ve
Huneyn savaşı gününde size yardım etmiştir.
Hani çokluğunuz size kendinizi beğendirmiş fakat (*bu çokluk*)
size hiçbir yarar sağlamamış,
yeryüzü bütün genişliğine rağmen size dar gelmişti.
Nihayet (*bozularak*) gerisin geriye dönüp kaçmıştınız.

26. Sonra Allah, Rasûlü ile müminler üzerine kendi katından güven duygusu ve huzur indirdi.
Bir de sizin göremediğiniz ordular indirdi
ve
inkâr edenlere azap verdi.
İşte bu inkârcıların cezasıdır.
27. Sonra Allah bunun ardından yine dilediği (*hak eden*) kimsenin tövbesini kabul eder.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
28. EY İMAN EDENLER!
Müşrikler (*saldırganlar/teröristler*) ancak bir pislikten ibarettir.
Artık bu yıllarından sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar.
Eğer yoksulluktan (*ticaretinizin eksilmesinden*) korkarsanız,
Allah dilerse lütfuyla sizi zengin kılar.
Şüphesiz Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
29. (*Keza, Barış Antlaşmalarına uymayıp size savaş açmış*),
kendilerine kitap verilenlerden;
Allah'a ve ahiret gününe iman etmeyen,
Allah'ın ve Rasûlünün haram kıldığını haram saymayan ve
hak dini din edinmeyen saldırganlarla/teröristlerle,
küçülerek (*boyun eğerek*) kendi elleriyle savaş ve
güvenlik tazminatlarını verinceye kadar savaşın.

BÖLÜM 5

30. YAHUDİLER (*o zamanda kendilerine 'Yahudiyim' diyenler*);
"Üzeyr Allah'ın oğludur" dediler.
Hristiyanlar (*o zamanda kendilerine 'Hristiyanım' diyenler*) ise;
"İsa Mesih Allah'ın oğludur" dediler.
Bu onların ağızlarıyla söyledikleri (*gerçeği yansıtmayan*)
sözleri ki,
daha önce inkâr edenlerin sözleri ile benzeşiyor.

Allah onları (*Allah'a iftira ettikleri için*) kahretsin.
(*Bak*) nasıl sapıyorlar!

31. (*Yahudiler*) Allah'ı bırakıp hahamlarını;
(*Hristiyanlar ise*) rahiplerini

ve

Meryem oğlu Mesih'i rab edindiler.

Oysa bunlar da ancak bir olan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı.

Ondan başka hiçbir ilâh yoktur.

O onların ortak koştukları herşeyden uzaktır.

32. ALLAH'ın nurunu (Kur'an'ı)
ağızlarıyla söndürmek/engellemek istiyorlar.
Oysa kâfirler hoşlanmasalar da
Allah nurunu (Kur'an'ını) tamamlamaktan başka bir şeye
razı olmaz.

33. O Allah'a ortak koşanlar hoşlanmasalar bile dinini,
(*uydurulmuş*) bütün dinlerden üstün olarak,
Rasûlünü doğru yol kılavuzu ile

ve

hak din ile gönderendir.

34. Ey iman edenler!
(*O devirdeki*) Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu,
insanların mallarını haksız yollarla yiyorlar ve
Allah'ın yolundan alıkoyuyorlar.
Altın ve gümüşü Allah rızası için topluyorlar.
Sonra onları Allah'ın tavsiye ettiği işlere harcamıyorlar.
İşte onlara çok acıklı bir azap var.

35. O gün bunlar (*topladıkları servetler*);
cehennem ateşinde kızdırılacak, alınları, yanları,
sırtları bunlarla dağlanacak

ve;

"İşte bu kendiniz için biriktirip sakladığınız şeylerdir.

Haydi tadın bakalım biriktirip sakladıklarınızı!" denilecek.

36. ŞÜPHESİZ Allah'ın
gökleri ve yeri yarattığı günkü yazısında
Allah katında ayların sayısı on ikidir.
Bunlardan dördü haram aylardır.
İşte bu Allah'ın dosdoğru kanunudur.
Öyleyse o aylarda kendinize zulmetmeyin.
Fakat Allah'a ortak koşanlar size nasıl topyekun;
(*kültürel, ekonomik, siyasi, askeri olarak*) saldırıyorlarsa,
siz de onlarla topyekun;
(*kültürel, ekonomik, siyasi, askeri olarak*) savaşın.
Bilin ki;
Allah kendine karşı gelmekten sakınanlarla beraberdir.
37. Haram ayları ertelemek
ancak inkârda daha da ileri gitmektir
ki bununla inkâr edenler sapar.
Allah'ın haram kıldığı ayların sayısına denk düşürmek ve
böylece Allah'ın haram kıldığını helâl kılmak için
haram ayı bir yıl helâl, bir yıl haram sayıyorlar.
Onların bu çirkin işleri kendilerine süslü görünüyor.
Allah inkârcı toplumu doğru yola iletmez.

BÖLÜM 6

38. EY İMAN EDENLER! Ne oldunuz ki size;
“Allah izin verdiği için size saldıranlara karşı sefere çıkın”
denilince yere çakılıp kaldınız.
Yoksa ahiretten vazgeçip dünya hayatını mı seçtiniz?
Oysa ahirete göre dünya hayatının yararı pek az bir şeydir.
39. Eğer Allah izin verdiği hâlde
size saldıranlara karşı sefere çıkmazsanız
sizi çok acıklı bir azap ile cezalandırır ve
yerinize sizden başka bir toplum getirir.

Siz ise O'na hiçbir zarar veremezsiniz.

Allah herşeye hakkıyla gücü yetendir.

40. Eğer siz ona (*Rasul'e*) yardım etmezseniz (*biliyorsunuz ki*);

inkâr edenlerin elinden

(*onu öldürmek için toplandıklarını haber alınca*)

(*Mekke'den*) kaçmak zorunda kaldığında

(*o sadece*) iki kişiden biriydi.

Ona bizzat Allah yardım etmişti.

Hani onlar mağarada bulunuyorlardı.

Hani o arkadaşına;

“Üzülme çünkü Allah bizimle berâber” diyordu.

Allah da onun üzerine güven duygusu

ve

huzur indirmiş sizin kendilerini görmediğiniz

birtakım ordularla onu desteklemiş

böylece inkâr edenlerin sözünü alçaltmıştı.

Allah'ın sözü ise en yücedir.

Allah mutlak güç sahibidir, doğru hüküm/karar verendir.

41. Gerek yaya olarak gerek binek üzerinde

Allah izin verdiği için saldırganlara karşı sefere çıkın.

Mallarınızla, canlarınızla Allah'ın izin verdiği şekilde

saldırganlara karşı cihat edin.

Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

42. Eğer yakın bir dünya menfaati

ve

kolay bir yolculuk olsaydı,

(*Bizans İmparatorluğu'na karşı olmasaydı,*

sefere katılmayan münafiklar da) sana uyarlardı.

Fakat meşakkatli yol onlara uzak geldi.

Gerçi onlar;

“Eğer gücümüz yetseydi elbette sizinle beraber çıkardık”

diye Allah'a yemin edeceklerdir.

Onlar kendilerini helâke sürüklüyorlar.

Allah biliyor ki onlar kesinlikle yalancıdırlar.

BÖLÜM 7

43. **ALLAH** seni affetsin!
Doğru söyleyenler sana iyice belli olup
yalancıları bilinceye kadar beklemeden niçin onlara
izin verdin?
44. Allah'a ve âhîret gününe iman edenler,
mallarıyla ve canlarıyla saldırganlara karşı cihat etmekten
geri kalmak için senden izin istemezler.
Allah kendine karşı gelmekten sakınanları çok iyi bilendir.
45. Ancak Allah'a
ve
ahîret gününe inanmayan kalpleri şüpheye düşüp
kendileri de o şüphelerinin içinde bocalayan kimseler
senden izin isterler.
46. Onlar eğer (*ülkelerini, kavimlerini korumak için*)
savaşa çıkmak isteselerdi elbette bunun için
bir hazırlık yaparlardı.
Fakat Allah onların harekete geçmelerini samimi bulmadı.
Onların geri kalmasına izin verdi ve onlara;
"Oturun oturan acizlerle beraber" denildi.
47. Eğer onlar da sizin içinizde (*sefere*) çıksalardı,
size bozgunculuktan başka bir katkıları olmayacak ve
sizi fitneye düşürmek için aranızda koşuşturacaklardı.
Aranızda onları dinleyecek kişiler de vardı.
Allah zalimleri hakkıyla bilendir.
48. Ant olsun bunlar daha önce de fitne çıkarmak istemişler
ve
sana karşı türlü türlü işler çevirmişlerdi.
Nihayet hak geldi
ve
onlar istemedikleri hâlde Allah'ın dini galip geldi.

49. ONLARDAN: “Bana izin ver, beni fitneye (*isyana*) sevketme” diyen de vardır. Bilesiniz ki onlar (*böyle diyerek*) fitnenin ta içine düştüler. Şüphesiz ki cehennem kâfirleri elbette kuşatacaktır.
50. Sana bir iyilik gelirse bu onları üzer. Eğer başına bir musibet gelirse; “Biz tedbirimizi önceden almıştık” derler ve sevinerek dönüp giderler.
51. De ki: “Bizim başımıza ancak Allah’ın bizim için izin verdiği şeyler gelir. O bizim yardımcımızdır. Öyleyse müminler yalnız Allah’a güvensinler.”
52. De ki: “Bizim için siz (*şehitlik veya zafer olmak üzere*) ancak iki güzellikten birini bekleyebilirsiniz. Biz de Allah’ın kendi katından veya bizim ellerimizle size ulaştıracağı bir azabı bekliyoruz. Haydi bekleyedurun. Şüphesiz biz de sizinle birlikte beklemekteyiz.”
53. Yine de ki: “İster gönüllü ister gönülsüz olarak verin sizden asla kabul olunmayacaktır. Çünkü siz fasık bir topluluksunuz.”
54. Verdiklerinin kabul edilmeyişine yalnızca Allah’ı ve Rasûlünü inkâr etmeleri, namaza ancak üşene üşene gelmeleri ve ancak gönülsüzce vermek istemeleri engel olmuştur.
55. Onların malları ve çocukları seni imrendirmesin! Allah bunlarla ancak dünya hayatında yaptıklarının karşılığını verir ve canları kâfir olarak çıkıncaya kadar oyalanıp dururlar.

56. Kesinlikle sizden olduklarına dâir Allah'a yemin ederler.
Oysa onlar sizden değillerdir.
Fakat onlar korkak bir topluluktur.
57. Eğer sığınacak bir yer veya (*gizlenecek*) mağaralar
yahut girilecek bir delik bulsalar da hemen koşarak oraya
yönelirlerdi.
58. İçlerinden sosyal yardımlar konusunda
sana dil uzatanlar da var.
Kendilerine ondan bir pay verilirse hoşnut olurlar;
eğer kendilerine ondan bir pay verilmezse hemen kızarlar.
59. Eğer onlar,
Allah ve Rasûlünün kendilerine verdiği rızaya razı olup;
"Bize Allah yeter.
Lütuf ve ihsanıyla Allah ve Rasûlü ilerde bize yine verir.
Biz yalnız,
Allah'a rağbet eder[*onun ihsanını ister*]iz" deselerdi
kendileri için daha hayırlı olurdu.

BÖLÜM 8

60. **SADAKALAR** (*sosyal yardımlar*)
Allah'tan zorunlu/bir farz olarak ancak fakirler/işsizler,
düşkünler, zekât toplayan memurlar,
kalpleri İslâm'a ısındırılacak olanlarla,
(*özgürlüğüne kavuşturulacak*) köle[*esir*]ler, borçlular,
Allah izin verdiği şekilde, saldırganlara karşı cihat edenler
ve
yolda kalmış yolcular içindir.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
61. **YİNE** onlardan Nebî'yi inciten ve:
"O (*her söyleneni dinleyen*) bir kulaktır" diyen
kimseler de vardır.

De ki: “O (*Rasûl*) sizin için bir hayır kulağıdır ki, Allah’a inanır, müminlere itimat eder, içinizden inanan kimseler için bir rahmettir (*bir iyiliktir*). Allah’ın Rasûlünü incitenler için ise çok acıklı bir azap vardır.”

62. Sizi razı etmek için Allah’a yemin ederler.

Eğer gerçekten mümin iseler (*bilsinler ki*), Allah ve Rasûlünü razı etmeleri daha önceliklidir.

63. Allah’a ve Rasûlüne karşı gelen kimseye içinde sonsuz kalacağı cehennem ateşinin olduğunu bilmediler mi? İşte bu büyük bir rezilliktir.

64. **MÜNAFIKLAR** kalplerinde olan şeyleri yüzlerine karşı açıkça haber verecek bir Sure’nin üzerlerine indirilmesinden çekinirler.

De ki: “Siz alay edin bakalım! Allah çekindiğiniz o şeyi ortaya çıkaracaktır.”

65. Şâyet kendilerine (*niçin alay ettiklerini*) sorsan; “Biz sadece lâfa dalmıştık ve aramızda eğleniyorduk” derler. De ki: “Allah ile O’nun âyetleri ile

ve Rasûl’ü ile mi eğleniyordunuz?”

66. Boşuna özür dilemeyin! Çünkü siz (*sözde*) iman ettikten sonra küfrünüzü açığa vurdunuz. İçinizden (*tövbe eden*) bir topluluğu affetsek bile suçlarında ısrar etmeleri sebebiyle diğer bir topluluğa azap edeceğiz.

BÖLÜM 9

67. **MÜNAFIK** erkekler ve münafık kadınlar birbirlerindedir. Kötülüğü emredip iyiliği yasaklarlar, ellerini de sıkı tutarlar.

- Onlar Allah'ı unuttular, Allah da onları unuttu.
Şüphesiz münafıklar fasıkların ta kendileridir.
68. Allah; erkek münafıklara, kadın münafıklara ve kâfirlere içinde sonsuz kalmak üzere cehennem ateşini vadetti.
O onlara yeter.
Allah onlara lânet etmiştir (*rahmetinin dışına koymuştur*).
Onlar için sonsuz bir azap vardır.
69. (*Ey münafıklar!*) Siz de tıpkı sizden öncekiler gibisiniz:
Onlar sizden daha güçlü, malları ve çocukları daha fazlaydı.
Onlar paylarına düşenden faydalanmışlardı.
Sizden öncekilerin paylarına düşenden faydalandığı gibi siz de payınıza düşenden öylece faydalandınız
ve
onların daldığı gibi siz de daldınız.
İşte onların dünyada da ahirette de amelleri boşa gitmiştir.
İşte onlar ziyana uğrayanların ta kendileridir.
70. Onlara kendilerinden öncekilerin;
Nûh, Âd ve Semûd kavimlerinin, İbrahim'in kavminin,
Medyen halkının ve
yerle bir olan şehirlerin haberleri ulaşmadı mı?
Rasûlleri onlara apaçık mucizeler getirmişti.
Demek ki Allah onlara zulmediyor değildi
ama onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.
71. **MÜMİN ERKEKLER** ve
mümin kadınlar birbirlerinin dostlarıdır.
İyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar.
Namazı gereği gibi kılar, zekâtı (*çalışıp üreterek*) verirler.
Allah'a ve Rasûlüne itaat ederler.
İşte bunlara Allah merhamet edecektir.
Şüphesiz Allah mutlak güç sahibidir,
doğru hüküm/karar verendir.
72. Allah mümin erkeklere ve mümin kadınlara sonsuz kalacakları içinden ırmaklar akan cennetler

ve

Adn cennetlerinde çok güzel köşkler vadetti.

Allah'ın rızası ise bunların hepsinden daha büyüktür.

İşte bu büyük başarıdır.

BÖLÜM 10

73. **EY NEBİ!** (*Antlaşmalarına uymayan saldırgan/terörist*)
kâfirler ve münafıklarla cihat et
ve
onlara karşı çetin/dimdik ol.
Onların varacakları yer cehennemdir.
Ne kötü bir varış yeridir orası!
74. Bir şey söylemediklerine dair Allah'a yemin ediyorlar.
Halbuki (*Rasûl ve Müminleri Medine'den süreceklere dair*)
o sözü söylediler ve
müslüman olduktan sonra inkâr ettiler.
Ayrıca başaramadıkları şeye (*Rasûl'ü öldürmeye*) de
yeltendiler.
Sırf Allah ve Rasûlü kendi lütfu ile onları zengin kıldığı için
intikam almaya kalktılar.
Eğer tövbe ederlerse kendileri için hayırlı olur.
Şayet yüz çevirirlerse Allah onları dünyada
ve
ahirette çok acıklı bir azaba uğratacaktır.
Artık onlar için yeryüzünde ne bir dost ne de bir yardımcı
vardır.
75. İçlerinden; "Eğer Allah bize lütuf
ve
kereminden verirse mutlaka bol bol sadaka veririz
ve
mutlaka salihlerden/iyilerden oluruz" diye
Allah'a söz verenler de vardır.

76. Fakat Allah lütuf ve kereminden onlara verince
onda cimrilik ettiler ve yüz çevirerek dönüp gittiler.
77. Allah'a verdikleri sözü tutmadıkları
ve
yalan söyledikleri için O da kalplerine kendisiyle
karşılaşacakları güne kadar (*sürecek*) bir stres (*huzursuzluk*)
verdi.
78. Allah'ın içlerinde gizlediklerini
ve
fısıltılarını bildiğini
ve
Allah'ın gaybleri çok iyi bilen olduğunu bilmediler mi?
79. **SADAKALAR** (*sosyal yardımlar*) hususunda gönüllü bağışta
bulunan müminlerle,
güçlerinin yettiğinden başkasını bulamayanları çekiştirip
onlarla alay edenler var ya;
işte Allah asıl onları küçük düşürmüştür.
Onlar için çok acıklı bir azap vardır.
80. Onlar için ister bağışlanma dile ister dileme (*farketmez*).
Onlar için yetmiş kez bağışlanma dilesen de Allah onları
asla affetmeyecektir.
Bu onların Allah
ve
Rasûlünü inkâr etmiş olmaları sebebiyledir.
Allah fâsık topluluğa mutluluk/huzur vermez.

BÖLÜM 11

81. **ALLAH**'ın Rasûlüne karşı gelerek geri bırakılanlar
oturup kalmalarına sevindiler.
Allah izin verdiği için saldırganlara karşı;
mallarıyla canlarıyla cihat etmek hoşlarına gitmedi

ve:

“Bu sıcakta sefere çıkmayın” dediler.

De ki: “Cehennemın ateşi daha sıcaktır.”

Ne olurdu ilerisini düşünselerdi!

82. Artık kazandıklarının karşılığı olarak az gülsünler,
çok ağlasınlar!..
83. Eğer Allah seni onlardan bir zümrenin yanına döndürür de
onlar (*sefere*) çıkmak için senden izin isterlerse de ki:
“Siz benimle birlikte artık çıkmayacaksınız
ve
benimle birlikte hiçbir saldırganla asla savaşmayacaksınız.
Çünkü siz baştan yerinizde oturup kalmaya razı oldunuz.
Şimdi de geri kalan[*kadın ve çocuk*]larla birlikte oturun.”
84. Onlardan ölen hiçbirine asla namaz kılma
ve
kabrinin başında durma!
Çünkü onlar Allah’ı ve Rasûlünü inkâr ettiler
ve
fasık olarak öldüler.
85. Onların malları ve evlâtları seni imrendirmesin!
Allah bunlarla ancak dünyada kendilerine yaptıklarının
karşılığını verir ve
canları kâfir olarak çıkıncaya kadar oyalanıp dururlar.
86. “ALLAH’a iman edin
ve
Rasûlü ile birlikte cihat edin” diye bir Sûre indirildiğinde,
onlardan servet sahibi olanlar senden izin istediler
ve
“Bizi bırak da oturup kalanlarla birlikte olalım” dediler.
87. Onlar geride kalanlarla birlikte olmaya razı oldular
ve
böylece kalpleri huzursuz/mutsuz olanlardan oldular.
Onlar ilerisini düşünmüyorlar!

88. Fakat Rasûl ve beraberindeki müminler;
mallarıyla, canlarıyla saldırganlara karşı cihat ettiler.
Bütün hayırlar işte bunlarındır.
İşte bunlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.
89. Allah onlara içinde sonsuz kalacakları içinden ırmaklar akan
cennetler hazırlamıştır.
İşte bu büyük başarıdır.

BÖLÜM 12

90. **BEDEVİLERDEN** mazeret ileri sürenler kendilerine
izin verilsin diye geldiler.
Allah'a ve Rasûlüne yalan söyleyenler ise oturup kaldılar.
Onlardan kâfir olanlara çok acıklı bir azap isabet edecektir.
91. Allah'a ve Rasûlüne karşı sadık
ve
samimi oldukları takdirde güçsüzlere, hastalara ve
(seferde) harcayacakları bir şey bulamayanlara
(sefere katılmadıkları için) bir günah yoktur.
İyilikte bulunan kimselerin (kınanması) için de bir sebep
yoktur.
Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
92. Kendilerini bindirip (cepheye) sevk edesin diye
sana geldikleri zaman senin;
"Sizi bindirebileceğim bir şey bulamıyorum" dediğin;
bu uğurda aracakları bir şey bulamadıklarından dolayı,
üzüntüden gözleri yaş döke döke geri dönen kimselere de
bir sorumluluk yoktur.
93. Sorumluluk ancak zengin oldukları hâlde senden
izin isteyenleredir.
Bunlar geri kalanlarla birlikte olmaya razı oldular.
Allah da kalplerini huzursuz/mutsuz kıldı.
Artık başlarına geleceği bilmezler.

94. **ONLARA** döndüğünüzde size mazeret beyan edeceklerdir.

De ki:

“Mazeret beyan etmeyin size kesinlikle inanmayız.

Çünkü Allah bize sizin durumunuzu bildirdi.

Bundan böyle davranışlarınızı Allah görecek,

Rasûlü de görecek!

Sonra hepiniz gaybı da görülen âlemi de bilen huzuruna döndürüleceksiniz.

O size yapmakta olduğunuz şeyleri haber verecek.”

95. Yanlarına döndüğünüz zaman

kendilerini rahat bırakmanız için Allah adıyla

yemin edeceklerdir.

Artık onların peşini bırakın.

Çünkü onlar artık kirlenmiştir.

Kazandıklarının karşılığı olarak varacakları yer de cehennemdir.

96. Kendilerinden razı olasınız diye size yemin edeceklerdir.

Siz onlardan razı olsanız bile Allah o fasıklar topluluğundan asla razı olmaz.

97. **BEDEVİLER** inkâr ve nifak bakımından daha ileri ve

Allah'ın Rasûlüne indirdiği hükümlerin sınırlarını tanımamaya daha yatkındırlar.

Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

98. Bedevîlerden öyleleri vardır ki,

(Allah yolunda) harcayacakları şeyi bir zarar sayar

ve

(bundan kurtulmak için) size belâlar gelmesini beklerler.

Kötü belâlar (düzelmezlerse) kendilerine gelir.

Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.

99. Bedevîlerden kimileri de vardır ki;

Allah'a ve ahiret gününe inanır.

Harcayacaklarını Allah katında yakınlığa
ve
Rasûl'ün dualarını almaya vesile sayarlar.
Bilesiniz ki bu (*Allah katında*) onlar için yakınlıktır.
Allah onları rahmetine dahil edecektir.
Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

BÖLÜM 13

100. İSLÂM'ı ilk önce kabul eden Muhâcirler ve Ensâr ile iyilikle onlara uyanlar var ya Allah onlardan razı olmuş; onlar da O'ndan razı olmuşlardır.
Allah onlara içinden ırmaklar akan içinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır.
İşte bu büyük başarıdır!
101. ÇEVRENİZDEKİ bedevîlerden birtakım münafıklar vardır.
Medine halkından da münafıklıkta direnenler var ki, sen onları bilmezsin.
Biz onları biliriz. Onlara iki defa azap edeceğiz.
Sonra da (*hak ettikleri*) büyük bir azaba itileceklerdir.
102. Diğer bir kısmı ise günahlarını itiraf ettiler.
Bunlar yapılan faydalı işlerle kötü işleri birbirine karıştırmışlardır.
Umulur ki, Allah tövbelerini kabul eder.
Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.
103. Onların mallarından onları kendisiyle arındıracağın ve
temizleyeceğin bir sadaka (*savunma vergisi*) al
ve
onlara dua et.
Çünkü senin duan onlar için bir gönül ferahlığıdır.
Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.

104. ONLAR kullarının tövbesini kabul edenin
ve
sadakaları alma emrini verenin Allah olduğunu;
tövbeyi çok kabul edenin,
çok merhametli olanın Allah olduğunu bilmediler mi?
105. De ki: “Çalışın, yapın.
Yaptıklarınızı Allah görecek,
Rasûlü görecek
ve
müminler de göreceklerdir/şahit olacaklardır.
Sonra gaybı da görülen âlemi de bilen Allah’ın huzuruna
döndürüleceksiniz.
O da size bütün yapmakta olduğunuz şeyleri
haber verecektir.”
106. (*Sefere katılmayanlardan*) diğer bir kısmı da Allah’ın emrine
bırakılmışlardır.
Bunlara ya azap eder ya da tövbelerini kabul eder.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.
107. BİR DE zararlı faaliyetlerde bulunmak,
küfre yardım etmek,
müminler arasına ayrılık sokmak için ve öteden beri,
Allah ve Rasûlüne karşı savaşınlara üs/karargâh olsun diye,
bir mescit yapanlar vardır.
Bunlar; “Bizim iyilikten başka hiçbir kastımız yok” diye de
mutlaka yemin ederler.
Ama Allah şâhitlik eder ki, bunlar mutlaka yalancıdırlar.
108. Onun içinde asla namaz kılma!
Daha ilk günden temeli takva üzerine kurulan
(*Allah’a karşı gelmekten sakınılan*) mescit içinde namaz kılmana
elbette daha lâyıktır.
Orada temizlenmeyi seven adamlar vardır.
Allah da temizlenenleri sever.

109. Binâsını takva (*Allah'a karşı gelmekten sakınmak*)
ve
O'nun rızasını kazanmak temeli üzerine kuran kimse mi
daha hayırlıdır yoksa binasını çökmeye yüz tutmuş
bir uçurumun kenarına kurup onunla birlikte
kendisi de cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi?
Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.
110. Kurmuş oldukları binaları (*Mescid-i Dırrar:*
Müminlere zarar vermek için açtıkları mescit)
kalpleri/düşünceleri/duyguları değişmedikçe yüreklerinde
sürekli bir kuşku olarak kalmaya devam edecektir.
Allah bilen ve doğru hüküm/karar verendir.

BÖLÜM 14

111. ŞÜPHE SİZ ALLAH müminlerden canlarını
ve
mallarını kendilerine vereceği
cennet karşılığında satın almıştır.
Artık onlar;
Allah izin verdiği için saldırganlara karşı
savaşsalar,
öldürürler ve ölürler.
Allah bunu Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da kesin olarak
vadetmiştir.
Kimdir sözünü Allah'tan daha iyi yerine getiren?
O hâlde yapmış olduğunuz bu alışverişten dolayı sevinin.
İşte asıl büyük başarı budur!
112. Bunlar tövbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler,
oruç tutanlar, rükû ve secde edenler,
iyiliği emredip kötülükten alıkoyanlar ve
Allah'ın koyduğu sınırları hakkıyla koruyanlardır.
Müminleri müjdele!

113. **CEHENNEM EHLİ** oldukları kendilerine kesin olarak belli olduktan sonra -yakınları da olsalar- Allah'a ortak koşanlar için af dilemek ne Nebi'ye yaraşır, ne de Müminlere!
114. İbrahim'in babası için af dilemesi sadece ona verdiği bir söz yüzündendi.
Onun bir Allah düşmanı olduğu kendisine açıkça belli olunca ondan uzaklaştı.
Şüphesiz İbrahim çok içli, yumuşak huylu bir kişiydi.
115. Doğru yolu gösterdikten sonra sakıncakları şeyleri kendilerine apaçık bildirmedikçe Allah bir toplumu sapıklıkta bırakacak değildir.
Şüphesiz Allah, herşeyi hakkıyla bilendir.
116. **ŞÜPHESİZ** göklerin ve yerin hükümrânlığı yalnız Allah'ındır.
O diriltir ve öldürür.
Sizin için Allah'tan başka ne bir dost ne de bir yardımcı vardır.
117. **ANT OLSUN ALLAH;**
Nebi'ye ve o sıkıntılı zamanda ona uyararak hicret edenlere ve ona yardım edenlere tövbelerini kabul ederek lütfetti.
Ki içlerinden bir kısmının kalpleri az kalsın kayacak gibi olmuşken tövbelerini kabul ederek onlara lütfetti.
O onlara karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.
118. Savaştan geri kalan üç kişinin de tövbelerini kabul etti.
Yeryüzü bütün genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları da kendilerini sıktıkça sıkılmış, böylece Allah[ın azabın]dan yine O'na sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı.

Sonra (*eski hâllerine*) dönsünler diye onların tövbelerini de kabul etti.

Şüphesiz Allah,
tövbeyi çok kabul eden ve çok merhamet edendir.

BÖLÜM 15

119. EY İMAN EDENLER!

Allah'a karşı gelmekten sakının
ve
doğrularla beraber olun.

120. Medine halkı ve onların çevresinde bulunan bedevîlere
Allah'ın Rasûlünden geri kalmak,
kendi canlarını onun canından üstün tutmak yaraşmaz.

Çünkü onların Allah yolunda çektikleri susuzluk,
yorgunluk, açlık, kâfirleri öfkelen-dirmek üzere
bir yere adım atmaları

ve
düşmana karşı herhangi bir başarı kazanmaları gibi,
hiçbir olay yoktur ki;
karşılığında kendilerine iyi bir amel/iş[*in sevabı*]
yazılmış olmasın.

Şüphesiz Allah,
iyilik yapanların ödülünü elbette zayi etmez.

121. Allah yolunda küçük büyük bir harcama yapmazlar ve
bir vadiyi katetmezler ki;
Allah'ın yaptıklarının daha güzeliyle
kendilerini ödüllendirmesi için hesaplarına yazılmış olmasın.

122. (NE VAR KI) Müminlerin hepsi

toptan seferber olacak/savaşacak değildir.

Öyleyse onların her kesiminden bilim adamları;
din konusunda köklü,

derin bilgi sahibi olmak

ve

(*savaşanlar cepheden*) dönünceye kadar kavimlerini uyararak için geride kalsınlar (*cepheye gitmesinler*).

Umulur ki sakınırlar/korunurlar!

BÖLÜM 16

123. EY İMAN EDENLER!

Kâfir saldırganların yakınınızda olanlarıyla savaşın

ve

sizde bir sertlik bulsunlar.

Bilin ki Allah;

kendisine karşı gelmekten sakınanlarla beraberdir.

124. HERHANGİ bir Sûre indirildiğinde

içlerinden (*alaylı bir şekilde*);

“Bu hanginizin imanını artırdı?” diyenler var.

İman etmiş olanlara gelince inen Sûre onların imanını artırmıştır.

Onlar bunu[*n inişini*] birbirlerine müjdelerler.

125. Kalplerinde hastalık olanlar ise

pisliklerine pislik katmışlar (*hasetleri artmıştır*)

böylece kâfir olarak ölüp gitmişlerdir.

126. Görmüyorlar mı ki;

onlar her yıl bir veya iki kere belâya çatıyorlar/uğruyorlar.

Yaptıklarının karşılığı veriliyor.

Sonra ne tövbe ediyorlar ne de ibret alıyorlar!

127. Bir Sûre indirildi mi;

“Sizi bir kimse görüyor mu?” diye birbirlerine göz ediyorlar,

sonra da çekip/dönüp gidiyorlar.

İlerisini düşünmeyen bir toplum olmalarından dolayı

Allah onların kalplerine stres (*mutsuzluk*) vermiştir.

128. **ANT OLSUN** size kendi içinizden;
(*bir kul ve bir insan olarak*) bir Rasûl gelmiştir ki,
sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir.
O size çok düşkün,
müminlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir.
129. Eğer yüz çevirirlerse de ki:
“Bana Allah yeter.
O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur.
Ben ancak O’na tevekkül^[*] ediyorum/sığınıyorum.
O yüce Arşın sahibidir.”

---

[*] Tevekkül: Kur’an’daki bilgi, emir ve yasakların gereklerini yerine getirdikten sonra; serbest bırakılan konularla (helâl kılınan şeylerle) uğraşarak dinlenmek, huzurlu olmak, kaygı ve şüphelerden uzak durarak, Allah’ın izni olmadan bir zarar gelmeyeceğini idrak ederek çalışmak ve Allah’ın korumasına sığınmış olduğumuzu hatırlamaktır.

NASR SURESİ

İniş Sırası: 114 • Mushaf Sırası: 110 • Medeni Sure • 3 Ayettir

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

1. ALLAH'ın yardımı^[*]
ve
fetih^[**] geldiğinde
ve
2. insanların kitleler hâlinde
Allah'ın dinine girdiğini gördüğünde;
3. Rabbine hamd ile
(*yaptığı herşeyi yerli yerince güzel yapan olarak*)
tesbihte bulun
ve
O'ndan mağfiret/bağışlanma dile!
Çünkü O,
tüm içten tövbeleri/bağışlanma dileklerini kabul edendir.

[*] Allah'ın Yardımı: Allah başkalarının da hak ve özgürlüklerine riayet ederek kimseye saldırmadıkları hâlde, saldırıya uğrayanlara yol göstermesi ve tüm barış yollarının tükenmesi üzerine; teröristlere, saldırganlara karşı garantili bir zafer sözü vermesi...

[**] Fetih: İnsan hak ve özgürlüklerini ihlâl ederek, Müminlerin ve Elçi'nin konuşmasını yasaklayıp öldürmeye çalışan saldırgan, terörist müşriklerin merkezi; Mekte'nin Fethi...

BAZI TERİMLERİN ANLAMLARI

TENGRİ/TANRI, GOD, RABB, ALLAH!

Göklerin büyüklüğü yanında dünya bir kum tanesi gibi. Arşın büyüklüğü yanında ise gökler bir kum tanesi gibi. Arş'tan daha ilerisinde artık mekân da yok, zaman da yok. Allah'ın zatı, arş'ın fevkinde (ilerisinde, yükseğinde) ise; zaman ve mekân yok. Allah, zaman ve mekândan münezzehtir, bu anlama geliyor. Arş'tan sonra zaman ve mekân olmayınca, daha ilerisinde sonsuzluk oluşuyor. Sonsuz öyle bir büyüklük ki, en büyük sayı bile önemli bir anlam taşıyor. Allah'ın zatı nasıldır? Ezelî, ebedî olan sonsuz kudret ve kuvvete sahip olan Allah'ın nasıl olduğunu, neye benzediğini bizim zekâmızın tarif etmesi olanaksızdır. Ancak biz insanlar, bize bildirildiği kadar Allah'ı bilebiliriz. Rabbimiz Allah bize kendisini en güzel isimlerle bildirmiştir. Bu kadarını bizler için yeterli görmüştür.

Kur'an'da 99 Allah'ın ismi sayılmıştır. Allah'ı gereği gibi bilmek isteyenler bu isimlere ve anlamlarına, Kur'an'ı okurken dikkat ederler. Bir parlamenter, bir bakan, bir başbakan ve nihayetinde Başkan olma sevdasıyla yanıp tutuşan milyonlarca insan; niçin Allah'ın sonsuz iktidarında, yüce bir mevki sahibi olmayı hiç düşünmez? Devlet, hükümet ve belediye başkanları bir gün bu gerçeği anlayarak Allah'a (Kur'an'a) itaat edeceklerine yemin etseler, bu durum herkesin yararına olabilir.

DİN

Cümledeki yerine göre sekiz anlamı vardır;

- 1) Hesap günü,
- 2) Yaşam biçimi,
- 3) Geçerli yasalar,
- 4) İbadet biçimleri,
- 5) Tabiat kanunları,
- 6) Millet,
- 7) İnsan haklarına dayanan, hukuk düzeni,
- 8) Zebur, Tevrat, İncil Kur'an gibi anlamlarda kullanılmaktadır.

Çeviri içerisinde cümledeki yerine göre ilgili anlamın kullanılmasına özen gösterilmiştir.

İBADET

Hiçbir baskı altında kalmaksızın; severek, korkarak, umarak Allah'ı İlâh ve Rabb kabul ederek yapılan tüm düşünce ve davranışlar ibadet sayılır. Örneğin bu çerçevede yeryüzünü imar eden işçiler, güvenliği sağlayan görevliler, eğitim-öğretim sunan öğretmenler-imamlar, hastalara hizmet eden doktorlar, hemşireler, hammaddeleri mamûl hâle getiren işverenler, üreticiler vb. tümünün yaptığı düşünce ve davranışlara ibadet denilir. Herhangi bir baskı altında, sevmeden, korku nedeni ile yapılan davranışlar ibadet sayılmaz. Bir zalime, baskı nedeni ile sevmeden itaat zorunda kalan bir kişi, o zalime ibadet ediyor sayılmaz. Ancak; o zalimi veya sevilen kişiyi İlâh ve Rabb kabul ederek itaat ederse o kişiye ibadet ediyor sayılır. Allah'tan başkasına ibadet etmek ise putperestliğin değişik bir şeklidir. Bunu yapanlar ibadette Allah'a ortak (şirk) koşmuş olur. Şirk ise kişinin kendisine yaptığı en büyük zulümdür. Canlı veya cansız putlara ibadet eden kişi, aklını işletmeyen konumuna düşerek, acayip hareketler yapar.

İLÂH

Tarih bilimine göre Arapların 14 asır önceki yaşantılarında 360 ilâhı mevcut idi. Her bir ilâh, herhangi bir fayda veya zararı sembolize ediyordu. Örneğin savaş ilâhı, barış ilâhı, bereket ilâhı, aşk ilâhı vb. ilâhlar. Herhangi bir sorunları olduğu zaman, bu ilâhların sembolleri önüne giderek dileklerde bulunuyorlar, kendilerine yarar sağlamasını veya zarar gelmemesini dua ediyorlardı.

Bu ilâhları asıl büyük ilâh olan Allah'a aracı olarak düşünüyorlardı. Hatta bu ilâhların kendilerine şefaathet ederek günahlarını Allah'ın bağışlayacağını düşünüyorlardı. Kur'an "İlâ ilâhe", "ilâhları red" diyerek bütün bu ilâh saçmalıklarını red etmiştir. Yalnız ve yalnız tek İlâh'ın "Allah" olduğunu bildirmiştir. İlâh; kâinattaki herşeye izin veren veya vermeyen, ölmeyen, uyumayan, yorulmayan sonsuz güçtür. İnsana "özgür irade" veren de tek İlâh olan Allah'tır.

RABB

Rabb kelimesi; "Gerçek Sahip" demektir. İnsanlar birşeylerin geçici sahipleridir. Ölüncelike sahip oldukları şeylere artık sahip değildirlere. Rabb ise ölmez. Her şey sonunda Rabb'e kalır.

~ “Bu dünyada ne kadar yaşarsan yaşa, sonunda öleceksin.”

~ “Ne kadar seversen sev, sonunda sevdiğinden ayrılacaksın.”

~ “Ne yaparsan yap, sonunda yaptıklarının karşılığını göreceksin.”

Doğu, batı, kuzey, güney yeryüzü ve içindekilerin; fabrikaların, binaların, gemilerin, insanların Rabb’e ait olduğunu düşünelim! Bu bakış açısı insanı, diğer insanlara ve doğaya karşı daha merhametli olmaya teşvik ediyor.

Toprakların, fabrikaların, devletin, insanların sahibi Rabb olduğuna göre; kendilerine ve birbirlerine faydalı olmaları için EMİRLER verebilir, kendilerine ve birbirlerine zarar vermesinler diye YASAKLAR/SINIRLAR koyabilir.

“Sınırları aşmış” şeklinde yaldızlı, aldatıcı bir sözcük türetildi: Bu sözcük tuzak bir sözcük. Sınırların aşılması sonrası anarşi, terör yeryüzünü sarar. Kaos oluşur. Kişiler sınırları aşacağım diye sonunda; kendisine zarar verici davranışlar yapar. Bu tuzaklara düşmemek için Rabb’e güvenmek, koyduğu sınırlara uymak, en iyi yol olsa gerek! Sınırları aşanlar kendilerini Rabb yerine koymuş olurlar.

İnsan kendisine zarar verme özgürlüğüne sahip midir?

İnsanın mülkiyetinin kime ait olduğu sorusuna cevap verelim: İnsan kendi kendine ait ise bu takdirde zarar verebilir, hatta intihar edebilir, ölümü seçebilir. Ancak Kur’an’dan öğrendiğimize göre, insan yeniden yaratılacak “ölmek isteyenler” ölemeyecek. Bu gerçekliğe göre insanın “ölebilmek” özgürlüğü yok. Öyleyse insan kendine ait değil. İnsan Allah’ın bir mülkü, Allah’a ait bir yaratık, bir varlık. Mülk sahibi, mülkünün kendisine zarar vermesini istemiyor ve mülküne başkalarının da zarar vermesini istemiyor. İnsanlara “bir ömür süresi” özgürlük tanımış. Zarar verenlere hesap soracağını da belirtmiş. Geriye iki seçenek kalıyor.

a) İnsan Rabb’e teslim olup sınırlara uyup rahat edecek.

b) İnsan Rabb’e isyan edip sınırları aşıp geçici zevklerden sonra; sonsuza kadar rahatsız olarak azap görecektir.

Seçim insana kalmış. Herkes kendi tercihini yapacak. Ve herkes kendi seçiminin sonucuna da katlanmak zorunda kalacak. Rabb, insanın ve kâinatın sahibidir. Rabb insanı, ağaçları, meyveleri, canlıları büyütendir. Rabb, insanın Dünyada yaptıkları bazı işlerin karşılığını vererek insanı terbiye etmeye çalışır. Sınırlı bir ömür süresinde terbiye olan olur. Terbiye olmayan ise gerek Dünyada gerek Ahirette Rabb’i tarafından cezalandırılır.

Rabb; hem sevgiye lâıık olandır, hem de korkulmaya lâıık olandır. Dünyanın ve uzayların düzeni böylece sürüp gider.

Sonsuza dek. Güç O'nun, Kudret O'nun, Mülk (Devlet) O'nun.

Vücut bana aittir. İstedığım gibi kullanırım diyenler Rabbe saygı duymuyor.

Kişinin kendi vücudunu istediği gibi kullanması ceza gerektirmez diyen yasalar yanlıştır.

RASÛL

Rasûl: Elçi demektir. Allah dilediğini Rasûl (elçi) seçer. "Rasûl" olmak kişinin kendi elinde değildir. "Rasûllük" iddiası, isbatı gerektirir. Bu nedenle Allah, seçtiği kişinin Rasûl olduğunu kanıtlamak için ayetler (mucizeler) vermiştir. Son Rasûl, Hz. Muhammed (SAV)'dir. Risâlet son bulmuştur. Rasûlün görevini ise kıyâmete kadar korunacak olan kitap (Kur'an) yapmaktadır. Herkes; Rasûl (elçi) seçilseydi insanların hür, özgür iradeleri ile kendi seçimlerini yapabilme imkânı olmayacaktı. Halbuki biz insanlar; özgür, hür irade sahibi olmaktan, kendi kararlarımızı kendimiz vermekten hoşlanıyoruz, memnunuz. Rasûl seçilmedik diye komplekse kapılmaya gerek yok. Çalışalım ve Rasûller bizleri alkışlasın. Nerede? Hesapların görüleceği mahşer gününde... Bazıları Rasûlleri aşırı övüyorlar. Rasûller zaten görevli. Görevlerini yapmak zorundalar. Diğer insanlar ise serbest bırakılmış. Önemli olan serbest bırakılan insanları iyi işlere motive etmektir. Rasûllerin kimsenin övgüsüne ihtiyaçları yoktur. Rabbimiz; Rasûller ve bizleri neden yarattı diye düşünüyoruz... Bizlere ihtiyacı mı vardı? Elbette hayır. Rabbimiz Rahmet (iyilik) etti. Rahmet ettiği için yarattı. İyiliğe karşı isyan mı gerekir? Yoksa teşekkür mü gerekir? Allahım sana sonsuz teşekkürler. Sonsuz şükürler olsun.

MÜSLÜMAN VE MÜMİN

Müslüman; "Allah'a teslim olmaya söz veren" demektir. Savaşta teslim olan kişi ne yapar? Teslim alanın bütün şartlarını kabul ettiğini beyân eder. Kişinin Allah ile savaş yapması söz konusu değil. Buradaki teslim oluş; iradî bir teslim oluştur. Kişi şöyle ifâde eder: "Hiçbir baskı altında olmaksızın kendi iradem ile Allah'ın bütün şartlarını kabul ediyorum". Bu kabul edişe müslüman oluş denilir.

Mümin; sözünde duran demektir. Allah'ın bütün şartlarını yerine getirmeye söz veren kişi hayatının sonuna dek, sözünde durur ise mümin sayılır.

MUCİZE VE KERÂMET

Mucize sözcüğü halkımız arasında yaygın olarak kullanılır. Kur'an'da mucize olarak geçmez. Ayet olarak geçer. Ayetler (mucizeler); Allah'ın varlığına, birliğine, kudretine dair işâretlerdir.

Kâinat, içindeki varlıklar, olaylar, doğal ayetlerdir, tabiat ayetleridir. Allahın indirdiği kitaplar sözlü ayetlerdir.

Rasûller (Nebiler) yaşar iken gerek sözlü ayetler, gerek tabiat ayetleri ile Allah tarafından desteklenmişlerdir. Bütün insanlara sözlü ayetler yol gösterir, tabiat ayetleri çeşitli istifadeler sunar. Tabiat ayetlerinden yararlanma biçimine ikrâm, kerâmet denir. Tabiat ayetlerini yaratan Allah olduğu için kerâmetler Allah'ın insanlara ikrâmıdır.

Örneğin cep telefonlarından istifade edebilmemiz için boşluktaki çeşitli dalgaların oluşumu Allah'ın insanlara sunduğu kerâmettir (ikrâmıdır).

ZİKİR

Kur'an anlamına geldiği gibi; öğüt, anmak, hatırlamak, akla getirmek, dilendirmek, akılda tutmak, kişinin elde ettiği doğru bilgiyi koruması ve hatırlayarak kullanması, tabiatan ve ayetlerden elde edilen bilgiye de 'Zikir' denilir.

Allah'ı zikretmek: Emir ve yasaklarını hatırlamaktır. Bizim O'nu hatırlamamızın karşılığında O da bizi hatırlar; O'nun hatırlaması ise günahlarımızı silmesidir.

Aklımız daha güzel çalışmaya başlar. Her konuda en tepede olan bir kişinin bile görmediğini görür, akletmediğini aklederiz; bu Allah'ın bize bir lütfu olur.

TAKVA

Kalın yünlü çorap ile dikenler arasında gezen kişi, çorabı dikenlere takılmasın diye titizlik gösterir. Takva işte böyle bir titizlik durumudur. Dikkatli olmak. Dinamik yaşamak. Zihnimize gelen her düşüncüyü Allah (Kur'an) ile sorgulamak. Yapmayı düşündüğümüz her davranışı Allah'a (Kur'an'a) sormak. İniş sırasına göre ayetleri okumak. Rabb'in emirlerini gücümüz yettiğince yerine getirmeye çalışmak. Kâinatı keşfetmek. Bilim üretmek. Çalışmak. Bir meslek sahibi olup geçimimizi sağlamak. İnsanlara muhtaç olmadan yaşamak. Alan el değil, veren el olmak!..

ÂHİRET

Mazlumların pek çoğunun hakkı alınmadan ölüyor, zalimler zulmüne devam edebiliyor. Bu durum gösteriyor ki; ahiret gelecek, adalet terazileri kurulacak, herkesin hakkı kendisine verilecek. Dünyada bin yıl yaşasak bile, sonsuzluğun yanında limiti sıfırdır. Bu nedenle, esas hayatın, ahiret hayatı olacağı ve süresinin de sonsuz oluşu esas gerçekliktir. Ancak dünyada da güzel yaşamak istiyorsak el birliği ile tüm dünyada cehalete karşı aydınlanma çalışmasına katılalım: 1) Herkes Kur'an ve Çevirilerini okusun, 2) Herkes bilim öğrensin, 3) Herkes geçimini sağlayabileceği bir meslek sahibi olsun.

MELEK, CİN, RUH, ŞEYTAN (İBLİS)

Melek: Rabbimizin yarattığı sayılarını yalnız kendisinin bildiği askerleridir. Özellikleri; Allah'ın verdiği emirlere kayıtsız ve şartsız itaat etmektir.

Cin: Rabbimizin yarattığı farklı türler, farklı düzlemlerde yaşarlar. İnsanlara zarar veya yarar yetkileri Allah izin vermedikçe yoktur. İnsanlar melekleri ve cinleri çok merak etmişler, bazıları bu konuda aşırılığa gitmişlerdir. Hiçbir insan ne bir meleğe, ne de bir cine iş gördüremez. Rasûllerin durumu ise Rasûl olduklarının kanıtı olarak özeldir. Rasûllerin gönderilişi son bulmuştur. İnsanlar melek ve cinni göremezler. Gördüklerini söyleyenler yalan söylemektedirler. Bunların varlığını bilmemiz, Rabbimizin yarattığı çeşitli türlerden haberimizin olması içindir. Rabbimizin haberine inanırız. Hepsi bu kadar. Bundan ileri gitmek müminlere yakışmaz.

Ruh: Ruh çağırma seansları bir yalandır. Ruh çağırılmaz. Ruh, çağırana gelmez. Sadece Allah'ın emirlerine icabet eder. Ruh, Allah'ın yarattığı bir yaratıktır. Mahiyetini yalnız Allah bilir. Bu konuda Kur'an'da az bir bilgi verilmiştir.

Şeytan (İblis): Cin türü bir yaratıktır. Kıyâmete dek yaşar. İnsanların zekâlarına aldatıcı fikirler fısıldar. Hiçbir insana fiziki bir kuvvet uygulama gücü yoktur. Cin, şeytan çarpması diye bir şey söz konusu değildir. İnsanlara görünemezler.

GAYB

İnsanın beş duyusu ile araç, gereç ve aletler yardımı ile görülmesi, gözlemlenebilmesi mümkün olmayan âleme gayb âlemi denir.

Gayb âlemindeki varlıklar ile bilgiler yalnız ve yalnız Rasûllere vahiy ile bildirilir. Son Rasûl Hz. Muhammed'dir. Son vahiy (Kur'an) gelmiştir. Kur'an dışındaki gayb ile ilgili söylentilerin hiçbir gerçekliği söz konusu değildir. Hz. Muhammed'e Kur'an ile gayb âlemi hakkındaki bilgiler verilmiş. Bundan sonra kıyâmet gününe kadar hiç kimseye gayb âlemi hakkında bilgi verilmeyeceği Cin suresi 26. ve 27. ayetlerde belirtilmektedir.

SUÇ, HARAM, GÜNAH, SEVAP

Suç: İnsanın insana ve doğaya verdiği somut zararlarıdır.

Haram: İnsanın kendisine verdiği somut zararlarıdır.

Günah: İnsanın kendisine, insanlara, hayvanlara, tabiata verdiği düzeltilebilir küçük zararlarıdır. Kişinin vicdanının rahatsız olduğu herşey günahdır.

Sevap: Suç, Haram, Günah olmayan her yararlı iş sevaptır/bir iyiliktir.

SAĞLIK, HUZUR, MUTLULUK, GÜZELLİK

Her insan, hastalanmadan önce koruyucu hekimlerin önderliğinde sağlıklı yaşamayı başarmalıdır. Geçici zevkler için insan sağlığına yazık etmemelidir. Kur'an sağlıklı bir hayatın rehberidir. Kur'an ve Çevirilerine göre yaşamak huzurun kaynağıdır. Mutluluk arayanlar Kur'an ve Çevirilerini okusunlar. Güzel görünmek, güzelleşmek mi istiyorsunuz? Bol bol Kur'an ve Çevirilerini okuyun. Din adına başka kitapları zihninizden ve kalbinizden atın. Güzelleştığınızı görebilirsiniz.

ŞİRK

Şirket: Ortaklık demektir. Ortaklık: Birden fazla insanın mal veya emeklerini koyarak ticari bir iş yapmaları ve oluşan sonuçtan paylarını almalarıdır. Kâinatın yaratılışına kimse mal veya emeğini koymadığı için Allah'a ortak olması düşünülemez. Keza kâinatın devamı ve sonucunda da kimsenin Allah'a ortak olması söz konusu olamaz. Birinin Allah'a ortaklık iddia etmesi yanı şirk koşması o kişinin kibir ve gurur içinde olduğunu yansıtır. Kibir ve gurur kişinin objektif düşünmesini ve davranmasını önler. Kişi zulüm yapar adalet yapıyor zanneder. Günah işler sevap kazanıyorum zanneder. Böylece hem kendisine hem de başkalarına eziyet eder. Şirkten vazgeçmez ise zaman ilerledikçe çürümüş bir şeftaliye benzer. Kasadaki diğer şeftalileri de çürüt-

meye başlar. Ve sonunda bir pislik yığını haline gelir. Bu pislik yığınının Cennete girmesi artık söz konusu olmaz. Sonsuza değin bir pislik olarak cehennemde atılır.

Şirk ikiye ayrılır; **a)** Açık şirk, **b)** Gizli şirk.

Şirk konusunda çok titiz olmalıyız. Şirkten Allah'a (Kur'an'a) sığınmalıyız. Kur'an ve Çevirilerinden açık ve gizli şirki öğrenip şirkten uzak durmalıyız. Kibir ve gururu terketmeliyiz.

İMTİHAN, FİTNE, BELÂ

İmtihan: İmtihan sözcüğü genelde çevirilerde yanlış yerde kullanılmaktadır. İnsan ile insan arasında imtihan olur. Allah yarattığı kullarının tüm gerçeğini bildiği için imtihan etmez.

Rasûlullah'a Mekke'den Medine'ye hicret eden bazı kişileri imtihan etmesi emredilmekte. Bu sebeple kişiler kişileri imtihan edebilir.

Fitne: Allah'ın bildiği, kulların ise birbirlerini bilmediği durumlarda; birbirlerini bilmeleri, gerçekliklerini tanımaları için "açığa çıkarılmak" anlamında söyleniyor.

Belâ: İnsanların yaptıklarının karşılığının verilmesi anlamında söylenir.

KADER VE ECEL

Kader: İnsanın ve diğer varlıkların özellikleri demektir. Allah her şeyi bir kader ile yaratmıştır. İnsanın özelliklerinden birisi ise bu dünyada Allah'a isyan veya itaat edebilme özelliğidir.

Ecel: Her varlığın ölümüne ecel denir. Varlıklar ecellerinin ne zaman olacağını kesin olarak bilemezler. Bundan dolayı herkes yaşamak için ne kadar tedbir varsa yerine getirerek yaşamalı.

RAHMET VE AZAP

"Allah'ın rahmeti azabını geçmiştir." Bu sözü diğer ayetlere çelişki arz etmeyecek şekilde anlamak lazım. Allah'ın rahmeti mi fazla azabı mı? şeklinde

soru soracak olursak; edep gereği elbette rahmet deriz. Zira Allah herkese iyilik ederek yarattı. Bazıları sonsuz rahmeti hak etti, bazıları sonsuz azabı hak etti. İlk başta rahmet olarak yaratması ise rahmetinin azabını geçmiş olduğunu gösterir. Başlangıçta rahmet olarak yaratılan insan ne yaptı? Küfür/inkâr etti, şirk koştı, münafıklık yaptı, rahmeti inkâr etti, azabı çağırdı. Rahmetin azaptan fazla olması asla sonsuz cehennem azabının kaldırılacağı şeklinde yorumlanmamalıdır. Çünkü sonsuz cehennemi hak eden yine insanın kendisidir. “Söylediğiniz azap gelsin bize” diye meydan okuyan yine bazı insanlardır.

EVLYÂ VE TAĞUT

Veli kelimesinin çoğulu “Evliya” kelimesidir.

Evliyâ: “Veliler” demektir. Bir gazetenin yayınladığı Veliler Ansiklopedisinin Kur’an’daki veli kavramı ile ilgisi yoktur. Veliler Ansiklopedisinde anlatılan olaylar halk efsaneleridir. Doğrular yanlışlar birbirine karıştırılarak uydurulmuştur. Kur’an’da geçen Veli kelimesi DOST/DOSTLUK anlamına gelmektedir. Müminler birbirlerinin velileridir, yani dostlarıdır. Allah müminlerin velisidir “dostudur” şeklinde anlaşılır. Veli, Veliler (Evliyâ) kelimelerinin olağanüstü hadiselerle hiçbir ilgisi yoktur. Zaten olağanüstü hadise de yoktur. Allah’ın tabiat kanunlarında bir değişiklik olmaz. Rasûller zamanında oluşan ayetler (mucizeler) ise sadece ve sadece Rasûl olduklarının kanıtlanması içindir. Rasûller için Rabbimizin koyduğu yasalar da öyledir. Bütün Rasûller için aynıdır değişmez. Sünnetullah’ta (Allah’ın tabiat yasalarında) bir değişiklik olmaz. Musa’nın asasının yılan (ejderha) olması Rabbimizin bir ejderha (yılan) yaratmasıdır. Rabbimiz benzer yaratılışları Rasûllerin Risâletini insanlara kanıtlamak için yapmıştır. Risâlet (Rasûllerin gönderilişi) son bulduğu için bu tür yaratılışlar/yaratmalar son bulmuştur. Tabiat kanunları ise devam etmektedir.

Tağut: Veliler Ansiklopedisi’ndeki efsaneleri uyduran kişi, bir tağuttur. Delilsiz, mesnetsiz, belgesiz, ispatsız din adına insanları aldatmakta olan kişidir. Dindar görünüp dine aykırı işler yapanlara tağut denilir. Tağut inkâr edilmelidir. Tağut red edilmelidir. Kim tağutu, tağutları inkâr eder; bir aydınlık, bir ilim üzere Allah’ın ipine (Kur’an’a) sınıksız sarılırsa, kurtulur. Tağut bir insan şeytandır. Görünen şeytandır. Dinin gerçeklerini bildiği hâlde; çıkar, şöhret, şehvet, makam için yalan söyler. İnsanları kendisine kul köle edinen din adamlarıdır. İslâm’da din adamlığı yoktur. Dini başka insanlar üzerinde çıkar amaçlı kullanan kişiye din adamı denir. Emirleri bildiği hâlde isyan eder.

MÜNAFIKLIK

Çıkarı neyse öyle görünen kişiye münafık denir. Bu kişi Türkiye’de Müslüman, Çin de Budist, Amerika’da Hıristiyan, İsrail’de Musevi olmaktan zevk alır. Mevlâna felsefesi böyle bir anlayış içerir. Kur’an, münafıkların cehennem en dibinde olacaklarını, cennete girmelerinin söz konusu olamayacağını haber vermektedir. Hangisi doğru? Müslümanlık mı? Budistlik mi? Hıristiyanlık mı? Musevilik mi? İnsanlar hangisinin doğru olduğuna nasıl karar verecek? Tercih her insanın kendisine kalmış.

KÂFİR

Araplar çiftçilere kâfir derler.

Kâfir: Tohumu toprağa gömen, üzerini örterek gizleyen anlamına gelir. Çiftçi tohumun üzerini örtmüştür. Tohumu gizlemiştir. Lâkin tohumun toprağın içinde olduğunu bilir. Kâfir olmayın denilerek; “Gerçekleri bildiğiniz hâlde gizlemeyin, örtmeyin” denilmektedir. Yerleri ve gökleri kim yarattı? “Allah” diyoruz. Allah kitap gönderir mi? “Hayır” diyoruz. Bu durumda kâfir oluyoruz. Allah’ın bir kitap göndermesinin doğal olduğunu herkes bilir. Ancak “kitap gönderdi” denirse, olur ki kitaptaki mükellefiyetler hoşumuza gitmez. Bunun için “kitabı gizleyelim” düşüncesi oluşur. Bu gizleme eylemine küfür denilmektedir. Yeryüzünün her yerinde insanların Allah’a saygısı büyüktür. İnsanlar direkt Allah’a saygısızlık etmek istemezler. Endirekt yollar ile Allah’a saygısızlıklar yapılırlar. Bu saygısızlıklar küfürdür. Saygısızlara ise kâfir denir. Kâfir ölmeden önce küfürden tevbe etmez ise sonsuz azabı hak eder.

ŞEFAAT

Kelime anlamı itibariyle “aracı olmak”tır. Ancak bugün ve geçmişte insanlar, kendilerinin günahkâr olduklarını kabul ederek, Allah’tan direkt af ve mağfiret dileyemeyeceklerini onun için onlara göre temiz, salih ve iyi kullardan gördükleri; melekleri veya salih/iyi kulları aracı edinmişlerdir. Oysa sizler de Kur’an genelinde gördüğünüz gibi, böyle bir şefaathı anlayışını Allah Teala reddetmektedir: “Allah’a vesile edindikleri, aracı kabul ettikleri varlıklar/kullar dahi O’na yakınlaşmak için vesile/ibadet yolları ararlar” buyurmaktadır. (Bkz. İsrâ: 57) Başka bir ayette, müşriklerin anlayışı gibi bir anlayış olan o anlamdaki şefaati: “De ki: Bütün şefaathı Allah’ındır!” diyerek te topyekün reddetmektedir.

Ayrıca araştırmanızda fayda var: Riyazü's-Salihin Tercemesi, Cilt: 1, Arslan Yayınları, Sh: 225'de İmam Nevevi: ŞEFAAT başlığında konuyu işlemiş ve orada "DÜNYADAKİ ŞEFAATI" ayet ve hadislerle ne güzel dile getirip delillendirmiştir.

Şefaata: Dünyada iyi ve güzel bir işe aracı olmaktır. Bu anlayışı müşrik olanlar ahiret için de almışlardır ve güya Allah'ın yanında edindikleri, tanıdıkları ortaklara da şefaata hakkı tanımışlardır. Yani geçmiş ve bugünün müşrikleri o edindikleri şefaataçileri; 'melekleri, rasûlleri, kutsal saydıkları kişileri, evliyâ olarak tanımladıkları bazı şahsiyetleri' aracılar olarak benimsemişler.

İmam Nevevî şu ayeti almıştır: "Kim iyi yolda şefaata ederse ondan kendisinin de payı olur." (Nisa: 85)

Ve iki adet bu ayeti izah eden Hadis almış:

Ebu Musa el-Eşari (ra) der ki: Rasûlullah'a sav bir ihtiyaç sahibi başvurunca yanında oturanlara dönerek "aracı olun/şefaata edin, sevap/bir iyilik kazanın; Allah, Rasûlünün dili ile istediğini başka bir rivayete göre dilediğini yerine getirir" buyurdu. (Buhari-Müslim)

Berire ve kocası konusunda İbni Abbas der ki: Allah Rasûlü (sav) Berire'ye: "Kocana dönsen olmaz mı?" diye buyurdu. Kadın "Ya Rasulallah, bunu bana emir mi ediyorsunuz" diye sordu. Allah Rasûlü: "Hayır, sadece aracılık/şefaata ediyorum" buyurdu. Bunun üzerine kadın "Benim ona bir ihtiyacım yok" diye cevap verdi.

Onun için bugün dünyada: "Şefaata ya Rasulallah!" diye talepte bulunmak Hz. Muhammed'i Allah'a hükümde ortak koşmaktır. Şefaata/yardıma, günahların bağışlanması direkt ve yalnız Allah'tan istenir.

HALİFE

Rabbimizin meleklerle hitabında; "Yeryüzünde halife yaratacağım" ibaresi doğru anlaşılmalı. Allah'ın yerine kimse halife olamaz. Allah'ın yerine halife olmak şirktir, ortak koşmaktır. Meleklerin sözünden halifenin ne olduğu anlaşılıyor:

"Biz sana ibadet ediyorken, yeryüzünde kan dökcek birini mi halife yaratacağsın." Demek ki, halife kan dökücü özelliğe sahip birisi.

Bu özelliği ile insan asla Allah'ın halifesi, temsilcisi olamaz. Halife/halef; "birbirlerinin yerine geçen insanlar topluluğu oluşturacağım" anlamında ele alın-

malıdır. Zaten her yüz yılda bir dünyada yaşayan nesil gider, yerine yenileri gelir ve yaşam böyle devam eder gider.

SALÂT ETMEK - NAMAZ KILMAK

Salât sözcüğünün namazın yanı sıra; dua, destek, din, eğitim-öğretim, yardımlaşma, dayanışma, davet, kulluk/ibadet, itaat ve yaradılış amacına uygun hareket etmek gibi anlamları bulunmaktadır. Salât'ın hangi anlamı ifade ettiği ancak içinde yer aldığı ayet ve konu bağlamından anlaşılabilir. Okuduğunuz Meal'de kuşların, bitkilerin de salât ettiği geçer. Bu vb ayetlerin geçtiği bölümlere dikkat edildiğinde onların da bir ibadet tarzı olduğu anlaşılır, duaları olduğu görülür..

ZEKAT ETMEK - ZEKAT VERMEK

Benlikleri kötülüklerden arındırıp samimi ve dürüst olmak. Zekat sözcüğünün de yine hangi anlamı ifade ettiği, ancak içinde yer aldığı ayet ve konu bağlamından anlaşılabilir. Mesela münafıkların tövbesi, münafıklıktan tamamen arınmış olarak kulluk etmeyi ifade etmektedir. Kazanç ile ilgili ise kazancın temizlenmesi anlamında malın zekatı gerekir; bunlar ayetlerin geçtiği yere göre anlam kazanır.

HZ. PEYGAMBER İÇİN ÇOK EŞLİLİK İDDİASI

Peygamberimiz Hz. Muhammed sav 'e çok eşlilik yasaklandığı gibi aynı zamanda Müslümanlar için de zaruri hâller (savaş vb. durumlarda ancak Devlet tarafından serbest kılınabilir, bunun) dışında çok eşlilik değil, bizzat Allah tarafından Bkz. Nisa Suresi 2-4. ayetlerinde vurgulandığı gibi bir eş ile evlilik önerilmiştir. Ahzab Suresi 52. Ayette bizzat Hz. Muhammed sav'e:

52. Bundan sonra *(bu ayetin indiği tarih itibariyle)*;
huyları/güzellikleri hoşuna gitse de başka bir eş almak^[*]
sana caiz değildir/sana mevcut eşini^[*] boşamak ta yasaktır!

[*] Hz. Hatice'den sonra ikinci eşi Hz. Ayşe'dir bu ayette mevcut eşi diye geçen isim. Arapça'da din kelimesi gibi cümlenin gelişinden ve gidişinden anlaşılan farklı farklı anlamlar yüklenen aynı kelimeler vardır. Birden fazla anlam taşıyan kelimelere "Müşterek Kelimeler" denir. Zevc kelimesi cümlenin gelişine ve gidişine göre farklı anlamlar taşır. Sadece Hz. Hatice ve Hz. Ayşe'yi kasteden zevc kelimesi eş anlamında olup bunun dışındaki kelimeler: "Hiz-

metçi, devlet memuru, özel kalem müdürü, güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi, aşçısı, haberleşme görevlisi, iletişim görevlisi” gibi anlamlar taşır. Bu görevliler vatandaş veya vatandaş olmayan insanlardan olduğu gibi, savaşlarda esir düşmüş insanlardan da seçilebilir. Peygamberimizin Hz. Aişe ve Hz. Hatice dışında eşi olmamıştır. Hz. Hatice'nin vefatından sonra da sadece Hz. Ayşe ile evlenmiştir. Özellikle Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) Döneminde asla çocuk yaşta evliliğe izin verilmemiştir?! Evlilik yaşı genç bir kızın rüştüne ermesiyle/ulaşmasıyla mümkün olmuştur. Bugün de her ülkenin oy verme yaş ortalaması 18'dir, yani kişinin rüştünü (yalnız başına karar verme, karar alma yaşı) yani kendisini ve özgürlüğünü ispat etme yaşıdır: Ana babanın izni olmadan bu yaşta evlilikler her ülkede yasaldır/serbesttir. Çocuk yaşta evlilik kesinlikle Peygambere yapılmış büyük bir zulümdür, iftiradır. Attıkları/yaptıkları bu iftira sebebiyle ahirette hesap vereceklerdir. Bir düşünün: Bugün 6 ila 9 yaşındaki küçük bir kız ile böyle bir münasebette bulunan kişiyi toplum linç ediyorken, o dönemde isterse Peygamberlik iddiasında bulunsun o kişiye ne yapmazlardı?! Böyle bir durum kesinlikle insan fitratına uygun değildir. Bu vb. yalan ve iftiralar Peygamberimizin vefatından 200-300 yıl sonra Münafıklar tarafından ve hatta Hz. Aişe validemizin ağzından uydurulmuş rivayetlerden uydurma/iftira sözlerden ibarettir, o kadar!.. Diğer eş iddialarına gelecek olursak; o günkü kamu işleri için görevlendirilmek üzere alınmış personeldir/elemanlardır. Bu vb tarihi vesialar da (Peygamber adına uydurulmuş hadisler ve Hz. Ayşe'nin ağzından söylenilmiş sözler de uydurmadır). Münafıklar bu vb. pek çok kadınla yaptığı evlilikler ile kendisini çok afedersiniz uçkuruna düşmün biri gibi gösterme çabasından başka bir şey değil. Hz. Peygamberin kadınlarla uğraşacak, ilgilenecek vakti bile olmamıştır. Bugün bir Devlet Başkanını düşünün; TV 'lerde görüyorsunuz, adamlar sürekli yurt dışı ve yurt içinde Devletin ve halkının ve başka Devletlerden kaynaklı (ki sürekli yurt dışı ziyaretler ile) uluslararası sorunlarla ilgilendiklerinden dolayı günde iki-üç saat uykuyla hayatlarını sürdürüyorlar. Şu biline ki; Peygamberimiz (sav); Hz. Hatice ve Hz. Ayşe dışında hiç kimseyle evlilik münasebeti (yani açık ve net bir ifadeyle cinsel ilişki) yaşamamıştır. Bunun dışındaki bütün iddialar yalan ve iftiradır. En doğrusunu Allah bilir (o gün ahirette göreceğiz).

CARIYE MESELESİ

En başta şunu dile getirmekte fayda var. Kur'an'da cariyelik geçince tarihini ve kökenini bilmeyenler sanki bu meseleyi İslâm (Hz. Peygamber) zamanında çıkmış sanıyorlar. Oysa cariyeliğin yüzyıllara dayanan bir hikâyesi var?! İslâm zaman içerisinde bu konuya çözüm getirmiş ve hatta özgürlüklerine kavuşturmuştur.

Maalesef “Cariye” meselesi de yüzyıllardır çözülemeyen problem olarak karşımıza hep çıkmıştır. Geleneksel anlayışta/inanışta Cariyelere savaş esiri kadınlar olarak bakıldığı için; onlarla her türlü ilişki (buna cinsel ilişki de dahil) meşru görülmüştür. Oysa Allah Kur’an’ında kesinlikle böyle bir şeye izin vermemektedir. Cariye’nin klasik sözlük anlamını da buraya aldıktan sonra bizim bu konudaki görüşümüzü kısa ve öz tek cümleyle ve Kur’ani anlayışımızı belirteceğiz.

TDK (Türk Dil Kurumu’nun Resmi Sitesi’den alıntılanmıştır) **Cariye: “Yabancı ülkelerden kaçırılıp özgürlükten yoksun bırakılan, alınıp satılabilen, her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç köle kadın, halayık.”** TDK ‘nın Cariye hakkında yaptığı açıklamanın altında Peyami Safa’ya ait olan; *“Ben, dedi, zevce ile cariye arasındaki farkı hâlâ anlamış değilim.”* bu cümlesi dikkatimi çekti ve gerçekten sözünde haksız da değildir?!

BİZİM GÖRÜŞÜMÜZE/ANLAYIŞIMIZA GELİNCE

Cariye’ye biz Kur’an’da “vatandaş olmayan kadınlar” olarak bir açılım kazandırdık. Yani Ülkemize bugün bir şekilde çalışmak için gelen (ya da bir ülkeden başka bir ülkeye giden) kadınları söylüyoruz. Bizim ülkemizle birlikte diğer tüm ülkelerde kendi vatandaşı olmayan insanlara aynı muamele yapılmaktadır. Ve onların da hukukta yerleri bellidir. Köle değillerdir. Ki Peygamber sav döneminde savaş esirleri bile olsa onlara TDK ‘nın ve geleneğin yüklediği anlam asla yüklenmemiştir.

Esir kadınlarla/cariyelerle asla cinsel münasebette bulunulmamıştır. Bir Müslüman ile evlendiklerinde Vatandaşlık hakkı elde etmişlerdir. Onun dışında karşılıklı birlikteliklerde hakları korunmak üzere Sözleşmeler yapılmıştır.

Hülâsa: Bizim Mealimizi okuyorken Cariye kelimesi ile karşılaştığınızda mutlaka [/] işaretiyle, örneğin: “Cariye/vatandaş olmayan kadınlar” olarak ta ayrıca belirtilmiştir.

Cariyeler de (İslâm Toplumunun vatandaşı olmayan insanlar da) Allah’ın hak ve hukuklarına değer verdiği kullardandır. Eğer bu kadınlar (vatandaş olmayanlar) bizim ülkemizde ya da başka ülkelerde uygunsuz/yasa dışı işler yaparlarsa (o memleketin yasaları ne gerektiriyorsa onlar da) güvenlik güçleri tarafından yargı önüne çıkarılırlar.

CARİYELİĞİN TARİHİ VE KÖKENİ

Bundan sonra aşağıda verilen bilgilerin tamamı; KAYNAK: TDV Ansiklopedisi, Köle Bahsi'nden alıntılanmıştır.

Türkçe'de köleden başka kul, bende, halayık, esir ve "kadın köle" anlamında câriye, odalık olarak geçer.

İslâmiyet'in ortaya çıktığı sıralarda Arap yarımadasında ve Mekke'de de kölelik yaygındı; köleler, hürlerle arası kesin çizgilerle ayrılmış alt bir sosyal sınıf oluşturuyordu. Efendinin kölesi üzerindeki mülkiyet hakkı, üçüncü şahıslardan gelecek haksız fiillere karşı sınırlı bir güvence sağlasa da efendiye kölesi üzerinde mutlak tasarruf yetkisi veriyordu. Efendinin câriyesini fuhşa zorlayarak bu yolla para kazanabilmesi, bir ahlâkî sapkınlık olmasının yanında bu yetkinin ve kölelerin insan sayılmamasının da ürünüydü.

Borcunu ödeyemeyen borçlu kendisini, geçim sıkıntısı içindeki baba çocuğunu köle olarak satabilse de Câhiliye'de köleliğin asıl kaynağını savaş esirleri teşkil ediyordu; köle bir anneden doğanlar da köle sayılıyordu (Cevâd Ali, V, 573-574). Taberî, Doğu Arabistan'da Rebîa kabilesi dışındaki kabilelerin ele geçirdikleri esirleri köleleştirdiklerini nakletmektedir (Târîh, I, 227). Bu kölelerin büyük çoğunluğunu Afrikalı siyahîler teşkil ediyordu; nitekim Hz. Peygamber'in müezzini Bilâl-i Habeşî de bunlardan biriydi.

İslâm Döneminde Kölelik: İslâmiyet köleliği, eski medeniyetlerde ve çağdaşı güçlü devletlerde yerleşmiş ve tabii kabul edilmiş bir konumda bulunduğu için onu tek taraflı ve kesin bir kararla kaldırma yönüne gitmeyip zaman içinde ortadan kalkmasına imkân verecek bir zemin oluşturma yolunu seçti.

Zira köleliği tek taraflı bir kararla kaldırmanın o dönemde müslüman toplumun aleyhine bir durum ortaya çıkaracağı açıktır. Zira gayri müslim devletler köleliği uygulayıp ele geçirdikleri müslüman esirleri devamlı köleleştirirken İslâm devletinin elindeki esirleri serbest bırakması onun zayıflaması neticesini doğuracaktır. İslâmiyet bu sebeplerle köleliği ortadan kaldırmamış, ancak getirmiş olduğu çeşitli tedbirlerle kaynaklarını en aza indirme, mevcut köleleri tadrîcî bir surette azaltma, köle oldukları süre içinde insanca muamele edilmesini sağlama ve sonunda onları hür olarak yeniden insanlığa kazandırma yolunda başarılı adımlar atmıştır.

İslâm dini her şeyden önce köleliği yalnız savaş esirlerine münhasır kılmış, diğer kaynaklara izin vermemiştir. Bunun yanında Allah rızâsına kavuşmak

isteyen müslümanların samimiyetle benimsedikleri gönüllü köle âzat etme alışkanlığını yerleştirmek, ayrıca bazı günahların kefâreti olarak köle âzadını şart koşmak suretiyle köleler için hürriyete kavuşma yollarını çoğaltmıştır (el-Mâide 5/89; el-Mücâdile 58/3). Yalnız İslâm hukukunda görülen bir uygulama olarak da devlet, gelirlerinin belirli bir bölümünü köle âzadına tahsis etmiştir (et-Tevbe 9/60). Bu arada İslâmiyet kölelere birçok noktada hürlere yakın bir hukukî statü vermiş ve bunu sosyal hayatta uygulamaya koyarak onlara hürriyetlerine kavuşuncaya kadar insanca yaşama imkânı sağlamıştır. Köle ve câriyelerle evlenmenin teşvik edilmesi (el-Bakara 2/221; en-Nisâ 4/25), kölelere karşı kötü muamelenin yasaklanıp onlara iyi davranmanın dinî ve hukukî bir sorumluluk haline getirilmesi (en-Nisâ 4/36; Müsned, I, 78; IV, 35-36; Buhârî, “İmân”, 22; Müslim, “Eymân”, 29-42) bunun örnekleridir. Bunların ne ölçüde ileri ve insanî bir anlayışı yansıttığını anlamak için İslâm toplumundaki kölelerle diğer toplumlarda -özellikle yakın zamana kadar Amerikan toplumunda- yer alan kölelerin yaşayışlarının karşılaştırılması yeterli olacaktır.

Köleliğin Kaynağı: İslâm hukukunda esas itibariyle köleliğin tek kaynağı savaştır. Savaş esirlerinin kaderi İslâm devletinin alacağı karara bağlıdır; bunlar karşılıksız olarak veya fidye mukabilinde salıverilirler (Muhammed 47/4), düşman elinde bulunan müslüman esirlerle değiştirilir yahut köle statüsüne geçirilirler. Bu durumda kölelerin beşte biri devlet hazinesinin payı olarak ayrılır, beşte dördü de muharipler arasında taksim edilir.

Köleliğin Kaldırılması: Köleliğin XVIII. yüzyılın sonlarından itibaren kaldırılma aşamasına girdiği görülmektedir. Kölelik Fransa’da 1789 devriminden sonra, İngiltere’de 1807 yılında yasaklanmış, fakat Avrupa’da bütünüyle tasfiyesi XIX. yüzyılın sonlarına kadar sürmüştür. Amerika Birleşik Devletleri’nde ise kölelik, ancak köleliğe karşı olan Kuzey devletlerinin galip geldiği iç savaş (1861-1864) sonrasında yasaklanmıştır.

Osmanlı Devleti’nde köleliğin yasaklanması yolundaki ilk teşebbüs 1847’de İstanbul köle pazarının kapatılmasıyla başlar. Pazarın kapatılması köle alım satımını bütünüyle önlemediyse de buna bir darbe vurduğu inkâr edilemez. Bunu 1857’de Hicaz bölgesi hariç zenci köle ticaretinin yasaklanması izledi. Diğer İslâm ülkelerinde köleliğin bütünüyle ortadan kaldırılışı XX. yüzyılın ortalarına kadar tamamlandı.

KAYNAK: TDV Ansiklopedisi, Köle Bahsi.

Sure İsmi	Sayfa No.	Sure İsmi	Sayfa No.	Sure İsmi	Sayfa No.
1. Alak	51	39. Araf	134	77. Mülk	562
2. Kalem	54	40. Cin	169	78. Hakka	566
3. Müzzemmil	58	41. Yasin	173	79. Mearic	569
4. Müddessir	62	42. Furkan	180	80. Nebe	572
5. Fatiha	66	43. Fatır	189	81. Naziat	575
6. Tebbet	67	44. Meryem	197	82. İnfitar	578
7. Tekvir	68	45. Taha	208	83. İnşikak	580
8. Â'lâ	70	46. Vakıa	223	84. Rum	582
9. Leyl	72	47. Şuara	229	85. Ankebut	592
10. Fecr	74	48. Neml	242	86. Mutaffifin	603
11. Duha	76	49. Kasas	254	87. Bakara	607
12. İnşirah	77	50. İsrâ	268	88. Enfal	667
13. Asr	78	51. Yunus	286	89. Ali İmran	679
14. Adiyat	79	52. Hud	305	90. Ahzab	710
15. Kevser	80	53. Yusuf	324	91. Mümtehine	723
16. Tekasur	81	54. Hicr	343	92. Nisa	727
17. Maun	82	55. En'am	351	93. Zilzâl	763
18. Kâfirun	83	56. Saffat	381	94. Hadid	764
19. Fil	84	57. Lokman	391	95. Muhammed	770
20. Felak	85	58. Sebe	396	96. Rad	776
21. Nas	86	59. Zümer	405	97. Rahman	785
22. İhlas	87	60. Mümin	418	98. İnsan	790
23. Necm	88	61. Fussilet	430	99. Talak	793
24. Abese	93	62. Şura	439	100. Beyyine	796
25. Kadir	96	63. Zuhruf	449	101. Haşr	797
26. Şems	97	64. Duhan	459	102. Nur	802
27. Buruc	99	65. Casiye	463	103. Hac	815
28. Tin	101	66. Ahkaf	469	104. Munafikun	827
29. Kureyş	102	67. Zariyat	476	105. Mücadele	829
30. Karia	103	68. Gaşiye	480	106. Hucurat	834
31. Kiyâmet	104	69. Kehf	482	107. Tahrim	838
32. Hümeze	107	70. Nahl	498	108. Tegabün	841
33. Mürselat	108	71. Nuh	517	109. Saf	844
34. Kaf	111	72. İbrahim	520	110. Cuma	847
35. Beled	116	73. Enbiya	528	111. Fetih	849
36. Tarık	118	74. Müminun	542	112. Maide	855
37. Kamer	119	75. Secde	554	113. Tevbe	882
38. Sad	124	76. Tur	558	114. Nasr	908

Sure İsmi	Sayfa No.	Sure İsmi	Sayfa No.	Sure İsmi	Sayfa No.
1- FATİHA	66	39- ZÜMER	405	77- MURSELAT	108
2- BAKARA	607	40- MÜMİN	418	78- NEBE	572
3- ALİ İMRAN	679	41- FUSSİLET	430	79- NAZİAT	575
4- NİSA	727	42- ŞURA	439	80- ABESE	93
5- MAİDE	855	43- ZUHRUF	449	81- TEKVİR	68
6- EN'AM	351	44- DUHAN	459	82- İNFİTAR	578
7- ARAF	134	45- CASİYE	463	83- MUTAFFİFİN	603
8- ENFAL	667	46- AHKAF	469	84- İNŞİKAK	580
9- TEVBE	882	47- MUHAMMED	770	85- BURUC	99
10- YUNUS	286	48- FETİH	849	86- TARIK	118
11- HUD	305	49- HUCURAT	824	87- ÂLÂ	70
12- YUSUF	324	50- KAF	111	88- GAŞİYE	480
13- RAD	776	51- ZARİYAT	476	89- FECİR	74
14- İBRAHİM	520	52- TUR	558	90- BELED	116
15- HİCR	343	53- NECM	88	91- ŞEMS	97
16- NAHL	498	54- KAMER	119	92- LEYL	72
17- İSRA	268	55- RAHMAN	785	93- DUHA	76
18- KEHF	482	56- VAKIA	223	94- İNŞİRAH	77
19- MERYEM	197	57- HADİD	764	95- TİN	101
20- TAHA	208	58- MUCADELE	824	96- ALAK	51
21- ENBİYA	528	59- HAŞR	797	97- KADİR	96
22- HAC	815	60- MUMTEHİNE	723	98- BEYYİNE	796
23- MÜMİNUN	542	61- SAF	844	99- ZİLZAL	763
24- NUR	802	62- CUMA	847	100- ADİYAT	74
25- FURKAN	180	63- MÜNAFİKUN	827	101- KARİA	103
26- ŞUARA	229	64- TEGABÜN	841	102- TEKASUR	81
27- NEML	242	65- TALAK	793	103- ASR	78
28- KASAS	254	66- TAHRİM	838	104- HUMEZE	107
29- ANKEBUT	592	67- MÜLK	562	105- FİL	84
30- RUM	582	68- KALEM	54	106- KUREYŞ	102
31- LOKMAN	391	69- HAKKA	560	107- MAUN	82
32- SECDE	554	70- MEARİC	569	108- KEVSER	80
33- AHZAB	710	71- NUH	517	109- KAFİRÜN	83
34- SEBE	396	72- CİN	169	110- NASR	908
35- FATİR	189	73- MUZZEMMİL	58	111- TEBBET	67
36- YAŞİN	173	74- MUDESSİR	62	112- İHLAS	87
37- SAFFAT	381	75- KIYAMET	104	113- FELAK	85
38- SAD	124	76- İNSAN	790	114- NASR	86

Sure İsmi	Ayet Sayısı	Sayfa No.	Sure İsmi	Ayet Sayısı	Sayfa No.	Sure İsmi	Ayet Sayısı	Sayfa No.
(A)			(İ)			(N)		
Abese	42	93	İbrahim	52	520	Nahl	128	498
Adiyat	11	79	İhlas	4	87	Nas	6	86
Ahkaf	35	469	İnfitar	19	678	Nasr	3	908
Ahzab	73	710	İnsan	31	790	Naziat	46	575
Âlâ	19	70	İnşikak	25	580	Nebe	40	572
Alak	19	51	İnşirah	8	77	Necm	62	88
Al-i İmran	200	679	İsra	111	268	Neml	93	242
Ankebut	69	592	(K)			Nisa	176	727
A'raf	206	134	Karia	11	103	Nuh	28	517
Asr	3	78	Kadir	5	96	Nur	64	802
(B)			Kaf	45	111	(R)		
Bakara	286	607	Kâfirûn	6	83	Rad	43	776
Beled	20	116	Kalem	52	54	Rahman	78	785
Beyyine	8	796	Kamer	55	119	Rum	60	582
Buruc	22	99	Kasas	88	254	(S)		
(C)			Kehf	110	482	Sad	88	124
Casiye	37	463	Kevser	3	80	Saf	14	844
Cin	28	169	Kıyâmet	40	104	Saffat	182	381
Cuma	11	847	Kureyş	4	102	Sebe	54	396
(D)			(L)			Secde	30	554
Duha	11	76	Leyl	21	72	(Ş)		
Duhan	59	459	Lokman	34	391	Şems	15	97
(E)			(M)			Şuara	227	229
En'am	165	351	Maide	120	855	Şura	53	439
Enbiya	112	528	Maun	7	82	(T)		
Enfal	75	667	Mearic	44	569	Taha	135	208
(F)			Meryem	98	197	Tahrim	12	838
Fatiha	7	66	Muhammed	38	770	Talak	12	793
Fatır	45	189	Mutaffifin	36	603	Tarık	17	118
Fecr	30	74	Mücadele	22	829	Tebbet	5	67
Felak	5	85	Müddessir	56	62	Tegabun	18	841
Fetih	29	849	Mülk	30	562	Tekasur	8	81
Fil	5	84	Mümin	85	418	Tekvir	19	68
Furkan	77	180	Müminun	118	542	Tevbe	129	882
Fussilet	54	430	Mümtehine	13	723	Tin	8	101
(G)			Münafikun	11	827	Tur	49	558
Gaşiye	26	480	Mürselat	50	108	(V)		
(H)			Müzzemmil	20	58	Vakıa	96	223
Hac	78	815				(Y)		
Hadid	29	764				Yasin	83	173
Hakka	52	566				Yunus	109	286
Haşr	24	797				Yusuf	111	324
Hicr	99	343				(Z)		
Hucurat	18	834				Zariyat	60	476
Hud	123	305				Zilzal	8	763
Hümeze	9	107				Zuhruf	89	449
						Zümer	75	405